299.
II 3/33.

"Արեւ Բուզանդ" 1962:

2004

3064

ՔՀՏ ՐԱ ՀՈՒԹՏԱՆ

ԹԷՊՐԱԹ

կա՛ն

ՄՕՍԷՆՈՆ

127

ՊԱՐՉ ՔԻՒԹԱՊՐ

ԸՍՐԱ

Ի՛պրանիճ՝ախէն ալըբ ինի՛ճ պիլէնէ
Ինճա՛ճ՝ը օլա՛նաւոպ

ԻՕՄԻՐՏԻ

Կուլեկսիա Արիֆիեֆին պասմախանէսինէ
Թասպ՝ օլունմուշ տուբ:

1840

127-4-2.
82-62

18-2013

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Տօղուշ	Սահիֆէ 1.
Ձրգըշ	137.
Լևիևլևէր	249.
Սայըլար	331.
Ինքնճի թևվրաթ . . .	446.

ՏՕՊՈՒՐ

Եսայեայ

ՆՕՆՈՒՑՈՒԱԾ։

ՊԱՐ. 1։

1 ԻՊԵՒՏԱՏԻՆ Աստուած կէօյու վէ երկրի նարաթ-
2 ու։ Ու է երէր թէհլի վէ պէշիտի, վէ էնկինին եիւ-
ղիւնտէ գարանլըգ վարրար։ վէ Աստուածն Իւհո-
3 սուարին եիւգիւնտէ թէփրէնիր իտի։ Ու է Աստուած
տէտի։ Այտընլըգ օլսուն։ վէ այտընլըգ օլու։
4 Ու է Աստուած այտընլըդը կէօրտիւ քի էյիտիր։ վէ
5 Աստուած այտընլըդը գարանլըգտան այրըտը։ Ամոթ
Աստուած այտընլըդըն ատընա Կիւն՝ վէ գարանլըդըն
ատընա Կէճէ գօտու։ վէ ախշամ օլուպ սապահ օ-
6 լունճա՝ պիրինճի կիւն օլու։ Ընտէն Աստուած տէ-
տի։ Սուլարըն օրթասընտա պիր սէպաթի օլսուն,
7 վէ սուլարը սուլարտան այրըսըն։ Ու է Աստուած սէ-
պաթը եափտը, վէ սէպաթըն ալթընտա օլան
սուլարը՝ սէպաթըն իւանիւնտէ օլան սուլարտան
8 այրըտը։ վէ պէյլէ օլու։ Ու է Աստուած սէպաթըն
ատընա Կէօր գօտու։ վէ ախշամ օլուպ սապահ օ-
9 լունճա՝ իքինճի կիւն օլու։ Ընտէն Աստուած տէտի։
Կէօյիւն ալթընտա օլան սուլար պիր մահալէ տէփ-
շիրիլսինլէր, վէ գուրա կէօրիւնսիւն։ վէ պէյլէ
10 օլու։ Ամոթ Աստուած գարանըն ատընա Կէր գօ-
տու, վէ սուլարըն սէվիշիրինթիխսինին ատընա
Տէնիզլէր գօտու։ վէ Աստուած կէօրտիւ քի էյիտիր։
11 Ընտէն Աստուած տէտի։ Կէր՝ կէշիլ օթ պիթիրսին,
թոխում վէրէն օթ, հէմ ճինսինէ կէօրէ մէյվէ վէ-

քեն մէյմէտար աղաձ քի՝ Աէրին իւղերինտէ Թօ-
խումու քէնտինտէ օլա . վէ պէօյլէ օլսու ։ Ա է 12
Աէր Աէչիլ օթ՝ ճինսինէ կէօրէ Թօխում վէրէն
օթ՝ վէ ճինսինէ կէօրէ Թօխումու քէնտինտէ մէ-
վէ վէրէն աղաձ չօգ ապտը . վէ Ա.լահ կէօրսու քի
էյիտիր ։ Ա է ախշամ օլուպ սապահ օլունճա՝ իւ- 13
ճինճիւ կիւն օլսու ։ Ա.նտէն Ա.լահ տէմի . Աէօ- 14
յիւն սէպահերինտա նուրլար օլսուն , քի կիւնիւ
կէճէտէն այրըտըր . վէ նիշանլար՝ վէ զամանլէր՝
վէ կիւնլէր՝ վէ երլըտըր իչիւն օլտըր . Հէմ կէօյիւն 15
սէպահերինտա նուրլար իչիւն օլտըր , քի Աէրին
իւղերինէ պտրնըզ վէրէյիր . վէ պէօյլէ օլսու ։
Ամի Ա.լահ էքի պէօյիւք նուրտըր Նափտը , 16
պէօյիւք նուրու կիւնիւն հէօքիւմէքի իչիւն՝ վէ
քիչիւք նուրու կէճէնիւն հէօքիւմէքի իչիւն .
Նըլտըզլարը տափի Նափտը ։ Ա է Ա.լահ օնլարը 17
կէօյիւն սէպահերինտա դուսու , քի Աէրին իւղերի-
նէ պտրնըզ վէրէյիր . Ա է կիւնէ հէմ կէճէյէ 18
հէօքիւմէքի Նափէր , վէ պտրնըզը գարանլըգտան
պըչրատըր . վէ Ա.լահ կէօրտի քի էյի տիր ։ Ա է 19
ախշամ օլուպ սապահ օլունճա՝ սէօրտիւնճիւ կիւն
օլսու ։ Ա.նտէն Ա.լահ տէմի . Սուլար պիր չօգ 20
պիրթէքլինէն ճանլու հայվանլար չօգ ապտընտր .
վէ գուշլար Աէրին իւղերինտէ կէօյիւն սէպահը
Նիւղինտէ ուչսունլար ։ Ամի Ա.լահ պէօյիւք ա- 21
ճա՝ պուլըգլարընը՝ վէ սուլարըն պիր չօգ չօգ ար-
ապտը՝ ճինսինէ կէօրէ ճիւմլէ Թէվրէնէն ճանլու
հայվանը՝ հէմ ճինսինէ կէօրէ ճիւմլէ գանատլու
գուշու Նարափտը . վէ Ա.լահ կէօրտիւ քի էյի
տիր ։ Ա.նտէն Ա.լահ օնլարը մպարէքէյլիսէ- 22
տի . Ա էվլէնտիր օլուն , վէ չօղալըն , վէ սէնիզ-
լէրտէ օլան սուլարը տօլտուրուն . գուշլար ար-
տէրտէ չօղալըշսունլար ։ Ա է ախշամ օլուպ սապահ 23

24 օրունճա՝ պէշինճի կիւն օլտու։ Ա և Ա.ղտահ տէտի.
Ահէր՝ ճինսլէրինէ կէօրէ ճանլու հայվանլար՝ Նոյի
ճինսլէրինէ կէօրէ տավարլար վէ սիւրմէյինէնլէր
վէ երկրի ճանաւարլարընըն չորտարըն. վէ պէօյլէ
25 օլտու։ Ահմի Ա.ղտահ՝ ճինսլէրինէ կէօրէ երկրի ճա-
նաւարլարընը՝ վէ ճինսլէրինէ կէօրէ տավարլարը՝
վէ ճինսլէրինէ կէօրէ երկրի սիւրմէյինէնլէրինի
26 ետիտը. վէ Ա.ղտահ կէօրտիւ.քի էյի տիր։ Ա.նտէն
Ա.ղտահ տէտի. Ադրէմի միզ իւլգէրէ՝ պէնկիզէյիշի-
միզ կիպի ետէմ նաիտալըմ, վէ տէնիզին պալըք-
լարընա հէմ կէօյճիւն գուշլարընա՝ վէ տավարլարա
վէ պիւթիւն երկր՝ վէ երկրին իւլգէրինետ ճիւմլէ
թէվրէնէն սիւրմէյինէնլէրէ հէօքիւմէմ սիւրէ։
27 Ա և Ա.ղտահ քէնտի սիւրէմի իւլգէրէ ետէմի
նաիտալը. օնու Ա.ղտահըն սուրէմի իւլգէրէ նա-
28 իտալը. օնլարը էլլէք վէ տիշի նաիտալը։ Ա և
Ա.ղտահ օնլարը պէրէքէմլէտի, վէ Ա.ղտահ օնլարա
ետի. Ա.նէյվէտտար օլուն, վէ չօղալըն, վէ երկրի
տօլտուրուն, վէ օնու զապթ էտին. վէ տէնիզին
պալըգլարընա հէմ կէօյճիւն գուշլարընա՝ վէ եր-
կրին իւլգէրինետ թէվրէնէն հէր հայվանա հէօքմ
29 սիւրիւն։ Ա.նտէն Ա.ղտահ տէտի. Իշթէ սիզէ պիւ-
թիւն երկրին եիւզիւնետ օլան հէվի թօխում վէ-
րէն օթու՝ վէ քէնտինետ թօխում վէրէն ադաճ
մէյվէսի օլան հէվի ադաճը վէրտիմ՝ քի սիզէ նէ-
30 մէք իչինն օլա. Էյ Ր երկրին ճիւմլէ ճանաւարլա-
րընա վէ կէօյճիւն ճիւմլէ գուշլարընա՝ վէ երկրին
իւլգէրինետ ճիւմլէ եաշայան ճանը օլան թէվրէ-
նէնէ հէր նէշիլ օթու նէմէք իչինն էշտիկ. վէ
31 պէօյլէ օլտու։ Ահմի Ա.ղտահ հէր նաիտարլընը կէօր-
տիւ, վէ իշթէ ղայէթ էյի իտի։ Ա և ախշամ օլուա
սապահ օրունճա՝ ալթընճը կիւն օլտու։

ՊԱՐ. 2.

Ա Ե կէաք իւէ եէր՝ հէմ օնլարըն ճիւմլէ ճիւմ֊ 1
րիւ թէքմիլ օլտու։ Ա Ե Ա֊լլահ եափտըղը իշինի 2
եէտինճի կիւնտէ թէքմիլ էտիպ՝ եէտինճի կիւն֊
տէ հէր եափտըղը իշինտէն բահաթլանտը։ Ինտի 3
Ա֊լլահ եէտինճի կիւնիւ միւպարէքէտի, վէ օնու
ազիզլէտի. դիրա օնտա՝ Ա֊լլահ եափըպ եափթը֊
տըղը ճիւմլէ իշինտէն բահաթլանտը։ Կէօյիւն վէ 4
եէրին եափտաղ լտրդլտրընտա՝ տօղուշտըղը պուն֊
լար տըր. Ինպպ Ա֊լլահ եէրի վէ կէօյիւ եափտը֊
ղը կիւնտէ, Կրբրն տահա եէրտէ օլմայան ճիւմլէ 5
ֆիտանլարընը՝ հէմ պիթմէզտէն էվվէլ դրբրն
ճիւմլէ օթռունու տահի Խ֊ֆ֊ը. դնրա Ինպպ Ա֊լ֊
լահ եէրին իւզէրինտէ տահա եաղմուր եաղտըր֊
մատը իտի, վէ եէրի իշէմէյէ տաէմ եօղնտի։
Ա֊մմա եէրտէն պուղու չըղտըրտը, վէ եէրին ճիւմ 6
լէ եիւզիւնիւ սուվարըրտըր։ Ինտի Ինպպ Ա֊լլահ 7
տաէմի եէրին դօփրաղընտան եափտը, վէ պուր֊
նունտան տէլիքլէրինէ էօմիւր նէֆէսի իւֆիւր֊
տու, վէ տաէմ եաշայան ճան օլտու։

Ա Է Ինպպ Ա֊լլահ կիւն տօղուտու դալտըֆընտա 8
Ի֊տէնտէ ճէննէթի տիքտի, վէ եափտըղը տաէմի
օրայա գօտու։ Հէմ Ինպպ Ա֊լլահ եէրտէն կէօ֊ 9
զէ խօշ վէ եէմէյէ էյի հէր ադաճը՝ հէմ ճէննէ֊
թին օրթասընտա էօմիւր ադաճընը՝ վէ խայըր ու
շէրրի պիլմէնին ադաճընը պիլթիրտի։ Ա Է ճէն֊ 10
նէթի սուվարմադա Ի֊տէնտէն պիր բրմնդ չըգա֊
րըտը, վէ օրատան տէօրթ պաշա թադտիմ օլուր
ուտու։ Պիրինին ատը Ֆիշօն տուր. պու՝ Հափըա֊ 11
նըն հէփ տիյարընը տօլաշըր, քի օրատա ալթունը
վար. Ա Է օ տիյարըն ալթունու խամստըր. օրա֊ 12
տա խաշէ վէ ա֊դիդ դաշը վար։ Ա Է իքինճի ըրմա֊ 13
ղընն ատը Կիհօն տուր. պու՝ Ֆրաշին հէփ տի֊

14 յարընը տօլաշըր : Ա և իւչունճիւ ըրմաղըն ատչ
Իտտեքել տիր . պու՝ Ասուրուն կիւն տօղուտու
գարաճըրնա կիտէր : Ա և տէօրտունճիւ ըրմագ
15 Ֆրաթի տրը : Ա և Տապպ Ալլահ ատէմի ալըպ՝
Ա՛տէն ճէննէթինէ գօտու , քի օնու իշլէյէ , վէ
16 օնու պէքլէյէ : Ամի Տապպ Ալլահ ատէմէ թէն-
պիհ իտիւպ տէտի . Ա՛ճէննէթին հէր աղաճընտան՝
17 իսթէտիյին կիպի նէ . Ա՛մմա խայր ու շէրրի պիլ-
մէնին ագաճընտան՝ օնտան նէմէ . ղերա օնտան
նէտիյին կիւնահ էյլէթէթ էօլէմէքտին :
18 Ա՛նահէն Տապպ Ալլահ տէտի . Ա՛տէմ նալընըղ
օմմաղ էյի տէյիլ տիր , սնա՝ քէնտինէ միւնասիպ
19 նարտըմճը նատիյըմ : Ամի Տապպ Ալլահ գըրըն
հէվի ճանա խրլարընը վէ կէօյիւն հէր գուշունու
գօփրագտան նատիր , վէ Ա՛տէմին էօնիւնէ կէ-
թիրտի , քի օնլարա՛նէ ատ գօր տէյիւ կէօրէ . վէ
Ա՛տէմ նաշայան ճանա հէրինէ ատ գօտուխտ ,
20 Նուն ատը ծ օլտու : Ա և Ա՛տէմ հէվի տաֆարըլարա
վէ կէօյիւն գուշլարընա՝ հէմ գըրըն ճիւմլէ ճա-
նաֆարընա տարըր գօտու . ամմա Ա՛տէմի՝ քէնտի-
21 յէ միւնասիպ նարտըմճը պուլմնամըտը : Ամի
Տապպ Ալլահ Ա՛տէմին իւղերինէ աղըր ույգու
ատըշտըրտը , վէ օ՝ ույտտու . վէ օնուն էյէկիւ քէ-
միքլէրինէն պիրինի ալտը , վէ նէրինէ էթ տօլ-
22 տուրտու : Ա և Տապպ Ալլահ ատէմէն ալտըղը
էյէկիւ քէմիյինի գարըն նատըտը , վէ օնու Ա՛տէմի
23 կէթիրտի : Ա և Ա՛տէմ ատէտի . Ը Լահմի պու՝ քէ-
միյիմէն քէմիք վէ թէնիմէն թէնտըր . պու-
նա՝ Ղիսա տէնիլսին . ղերա պու՝ ինսանտան ա-
24 լընմըշ տըր : Պունուն իչիւն ատէմ պապասընը
վէ անասընը թէրք էտիպ՝ գարըլնա՝ նատը շա .
25 վէ պիր թէն օլտուր : Ամի Ա՛տէմ հէմ օնուն
գարըսը՝ նէխոխտ չուխուր խոխլէր , վէ ութան-
ճալընըրտը :

ԳԼՈՒԽ Յ։

1 Եվ երբեք Տապան Աստուծոյն եւ տարաւ զերկրն
Ջրհեղեղին Հայկազնեաց ի Քաղդէա ի վերայ
լերինն Տաւրոսի։ Եւ ետես Աստուած զՆոյեան
2 եւ զամենայն գազանսն որ ընդ նմա էին ի տապանին։
Եւ եբարձ Աստուած զհողմն ի վերայ երկրին
3 եւ դադարեցին ջուրքն։ Եւ ամենայն աղբերք
անդնդոց եւ պատուհանք երկնից գոցեցան
եւ կալաւ անձրեւն ի երկնից։ Եւ դարձան ջուրքն
4 ի վերայ երկրի։ Եւ ի հարիւր եւ հնգետասներորդ
աւուրն պակասեցին ջուրքն։ Եւ ի եւթներորդ
ամսեանն ի տասն եւ եւթն աւուրս ամսոյն
5 հանգեաւ տապանն ի վերայ լերինն Տաւրոսի։
Եւ ամսոյն տասներորդի երեւեցան գագաթունք
լերանցն։ Եւ ետես Աստուած զի ցամաքեցան
ջուրքն ի վերայ երկրի։ Եւ ի քառասներորդ
6 աւուրն բացաւ Նոյ զպատուհանն զոր արարեալ
էր ի տապանին։ Եւ արձակեաց զագաւնն
եւ ոչ դարձաւ մինչեւ ցորոշել ցամաքել զերկիր։
7 Եւ արձակեաց զաղաւնին եւ ոչ դարձաւ։ Եւ
արձակեաց զաղաւնին ի երրորդ աւուրն եւ
դարձաւ առ նա ի տապանն։ Եւ ոչ գիտաց
Նոյ զի ոչ ոք ի մարդկանէ կենդանի էր ի
8 տապանին։ Եւ ոչ գիտաց զի ոչ ոք ի մարդկանէ
կենդանի էր ի տապանին։ Եւ ոչ գիտաց զի
ոչ ոք ի մարդկանէ կենդանի էր ի տապանին։
9 Եւ ոչ գիտաց զի ոչ ոք ի մարդկանէ կենդանի
էր ի տապանին։ Եւ ոչ գիտաց զի ոչ ոք ի
10 մարդկանէ կենդանի էր ի տապանին։ Եւ ոչ
գիտաց զի ոչ ոք ի մարդկանէ կենդանի էր ի
11 տապանին։ Եւ ոչ գիտաց զի ոչ ոք ի մարդկանէ
կենդանի էր ի տապանին։ Եւ ոչ գիտաց զի
12 ոչ ոք ի մարդկանէ կենդանի էր ի տապանին։ Եւ

աէմ տէտի . Պէնիմիզ օվտաղա վէրտիյին դարը՝ պա-
18նա աղաձատան ծ վէրտի , վէ նէտիմ : Ալ է Եհոպ
Ալլահ գարըյա տէտի . Այ՞տիր պու էվտիյին .
վէ գարը տէտի . Էր լան պէնի ալտատմար , վէ նէ-
14տիմ : Ալ է Եհոպ Ալլահ էր լանա տէտի . Պունու
էվտիյին իչին՝ ճիւմլէ Հայվանլարատան վէ գրըն
ճիւմլէ ճանավարլարընատան մէյ՛ն օլասըն . գար-
նըն իւղէրինէ նիւրիւչէսին , վէ է՛օմրիւնիւն ճիւմ-
15լէ կիւնէրինատ գօփրագ նէչէսին : Ադամ սէնին
իլէ գարընըն արասընա՝ վէ սէնին զիւրրիյէթին ի-
լէ օնուն զիւրրիյէթի արասընա տիւշմանը՛գ գօ-
յայըմ . օ սէնին պաշընը է լէ , վէ սէն օնուն էգր-
16ճէսինի սանճասըն : Ադաէն գարըյա տէտի . Ալ-
նին կէպէլիք վէ տօղուրմա աղրը լարընը ղայէթլէ
չօղալտայըմ՝ , աղրը իլէ էվլատ տօղուրասըն . վէ
գօճանա թատպի օլասըն , վէ օ սէնի զատդ էտէ :
17Ալ է Ադամ տէտի . Ալն գարընըն սէօղիւնիւ
տէնկլէտիյին՝ վէ սանա օնատան նէմէչէսին տէչի-
թէնպիհ Եհոպիմ աղաձատան նէտիյին իչին ,
նէր սէնին սէպէպինատէն մէյ՛ն օլսուն . է՛օմրիւ-
նիւն ճիւմլէ կիւնէրինատ օնատան զահմէթիլէ
18նէչէսին : Ալ է սանա թիլքէն վէ խաչաք պիհիր-
19սին , վէ գրըն օհտունու նէչէսին : Ադամ անընը-
նըն թէրի իլէ նէչէսին , թա գօփրագա տէօնիւն-
ճէչէտէ , չիւն օնատան ալընատըր . պիրա գօփրագ-
սըն , վէ գօփրագա տէօնէճէքսին :
20 Ադամ Ադամ գարընըն ատընա՝ Հէմմա գօտու .
21 դիրա ճիւմլէ հաշայանլարըն անատ օ իտի : Ինտէն
Եհոպ Ալլահ Ադամ հէմ գարընընա տէրիտէն
22կէօմլէքլէր հատրսը՝ օնըտրա կէչտիրտի : Ալ է
Եհոպ Ալլահ տէտի . Իշթէ Ադամ խայր ու շէրրի
պիրլէքտէ պիշտէն պիրի կիպի օլտու . վէ շիմտի՝
օլմայսըն էլինի ուզատրա՝ է՛օմիւր աղաճնատան

աթախի ալա, վէ նէչիպ՝ էպէտի նաշայա տէյիւ,
Աստպ Ալլահ օնու Յ՛տէն ճէննէթիննէն սիւր- 23
աիւ, շօղ նէրի իշլէյէ քի օնտան ալընմըշտըր: Ամէ 24
աի Յ՛տէմի գօմաու. վէ Յ՛տէն ճէննէթիննին կիւն
ատղուտու դարաֆընտան քէրուպիմ՛էրի վէ տէօ-
նէն ալէֆ գըլըճլընը՝ Էօմր ադաճլընըն Եօլունու
պէքլէմէյէ գօտու:

ՊԻԸ. 4:

Ա Է Յ՛տէմ գարըսը Էվվայի պիլտի. վէ օ՝ կէպէ 1
գալըպ՝ Կայինի ատղուտու, վէ տէտի. Ասպ-
տան ատէմ էտինտիմ: Ա Է թէ էբրար գարընտաշը 2
Էապէլի ատղուտու. վէ Էապէլ գօյուն չօպանը
խոի, ամմա Կային Եէրի իշլէրիտի: Ա Է օլտու քի՝ 3
կիւնլէրին թէմամընտա՝ Կային Եէրին մէյվէնո-
ունէն Ասպտա հէտիյէ կէթիրտի: Ա Է Էապէլ 4
քէնտի գօյունլարընըն իլք տօղու շլարընտան վէ օն-
լարըն եաղընտան՝ օ տախի կէթիրտի. վէ Ասպտ
Էապէլէ՛ հէմ օնուն հէտիյէսինէ նազար էյլէտի:
Լ՛ամմա Կայինի հէմ օնուն հէտիյէսինէ նազար 5
էթմէտի. վէ Կային զայէթլէ էօրքէլէնտի, վէ
չէհրէսինի պօղտու: Ա Է Ասպտ Կայինէ տէտի. 6
Նիչին էօրքէլէնտին, վէնիչին չէհրէնի պօղ-
տուն: Լ՛յէր էյի էէերսէն, գապուլ օլունմազըր,
վէ էյէր էյի էթմէզսէն, կիւնահ գափուտա նա-
թար. ամմա օ սանա թապի օլաճագ, վէ օնու սէն
զապդ էտէճէքսին:
Ա Է Կային գարընտաշը Էապէլ իլէ սօյլէշտի. 8
վէ օլտուքի ընըլար գըրտաւ իքէն՝ Կային գարընտա-
շը Էապէլին իւզէրինէ գալգտը, վէ օնու էօլտիւ-
տու: Ա Է Ասպտ Կայինէ տէտի. Կարընտաշըն 9
Էապէլ նէրէյէտիր: Լ Է օ տէտի, Պիլմէմ. պէն
գարընտաշըմըն պէքճիսի՞միյիմ: Ա Է օնա տէ- 10

ախ. Ա՛ւհ իշխեսին. գարընտաշընըն գանընըն սե-
11 սի՝ եէրտէն պանա փէրեատ էտէյօր: Ա է շիմախ
սէն եէրտէն մէլո՛նատն, քի օ՝ գարընտաշընըն
գանընը սէնին էլինտէն ալմադա աղղընը աչար:
12 Ա՛էրի իշխեսին զէման՝ արթըդ սանա մահսու-
լունու վէրմէյէ. եէրտէ գաչգըն վէ ավարէ օլա-
13 սըն: Ա՛մեի Ա՛այինը Ա՛ապպա տէտի. Ա՛իւնահրմ
14 ավճ օլունա պիլմէքտէն պէօյիւքտիւր: Ա՛էթէ պու
կիւն պէնի եէրին նիւղնէնտէն գօվտուն, վէ պէն
սէնին հուզուրունատն կիղէնիպ՝ եէրտէ գաչգըն
վէ ավարէ օլաճաղըմ. վէ օլաքի՝ հէր քիմ պէնի
15 պուլսրսա, պէնի էօլտիւրէճէքտիր: Ա է Ա՛ապպ
օնա տէտի. Պունուն իշխեն՝ հէր քիմ Ա՛այինի էօլ-
տիւրիւրսէ, ծնտան նէմի գամի էօճ ալընա: Ա է
Ա՛ապպ Ա՛այինէ պիր նիշան գօտուքի՝ օնու պուլան
քիմմանէ՝ օնու էօլտիւրմէյէ:
16 Ա է Ա՛ային Ա՛ապպըն հուզուրունատն չըգտը,
վէ Ա՛ռէնին կիւն տօղուատս գարաքընատ՝ Ա՛ օ
17 տիյարընատ սաքին օլտու: Ա է Ա՛ային գարբսընը
պիլտի, վէ օ կէպէ գալըպ՝ Ա՛էնօխ տօղուրտու,
վէ պիր շէհիր նահար, վէ շէհիրին ատընա օղու-
18 նուն ատընատն Ա՛էնօխ գօտու: Ա է Ա՛էնօխա Ի՛-
բատ տօղուտու, վէ Ի՛բատ Ա՛Եհույահէլ տօղուր-
տու, վէ Ա՛Եհույահէլ Ա՛Եթուշահէլ տօղուրտու,
19 Ա՛Եթուշահէլէ Ա՛ամեխ տօղուրտու: Ա է Ա՛ա-
մեխ քէնտինէ իբի գարբ ալըր. պիրինին ատը
20 Ի՛տա վէ օպիրինին ատը Ա՛իլա իտի: Ա է Ի՛տա
Ա՛ռապալի տօղուրտու. պու՝ չատրըլարտա սաքին
21 օլան չօպանլարըն պապասբ իտի: Ա է գարընտա-
շընըն ատը Ա՛ռապալ իտի. պու՝ ճիւմլէ դանպուր-
22 ճիւէրին վէ մի՛սգալճը լարըն պապասբ իտի: Ա է
Ա՛իլա՝ օ տախի Ա՛ռապալ գայինի տօղուրտու, քի
ճիւմլէ պագըրճը լարըն վէ տէմիրճիւէրին ա-

թաստը իսի։ Ալ է Ֆտապալ գայինին գըզգարընա-
ծաշը Կաամմա իսի։ Ալ է լամէս քէնտի գարը- 23
լարը Մտայե վէ Ալլայէ տէսի. Ալէսիի իշխոին
էյ լամէս գարըլարը՝ սէօզիւմիւ տինկէյին.
չիմնքի պէն պիր ատէմ էօլտիւրտիւմ նարամսա-
պէպինտէն, վէ պիր կէնճ՝պէրէմ սէպէպինտէն։
Ինէր Կայնն իշխոն նէսի գաթ էօճ արընըրսա, 24
լամէս իշխոն տախի նէթիմիշ նէսի գաթ։
Ալ է Մտէմ ԹՔբար գարըսընը պիւտի, վէ օ՝ 25
պիր օղուլ տօղուրտու, վէ ատընա Ը էթի գօտու.
գէրա փէֆէ. Մլլահ պանա Կայինին էօլտիւրտիւ-
յիւ Հապէլնն նէրինէ պաշգա գիւրրէյէթի վէրտի։
Ալ է Ը էթէ՝ օնա տախի պիր օղուլ տօղուրտու, վէ 26
ատընա Կնօշ գօտու. օղէմանն Կապպէրն ատը
չաղրը լմազա պաշլանտը։

ՊԻՐ. 5։

Մտէմ սիլսիլէլէրինին քիթապը պէտ տուր. Մլ- 1
լահ ատէմի նարաթտըղը կիւնտէ՝ օնու Մլլահըն
պիրէթի իւղրէ նափտը. Ընլարը էրքէք վէ տի- 2
շէ նարաթտը. վէ օնլարը պէրէքէթլէմի, վէ նա-
րատը լորդլարը կիւնտէ օնլարըն ատընա ատէմ
գօտու։ Ալ է Մտէմ նիւղ օթուղ նըլ հաշայըպ՝ 3
քէնտի պէնկէյիճի իւղրէ սիրէթի կիպի օղը-
տօղուրտու, վէ ատընա Ը էթի գօտու։ Ալ է Մտէմ 4
Ը էթի տօղուրտուգտան սօնկրա՝ սէքիղ նիւղ նըլ
հաշատը. վէ օղուլլար Հէմ գըղլար տօղուրտու։
Կտան Մտէմին հաշատըղը կիւնէլէրին ճիւմլէսի՝տօ- 5
գուղ նիւղ օթուղ նըլ օլտու. վէ էօլտիւ։ Ալ է 6
Ը էթի նիւղ պէշ նըլ հաշայըպ՝ Կնօշու տօղուր-
տու։ Ալ է Ը էթի Կնօշու տօղուրտուգտան սօնկ- 7
րա՝ սէքիղ նիւղ նէսի նըլ հաշատը. վէ օղուլլար
Հէմ գըղլար տօղուրտու։ Կտան Ը էթին ճիւմլէ 8

կիւնէէրի տօղուզ եիւղ օն էքի եըլ օլսու. վէ էօլ-
9 տիւ: Ա է Ընօշ տօքսան եըլ նաշայըպ՝ Յայնանը
10 տօղուրսու: Ա է Ընօշ Յայնանը տօղուրսուք-
տան սօնկրա՝ սէքիզ եիւղ օն պէշ եըլ նաշատը.
11 վէ օղուլար հէմ գըզլար տօղուրսու: Ա է Ընօ-
շուն ճիւմլէ կիւնէէրի տօղուզ եիւղ պէշ եըլ օլ-
12 սու. վէ էօլտիւ: Ա է Յայնան էէմմիշ եըլ նա-
13 շայըպ՝ Ա Ահլալէլի տօղուրսու: Ա է Յայնան
Ա Ահլալէլի տօղուրսուքտան սօնկրա՝ սէքիզ եիւղ
գըզգ եըլ նաշատը. վէ օղուլար հէմ գըզլար տօ-
14 ղուրսու: Իմնի Յայնանըն ճիւմլէ կիւնէէրի տօ-
15 ղուզ եիւղ օն եըլ օլսու. վէ էօլտիւ: Ա է Ա Ահ-
լալէլ ալթմըշ պէշ եըլ նաշայըպ՝ Յէրէմի տօ-
16 ղուրսու: Ա է Ա Ահլալէլ Յէրէմի տօղուրսուք-
տան սօնկրա՝ սէքիզ եիւղ օղմուզ եըլ նաշատը.
17 վէ օղուլար հէմ գըզլար տօղուրսու: Իմնի Ա Ահ-
լալէլին ճիւմլէ կիւնէէրի սէքիզ եիւղ տօղսան պէշ
18 եըլ օլսու. վէ էօլտիւ: Ա է Յէրէմ եիւղ ալթմըշ
19 էքի եըլ նաշայըպ՝ Ջանօխսու տօղուրսու: Ա է
Յէրէմ Ջանօխսու տօղուրսուքտան սօնկրա՝ սէ-
քիզ եիւղ եըլ նաշատը. վէ օղուլար հէմ գըզ-
20 լար տօղուրսու: Իմնի Յէրէմին ճիւմլէ կիւնէէրի
տօղուզ եիւղ ալթմըշ էքի եըլ օլսու. վէ էօլտիւ.
21 Ա է Ջանօխ ալթմըշ պէշ եըլ նաշայըպ՝ Ա Ա-
22 ֆուշէհլահ տօղուրսու: Ա է Ջանօխ Ա Աֆուշէհ-
լահի տօղուրսուքտան սօնկրա՝ իւչ եիւղ եըլ Ա Ջ-
լահըլա Եիւրիւտիւ. վէ օղուլար հէմ գըզլար տօ-
23 ղուրսու: Ա է Ջանօխսուն ճիւմլէ կիւնէէրի իւչ
24 եիւղ ալթմըշ պէշ եըլ խտի: Ա է Ջանօխ Ա Ջլա-
հըլա Եիւրիւտիւ, վէ պուլունմայընճա. զիրա օնու
25 Ա Ջլահ ալըը: Ա է Ա Աֆուշէհլահ եիւղ սէքսէն
26 եէտի եըլ նաշայըպ՝ Ա Էմէխի տօղուրսու. Ա է
Ա Աֆուշէհլահ Ա Էմէխի տօղուրսուքտան սօնկրա՝

եհտի հիւզ սէքսէն խբի նըլ եաշատը. վէ օղուլար
հէմ գըղլար տօղուրտու ։ Ալ է Ալահուշէլահէն 27
ճիւմլէ կիւնլէրի տօղուզ հիւզ ալթմըշ տօղուզ
նըլ օլտու. վէ էօլտիւ ։ Ալ է Էմէխ հիւզ սէքսէն 28
խբի նըլ եաշայըպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու. Ալ է ա- 29
րընա՝ Աօհ գօյուպ տէտի. Պու՝ Ատպպէն լանէթ-
լէտիյի եէրին սէպէպինտէն՝ իշխիպըտէն վէ էլլէ-
բիմիզին զահմէթինտէն պիզի բահաթլանտըրա-
ճաղ տըր ։ Ալ է Էմէխ՝ Աօհու տօղուրտուղտան 30
ասնկրա՝ պէշ հիւզ տօղատան պէշ նըլ եաշատը. վէ
օղուլար հէմ գը զըղլար տօղուրտու ։ Իտնի Էմէ- 31
խէն ճիւմլէ կիւնլէրի նէտի հիւզ նէթմիշ նէտի
նըլ օլտու. վէ էօլտիւ ։ Ալ է Աօհ պէշ հիւզ նա- 32
շընտա օլտու, վէ Աօհ Հ էմի՝ Ղամը վէ Ատա-
փէթի տօղուրտու ։

ՊԱՐ 6։

Ալ է օլտու քի՝ նէր հիւզիւ իւղէրինէ ատէմլէր չօ- 1
ղալմադա պաշլատըդտա՝ վէ օնլարա գըղլար տօղ-
ատուդտա, Ղլահըն օղուլլարը ատէմլէրին գըղլա- 2
րընըն կիւզէլ օլտուդլարընը կէօրիւպ՝ ճիւմլէ սէշ-
տէլէրինէն քէնտիլէրինէ գարըլար ալտըրար ։
Ալ է Ատպպ տէտի. Պէնիմ բուհումա տապըմա 3
ատէմլէ օղրաշմայա. սիզա օ՝ թէնտիր. ամմա օնուն
կիւնլէրի հիւզ Ղիրմի՝ նըլ օլա ։ Օլ կիւնլէրտէ 4
եէրտէ ճէպպարլար վարըտը. վէ տահի պէօյլէճէ
Ղլահըն օղուլլարը ատէմլէրին գըղլարընա կիրիպ՝
օնլարա Էվլատ տօղուրտուդտան սօնկրա՝ պունա-
լար օլ գատիմանէն պէրու նամտատ ճէպպարլար ի-
տի ։ Ալ է Ատպպ ատէմին նարամադ ըղը նէրտէ չօ- 5
ղալտըղընը՝ վէ նէւրէյի էվքնաբլէրինէն ճիւմլէ
միւհաթալէրի հէր կիւն սապի փէնամ օլտուղունու 6
կէօրտիւքտէ, Ատպպ ատէմի նէրտէ նապտըղընա

փիշման օլտու, վէ եիւրէյինէ գաասվէթլէնուի։
7 Ալ է Յապպ տէտի. Յարաթմորղըմ ատէմի եէր
եիւկիւ իւզէրինէն հօղ էտէյիմ, ատէմտէն թա-
հայվանլարա վէ սիւրթիւնէնլէրէ՝ վէ կէօյիւն
գուշլարընա վարընճէյէտէք. զիրա օնլարը եափ-
8 մորղմա փիշմանըմ։ Ըմմա Յօհ Յապպըն նազա-
րընտա լուդֆ պուլտու։
9 Յօհունն սիլըվիլէսի պուտուր. Յօհ օլտուղտ
ուէվրուէ սատրգ քեամիլ քիմսէ իտի. Յօհ Յէ-
10 լահըլա եիւրիւտիւ։ Ալ է Յօհ իւչ օղուլ տօղուր-
11 տու, Հ էմի՝ Ըամը վէ Յաֆէթի։ Ալ է եէր՝ Յէ-
լահըն էօնիւնտէ փասիա օլտու. Հէմ նէր զուլմ
12 իլէ տօլտու։ Ըմմի Ըլլահ եէրէ պագտը, քի իշիէ
ֆէսատէ վարմըշտըր. զիրա եէրին իւզէրինէ Հէր
թէն եօլունու պօզմուշտուտու։
13 Ալ է Ըլլահ Յօհա տէտի. Ն՛իւմլէ թէնին տօ-
նու էօնիւմէ կէլտի. զիրա օնլարըն եիւզիւնտէն
եէր զուլմ իլէ տօլտու. վէ իշիէ պէն օնլարը եէր
14 իլէ պօզաճաղըմ։ Յէնտինէ զօֆէր աղաճընտան
պիր կէմի նաւ. կէմիտէ հիւճրէլէր եափ. վէ օնու
իչէրուտէն վէ տիշարուտան զիֆթի իլէ զիֆթիյէ
15 Ըէմ օնու պուր բէտմտէ եափսընըն. Կէմինին ու-
զունլուղու իւչ եիւզ արշընն՝ էնի էլլի արշընն՝ վէ
16 եիւքսէքլիյի օթուզ արշընն օլտուն։ Ըէմ կէմիյէ
պիր փէնճէրէ եափսընըն, վէ օնու էօգարուտան
պիր արշընն փգտարի թէքմիլ էտէսին, վէ կէմինին
գափուսունու ետն գարաֆլընա գօյսընն. օնու իւչ
17 գաթագաթլը եափսընըն։ Ալ է պէն՝ իշիէ կէօյիւն
ալէմընտա՝ քէնտինտէ Հայաթ բուհու օլան Հէր
թէնի թէկէֆ էթմէք իչինն՝ եէրին իւզէրինէ տու-
գուֆանը կէթիրէճէկիմ. եէրտէ Հէր նէ վար իսէ
18 Հէլաք օլաճագ։ Ըմմա սէնինլէ ա՛հտըմը տաագիթ
էտէկիմ, վէ կէմիյէ կիրէսին, կէրէք պէն կէրէք ո-

զուլաարքն՝ վէ գարբն վէ օղուլարքնդն գարբ լարք
պէրաապէրինձէ : Ալ է ձիւմլէ Հայվանլարտան՝ Հէր 19
Թէնտէն պիրէր չիֆթի՝ Հէփսինտէն կէվիյէ կէթի-
քէսին ,քի սէնին իլէ սաղ գալալար . ծնլար էրքէք-
լի տիշիլէ օլա : Պտշլարտան ձինսլէրինձէ վէ տա- 20
վարլարտան ձինսլէրինձէ՝ Եէրին ձիւմլէ սիւրիւ-
նէնլէրինտէն ձինսլէրինձէ սաղ գալմազ իչին՝
ձիւմլէսինտէն պիրէր չիֆթի սանա կէլէ : Ալ է սէն՝ 21
քէնտինէ Հէր նէնիր նէյէձէքտէն ալ տա՝ նանըն-
տա դօփ էյլէ ,քի սանա Հէմ ծնլարա նէյէձէք օլա
Խամի՝ Տ,օՀ՝ Իլտհրն օնա ձիւմլէ Թէնպիհ էթմէ- 22
յինէ կէօրէ էյլէտի . էյլէ էյլէտի :

ՊԱՐՏ 7:

Ալ է Իտպպ՝ Տ,օՀա տէտի . Ալէն ձիւմլէ էվինիլէ 1
կէմիյէ կէր . զիրա պու տէվրտէ էօնիւմտէ սաս ըզ
սէնի կէօրտիւմ : Հէր փաք Հայվանտան քէնտինէ 2
էրքէքլի տիշիլի նէտիշէր նէտիշէր ալասըն . ամմա
նափաք Հայվանլարտան էրքէքլի տիշիլի պիրէր
չիֆթի ալասըն : Նէօյիւն դուշլարընտան տափի էր- 3
քէքլի տիշիլի նէտիշէր նէս իշէր ալտըն՝ , քի
ձիւմլէ Եէրին իւզէրինտէ զիւրրիյէթի սաղ սագ-
լայասըն : Օ իլրա նէտի կնէնտէն սօնկրա՝ Եէրին 4
իւզէրինէ դրդգ կնէն վէ դրդգ կէձէ նատմըր նաղ-
տրըռձաղրմ՝ վէ ձիւմլէ նատտրդրմ վէռ ձիւտ-
ձիհանէն նիւզիւնտէն մահվ կէձէյիմ՝ : Խամի 5
Տ,օՀ՝ Իտպպրն օնա ձիւմլէ Թէնպիհ էթմէյիլ կնպի
Էյլէտի : Ալ է սու դուփաներ Եէրին իւզէրինտէ օլ- 6
սու դու զէման՝ Տ,օՀ ալթը նիւզ նաշընտա իտի :
Խամի՝ Տ,օՀ՝ Հէմ օղուլարը վէ գարբսը վէ օղուլ- 7
լարընըն գարբ լարը պիլէսինձէ դուփան սուլարը-
նէն սէպէպինտէն կէմիյէ կիրտիլէր : Փաք Հայ- 8
վանլարտան վէնափաք Տայվանլարտան Հէմ գուշ-

լարտան վէ ևէրին իւղէրինաէ ճիւմլէ սիւրթիւնէն-
9 լէրաէն , Ձիփլի չիփլի կղկղըլի տիշլի կէմի իչի-
նէ՝ Աօհա վարարլար , Ալլահըն՝ Աօհա էմր էթտի-
յինէ կէօրէ :
10 Ա է օլտուքի նէտի կիւնտէն սօնկրա՝ դուփանըն
11 սուլարը ևէրին իւղէրինէ կէլտի : Աօհուն Է օմ-
բիւնիւն ալթը նիւզիւնճիւ նը ընտա՝ իքինճի այ-
սա՝այրն օն նէտինճի կիւնինտաէ Հէմմն օ կիւնտաէ
պէօյիւք էնկինին Հէփ փունկարլարը նարլար ,
12 վէ կէօյիւն փէնճէրլէրլի աչըլար . Ա է ևէրին իւ-
ղէրինէ գըրդ կիւն վէ գըրդ կէճէ նաղմըր կէլտի :
13 Հէմմն օ կիւնտաէ՝ Աօհ վէ Աօհուն օղուլլարը Ա էմ
վէ Հատ վէ Նաֆիլէ՝ վէ Աօհուն գարլար՝ վէ օ-
ղուլարընըն իչ գարը լարը պէրապէրլէրինճէ կէ-
14 միյէ կիրտիլէր . Նիլէր՝ վէ Հէփ ճանավարլար
ճինայլէրինէ կէօրէ՝ վէ Հէփ տավարլար ճինայլէրի-
նէ կէօրէ՝ վէ ևէրին իւղէրինաէ թէվրէնէն Հէմ
սիւրթիւնէնլէր ճինայլէրինէ կէօրէ՝ վէ Հէփ գուշ-
լար ճինայլէրինէ կէօրէ՝ Հէր տիւրլիւ գանատլը
15 գուշ . Ա է ճիւմլէ նահայան ճանը օլան թէնաէն՝
էքիշէր էքիշէր Աօհուն նանընա կէմիյէ կիրտիլէր։
16 Ա է ճիւմլէ թէնաէն Էֆէնտի կիրէնլէր՝ էլքէք վէ
տիշլի կիրտիլէր , Ալլահըն օնա թէնպիհ էթտիյի
17 կիպի . վէ Նապպ տիշարըտան գափաար : Ա է ևէ-
րէն իւղէրինէ գըրդ կիւն գուփան օլտու . վէ սու-
լար չօղալըպ՝ կէմիյէ գալըրլար , վէ օ՝ նէհրէն
18 նիւքսէլտի : Ա է սուլար գուվվէթլէնիպ՝ ևէրին
իւղէրինաէ զայէֆլի չօղալըր լար . վէ կէմի սու-
19 լարըն նիւզիւնաէ նիւղէրիաէ : Ա է սուլար ևէրին
իւղէրինաէ զայէֆ զիյատէսիյլէ գուվվէթլէնտի-
լէր , վէ պիւթիւն կէօյիւն ալթընտա օլան Հէփ
20 նիւճէ տաղլար Էօրթիւլտիւ : Ասուլար օն պէշ ար-
չին կօգարը նիւքսէլտիլէր , վէ տաղլար Էօրթիւ-

տիւ. ¶ Է եկերին իւղերինտէ թեփրենէն հեր պիր 21
թէն՝ կերկէք գուշ՝ կերկէք տավար՝ կերկէք ճանա-
վար՝ կերկէք եկերին իւղերինտէ սիւրթիւնէն հեր
պէօճէք՝ վէ ճիւմլէ ատեմ հէլալ օլսուն։ Էհփ 22
գարատա օլանլարտան պուրնու տէլիլինտէ հա-
յտան նէֆէսի օլանլարըն ճիւմլէսի էօլտիւ։ ¶ Է 23
եկեր եիւղլու իւղերինտէ հեր վիճիւս հէլալ օլսուն,
ատեմտէն թա հայվանտա՝ սիւրթիւնէնէ վէ կէօ-
յիւն գուշունա վարընճէկէտէք. իմտի օնլար՝
եկերտէն եօղ օլսուն. վէ նալընըդ Ղ,օհ հէմ պիրլէ-
սինճէ կէմիտէ օլանլար գալըը։ ¶ Է սուլար եկեր 24
իւղերինտէ եիւղ էլլէ կիւն գուվվէթլէնտի։

ՊԵՐ. 8։

¶ Է Ղ,ուհ Ղ,օհու՝ վէ պիրլէսինճէ կէմիտէ օլան 1
ճիւմլէ հայվանլարը վէ ճիւմլէ տավարլարը ֆէք-
րինէ կէթիրտի. վէ Ղ,ուհ եկեր իւղերինէ պիր հէլ
կէչիրտի, վէ սուլար տինտի։ ¶ Է էնկինին փուն- 2
կարը հէմ կէօյիւն փէնճերելերի գափանտը, վէ
եաղմուր կէօքտէն քէսիլտի։ ¶ Է սուլար եկերտէն 3
վարարագ չէքիլմէտէ օլուպ՝ եիւղ էլլէ կիւնիւն սօ-
նունտա սուլար ազալտը։ ¶ Է նէֆինճի այտա՝ այ- 4
րըն օն նէֆինճի կիւնիւնտէ կէմի Ղ,ուրարդ տաղլա-
րընըն իւղերինտէ գարար գըլըը։ ¶ Է սուլար վա- 5
րարագ ազալմատըիտի՝ թա օնունճու այատէք.
չէ օնունճու այրն իլլէ կիւնիւնտէ տաղլարըն թէ-
փէլէրի կէօրիւնտիւ։

¶ Է օլտուբի՝ գըրդ կիւնիւն սօնունտա, Ղ,օհ 6
եափտըղը կէմինին փէնճերէսինի աչտը. ¶ Է 7
գուզղունու սալը վէրտի. վէ օ չըգըպ՝ օթէ պէրի
տէօնէրիտի՝ թա եկերին իւղերինտէն սուլար գու-
րույունճէկէտէք։ Ղ,ունտէն՝ սուլար եկեր եիւղլա- 8
տէն ազալընըմը տէյիւ՝ կէօրմէք իչիւն նանընտան

9 կէօղերձինի սալը վերտի։ Ու մնա կէօղերձին քէնա-
ար այաղներն դապանները տուրաձագ ներ պուլ-
մամաղլա, ծնա կէմիչէ տէծնուիս. դիրա պիւթիւն
ներին նիւղինտէ սուլար վարըսը. իմտի ս՝էլինի
սալըպ ծնու ալտի, վէ քէնտի նանընա կէմիչէ կո-
10 թիրտի։ Ա է թէքբար նէտի կիւն տահա պէքլէ-
11 յիպ՝ նինէ կէմիտէն կէօղերձինի սալը վերտի։ Ա է
կէօղերձին ախշամ իւսմի ծնա կէլտի, վէ իշձէ
աղղընտա՝ գօփարը ըրիշ պիր զէյթունն նափրադը
վարիտի. իմտի Տ՝ԱՀ պիլտիքի՝ սուլար ներին իւ-
12 զերինտէն ադտար։ Ա է թէքբար նէտի կիւն տա-
հա պէքլէյիպ՝ կէօղերձինի սալը վերտի, վէ ար-
թըդ ծնա պիր տահա տէծնմէտի։
13 Ա է օլտու քի՝ ալթը նիւշ պիրինճի ըրլտա
էվվէլքի այրն իլը կիւնինտէ՝ սուլար ներին իւզե-
րինտէն գուրտուտու. վէ Տ՝ԱՀ կէմինին գափաղընը
գալարըրպ պագտը, վէ իշձէ ներին նիւղիւ գու-
14 րումուշտուր։ Ա է իբրինճի այտա՝ այրն իչիրի ներ-
15 տինճի կիւնինտէ ներ գուրտուտու։ Ա է Ա՝լահ
16՝Տ՝ԱՀա սէչիլէյիպ՝ տէտի. Կէմիտէն չը՛գ, սէն՝ վէ
գարրն վէ օղուլտարրն վէ օղուլտարրընն գարր լարը
17 սէնինկէ պիւլ։ Ա՝իտիլ սէնինկէ պիւլ օլան հայ-
վանը հէր թէնտէն՝ կէրէք գուշլարը՝ կէրէք տա-
վարլարը՝ կէրէք ներ իւղերինտէ սիւրթիւնէն հէփ
սիւրթիւնէնէրի պիւլէնճէ չըգար. վէ ներտէ նէչիվ
ու նէմա պուլտունլար, հէմ ներ իւղերինտէ մէչ-
18 վէտար օլուպ՝ չօղալտընլար։ Իմտի Տ՝ԱՀ՝ հէմ օ-
ղուլտարը վէ գարրտը վէ օղուլտարրընն գարր լարը
19 պիւլէնինճէ չըգտըլար. Ա՝էր հայվան վէ ճիւմլէ
սիւրթիւնէն վէ հէր գուշ՝ ներին իւղերինտէ ճինա-
յէրինճէ թէփրէնէնէրին ճիւմլէսի կէմիտէն չըգ-
20 տը։ Ա է Տ՝ԱՀ Ա՝պրահամա պիր մէզպահ տափտը, վէ
հէր փաք հայվանտան վէ հէր փաք գուշտան աչ-

127 18-2013

տը, վէ մեղպահտա պիւթիւնեանմալար սոնաուռ։
21 Ա է Ռապպ խօշ գոգույու գօգլատը, վէ Ռապպ հիւրէյինտէ տէտի. Ռրթըգ ատամ իչինն ապիք տահա նէրէ լ'անէթի էթմէյէճէկիմ. վէրա ատամին հիւրէյինին փիքրի՝ չօճուգլուղունան նա-
22 ղամայղարը. վէ արթըգ էթմէյիմ կիպի պիր տահա ճիւմլէ նաշայանը գլըմայաճաղըմ։ Ռրթըգ
23 էր տուրտուգճա՝ էբին վէ պիչին՝ ոտուգ վէ սըճագ՝ հէմ եաղ ու գըշ՝ վէ կիւն վէ կէճէ՝ քսիք օլմայա։

ՊԱՐ 9։

1 Ա է Ռլահ՝ Նօհու հէմ օղուլլարընը պէրքէթ-
2 քէյիպ՝ օնլարա տէտի. Ա՝հէվէտար օլուպ չօղաղընն, վէ նէրի տօղտուրսուն։ Ա է նէրին ճիւմլէ
հայվանլարը վէ կէգիյին ճիւմլէ գուշլարը սիզտէն
խըրթիպ գօրգոսունլար. օնլար՝ նէրին ճիւմլէ սիւրթիւնէնլէրի իլէ վէ տէնիզլին ճիւմլէ պալըգլարը
3 իլէ էլինիզէ վէրիլմիշ տիր։ Հէր նաշայան լէվ-
քէնէն՝ սիզէ նէմէք իչիւն օլա. Հէվսինի սիզէ
4 սէպրէվամի կիպի վէրտիմ։ Ռնճագ էլի ճանը
5 իլէ՝ Ռանի օնուն գանը իլէ նէմէյէսինիզ։ Ա է
էլպէթիմէ ճանլարընըզ իչիւն գանընըզը արայա-
ճաղըմ. օնու Հէր ճանտարըն էլինտէն վէ տէտիին էլինտէն արայաճաղըմ. տէտիին ճանընը գա-
փընտաչը օլան քիմսէնին էլինտէն արայաճաղըմ։
6 Ռտէմ գանը տէօքէն՝ օնուն գանը պէնի տէտիմ-
7 սէն տէօքիւլէճէքտիր. վէրա Ռլահ՝ տէտիի քէնտի սուրէթի իւզէրէ նասիլ չարը։ Ամին սիզ
ճէվհետար օլուպ չօղալըն. նէրտէ նէչիւն նէհա պուլուն՝ վէ անտէ չօղալըն։
8 Ա է Ռլահ՝ Նօհա վէ պիրլիքսինճէ օլան օղուլ-
9 լարընա սէօյլէյիպ տէտի. Ամին պէն՝ իչիմէ սիզէն

իւէ վէ սիպտէն սօնկրա զիւրիչ նէ ինիզ իւէ ա՛հ-
10 տրմը սապիճ էտէճէյիմ, Ա՛ըմ սիպէն իւէ օլան
հէր նաշայան ճան իւէ, կէրէք գուշիւէ՝ կէրէք
տավարիւէ՝ վէ կէրէք սիպէն իւէ օլան նէրին հէր
ճանաւարը իւէ՝ կէմիտէն չըգանլարըն ճիւմլէսի
11 իւէ, նա՛նի նէրին հէփ ճանաւարը իւէ: Ա՛ է սի-
պէն իւէ ա՛հարմը սապիճ էտէյիմ, քի արիճդ
ճիւմլէ թէն դուշմանըն սուլարընտան հէլալ օլմա-
յա. վէ պիր տահա նէրի պօղմազ իչուն դուշման
12 օլմայա: Ա՛նաէն Ա՛ըլահ տէտի. Պէնիմ իւէ սիպէս
արանըզտա՝ վէ սիպէն իւէ օլան ճիւմլէ նաշայան
ճանըն արասընտա՝ էպէտի սիրսիկլէրինճէ սա-
13 պիճ էճմէյիմ ա՛հարն նիշանը պու օլա. Պէնիմ
նայըմը պուլմատա գէյաճաղըմ, վէ օ՛ պէնիմ ի-
չէ նէրին արասընտա օլան ա՛հարն նիշանը օլա:
14 Ա՛ է օլաքի՝ նէրին իւղէրինէ պուլմէ կէճմէյիտի-
15 յիմտէ, նայ պուլմատա կէօրինէճէք տիր. Ա՛ է
պէնիմ իւէ սիպէն արանըզտա՝ վէ հէր թէնանէն
ճիւմլէ նաշայան ճանըն արասընտա օլան ա՛հարմը
փիքրիմճէ կէճմէյիճէյիմ. վէ պիր տահա ճիւմլէ
թէնի հէլալ էտէճէք սուլար դուշմանը օլմայա:
16 Ա՛ է նայ պուլմատա օլմաճաղընը. վէ պէն օնու
կէօրմէյիքճէ, Ա՛ըլահը յա նէրին իւղէրինտէ օլան
հէր թէնանէն ճիւմլէ նաշայան ճանըն արասընտա
17 օլան էպէտի ա՛հար փիքրիմճէ կէճմէյիճէյիմ: Ա՛ է
Ա՛ըլահ Նօհա տէտի. Պէնիմ իւէ նէրին իւղէրին-
տէ օլան ճիւմլէ թէնին արասընտա սապիճ էճ-
մէյիմ ա՛հարն նիշանը պու տուր:
18 Իմտի՝ Նօհուն կէմիտէն չըգան օղուլլարը՝ Շ էմ
վէ Ըամ վէ Յաֆէթէ իտի. վէ Ըամ՝ Քանա-
19 ա՛նըն պապասը իտի: Նօհուն իւչ օղուլլարը
պունլար իտի, վէ ճիւմլէ նէրէ պունլարտան նա-
20 սըլ ըոլըլար: Ա՛ է Նօհ նէրի իշլէմէյէ պաշլատը.

վէ պաղ տիքտի։ Ալ է շէրտպտան իչիպ՝ սէրխօշ 21
ըլտու. վէ չատրըրներն օրթասընտա չըփլագլանտը
ալ է Վանատանըն պապասը Համ՝ պապասըներն 22
չըփլագլըղները կէօրիպ՝ տիշարըտա իրի գարըն-
տաշլարընա խապէր վէրտի։ Ինմա Ճ էմ իրէ 23
Յաֆէթի պիր շէհիլ ալըպ՝ քէնտի ումուղլարընա
գօտուլար, վէ արդատան ևիւրիւչիւպ՝ պապալա-
բընըն չըփլագլըղները էօրթափուլէր. վէ ևիւղէրի
արդատան չէվրիլմիշ օլմաղըրէ՝ պապալարըներն
չըփլագլըղները կէօրմէտիլէր։ Ալ է Նօհ շէրա- 24
պընտան այըլըպ՝ քիւնիւք օղլուներն քէնտինէ
էրմէյինի տուպտու. Ալ է տէտի. Վանատան մէ- 25
լուն օլսուն. գարընտաշլարընա՝ գուլպար գուլու
ըլսուն։ Հէմ տէտի. Ճ էհին Ալլահը Նապպ մու- 26
պարէք օլսուն, վէ Վանատան ծնուն գուլու օլսուն։
Ալլահ Յաֆէթի կէնիշլէթսին, վէ Ճ էհին չա- 27
տրըպարընտա սաքին օլսուն. վէ Վանատան ծնուն
գուլու օլսուն։ Ալ է Նօհ դուփանտան սօնկրա՝ 28
իւչ ևիւզ էլլի նէլլ նաշատը։ Ալ է Նօհուն հէյթ 29
կիւնլէրի տօղուզ ևիւզ էլլի նէլլ օլտու. վէ էօլտիւ։

ՊԻՐ. 10։

Ալ է Նօհ օղուլլարը՝ Ճ էմ՝ Համ վէ Յաֆէ- 1
թին սիլսիլէլէրի պունլար տրը. վէ դուփանտան
սօնկրա ծնըլտա օղուլլար տօղտու։ Յաֆէթին օ- 2
ղուլլարը՝ Կօմէր վէ Մակօկ վէ Մատայ վէ Յավան
վէ Թուպալ վէ Մէշէք վէ Թիրաս իտի։ Ալ է Կօ- 3
մէրին օղուլլարը՝ Աշքէնազ վէ Իֆթաթ վէ Թօ-
կարմա իտի։ Ալ է Յավանըն օղուլլարը Էլիսա 4
վէ Թարշիշ՝ Քիթթիմ վէ Տօտանիմ իտի։
Յախֆէլէրին ատալարը՝ Հէր քէս տիլինէ կէօրէ՝ 5
դախֆէլէրտէ գապիլէլէրինէ պունլարտան
թագսիմ օլունտու։

6 և է Համն օղուլլարը՝ Քուշ և Միսրայիմ և
7 Փութ և Քանանան իսի։ և է Քուշուն օղուլ-
լարը՝ Սեպա և Հավիլա և Սապթա և Րաա՛մա
և Սապթիխա իսի։ և է Րաա՛մանըն օղուլլարը՝
8 Շ Եպա և Տետան իսի։ և է Քուշ Նիմրոտ
տօղուրտու. պու՝ Եէրտէ ճէպպար օլմաղա պաշ-
9 լատը։ Պու՝ Րապպըն Եօնիւնտէ գուվվէթլի սա-
ճը իսի։ Ընըն իչիւն՝ Րապպըն Եօնիւնտէ Նիմ-
10 րօտ կիպի գուվվէթլի ավճը տէնիլիր։ և է փա-
տիշահլըղընըն իպթիտասը Պապէլ իսի, անտէն
Էրեգ և Աքքատ և Քալնէ իսի՝ Սինաը տի-
11 ևարընտա։ Օլ տիյարտան Ասշուրա չըգտը, վի
Նինէվէ իլէ Րեհօպօթ շէհրինի՝ և Քալահ
12 ևափտը. Նինէվէ իլէ Քալահ արասընտա Ռե-
սէնի տաիի Էէնդը. պու պիր պէյիւք շէհր իսի։
13 և է Միսրայիմ Լուտիմ և Ընամիմ և Է-
14 հապիմ և Նաֆթուհիմ տօղուրտու. և է
փաթրուսիմ և Քասլուհիմ, քի անլէրտէն
15 Փիլիշթիմ չըգտը, և Քաֆթօրիմի պաչն։ և է
Քանանան իլէ օղլու Հիտօնու՝ անտէն Հէթի,
16 Հէմ Եէբուսէյի և Ամօրէյի և Կիրկաշէյի, և
18 Հիվէյի և Արքէյի և Սինէյի, և է Արվատէյի
և Հէմարէյի և Համաթէյի տօղուրտու։ Ընը-
19 տէն սօնկրա Քանանալըլըրըն գապիլէլէրի նա-
ևը լըդը լար։ և է Քանանալըլըրըն սինըրու Հի-
տօնտէն Կէրարայէ տօղրու թա Ղազաէտէ՝ վէ
Հէտօմա վէ Լօմօրայա վէ Ադմայա վէ Սէբօյիմ
20 տօղրու թա Լաշայէ տէք տիր։ և է Համն օ-
ղուլլարը գապիլէլէրինճէ՝ տիլլէրինճէ վիլայէթ-
լէրինտէ Էէ դաիֆէլէրինտէ պունլար տըր։
21 և է Ասպէրին ճիումլէ օղուլլարընըն պապասը՝
պէյիւքլիւ օլան Եաֆէթին գարընտաշը Շ Էմ
22 տաիի օղուլլար տօղուրտու։ Շ Էմին օղուլլարը՝ Էյ-

լամ վե Աշուր վե Արփախշատ վե Լուտ վե Արամ
իսի։ Ա Է Արամն օղուլարը՝ Ուս վե Հուլ վե 23
Կեթեր վե Աշ իսի։ Ա Է Արփախշատ՝ Հ Սալա- 24
հի տօղուրտու. վե Հ Սալահ Ի՛պերի տօղուրտու։
Ա Է Ի՛պերե էբի օղուլ տօղտու. պիրինին տաը 25
փէղեկ իսի. դիրա ևեր օնուն կիւնդերինեե թագ-
սիմ օլտու. վե գարընտաշընըն տաը Յօգդան ի-
սի։ Յօգդան տախի Ամմատատ վե Հ Սալեփի վե 26
Հասարմաւ եթի վե Յարահ, վե Հատօրամը վե 27
Ուզալ վե Տիգլաթ, վե Օ՛պալ վե Ա՛պիմայել 28
վե Հ Եպատ, վե Օֆիր վե Հավիլատ վե Յո- 29
պաթ տօղուրտու։ Հեմ պունլար Յօգդանըն օ-
ղուլլարը տըր։ Ա Է պունլարըն մէքանի Ա՛հշա- 30
ահն կիւն տօղուտու տաղը Աօֆերե վարընճէյեեք
իսի։ Հ Եմին օղուլլարը գապիլէլերինճէ՝ սիլլէ- 31
քինճէ՝ տիյարլարընտա դահֆէլերինճէ պունլար
տըր։ Ա՛յօ՛ օղուլարընըն գապիլէլերի՝ սիլսիլէ- 32
լերինեե դահֆէլերինճէ պունլար տըր. վե դու-
ֆանտան օճնկրա դահֆէլեր ևէրեեք պունլարտան
տաղըլտըլար։

ՊԵՐ 11։

Ա Է ճիւմլե ևէրեեք տիլ պիր՝ վե սէդյէյիշ պիր ի- 1
սի։ Ա Է օլտուքի՝ կիւն տօղուտունտան կէօշտիք- 2
լերինեե, Աինանը տիյարընտա պիր օվա պուլտու-
լար. վե օրատա սաքին օլտուլար։ Ա Է պիրիպի- 3
քինե տէտիլեր. Ակել քերփիճլեր քէսէլիմ, վե օն-
լարը աճէշտե փիշկրէլիմ։ Յմմի քերփիճլեր օն-
լարա դաշ ևէրինե օլտու, վե նէֆեմ օնլարա չա-
մուր ևէրինե օլտու։ Ա Է տէտիլեր. Ակել քէնտի- 4
լերիմիզե պիր շէհր վե պիր դուլլե նասիլմըմ, քի
օնուն Թէվիսի կէօյէտեք Էրնէյե, վե քէնտիլերի-
ճիզե նամ գազանալըմ. օլմայաքի՝ ճիւմլե ևէրին

5 իւղերինտե տաղըլալըմ։ Ա և Ի Թապա՝ աաէմ օ-
դուլլարընըն եափտըգլարը շէհրի վե դուլլէյի
6 կէօրմէյէ էնտի։ Ա և Ի Թապա տէտի. Իշթէ պուն-
լար պիր գաւմ՝ վե հէփսինին տիլի պիր տիր, վե
պունու եափմաղա պաշլատըլար. վե շիմտի հէր
նէ եափմաղա նիյէթի էաէրլէրսէ, ընլարտան մէն՝
7 օրնմայաճագ տըր։ Կէլ էնէլիմ, վե ընլարըն
տիլինի օրատա գարըշտըրալըմ, քի պիրիպիրինին
8 տիլինի անկլամայալար։ Ա և Ի Թապա ընլարը օրա-
տան ճիւմլէ նէերին նիւղիւնէ՝ տաղըթար. վե շէհ-
9 րի եափմագտան փէրտաղըմ էթտիլէր։ Ընուն
իչիւն ընուն ատը Պաապէլ տէնիլտի. զիրա Թապա
օրատա ճիւմլէ նէերին սիլինի դարը շարըտը. վե
Թապա ընլարը օրատան՝ ճիւմլէ նէերին նիւղիւնէ
տաղըթտը։
10 Ը էվին սիլսիլէլէրի պունլարտըր. Ը էմ նիւղ
եաշընատա իչէն՝ դուփանտան իչի նըլ սընկրա
11 Ի՛րճախաշատ տօղուրտու։ Ա և Ը էմ Ի՛րճախ-
շատը տօղուրտուգտան սընկրա՝ պէշ նիւղ նըլ
եաշատը, վե օղուլլար հէմ գրղլար տօղուրտու։
12 Ա և Ի՛րճախշատա օթուղ պէշ նըլ եաշատը, վե
13 Ը՛ալահի տօղուրտու։ Ա և Ի՛րճախշատա Ը՛ալա-
հի տօղուրտուգտան սընկրա՝ տէօրթ նիւղ իւչ նըլ
եաշատը, վե օղուլլար հէմ գրղլար տօղուրտու։
14 Ա և Ը՛ալահ օթուղ նըլ եաշատը, վե Ի՛պէրի
15 տօղուրտու։ Ա և Ը՛ալահ Ի՛պէրի տօղուրտուգ-
տան սընկրա՝ տէօրթ նիւղ իւչ նըլ եաշատը, վե
16 օղուլլար հէմ գրղլար տօղուրտու։ Ա և Ի՛պէր օ-
թուղ տէօրթ նըլ եաշատը, վե փէղէկի տօղուր-
17 տու։ Ա և Ի՛պէր փէղէկի տօղուրտուգտան սընկ-
րա՝ տէօրթ նիւղ օթուղ նըլ եաշատը, վե օղուլ-
18 լար հէմ գրղլար տօղուրտու։ Ա և փէղէկ օթուղ
19 նըլ եաշատը, վե Ի՛ուչի տօղուրտու։ Ա և փէղէկ

Խուչի տօղուրտուգտան սննկրա՝ խքի եիւզ տօգուզ
եըլ եաշատը, վէ օղուլլար հէմ գըղլար տօղուր-
տու։ Ալ է Խուս օթուզ խքի եըլ եաշայիպ՝ Ա- 20
բրուկու տօղուրտու։ Ալ է Խուս Ասրուկու տօղուր- 21
տուգտան սննկրա՝ խքի եիւզ եէտի եըլ եաշատը,
վէ օղուլլար հէմ գըղլար տօղուրտու։ Ալ է Ա- 22
բրուկ օթուզ եըլ եաշայիպ՝ Ղահօրու տօղուրտու։
Ալ է Ասրուկ՝ Ղահօրու տօղուրտուգտան սննկրա՝ 23
խքի եիւզ եըլ եաշատը, վէ օղուլլար հէմ գըղլար
տօղուրտու։ Ալ է Ղահօր էյիրմի տօգուզ եըլ ե- 24
շայիպ՝ Ադերահը տօղուրտու։ Ալ է Ղահօր Ադ- 25
բահը տօղուրտուգտան սննկրա՝ եիւզ օն տօգուզ
եըլ եաշատը, վէ օղուլլար հէմ գըղլար տօղուր-
տու։ Ալ է Ադերահ եէթմիշ եըլ եաշատը, վէ 26
Ղպրամը՝ Ղահօրու վէ Հարանը տօղուրտու։
Ալ է Ադերահրն սիլսիլէլէրի պունըարտրը՝ Ադ- 27
բահ Ղպրամը՝ Ղահօրու վէ Հարանը տօղուրտու.
վէ Հարան Լօդու տօղուրտու։ Ալ է Հարան՝ 28
պապասը Ադերահրն էօնիւնտէ տօղտուղու տի-
եարտա Ղհիլտանիլէրին Ուր շէհէբինտէ էօլտի։
Ալ է Ղպրամ իլէ Ղահօր քէնտիլէրինէ գարըլար 29
ատը գարըսընըն ատը Ասրա՝ վէ
Ղահօրուն գարըսընըն ատը Հարանըն գըզը Ղհի-
քա խտի, քի Հպրան Ղհիլքանըն վէ Լիսգանըն
պապասը խտի։ Ալ է Ասրա գըսըրըտը՝ օնուն էվ- 30
լատը եօղուտտու։ Ալ է Ադերահ քէնտի օղլու 31
Ղպրամը՝ վէ քէնտի թօրնու Հարանըն օղլու Լօ-
գու՝ վէ քէնտի օղլու Ղպրամըն գարըսը՝ կէլինի
օլան Ասրայը ալտը, վէ Ղհանաան տիյարընա
կիթմէք իչուն ընդարը լա Ղհիլտանիլէրին Ուր շէհ-
էբինէն չըգտը. վէ Հարանատէք կէլիպ՝ օրատա
ապրին օլտուղար։ Ալ է Ադերահրն կինէրի խքի 32
եիւզ պէշ եըլ խտի. վէ Ադերահ Հարանտա էօլ-
տի։

ՊԵՐ. 12։

1 Ա Է Թագպ Աբրամա տէտի. Տ[illegible]ընտան՝ վէ
վիլայէթինտէն՝ վէ պապանըն էվինտէն սանա
2 կէօսթէրէճէյիմ տիյարա կիթ։ Ա Է սէնի պէյ-
իւք դաիֆէ սահիպի էտէճէյիմ, վէ սէնի պէրէ-
քէթլէյէճէյիմ, վէ ատընը պէյիւտէճէյիմ. վէ
3 միւպարիք օլաճագսըն։ Ա Է սէնի պէրէքէթլէ-
յէնլէրի պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ սանա պէտ-
տուա էտէնլէրէ լանէթ էտէճէյիմ. վէ եէրին
հէփ գապիլէլէրի սէնտէ պէրէքէթլէնէճէքլէր։
4 Ա Է Աբրամ՝ Թագպէն օնա տէտիյի կիպի՝ կիթ-
տի, Լոդտա պիլէսինճէ կիթտի. վէ Աբրամ
Լարանտան չըգտըղը զէման՝ եէթմիշ պէշ նա-
5 շընտա իտի։ Ա Է Աբրամ՝ գարըսը Սարայը վէ
գարընտաշընըն օղլու Լոդու վէ հէփ էտինտիքլէ-
րի մալի վէ Լարանտա էտինտիքլէրի ճանլարը ա-
լըպ՝ Քանանա՚ն տիյարընա վարմադա չըգտը լար.
6 վէ Քանանա՚ն տիյարընա կէլտիլէր։ Ա Է Աբրամ
օ տիյարտան՝ թա Շ Էխէմին մահալինէ՝ Սօրէ մէ-
շէսինէտէք կէչտի. վէ օ ա՚սիրտէ օ տիյարտա
7 Քանանա՚նլիլէր վարըտը։ Ա Է Թագպ Աբրամա
կէօրիւնիւպ՝ տէտի. Պու տիյարը սէնին զուրրիյէ-
թինէ վէրէճէյիմ։ Ընտէն օ՝ օրատա քէնտինէ
8 կէօրինէն Թագպա մէզպահ նափտը։ Ա Է օրա-
տան Պէյթէլին կիւնտօղտաու դարափընտա օլան
տաղա տօղրու կէօչտիւ, վէ չատըրընը դուրտու.
Պէյթէլ կիւն պաթը սընտա՝ վէ Էա կիւն տօ-
ղուաունտա իտի. վէ օրատա Թագպա մէզպահ նա-
9 փըպ՝ Թագպէն ատընա նիտա էյլէտի։ Ա Է Աբ-
րամ տայիմա գյպլէյէ տօղրու կէօչմէքտէ իտի։
10 Ա Է օտիյարտա գրթլը՛գ օլմաղընը՝ Աբրամ
Սընըրա էնտի, քի օրատա սաքին օլա. զէրա օ-

տէյարտա գրթլըգ աղըրխտ ։ Ա Է օլտուքի՝ Ա՛ր- 11
սըրա կիրմէյէ եագլաշընճա , քէնտի գարըսը
Ասարայա տէտի . Իչթէ Հալա պիլըրիմ քի՝ սէն
կիւղել չէհրէլի գարըսըն . Ա Է օլա քի՝ Ա՛նըսը- 12
լը լար սէնի կէօրիւնճէ , Պու՝ օնուն գարըսը տըր
տէյէրէք , պէնի էօլտիւրիւպ՝ սէնի սաղ գոյալար ։
Վէրեմ էյլէ գըղգարընտաշը յըմ տէ . չէօյլէքի՝ 13
սէնին սէպէպինիլէ պանա խայր օլա , վէ սէնին
սէպէպինտէն ճանըմ եաշայա ։ Ա Է օլտու քի՝ 14
Ա՛պրամ Ա՛նսրսա կիրինճէ , Ա՛նսրսըլըլար՝ գարը-
նըն դայէթի կիւղել օլտու ղունու կէօրտիւէր ։ Ա՛ըմ 15
Միրաօ՛նուն պէյլերի օնու կէօրտիւքտէ , Միրաօ՛-
նուն էօնիւնտէ օնու մէտՀ էթտիլէր . վէ գարը
Միրաօ՛նուն էվինէ ալընտը ։ Ա Է օնուն խադրը 16
իչուն Ա՛պրամա իՀսան էթտի . վէ օ՝ գոյունլարա
վէ սըղըրլարա վէ էշէքլերէ վէ քէօլէկլերէ վէ խա-
լայըգլարա վէ տիշի էշէքլերէ վէ տէվէկլերէ մալլըք
օլտու ։ Ա Է Ա՛տպ Միրաօ՛նա վէ օնուն էվինէ՝ 17
Ա՛պրամին գարըսը Ա՛ստատան էօթթիւրիւ պէօյլիք
պէլալար սալտը ։ Ա Է Միրաօ՛ն Ա՛պրամը չաղը- 18
րըպ տէտի . Պու պանա էթտիկին նէ՞տիր . նի՞չին
պանա խապէր վէրմէտին քի՝ պու գարընտըր .
Նի՞չին տէտին քի՝ Պու գըղգարընտաշըմ տըր , 19
վէ օնու քէնտիմէ գարը իչինն ալը յօրտում . ամ
մա չիմտի իչթէ գարընՙ ալ վէ կէթ ։ Ա Է Միրա- 20
օ՛ն օնուն Հագգընա ատէտիէրինէ թէնպիՀ էթտի .
իսնի օնու վէ գարըսընը վէ ճիւմլէ օնուն մալընի
կէօնտէրտիրէր ։

ՊԱՐ 13։

Ա Է Ա՛պրամ Ա՛նսրստան՝ Ա՛նառա՛նը գըպկէսի- 1
նէ տօղրու չըգտը , օ վէ գարըսը վէ ճիւմլէ օնուն
թա՛մի գասը վէ Լ՛օդ տա՛նի պիլէսինճէ ։ Ա Է Ա՛պ- 2

րամ սիւրիւիլէ՝ կիւմիւշիլէ՝ վէ ալթունիլէ զայէմ
3 զէնկին իտի ։ Ա է գօնագլարընձա՝ գըպլէ դարա-
ֆընտան Պէյթէլէհէմտէ՝ Պէյթէլ իլէ Հ՚այըն ա-
րասընտա էվվէլտէն օնուն չատրըը օլտուղու մա-
4 հալէտէ կէլտի ։ Ո՚լ մահալէքի՝ մուգատէմա օ-
րատա մէզպահ եափմըշ իտի ։ վէ Ա՚պրամ օրատա
Ա՚ստհրն ատընա նիտա էյլէտի ։
5 Ա է Ա՚պրամ իլէ կիտէն Լ՚օդուն տախի՝ սիւրի-
6 լէրի վէ սըղըրլարը վէ չատըրլարը վարըտը ։ Ա է
օ ևէր օնլարը՝ պէրապէր սաքին օլմադա սըղմազը-
տի ։ ղէրա մնալարը չօգ օլմաղըլա՝ պէրապէր սա-
7 քին օլմադա գատիր տէյիլլէրիտի ։ Ա է Ա՚պրամին
սիւրիւսիւնիւն չօպանլարը իլէ՝ Լ՚օդուն սիւրիւ-
սիւնիւն չօպանլարը արասընտա նիզա տիշտի ։
վէ օղլէման օ տէյարտա Վ՚անաանլըլար վէ Ֆէ-
8 րիզլէր սաքին իտի ։ Ա է Ա՚պրամ Լ՚օդա տէտի ։
Վ՚էրէմ էյլէ , պէնիմ իլէ սէնին արանտա՝ վէ չօ-
պանլարըմ իլէ սէնին չօպանլարընըն արասընտա
9 նիզա օլմասըն ։ ղէրա պիզ դարընտաշըղ ։ Ն՚իտիլ
ևէր սէնին էօնիւնտէ տէյի՞լմի ։ քէրէմ էյլէ՝ պէն-
տէն այրըլ ։ էյէր սէն սօլա կիտէրսէն , պէն սաղա
կիտէրիմ ։ վէ էյէր սաղա կիտէրսէն , պէն սօլա
10 վարըրըմ ։ Ի՚մոի Լ՚օդ կէօղլէրինի գալարըրսա՝
Լ՚օրտանըն ճիւմլէ օվասընը կէօրսիւքի՝ պիւս-
պիւթիւն սուվարըլմըշ մահալտըը , Ի՚տպպ Ա՚օ-
տօմ վէ Կ՚ոմորայը պօզմադան էվվէլ՝ Ա՚օ՚րա
վարընճէյէտէք Ի՚տպպըն ճէննէթիի կիպի՝ Ա՚նսը ր
11 տէյարը կիպի իտի ։ Ա է Լ՚օդ քէնտիյէ Լ՚օրտա-
նըն ճիւմլէ օվասընը սէչիպ՝ կիւնտօղուսունա տօղ-
12 րու կէօչտի ։ վէ պիրի պիրինտէն այրըլըը ։ Ա՚պ-
րամ Վ՚անաանն տէյարընտա սաքին օլտու ։ Լ՚օդ
տա օվա շէհրլէրինտէ սաքին օլուպ՝ չատրըրնը
13 Ա՚օտօմանէտէք գուրտու ։ Ա է Ա՚օտօմանն էհալիսի՝

Բապպէն հուզուրունտա զայէթի շէրիր վէ կիւ-
նահքեար իտիլէր։

14 Վէ Բապպ Ալպրամա՝ Լօդ օնտան պյրը լորդ-
տան ասնկրա տէտի. Ճ իմոի կէօզլէրինի գալըբը
տա՝ օլտուղուն մահալտէն փօրեատա վէ գըպլէյէ
վէ կիւնտօղուտունա վէ կիւնպաթըսընա տօղու-
պաղ. 15 Օ իրա կէօրտիյինն ճիւմլէ ևէրի՝ սանա վէ
սէնին զևւրրիյէթինէ վէրէճէյիմ էպէտիյէտէք։
16 Վէ զևւրրիյէթինի ևէրին թօղու կիպի պինէոպ
էտէճէյիմ. թաբիմ պիր քիմսէնէ ևէրին թօղու-
նու սայապիլմըսա, սէնին զևւրրիյէթին ան սայը-
լըր։ 17 Վալդ, շու ևէրի ուզունլուղունա վէ էնլիլի-
յինէ կէզ. զևրա օնու սանա վէրէճէյիմ։ 18 Վէ
Ալպրամ՝ չատրըրընը չէքիպ կիթտի. վէ Էֆրօն-
տա օլան Ամոռէ մէշէսինտէ սաքին օլուպ՝ օրատա
Բապպա մէզարհ եափտը։

ՊԱՐ. 14։

1 Վէ Ամինաբ փատիշահը օլան Ամրաֆէլին՝ Շէն-
սար փատիշահը Արեօխան՝ Էլլամ փատիշահը
Քէտորլաղոմերին՝ վէ գաիֆէլերին փատիշահը
Թիտաղլն կիւնլերինտէ՝ օլտուքի, 2 Պունլար՝ Սո-
տոման փատիշահը Պերա իլէ՝ վէ Կոմորանըն փա-
տիշահը Պիրշա իլէ՝ Ադմանըն փատիշահը Շի-
նաբ իլէ՝ վէ Սէբոյիմին փատիշահը Շէմէպեր ի-
լէ՝ վէ Պելա եա՛նի Սօաըրըն փատիշահը իլէ ճէնք
էյլէտիլեր։ 3 Էհի պունլար Ամիատիմ տէրէսինտէ՝
եա՛նի Դուզ տէնիղինտէ պիրլիքտիլեր։ 4 Օն լքի
եըլ Քէտորլաղոմէր գուդուպ էթմիլեր, վէ օն
իւչինճիւ եըլտա ա՛սի օլտուլար։ Վէ 5 օն տէօր-
տինճիւ եըլտա Քէտորլաղոմեր վէ պիրլէսինճէ
օլան փատիշահլար կէլիպ, Աշտարօթ Քարնայ-
իմտէ Ռեփայիլերի՝ վէ Համտէ Զուզիլերի՝ վէ

6 Հ՝ամէն Կիրեաթայիմեան Ամիլերի՝ Հէմ Հօրիլե-
րի քենանիլերին Ալեր տաղընտա՝ Թա չէօլէ եագըն
7 օլան Իչլիթարանէտէք վուրտուլար ։ Ալ Ե տէօ-
նիւպ՝ Իւն Ալիչիաեմէ եանի Կատէշէ կելտիլեր,
վէ Իմալեգիլերին ճիւմլէ Նահկիսինի՝ վէ Հա-
սէսօն Ամանարտէ սաքին օլան Իմօրիլերի տախի
8 վուրտուլար ։ Ալ Եօտօմ փատիշահը վէ Կօմօրա
փատիշահը վէ Իտմա փատիշահը վէ Ակպօյիմ
փատիշահը վէ Պէլաներն եանի Աօմորըն փատի-
շահը չըգըպ՝ օնլար իլէ ճէնկ էթմէք իչիւն Ախ-
9 տիմ տէրէսինտէ Թապուր տիզտիլեր, Վի Իլա-
մըն փատիշահը Վէտարլազօմէրիլէ՝ վէ գաիֆէ-
լերին փատիշահը Ախտալ իլէ՝ վէ Ալինամըրն փա-
տիշահը Իմրաֆէլ իլէ՝ վէ Իլասարըն փատիշա-
հը Իրեօն իլէ՝ պու տէօրթ փատիշահօ պէկ իլէ
10 ճէնկ էտէ ։ Ալ Ե Ախտիմ տէրէսի նէֆեթ գուշու-
լարը իլէ տօլու իտի . վէ Աօտօմանն վէ Կօմօրա-
նըն փատիշահլարը գաչըպ՝ օրայա տիւշտիլեր .
11 վէ գալանլար տաղա գաչտըլար ։ Ալ Ե օնլար՝ Աօ-
տօմանն վէ Կօմօրանըն Հէփ մալլարընը վէ Հէփ
12 զախիրէլէրինի ալըպ՝ կիթտիլեր ։ Ալ Ե Իսպրամըն
գարընտաշը օղլու Աօտօմանա սաքին օլան Իօղու՝
Հէմ օնուն ճիւմլէ մալինի ալըպ կիթտիլեր ։
13 Ալ Ե պիր գաչգըն քիմսէ կէլմիպ՝ Իսպրանի Իս-
բամա Թապէր վէրտի . վէ օ՝ Իչգօլուն գարընտա-
շը վէ Ինէրին գարընտաշը Իմօրի Ամրէնին մէ-
շէսինտէ սաքին իտի . զէրա պունըար Իսպրամլէ
14 ա՝Տալաշմըշլար իտի ։ Ալ Ե Իսպրամ՝ գարընտաշը-
նըն էսիր սիւրիւտիւճիւնէ իչիթտիքտէ , քէնտի
էվինտէ տօղմուշլարտան իւչ եիւզ օն սէքիզ նէ-
ֆէր սիլահլայիպ՝ օնլարըն արտընճա Տանէտէք
15 սէկիրթտի ։ Ալ Ե քէնտիսի Հէմ գուլլարը կէճէ
իլէ օնլարըն իւզէրինէ Թագսիմէն Հիճիւմ իտիպ՝

ծնլարը վուրտուն. վէ ծնլարը՝ Տրմբշգրն սօլունտա
օլան Հօպպյատէք գօվալտար ։ Ալ Է ճիւմլէ 16
էշեայը կէրի կէթիրտի. էհմ տախի գարբնտաշը
Հօդու վէ մալինի՝ վէ գարը լարը տախի վէ խալգը
կէրի կէթիրտի ։

Ալ Է օ՝ Վէտարլաղօմէրի վէ պիլէ օլան փատի- 17
շահլարը վուրմադտան սէօնտիւքտէն սօնկրա ,
Յօտօմ փատիշահը օնու գարշըլամադա Հ՝ամէ
տէրէսինէ՝ նանի փատիշահ տէրէսինէ չըգտը ։
Ալ Է Հ՝ալէմին փատիշահը Յէլբխսէտդ՝ էքմէք 18
վէ շարապ չըգարտը. վէ օ՝ Ալլահ Թաա՝լանըն
քեահինի խտի ։ Ալ Է օնու միւպարէքլէյիպ տէտի. 19
Ալպրամ՝ կէօյլէրին վէ նէրին Յահիպի Ալլահ
Թաա՝լանըն գրմբնտա միւպարէք օլսուն. Ալ Է 20
Ալլահ Թաա՝լա միւպարէք օլսուն քի սէնին սիւշ-
մէնլէրինի էլինէ Թէսլիմ էմտի. վէ օ՝ օնա ճիւմ-
լէտէն օնտալը՛դ վէրտի ։

Ալ Է Յօտօմուն փատիշահը Ալպրամա տէտի. 21
Ա՛նլարը պանա վէր, վէ մալի քէնտինէ ալըգօ ։
Ալ Է Ալպրամ Յօտօմ փատիշահընա տէտի. Կէօյ- 22
լէրին վէ նէրին Յահիպի Խապպ Ալլահ Թաա՝լայէ
էլմի գալտըրտըմ, Վէ ճիւմլէ սէնին օլանտան՝ 23
իպլիքտէն այագ գապը գայըշընա վարընճա Հիչ
պիր շէյ այմայաճաղըմ, քի օլմայա՝ Ալպրամը պէն
զէնկին էմտիմ տէյէսին. Ալնճագ ուշագլարըն 24
Եէտիյինտէն՝ վէ պէնիմլէ կէլէն ատէմլէրին՝ նանի
Ալնէրին վէ Էշգօլուն վէ Յամրէնին Հիսսէլէրին-
տէն զայրի. օնլար քէնտի Հիսսէլէրինի ալսընլար ։

ՊԻՐ 15։

Պու նէսնէլէրտէն սօնկրա , Ալպրամա տիւշտ 1
Խապպէն սէօզիս օլուպ տէտի. Վէօրգմա Ալպրամ,
պէն սանա սիփէր իմ. էճրին զայէմ չօգ օլաճագ ։

2 Ա է Ա՛պրամ տէտի . Ա՛ռ Ա՛փենտիմ Թապպ՝ պէն
էվլատըդ կէչէյօրքէն՝ վէ էվիմին վարիս՛ի պու
Տըմըշղալը Ա՛լիէ պէր իքէն՝ պանա նէ՞վերէճէքսին։
3 Ա՛էմ Ա՛պրամ տէտի . Ի՛շլէմ պանա զուրրիյէթ
վերմէտին , վէ իշլէմ պանա՝ էվիմին քէօլէսի վա-
4 րիս՝ օլուր։ Ա է իշլէմ Թապպըն սէօզիւ օնա տէ-
տի . Օ՝ սանա վարիս՝ օմմայաճագ , լաքին պաղ-
րընտան չըգաճագ օլան՝ օ սէնին վարիս՛ին օլաճագ
5 տըր։ Ա՛նտէն օնու տիշարըյա չըգարըպ տէտի .
Ա՛ալա կէօյէ տօղրու պագ , վէ եըլտըզլարը սայ ,
էյէր ծնլարը սայմաղա գաւուր իսէն . էէմ օնա
6 տէտի . Օ իւրրիյէթին պէօյլէ օլաճագ տըր։ Ա՛մ
տի օ՝ Թապպա իւնանտը , վէ պունու օնա սաւաա-
գաթ սայտը։
7 Ա է օնա տէտի . Պէն՝ պու տէյարը սանա միրա-
սո՛ա վէրմէք իչիւն՝ սէնի Ա՛իլսանիլէրին Ուր շէհ
8 րինէն չըգարան Թապպըմ։ Ա է օ տէտի . Ա՛ռ Ա՛-
փենտիմ Թապպ՝ օնու միրաս՝ էտէճէյիմի նէտէ՞ն
9 պիլէյիմ։ Ա է օնա տէտի . Պանա՝ պիր իւչ եըլ-
լըգ տանա վէ պիր իւչ եըլլըգ քէչի վէ պիր իւչ
եըլլըգ գօչ վէ պիր գուշիրու վէ պիր կէօյէրճին
10 եաւրուսու ալ։ Ա է օ՝ քէնտինէ պունըլարըն ճիւմ
լէսինի ալտը , վէ ծնլարը օրթատան եարտը , վէ
հէր պիր փարչայը էշի իլէ գարշը պէ գարշը գօ-
11 տու . ամմա գուշլարը եարմատը ։ Ա՛նտէն լէշկէ-
րին իւզէրինէ գուշլար էնտի , վէ Ա՛պրամ օնըլարը
12 գօվմուս ։ Ա է օլտուքի՝ կիւնէշ պաճարքէն , Ա՛պ-
րամին իւզէրինէ պիր աղըր ույգու տիւշտի . էէմ
իշլէմ օնուն իւզէրինէ պէօյիւք գարանլը՛գ գօր-
13 գուսու տիւշտի ։ Օլտէմ Ա՛պրամա տէտի . Ա՛ա-
հէհան պիլ քի՝ զուրրիյէթին քէնտիլէրին օլմա-
յան տէյարտա միւսաֆիր օլաճագլար , վէ գուլ-
լուգ էտէճէքլէր . վէ ծնլարա տէօրթ եիւզ եըլ

ձէֆա էլէյհէձքէր։ Ա՚մմա պէն՝ օնլարըն դուլ- 14
լուգ էտէձքէրլերի դաւիֆէյի տախի հէօքմ էտէ-
ձէյիմ. վէ օնտան սօնկրա չօգ մալ իլէ չըգաճագ-
լար։ Ա՚մմա սէն սէլամէթլէ պապալարընա վա- 15
րըրսըն. քենամիլ իսթիյարըդ գլա կէօմիւլիւբսիւն։
Ա է օնլար՝տէօրտինճի տէվիրտէ պուբայա տէօ- 16
նէձէքլէր. վէրա Ա՚մորիլէրին եարամաղըդը՝ շիմ-
տիյէտէ տահա թէմամ օլմադը։ Ա է օլտուքի՝ 17
կիւնէշ պաթընճա՝ գարանլըգ օլտու. վէ իշթէ
պէր թիւթէն քիւշան վէ եանար չըրադը օլ փար-
չալարըն արասընտան կէչտի։ Օլ կիւնտէ Ա՚պպա 18
Ա՚պրամ իլէ ա՚հա քէսիշիպ տէտի. Պու տիյարը
Ա՚ըսըրըն ըրմաղընտան թա պէօյիւք ըրմադա՝
Իէրսթի ըրմաղընտաէք սէնին զիւրրիյէթինէ
վերտիմ. Կ՚ենիլէրի վէ Կ՚ենիզլիլէրի վէ Կ՚ատ- 19
մընիլէրի՝ Հիթիլէրի վէ Իէրիզլիլէրի վէ Է՚քթայ- 20
իմլէրի, Ա է Ա՚մորիլէրի վէ Կ՚անանա՚նիլէրի վէ 21
Կիրկաշիլէրի վէ Ե՚բուսիլէրի։

ԳԼ. 16։

Ա է Ա՚պրամըն գարըսը Սարա՝ օնա տօղուրմագ 1
իսի. վէ օնուն պիր Ա՚ըսըրը Խալապըդը՝ վարիսի.
վէ օնուն սար Հագար իսի։ Իսմի Սարա Ա՚պ- 2
բամա տէտի. Իշթէ Հալա պէնի Ռապպ տօղուր-
մագտան մէն՝ էթմի. քէրէմ էյլէ՝ խալապըդըմա
կիր, պէլքի օնտան օղուլ էտինէյիմ։ Ա է Ա՚պ- 3
բամ Սարանըն սէօզիւնիւ տինկլէտի։ Ա է Ա՚պ-
բամըն գարըսը Սարա՝ Ա՚պրամ Կ՚անանան տիյա-
րընտա օն կըլ սոնրին օլտուգտան սօնկրա՝ Ա՚ը-
սըրը խալապըդը Հագարը ալոր, վէ օնու քէնտի 4
գօճասը Ա՚պրամա գարը լըղա վէրտի։ Ա է օ՝ Հա-
գարա կիրտի, վէ Համիլէ գալար. վէ կէպէ գալար-
ղընը կէօրտիքտէ՝ գաբընը քէնտի կէօզիւնէ խօր

5 կէօրիւնտիւ ։ Ա՛ է Աարա Ա՛պրահամ տէտի . Պանա
օլան զուլմ՝ սէնին իւզէրինէ օլսուն . պէն խալայ-
ըղըմը գօյնունա վէրտիմ, վէ օ՝ կէպէ գալտըղը-
նը կէօրտիւքտէ , օնուն կէօզլէրինտէ խօր կէօ-
րիւնտիւմ. Ա՛պպ պէնիմլէ սէնին արանտա Հէօքմ
6 էթսին ։ Ա՛ է Ա՛պրահամ Աարայա տէտի . Իշթէ
խալայըղըն էլինտէտիր , օնա՝ կէօզլէրինէ խօշ
կէօրիւնէնի էյլէ . վէ Աարա օնա ճէֆթա էյլէտիք-
7 տէ , օ՝ օնուն եիւզլիւտէն գաչտը ։ Ա՛ է Ա՛պպրն
մէլէյի օնու չէօլտէ պիր սու փունկարըն եանըն-
տա՝ Աու՛բ եօլունտա օլան փունկարըն եանընտա
8 պուլտու . Ա՛ է տէտի . Ի՞յ Աարանըն խալայըղը
Ա՛կար՝ նէ՞րէտէն կէլդյօրսուն , վէ նէ՞րէյէ կի-
տէյօրսուն ։ Ա՛ է օ՝ Պէն՝ գատընըմ Աարանըն
9 եիւզլիւնտէն գաչայօրում տէտի ։ Ա՛ է Ա՛պպրն
մէլէյի օնա տէտի . Վատընընա տէօն , վէ օնուն
10 էլլէ ալթընտա միւդիւօլ ։ Ա՛էմ Ա՛պպրն մէլէյի
օնա տէտի . Օ՛իւրիւկէթինի ղայէթլէ չօղալտա-
ճաղըմ, շէօյլէ քի չօգլուղունտան սայը լամայա ։
11 Ա՛նտէն Ա՛պպրն մէլէյի օնա տէտի . Իշթէ սէն
կէպէսին , վէ օղու՛լ տօղուրաճագըսըն , վէ ատընա
Իշմաէ՛լ գօյասըն . զէրա Ա՛պպ ճէֆանը իշթիտի ։
12 Ա՛ է օ՝ եապանի ատըմ օլաճագ . օնուն էլլէ հէփ-
սինին իւզէրինէ՝ վէ հէփսինին էլլէ օնուն իւզէրինէ
օլաճագ . վէ ճիւմլէ գարընտաշլարընըն էօնիւնտէ
13 սաքին օլաճագ տըր ։ Ա՛մմի օ՝ քէնտիսինի՛լէ սէօյ-
լէշէն Ա՛պպրն ատընա՝ Ա՛էն պէնի կէօրէն Ա՛լլահ
սըն տէտի . զէրա տէտի . Տահա պուրատա կէօ-
րի՛յօրսիյում՝ օ պէնի կէօրտիւքտէ՛ն սօնկրա ։
14 Ա՛նտէն էօթիւրիւ՛օ՛լ գույունուն ատընա՝ Ա՛ահայ-
բօյի գույուսու գօտու . իշթէ օ՝ Վատէշլէ Պա-
15 րէտին արասընտա տըր ։ Ա՛ է Ա՛կար Ա՛պրամա
պիր օղու՛լ տօղուրատու ։ Ա՛ է Ա՛պրամ՝ Ա՛կարըն

ինա տօղոմ բտուղու օղլունուն ատընա Իշմաէլ գօտու։ 16 Ա է Սարային Սարամա Իշմաէլի տօ-
ղոմ բտուղունտա, Սարամ սէքսէն ալթը նաշընտա
իտի։

ԳԼՈՒԽ 17։

Ա է Սարամ տօգսան տօգուզ նաշընտաիքէն՝ 1
Եհովա օնա կէօրիւնտիւ, վէ օնա տէտի. Պէն
Ճիւմլէյէ գատիր Աստուած. էօնիւմտէ նիւրիւ,
վէ քեամիլ օլ։ Ա է պէնիմիլէ սէնին արանտա 2
ա՛հտըմը գոյուպ՝ սէնի զայէթի ուլ զայէ չօղալտա-
ճաղըմ։ Սարամ Սարամ նիւզիւ իւզէրինէ տիւշ- 3
տիւ, վէ Աստուած օնունլա սէօյլէշէրէք տէտի. Պէ- 4
նիմ՝ իշթէ սէնինլէ ա՛հտըմ վար, վէնիչէ դաի-
ֆէլէրին պապասը օլաճագսըն։ Ա է արթըգ ա- 5
տընը Սարամ տէնիլմէսըն, ամմա սէնին ատընը Ա-
բրահամ օլսուն. զէրա սէնի նիչէ դաիֆէլէրին պա-
պասը էթտիմ։ Ա է սէնի զայէթի ուլ զայէ չօ- 6
ղալտաճաղըմ, վէ սէնտէն դաիֆէլէր ճըղաճ էտէ-
ճէյիմ. վէ սէնտէն փատիշահլար չըգաճագսըր։
Ա է պէնիմլէ սէնին արանտա՝ հէմ սէնտէն սօնկ- 7
րա սէլսիլէլէրինճէ զուրրիյէթինին արասընտա է-
պէտի ա՛հտ տէյիւ՝ ա՛հտըմ սապէթի էտէճէյիմ,
քի սէնին վէ սէնտէն սօնկրա զուրրիյէթինին Ա-
լլահը օլսըրմ։ Ա է սանա վէ սէնտէն սօնկրա 8
զուրրիյէթինէ էպէտի միւլք տէյիւ՝ միւսաֆիր օ-
տուղսուն եէրի՝ ճիւմլէ Քանանա՛ն տիյարընը վէ-
րէճէյիմ. վէ օնլարըն Աստուածը օլաճագսըմ։ Ա է 9
Աստուած Սարահամա տէտի. Իմտի սէն՝ վէ սէնտէն
սօնկրա զուրրիյէթին սէլսիլէլէրինճէ՝ ա՛հտըմը
սագլայասըզ։ Պէնիմլէ սիզին արանըզտա՝ վէ 10
սէնտէն սօնկրա սէնին զուրրիյէթին արասընտա
սագլայաճաղընըզ ա՛հտըմ պու տուր. Միղտէն

11 Հեր երբեք սիւննէթի օրսուն : Յամի ղուլքէնիզին
էթինի սիւննէթի էտէսինիզ , վէ պու՝ պէնիմիլէ սի-
12 զին արանըզտա ա՛հտ նիշանը իչուն օլա : Ա է ա-
րանըզտա հեր սէքիզ կիւնլիւք երբեք՝ սիլսիլէլէ-
րինիզէ՝ կերբեք եվտէ տօղան կերբեք սէնին զիւր-
րիյէթինտէն օլմայրսպ ճիւմլէ էճնէպիլէրտէն ագ-
13 չէիլէ սաթուն ալընան՝ սիւննէթի օրսուն : Յվինտէ
տօղան վէ ագչէիլէ սաթուն ալընան էլպէթթէ
սիւննէթի օրսուն . վէ ա՛հարմ թէնինիզտէ էպէտի
14 ա՛հտ իչուն օլա : Ա է ղուլքէսինին էթի սիւն-
նէթի օլմայիւք՝ սիւննէթսիզ օլան երբեք՝ օլ ճան
քինտի գավմընտան հէլաք օլունա . օլ՝ ա՛հարմը
15 նագզ էթմիշտիր : Էմ Ա՛լահ Ա՛պրահամա տէ-
տի . Կարըն Արանըն ատընա պաչխ Արա չա-
16 ղըրմա , ամմա օնուն ատը Աւրահ օլսուն : Ա է
օնու պէրէքէթլէյէճէյիմ , հէմ տախի սանա օն-
տան պիր օղուլ վէրէճէյիմ . վէ օնու պէրէքէթ-
լէյէճէյիմ , վէ դաւիֆէլէր անասը օլաճագ տըր .
օնտան գավմլար փատիշահլարը չըգաճագլար :
17 Ա է Ա՛պրահամ եիւզիւ գոյուն տիւշիւպ կիւլտիւ ,
վէ եիւրէյինտէ տէտի . Էյ՝ եիւզ եաշընտա օ-
լանա եվլատ տօղըրմը . վէ Արահ տօգսան եա-
18 շընտա իքէն տօղուրաճաղմը : Ա է Ա՛պրահամ
Ա՛լահա տէտի . Էհմաե՛լ սէնին հուզու-
19 րունտա եաշասըն : Ա է Ա՛լահ տէտի . Պէլի , գա-
րըն Աւրահ՝ սանա օղուլ տօղուրաճագ , վէ ա-
տընա Իսհագ գոյասըն . վէ օնունլա՝ հէմ օնտան
սօնկրա օնուն զիւրրիյէթի իլէ ա՛հարմը էպէտի
20 ա՛հտ իչուն սապիթ էտէճէյիմ : Իշմաե՛լ իչուն
տախի սէնի իշիթտիմ . իշիթ օնու պէրէքէթլէ-
տիմ , վէ օնու մէյվէտաթ գըլաճաղըմ , հէմ օ-
նու ղայէթ ուլ ղայէ չօղալտաճաղըմ . օ՝ օն իքի
պէյ տօղուրաճագ , վէ օնտան՝ պէյիւք դաւիֆէ

խոյաձէ էտէձէ յիմ։ Ա՛մմա կէլէձէք երէ պու վա- 21
դըթատ՝ Աարանըն սանա տօղուրաձաղը Ահայագ
իլէ ա՛հտըմը սապիթ էտէձէյիմ։
Ամեի օնունըա սէօյլէշմէյի պիթիրտիքտէ, Ա- 22
լահ Ա՛պրահամըն եանընտան եօգարը չըգտը։
Ա և Ա՛պրահամ քէնտի օղլու Իշմաէլի վէ ճիւմլէ 23
էվինտէ տօղմուշլարը վէ ագչէսիթիլ ճիւմլէ սա-
թուն ալընմըշլարը՝ Ա՛պրահամ էվինին ատէմլէրի
արասընտա օլան հէր էրքէյի ալըպ՝ օնլարըն ղու-
փէ էթինի հէման օլ կիւնտէ սիւննէթ էթտի,
Ալլահըն օնա սէօյլէտտիյի կիպի։ Ա և Ա՛պրահամ՝ 24
ղուլֆէսինին էթինի սիւննէթ օլունտուգտա՝
տօգսան տօգուղ եաշընտա իտի։ Ա և օղլու Իշ- 25
մաէլ՝ ղուլֆէսինին էթինի սիւննէթ օլունտուգ-
տա՝ օն իւչ եաշընտա իտի։ Էման օլ կիւնտէ 26
Ա՛պրահամ՝ օղլու Իշմաէլ իլէ սիւննէթ օլտու։
Ա և էվինին ճիւմլէ ատէմլէրի՝ կէրէք էվտէ տօղան 27
կէրէք էձնէպի քիմսէլէրտէն ագչէ իլէ սաթուն
ալընան՝ պիլէսինձէ սիւննէթ օլունտուլար։

ՊԸՐ 18։

Ա և Եապպ օնա Ա՛մրէ մէշէսինտէ կէօրիւնտիւ։ 1
Ամեի օ՝ կիւնիւն ըսսըճագ վագթընտա չատըրը
գափուսունտա օթուրուր իքէն, Կէօզլէրինի գալ- 2
տրըրպ պագտը, վէ իշթէ գարշըսընտա իւչ քիմ
սէ տուրույօրտու. վէ օ՝ կէօրտիւքլէյին չատրըր-
նըն գափուսունտան օնլարը գարշըլտամադա սէ-
յիրթտի, վէ էրէ պէրապէր թէմէննա էթտի.
Ա և տէտի. Ա՛ֆէնտիմ, Եալա էյէր նազարընտա 3
լուդֆ պուլտում իսէ, քէրէմ էյլէ՝ գուլունուն
աքեանընտան կէչմէ. Ա՛յրըմ էյլէ՝ ազաճըդ 4
սու ալընսըն, վէ այագլարընըզը եույգայըն, վէ
ագաճըն ալթընտա խաթիրահաթ էտին. Ա և պէր 5

լօգմա էքմէք կէթիրէյիմ , վէ էիւրէքլէրինիզի
գուվվէթլէնտիրին , անտէն կէչին . չիւն պունուն
իչիւն գուլլունուզուն եանընա կէչտինիզ : Ամեն
ընդար տէտի . Աիճէ տէտին իսկ , էօյլէճէ էլլէ :
6 Վ է Աբրահամ չատրա Սարայա սէյիրտիպ տէ-
տի . Թէզ՝ իւչ չինիք սիմիտ ունու եօղուր , վէ փի-
7 տէլէր եամի : Ընտէն Աբրահամ սըղըրլարա սէ-
յիրթմտի , վէ պիր ֆէօրիկ վէ էյու պուղաղը ա-
լըպ՝ ուչաղա վէրտի . վէ օ՝ օնու չափուճագ Հաղըր-
8 լատը : Ամեն Թէրէհատը իլէ սիւտ՝ հէմ Հաղըր-
լատըդը պուղաղըդը ալըպ՝ էօնլէրինէ գօտու . վէ
քէնտիսի աղաճըն ալթընտա եանլարընտա տու-
9 րուտուտու , վէ օնըար նէտի : Վ է օնա տէտիլէր .
Վարըն Սարահ նէրէտտիր . վէ օ տէտի . Իշթէ
10 չատրտաւ տըր : Ընտէն օնա տէտի . Իչթէթթէ
կէլէճէք կըլ սանա տէօնէրիմ . վէ իշթէ գարըն
Սարայա օղուլ օլաճագ . Իմեն Սարահ օնուն ար-
գասընտա օլուպ՝ չատրըրն գափուսունտա տինկ-
11 լէր իտի : Վ է Աբրահամ հէմ Սարահ իսթիւ-
արլանմըշ վէ կիւնլէրինի կէչիրմիշ իտիլէր . Սա-
րատան գարը լարա օլմկէլէն ա՛տէթ քէսիլմիշ-
12 տի : Վ է Սարահ նէրուչիւնէ կիւլիւպ տէտի .
Պէն գօճատըգտան սօնկրա՝ սէֆա՞մը էտէճէյիմ .
13 էֆէնիմ տաիի իսթիյարլանմըշ տըր : Վ է
Տափպ Աբրահամա տէտի . Սարահ նիչին կիւլ-
տիւ , վէ պէն գօճամըշ իքէն կէրչէքտէն տօղու-
14 րուրմույում տէտի : Տափպա կիւճ նէսնէ վարմը-
թմտան օլունան վագըթտա՝ կէլէճէք էրլ սանա
15 տէօնէրիմ , վէ Սարանըն օղլու օլաճագ : Վ է
Սարահ՝ կիւլմէտիմ տէյէրէք՝ իչքնաբ էթմտի .
զէրա գօրգտու : Իմմա օ տէտի . Չօգ , կիւլտիւն :
16 Վ է օ տաճմլէր օրտասան գալագըպ՝ Սօտօմա
տօղրու տէօնտիւլէր . վէ Աբրահամ օնըագը

կէօնտէրմէք իչուն՝ պէրապէր կիթմի: Ա է Նապպ 17
տէմի . Պէն՝ տէէճէկիմի Ապրահամտան նի՞ճէ
կիզլէյէճէկիմ. Ճինքի Ապրահամ էլպէթթէ 18
պէօյիւք վէ գավի գաիճէ սահիպի օլաճագ տըր .
վէ եէրին ճիւմլէ գաիճէլէրի ընունա միւպարէք-
լէնէճէքլեր : Ոնդա ընու պիլդիրմիքի՝ քէնտի օ- 19
ղուլլարընա վէ քէնտինտէն սօնգրա էվինէ թէն-
պիհ տէէճէք , վէ ընլար սատագաթի վէ հէօքմ իլէ
ա՛մէլ էտիսա՝ Նապպն էօլմնու սագլայաճագ-
լար. թաքիմ Նապպ Ապրահամա իդրար էթմայի-
նի իճրա տէէ : Ա է Նապպ տէտի . Սօտոմոն վէ 20
Կոմորանըն փէրեսատը չօղալտըղը իչուն , վէ ընլա-
րըն կիւնահը ղոյկէթ աղըրլանտըղը իչուն , Ղալա 21
էնէյիմ , վէ պիւսպիւթիւն պանա կէլէն փէրեսա-
տա՞ կէօրէ մի ա՛մէլ էթմիյէք կէօրէյիմ . վէ էյէր
ճօղիսէ պիլէյիմ : Ինմի օ տաէմիյէք օրատան գալ- 22
գըպ՝ Սօտոմա տօղրու կիթմիյէք . վէ Ապրահամ
տահա Նապպըն էօնիւնտէ տուրտուրու :
Ա է Ապրահամ կանաշըպ տէտի . Ըէճպա սա- 23
տրգը փասըգ իլէ պէրապէր հէլաք էտիըմխին .
Պէլքի օ շէհրին իչինտէ էլլի սատրգ վար . ա՛մէ- 24
պա իչինտէ օլան էլլի սատրգ իչուն ա՛փվ էթմէ-
յիւպ՝ օնահաղի հէլաք էտիըմխին : Ղաչա սէն- 25
տէն պունճու յապըն իշ քի՝ սատրգը փասըգ իլէ
պիլէ էօլտուրէսին , վէ սատրգ փասըգ կիպի օլա .
հաչա սէնտէն . ճիւմլէ եէրին Ղաթիմի ա՛տալէթ
էթմէզլի : Ա է Նապպ տէտի . Ինյէր Սօտոմտա՝ 26
շէհրին իչինտէ էլլի սատրգ պուլսաղամ , ընլար
իչուն ճիւմլէ պու մահալէ ա՛փվ էտէրիմ : Ա է 27
Ապրահամ ճէվապ վէրիպ տէտի . Իշթէ շիմտի
պէն գօփրադ վէ քիւլ իքէն՝ Ինֆէնտիմ իլէ սէց-
էշմէյէ պաշլատըմ . Պէլքի էլլի սատրգ ղաթրան 28
պէշ էքսիք օլսը , օ պէշ իչուն պիւթիւն շէհրի

Եհեխրիմիսին: Ամեի տէտի. Չկէր օրատա գըրգ
29 պէշ պուլուրսամ, հէլաք էեմմէմ: Ա Է մէքբար
պիր տահա օնա սէօյլէյիպ տէտի. Պէկբի օրատա
գըրգ պուլունուր: Ամեի տէտի. Գըրգ իչիւն պանի
30 էեմմէմ: Ա է օ տէտի. Ինէրիմ էյլէ՝ Ինէնտիմ
զաղապէ կէլմէսին, վէ սէօյլէյիմ. Պէկբի օրատա
օճաղ պուլունուր: Ա է տէտի. Չկէր օրատա օ-
31 ճաղ պուլուրսամ, էեմմէմ: Ինանէն օ տէտի.
Իչէրէ շիմտի Ինէնտիմ իլէ սէօյլէշմէյէ պաշլա-
տըմ. Պէկբի օրատա իյիրմի պուլունուր: Ա է տէ-
32 տի. Իյիրմի իչիւն պանի հէլաք էեմմէմ: Ինանէն
օ տէտի. Ինէրիմ էյլէ՝ Ինէնտիմ զաղապէ կէլ-
մէսին, վէ նաբըղդ պու տէֆա՝ սէօյլէյիմ. Պէկ-
բի օրատա օն պուլունուր: Ամեի տէտի. Օն ի-
33 չիւն պանի հէլաք էեմմէմ: Ինանէն Աբրահամ
Սարրահամ իլէ սէօյլէշմէյի պիրէիրսիյի կիսի կիլմա-
Սարրահամ տա քէնտի մահալլինէ տէօնտիւ:

ՊԱՏ. 19:

1 Ա է օ իքի մէլէքլէր՝ ահշամ իւսթիւ Սոտոմա
կէլտիլէր. վէ Լոդ Սոտոման գափուսունտա օ-
թուրուրտու. իսմի Լոդ կէօրիւնճէ՝ օնլարը գաբ-
շըլամաղա գալգտը՝ վէ նիւզիւս նէրէ պէրապեր
2 էեմմէնեա էեմտի. Ա է տէտի. Իչիմէ հալա ե-
ֆէնտիլէրիմ՝ քէրէմ էնին, գէճսունուզսուն էվիմնէ
տէօնիպ՝ պու կէճէ գաբլըն, վէ այագլարընըզը
նայդ այըն. վէ սապահ էրքէն գալգըպ՝ յօլունու-
զա կիտին: Ամմա օնլար՝ Յօգ, կէճէ մէյտանտա
3 գալըրըզ տէտիլէր: Ա է օնլարա չօգ զոր էեմմէ
իլէ, օնա տէօնիպ՝ էվիմնէ կիրտիլէր. իսմի օնլա-
րա զիյաֆէեմ էտիպ՝ փօղաչալաբ փիշիրտի, վէ
նէտիլէր:
4 Օնլար նաթմազտան էվվէլ՝ շէհրին ատէմլե-

րի՝ Եհան Մատմանն ատէմիէրի կէնճլէրինտէն իս-
լիյարլարա վարընճա՝ ճիւմլէ գամմ հէր նանատան
էվի գուշաթմարլար։ Ա է ՝ օդու չաղըրըպ՝ օնա 5
տէտիլէր. Պու կէճէ սանա կէլէն ատէմլէր նէ՞րէ-
տէտիր. օնլարը պիղէ չըգար, վէ օնլարը պիղէլիմ։
Ա է ՝ օդ օնլարա գափուտան չըգըպ՝ գափու- 6
ատրընտան գափատը. Ա է տէտի. Կ՝ատրընտաշ- 7
լարըմ՝ քէրէմ էտիպ նարատմազըդ էթմէն։ Ը- 8
լիճ չիմոի պէնիմ՝ էրքէք պիլմէդ ինի գըղ՛մ՛վար,
օնլարը շիմոի սիղէ չըգարայըմ՛տա օնլարա կէօզ-
վէրինիզտէ խօշ օլանը էյլէյին. անճագ պու ա-
տէմլէրէ պիր նէյնէ էյլէմէն. չիւնքի տատրմըն
կէօրկէսինէ պուռնուն իչինն կիրտիլէր։ Ը՝մմա օն- 9
լար տէտիլէր. Կէրի տուր. Հէմ տախի տէտիլէր.
Պու քիմնէ միւսաֆիրլիկի կէլտի, վէ շէրիա՛թի
կէօրիւյօր. շիմոի սանա օնլարատան պէթէր էտէ-
րիզ։ Ա է ատէմի՝ Եհան ՝ օդու ղայրէթլէ զօրլա- 10
տրպ՝ գափուտա գըրմադա նագլաշարլար։ Ը՝մմա
օ ատէմլէր էլլէրինի ուզաթմարլար, վէ ՝ օդու
Խանլարընա էվին իչինէ կէթիրիպ՝ գափուտա գա-
փատարլար։ Ա է էվին գափուտունտա օլան ատէմ- 11
լէրի՝ քիւչիւքտէն պէօյիւյէտէք՝ քէօրլիւքլէ վուր-
տուլար. շէյլէքի՝ գափուտա պուլմատան ա՛ճիզ
գալարլար։ Ը՝մոի օ ատէմլէր ՝ օդա տէտիլէր. 12
Պուրատա տուհա քիմի՞ն վար. կիւվէյինի վէ օ-
ղուլլարընը վէ գըզլարընը վէ շէհրտէ հէրնէն վար
բուա պու մահալտէն չըգար։ Օ՝ղրա պիղ պու 13
մահալի խարապ էտէճէյիզ. չիւնքի օնլարըն փէր-
եատը Խապպէն հուզուրունտա պէօյիւք օլտու.
վէ Խապպ պիղի օնու խարապ էթմէյէ կէօնտէր-
տի։ Ը՝մոի ՝ օդ չըգտը, վէ գըզլարընը ալան կիւ- 14
վէյիլէրինէ սէօյլէյիպ տէտի. Կ՝ալգըն պու մա-
հալտէն չը՛գըն, զիրա Խապպ պու շէհրի պօզա-

ճաղ տրը . ամմա կիւվէյիէրինէ խօրաթա կէօ-
րինտիւ :
15 Ա է սապահ օլտուղու կիպի , մէլէքլէր Ը օդա
ա՛ճէլէ էթտիրիպ տէտիլէր . Վ՚այզ՝ գարընը վէ
հաղիր օլան իքի գըղտարընը ա՛լ քի՝ շէհրին պէլա-
16 սընտա հէյլաք օլմայասըն : Ա է օ օճաղանընը իքէն,
Ի՛սպպըն օնա մէրհամէթ էթմէսի իլէ՝ օքիմէկլէր
օնունն էլինէ վէ գարըսընըն էլինէ վէ գըղտարընըն
էլինէ եափը շտը լար . վէ օնու չըգտարտը լար , վէ
17 օնու շէհրին տիշարըսընա գօտուլար : Ա է օլտու
քի՝ օնլարը տիշարըյա չըգտարընճա՝ տէտի . Ա՛ա-
նընը գօ-բ-ն-ա՛ իչինն գաչ . արտընա պագմա ,
վէ պուճինն օվատա տուրմա . տաղա գաչ , օլմա-
18 նաքի հէյլաք օլասըն : Ի՛սհի Ը օդ օնլարա տէտի .
19 Ն՚օղ էֆէնտիմ՝ քէրէմ էյլէ . Իշճէ շհիմի գու-
լուն սէնին նատարընտա լուդֆ պուրնու շտուր , վէ
ճանըմը գուրթարմաղըճա՝ պանա պէօյլուք իհսան
գը լտըն . ամմա պէն տաղա գաչամամ , օլմայա քի՝
20 պէլա պանա էրիշէ տէ էօլէյիմ : Իշճէ շհիմի պու-
շէհր՝ օրայա գաչմազա նագընտըր , հէմ օ՝ քիւ-
չիւքտիւր . քէրէմ էյլէ օրայա գաչայըմ , օ՝ քիւ-
21 չիւք տէյ՞լի , վէ ճանըմ սաղ գալա : Ա է օնա
տէտի . Իշճէ պու նէմանէտէ տախի բէճանը գա-
պուղ էթմիմ , քի սէյլէտիյին շէհրի խարապ էթ-
22 մէյիմ : Ի՛ովէ՝ օրայա գաչ . զիրա սէն օրայա նէ-
թիշինճէյէտէք՝ հիչ պիր նէմանէ էտէմմէմ . օնուն
23 իչինն օվ շէհրին ատընա Ի՛օա՛ր գօտու : Ը օդ Ի՛օ-
ա՛րէ կիրէքքէն՝ կիւնէշ նէրին իւղէրինէ տօղայօր-
տու :
24 Օ՚լտէմ Ի՛սպպ Ի՛օտօմ վէ Կ՚օմօրանընն իւղէրի-
նէ՝ Ի՛սպպըն դարաֆընտան՝ կէօբաէն քիւքիւրթ
25 վէ աթէշ կաղարըտը : Ա է օվ շէհրլէրի՝ վէ պիւ-
թթիւն օվայը՝ վէ օվ շէհրլէրին ճիւմլէ էհալիսինէ

վէ եէրին պիթիմինի խարսպ էթմի : Ալ է օնուն 26
պարտնտան՝ գարըսը կէրկէ պագտը , վէ թուզ
տիրէկինէ տէօնտիւ : Ալ է Ղպրահամ սապահ- 27
տան էրքէն գալգըպ՝ Իսպզըն էօնիւնտէ տուբ-
տուղու մահալլէ կէլդի : Իմոի Ղօսօմա՝ վէ Ղօմո- 28
բայա՝ վէ օլ օվա եէրին ճիւմլէ եիւզիւնէ պագ ըն-
ճա , կէօբտիւ քի՝ իշթէ օ եէրտէն քիւհան թիւ-
թինիւ կիպի թիւթինն չըգայօրտուտ : Ալ է օլ- 29
տուքի՝ Ղլահ օլ օվանըն շէհրլէրինի խարսպ էթ-
տիկինտէ՝ Ղլահ Ղպրահամը խաղրընա կէթիր-
տի , վէ Ղօդուն օլ սաբին օլտուղու շէհրլէրի խա-
րսպ էթտիկինտէ՝ Ղօդու հէլաքլըղըն օրթասըն-
տան չըգարտը :

Իմոի Ղօ Ղօսրտան չըգըպ՝ ինի գըզլարը իլէ 30
պէրապէր տաղտա սաբին օլտու . զիրա Ղօսրտա
սաբին օլմադա գօրգարըլը . վէ ինի գըզլարը իլէ՝
պիր մադարատա սաբին օլտու : Ընտէն պէօյինք 31
գրզը քիւհիյէ տէմի . Պապամըղ իսմինկյարտը ,
վէ նէրսէ քիմսէ նօգ քի՝ ճիւմլէ եէրին ա՛տէ-
թինէ կէօրէ պիղէ կիրէ : Կէլ պապամըղա շէրյապ 32
իչիրէլիմ՝ վէ օնունլա եաթալըմ՝ վէ պապամըղ-
տան զիւրրինկեմ հրփղ էտէլիմ : Իմոի օ կէճէ 33
պապալարընա շէրյապ իչիրտիլէր , վէ պէօյինք գըզ
կիրինկ՝ պապասըլլա եաթտը . վէ օ՝ օնուն եա-
թըպ գալգտըղընը տուլմատը : Ալ է օլտուքի եր- 34
թէսի կէճէտէ՝ պէօյինք գըզ քիւհիյէ տէմի . Իշ-
թէ տիւն կէճէ պապամըլա եաթտըմ . պու կէճէ
տաճի օնա շէրյապ իչիրէլիմ՝ վէ կիրինկ՝ օնունլա
եաթ , վէ պապամըղտան զիւրրինկեմ հրփղ իտէ-
լիմ : Ընտէն օկկէճէ տաճի պապալարընա շէրյապ 35
իչիրտիլէր , վէ քիւհինք գըզ գալգըպ՝ օնունլա
եաթտը . վէ օ՝ օնուն եաթըպ գալգտըղընը տուլ-
մատը : Պէօյինճէ Ղօդուն իքի գըզլարը՝ պապա- 36

37 լարընտան կէպէ գալտը լար ։ Ա՛ է պէօյիւլիւ պիր
օղուլ տօղուրտու , վէ տարընա Ա՛նափ գօտու . պու՝
Ա՛օապիլէրին պապասը տըր՝ թա պուկիւնէտէք ։
38 Ա՛ է քիւչիւլիւ՝ օ տախի պիր օղուլ տօղուրուպ՝ ա-
տընա Պէնա՛մմի գօտու . պու՝ Ի՛մմնիլէրին պա-
պասը տըր՝ թա պուկիւնէտէք ։

ԳԼ. 20։

1 Ա՛ է Ի՛պրահամ օրատան գլիպլէ տիյարընա տօղ-
րու կէօչտիւ . վէ Հ՚ուր իլէ Վատէհէն արասըն-
տա սաքին օլուպ՝ Կէրարատէ միւսաֆիր օլտու ։
2 Ա՛ է Ի՛պրահամ՝ քէնտի գարըսը Սարատան էօ-
թիւրիւ՝ Պու՝ գլըղարընտաշըմ տըր տէտի . վէ
Կէրարանըն փատիշահը Ա՛պիմէլէք կէօնտէրիպ՝
3 Սարայը ալտը ։ Ի՛մմա Ի՛լլահ Ա՛պիմէլէյէ կէճէ
տիւշիւնտէ կէլիպ՝ օնա տէտի . Իշթէ ալտըղըն գա-
րընըն սէպէպինտէն էօլիւրսիւն . զիրա օնուն գօ-
4 ճասը վար ։ Ա՛պիմէլէք իսէ օնա նագլայշմամըշը-
տը ։ Ի՛տիոր օ տէտի . Ա՛ա՝ Ի՛տապ՝ սատըգ դաւիթէյի
5 տախի էօլտիւրիւրմիւսիւն ։ Օ պանա՝ Վէյղա-
րընտաշըմընը տէ՞մէտիմի . վէ պու տախի՝ Վա-
րընտաշը՛մընը տէտի.պէն պունու տօղրու նիւրէք-
6 լէ վէ փաք էլլէրլէ էյլէտիմ ։ Ա՛ է Ի՛լլահ օնա
տիւշիւնտէ տէտի . Պէն տախի պիլտիմ քի՝ սէն
պունու տօղրու նիւրէքլէ էյլէտին , Հէմ տախի
սէնի՝ պանա կիւնահ էթմէքտէն էսիրկէտիմ . օ-
նուն իչիւն սէնի օնա նագլայշմադա գօմմատըմ ։
7 Ի՛մմա շիմտի գարըյը գօճասընա տէօնտէր . զիրա
օ՝ փէյղամպէր տիր , վէ սէնին իչիւն տուա՛ էտէ ,
վէ եաշայասըն . լաքին էյէր սէն օնա կէրմի վէր-
մէյսէն , պիլքի՝ էլպէթթէ էօլիւրսիւն , կէրէք
քէնտին՝ կէրէք ճիւմլէ սանա միւթա՛լիգ օլան ։
8 Ի՛նսէն Ա՛պիմէլէք սապահնան էրքէն գալգըպ՝

վէ ճիւմլէ գուլարընը չաղըրըպ՝ հէփ պու սէօզլէ-
րի ծնլարըն գուլպ լարընտա սէօյլէտի . վէ տաէմ-
լէր ղայլէմ գօրգուլար ։ Ա է Ալիմլէք Ալրա- 9
համ՝ չաղըրըպ՝ օնա տէմի . Պիղէ նէ՞ էյլէտին .
հէմ պէն սանա նէ՞ գապահաթ էթտիմ՝ քի՝ իւղէ-
րիմ վէ փատիշահլըղըմ՝ իւղէրինէ պէօյիք
ճիւրմ կէթիրտին . պանա՝ իշլէնմէյէճէք իշլէր
իշլէտին ։ Էմ Ալիմլէք Ալրահամա տէմի . 10
Նէ կէօրտիւն քի պու իշն իշլէտին ։ Ա է Ալրա- 11
համ տէմի . Թահղիղան պու մահալտէ Ալլահրն
գօրգուսու նօգտուր՝ վէ գարրմ իշնն պէնի կօլ-
տիւրիւրլէր զաննն կէթտիմ ։ Էմ տախի կէրչէք- 12
տէն գրզգարընտաշըմ՝ պապամրն գրզղ՝տըր , ան-
ճագ անտրն գրզը օրմանտըրլա՝ գարրմ օլտու ։
Ա է օլտու քի՝ Ալլահ պէնի պապամրն էվինտէն 13
չըգարտըղ՝ զէման՝ օնա տէմիտի . Պանա էյճէ-
յինն քէրէմ պու օլտուն . Էհր հանկը մահալէ վա-
րրըսագ , օրատա պէնիմ իշնն տէքի՝ Վարընտա-
շըմ տըր ։ Ա է Ալիմլէք՝ գէյտունլար վէ սըղըր- 14
լար վէ գուլար վէ խալայըղլար ալըպ՝ Ալրահա-
մա վէրտի . գարրսը Վարայը տախի՝ օնա կէրի
վէրտի ։ Ընտէն Ալիմլէք տէմի . Իշթէ վիա- 15
յէթիմ սէնինն էօնիւնտէ տիր . նէրէյտէ պէյէնիր-
սէն սաբրն օղ ։ Ա է Վարայա տէմի . Իշթէ գա- 16
րընտաշընա պրն գրզդա կիւմիւշ վէրտիմ . իշթէ օ
սանա կէօզլէր էօրթիւսիւ տիր , հէփ սէնինրէ օ-
լանլար իշնն վէ ճիւմլէյէ ։ Խմտի օ՝ թէքտիր օ-
լտունտու ։ Ա է Ալրահամ Ալլահա տուա՝ էտիպ՝ 17
Ալլահ Ալիմլէյէ վէ գարրսընա վէ խալայըղ-
լարընա շիֆա վէրտի , վէ տօղուրտուլար ։ Օ՞ղրա 18
Թապ՝ Ալրահամրն գարրսը Վարահ իշնն՝ Ա-
պիմլէյէն էվինրն ճիւմլէ բահմինի պիլքիւլէյէ
գափամրշտար ։

ՊԻՐ. 21:

1 Ա Է Թագպ տէտխի կիպի Աբրայը զէյարեթ էյ-
լէտի. հէմ Թագպ Աբրայա սէղլէտխի կիպի էյ-
2 լէտի: Խմոի Աբրահ կէպէ գալըպ՝ Ըպրահամա
իւմեթխյարըղընտա՝ Ըլահըն օնա տէտխի զէմանա-
3 տէ պիր օղուլ տօղուրտու: Ա Է Ըպրահամ՝ քէն-
տինէ տօղան՝ Էհնէ Աբրանըն օնա տօղուրտուղու
4 օղլունուն ատընա Խսհագ գօտու: Ընտէն Ըպրա-
համ օղլու Խսհագը՝ սէքիզ կիւնլիւք իքէն՝ Ըլա-
հըն օնա թէնպիհ էմտխի կիպի սիւննէթ էմտի:
5 Ա Է Ըպրահամ՝ օղլու Խսհագ քէնտիյէ տօղտու-
6 ղու զէման՝ կիւղ նաշընտա իտի: Ա Է Աբրահ
տէտի. Ըլահ պէնի սէվինտիրտի. հէր իշիտէն՝
7 պէնիմլէ սէվինէճէք տիր: Էհմ տէտի. Ըպրա-
համա քիմ տէրիտի քի՝ Աբրահ էվլատլար էմզի-
րէճէքտիր. զիրա իւմեթխյարըղընտա օնա օղուլ տօ-
8 ղուրտում: Ա Է չօճուգ պէօյիւյիւ՝ սիւտտէն
քէսիլտի. իտմոի Խսհագ սիւտտէն քէսիլտիյի կիւն-
ուէ՝ Ըպրահամ պիր պէօյիւք զիյափէթ էյլէտի:
9 Ընտէն Աբրահ Ը՝ըսրըլը Էագարէն Ըպրա-
համա տօղուրտուղու օղլունուն զէվգէնտիյինի
10 կէօրիւպ՝ Ըպրահամա տէտի. Պու խալայըղը վէ
օղլունու գօվ. զիրա պու խալայըղընն օղլու՝ օղլում
Խսհագ իլէ պէրապէր վարմը՝ օլմայաճագ տըր:
11 Ա Է պու նէսնէ Ըպրահամա՝ օղլու հագդընտա
12 զայէթ կիւճ կէօրիւնտի: Ըմմա Ըլահ Ըպրա-
համա տէտի. Օղլան իչիւն վէ խալայըղըն իչիւն
պու սանա կիւճ կէօրիւնմէսին. Աբրանըն սանա
հէփ սէօյլէտիյի սէօզիւնէ տինլէ. զիրա սանա
13 զուրիյէթ Խսհագտան անկը լաճագ տըր: Ա Է
խալայըղըն օղլունու տախի դաիֆէ սահիպի էտէ-
14 ճէյիմ. զիրա օ՝ սէնինն վուրիյէթինն տիր: Խմոի

Աբրահամ՝ սապահատան էրքէն գալըդ՝ վէ էք-
մէք իլէ պիր դուլում սու ալըդ՝ Հակարըն ումու-
զունա գօտու, վէ օղլանըդ տա վէրիդ՝ ծնու կէօն-
տէրտի. վէ օ կիտիդ՝ պէրշապա չէօլինտէ ամա-
րա կէդէրիտի: 15 Է դուլումնան սու լմիքէնտիք-
տէ, օղլանը չալըլարըն պիրի ալտընա պրագտը:
16 Ընտէն օգ ալտըմը գատար ուզադա վարդ՝ գար-
շըտան օղումուտու. զիրա տէտի. Ճօճուդուն էօլ-
տիւրինիւ կէօրմէյիմ: Ամնի գարշըտան օղումու-
տու, վէ սէսինի գալտըրդ աղլատը: 17 Է Աստ
օղլանըն սէսինի իշիտի. վէ Աստըն մէլէյի
կէօքտէն Հակարը չաղըրդ՝ ծնա տէտի. Հա-
կար՝ ատնա նօղլտու, գօրգմա. զիրա Աստ՝ օղլա-
նըն սէսինի օլտուդու մահալտէն իշիտի: 18 Կալդ՝
օղլանը գալըր, վէ էլինէն ծնա ետիր չ. զիրա օ-
նու պէօյիւք գաիֆէ սահիպի էտէճէյիմ: 19 Ան-
տէն Աստ ծնուն կէօղլէրինի աչար, վէ օ՝ պիր սու
գէօրտու կէօրտու. վէ վարդ՝ դուլումու սու իլէ
ատօլտուրտու, վէ օղլանա իչիրտի: 20 Է Աստ չօ-
ճուգ իլէ խտի, վէ պէօյիւտու. վէ չէօլտէ սաբին
օղուտ՝ պէօյիւք օգճու օլտու: 21 Է Փարան չէօ-
լինտէ սաբին օղուտ՝ անասը օնա Աիսրը տէյա-
բընտան պիր գարը ալտվէրտի:

22 Է օլտու քի օղ ղէմանտէ՝ Աբիմէլէք ՀԷմ սէ-
րտարլէրի Փիխոլ Աբրահամա սէօյլէյիպ տէտի-
լէր. Ննիմիզ իշլէտիքլէրինտէ Աստ սէնին իլէ
տիր: 23 Է շիմտի պուրատա պանա Աստը լա հէ-
մի՛ն էթ, քի պանա վէ օղլումա վէ օղլումունուն օղ-
լունա խային օլմայաճագընը. ամնա ՀԷմ պանա՝
ՀԷմ շու սաբին օլտուդուն տէյարա՝ սանա էթմէ-
յիմ իհսանատ կէօրէ էտէճէքսին: 24 Է Աբրա-
համ տէտի. Պէն էնդին էտէրիմ: 25 Ընտէն Աբրա-
համ՝ Աբիմէլէքին գուլլարը զօր իլէ ալտըգլարը

սուբ գոյությաս հագգրնատա Աբիմելէքէ թա՛զէր
26 էհտաի ։ Աննա Աբիմելէքը տէտի . Պունու քիմ
էհտակինի պիլմէմ . վէ սէն տաճի պանա խապէր
վէրմէտին , հէմ պէն տաճի պու կիւնտէն մա՛տա
27 իշլեմէմիշ իտիմ ։ Ատի Աբրահամ դոյունլար
վէ սրղըրլար ալըպ՝ Աբիմելէքէ վէրտի , վէ իքիսի
28 ա՛հտ քէսիշտիլէր ։ Ա է Աբրահամ՝ դոյունլա-
րըն նէտի տիշի գուզուլարընը պաշգաճա՛ գօտու ։
29 Ա է Աբիմելէք Աբրահամա տէտի . Պու՝ պաշ-
գաճա գօտուզուն նէտի տիշի գուզուլարընը՞ տիր ։
30 Ա է օ տէտի . Պու նէտի տիշի գուզուլարը էլիմ-
սէն ալմասըն , քի օնլար պու գոյությու պէնիմ
գազըրդըմա պանա շէհատէթ իչուն օլսլար ։
31 Պունուն իչուն օ մահալէ Պէրշապա՛ տէտի . զէրա
32 իքիսի օրատա նէմին էհտիլէր ։ Ա է Պէրշապա՛-
տէ ա՛հտ քէսիշտիլէր . անուէն Աբիմելէքէ իլէ սէ-
րա՛սքէրի Ֆիխոլ գալգըպ՝ Ֆիլիշթիմլէրին տէյ-
33 արընա տէօնտիւլէր ։ Ատի օ՝ Պէրշապա՛տէ ա-
զաճլար տիքտի . վէ օրատա էպէտի Ալլահ Ատա-
34 պան ատընա նիտաա էհտի ։ Ա է Աբրահամ Ֆի-
լիշթիմլէրին տէյարընտա պէր չօգ կիւնլէր միւսա-
ֆիր օլտու ։

ՊԱՐ՝ 22։

1 Ա է օլտու՛քի պու նէսանէլէրտէն սօնկրա , Ալլահ
Աբրահամը սընայըպ՝ օնա տէտի . Այա Աբրա-
2 համ . վէ օ՝ իշիմէ պէն տէտի ։ Ա է օնա տէտի .
Ճաւա՝ սէնին սէվտիյին պիրիճիք օղլունը Իսհագը
ալ , վէ Մօրիա տիյարընա վար . վէ օրատա սանա
տէյէճէյիմ տաղլարընա պիրի իւղէրինտէ՝ օնու
3 պիւթիւնէ անտմա գուրպանը սուն ։ Ատի Աբրա-
համ սապահտան էրքէն գալգըպ՝ էշէյինի սէվէր-
լէտի , վէ պիլէսինճէ իքի ուշագլարընը՝ էհտ օղլու

Խաղագը ալտը. վե պիւթիւնեանմա իչիւն օտուն-
լարը հարտը, վե գալգըպ՝ Ալլահըն օնա տէտիյի
մնալե վարտը։ Ա է իւչիւնճիւ կիւնտէ Ալբրա- 4
համ կէօղէբինի գալտըրըպ՝ իրագտան մնալե
կէօրտիւ։ Ամոի Ալբրահամ ուշագ լարընա տէտի- 5
Ախը էշէք իլէ պուրատա օթուրուն, վե պէն հէմ
օղլան օրայատէք վարալըմ, վե սէճտէ էտէլիմ,
անտէն ինէ սիզէ տէօնէրիպ։ Անտէն Ալբրա- 6
համ պիւթիւնեանմանըն օտունլարընը ալըպ՝ օղ-
լու Խաղագըն իւղէրինէ գօտու, քէնտիսի տէ ա-
թէշ իլէ պըշաղը էլինէ ալըպ՝ իբիսի պէրապեր
կիւմիւիլը։ Ա է Խաղագ պապասը Ալբրահամա 7
ոէօղէյիպ տէտի. Պա՞պամ. վե օ՝ Իշխէ պէն օղ-
լում տէտի։ Ա է օ տէտի. Իշխէ ատէշ վե օտունն,
Նա պիւթիւնեանմա իչիւն գուզու նէ՞րէտիր։
Ա է Ալբրահամ տէտի. Ալլահ քէնտինէ պիւ- 8
թիւնեանմա իչիւն գուզու Էէպտիյինէ կէօրէճէք-
տիր, օղլում։ Ամոի իբիսի պէրապեր կիւմիւիլը։
Ա է Ալլահըն օնա տէտիյի մնալե կէլտիլը. վե 9
Ալբրահամ օրատա մէզպահ Նաիրպ՝ օտունլարը
տիզտի. վե օղլու Խաղագը պաղլայըպ՝ օնու մէզ-
պահ՝ օտունլարընն իւղէրինէ գօտու։ Ա է Ալբ- 10
րահամ էլինի սալըպ՝ պըշաղը ալտը, քի օղլունու
պօղազլայա։ Ա է Տապրն մէլէյի կէօքտէն օնա 11
չաղըրըպ՝ տէտի. Ալբրահա՛մ՝ Ալբրահա՛մ. վե օ՝
Իշխէ պէն տէտի։ Ա է օնա տէտի. Ողլանա է- 12
լինի սալմա, վե օնա հիչ պիր նէշնէ էթմէ. զիրա
շիմտի պիլտիմ քի՝ Ալլահտան գօրդ սըրըն. չիւն
պիրիճիք օղլունու պէնտէն էսիրգէմէտին։ Ա է 13
Ալբրահամ կէօղէբինի գալտըրըպ պագտը, վե
իշխէ արտընտա՝ սրդ չալըլարտա պուչնուղունտան
գուխուրմուշ պիր գօչ վար. վե Ալբրահամ վա-
րըպ՝ գօչու ալտը, վե օնու օղլունուն նէրինէ պիւ-

14 թիւնեանմա գուրպանը սունտու։ Ա է Աբրա-
համ ամհալին ատընա Էֆհովաեիրէ գոտու.
պունուն իչին պու կիւնէտէք՝ Թապպ տաղտա
15 կէօրիւնէմէք տէնիլլը։ Ա է Թապպըն մէլէյի ի-
քինճի տէֆա՝ կէօքտէն Աբրահամա չաղըրտը.
16 Ա է տէտի. Թապպ տէր քի՝ Վէնտիմ իլէ նէմին
էմտիմ, սէն պու Նէսնէյի էլէտիյին իչին՝ վէ
պիրիճիք օղլունու պէնտէն էսիրկէմէտիյին իչին,
17 Անի ղայէթլէ պէրէքէթլէէիմ, վէ զուրրիյէ-
թինի կէօյիւն նըլըղլարը՝ վէ տէնիզին նաղըսը-
տա օլան գում գատար ղայէթլէ չօղալտաճաղըմ.
էմ զուրրիյէթին քէնտի տիւշմէնլէրինին գա-
18 փուլարընը ղապպ էտէճէքլէր. Ա է նէրին էվ-
դաիֆէլէրի սէնին Զուրրիյէթինէ պէրէքէթլէ-
19 Նէճէքլէր. չիւն սէօզիւմ իդդաաթ էմտին։ Ան-
տէն Աբրահամ ուշաղլարընա տէօնտիւ, վէ
գալգըպ՝ պէրապէր Պէրշապայէ կիթտիլէր. վէ
Աբրահամ Պէրշապայտէ սաքին օլտու։
20 Ա է օլտու քի՝ պու նէսնէյէրտէն սօնկրա, Աբ-
րահամա խապէր վէրիլիպ տէնիլտի. Իշթէ Հիթ-
քա՝ օ տաճի գարընտաշընն Ամաօրա օղլուդուր տա-
21 ղուրտու. Իլք օղլու Հետու վէ գարընտաշը Պու-
22 զու՝ վէ Աբրամին պապասը Նահուէլի, Ա է Վէ-
սէտի վէ Ճազիի վէ Փիլտաշը վէ Իճաաքի վէ
23 Պէթուէլի։ Ա է Պէթուէլ Էվէգաչը տօղուր-
տու. պու սէքիզի Աբրահամին գարընտաշը Ամա-
24 հօրա՝ Հիլքա տօղուրտու։ Ա է Ռումա իսմինտէ
պիր օտալըղը՝ վարրտը. վէ օ տաճի Թէպահը վէ
Նահամ վէ Թահաշը վէ Մահաքա տօղուրտու։

ՊԱՐ 23։

1 Ա է Աբրանըն Ճօմրիւ եիւզ էյիրմի եէտի եըլ է-
2 տի. Աբրանըն Ճօմրիւ կիւնէրի պոյնէդըղը։ Ա է

Սարահ Աբրահամայ՝ Հագար տեսիլքեր Աբրահամ Երկայնեաց օրեաւ. եւ Սարահ իշխուն նաս չէքմէկ վե աղլամնդայ կէլեմ։
Նոեէն Աբրահամ՝ հօրենսիւնուն նանրնուան գալգտը, վե Հեմ օղուլտրնա սէօյլէյիպ տեսիւ. Պէն սիզտե նասդանձը վե միւսաֆիրիմ. պանա նանրնըզտա պիր մէզարը՛զ միւլքիւ վերին, քի նիւզիւմ հօնիւնաէն մէյիմիի կէօմէյիմ։ Ա՛յ Հեմ օղուլտրը Աբրահամա ձէվապ վերիպ՝ օնա տեսիւէր. Տինկլէ պիզի նա՞ էֆէնտիմ՝ սէն արամըզտա Աստ պէյիսին. մէյիմի էն սէչկիլմիշ մարտրըզտա կէօմ. մէյիմինի կէօմմէք իշուն՝ պիզտէն հիչ քիմսէ մէզարընը սէնտէն էսիրկէմէզ։ Նոեէն Աբրահամ դալգըպ՝ տէյտրն գոմմը օլան Հեմ օղուլտրընա թէմէննա էմտի. Ա՛յ օնտրա սէօյլէյիպ տեսիւ. Նյկր նիւզիւմ հօնիւնաէն մէյիմիի կէօմմէք կէօնկլինիւզտե վարըտա, պէնի սինկլէյին, վե պէնիմ իշուն Ասար օղուլ Էֆրօնա նատմարըն, Որ պանա մաղարասընըն քէնարընտա օլան Մակփէլա մաղարասընը վերսին. օնու պանա՝ արանըզտա մէզարըզ միւլքիւ իշուն՝ տօղու պահա իլէ վերսին։ Էֆրօն խէթ՝ Հեմ օղուլտրըն արասընտա օթուրտուտա։ Ա՛յ Հեմի Էֆրօն՝ շէհրին գափուսընա կիրէն ճիւմլէ Հեմ օղուլտրը իշխուրքէն՝ Աբրահամա ձէվապ վերիպ տեսիւ. Նյնգ էֆէնտիմ, պէնի սինկլէ. Ասրտայը պանա վերտիմ, վե օնտա օլան մաղարայը տսիւ պանա վերտիմ. օնու գոմմիմ օղուլտրընըն կէօզէրի էօնիւնէ պանա վերտիմ. Հէնտն մէյիմինի կէօմ։ Ա՛յ Աբրահամ՝ օղ սիրարըն գոմմը էօնիւնտէ թէմէննա էմտի։ Ա՛յ ծ՛ղ սիրարըն գոմմը իշխուրքէն՝ Էֆրօնա սէօյլէյիպ տեսիւ. Նյզդֆ էլէ՝ պէնի սինկլէ. Պէն

թաղլանըն ագչախնի վերէյիմ, պէնտէն ալ, անա-
14 տէն օրատա մէյթիմի կէօմէյիմ։ Ա և Յ՝ֆրօն
15 Ապրահամա ձէվապ վերիպ՝ օնա տէտի. Յ՝ֆէն-
տիմ պէնի տինկլէ. Տէօրթ նիւղ մըս՛գալ կիւ-
միշլիգ ներ պէնիմ իլէ սէնին արանատա նէ օլա-
16 վար մէյթինի կէօմ։ Ամեն Ապրահամ Յ՝ֆրօնու
իշխիմտի. վե Ապրահամ Յ՝ֆրօնա՝ Էթի օղուլ-
լարը իշխորքէն սէօյլէտիյի կիւմիշիս՝ պաղըր-
կանըլարտա կէչէր տէօրթ նիւղ մըս՛գալ կիւմիշ
17 թարթար։ Ա և Յ՝ֆրօնուն՝ Ամրէ գարշուսըն-
տա Ագֆէլատէ օլան թարլասը՝ կէրէք թարլա՝
կէրէք օնտա օլան մաղարա՝ կէրէք էփէմօրետէ
պիւթիւն սինօրլարընտա օլան թարլատաքի ճիւմ-
18 լէ աղաճլար՝ Ը հրինին գափուսունտան կիրին
ճիւմլէ Էթի օղուլլարըն կէօզէրի էօնինտէ՝ Աբ-
19 րահամա միւլք տէյիւ իպգա օլունտու։ Ա և ան-
տէն սօնկրա Ապրահամ քէնտի գարըսը Սարայը՝
Վանաան տիյարընտա Էպրօն տէտիքլէրի
Ամրէ գարշուսընտա օլան Ագֆէլա թարլասը-
20 նըն մաղարասընտա կէօմիւ։ Ա և թարլա՝ հեմ
օնտա օլան մաղարա՝ Էթի օղուլլարընտան Աբ-
րահամա միւլքիս տէյիւ իպգա օլուն-
տու։

ՊԱՐ՝ 24։

1 Ա և Ապրահամ կիւնլէր կէչմիշ իխթիյար օլմուշ.
վե Տափպ Ապրահամը հեր շէյտէ պէրէքէթլե-
2 տի։ Ա և Ապրահամ ճիւմլէ մալընին քէհյոտա-
սըսը օլան քէնտի էվինին իխթիյար գուլունա
տէտի. Վերեմ էլի էլինի ույլուղումուն ալթը-
3 նա գօ. Ա և սանա կէօյիւն Ալլահը վէ երկրին Ա-
լահը Տափպ իլէ նէմին վերէյիմ, քի պէնիմ շա-
ռաթըրընտա սաքին օլտուղում Վանաանլըլա-

ըրըն գրղւարրնտան օղուտա գարը ւմրնայասրն ։
Ւ՝ռքին վագանրմա վէ վիրայէթիմէ վարասրն , վէ 4
օղուտ Ւահագա գարը ալասրն ։ Ւմին գուլ օնա 5
տէսի . Ւյա գարը պէնիմ արտրմնա պու տիյարա
կէլմիյէ իսթէմէտիյի թագտիրտէ՝ օղուտնու չըգ-
տրղրն տիյարա էլպէթթէ ս էօնտէրէյիմ մի ։
Ւ՝ռմնա Ւպրահամ օնա տէսի . Ւագրն՝ օրմնայա քի 6
օղուտմու օրտայա տէօնտէրէսին ։ Պէնի պագամրն 7
էվինտէն վէ տօղտուղտում տիյարտան ալան կէց-
լուն Ւ՝լահը Ւտագ՝ օ պանտա սէցլէյէն , վէ պա-
նտա՝ Պու տիյարը պնւրրիյէթինէ վէրէճէյիմ տիյ-
էրէք՝ նէմին իտէն , օլ՝ սէնին էօնիւնտէ մէլէյի-
նի կէօնտէրէճէք , վէ օղուտմա օրտատն գարը ա-
լասրն ։ Ւմմա էյէր գարը սէնին արտրնճա կէլմի- 8
կէ իսթէմէզսէ , պու նէմինիմտէն փաք օլուրսուն.
անճագ օղուտմու օրտայա տէօնտէրմէյէսին ։ Ւմին 9
գուլ՝ էֆէնտիսի Ւպրահամրն ույղուղու ալթընա
էլինի գօտռւ , վէ պու խուսուստա օնա նէմին էթ-
տի ։
Ւ՝նտէն գուլ՝ էֆէնտիսինին տէվէլէրինտէն օն 10
տէվէ ալըպ՝ կիթտի . դնրա էֆէնտիսինին ճիւմլէ
գրյմէթլի էշնասր էլինտէ իտի ։ Ւմին գալգրպ՝
Ւ՝րամ Ւ՝ւհարահիմ Ւահօրուն շէհրինէ կիթ-
տի ։ Ա է շէհրին տիշարրսընատա սու գույուսու- 11
նուն նանընատա՝ ախշամ իսթիր սու չէքէճէք
գրղւարրն չըգտրգլարը վագրթատա՝ տէվէլէրի
չէօրտիւրտիւ . Ա է տէտի . Ւ՝յ էֆէնտիմ Ւպ- 12
րահամին Ւ՝լահը Ւտագ՝ քէրէմ էյլէ՝ էօնիւմէ
պու կիւն ուղուր աչ , վէ էֆէնտիմ Ւպրահամա
իհսան էյլէ ։ Իշթէ պէն սու փունկարրնրն նա- 13
ղընատա տուրուրում , վէ պու շէհրին էհալիսինին
գրղւարը սու չէքմէյէ չըգարլար ։ Ա է օլսքի հան- 14
կը գըլ՝ Ւ՝սհէմ էյլէ սու գաալընը էնտիր վէ իչէյ-

իմ տէրկիմտէ՝ Ինչ վէ տէվէլէրինէ տախի իչի-
քկիմ տէրսէ, գուլուն Ահագա միւնասիպ կէօր-
տիւնիւն օ օլա. իմտի պուտտան պիրկիմքի՛ կ՚ինէ-
15 *տիմ իչտան կիլէմէին։ Ա՛ կ օլտու քի՝ օ ատ՚ահա*
սէօղիւնիւ թէքմիլ կըմազէն, իչտէկ Ղայրահա-
մըն գարընտաշը Ղահօրուն գարըսը Ա՛նկիքանըն
օղլու Պէհուէլէ տօղտան Կէվգա ումուղունտա
18 *գապը իչէ սու չըգարըրսըր։ Ա՛ կ գըղ ղայկէվէկ*
կիւզէլ չէհրէլու պիկրէ իտի, վէ օնու էրքէք պիլ-
մէտի. իտիմի օ՝ փունկարա էնտի, վէ սու գապընը
17 *տօլտուրուպ չըգտը։ Ա՛ կ գուլ օնուն գարշըսընտա*
սէկիրտիպ տէտի. Կէրէմ կիլէ՝ սէնին գապընտ-
18 *տան պանա պիրագ սու իչտը։ Ա՛ կ օ՝ Ինչ կ՚ինէ-*
տիմ տէտի։ Ա՛ կ թէկ՝ սու գապընը կիլինէ էնտի-
19 *րիպ՝ օնա իչէրտի։ Ա՛ կ օնա իչէրմէկի պիմիրտիք-*
տէ՛ տէտի. Տէվէլէրինէ տախի հէվէսի իչինճէկ-
20 *էտէք՝ սու չէքէկիմ։ Ինտի թէկ՝ սու գապընը*
գուրնապա պօշամիտը, վէ տահա չէքմէկէ՛ գուչու-
նա սէկիրմէտի, վէ օնուն ճիւ ղէ տէվէլէրի իչինճ-
21 *սու չէքտի։ Ա՛ կ ատէմ օնա հէյրան օլուպ,*
Ինապպ օնուն հօրմնու ուղուրրու էմտի՛ էմմէ-
22 *տիմի՛ անկլամագ իչինճ սիւքիւթ էտէրտի։ Ա՛ կ*
օլտուքի՛ տէվէլէը իչմէկի թէմմամ էմմէյէքտէ, ա-
տէմ նարը՛ միւ՛գալ ալմունտան պիր Հալգա՛ վէ
էղլէրի իչինճ օն միւ՛գալ ալմունտան պիր չինճէ
23 *պիւղիւճ ատը. Ա՛ կ ատէտի. Ինիմ՞ն գըզըսըն,*
քէրէմ էյլէ՛ պանա սէօյլէյիվէր. պապանըն էվինճ-
24 *տէ կէճէ գալմադա պիղէ մնհալ վարմը։ Ա՛ կ օ*
օնա՝ Պէն Ա՛նկիքանըն Ղահօրա տօղուրտուղու օղ-
25 *լու Պէհուէլին գըղըչըմ ատէտի։ Ահմ օնա տէ-*
տի. Պիրտահ էմ սաման էմմէյէմ չօղ՝ էմ կէճէ
26 *գալմադա մնհալ վար։ Ա՛ կ ատէմ տիւշիւպ՝*
27 *Ինապպա սէճտէ էմտի. Ա՛ կ ատէտի. Ա՛նտալրէք*

օքսուն էֆենտիմ Աբրահամին Աղահը Սանպոլ քի՝
էֆենտիմի քենտի իհսանընտան վէ կերշէքլինե-
տէն մահրում գօմպլայ պէն եօլտա էքէն Սանպո
ղէնի էֆենտիմին գարընտաշլարընդեն էվինէ գը-
լաղըզլատը ։ Ա է գըզ սէյիրտիպ՝ անասընդեն է- 28
վինէ պու նէսնելերէ կէօրէ խաթէր վէրտի ։ Ա է 29
Էվէկգանընդ՝ Սանպան իսմինտե պիր գարընտաշը
վարըտը . իսմի Սանպան տիշարըյա փունկարա ա-
տէմ սէյիրթտի ։ Ա է օլտուքի՝ հալգասը վէ գըզ- 30
գարընտաշընդեն էլէրինտէքի պիլեղիքլերի կէօր-
տիւքտէ , վէ գըզգարընտաշը Էվէկգանընդեն սէօղէ-
րինի՝ ( ) ատէմ պանա պէօյլէ սէօյլէտի տէյիւ տէ-
տիյինի իչինթիւքտէ , ատէմ վարտը , վէ իշթէ ։՝
տէվէլերին եանընդանա փունկարտատուրտուտու ։
Ա է օնա տէտի . Կէլ՝ էյ Սանպոդն միւպարէյի , 31
նիչինէն տիշարըտա տուրտուրսուն . պէն իսէ էվի՝
վէ տէվէլերէ մահալ հազըրլատըմ ։ Ա է ատէմ է- 32
վէ կէլտիքտէ՝ օնուն տէվէլերինի չէօղտի , վէ տէ-
վէլերէ սաման վէ նէմ՝ վ օնուն այագլարընդեն հէմ
օնունդա օլան ատէմլերին այագլարընդեն նայդամա-
ղա սու վէրտի ։ Անանէն կէնինէք նէյ էճէք գօնուլ- 33
տու . ամմա օ՝ Աէօղլերիմի սէօյլէմէյինճէ՝ նէմէ՝
տէտի . վէ օ՝ Աէօյլէ տէտի ։ Սմի օ տէտի . Պէն 34
Աբրահամին գուլու իմ ։ Ա է Սանպ էֆենտիմի 35
դայէմլէ պէրէքէմլէսի , վէ պէօյլէ քէմնէ օլ-
տու . վէ օնա սիւրիւէր վէ սըղըրլար վէ կիւմիշ
վէ ալթուն վէ գուլար վէ խալայըգլար վէ տէվէլեր
վէ էշէքլեր վէրտի ։ Ա է էֆենտիմին գարընդ Սան- 36
դահ իսմի իչարընդընտա՝ էֆենտիմէ պիր օղուլ տօ-
ղուրտու . վէ հէփ վարկէմլինի օնա վէրտի ։ Ա է 37
էֆենտիմ պանա նէմին վէրտիքիպ տէտի . Ը՞ու՝
տիյարարընտա սաքին օլտուղում Սանանանիլէ-
րին գըղըարընտան օղլումա գարը ալմայասըն ։

38 Այբին պապամին Եվինէ վէ գապիլէմէ վարըպ՝
39 օղլումա գարը ալասըն ։ Ու է էֆէնտիմէ տէտիմ.
40 Պէկլի գարը արտըմճա կէլմիղ ։ Ու է պանա տէ-
տի. Ըլ պէն օնուն Հուզուրունտա Իսրաիլիւմ
Ապպա՝ սէնինլէ մէկէյինի կէօնտէրիւպ՝ Եօլունու
ուզուրլու Էտէճէքտիր. վէ օղլումա գապիլմունէն
41 վէ պապամընն Եվինտէն գարը ալասըն ։ Ըզմանն
եէմինիմտէն փաք օլուրսուն քի՝ գապիլէմէ վա-
րըրսըն, վէ էյէր սանա վէրմէ ղէրսէ, Եէմինիմտէն
42 փաք օլուրսուն ։ Ու է պու կիւն փունկարա կէլիպ
տէտիմ. Իշ էֆէնտիմ Ապրահամընն Ղլահը
Ապպա՝ էյէր շիմախ պէնիմ շու կիթապկիմ Եօլու-
43 մու ուզուրլու Էտէրսէն, Իշթէ պէն՝ սու փունկա-
րըն Եանընտա տուրուրում. վէ օլապի՝ Հանկը գըղ
սու չէքմէյէ կէլիր տէ՝ պէն օնա՝ Ասէրեմ Էյլէ
պանա սու գապընտան իչմէյէ պիրազ սու վէր տէ-
44 տիմէտէ, Ը պանա՝ Ջէմ սէն իչ՝ հէմ տէվէլէ-
բին իչիւն տաման սու չէքէյիմ տէրսէ, էֆէնտիմին
օղլունա՝ Ապպան միւնասիպ կէօրտիւյիւ գարը ։
45 օլա ։ Պէն նիւրէյիմտէ սէօղիւմիւ տամա պիթիր-
մէղտէն՝ իշթէ Ասէյգա ումուզունտա սու գապը ի-
լէ չըգարըրսը, վէ փունկարա Էնիպ՝ սու չէքտի. վէ
46 օնա տէտիմ, Ասէրեմ Էյլէ պանա սու իչիր ։ Ու է
թէղ՝ սու գապընը ումուզունտան Էնտիրիպ՝ Իշ,
վէ տէվէլէրինի տաման սուվարայըմ տէտի. վէ իչ-
47 տիմ, հէմ տէվէլէրի տաման սուվարտը ։ Ու է օ-
նա սօրուպ՝ Ասիմին գըղըրը տէս իմ. վէ օ՝ Պէն
Ալիքտանըն Ալահօրա տօզուրտուղում օղլու Պէ-
թուէլին գըղըյըմ տէտի. Ամախ Հայգայը Եիւղիւ-
նէ վէ պիլապղէրէրի էլէրինին իւղէրինէ գօտում։
48 Ու է տիւշիւպ՝ Ապպա սէճուէ գըլըրմ, վէ էֆէն-
տիմ Ապրահամընն Ղլահը Ապպը միւպարէքլե-
տիմ, քի պէնի՝ էֆէնտիմին գարընտաշընըն գը-

գընը օղլունա ալմադա տօղրու եօլտան կէմիրտի ։
Ա է շիմտի էյէր էֆէնտիմ իհսան վէ կէր-էգլիք 49
էմմէյէ խսմէրսէնիզ , պանա խապէր վէրին . վէ
եօղրսա՝ նինէ պանա խապէր վէրին , վէ սագա եա-
խօտ սօլա աէօնէյիմ ։ Իսմի Ա ապան իլէ Պէմ ու- 50
էլ ճէվապ վէրիպ տէտիլէր . Պու նէմանէ Ա ապպ-
տան չըգտը , պիզ սանա քէօմիւ եա էյի տէմէյէ
գատիր տէյիլիզ ։ Իշմէ Ա էվէգա սէնին էօնիւն- 51
տէ տիր , ալ կիմ . վէ Ա ապպին տէտէյի կիպի սէ-
նին էֆէնտինին օղլունա գարշ օլսուն ։ Ա է օլ- 52
տուքի՝ Ա ալրահամին գուլու ընարըն սէօղլէրինի
իշլէմտիքլէյին , ևէրէ պէրապէր Ա ապպա սէճմէ
գը լտը ։ Ա է գուլ՝ կիսմիշ գապլար վէ ալթուն 53
գապլար վէ էմ՝ վապլար չըգարըպ՝ Ա էվէգայէ վեր-
տի . էմ օնուն գարընտաշընա վէ անասընա գը յ-
մէմէլի էմէյէկլէր վէրտի ։ Ընտէն կէրէք օ՝ կէրէք 54
պիլէսինճէ օլան տաէմլէր նէյիպ իլտիլէր , վէ
կէճէ ծըթտա գալտը լտր . վէ սապահսան գալ-
տըգլարընտա՝ օ տէտի . Պէնի էֆէնտիմ կէօնտէ-
րին ։ Ա է գրդին գարընտաշը էմ անասը տէտի . 55
Կէրդ պիզտէ պիր գաչ կիւն՝ հիչ օրմադան ծն կիւն
օլմուրսուն , սօնկրա կէմիսին ։ Ա ըմմա օ՝ օնըսրա 56
տէտի . Պէնի ալդծմանն . զէրա Ա ապպ եօլտա-
ուղրըլըն էմտի . պէնի սաղ վէրին քի էֆէնտի-
մէ վարայըմ ։ Ա է տէտիլէր . Կէրդը չաղրըպըմ՝ 57
վէ տաղընի արայալըմ ։ Իսմի Կէվէգայը չաղըր- 58
տը լտր , վէ օնա տէտիլէր . Պու տաէմիլէ կիտէ բ-
միսին . վէ օ՝ Կիտէբիմ տէտի ։
Ընտէն գըզգարընտաշըրը Կէվէգայը՝ վէ օ- 59
նուն սիւտ անասընը վէ Ա ալրահամին գուլունու վէ
օնուն տաէմլէրինի սաղ վէրտիլէր ։ Ա է Կէվէ- 60
գայէ խայր տուա՝ էտիպ՝ օնա տէտիլէր . Ընէն գը-
զգարընտաշըմզըզըն , պինլէրճէ պինլէրի չօղալա-

սըն, վէ զիւրոյկէթին տիւշմանլարընըն գափու-
61 լարընը զապդ էտէ։ Իշտէն Իւվէգա Հէմ օնուն
պէօլէմէլէրի գալդըդ՝ վէ տէվէլէրէ պինիպ՝ օ ա-
տէմին արտընձա կիթմիլէր։ Ամի գու՝ Իւվէ-
62 գայը ալըպ կիթմի։ Ա է Ահագ Ահայ Իսյի
գույուսընտան տէօնիւպ կէլիյօրուտու. զիրա օ՝
63 գընդէ տիյարընտա սաքին իտի։ Ա է Ահագ՝ ախ-
շամ իւսքիւ գըրա ի պատէմ էթմէկէ չզգմըշը-
տը. վէ կէօղէրինի գալդըրըպ պագդը, վէ իշթէ
64 տէվէլէր կէլիյօրուտու։ Ա է Իւվէգա կէօղէրի-
նի գալդըրըպ՝ Ահագը կէօրտիւքտէ, տէվէտէն
65 էնտի։ Ա է գուլա աէտի. Կընրտան շու՝ գարշը-
մըղա կէլէն ատէմ քիմսիր. վէ գու՝ Իշենտիմ-
սիր տէտի. վէ օ՝ նաշմաղընը ալըպ՝ էօրթիւնտիւ։
66 Ա է գու՝ Հէր իշլէտիկի շէյլէրի Ահագա նայգ
67 էթտի։ Ա է Ահագ օնու անասը Ասրանըն չա-
տրընա կէօթիւրտիւ, վէ Իւվէգայը ալդը, վէ
քէնտի գարընըդ օլտու. վէ օ՝ օնու սէվտի։ Ա է Ա-
հագ անասընտան էօթիւրիւ թէսէլլի օլտու։

ՊԵՐ. 25։

1 Ա է Աբրահամ թէգրար պիր գարը ալդը, վէ օ-
2 նուն ատը Կատուրա իտի։ Ա է օ օնա՝ Օ իմրանը
վէ Իօգշանը վէ Ա Մատանը վէ Միտիյանը վէ Իշ-
3 պագը վէ Շ ուհի տօղուրտու։ Ա է Իօգշան՝
Շ էպայը վէ Տէտանն տօղուրտու. վէ Տէտանըն
օղուլլարը՝ Աշուրիմ վէ Լէդուշիմ վէ Լէումմիմ
4 իտի։ Ա է Միտիյանըն օղուլլարը՝ Էյֆահ վէ
Էֆեր վէ Հանոխ վէ Աբիտա՝ վէ Էլտաա՝ իտի.
հէփ պունլար Կատուրանըն օղուլլարը իտի։
5 Ամի Աբրահամ՝ ճիւմլէ վարլըղընը Ահագա
6 վէրտի։ Հէմ Աբրահամ՝ քէնտի օտալըղլարը-
նըն օղուլլարընա ա՛դիյէլէր վէրտի. վէ քէնտիսի

աղ ֆքէն՝ ընդարը օղու Ֆհագտան կիւն տօղու-
առնա տօղու մէշրիգ տէյարընա կէօնտէրտի ։
Ա Է Ֆպրահամ՚ն հաշատըղը Էօմրիս եր ըլարընէն 7
կիւնէրի պունըմտրը ։ Ֆիւղ ևէմիշ պէհ եղ
խի ։ Ա Է Ֆպրահամ էյու փիրլիքլէ՝ իմմիկյար 8
վէ տօղուն սինաէ ճան թէսլիմ էտիպ էօլտիւ , վէ
գաւմընա գաթը ըտը ։ Ա Է օղուլտրը Ֆհագ վէ 9
Ֆշմաէլ ծնու՝ Ֆնգիֆէյա մաղտրատսընտա կէօմ-
տիւլէր , քի օ՝ Ֆէմլի Ֆօհար օղու ։ Ֆփրօնուն
թաբրատսընտա Ֆամրէ գարշըսրընտա տրը ։ Ֆիւ օղ 10
թաբրայը Ֆպրահամ՝ Ֆէմ օղուլտրընտան սա-
թէրն ալմըշտըր ։ Ֆպրահամ վէ գարըսը Ֆարահ
օրատտա կէօմիլտիւ ։

Ա Է օղուրէ՝ Ֆպրահամ էօլտիւքտէն սօնկրա , 11
Ֆլլահ ծնուն օղու Ֆհագը պէրէքէթլէտի ։ վէ
Ֆհագ՝ Ֆհայ Ֆօյի գույտսունուն նանընտա սա-
քին օլտու ։ Ա Է Ֆարանըն Ֆնսրըը խալայըղը 12
Ֆէակարըն Ֆպրահամա տօղուրտուղու՝ Ֆպրա-
համըն օղու Ֆշմաէլին տօղուշտարը պունըար տրը ։
Ա Է Ֆշմաէլին օղուլտրընըն ատլարը՝ ատլարըն- 13
ճա վէ տօղուշտարընճա պունըար տրը ։ Ֆշմաէլին
խէր տօղուղու Ֆնէպայօթ , անտէն Կէտար վէ
Ֆատէթէ վէ Ֆնփսամ , Ա Է Ֆիշմ՚ վէ Տումա վէ 14
Ֆնասսա , Ֆատար վէ Ֆհէյմա՝ Ֆդուր՝ Ֆնաֆիշ վէ 15
Կէտէմա ։ Ֆշմաէլին օղուլտրը պունըար տրը ։ 16
վէ օպաղէրինճէ հէմ քէօյլէրինճէ ատլարը պուն-
ըար տրը ։ իմմիէթլէրինճէ ըն խէր պէյ խիյէր ։
Ա Է Ֆշմաէլին Էօմրիսինուն եր ըլարը՝ ևիւղ օֆտուղ 17
նէֆտ եղ խի ։ վէ ճան թէսլիմ էտիպ էօլտիւ , վէ
գաւմընա գաթը ըտը ։ Ա Է Ֆաւրատէն Ֆշուրա 18
կիւտէճէք եօլտա թա Ֆնտրըն գարշըսրընտա օլան
Ճուրէմէք սաքին օլտու ։ Ճիւմլէ գարընտաշ-
լարընըն էօնինտէ սաքին օլտու ։

19 Ա է Աբրահամին օղու |հագրն տօղուշլարը
պունլարտը. |Աբրահամ |հագը տօղուրտու ։
20 Ա է |հագ՝ փատան |ղրամնան օլան ||ուրկյանի
Պէթուէլին գրդը՝ ||ուրկյանի |ապանըն գըդգա-
ըընտաղը |Կվէգայը քէնտինէ գարը ալտըղընտա,
21 գըրգ հաշընտա իտի ։ Ա է |հագ՝ գարըտը իշուն
գրտը օլտուղու էմիլտէն |տպպա նկյազ էթտի.
վէ |տպպ օնուն նկյալընը գապուլ էթտի, վէ օ-
22 նուն գարըտը |Կվէգա կէպէ գալտը ։ Ա է չօճուգ-
լար օնուն գարընընտա տօղուշուլըրտը, իտի
տէտի. Պէօյլէ իտի՝ նիշնուն պէն պէօյլէ օլտուտ.
23 վէ |տպպա տանը շնաղա վարտը ։ Ա է |տպպ օ-
նա տէտի. Կարընընտա իքի գաւիփէ վար, վէ պաղ-
ըընտան իքի գաւմ՝ այրը լաճագ. վէ գավմընն պիրի
օպիրինտէն գուվէթլու օլաճագ, վէ պէօյլիւ՝
24 քիւչիւլինէ գուլուղ էտէճէք ։ Ա է տօղուրտաղա
կիւնէրի տօղունճա, իշլէ գարընընտա էքիզ իտի ։
25 Ա է իլք չրգան՝ գրդըմ|ըրագ՝ պիւթիւն պէտէնի
գըլլը քիւրք կիպի իտի. վէ տարընա |չատ գօտու-
լար ։ Ա է օնտան սօնկրա գարընտաչը չրգտը, վէ
26 էլի |չատըրն էօքչէսինի գուլթուղու սէպէպտէն՝
տարընա |չատ գօպ գօտուլար. վէ օնլարրն տօղուտուգ-
27 լարընտա՝ |հագ ալթմըշ հաշընտաւ իտի ։ Ա է
չօճուգլար պէօյլտուլէր. վէ |չատ գըրը տատէմի
մնհիր ավէմի օլտու. տմմա |չատ գօպ քնամիլ տատէմ
28 օլտուպ՝ չատըրըլտաղա օթուրտուտու ։ Ա է |տ-
հագ |չատ սէվէր իտի. ղիրա օնուն ավրնտան
նէրիտի. լաքին |Կվէգա |չատ գօպու սէվէրիտի ։
29 Պիր կիւն |չատ գօպ ատ փիշիրիր քէնն, |չատ
30 գըրտան կէլիպ՝ նօրղուն իտի ։ |ամոի |չատ |չատ-
գօպա տէտի. «Կէրէմ էլլէ շու գիգըլ աշտան վէր
նէլիմ, ղիրա նօրղունտմ. օնուն իշուն տարընա
31 |չօճմ տէնիլտի ։ Ա է |չատգօպ տէտի. Պու կիւն

պանա սէնին իլք տօղուշ հագդընը սաթ ։ Ա է 32
Ն՛սաւ տէտի . Ի՛նթէ հօլմէյէ վարդյօրում, վէ
պանա իլք տօղուշլուգ նէյի՞ նարար ։ Ի՛նանէն 33
Ա՛գ գօպ տէտի . Պանա պու կիւն նէմի՛ն էթ , վէ օ՝
օնա նէմի՛ն էթմէ , վէ քէնտի իլք տօղուշ հագ-
գընը Ա՛գ գօպա սաթմագ ։ Ամմա Ա՛գ գօպ Ն՛սաւա 34
էքմէք վէ մէրճիմէք աշը վէրմէ . վէ օ նէտի , վէ
իչմի , վէ գալդրա՝ կիթմէ՛ . պու վէճճիլէ Ն՛սաւ
իլք տօղուշլուղու խօր կէօրմիւ ։

ՊԱՐ. 26։

Ա է նէրտէ գրթլդգ օլսու , Ա՛պրահամ՛ն կիւնլէ- 1
րինտէ օլան էվվէլքի գրթլդգսա՛ն մա՛սա . վէ
Ա՛հագ Փիլիշթիմլէրին փադիշահը Ա՛պիմէլէք՛
Կէրարայա վարդը ։ Ա է Ա՛պդպ օնա կէօրիւնիւգ 2
տէտի . Ա՛ղըրդա է՛նէմ , սանա տէյճէյիմ՛ նէրտէ
սաքին օլ ։ Պու տէյսրսա միւսաֆիր օլ , վէ սէ- 3
նինլէ օլուպ՝ սէնի պէրէքէթլէյճէյիմ՛ . զիրա
ճիւմլէ պու պէլտէլէրի սանա՝ վէ զիւրրյէթինէ
վէրէճէյիմ՛, վէ պադան Ա՛պրահամ՛ էթմէյիմ՛
նէմինի ս՛ադթի էտէճէյիմ՛ ։ Ա է զիւրրյէթինի 4
կէօյիւն նըդըդլարը գադար չօղալտաճաղդմ՛, վէ
ճիւմլէ պու պէլտէլէրի զիւրրյէթինէ վէրէճէ-
յիմ՛. վէ նէրին ճիւմլէ գադիճէլէրի սէնին զիւրրի-
յէթինէ պէրէքէթլէնէճէքդըր , Ա՛պրահա- 5
մին՝ սէօղիւմիւ տէնկլէտկյի իչուն , վէ էմրլէրիմի՛
թէնպիհլէրիմի՛ հագդընրմը՛ վէ նոմօսլարրմը
սագդատրդը՛ իչուն ։ Ամմի Ա՛հագ Կէրարատա 6
սաքին օլտու ։ Ա է օ մահալլին ադամլէրի օնա գա- 7
րըսը՛ իչուն սօրտուգլարընտա՝ Ա՛յղգարընտաշդմ՛
տրը տէտի . զիրա գարըմտրը տէմէյէ գօրգտու ,
Օ՛ղլսյա օ մահալլին ադամլէրի պէնի Ա՛եվէգա խ-
չուն էօլտիւրէլէր տէյիւ . զիրա օ՝ կիւղէլ կէօս-

8 Թէրիշլի խոր : Ա է օլտուքի՝ օրատա չօգ կիւնլէր
էյլէնինճէ , Ֆիլիշթիմլէրին վատիշահը Ա պիմէ-
լէք փէնճէրէտէն պագըպ՝ կէօրտիւ քի իշթէ Ա-
9 հագ գարըսը Իվէկա իլէ օյնայօրտուտու : Ա է
Ա պիմէլէք Ահագը չաղըրըպ տէտի . Ահագի-
գան՝ իշթէ օ սէնին գարընտըը , եա նի՞չիւն՝ Վուզ-
գարընտաշըմընը տէտին . վէ Ահագ օնա տէտի .
Ճիւն տէտիմ. Ա լնայա օնուն սէպէպինտէն էօլ-
10 յիմ : Ա է Ա պիմէլէք տէտի . Նէհարը պու պիզ
էյլէտիյին . այ գալըը խալգատան պիրիսի գարընը-
ըլա եաթայօրտու , վէ իւզէրիմիզէ ճիւրմ կէ-
11 թիրէճէյիտին : Ամոի Ա պիմէլէք ճիւմլէ գավ-
մա թէնպիհ էտիպ տէտի . Ա՞եր քիմ պու աաէմ՝
եա օնուն գարըսընա տօգունուրսա , էլպէթթէ
12 էօլտիւրիւլէ : Ա է Ահագ օլ եէրտէ էքիպ՝ օ
եըլտա եիւզ գաթ Նահաա-Ա գալըըրտը . վէ Ատպ
13 օնու պէրէքէթլէյէտի : Ա է աաէմ պէօյիւք օլտու .
վէ կիթաիքճէ պէօյիւտիւ , շէօյլէքի զայէթլէ
14 պէօյիւք օլտու : Ա է օ՝ գօյունլարա վէ սըղըրլարա
վէ չօգ գուլլարա մալիք օլտու . վէ Ֆիլիշթիմլէր
15 օնա Հասէտ էթմիյէր : Ա է պապասը Ա պրահա-
մին կիւնլէրինտէ՝ պապասընըն գուլլարը գաղտըղ-
լարը ճիւմլէ գօյուլարը Ֆիլիշթիմլէր գափատը-
16 լար , վէ օնլարը գօփրագիլէ տօլտուրտուլար : Ա է
Ա պիմէլէք Ահագա տէտի . Ջանընմտան կիթ .
զէրա պիզտէն չօգ գուվվէթլի օլտուն :
17 Ա է Ահագ օրատան կիտիպ՝ Ակրաբա տէրէ-
18 սինտէ գօնտու , վէ օրատա սաբին օլտու : Ա է
Ահագ՝ պապասը Ա պրահամին կիւնլէրինտէ
գաղտըղլարը՝ վէ Ա պրահամին էօլմէսինտէն սօնկ-
րա Ֆիլիշթիմլէրին գափատգլարը սու գույուլա-
րընը թէգքյար գազտը , վէ օնլարա պապասընըն
19 գօտուղու ատլարա կէօրէ իսիմլէր գօտու : Ամոի

Խաղքն գուլլարը օ տէրէտէ գալըպ՝ օրատա ա-
գար սու գուլուսու պուլտուլար։ Ա է Կէրարա- 20
նըն չօպանլարը Խաղքն չօպանլարը իլէ Այ
պիզիմիր տէյէրէք՝ չէքիշտիլէր. օնուն իչին օղ
գուլունուն ատընա Խսէք գօսու. զիրա օնունլա
չէքիշտիլէր։ Ընտէն պէր պաշգա գուլու գազար- 21
լար, վէ օնուն իչինն տահի չէքիշտիլէր. վէ ատը-
նա Այդնա գօսու։ Ա է օրատան գալգըպ՝ պէր 22
պաշգա գուլու գազարգտա, օնուն իչինն չէքիշտի-
տիլէր. պու էճիլտէն ատընա Կհօպօղ գզուպ
տէտի. Օ իրա շիմտի Ատպպ պիզի կէնիշլէտի,
վէ եէրտէ մէյվէտաթր օլաճաղըզ։ Ա է օրատան 23
Պէրշապայէ չըգտը։ Ա է օ կէճէ Ատպպ օնա 24
կէօրինիպ տէտի. Պէն՝ պապան Ապրահամըն
Ալահ՛ըմր. գօրգմա. զնրա սէնինլէյիմ, վէ գու-
լում Ապրահամ իչինն սէնի պէրէքէթլէյիպ՝
զիւրրկլէթինի չօղալտաճաղըմ։ Ընտէն օրատա 25
պէր մէզպահ եափըպ՝ Ատպպն ատընա նիտա էյ-
լէտի, հէմ օրատա չատըրընը գուրտու. վէ Խա-
Խաղքն գուլլարը օրատա պէր գուլու գազարը լար։
Ա է Ապիմէլէք՝ միւտահիպի Ընհուզամի վէ սէ- 26
րասքէրի Փիխօլ իլէ Կէրարատան օնա վարար-
լար։ Ա է Խաղ օնլարա տէտի. Նէ՞ սէպէպ- 27
տէն էօթէ իւրիւ պանա կէլտինիղ, չիւն պէնի իք-
րահ էտիպ՝ պէնի սիզտէն գօվտուռտուղ։ Ա է տէ- 28
տիլէր. Ա Խաղքդան կէօրտիւք քի Ատպպ սէնինլէ տէր, վէ տէտիք. Էյլա պէզնիմիզտէ՝ սէնինլէ
պիզիմ արասընզտա պէր նէմի՝ն օլսուն, վէ սէնինլէ
ա՛հտ քէսիշէլիմ, Ընի պիզէ քէմլիք էթմէյէ- 29
սին, նիճէքի պիզ սանա տօգունմասընգ, վէ սանա՝
անճագ էյլիք էյլէտիք, հէմ սէնի սէլամէթլէ
կէծնտէրտիք։ Ընն չիմտի Ատպպն միպարէքի
սին։ Ա է օ՝ օնլարա զիյաֆէթի էյլէտի. իմտի նէ- 30

31 տիկեր՝ վէ իւտիկեր . Ա է սատպահուան էրբէն գալ-
գըզ՝ պիրի պիրինե նէմին էթտիկեր . անտէն Ա-
հագ ծնողքը կէծնուէքտի , վէ նամընտան սէլա-
32 մէթլե կէլտիկեր : Ա է օղուռքի՝ չէմանի օղ կիւն-
տէ՝ Ահագըն գուրբարը կէլտիկեր , վէ գազղըգ-
լարը գույու իչինն օնա խատկեր վէրտիկեր , վէ օնա
33 տէտիկեր . Ամէ պուլտուգ : Ա է օնուն ատընա-
Շ էպա՝ գօտու . օնուն իչինն լմա պու կիւնէտէք օ
չէհրին ատը Պէրշէպա ատը :
34 Ա է Ի՝սաա գըզդ հաշընտա լքէն՝ Էլիզ Պէհ-
րինին գըզը Ա՛հմուտիթի՝ վէ Էլիզ Ի՝յընուն
35 գըզը Պաամնաթը քէնտինէ գարր ատը : Ա է օն-
ըար Ահագա հէմ Իսվէգայա ճան ատընը օղտու-
ըար :

ՊԱՐ 27։

1 Ա է օղուռ.քի Ահագ Իսրայէլընըզ՝ կէօղէրի
կէօրմէքտէն ա՛ճիզ գալարգաա , պէօյիւք օղու-
Ի՝սաաը չաղըրըզ՝ օնա տէտի , Օ՝ղլում . վէ օ օ-
2 նա՝ Իշխէ պէն տէտի : Ա է օ տէտի . Իշխէ ար-
թըդ Իսրայէլ օղուռում . Էօլէճէյիմ կիւնիւ պէլ-
3 մէյօրում : Ա է շիմոի քէրկէմ էյլէ , սէլահէյրը-
նը՝ Թիրքէշինի վէ օգ նայրընը ալ տա գըրա՛ չըգ , վէ
4 պանա պիր ա՛վ ա՛ղլա . Ա է պանա սէվտիյիմ կի-
պի գոս՛մ՛ար Թ՛ րայէլ էյլէ , վէ պանա կէթիր
նէյիմ՛ քի Էօլմէ.ճէն Էյվէլ ճանըմ սէնի միսլա-
5 րէքլէյէ : Ա է Ահագ՝ օղուռ Ի՝սաաա սէօյլէտի-
կինտէ , Իվէգա Իչինտի . Ի՝սաա Իսէ ամր ա՛ղլա-
6 ևըզ՝ կէթիրմէյէ գըրա՛ կիւնտի : Ամոի Իվէգա
օղուռ Ի՝սա՛գ օ՛ղլա սէօյլէյիպ տէտի . Իշխէ պապաներ
Իչինտի՛ քի՛ գարընտաշընը Ի՝սաաա սէօյլէյիպ
7 տէտի . Պանա ար կէթիրիպ՝ պէնիմ Իչինն գա-
ա՛մրար Թ՛էրտիյէ էյլէ նէյիմ՛ քի Էօլմէճէն էվվէլ

սէնի Յապպէն հուզուրունտա միապարէքլէյիմ :
Ա է շիմտի օղլում՝ պէնիմ սանա պույուրտուղու- 8
մմ կէօրէ՝ սէօղիւմիւ տինկէ . Էհման սիրիյէ 9
կիթ , վէ պանա օրատան՝ քէչէլէրտէն իքի էյի օղ-
լաղ կէթիր , վէ օնլարը պապանա՝ սէվմէյի կիպի
գառ՝մլար թէրպիյէ էտէյիմ . Ա է պապանա 10
կէօթիւր եէսին , քի էօլմէղտէն էվվէլ սէնի միւ-
պարէքլէյէ : Յ՝ունա Յա՝գօպ՝ անասը Իսվէգայա 11
տէտի . Յշթէ գարընտաշըմ Յ՝սաւ թիյլիւ տատէմ
տիր , վէ պէն թիյսիւզ տատէմ իմ . Յհթիմմ 12
քի՝ պապամ պէնի էլիիլէ եօգլույա , վէ կէօզլէրինէ
ալտատըճը կիպի կէօրիւնէյիմ . վէ իւզէրիմէ խայր
տուա՝ եէրինէ պէտ տուա՝ կէթիրէյիմ : Ա է ա- 13
նասը օնա տէտի . Պէտտուանն իւզէրիմէ՝ օլսուն
օղլում . Էհման սէօղիւմիւ տինկէյիպ՝ կիթ պա-
նա կէթիր : Յմիտ օ կիթատի , վէ ալըպ՝ անասընա 14
կէթիրտի . անտէն անասը՝ պապասընէն սէվմէյի
կիպի դառ՝մլար թէրպիյէ էլլէտի : Ա է Իսվէ- 15
գա՝ պէօյիւք օղլու Յ՝սաւըն եվտէ քէնտի հանըն-
տա օլան գըյմէթլի է՝սվապլարընը ալըպ՝ քիչիւք
օղլու Յա՝գօպա կէյտիրտի : Ա է էլլէրինէ Էհմ 16
պօյնունուն թիյսիւզ եէրլէրինէ քէչի օղլագա-
րընէն տէրիսինի կէյտիրտի : Յնտէն թէրպիյէ 17
էթտիյի դառ՝մլարը լա էքմէյի օղլու Յա՝գօպուն
էլինէ վէրտի : Ա է օ՝ պապասընա վարըպ՝ Յ՝ 18
պապամ տէտի . վէ օ՝ Յշթէ պէն՝ սէն քի՝մինի օղ-
լում տէտի : Ա է Յա՝գօպ պապասընա տէտի . 19
Պէն իլք տօղուշուն Յ՝սաւըմ . պանա տէտիյին
կիպի էյլէտիմ . քէրէմ էյլէ՝ դալգ օթ՝ուր , վէ
ալըմնատան եէ քի՝ ճանըն պէնի միապարէքլէյէ :
Ա է Յահագ՝ օղլունա տէտի . Ցլի՞ճէ պէօյլէ չա- 20
փուք պուլտուն օղլում . վէ օ տէտի . Ղիւն Ա՛լ-
լահըն Յապպ՝ էօնիւմէ բանըմ կէթիրտի : Յնտէն 21

Ահագ Յաբգօպա տէտի . Վրէհիմ էլլէ՝ ճագ-
լաշ օղլում , սէնի՝ շու սէն օղլում Յամանըզն
22 ճօխաա տէյիլմիսին էլիմիլէ ճօգլայըմ : Ամեհ
Յաբգօպ՝ պապասը Ահագա ճագլաշըը , վէ օ
օնու էլի իլէ ճօգլաըը , վէ տէտի . Ահա Յաբգօ-
պուն սէսի՝ ամմա էլլէր Յսաւըն էլլէրիտիր :
23 Պէօյլէճէ՝ օնու գանըմտաը . գիրա էլլէրի գարբն-
տաշը Յսաւըն էլլէրի կիպի թիւլլու իսիլէր . վէ օ-
24 նու պէրէքէթլէտի . Ահ էտէտի . Օղլում Յսաւ-
25 սէն ծ միսին . վէ օ՝ տէտի . Պէն իմ : Յանէն տէ-
տի . Յանըմա կէթիր , վէ օղլումուն ավընտան նէ-
կիմ , քի ճանըմ սէնի միւպարէքլէյէ . իմոի ճա-
նընա կէօթիրտիւ , վէ նէտի . Հէմ օնու շէրապ
26 կէթիրտի , վէ իչտի : Ահ պապասը Ահագ օնա
տէտի . Շ իմոի ճագլաշ վէ պէնի էօի օղլում :
27 Ահ օ ճագլաշըպ՝ օնու էօփտիւ . վէ օնուն էվլադ-
լարընըն գօգուսունու գօգըտաը , վէ օնու միւպա-
րէքլէյիպ՝ տէտի . Պագ՝ օղլումուն գօգուսու
Յատպըն միւպարէքլէտիկի Թաբրա՝ գօգուսու կի-
28 պի տիր : Իմոի Ալլահ սանա կէօյնուն չէհրինի վէ
նէրին սէմիզլիյինի՝ վէ պուղտայ վէ շէրապ պօլ-
29 լուղու վէրէ . Ղաւմլէր սանա գուլլուգ էտէլէր , վէ
իւմմէթլէր սանա Թէմէննա՝ էտէլէր , գարընտաշ-
լարընա էֆէնտի օլ , վէ անանըն օղուլլարը սանա
Թէմէննա՝ էտէլէր . սէնի լանէթլէյէն մէնդ՝ վէ
30 սէնի միւպարէքլէյէն միւպարէք օլսուն : Ահ էօլ-
տուքի՝ Ահագ Յաբգօպու միւպարէքլէմիյի Թէ-
մամ էյլէտիքտէ , հէմման Յաբգօպ՝ պապասը Ահ-
ագըն հուզուրունատն չըգտըղը տէմտէ , գարըն-
31 տաշը Յսաւ ավընտան կէլտի : Ահ օ տասի դա-
ա՛մլար Թէրպիյէ էտիւպ՝ պապասընա կէթիրտի .
վէ պապասընա տէտի . Պապամ գալգընըն , վէ օղ-
լունուն ավընտան նէսինն , քի պէնի ճանըն միւպա-

րեքլէյէ: Ալ է պապասը Խահագ օնա տէտի. Ալէն 32
քի մնին. վէ օ աէտի. Պէն՝ օղլուն իլք սօղուշուն
Վ՚սաւըմ: Ալ է Խահագ զայնէմ չօգ զկյատէսի- 33
իլք իւրքիւշ՝ տէտի. Կա օղ ամ ամլայըզ պանա
կէլմիրէն քի՞մ իտի, քի սէն կէլմէզտէն էվվել
Հէփիսինտէն եէտիմ, Հէմ օնու միւպարէքլէտիմ.
էլպէթթէ օ միւպարէք օլաճագ տըր: Ի՚սաւ պա- 34
պասընըն սէօզլէրինի Իշլէմէյի կիպի՝ զայնէթ
պէկյիւք վէ ածը աղլայը շըլա աղլաւը, վէ պապա-
սընա տէտի. Պէնի՞ պէնիտէ միւպարէքլէ պա-
պամ: Ի՚մնա օ տէտի. Վ՚տարընտաշընն հիլէ իլէ 35
կէլիսի՝ պէրէքէթինի ալըր: Ալ է օ տէտի. Ի՚տընա 36
Կա՛գծայ տէնի՞մէտիմի. զկյու պու Իքինճի քէրրէ-
սիր քի՝ պէնի չէկյօր. իլքաօղուշ Հագգըմը ալ-
տը, վէ Իշլէ շիմնի պէրէքէթիմի տէ ալտը. Հէմ
տէտի. Պէնիմ Իչինն պէրէքէթի ալդօմմատընմը:
Ալ է Խահագ ճէվապ վէրիպ՝ Ի՚սաւա տէտի. Իշլէ 37
օնու՝ սանա էֆէնտի էլմտիմ, վէ օնուն ճիւմլէ
գարընտաշլարընը օնա գուլար տէկյիւ վէրտիմ,
վէ օնու պուղտայ վէ շէրտայ իլէ գավնէտիմ. Իմնի
սանա արթըգ նէ՞ էյլէյիմ օղլում: Ալ է Ի՚սաւ 38
պապասընա տէտի. Պէնին պէրէքէթին Հէման
պի՞միտիր էյ պապամ. պէնի միւպարէքլէ, պէ-
նիտէ պապամ. անանէն Ի՚սաւ սէսինի գալը բըրպ՝
ֆէրեստա էյլէտի: Իմնի պապասը Խահագ ճէ- 39
վապ վէրիպ՝ օնա տէտի. Իշլէ մէքսանըն նէրին
սէվիպ կյինտէն՝ վէ նօգաբըտան կէսիրն չիհնը-
տէն օբա. Ալ է գը լըճընըա նաշպասըն, վէ գա- 40
բընտաշընա գուլար էտէսին. վէ օլարի՝ օնդան
սօրը լարդը՛ն զկյանի՝ օնուն պէյտնտուրուղունու
պէնին պէյնունտան գըրտասըն:
Իմնի պապասը օնա միւպարէքլէտիկի պէրէ- 41
քէմ իչին. Ի՚սաւ Կա՛գծայտան իքրահ էլմտի. վէ

Իսահակ եւ երկինտեղ տեսի. պատմէն հաս կիւնդերի նագլաշարն, վէ գարընտաշըմ Յակոբ
42 հօրմէրկիմ։ Իմմա Ռեվեկայ պէջինք օղու Իսաւըն սէօղէրի խաղէր վերլուէքսէ, կէօնտէրիպ՝ վէ քիչինք օղու Յակոբ չաղըրըպ՝ ծնա տէսի. Իշմէ գարընտաշըն Իսաւ սէնի հօրմէրճէք տէյիւ սէնտէն հօմմէրիւ քէնտինէ
43 Թէսէլի վերէյօր։ Ա հիմի էյ օղլում սէօզիւմ՛ս տինկէ. վէ գալըպ՝ սէն Լարանա գարընտաշըմ Ապանա գաչ. Ա ծնուն հանընտա պիր ղէման գալ, Լծա գարընտաշընըն հօրքէսի
45 կէչինէտէք. Լծա գարընտաշընըն հօրքէսի սէնտէն կէչինճէյէտէք, վէ ծնա էմմանիլի ունուտուճճէյէտէք. անտէն կէօնտէրիպ՝ սէնի օրատան ալըրըմ. նէ՞չուն իքինիպտէն տէ պիր կիւնտէ
46 տէ մահրում գալըյըմ։ Ինտէն Ռեվեկա Լսղատա տէսի. Էմի գըղլարը սէպէտինտէն ճանըմտան պէզտիմ. էյէր Յակոբ պու տէյարըն գըղլարընտան՝ պունլար կիպի Էմի գըղլարընտան գարը ալ՛րտա, Լօմ պանա նէյէ եարար։

ՊԵՐ. 28։

1 Ա Լ Իսհագ Յակոբու չաղըրըպ՝ ծնու միսապրէքլէտի, վէ ծնա Թէնպիհ էտիպ տէսի. Պանան
2 ան գըղլարընտան գարը ալմայասըն։ Կալդ փատան Իսրայիլ՝ անտէն պապասը Պէթուէլին Էվինէ վար, վէ քէնտինէ օրատան՝ անտէն գարընտաշը Լապանըն գըղլարընտան գարը ալ։ Ա
3 ճիմէյէ գատիր Էլշատ սէնի պէրէքէթլէյէ, վէ սէնի մէյվէտար գըլա, վէ սէնի չօղալտա. վէ Լօգ
4 գաւմնար տահիպի օլասըն։ Ա ծանա Էպրահամին պէրէքէթինի վերէ, կէրէք տանա՝ կէրէք պիլէնճէ զիւրրիյէթինէ, քի Էլշատը Էպրահամա վէրտիյի՝ օղ միսապ Իսհագ օլտուղուն տէյարը զանպզ

հաէսին ։ Ամեն Տհայոց Յաղօթու կէօնտէրսի, 5
վէ փատան Ըրամն՝ Յաղօթուն վէ Նաւրն ա-
նասը Կվիգանըն գարընտաշը Մուրիյանի Վէ-
թուէլին օղլու Ազանա կիմսի ։

Ա է Նաս՝ Տհայոցն Յաղօթու միւպարէք- 6
լէսիյինի՝ վէ օնու փատան Ըրամն՝ օրատան
քէնտինէ գարը ալմադա կէօնտէրսիյինի կէօր-
տիւբսէ, հէմ օնու միւպարէքլէսիյինտէ՝ Վա-
նատան գըղլարընտան գարը ալմայաճն տէյիւ օնա
Թէնպիհ կիմսիյինի, Ա է Յաղօթ պապասընա 7
իդաաթ հաիպ՝ փատան Ըրամս կիմսիյինի,
Հէմ Նաս՝ Վանատան գըղլարընըն պապասը 8
Տհայոցն կէօղլէրինտէ պէտ կէօրիւնտիւքլէրինի
կէօրտիւքտէ, Օղտէմ Նաս՝ Իշմաէլէ կիմսի, 9
վէ քէնտի գարը լարը իւղէրինէ՝ Ապրահամին օղ-
լու Իշմաէլին գըղը Ագապօղման գըղգարընտաշը
Անահէլաթը գարի ալըը ։

Ա է Յաղօթ Պէրշապատան չըգըպ՝ Հարանա 10
կիմսի ։ Ա է պիր մահալէ օղըսլըպ՝ կէձէ օրա- 11
տա գալարը, զերա կիւնէշ պաթմըշլըտր, վէ օ մա-
հալին դաշլարընտան ալըպ՝ պաշը ալճընա՝ գօ-
տու, վէ օ մահալտէ նամատը ։ Ա է պիր տիւշ 12
կէօրտիւ, քի իշճէկ նէր իւղէրինտէ պիր նէրտի-
պան տիւքիլճի՝ քի պաշը կէօյէ նէճիշիր խտի,
վէ իշճէկ Ըլահըն մէլայիքէրի օնտա չըգըպ Ե-
նէրէյէրիտի ։ Ա է իշճէկ Թապպ օնուն իւղէրինտէ 13
տուրսպ՝ տէմի, Պէն՝ պապան Ապրահամին Ը-
լահը վէ Տհայոցն Ըլահը Թապպըմ, սէնին շու
իւղէրինտէ ոյսուտուղուն նէրի սանա՝ հէմ սէնին
զուրրյէճինէ վէրէճէյիմ ։ Ա է զուրրյէճին՝ 14
նէրին գօփրաղը գատար չօգ օլաճագ, վէ կիւն
պաճըսընա՝ վէ կիւն տօղուտունա՝ վէ փօրնատա՝
վէ գըպչէյէ տօղրու նայըլաճագսըն, վէ նէրին

ճիւմէ գապիլէլերի սէնինլէ՝ վէ վուրխէթինէ
15 պէրքէթլէնմէճքլեր։ Վէ իշթէ պէն՝ սէնինլէ
իմ, վէ հեր նէրէյէ կիտերսէն սէնի սագլայաճա-
ղըմ, վէ սէնի պու եէրէ տէօնտուրէճէյիմ. զիրա
պէն թա սանա սէօյլէտիյիմի էթմէյինճէ՝ սէնի
16 պրա՛գմայաճաղըմ։ Վէ իւա՛գօպ ուգրուսունտան
ույանըպ տէտի. Ըագդան Ա՛տապ պու մահալտէ
17 իմիշ, վէ պէն պիլմէտիմ։ Ըէմ գօրգուպ՝ տէտի.
Պու մահա՛լ՝նէ գօրգուլուտուր. պու զայըրի տէկիլ՝
իլլա Ա՛լլահըն էվի, վէ պու՝ կէօյիւն գափուսու
18 տուր։ Ա՛նտէն իւա՛գօպ սապահտան էրքէն գալգ-
տը, վէ պաշը ալթընա գօտուրուպ դաշը ալտը՝ օնու
տիքիլի դաշ տիքտի, վէ օնուն թէփէսինէ եաղ
19 տէօքտիւ. Վէ օ մահալնին ատընա՝ պէկլէթէլ գօ-
տու, ամմա էվվէլտէն օլ շէհրին ատը Ա՛ուզ իտի։
20 Վէ իւա՛գօպ պիր ատաղ ատպիյիպ տէտի. Ա՛յէր
Ա՛լլահ պէնիմլէ օլուր տէ՝ պու պէնիմ կիթտիյիմ
եօլտա պէնի սագլարսա, վէ պանա նէմէյէ էքմէք՝
21 վէ կիյմէյէ Է՛սմապ վէրիրսէ, Վէ պապամընի է-
վինէ սէլամէթլէ տէօնէրսէյիմ, Ա՛տապ պանա Ա՛լ-
22 լահ օլսուն. Վէ պու տիքիլի դաշ տէյիւ տիքտի-
կիմ դաշ՝ Ա՛լլահ էվի օլսուն. վէ սէնինն ճիւմլէ
պանա վէրտիյինտէն՝ սանա քէսմիյէ օնտալը՛գ
վէրէճէյիմ։

ՊԱՐ. 29.

1 Վէ իւա՛գօպ եօլա տիշլիպ՝ կիւնն տօղուսու էհա-
2 լիսինին տիյարընա կիթտի։ Վէ պագտը, վէ
իշթէ գըրտա պիր գոյու վար իտի, վէ իշթէ օրա-
տա օնուն նանընտա իւչ սիւրիւ գոյունն եաթայօ-
րուտու. զիրա սիւրիւլէրի օ գոյուտան սուվա-
ըըըլարըը. վէ գոյունուն աղզընտա պիր պէօյիւք
3 դաշ վարըը։ Վէ էհվի սիւրիւլէր օրայա ճէմ՝

օյտուգտա, գաշը գույտնուն աղգընտան տէվիրիպ
սիրելէրի սուվարըլըարը. անուէն գաշը նէնէ
նէրինէ՝ գույտնուն ադգի խղէրինէ գօրլարըը:
Ա է Յա՛գօպ ծնարա՝ Յէյ գարընտաշլարըմ նէ- 4
րէտնուխնիզ տէտի. վէ ծնարա տէտի. Պիզ Ըս-
բանտանըզ: Ա է ծնարա տէտի. Դահօր օղլու 5
Յուսուֆը պիզի թիտմինիզ. վէ տէտիլէր. Պիլմիրիզ:
Ընտուն ծնարա տէտի. Յոզ սէլիմի տիր. վէ ծն- 6
լար տէտի. Յաղլարը, վէ իշլէհ գըզը Ծահէլ գույ-
ունար իլէ կէլիյօր: Ա է օ տէտի. Իշլէհ ախաշ- 7
մա տահա չօզ վար, վէ սիրելէրին տէյէնիրիզ-
ճէք վագիմը տէյիլ տիր. գույտնարը սուվարըլ՝
վարըն օթլույըն: Ընտուն ծնարա տէտի. Վատիր 8
տէյինիզ, Իպաքի ճիւմլէ սիրելէր տէվէնիլմին-
լէր, վէ գույտնուն ադգընտան գաշը տէվիրմին-
լէր. գույտնարը օ գէմիան սուվարըլըզ: Տահա 9
ծնարդա սէօյլէշմէքտաճ իքէն՝ Ծահէլ պապասընուն
գույտնարը իլէ կէլսի. գիրա չօպանլարը օ խի:
Ա է օդտուքի Յա՛գօպ անասընուն գարընտաշը 10
Յապանըն գըզը Ծահէլի՝ վէ անասընուն գարըն-
տաշը Յապանըն գույտնարընը կէօրտիքլէյնի,
Յա՛գօպ եանաշտը, վէ գաշը գույտնուն աղգըն-
տան տէվիրտի, վէ անասընուն գարընտաշը Յա-
պանըն գույտնարընը սուվարտը: Ա է Յա՛գօպ 11
Ծահէլի էօփտի. վէ սէսինի գալըրըդ աղլատը:
Էմ Յա՛գօպ Ծահէլէ՝ պապասընուն խըսմը վէ 12
Լէվէգանըն օղլու օդտուղտունու պիլտիրտի. վէ օ
սէյիրտիդ՝ պապասընա խապէր վէրտի: Ա է օղ- 13
տու քի Յապան գըղգարընտաշընուն օղլու Յա-
գօպան էօմիւրիւ խապէր իշլիմէյի կիպի, օնու
գարշըլամադա սէյիրտի. վէ գուճագլայըդ՝ օնու
էօփտի, վէ օնու էվինէ կէօմիւրտի. անուէն օ՝
Յապանա ճիւմլէ պու նէսնէլէրի նագլ էյլէտի:

14 Ա Է | ապան օնա տէտի . Կերչէքտէն սէն պէնիմ
.քէմկիմ վէ էթիմէն . իմոի օնուն պիլէսինճէ
թէմամ պիր այ օթուրտու :
15 Ընտէն | ապան | չա՛ գօպա տէտի . Ան գարըն-
տաշըմ օլմադըդա՝ պանա ճա՞պամը խըզմէթ էտէ-
ճէքսին . իւճրէթին նէ՞ օլաճագ՝ պանա տէկիվէր :
16 Ա Է | ապանըն էքի դըզը՝ վարըտը . պէօյիւսիւն ա-
17 տը | նա՝ վէ քիւչիւսիւն ատը Պահել իտի : Ա Է
| իանըն կէօզլէրի զաիֆ՝ ամմա Պահել կիւզել
18 չէ՞հրէլի վէ կիւզել կէօսթէրիշլի իտի : Իմոի
չա՛ գօպ Պահելի սէվմիյէլէ տէտի . Պիւչիւք գը-
զըն Պահել իչիւն սանա նէտի երբ խըզմէթ էտէ-
19 րիմ : Ա Է | ապան տէտի . Ինու սանա վէրմէ՛ք՝
պիր ղայրի քիմսէյէ վէրմէտըտէն էյիտիր . պէնիմ
20 յէ սաբին օղ : Իմոի չա՛ գօպ Պահել իչիւն նէտի
երբ խըզմէթ էթտի . վէ օնու սէվմէյի սէպէպտէն
21 օնա պիր գաչ կիւն կիւպի կէօրիւնտու : Ընտէն
չա՛ գօպ | ապանա տէտի . Վարըմը վէր . ղիրա
22 վագ թըմ Թէմամտըր . վէ պէն օնա կիրէյիմ : Ա Է
| ապան օղ մահալին ճիւմլէ ատէմլէրինի ճէմ՛ է-
23 տիպ՝ ղայաճէթ էթտի : Ա Է օլտու քի ախշամտա
դըզը | նայի ալըպ՝ օնա կէօթիւրտու . վէ օ՛ օնա
24 կիրտի : Ա Է | ապան քէնտի խալըպըդը Օ իլճա-
25 յը՛ գըզը | նայէ խալըպըդ վէրտի : Ա Է օլտու քի
սապահ օլունճա , իչլէ՛կ օ՛ | նա իտի . վէ | ապանա
տէտի . Կ՛էտիր պու պանա էթտիյին . սանա Պա-
հել իչիւն խըզմէթ Ը՞թիմէտիմի . իմոի պէնի նի՞
26 չիւն ալտաթտըն : Ա Է | ապան տէտի . Տէյարը-
մըզտա՝ պէօյլէ՛ քիւչիւյիւ պէօյիւքտէն էվվէլ
27 վէրմէ՛ք օլմազ : Պունուն Հէֆթէսինի պիթիր , վէ
պանա նէտի երբ տահա էտէճէյին խըզմէթ իչիւն՝
28 օնու տա սանա վէրէյիմ : Ա Է | չա՛ գօպ պէօյլէ
էյլէտի , վէ օնուն Հէֆթէսինի պիթիրտի . անտէն

օ՝ գըզը Ի֊ահէլի օնա գարը իչուն վերտի։ Հէմ 29
Ի ապան քէնտի խալայըզը Պիլհայը՝ գըզը Ի֊
հէլէ խալայըզ վերտի։ Ա է օ՝ Ի֊ահէլէ տախ 30
կիրտի. վէ հէմ Ի֊ահէլի Ի իատան զկյատէ սէվտի։
Ի֊մտի օնա՝ նէտի ևրլ տահա խրզմէ֊ի իթտի։
Ա է Ի֊ապպ՝ Ի իանըն իքրահ օլունտուղունու 31
կէօրտիւքտէ, օնուն րահմինի աչըր. ամմա Ի֊ա֊
հէլ գըսըրտի։ Ա է Ի իա կէպէ գալըպ՝ պիր օ֊ 32
զո՛ւլ տօղուրտու, վէ ատընա Ի֊ուպէն գօտու. զիրա
տէտի. Ի֊ապպ տէրտիմ՝ նազար էթտիյի իչուն՝
շիմտէն սօնկրա գօճամ պէնի սէվճէկ֊քտիր։ Ա է 33
թէքրար կէպէ գալըպ՝ պիր օղո՛ւլ տօղուրտու, վէ
տէտի. Ղիւն Ի֊ապպ պէնիմ իքրահ օլունտուղու֊
մու իչուն֊թտի, պունու տախ պանա վերտի. վէ օ֊
նուն ատընա Ը իմ֊օ֊ն գօտու։ Ա է նէ֊նէ կէպէ 34
գալըր, վէ պիր օղո՛ւլ տօղուրտուպ տէտի. Ի֊րթը
պու տէ֊փա՛ գօճամ պէնիմէ պիրլէշիր. չիւն օնա
իւչ օղո՛ւլ տօղուրտում. օնուն իչուն օնուն ատընա
Ի էւի գօտու։ Ա է պիր տահա կէպէ գալըպ՝ պիր 35
օղո՛ւլ տօղուրտու, վէ տէտի. Պու քէրրէ Ի֊ապպա
շիւքր էտէյիմ. օնուն իչուն օնուն ատընա Ի֊հո֊
տա գօտու. անտէն տօղուրմագտան գալըր։

ՊԱՐ 30։

Ա է Ի֊ահէլ՝ Ի֊սա՛ գօպա տօղո՛ւրմատըղընը կէօր֊ 1
տի֊քտէ, Ի֊ահէլ գըղգարընտաշընա հասէտ չէք֊
տի. վէ Ի֊սա՛ գօպա տէտի. Պանա էվլատա վէր, եօխ֊
օա էօլի֊ւրիւմ։ Ա է Ի֊սա՛ գօպան էօրքէսի Ի֊ահ֊ 2
լէ դուխտուշուպ՝ տէտի. Պէն՝ սէնին գարընընտան
մէյվէյի մէն՝ էտէն Ի֊լահըն եէրինտէ֊միիմ։ Ա է 3
օ տէտի. Իչիմէ խալայըզըմ Պիլհա՝ օնա կիր. վէ
տիզլէրիմին իւզէրինտէ տօղուրտուն, վէ պէն տա֊
խի օնտան օղո՛ւլլար էտինէյիմ։ Ա է խալայըզը 4

Պիլհայը գարը իչիւն վերտի , վէ Նա՛գօպ օնա
5 կերտի : Ա Է Պիլհա կէպէ գալըպ՝ Նա՛գօպա պիր
6 օղուլ տօղուրտու : Ա Է Ինհէլ ուէտի . Ընլուհ
պանա շէրիաթ էյլէտի , հէմ տաւխի սէսիմի ի-
շիտիպ՝ պանա պիր օղուլ վերտի . օնուն իչիւն ա-
7 տընա Տան գօտու : Ա Է Ինհէլին խալայըղը
Պիլհա թէքրար կէպէ գալըպ՝ Նա՛գօպա պիր օ-
8 ղուլ տահա տօղուրտու : Ա Է Ինհէլ ուէտի .
Ինղիլապընտաշըմիլէ Ընլուհ կիւրէշի կիւրէշտիմ,
հէմ եէնտիմ . օնուն իչիւն ատընա Իսֆէնտիյէ
գօտու :
9 Ա Է Նիա տօղումնագտան գալըղընը կէօ-
րիւնճէ , խալայըղը Օլխայը ալըպ՝ օնու Նա՛գօ-
10 պա գարը իչիւն վերտի : Ա Է Նանըն խալայըղը
11 Օլխա՝ Նա՛գօպա պիր օղուլ տօղուրտու : Ա Է
Նիա տէտի . Ուղուր կէլտի , վէ օնուն ատընա
12 Կայտ գօտու : Ա Է Նանըն խալայըղը Օլխա՝
13 Նա՛գօպա պիր օղուլ տահա տօղուրտու : Ա Է
Նիա տէտի . Նէ մութլու պանա . զիրա գըղըր
պանա՝ Մուհէմմէտ տիյէճէքլէր . վէ ատընա Շէհր
գօտու :
14 Ա Է Մուսէն պուզտայ պիչինի կիւնէքրինտէ
վարըպ՝ գըրտա գան գուրուտանլար պուլտու , վէ
օնլարը անասը Նայէ կէթիրտի . վէ Ինհէլ
Նայէ ուէտի . Վէհրիմ էյլէ՝ պանա օղլունուն
15 գան գուրուտանլարընտան վեր : Ա Է օ՛ օնա տէ-
տի . Կօճամըզ ալտըղըն աշընը տըր , քի օղլումուն
գան գուրուտանլարընը տա ալաճագսըն . վէ Ի-
հէլ ուէտի . Խոտի օղլունուն գան գուրուտանլարը
16 իչիւն՝ պու կէճէ սէնին իլէ եաթմըսըն : Ընտուէն
ալհաշտ Նա՛գօպ գըրտան կէլտիքտէ՝ Նիա գաբ-
շըսընա չըգըպ տէտի . Պանա կիր . զիրա սէնի կէր-
չէքտէն օղլումուն գան գուրուտանլարընըն իչ-

թէթէվ ալբար. խոհ օ կէձէ՝ օնունդա նամիտը։
Ա է Ալլահ Խոյի իշիմա, վէ կէպէ գալըպ՝ 17
Չա՛ գօպա պէշինձի օղուլը տօղուրտաս։ Ա է 18
Խա տէտի. Վօճամա խալայըղըմը վէրս խիմ ի-
շինն Ալլահ պանա խէշիւէթիմի վէրսի. խոհ ա-
ռընա Չասախար գօտու։ Ա է Խա թէկրար կէ- 19
պէ գալըպ՝ Չա՛ գօպա ալթընձը օղուլը տօղուր-
տաս։ Ա է Խա տէտի. Ալլահ պանա պէր էյի 20
պախշիշ պաղըշլատը. պու քէրրէ գօճամ պէնիմ-
լէ սաբին օլսը. վէրա ծնա ալթը օղուլ տօղուր-
տուս. ծնուն իշիւն ատընա Օէպուլօն գօտու։
Ընանէն ասնկրա պէր գէզ տօղուրտաս, վէ ատընա 21
Տինա գօտու։

Ա է Ալլահ Ահէվլի փէյղամնէ կէթիրսի, հէմ 22
Ալլահ ծնու տինկէյսի, վէ ծնուն բահմինի աչար։
Ա է կէպէ գալըպ՝ պէր օղուլ տօղուրտաս. վէ տէ- 23
տի. Ալլահ այրալմը տէփ՝ կէմի։ Ա է ծնուն ա- 24
ռընա Չօսէփ գէյտա՝ տէտի. Ատալ պանա պէր
զայրի օղու տահա վէրմէզլը։

Ա է օղուրլի Ահէվ Չօսէփի տօղուրտաղին 25
զէմանն Չա՛ գօպա Ատանա տէտի. Պէնի սալի
վէր, քի մնհալիմ վէ ակյարրմա կիտէյիմ։ Վա- 26
ղը լարըմը վէ էվլատլարըմ՝ քի ծնլար Իշիւն տա-
նա խըղմէթ կէտիմ՝ պանա պէր կիտէյիմ. վէրա
տանա էմտէյիմ խըղմէթիմի քէնտին պիլիրսին։
Ա է Ատան ծնա տէտի. Վ՝էրէմ էյլէ՝ նատա- 27
ըընտա ըւ՛ղի պուլայիմ. թէճրիւպէյիլ անկատ-
արմ քի՝ Ատալ աէնին սէպէպսինտէն պէնի միւ-
պարէքլէս քի։ Չէմ տէտի. Իւճրէթիմի պանա 28
պէյան էյլէ, քի վէրէյիմ։ Ա է օ ծնա տէտի. 29
Պանա նէ շէքիլ խըղմէթ էմտիյիմի՞ վէ հայ-
վանլարըն Լանըմնա նիճէ օղուրտունու քէնտին
պիլիրսին։ Օ իրա պէն կէլմէզտէն՝ վարկէթիմին 30

աղ խոի, վէ կէլմէմին սէպէպինտէն զկյատէսի իլէ
չօղալտը, վէ Ասպտ սէնի միւպարէքլէտի. նա
շիմտի պէն էվիմ իչինն տաիսի նէ՞ զէմման իչնէ-
31 յէճէյիմ։ Ա է օ ատէ. Ասանա նէ՞ վէրէյիմ։
Ա է Ասդ օպ տէտի. Պանա հիչ պիր շէյ վէրմէ.
էյէր պու նէտնէյի պանա էտէրսէն, ելինէ սիւրիւ-
32 լէրինի կիւտիպ պէրլէրիմ։ Պու կիւն ճիւմլէ
սիւրիւլէրինին արասընտան կէչէրիմ, օրատան
հէր պէնէքլի վէ նօղդալը գզյունու՝ վէ հէր գարա
գուզլույու՝ հէմ նօղդալը վէ պէնէքլի քէչիլէրի
33 այրըրըմ, վէ իւճրէլիմ օնլար օլսուն։ Ա է
շիմտէն սօնկրա սատադաթիմ պանա շէհատէթի
էտէճէք. զիրա իւճրէլիմ իչինն Հուզուրունա
կէլէճէք տիր. նամրմտա պուլունան հէր պէնէքլի
վէ նօղդալը օլմայան քէչի՝ վէ գարա օլմայան
34 գուզու չալընմըշ սայըլսա։ Ա է Ասան ատէտ.
35 Իչիմէ հէմման սէօյլէտիչին կիպի օլսուն։ Ա է օ
կիւն ալտըա վէ նօղդալը՝ էրքէճլէրի՝ վէ ճիւմլէ
պէնէքլի վէ նօղդալը՝ քէչիլէրի՝ հէր հանկըսընա-
տա պէյազ վարրսա՝ վէ հէր գարա գուզույու
36 այրըրսա՝ օղուլլարընդն էլինէ վէրսէտ։ Ա է քէն-
տիսի իլէ Ասդ օպտուն արասընտա իչ կիւնլիւք
եօլ գայնն էյմտէ. անտէն Ասդ օպ Ասդանըդն
գալան սիւրիւլէրինի կիւյմէտիւ։
37 Ա է Ասդ օպ քէնտինէ՝ թամդ գամդ վէ պա-
տէմ՝ վէ չինար չըպուգլարը ալտը, վէ օնլարտա
չիլիկէր չիլէրէք գապուգլարընդն սօյուպ՝ չըպուգ-
38 լարտա օլան ադ րէնք կէօրի նտիւ։ Ա է օ սօյ-
տուղու չըպուգլարը սու գուրնալարընդն օլուգլա-
րընա տէքտի, քի սիւրիւլէր իչմէկէ կէլտիքլէ-
րինտէ՝ գզյունլարընդն էօնէլէրինտէ օլալար, վէ օնլար
39 իչմէկէ կէլտիքտէ՝ գըզըշալար։ Ա է գզյունլար
չըպուգլարընդն էօնիւնտէ գըզըշմադըլար, ալտա

պէնէքլի՝ վէ նօգդալը գուզուլար տօղուրուր-
լարըտը ։ Ալ է Լա՛գօպ գուզուլարը պյբբբրտը ,
վէ սիւրիւլէրին եիւզիւնիւ՝ Լապանըն սիւրիւ-
լէրինտէ օլան ալաճա վէ հէր գարա գոյունլարա
տօղուրու տէօնտէրիրիտի ։ վէ քէնտինին սիւրիւ-
լէրինի պաշգա գոյուպ՝ օնլարը Լապանըն սիւրիւ-
լէրինին Լանընա գօմատը ։ Ալ է օլուրքի՝ գուվ-
վէնմի գոյունլար գըզըլշարգլարը ղէհան , Լա՛-
գօպ՝ գոյունլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ չըպուգլարը
օլուգլարա գօրուտու , քի չըպուգլարըն էօնիւն-
տէ գըզըլշալար ։ Լմին զաւ՛ֆ գոյունլարա գօմա-
զըտը , պէգյլէճէ զաւ՛ֆլէր Լապանըն՝ գուվվէմ-
լիլէր իսկ Լա՛գօպան օլուրտու ։ Ալ է աստմ
զայէմ պէնկինէնտի , վէ չօգ սիւրիւլէրի վէ խա-
լըյլարը վէ գուզլարը վէ տէվէլէրի վէ հէչ ք-
լէրի օլտու ։

ՊԱՐ՝ 31։

Ալ է Լապան օղուլլարընըն՝ Լա՛գօպ՝ պապամը-
զընն ճիւմլէ վարլըհէթինի ալտը , վէ հէփ պու սալ-
պանաթը պապամըզընն մալընտան էտինտի տէ-
մէլլէրինի իշլէմտի ։ Լէմ Լա՛գօպ Լապանըն
նիւզիւնիւ կէօրտի , վէ իշլէ օնա տիւն էօթէ
կիւն կիպի տէյիլ իտի ։ Լմին Լապպ Լա՛գօպա
տէտի . Պապալարընըն տէյտինա՝ վէ քէնտի
վիլայէթինէ տէօն , վէ սէնի նէլ օլաճաղըմ ։ Լն-
տէն Լա՛գօպ կէօնտէրիպ՝ Լահէլլի վէ Լխալը գը-
րա՝ քէնտի սիւրիւլէրի Լանընա չաղըրտը ։ Ալ է
ծնլարա տէտի . Պէն՝ պապանըզըն նիւզիւնիւ
կէօրտիւմ՝ քի՝ պանա տիւն էօթէ կիւն կիպի
տէյիլտիր , ամմա պապամըն Լ՛ալահը պէնիմլէ օլ-
տու ։ Ալ է սիզ պիլիրսինիզ՝ քի՝ պապանըզա պիւ-
թիւն գուվվէթիմլէ խըզմէթ էթտիմ ։ Լմմա

պապանըղ պէնի ալտաթմը, վէ իւճրէթիի օն
քերրէ տէյիշթիրմի. լաթին Ա֊ստ ծնու՝ պանա
8 քէմիլիք էթմէկ գօմմատը: Ա֊յէր օ՝ պէօյլէ տէօ
իտի. Ա֊ճրէթին պէնէքլիլէր օլսուն, օ գէմիան
ճիւմլէ գէյուներ պէնէքլիլէր տօղուրուլսուրսուր.
վէ էյէր օ՝ պէօյլէ տէօ իտի. Ա֊ճրէթին ալտմա֊
լըլար օլսուն, օ գէմիան ճիւմլէ գէյուներ ալտմա
9 տօղուրուլսուրսուր: Պէօյլէճէ Ա֊ստ պապանը֊
10 ղըն սիւրիւլէրինի ալտը, վէ պանա վէրտի: Ա֊ է
օլսուն֊քի՝ հաչան սիւրիւլէր գէլը շօրլսուրսուր,
կէօղլէրիմի գալտուրտում, վէ տիւշտէ կէօրտիւմ,
վէ իշտէ սիւրիւլէրէ աշան էրքէճլէր ալտմա՝ պէ֊
11 նէքլի վէ նօգդալը՛ իտի: Ա֊ է Ա֊ստ ծնուն մէլէյ
պանա տիւշտէ տէտի. Ա֊յ Ա֊ա՛ գօպ. վէ պէն՝ Ա֊շմէ
12 պէն տէտիմ: Ա֊ է տէտի. Շ֊իմտի կէօղլէրինի֊
գալտը, վէ սիւրիւլէրէ աշան էրքէճլէրէ պագ.
Հէվիսի ալտմա՝ պէնէքլի վէ նօգդալը տուր. վէրտ
Ա֊պանըն ճիւմլէ սանա էմանէթլէրինի կէօրտիւմ.
13 Պէն՝ Պէյղամբէրին Ա֊ստ իմ, քի օրտատա տիքիլի
դաշ մահ էտիսի՝ պանա օրտատա տատը տատ֊
տըն. շիմտի գալը՝ պու նէրսէնէ չը՛գ, վէ տօղուտ֊
14 ղուն տէյտարա տէօն: Ա֊ է Ա֊ահէնիկ Ա֊նա ճէ֊
վապ վէրսիս՝ օնա տէտիլէր. Ա֊րթըգ պիզիմ իչտէն
պապամըզըն էվինտէ հիսսէ վէ միրաս՝ վարմը:
15 Պիզ օնուն պինտինտէ նասպանճըլար սայը ըլսա֊
տըգմը, չէնն պիզի տաճմար, հէմտէ տագէճիզի
16 պիտսպիճէճինէ էտի: Օ֊նդա Ա֊ստ ծնուն պապա֊
մըզտան գալտըրտըղը ճիւմլէ մալ՝ պիզիմ վէ օ֊
ղուլլարմըզը՛նտըր. վէ շիմտի Ա֊ստ ծնուս հէր
17 նէ տէտիսէ էյլէ: Ա֊մմի Ա֊ա՛ գօպ գալդըգ՝ օղուլ֊
լարընը վէ գարը լարընը տէվէլէրէ պինտիրտի:
18 Ա֊ է ճիւմլէ սիւրիւլէրինի հէմ՛ ճիւմլէ գալան֊
տըղը մալինի՝ փատամ Ա֊րամնա գալանըգ է֊

տինտիլի սիւրիւլերի՝ պապասը Ահագա Ալանա-
ան տէյարընա կիմմէյէ սիւրտիւ։ Ա է Ապան՝ 19
սիւրիւսիւնիւ գըրգմադա կիմմէյիլէ, Ահէվ պա-
պասընըն փուխլարընը չատը։ Ա է Յա գօզ՝ 20
Ասուրկյանի Ապանաան կիզլի գաչտը. զիրա գաչ-
տըրընը օնա պիլտիրմէտի։ Էյլէճէ օ՝ ճիւմլէ վա- 21
րէյէմի իլէ գաչտը, վէ գալըպ՝ ըրմագան կէչ-
ան. վէ նիւզիւնիւ Ալէյա տաղընա տօղրուդաւ։
Ամոի իչիւնճիւ կիւնա է՝ Յա գօպան գաչտը- 22
ղը Ապանա խապէր վէրիլտի։ Ա է օ՝ գարըն- 23
տաշլարընը պիլէսինճէ ալըպ՝ վէ արտընճա նէչ-
ան կիւնելիք ենէ գօվալայըպ՝ օնա Ալէյա տաա-
ղընաա նէմիշան։ Ա է Ասլահ օ կէճէ Ասուրկյա- 24
նի Ապանա տիւշտէ կէլտի, վէ օնա տէտի. Ասա-
գըն՝ Յա գօպա էյի նա քէօմիւ սէօյլէմէյէսին։
Ամոի Ապան Յա գօպա նէմիշտյինտէ, Յա- 25
գօզ՝ չատրընը տաղտա գուրմուշտուտ. վէ Ապան գարընտաշլարը իլէ Ալէյա տաղընաա
գօնտու։ Ա է Ապան Յա գօպա տէտի. Ալ 26
իչէտին քի պէնտէն կիզլի գաչտըն, վէ գըզլա-
ըմըն գըզլճը լա ալընմըշ էսիրլեր կիպլի սիւրտիւն։
Ալի չիւն գաչարըղնը կիզլէտին, վէ պէնտէն կիզ- 27
լի գաչտա՝ պանա տուչտումատըն, քի պէն սէնի
չէնելիք վէ շաղլըգիլէ՝ տէփլեր վէ գանատլըար
իլէ կէօնտէրէյտիմ։ Ա է պանա՝ օղուլտարընը 28
վէ գըզլարընը էօվմէյէ գէմատըն. Հալա պու
իչտէ ահմադլըգ էմտին։ Ալիլ քէմիլիք էմմէյէ 29
էյլամտէ գուվվէթ վար. ամմա պապանըղըն Ըլա-
հը՝ տիւն կէճէ պանա սէօյլէյէսի՝ Ապդըն Յա գօ-
պա էյի նա քէօմիւ սէօյլէմէյէսին տէտի։ Ա է 30
խոշ՝ պապանըղըն էվինէ զայէթլէ Հասրէթ չէք-
տիյին իչտին չոգըպ կիմտին խոէ, նա պէնիմ տլ-
Հայտարընը նի՞չտին չատըղն։ Ա է Յա գօպ՝ էհվապ 31

վէրիպ՝ | ապանա տէտի . Վ›օրդտում՝ չիւն տէ-
տիմ . Ո՛ղնայա գրղլարդնր պէնտէն զօրիվ ալա-
32 սըն : Վէնին ալահղլարդնր քիմին նանդնտաա պու-
լուրսան , օ՝ նաշամնասըն . գարբնտաշլարդմդնդն
էօնիւնտէ՝ պէնտէ սէնին օղարտգ պիր շէյ վարը-
սա , գանըդ , վէ քէնտինէ ալ . ամմա | չա՛ գօպ | Ա-
33 հէվին ծնլարդը չատըդնդնր պիվմախ : Վ | է | ապան՝
| չա՛ գօպտն չատըդնդնա հէմ | խանըն չատըդնդնա
վէ խրի խալայդնդն չատըդնդնա կիրտի , ամմա
պու ղմատը . անահէն | խանըն չատըդնդնաան չդգըդ՝
34 | Ա՛հէվին չատըդնդնա կիրտ ի : Վ | է | Ա՛հէվ փու-
ղարդը ալդգ՝ վէ ծնլարդը աէվէ փալանդնտաա նէր-
լէշթիրիպ՝ իւղէրինէ օղուրմուշտաս . վէ | ա-
պան՝ պիւթիւն չատըդը արաշթըրդգ՝ պու ղմատը :
35 Վ | է օ՛ պապասդնա տէտի . | ծնիւնտէ գալդամա-
տդգդմ՝ էվէնտիվին կէօղլէրինէ աղը կէօրիւն-
մէսին . վերա գարբ ղարդն ա՛ տէթիննէիմ : Վ | է •
36 Թէվթիշ էտիպ՝ փուղարդը պու ղմատը : Վ | է
| չա՛ գօպ էօրբէլինիպ՝ | ապան իրէ չէքիշտի . վէ
| չա՛ գօպ ճէվապ վէրիպ՝ | ապանա տէտի . | Ու-
չում նէ՞ կիւնահրմ նէ՞ բի՞ արտրմճա հէրա-
37 րէթլէ գօվաղատըն : Ղիւնդի ճիւմլէ էշտամը ա-
րաշթըրտրն՝ էվինին ճէվի՝ էշտասդնտաան նէ՞
պուլտունտա , պուրայա գարբնտաշղարդմդն վէ
գարբնտաշղարդնդն էօնիւնէ գօ , վէ իրիպիկին ա-
38 րտասդնտա շէրիա՛թ քէսդնլէր : Ա՛ճմամ կիրմի
եր ղարը քի՝ սէնին նէ իմ . գօյունլարդն վէ քէչիլէ-
րին նամրու տիւշիրմէ՞ իլէր . վէ սիրիւնիւն գօչ-
39 ուրդնը նէմէտիմ : Վանտա ճանտաղարդտաան փա-
րաանդը շ կէթիրմէտիմ . զարարդ պէն չէքէրի-
տիմ . կիւնահղուն չաղնմդը շ վէ կէճէ չաղնմդը շ
40 օլանը էշտմէէն արտրդտրն : Վ՝ օղլ իտիմ . պէ-
նի կիւնահղ հէրտէսի՝ վէ կէճէ տօնկ ե ադարը-

ար, վէ կէօղէրիմանէն ույգում գաչարրար։ Պէջ- 41
լէձէ էյիմի եբլ՝ էվինաէ իտիմ. էքի գըղլարըն իւ-
չիւն սանա ճն աէօրթի եբլ՝ վէ սիւրիւ լէրին իչիւն
ալթը եբլ խըզմէթի էյիմիմ, վէ իւճրէթիմի ճն
քէրրէ տէյիշիիրսին։ Չյէր պապամըն Ալլահը՝ 42
Ալլահամըն Ալլահը վէ Ահագըն գօրգուսու՝
պէնիմիչ օլմայարար, կէրչէքտէն շիմոի պէնի
պօշ կէօնտէրիրիսին. Ալլահ պէնիմ սէփիլ էյիմի
վէ էլիմին էմիլինի կէօրսիւ, վէ սիւն կէձէ տանա
թնա՛ղեր էյիմիմ։ Ա է Պապան ձէվապ վէրիպ՝ 43
Չա՛գօպա տէտի. Պու գըղլար պէնիմ գըղլարըմ՝
վէ օղուլլար պէնիմ օղուլլարըմ՝ վէ սիւրիւ լէր պէ-
նիմ սիւրիւ լէրիմ՝ վէ սէնին շու ճիւմլէ կէօրսիւ-
կիւն պէնիմ տիր. Նա պու կիւն պու դըղլարըմնա
նա տօղու բուս քարր էվլատլարընա նէ՞ էտէյիմ։
Ա է շիմոի կէլ էքիմիզ ա՛հա քէսիշէյիմ, վէ պէ- 44
նիմ իլե սէնին արանտա շէհաէյի իչիւն օլա։
Ա է Չա՛գօպ պիր դաշ ալըպ՝ օնու ախըլլը դա՛շ 45
տիքտի։ Ա է Չա՛գօպ քէնտի գարընտաշլարընա 46
տէտի. Գաշլար տէվէ իրին. վէ օնլար դաշլար
տէվէ իրիպ՝ պիր երդին նափտըլար, վէ օրատա նը-
զընըն իւզէրինէ էէ՛ն. նէսիլէր։ Ա է Պապան 47
օնուն ատընա Չէկար Ահատուէյի գօտու, ամ-
մա Չա՛գօպ՝ օնուն ատընա Ալիէ՛ա գօտու։ Ա է 48
Պապան տէտի. Պու երդին պէնիմիչ սէնին արան-
տա՝ պու կիւն շահիտ տիր. օնուն իչիւն ատընա
Ալիէ՛ա տէնիլտի. Ա՛մմ Ահաֆա պէնիմչէ. գիրա 49
տէվիշտի. Գիրիպիրիմիզտէն իրագ լանաբղմըզը-
տա, պէնիմիչ սէնին արանտա՝ Պապայ նազար էյի-
սին։ Չյէր գըղլարըմը իւնճիւնիրսէն, վէ էյէր 50
գըղլարըմըն իւզէրինէ գարը լար ալ՛բտան, պիլէ-
միզճէ հիչ պիր քիմսէ եօգ. իչիմէ պէնիմիչ սէնին
արանտա շահիտ Ալլա՛հ տըր։ Ա է Պապան Չա՛- 51

գօպա տէտի. Իշխէ պու երդեն, վէ իշխէ պէնիմիէ
52 սէնին արանտա տիքտիյիմ դաշ. Պու երդեն շա-
հիտ՝ վէ պու տիքիլի դաշ շահիտ տիր, քի քէմիլիք
էթմէ.ք իչիւն՝ սանա Ղուրտա պու երդընը կէչմէ-
եիմ, վէ սէն պանա կէլմէյէ պու երդընը վէ պու տի-
53 քիլի դաշը կէչմէյէսին: Ապրահամըն Ղլահը՝ վէ
Իսհօրուն Ղլահը՝ օնլարըն պապալարընին Ղ-
լահը արամըզտա հէօքմ էթսին: Ատռի Իսա-
գօպ՝ պապասը Իսհագըն գօրգուսու իլէ եէմին
54 էթտի: Ա է Իսա գօպ տաղտա գուրպանլար պօ-
զաղլատը, վէ գարընաշլարընը էքմէ.ք եէմէյէ՝
տա՛վէթ էթտի. վէ էքմէ.ք եէտիլէր, վէ կէճէ
55 տաղտա գալտըլար: Ա է Ապան սապահտան
էրքէն գալգըպ՝ վէ օղուլլարընը վէ գըզլարընը էօ-
փիւպ՝ օնլարը միւսպարէքլէտի. անտէն Ապան
տէօնիւպ՝ քէնտի մահալլինէ կիթտի:

ՊԱՐ. 32:

1 Ա է Իսա գօպ քէնտի եօլունա կիտէրքէն, Ա-
2 լահըն մէլէքլէրի սնա բասթ կէլտիլէր: Ա է Իսա-
գօպ օնլարը կէօրտիւքտէ՝ տէտի. Պու՝ Ղլահըն
օրտուսու՛տուր. վէ օ մահալլին ատընա Նահանա-
իմ գօտու:
3 Ա է Իսա գօպ՝ էօնիւնճէ գարընտաշը Իսաա՛
Ահ՛ը տիյարընա՝ Իտօմ գօփրաղընա էլէյիլէր
4 կէօնտէրտի: Ա է օնլարա Թէնպիհ էտիպ տէտի.
Իփէնտիմ Իսաա պէօյլէ տէյէսիզ. Պուլուն
Իսա գօպ պէօյլէ սէր. Ապանըն եանընտա մի-
5 սաֆիր օլուպ՝ շիմտիյէտէ էյլէնտիմ. Ա է սը-
ղըրսար հէմ էշէքլէր՝ սիւրիւլէր վէ գուլլար վէ
խալայըգլար էտինտիմ. վէ էփէնտիմէ խապէր
վէրմէյէ կէօնտէրտիմ քի՝ սէնին նաղարընտա
6 լուգփ պուլայըմ. Ա է էլչիլէր՝ Իսա գօպա տէօ-

Նիւպ տէտիկը · Կաբրնատաշեն Կսաւա մարտիդ ,
հեմ օտախի տէօրթի նիւղ նէֆէր իլէ սէնի գար-
ջըլամադա կէլէյօր ։ Ա Է Կա՛գօպ զայէմէլէ գօր- 7
գուսդ՝ ա՛ղէլեմէ կէլտի · իմամ պիլէսինճէ օլան
խալըդ՝ վէ սիրիւէրի վէ սըղըրլարը վէ տէվէլերի
էքի պէօլիւկ պըրըպ , տէտի · Կնէր Կսաւ պիր 8
պէօլիւկ կէլիպ՝ օնու վուրտըսա , գալան պէօլիւք
գուրթուլսուր ։ Հեմ Կա՛գօպ տէտի · Կյի պապամ 9
Կպրահամդն Կլահը վէ պապամ Կտհագդն Կէ-
լահը , էյ պանա՝ Տհյաբրնա վէ վիլայէթինէ տէօն
վէ սանա էյլիք էտէյիմ տէյէն Կտապ · Պու գու- 10
լունա էթտիյին ճիւմլէ իհսանլէրինէ վէ ճիւմլէ
կերէէքլիյինէ լայըգ օլմըմ · գիրա պու Կօրտանը
պիր տէյնէյիմլէ կէչտիմ , վէ շիմտի էքի օրտու-
ատհիպի օլտուդ ։ Կնայէթ էյլէ , պէնի գարըն- 11
տաշըմ էլինտէն՝ Կսաւըն էլինտէն գուրթար ·
գիրա պէն օնատան գօրդ արըմ , օլմայա կէլիպ պէնի
Էֆ անայը էվլատլարը իլէ էօլտիրէ ։ Կմմա սէն 12
աէտին · Կյէկէթլէ էտէ սանա էյլիք էտէճէյիմ , վէ
գիւրէյկէմլինի՝ չօգլու զունատան սայը լմազ տէնիղ
գուսմա գատար էտէճէյիմ ։ Իմ իօ կէճէ օրատա 13
գալար · վէ էլինտէ պուլունմատան՝ գարրնատաշը
Կսաւ իչինն փէշքէշլէր իչին՝ Էքի նիւղ քէչի 14
վէ էյիրմի էրքէճ · էքի նիւղ տիշի գօյուն վէ էյիրմի
գօչ՝ Օթուղ էմլիքլի տէվէ նամըտլարըյը լա՝ 15
գըրդ ինէք վէ օն պուղա՝ էյիրմի տիշի էշէք վէ օն
պրիա Հաղրլատար ։ Ա Է Էհր պիր սիրիւէ գուլ- 16
լարընէն էլինէ պըրը պըրը թէսլիմ իսխաբ՝ գուլ-
լարընա տէտի · Կօնիւմէ կէչտն , վէ սիրիւէլերին՝
պիր պիրինին արտընտատա արտըղ պրագդն ։ Ա Է 17
Էօնատէ մարտանա թէնպիհ էտիպ տէտի · Կտարըն-
տաշըմ Կսաւ սանա բատթ կէլիպ՝ վէ սանա սօ-
քուպ՝ Ալէն քիմի՞նէն , վէ նէ՞րէյէ կիտէճէյն , վէ

18 պու էօնիւնտէ օլան քի՞մինտիր ատէտքատ. () զէման ատէքի՞ Աուլուն |չա՛ գօպուն ատուր. օնուն՝ հ-
ֆէնտիմ |չատա կէօնտէրտիյի փէշքէշ տիր. վէ
19 իշլէմ օ՛ տախի ատարմըզտա տըր: || է տախի խ-
քինճիյէ վէ իւչիւնճիյէ պիլէ՝ հէմ սիւրիւլէրին
ատարնտա ճիւմլէ կիսէնլէրէ թէնապհի էսիպ ա-
տի. |չատա պուլտուզունուզտա՝ օնա պու սէօզլէ
20 կէօրէ սէյլէյին. || է իշլէմ գուլուն |չա՛ գօպ
տախի ատարմըզտա՝ տըր ատէյին. պիրա ատէտի. |չօ-
նիւմանէ կիսէն փէշքէշլէրիյլէ օնուն նի պիւնիւ
նուշնատըրըմ, վէ անանէն սօնկրա նիպիւնիւ կէօ-
21 րիւրիւմ. պէլքի պէնի գապուլ էտէր: |սմնի փէշ-
քէշլեր էօնիւնտէ կէշտի. ամմա օ՝ ալ կէնտէ օրտու-
22 սու գալտը: || է օ կէնտէ գալդտը, վէ էլի գարըսը
իլէ էլի խալայըղընը՝ հէմ ան պիր օղուլ ըսրընը ա-
23 լըպ՝ |չատպօղ կէշտուկնա էն կէշտի: || է օնլարը
ատըպ՝ ըսմնագտան կէշլըտի, հէմ ճէմի՝ վարկէ-
թինի տախի կէշլըտի:
24 || է |չա՛ գօպ նալընդը գատրգտա՝ , օնուն՝նա
պիր քիմսէ՝ շաֆագ սէզգինճէկսէզ՝ կիւրէշմէ
25 խտի: || է օնա կիւճիւ նէմէմսէյինի կէօրտիք-
սէ՝ պուսունուն օյնատընսա սօգունսուս, վէ օնուն-
նա կիւրէշմը էքէն՝ |չա՛ գօպուն պուսունուն օյնա-
26 ղը նէրինա՞ն չըգտը: || է օ սէտա. Պէնի սաղ
վէր, պիրա շաֆագ սէզգին լիյը. ամմա օ սէտա.
Պէնի պէրէքէթլէմէյինճէ՝ սէնի սաղ վէրմէմ:
27 || է օ՝ օնա սէտի. |չատն նէ՞տիր. վէ օ սէտի.
28 |չա՛ գօպ տուր: || է օ սէտի. |չատն՝ սրթըզգ |չա-
գօպ սէնիրմէսին, լտբին |սրսէզ ֆէնէնէ. պիրա
|չհահը լա վէ սատմէր իլէ կիւրէշմ՝ զալըպ կէշ-
29 սին: || է |չա՛ գօպ սուսալ էտիպ սէտի. |կէրէմ
էյլէ՝ պունա սատըր սէյիվէր. || է օ սէտի. |չատ-
մէ նէ՞շէնն օզրատըն. վէ օնու օրտուտա պէրէքէթմ-

լեփ։ Ամեն Յաղօպ օ մահալին ատընա փէնիէլ 30
գօտու. զերա ֆէռի. Ալլահըլա եիւզ պէ եիւզ
կէօրիշտիւմ, վէ ճանըմ սաղ գալար։ Ա է փէ- 31
նիէլի կէչտիկի կիպի՝ օնուն իւզերինէ կիւնէշ տօղ-
տու. վէ օ՝ պուտունուն իւզերինէ ագսարրար։ ()- 32
նուն իչուն Խարաէլ օղուլլարը՝ Թա պու կիւնէ՛ք՝
պուտուն օյնաղընըն իւզերինտէ օլան ույուշուգ
սինիրի նէմզէր. չիւնքի օ՝ Յաղօպուն պուտու
օյնաղընըն ույուշուգ սինիրինէ տօգունտու։

ՊԱՐ 33։

Ա է Յաղօպ կէօզլէրինի գալարարդ պագտը, վէ 1
իշիմէ Յսաւ՝ վէ պիլէսինճէ տէօրթ եիւզ ատէմ
կէլիյօր. իմամ էվլատլարընը Լէյէ վէ Ռահէլէ՝
վէ իքի խալայըգլարա Թագսիմ էյլէտի։ Ա է 2
խալայըգլարը հէմ էվլատլարընը իլէրիյէ՝ վէ օն-
լարտան սօնկրա Լէյէ վէ օղուլլարընը՝ վէ օնլար-
տան սօնկրա Ռահէլէ վէ Յօսէֆի գօտու։ Ա է 3
քէնտիսի էօնլէրինճէ կէչիպ՝ գարշընտաշընա նագ-
լաշը՝նճայէտէ՛ք եէրէ պէրապէր եէտի քէրրէ Թէ-
մէննա էյմի։ Ա է Յսաւ՝ օնու գարշըլամադա 4
սէյիրտիպ՝ վէ օնու գուճագլայըպ՝ պէյնունա
տիւշտիւ, վէ օնու էօփտիւ. վէ օնլար աղլատըլար։
Ա է օ՝ կէօզլէրինի գալըրըպ՝ գարը լարը վէ չօ- 5
ճուգլարը կէօրտիւքտէ, տէտի. Պունլար սէնին
նէ՞նախր. վէ օ տէտի. Ալլահըն՝ սէնին գուլունա
պաղը շնատըդը էվլատլարընը։ Նունէն խալայըգ- 6
լար հէմ էվլատլարը նագլաշըպ՝ Թէմէննա էյլէ-
տիլէր։ Ա է Յա տաթի էվլատլարըյլա նագլա- 7
շըպ՝ Թէմէննա էյլէտիլէր. վէ էնճամ Յօսէֆ
վէ Ռահէլ նագլաշըպ՝ Թէմէննա էյլէտիլէր։ Ա է 8
օ տէտի. Պու բասԹ կէչտիյիմ ճիւմլէ օրտուն նէ՞
օլա. վէ օ տէտի. Ալլահն էֆէնտիմին նազարընտա

9 լուդք պուլայըմ։ Ա է Յ՚սաւ տէտի . Պէնիմ չօղ
10 վար Էյ գարընտաշըմ՝ սէնինքի սէնին օլսուն ։ Ա է
Յա՛գօպ տէտի . Յօղ , քերէմ էյլէ՝ էյէր Տալա
նա լարընտա լուդք պուլտում իսէ , պէնիմ էլիէ
տէն փէշքեշիմի ալ . ղերա սէնին Եիւզինու՝ Ա՚լա-
հըն Եիւզինու կէօրիւը կիպի կէօրտիւմ իսէտէ ,
11 պէնտէն բաղի օլսուն ։ Ա՚էրէմ էյլէ՝ սանա կէ-
թիրիլէն պէրէքէթիմի ալ . չինքի Ա՚լահ պանա
իհսան էյլէտի , վէ չիւն պէնիմ Տէր շէյիմ վար .
12 վէ օնու զօրլատը , վէ ալար ։ Ա՚նտէն օ տէտի .
Ա՚ալգալըմ կիտէլիմ . վէ սէնին էօնիւնճէ կիտէ-
13 րիմ ։ Ա է օնա տէտի . Ա՚ֆէնտիմ պիլիրքի՝ չօ-
ճուգլար Թաղէ տիր , վէ պաշըմնա օլան սիւրիւլէր
Տէմ սըղըրլար Էմիւնքիւն տիր . վէ օնլարը պիր կիւն
14 զօրլաԹսալար , Տէփ սիւրիւլէր զըրըլըր ։ Ա՚է-
րէմ էյլէ՝ էֆէնտիմ գուլունուն էօնիւնճէ կէշ-
սին . վէ պէն նամաշ նամաշ էօնիւմճէ օլան Տայ-
վանլարըն այագը վէ չօճուգլարըն այագը ա՛գա-
պինճէ սիւրէրիմ , Թա՛ էֆէնտիմ Ա՚էրէ կէլճէ-
15 ճէյէտէք ։ Ա է Յ՚սաւ տէտի . Ա՚էրէմ էյլէ՝
պէնիմ իլէ օլան խալգտան նանընա պուագայրմ .
վէ օ տէտի . Ա՚նէյ՚ղաղըմ . Տէման էֆէնտիմին նա-
16 զարընտա լուդք պուլայըմ ։ Ա՚նտէն Յ՚սաւ օղ
կիւն՝ քէնտի Եօլունա Ա՚էրէ տէօնտիւ ։
17 Ա է Յա՛գօպ Ա՚ուքքօմէ կէօչիւպ՝ օրատան
քէնտինէ պիր էվ պինա էյլէտի , վէ սիւրիւլէրինէ
մանտրալար Եատըր . օնուն իչինն օ մահալին ա-
տընա Ա՚ուքքօմէ տէնիլտի ։
18 Ա է Յա՛գօպ փատան Ա՚ըտմտան տէօնտիւքտէ՝
Ա՚նտանա՛ տիյարընտա օլան Շ էհէմին շէհրի
Շ ալէմէ կէլտի , վէ շէհրին էօնիւնէ գօնտու ։
19 Ա է օղ չատըրըրնը գուրտուղու Թաբլանըն գրդա-
սընը՝ Շ էհէմին պապասը Ա՚էմօր օղուլարը Եէ-

տինտեղն Եհուդ ա՛տեա սիքքեյե սամե՛ան ալար։
Ալ է օրատա մէղայ՛ն Եամիար, վէ ատրնա |չէլօհէ 20
|ատաէլ գօտու։

ՊԱՏ. 34։

Ալ է |Եանդն |չա՛գօպա տօղու բատուղու գրդը Տի- 1
նա՛ օվ տէյարդն գրդնարդնը կէօրմէյե չդօտր։ Ալ է 2
օնու՝ տէյարդն վաղնսի |Լէվի |Էմօրուն օղու Ը է-
խեմ կէօրիպ՝ օնու ալար, վէ օնունդա Եամե՛ար,
վէ օնու ալշադրատր։ Ալ է օնուն ճանը |չա՛գօ- 3
պան գրդը Տինդայա Եամիր շատ, վէ գրդը սէվմի,
Հէմ գրդըն կէօնդնունէ կէօրէ սէօյդէսի։ Ալ է Ը է- 4
խեմ՝ քէնտի պադասը |Էմօրա սէօյդէյիպ տէմի.
Պանա պու գրդը՝ գատը իչնէն ալը վէր։ Ալ է |չա- 5
գօպ՝ գրդը Տինդայը օնուն մուրատարատրդնը ի-
շիմ տէյի պէման, օղուլդարը՝ օնուն տամղարդը ի-
է գըրտան խոիլէր. խմամի օնդար կէլինճէյէտէ՝
|չա՛գօպ սիքքիմ Եէմտի։ Ալ է Ը Էհէմմին պա- 6
պատը |Էմօր |չա՛գօպա չդատր քի՝ օնուն իլէ
պէօյդէշէ։ Ալ է |չա՛գօպան օղուլդարը իշիմտէք-
էրի կիպի՝ գրըտան կէտոիէր. վէ պու՝ տատմիէրին 7
կիւճլէրինէ կէդնպ՝ գայէմդէ Եօղրէկէնտիլեր. գնրա
|չա՛գօպան գրդը իլէ Եամիպ՝ |տրատէտ բրա-
գայդըգ Եէմտի, քի պէօյդէ օլմամադը լազար։ |տմի 8
|Էմօր օնդարդա սէօյդէշիպ տէմի. ()ղուտ Ը է-
խեմին ճանը գրդընդրպա ա՛յագա Եէմտի. քէրէմ
խոիպ՝ օնու օնա գատր իչնէն վէրին։ Ալ է պիգնմ- 9
է խըսըմդը պադդայդն. գրդնարդնդը պիղէ վէ-
րէպ՝ գրդնարդմդը քէնտիէրինիզէ ալդն։ Ալ է 10
պիղնմէ սադքին օլըն, վէ պու տէյար Եօնիւնիւզտէ
օլաճադատր. օնուա սադքին օլըպ Թիճարէթ էտին,
Հէմ օնուա միւլք էտինին։ |Էմ Ը Էհէմ՝ գրդըն 11
պադադասընա վէ գարընտաշլարընա տէմի. |չա-

զարընդդատա լուդք պուլայրմ, վէ պանա հէր նէ-
12 քի տէրսէնիզ՝ վէրիրիմ։ Պէնատէն զայէլմ չօգ մէհր
վէ ազըրլըգ խոթէյին, վէ պանա սէօյլէճէյինիզէ
կէօրէ վէրէյիմ. հէման գըլը պանա գարը իշիւն
13 վէրին ։ Ա է Յա՛ գօպուն օղուլլարը Շ էհէմ վէ
պապասը Էհմար՝ գըղգարընատաշլարը Տինայը
մուսաալաարդը իշիւն հիւէյիլ ճէվապ վէրիպ՝
14 սէօյլէմիլէր, Ա է օնլարա ատմիլէր. Պու նէս-
նէյի էհմէյէ գատար տէյիլիզ, քի գըղգարընատա-
շըմըզը սիւննէթսիզ օլան ատամ վէրէյիմ. զիւրա
15 պու պիզէ այրըպ տըր ։ Յանընըզ պուննան իլէ
սիզէ գայիլ օլուրուզ. Յէր սիզատէն հէր էրքէք
16 սիւննէթլէնմէյինիզ պիզիմ կիպի օլուրսանըզ, Օ-
զէման գըղատարըմըզը սիզէ վէրիրիմ, վէ գըղատը-
նըզը քէնատիէրիմիզէ ալըրըզ. վէ սիզինէյէ սաբիւն
17 օլուպ՝ պիր գամմ օլուրուզ ։ Յամմա էյէր պիզի
տէնկէյէմէյինիզ՝ սիւննէթլէնմէզսէնիզ, պիզ ա-
18 գըղատմըզը ալըպ կիտէրիրիզ ։ Յամի օնլարըն սէօյլէ-
Էհմարան կէօրէյրինտէ վէ Էհմար օղուլ Շ էհէ-
19 մին կէօրէյրինտէ խօշ կէօրինտիւ ։ Ա է օ նիկիթ՝
պու նէսնէյի էհմէյէ կէճիքմէտի. չիւն Յա՛ գօ-
պուն գըղնա մայիլ օլսուն. օ խէ պապասընըն կ-
20 վինտէ օլան ճիւմլէտէն Բ էթ էպարը իտի ։ Յամի
Էհմար վէ օղուլ Շ էհէմ քէնատիէրին շէհրինին
գափուսունա կէլտիլէր, վէ քէնատիէրին շէհրինէն
21 էհալիսինէ սէօյլէյիպ տէտիլէր. Պու տատմիէր
պիզիմիէ պարը շէ՛գօրըրսար. իտմի վիրայէթտէ սա-
քին օլուպ՝ օնտա Թիճարէթի էթմէյինիզէ՝ վէ իշիթ
տէյար էօնէլէրինտէ սաղտան սօղտան կէնիշ տիր.
օնլարըն գըղատրընը քէնատիէրիմիզէ գարը լար ի-
չիւն ատադըմ, վէ գըղատրըմըզը օնլարա վէրէյիմ։
22 Պիզիմիէ օլմուրուպ պիր գամմ օլմադ իշիւն՝ պու
տատմիէր հալընըզ պուննունա պիզէ գայիլ օլուր-

լար , քի օնլարըն սիւննէթլէնտիքլէրի կիպի պիղ-
տէն տախի հէր էրքէք սիւննէթլէնէ ։ Աիւրիւչ- 23
րի վէ մալլէրի վէ ճիւմլէ տաւարլարը պիղիմ օլ-
մազմը , անճագ օնլարա գայրէ օլալըմ , վէ պիղիմ-
լէ սաքին օլալար ։ Ա է օնուն շէհրի գափուսուն- 24
տան չըգանլարըն ճիւմլէսի՝ Էհմրու վէ օղլու
Հ էհէմի էշիմիւլէր , վէ շէհրին գափուսունտան
ճիւմլէ չըգանլարըն հէր էրքէյի սիւննէթլէնտի ։
Ա է օլտու քի՝ իւչիւնճիւ կիւնտէ օնլար աղրըտա 25
էրքէն , Այա գօպուն էրի օղուլլարը Հ էմօ՛ն վէ
Ա էվ՝ Տինանըն գարընտաշլարը՝ հէր պիրիսի գը-
լըճընը ալտը , վէ սէրպէսթի շէհրէ կիրտիւէր , վէ
հէր էրքէյի հօլսիւրտիւէր ։ Ա է Էհմրու հէմ 26
օղլու Հ էհէմի գըլըճ աղզընտան կէչիրտիւէր ։
վէ Հ էհէմին էվինտէն Տինայը ալըպ չըգտըլար ։
Ա է Այա գօպուն օղուլլարը գաթլ օլունմուշլարըն 27
իւզէրինէ կէլտիւէր , վէ գըղգարընտաշլարընը
մուտաուալատգլարի իչուն՝ շէհրի նաղմա էթմի-
էր ։ Օնլարըն սիւրիւէրինի վէ սըղըրլարընը վէ 28
հէչէքլէրինի՝ հէմ շէհրտէ օլանը վէ գըրտա օլանը
ալտըլար ։ Ա է ճիւմլէ մալլէրինի վէ ճիւմլէ չո- 29
ճուգլարընը վէ գարըլարընը էսիր էթմիէր , վէ
էվլէտտէ հէմ պուլունանը նաղմա էթմիէր ։
Ա է Այա գօպ՝ Հ էմօ՛ն վէ Ա էվյէ տէտի . Պէնի 30
պու տիյարըն էհալիսի օլան Իանանանըլար իլէ
Յէրիսլիլէրին ինանմտէ պէտնամ էթմիլիյէ՝ պէ-
նի տէրտէ սալտընըզ . վէ պէնիմ իլէ ապ տաէմ
օլմազըլա , օնլար իւէրիմի ճէմ՛ օլուպ՝ պէնի մու-
բարաճագլար , վէ պէն հէմ էվիմ էհլաք օլմաճազըզ ։
Ա է օնլար տէտի . Այա գըղգարընտաշլարընը Ֆա- 31
հիշէ կիպի գուլանմալը՞մը իտի ։

ՊԱՐ. 35.

1 Ա Է Ա՛ստուած Աբրահամայ. Դատեա՛ ինձ, Աստուած, եւ դատեցո՛ զդատաստանս իմ ի հեթանոսէ ազգէ. եւ ի մարդոյ նենգաւորէ եւ անիրաւէ փրկեա՛ զիս. 2 զի դու ես Աստուած զօրութեան իմոյ. ընդէ՞ր զիս մերժեցեր, եւ ընդէ՞ր տրտում երթեայց ես ի նեղել թշնամւոյ. 3 ընդէ՞ր ոչ ընկալար զերեսս իմ, եւ զիս մոռացար զբազում ցաւոց ժողովրդեան իմոյ. 4 ընդէ՞ր ոչ զգուշացար զանձն իմ, եւ ազատեցեր զհոգի իմ ի չարեաց նոցա. 5 եւ ոչ փրկեցեր զիս վասն անիրաւութեան նոցա. 6 եւ ոչ խոնարհեցուցեր զազգս ի բարկութեան քում, Աստուած. 7 եւ ոչ ի բարկութեան քում զերծուցեր զիս, եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս. 8 եւ ոչ ի պատերազմի քում կանգնեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 9 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 10 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 11 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 12 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 13 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 14 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 15 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 16 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 17 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 18 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 19 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 20 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 21 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 22 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 23 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 24 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 25 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 26 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 27 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 28 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 29 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 30 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 31 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 32 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 33 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 34 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 35 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 36 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 37 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 38 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 39 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 40 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 41 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 42 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 43 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 44 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 45 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 46 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 47 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 48 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 49 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 50 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 51 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 52 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 53 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 54 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 55 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 56 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 57 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 58 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 59 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 60 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 61 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 62 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 63 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 64 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 65 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 66 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 67 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 68 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 69 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 70 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 71 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 72 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 73 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 74 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 75 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 76 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 77 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 78 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 79 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 80 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 81 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 82 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 83 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 84 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 85 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 86 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 87 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 88 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 89 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 90 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 91 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 92 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 93 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 94 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 95 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 96 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 97 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 98 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 99 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս. 100 եւ ոչ ի սրոյ քում ազատեցեր զիս, եւ ոչ ի նիզակէ քում ազատեցեր զիս.

րէքթէլէտի: Ա Է Ալլահ օնա ասէտի. Ալէնին 10
ատրն Յա՛ գօղատուր. արթըզ ատրն Յա՛ գօղ ատ-
նելմէսին, լազըն Յատրաէլ օղատուն. իմնի օնուն ա-
տրնա Յատրաէլ գօղատու: Ա Է Ալլահ օնա ասէտի. 11
պկէն՝ ճիւմլէյէ գատիր Ալլահրմ. մէյլէտար օ-
ղուպ չօղալ. սէնտէն գաւիֆէ՝ հէմ չօգ գաւիֆէլէր
հասըլ օլալար, վէ պէլինտէն վատիշահլար չը-
գալար: Ա Է Ալրահամա վէ Յահագա վէրտիյիմ 12
տիյարը՝ սանա վէրէճէկիմ. վէ սէնտէն սօնկրա օլ
տիյարը ալէնին զիւրրիյէթիմէ վէրէճէկիմ: Ա Է 13
Ալլահ՝ օլ օնունլա սէօյլէշտիկի մահալտէ՝ նանըն-
տան նօգարը չօգտը: Ա Է Յա՛ գօգ՝ օնունլա սէօյ- 14
լէշտիկի մահալտէ՝ գաշտան տիքիլի գաշ տիքտի.
վէ նազէրինէ շէրպէթի վէճքէշի սունտու, հէմ իւ-
զէրինէ նա՛զ տէօքտիւ: Ա Է Յա՛ գօգ՝ Ալլահրն 15
օնունլա սէօյլէշտիկի մահալին ատրնա պէյթէլ
գօտու:

Իմնի պէյթէլտէն գալդըգ ըսր, վէ Էֆրա- 16
թայէ կէլմէզտէն՝ տահա պիր միղտար նէր գա՛րի-
քէն՝ Յահէլ տօղուրտու, վէ տօղուրտըգէն՝ չօգ
գօր չէքտի: Ա Է օլտուգի տօղուրմասընտա՝ չօգ 17
գօր չէքտիյի էսնատէ՝ նախ օնա ասէտի. Վէօրգմա.
պիրա պէնտա սանա օղուլ տուր: Ա Է օլտուգի ճա- 18
նը չօգայօր իլէն՝ պիրա էօլէյօրմտա՝ օնուն ա-
տրնա պկէնօնի գօտու. ամմա պտպատր ունա պկէ-
նտամի՛ն ասէտի: Իմնի Յահէլ էօլէտ՝ Էֆրաթա 19
էօրնատա կէօմմէտտի, քի օ՝ պկէյթէլկէհէմ տիր:
Ա Է Յա՛ գօգ օնուն մէզարը իւսթիւնտէ պիր տի- 20
քիլի գաշ տիքտի. օ՝ իմա պտս կիւնէհէգը Յահէլ
մէզարըմըն տիքիլի գաշը՝ տըր:

Ալտահն Յատրաէլ գալդըգ չատրըմըր Պիկտա- 21
մէտրին էօմմէմինտէ գուրտու: Ա Է օլտուգի 22
Յատրաէլ օղ տէկտրատա սուրին իքէն, Յուսթն վա-

ըզսպ՝ պապասընեն օտարըզը Պէհճա իւէ նամատ.
վէ Խարահէլ պունու իշխեմի։ Խմոի Խա՛ դօպուն
օղուլսարը օն ևէրի խոի։
23 Ի խանըն օղուլսարը, Խա՛ դօպուն իւք տօղուշու
Խուպէն՝ անահէն Շ իմէօն վէ Լէի վէ Խհուտա
24 վէ Խասախար վէ Օհպուլօն խոի։ Խահէլէն օ-
25 ղուլսարը՝ Խօսէֆ վէ Պէնհամին խոի։ Ա է Խա-
հէլէն խասպըզը Պիհճանըն օղուլսարը՝ Ջան վէ
26 Լէֆֆաըլ խոի։ Ա է Խանըն խասպըզը Օ իւ-
ֆանըն օղուլսարը՝ Նաա վէ Խշէր խոի։ Խա՛ դօպուն
օղուլսարը պունսայր տըր, քի ընսար ընա Թատան
Խրամոա տօղտուսար։
27 Ա է Խա՛ դօպ՝ պապասը Խհազա Ամրէհէ օ-
ղան Վհրյաթի Խրպայա՝ նանի Ջէպրօնա վարար,
քի օրատա Խպահամ վէ Խհազ միւսաֆիր օ-
28 ղուլսար։ Ա է Խհազըն կիւնէրի՝ նիւղ սէքսէն
29 նըլ օղոս։ Ա է Խհազ իւմի իպրաիլսընդ՝ նաշընը
ատրդոս, ճան ևէսլիմ էտիպ էօղուս, վէ դավ-
մընա դաֆրըսար, վէ օղուլսարը Խսաս վէ Խա՛ դօպ
ընու կէօմմիւլէր։

ՊԱՐ 36։

1 Ա է Խսաւրն՝ նանի Խտօմէն սիլսիլէլէրի պուն-
2 լար տըր։ Խսաս քէնտինէ դարըլար իշխուն Խա-
նատան դրդսարընատն Ջէֆի Խշենուն դրդը Խտա-
յը՝ վէ Ջէֆի ԵՒիպօնուն դրդը Խնանըն դրդը Խ-
3 հալիպամայը ատր։ Ջէմ Խշենէլին դրդը՝ Խէ-
պայօֆուն դրդսարընատը Պասէմամէր ատր։
4 Խմոի Խտա՝ Խսաս Խչիֆաղը տօղուրուս. վէ
5 Պասէմամէ՝ Խէմուէլի տօղուրուս։ Ա է Խհալի-
պամա՝ Խէուշու վէ Խաէլամէ վէ Կօրահը տօ-
ղուրուս. Խսասըն՝ Խանատան տիյարընուս ընա
6 տօղան՝ օղուլսարը պունսայր տըր։ Ա է Խսաս

քենաի գարը լարընը վէ օղուլարընը վէ գըզլարընը
վէ էվլենին ճիւմլէ աստմլէրինի վէ սիւրիւլէրինի վէ
հէվի տամարլարընը՝ վէ Վանասան անչարընտա է-
ահենակի ճիւմլէ մալընի ալըպ՝ գարընտաշը Յա-
գօպան Հուդուրնտան պիր ջայէ ախչարա կիմ-
ատի: Օխրա մալէրի չօգ օլմադըպ՝ պիրլէքտէ օ- 7
Թուրամազլարըտը. վէ սիւրիւլէրի սէպէպինտէն՝
ամա սաֆիր օլտուգլարը ախչար ծնըպը Թահամիլ
Համիտ խի: Ալ Յսաւ Ալէր տաղընտա սա- 8
քին օլտու, Յսաւ՝ պու Յտօմտուր:
Ալ Ալէր տաղընտա օլան Յտօմիլէրին պաձա- 9
ղը՝ Յսաւըն սիլսիլէլէրի պունըմըտը: Յսաւ օ- 10
գուլարընին տալարը պունըմըտը. Յսաւըն գա-
րըսը Ջտանըն օղու Չիֆտէ՝ Ջէ Յսաւըն գարը-
ը Պահամմէտըն օղու Լհուվէյխի: Ալ է Չի- 11
ֆտէն օղուլարը Թվէյման՝ Օմար՝ Ալֆօ վէ Կա-
Թամ վէ Պվնաձ խի: Ալ է Թիմնա՝ Յսաւըն 12
օղու Չիֆտէն օտալըդը խի, վէ օ՝ Չիֆտէա
Ջմանէկի տօղուրտու. Յսաւըն գարըսը Ջտանըն
օղուլարը պունըմըտը խի: Ալ է Լհուվէյնի օղուլ- 13
լարը պունըմըտը. Ցահամի վէ Օհրահ Շամ-
մա վէ Ալիղա. Յսաւըն գարըսը Պահամմէտըն օ-
ղուլարը պունըմըտը խի: Ալ է Յսաւըն գարըսը 14
Ալիպօնան գըղը Ջանըն գըղը Չհալիպամանըն
օղուլարը պունըմըտը. Յսաւա Լհուշտ վէ
Լհամմամ վէ Պհօրահ տօղուրտու: Յսաւ օղուլ- 15
լարընտան օլան՝ ծնուն պէհլէրի պունըմըտը. Յ-
սաւըն իլք տօղուշտու Չիֆտէն օղուլարը Թվէյ-
ման պէհ՝ Օմար պէհ՝ Ալֆօ պէհ՝ Պվնաձ պէհ,
Պհօրահ պէհ՝ Կա՛Թամ պէհ՝ Ջմանէկ պէհ. Յտօմ 16
ախչարընտա Չիֆտէնտան օլան պէհլէր պունըմը
տը: Պունըմ Ջտանըն օղուլարը տը: Ալ է Յ- 17
սաւըն օղու Լհուվէյնի օղուլարը պունըմըտը.

Նահաթ պէյ՝ Օբրահ պէյ՝ Հ ամմա պէյ՝ Ալիզա պէյ։ Յոսմ տիյարընտա Խուէլէհեն օլան պէյլէր պունլար տըր։ Յոսաբեն գարըսը Պասհ-
18 մաթըն օղուլլարը պունլար տըր։ Ա է Յոսաբեն գարըսը Հալիպամանըն օղուլլարը պունլարտըր։ Ախուշ պէյ՝ Յահ լամ պէյ՝ Պօրահ պէյ։ Յոսաբեն գարըսը՝ Նանըն գրդը Հալիպամատան օլան
19 պէյլէր պունլար տըր։ Պունլար տըր Յոսաբեն Նանի Յոսմանն օղուլլարը, վէ պունլարտըր օնլարըն պէյլէրի։
20 Ա է օլ տիյարտա սաքին օլան Ըօրի Ալիբրին օղուլլարը պունլար տըր։ Յոդան վէ Հ օպալ վէ
21 Ալիպօն վէ Նա, վէ Տիշան վէ Յոսէր վէ Տիշան։ Յոսմ տիյարընտա Ըօրիլէրին պէյլէրի՝ Ալիբրին
22 օղուլլարը պունլար տըր։ Ա է Յոդանըն օղուլլարը՝ Ըօրի վէ Ըէման՝ վէ Յոդանըն գրդգարընտաշը Ալիմա խոի։
23 Ա է Հ օպալըն օղուլլարը պունլար տըր։ Նէման վէ Նանահաթ վէ Յպաչ՝
24 Հ էֆօ վէ Օնամ։ Ա է Ալիպօնուն օղուլլարը պունլար տըր։ Նէա վէ Նա։ Պապասը Ալիպօնուն էշէքլէրինի կիւսէրքէն՝ էօլսէ սու փունա-
25 կարլարընը պուլան Նա պուխոի։ Ա է Նանըն օղուլլարը պունլար տըր։ Տիշան՝ Հէմ Նանըն
26 գրդը Հալիպամա։ Ա է Տիշանուն օղուլլարը պունլար տըր։ Ըէմեան վէ Յշան վէ Յհիմրան
27 վէ Պէհրան։ Յոսէրին օղուլլարը պունլար տըր։
28 Պիլհան՝ վէ Օսման՝ վէ Նգան։ Տիշանըն օ-
29 ղուլլարը պունլար տըր։ Աիա վէ Նբան։ Ըօրիլէրին պէյլէրի պունլարտարը։ Յոդան պէյ՝ Հ օպալ
30 պէյ՝ Ալիպօն պէյ՝ Նա պէյ, Տիշան պէյ՝ Յոսէր պէյ՝ Տիշան պէյ։ Ալիբր տիյարընտա պէյլէրբէ-
րինճէ՝ Ըօրիլէրին պէյլէրի պունլար տըր։
31 Ա է Խրաէլ օղուլլարընըն իւչէրինէ փոսոխշահ

նասպ օլմազտան էվվէլ՝ Չտօմ ալյարընտա սալ-
գանաթի սիւրէն փատիշահլար պունլար տըր։ Իմ- 32
ան Չտօմանէ Պէօրտըն օղլու Պէլա փատիշահ օղ-
ուտ. վէ շէհրինին ատը Տիմհապա իտի։ Ա է 33
Պէլա էօլտիւ. վէ էրինէ Պասդատը Օ էրահէրն օղ-
լու Չօպանպ փատիշահ օլտու։ Ա է Չօպանպ էօլ- 34
տիւ. վէ օնուն էրինէ Ֆէյմանիրէքը ալյարընտան
օլան Չուշամ փատիշահ օլտու։ Ա է Չուշամ 35
էօլտիւ. վէ օնուն էրինէ Անասպ սահրատրընտան
Անախանիրէքի գըզան Պէհատըն օղլու Չհատա
փատիշահ օլտու. վէ շէհրինին ատը Չվիմ իտի։
Ա է Չհատա էօլտիւ. վէ օնուն էրինէ Անասպ- 36
գալը Ալամլա փատիշահ օլտու։ Ա է Ալամլա էօլ- 37
տիւ. վէ օնուն էրինէ ըմմանըն նանընտա վադը՝
Իհչօպօհտան օլան Հ ատուլ փատիշահ օլտու։
Ա է Հ ատուլ էօլտիւ. վէ օնուն էրինէ Ալխապրան 38
օղլու Պատ Լ Ղանան փատիշահ օլտու։ Ա է Ալխ- 39
պօրտըն օղլու Պատ Լ Ղանան էօլտիւ. վէ էրինէ
Չատատր փատիշահ օլտու. վէ շէհրինին ատը
Ցյատ՝ վէ գաբրըսրինն ատը Ա էգահատըն գըզը
Անահրէհտին գըզը Ա էհէդատէլ իտի։

Ամի գատիլէէրինձէ վէ մահալէրինձէ վէ 40
ատլարընձա՝ Չատատան օլան պէյլէրին ատլարը
պունլար տըր. Ֆէհիմա պէյ՝ Ալիմա պէյ՝ Ահմէհմ
պէյ, Ալհալատմա պէյ՝ Ղըտ պէյ՝ Չինօճ պէյ, 41
Վէհնատ պէյ՝ Ֆէյման պէյ՝ Անահատ պէյ, Անա- 42
տիէլ պէյ՝ Ղրատ պէյ։ Անէլբէկրի օլան տիյար- 43
տա՝ մէսէլ անլէրինէ կէօրէ՝ Չտօմ պէյլէրի պուն-
լար տըր. Չտօմանն պատատր Չտատ պրտ տուր։

ՊԱՐ. 37։

Ա է Չա գօզ՝ պատատրներն միտտէթր օլտուղտ 1
նէրտէ՝ Ղանտատ տիյարընտա սապրն օլտու։

2 Լա՛ գօպան սիլսիլէլերի պունլար տուր. Լօսէֆ
ծնէէտի եաշընտա իքէն՝ գարընտաշլարը յըլա սու-
բիւլէրի կիւտէրտի. վէ կէնճ օլուպ՝ պապասըն
գարըսարը Պիլհանըն օղուլլարը իլէ վէ Օ՛ֆիտա-
նըն օղուլլարը իլէ պէրապէր իտի. վէ Լօսէֆ օն-
լարըն պէտ ղըյսէթլէրինի պապալարընա խապէր
3 վէրիրտի։ Ալ է Լարաէլ Լօսէֆի ճիւմլէ օղուլ-
ըրընտան զիատէ սեվդիյիտի. դէրա օնա իխթիյար-
լըղընտա տօղմուշտուս. վէ օնա պիր ալաճա գաֆ-
4 թանըն եափտը։ Ալ է գարընտաշլարը՝ պապալա-
ըրընըն օնու ճիւմլէ գարընտաշլարընտան զիատէ
սեվտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ՝ օնտան իքրահ էթ-
տիլէր. վէ օնունլա տօսթանէ սէօյլէշտիյէ գատը
տէյիլլէր իտի։
5 Ալ է Լօսէֆ պիր տիւշ կէօրտի, վէ օնու գա-
րընտաշլարընա տէյիվէրտի. իտնի օնտան՝ տահա
6 զիատէ իքրահ էթտիլէր։ Ալ է օնլարտա տէտի.
Վ՛էրէյմ իտիւպ՝ պու կէօրտիւյիմ տիւշիս տիւնկ-
7 լէյին. Իշթէ պիզ գըրըն օրթասընտա տէտիթ-
լէր պաղլապրտըգ, վէ իշթէ պէնիմ տէտիթիմ
գալգտը, վէ հէմ գայիմ տուրտում. վէ իշթէ սի-
զլէն տէտիթլէրինիզ օնուն էդրաֆընտա տուրուպ՝
8 տէտիթիմէ սէճտէ գրլտրլար։ Ալ է գարընտաշ-
լարը օնա տէտիլէր. Կէրչէքտէն իւզէրիմիզէ փա-
տիշահ՛ըմըզ օլաճագտըն, եախօտ իւզէրիմիզէ կէր-
չէքտէն սաղտանաճէմըզ սիւրճէքտէն. իտնի տիւշ-
լէրի իչլէյն հէմ սէօզլէրի իչլէյն օնտան տահա
9 զիատէ իքրահ էթտիլէր։ Լ՛նտէն պիր պաշգա տ-
տիւշ տահա կէօրտի, վէ օնու գարընտաշլարընա
նագլ էտիպ տէտի. Իշթէ պիր տիւշ տահա կէօր-
տիւմ, վէ իշթէ կիւնէշ վէ այ՝ վէ օն պիր նըլտրզ
10 պանա սէճտէ՛ էտէրլէր իտի։ Ալ է պապասընա
հէմ գարընտաշլարընա նագլ էթտիյինտէ՝ պա-

պասը օնու աղաղակայրդ՝ օնա տէտի. Այ՛ մէր պու
ոէնին կէօրտիւլիւն տիւշ. պէն վէ անան վէ գա-
րընտաշլարըն կէրչէքտէն կէլիպ՝ նէրէ պէրա՝ պէր
սանա սէճմէ՛մի էտէճէկիդ: Ա է գարընտաշլա- 11
րը օնա Հասէտ չէքտիլէր. ամմա պասպասը պու
սէօզիս խադրընտա՝ սագլասըր:

Խմնի գարընտաշլարը պասպասըրընէն սիրիս- 12
տիւնիս Հ էհէմմէտ կիւթմէ՛կէ կիմտիւլէր: Ա է 13
Խարակ Հ՝օսմ՛ֆէ տէտի. Գարընտաշլարըն Հ էհէմմէտ կիւթմէկդէ՛րմի. կէլ սէնի օնլարա՝ կէօն-
տէրէկիմ. վէ օ օնա՝ Իշմէկ պէն տէտի: Ինանէն 14
օնա տէտի. Ըալա կիւթ գարընտաշլարըն սազ սէ-
լի՛մի՝ վէ սիրիւլէր սա՛դմի պագ, վէ պանա ճէ-
վապ կէմիր. խմնի օնու Ըէպրօն ակրէսիտէն
կէօնտէրտի, վէ օ՝ Հ էհէմմէ՛ վարտը: Ա է օնու 15
պիր քիմսէ պուլտու, վէ իշմէկ օ՝ գըրտա ավարա
տօպաշը՛յօրիտի. վէ օ քիմսէ օնա սօրուպ տէտի.
Այ՛ արարսըն: Ա է օ տէտի. Գարընտաշլա- 16
րըմը արայօրում. քէրէմ էյլէ՝ պանա խապէր վեր,
օնլարնէ՛ ըէտէ կիւտէյօրլար: Ա է օ քիմսէ տէ- 17
տի. Պուրատան գալգտըլար. վերա իշմէմտիմ՛ քի՝
Տօթմանէ կիւտէլիմ տէյօրլարրտար: Խմնի Հ՝օ-
սէֆ գարընտաշլարընէն արտընձա կիւտիպ՝ օնլարը
Տօթմանէ՛ պուլտու: Ա է օնու իրագատան կէօր- 18
տիւգէրինէ՝ օնլարա եապըն կէլմէզտէն էվվէլ՝
օնու էօլտիւմ՛կէ գասատ էհմիլէր: Ա է պիրի 19
պիրինէ տէտիլէր. Իշմէկ շու՝ տիւշլէրին սահապի
կէլէյօր: Ա է շիմտի կէլին օնու էօլտիւրէլիմ՛, վէ 20
գույլարըն պիրիսինէ ամըպ՝ տէյէլիմ՛. Օնու
պիր եարատմազ ճանտարլար էէտի. վէ կէօրէլիմ՛
օնուն տիւշլէրի նասըլ օլուր: Ինանմա Թուպէն 21
իշմէմտիբաէ՝ օնու էէլէրինէն գուրթարտը. վերա
տէտի. Ա՛նընա գը՛յմայալըմ: Ըէմ Թուպէն 22

ծնու էլբերնաւն գուրթարրայ՝ ծնու պապասընա
վերմէք իչխն ծնլարա տէտի . Վան տէօքմէն .
ծնու՝ չէօլտէ օլան շու գույույա տէրն , վէ ծնա էլ
23 սալման : Ա է օլուսրի՝ Յօսէֆ գարընտաշլա-
րընա կէլտկի կիպի , Յօսէֆի գափթանընան՝
Էաննի իւզերինտէ օլան ալաճա՝ գափթանընան
24 սօյտուլար : Ա է ծնու ալրայ՝ գույույա տէրտրլար .
ամմա գույա պէշտուտու , նաննի ծնուա սու եօղու-
25 տու : Նաէն էքմէք եէմէյէ օթուրտուրլար . վէ
կէօղէրինի գալտրրրայ պադտրլար , վէ իչխէ կի-
լէա տաէն Յշմանէ լիկէրին պիր քնարպանր կէլի-
եօրուտու , քի տէվէկէրի՝ պահարլար վէ փէլէսէն
վէ միւրրի սաֆիյէյէ եիւքլու օլուպ՝ Ա ընրրա էն-
26 տիրմէկէ կիտէրլէր իտի : Ամանի Յէհուտա գա-
րընտաշլարընա տէտի . Վարընտաշրմրդը էօղուս-
րիւպ՝ գանընր կիղլէմ.բաէն պէնէ՞ ֆայիտէ
27 օլար : Կէլին ծնու Յշմանէ լիկէրէ սալմալրմ , վէ
էլիմիզ ծնա աէյմէսին . ղիրա օ՝ գարընտաշրմրդ՝
էթիմիզ տիր . իտի գարընտաշլարը գայիլ օլուս-
28 լար : Ա է Ա՝ իտիանալու պաղիրկեան քիմէէլէր
կէչէրլէր իբէն՝ Յօսէֆի գույուտան չէքիպ չրգար-
տրլար , վէ ծնու Յշմանէ լիկէրէ կիլրմի գըզա կիս-
միշէ սալմտրլար . վէ ծնլար Յօսէֆի Ա՝ ընրրա
29 կէօթմիւրտու : Նաէն Ուպպէն գույույա տէօ-
նիւպ՝ իշմէ Յօսէֆ գույուտա եօղուտու . իտի օ՝
30 Է սէվապլարրընը երրմար : Ա է գարընտաշլարընա
տէօնիւպ տէտի . Ղօճուգ եօգտուր . Նա պէն պէն
31 նէ՞րէյէ վարայրմ : Ամանի Յօսէֆին գափթա-
նընը ալտրլար , վէ պիր քէչի օղլաղը պօղազլայրպ՝
32 գափթանը գանը չրտա պուլշարրտրլար : Ա է
ալաճա գափթանը կէօնտէրտրիլէր , վէ պապալա-
րընա կէօթմիւրիւպ տէտիլէր . Պունու պուտուգ .
Հալա պու գափթան օղլունունմու տուր տէյիլմ-

տիր դանը։ Ալ է օ՝ օնու դանըլըպ տէտի. Պու 33
գաթիման օղլումնընտուր, օնու պիր նարամազ
ճանտամար նէտի. Նօսէֆ էլչիլիմէ փարալանտար։
Ընտէն նա՛ գօպ էտ՝ վաղլարընը էրբիթըպ՝ պէլնէ 34
չուլ գօտու. վէ օղլու իչինն պիր չօղ կիւն նաս
չէքտի։ Ալ է ձիւմլէ օղուլլարը հէմ ձիւմլէ պրդ- 35
լարը օնա Թէհէլլի վերմիչ գալգարլար. ամմա օ՝
Թէհէլլի օրմանդա խոթէմ զիտի. վէ տէտի. Ողշ-
լումա՝ մէզարա նաս իլէ էնէձիլիմ։ Պէօյլէձէ
պապատը օնուն իչինն աղլատը։ Ամմա Աիտի- 36
անընըլար օնու Աիտրատա Չիլիսօնուն խատէմնէ
ա՛տնալարընն պաշը փօղիփարա սալմըլար։

ՊԱՐ. 38։

Ալ է օլտուբի օլ զէմանտէ՝ Յէհուտա գարըն- 1
տաշլարը Եանընտան էնիպ՝ Էյրա ատը պիր
Ընտուլամըշ բէմնէհնին Եանընտա գօնտու։ Ալ է 2
Յէհուտա օրտուս Շուա՛ ատընտա պիր Քա-
նաանտու բիմնէհնին դրընըր կէօրիւպ՝ օնու ալտը,
վէ օնա կիրտի։ Ալ է օ՝ կէպէ գալգպ՝ պիր օղուլ 3
տօղուրտու. վէ ատընա Էյր գօտու։ Ալ է Թէք- 4
բար կէպէ գալգպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու, վէ
ատընա Ընան գօտու։ Ալ է հինէ պիր օղուլ 5
տահա տօղուրտու, վէ ատընա Շէլա գօտու.
վէ օնու տօղուրտուդու զէման, օ՝ Քէզիպտէկիտի։
Ընտէն Յէհուտա իլէ տօղուշու Էյրէ պիր գա- 6
րը ալտը, վէ օնուն ատը Թամմար խտի։ Ալ է 7
Յէհուտաընըն իլէ տօղուշու Էյր՝ Բատպէրն նա-
զարընտա նարամազ օլմընղըրա Բատպ օնու էօլ-
տիւրտիւ։ Ալ է Յէհուտա Ընանէ տէտի. Գա- 8
րընտաշընըն գարըսընտա կիր, վէ օնա գպչին Հագ-
գընը իչրա էտիպ՝ գարընտաշընտա կիւրթկէմ
գալտըը։ Ամմի Ընան՝ գիւրթկէմ չէնտինին 9

օրմայաձաղրնը պիլտի. օնուն իչին գարընտաշը-
նըն գարըսընա կիրաքճե, գարընտաշընա պուրրու-
10 նէմ գօնմամագ իչին՝ նէրէ տէօքէր խոր։ Ա է
պու էմանչի Ղապպըն նազարրնտա քէօմիւ կէօ-
11 րնտու, վէ օնու տախի էօլտուրտու։ Ա է
Ղէհուտա քէնտի կէլնի Ցամմարա տէտի. Ցղ-
լուտ Ը էլա պէօյիւնճէյէճէք՝ պապանըն է-
վինտէ տուլ օմուր. պերա տէտի. Ցլմայա պու-
տախի գարընտաշլարը կիպի էօլե. իմմի Ցամմար
12 կիտիպ՝ պապաբընն էվինտէ օմուրտու։ Ա է
Նիչէ կիտնէրտէն սօնկրա՝ Ը ուաննըն գըղը Ղէ-
հուտանըն գարըտը էօլտու. իմմի Ղէհուտա միւ-
թէհէլլի ի օրտնէճա, քէնտիսի տօսթու Ղտուլտա-
լու Ղէրա իլէ քէնտի սիրիւսիւնիւ գըրգանըտա
13 Ցմիհամայէ չըգար։ Ա է Ցամմարա խապէր
վէրիլիպ տէնիլտի. Ղչլէկ գայիհաման գօյուն-
14 լարընը գըրդմադա՝ Ցմիհամայէ չըգայօր։ Ա է
ծ տուլտուղունան Էմխապլարընը իւղէրինտէն
չըգարար, վէ հաչմադլէ էօրմիւնտու, վէ պիւ-
րինիւ՝ Ցմիհամանընն հօլունտա օլան Ղչնա-
իմ գափուսունտա օմուրտու. պերա կէօրմիւ. քի՝
Ը էլա պէօյիւտիւ, ամմա քէնտիսի օնա գարը
15 իչին վէրիլմէտի։ Ա է Ղէհուտա օնու կէօր-
միւբտէ՝ օնու փահիչէ սանտը. պերա հիւզիւնիւ
16 էօրմիւչ խոր։ Ա է հօլտա օնա տէօնիւդ
տէտի. Ղէրիմ էլլէ՝ սանա կիրէյիմ. պերա քէն-
տի կէլինի օլտուղունու պիլմէղ խոր։ Ա է օ
տէտի. Պանա կիրմէք իչին՝ պանանէ վէրիբսին։
17 Ա է օ տէտի. Պէն՝ սիրիլէբտէն պէր քէչի օղլաղը
կէօնտէրիբրիմ. վէ օ տէտի. Ղէօնտէրինճէյէճէք
18 պէր բէհն վէրիբմիյէն։ Ա է օ տէտի. Ղէ՞
բէհն վէրէյիմ. օ տտա տէտի. ՂՆիհրիւնիւ վէ սարբղընը
վէ էլինտէքի ա՛սանլը Ը էր. վէ օ օնա վէրիպ՝

օնա կիրսի . վե օ՝ օնասան կէպէ գալսը : Ա է 19
գալգըպ կիմսի , վե իւղբինաէն նաշմաղինը չը-
գարսը . վե աուլըզունան Է սմապալաբինը կիյսի :
Ինաէն Յէհուատա քէնսի տօսմու Ինաուլամը- 20
նըն էլիյէ՝ քէշի օղլաղինը կէօնաէրսի քի՝ գա-
բրինըն էլինաէն բէհնի ալա . ամա օ օնու պուլ-
մասը : Ա է օլ մահալին էհալիսինէ սօրուպ 21
աէսի . Յօլ իւղբինաէ օլան Ինամիաէքի ֆա-
հիշէ նէ՞րէաէ սիր . վե աէսիլէր . Պուրասա
ֆահիշէ նօղ խսի : Իսմի Յէհուատայա աէօ- 22
նիւպ աէսի . Ինու պուլմասըմ. Հէմ օ մահա-
լին էհալիսի տասի՝ Պուրասա ֆահիշէ նօղնսի
աէսիլէր : Ա է Յէհուատա աէսի . Ինուն օլ- 23
սան , Հէմսին՝ բէզիլ օլմայաղըմ . իշլէ պէն պու
օղլաղը կէօնաէրսիմ , ամմա սէն օնու պուլ-
մասըն : Ա է օլսուլքի իւշ այսան սօնկրա՝ 24
Յէհուատայա խոսպէր վէրիլսիպ տէնիլսի . Յէլինէն
Ֆասմար զինա էմսի . Հէմ տասի իշլէմ զինա-
սան կէպէ գալսը . վե Յէհուատա աէսի . Ինու
չըգարըն , վե նագըլսըն : Ինու չըգարըլըգին՝ 25
քէնսիսի գայնամասընա կէօնաէրսիպ աէսի . Պէն
պու շէյլէրին սահասի օլսան տասմաէն կէպէ իմ.
Հէմ աէսի . Վէրէմ էլլէ՝ պու միհրիս վե սա-
ղրսը վե ա՛սայը գանըլ , քիմի՞նսիր : Ա է Յէ- 26
հուատա գանըլըպ աէսի . Ինու՝ պէնսաէն սասըգ
սըր . զէրա ծնու՝ օղլում՝ Ճ էլայէ վէրմէսիմ . վե
արթըգ ծնու պիր տահա սէրմէսի : Ա է օլսու 27
քի տօղուրսուղու զէմանսաէ՝ իշլէմ գարընսասա
էքիղ խսի : Ա է օլսուլքի տօղուրսըլքին՝ պէնէ 28
էլ ուզամսար . վե էպէ ալսպ՝ Պու էմմէլ չըգա-
տէյէրէք՝ էլի իւղբինէ պիր գըրմըզը խիլէք
պաղլասար : Իմմա ծ էլինի էկրի չէքսէյի կիսի՝ 29
իշլէմ գարընսաշը չըգսը . վե օ տէսի . Նէյճ

պօրատարն . զօր՝ սէնին իւղէրինէ օլսուն . օնուն
30 իչինն սաար Յարէս գօնուլսու ։ Ընտէն սօնկրա
էլինաէ գըսմրըզը իփլիչի օլան գարընտաշը՝ չըգ-
ար , վէ սաար Օ՚ասահ գօնուլսու ։

ՊԱՐ 39։

1 Ա է Յօսէփ Ամըրայ էնտիլիլսի . վէ Ֆիրաօնուն
խառէմինի ա՚սասարըն պաշը փօգիֆար սաար պէր
Ամըրըզը գիտնէ՝ օնու օրայա էնտիրէն Իշմաէ՚էլ-
2 էրին էլինաէն սաթըն ալար ։ Ա է Իսրայ Յօսէ-
ֆիլէ օլուպ՝ դալէչի աշըգ քիմնէ խոխ . վէ օ՝ Ամ-
3 սրըզը էֆէնտիսինին էվլինաէ օլուրուսու ։ Յմնի
էֆէնտիսի՝ Իսրայ օնուն ըա գուսու գու իչի՝ Իսրայ օնուն է-
4 լինաէ բուսի էէիրիրիսի ։ Ա է Յօսէփ օնուն
նաղարընաա լուդֆ պուլուպ՝ օնա խրղմէի էաէրի-
սի . վէ օնու էվինէ քէսխուսու Իայինն էսիպ՝
5 ճիւմլէ վարկէէիինի էլինէ Իէալիմ էլլէս ։ Ա է
օլսու քի՝ օնու էվինին վէ ճիւմլէ վարկէէիինին
իւղէրինէ քէսխուսու Իայինն էիմաչի գէմանա-
սան՝ Իսրայ Ամըրըզըն էվինէ Յօսէփ իչուն պէ-
րէքէիի կէօնաէրսի . վէ կէրէք էմսէ կէրէք զըր-
սու նէսի վարրսը խոխ , ճիւմլէսինաէ Իսրայլըն
6 պէրէքէիի օլսու ։ Յմնի ճէմի վարկէէիինի Յօ-
սէֆին էլինէ իէիրք էիմի . վէ օնուն նանընսու օ-
ղան էշնասան՝ նէսիչի էքմէքսէն զայրի պիլմէզ-
սի ։ Ա է Յօսէփ կիսիլ նիզէխ վէ կիսիլ
կէօսիէրիշի խոչ ։
7 Ա է օլսուբ պուննէսինէիրսէն սօնկրա՝ էֆէն-
տիսինին գարրսը կէօզէրինի Յօսէփ տիքիպ տէ-
8 սի Պէնիմիլ նաէի ։ Ամմա օ գայիլ օմնայսի՝ է-
ֆէնտիսինին գարրսընա տէսի . Իշիէ էֆէնտիմ
էմսէ նանըմսաա նէսէ վար պիլմէզ . վէ ճիւմլէ

քենաի վարիչեմինի էլիամ Ռէսիմ էմաի ։ Պու 9
էվաե՝ պէնաէն պէօյիւք եօղտուր . վէ սէնաէն
ղայրի՝ հիչ պիր նէանէչի պէնաէն մէն՝ էմմաի ,
չիւն սէն օնուն գարըսընըն . նա պէն պու պէօյիւք
քէօմիւլիւյիւ նի՞ճէ էաէյիմ , վէ Ա՛ստուա Ա՛լահ
իչէյիմ ։ Ա է օլտուքի՝ օլ Հէր նէգաատար կիւն 10
պէ կիւն Ա՛օսէֆէ սէօյլէրիաի իսէաէ , օ օնուն նա-
նընտաա նաամըպ՝ օնուն պիրլէշմիչէ օնու ս ինկ-
լէմէաի ։ Ա է օլտուքի պիր կիւն՝ Ա՛ստուամիմնի 11
կէօրմիչէ էվճ կէլտի . վէ օրատաա էվճն տաէմմէ-
րինաէն էվաէ Հիչ քիմսէ եօղուտու ։ Ա է օ՝ օնա 12
էա՛ վապընտաան նաիրշըդ՝ Պէնիմճէ նաամ տէտի .
ամմա օ՝ էա՛ վապընը օնուն էլինաէ պրագտը , վէ
գաչըդ՝ տիշարը չըգտը ։ Ա է օլտուքի՝ էա՛ վապը- 13
նը էլինաէ պրագտըդընը՝ վէ ս իշարըյա գաչտըդը-
նը կէօրիւնճէ , Ա՛վնինն տաէմմէրինի չաղըրդը՝ 14
վէ օնդաա սէօյլէյիդ տէտի . Պաղդն , պիդի բէղիլ
էմմէք իչինն՝ պիդի պիր Ա՛պրանի տաէմ կէմի-
տի . օ՝ պէնիմճէ նաամտաղ գաատիլճէ պաննա Ա՛էլտի ,
վէ նինքսէք սէսիլճ պաղըրտըմ ։ Ա է օլտուքի՝ 15
սէսիմի գաղտըրըդ պաղըրտըդըմը իչիմինէյի կի-
պի , էա՛ վապընը նանընմնաա պրագդը՝ վէ գաչտը
ոիշարը չըգտը ։ Ա է էֆէնտիմի էվինէ կէլինը- 16
ճէյէտէք՝ էա՛ վապընը քէնաի նանընտաա ալը գօ-
տու ։ Ա է օնա՝ պու սէօյլէրէ կէօրէ սէօյլէյիդ 17
ա՛էտի . Պիդի կէմիրտիչէյին Ա՛պրանի քէօչ՝ պէնի
բէղիլ էմմէք իչինն պաննա Ա՛կէտի ։ Ա է օլտուքի՝ 18
սէսիմի գաղտըրըդ պաղըրտըդըմ կիսի՝ էա՛ վա-
պընը նանընմնաա պրագտը , վէ ոիշարըյա գաչտը ։
Ա է օլտուքի՝ է Ֆէնտիմի քէնաի գարըսընըն քէն- 19
պինէ սէօյլէյիդ՝ Ա՛ֆօլճն պաննա պէօյէճէ էլլէ-
սի տէտիյի սէօյլէրինի իչիմինէյի կիպի՝ ֆօլգ էսի
գումիուշտու ։ Ա է Ա՛օսէֆին էֆէնտիմի օնու 20

դուխաւ՝ ընտանեաւ գօտու, օր մահալէ քի՝ փա-
սիշահըն մահպուսլերի հայպախիլէր. վէ օրատա
21 ընտանեաւ խոի։ Ի՛մին Ի՛ապպ Եօսէֆիլէ օրուպ՝
օնա իհսան էյլէսի. հէմ օնա ընտան ադասընըն
22 նադարընտա լուդֆ պու լուտրատու։ Ա է ընտա-
նըն ադասը՝ ընտանեաւ օլան ճիւմլէ մահպուսլերի
Եօսէֆին էլինէ թէսլիմ էդեի. վէ օրատա հէր
23 մասալահամը կէօրսէն ծ խոի։ Ընտան ադասը՝
օնուն էլինեէ օլան հիչ պիր նէսնէյէ պագմամը-
ատը. զիրա Ի՛ապպ օնունլա խոի, վէ Ի՛ապպ՝ օնուն
հէր իշլէտիլինի բոսթ կէմիրիրսի։

ՊԸՐ 40։

1 Ա է օրատաքի պու նէսնէլէրտէն սօնկրա՝ Ընտը
փադիշահըն գատէհքնարը վէ էքմէքճիսի՝ ե-
քէնտիլէրի Ընտը փադիշահընա գապահամ իշ-
2 լէտիլէր։ Ա է Ցիրաօն պու խըլի խատէմլէրինէ՝
Եանդ գատէհքնարընը պուշրատընա վէ էքմէքճիլէր
3 պուշրատընա դազանպ էյլէսի։ Ա է օնարը Եօսէ-
ֆին մահպուս օլատուղու մահալէ՝ ա՛սասլար պաշը
4 էվլինին հապսընտա ընտանեաւ գօտու։ Ամոի ա՛-
սասլարըն պաշը օնարը Եօսէֆէ ըսմարլասը, վէ
օ՝ օնարա խըզմէլի էտէրիսի. վէ օնար պիր էյի ամ
հապսատէ գալմըշտըր։
5 Ա է ընտանեաւ մահպուս օլան Ընտը փադի-
շահըն գատէհքնարը վէ էքմէքճիսի՝ էքիսինէ
հէման պիր կէճէտէ հէր պիրինին սիւշինէ վէրի-
լէն թա՛պիրէ կէօրէ՝ պիրէր սիւշ կէօրսէյէր։
6 Ա է Եօսէֆ սապահլայըն օնարա կէլսի, վէ օն-
ընտը կէօրսէյէք՝ իշլէտ գատաղէմտէ խոիլէր։
7 Ա է էֆէնտիսինին էվինտէ պիրէօնճէ մահպուս
օլան Ցիրաօնուն խատէմլէրինէ սօրուպ տէսի.
Ինշաննիւղ՝ պու կիւն նէ սէպէպտէն պօղդուն

տուր։ Ա է ծնա ահարկեր. Տիւշ կէօրտիւք, վէ 8
ծնու Թա՛պիր էսէն նօգ. վէ Յօսէփ ծնարտա ահ-
տի. Թա՛պիր Աստուա մնասուս ահ՚կիլի. քէրէմ
էտիպ՝ պանա նայդ էտին։ Յոնի գատէհքնար- 9
լար պաշը քէնտի տիւշունիւ Յօսէփէն նայդ էտիպ՝
ծնա ահտի. Տիւշումէ կէօտիւքի՝ էօնիւմէ պէր
տամա վար իտի. Ա է տամատա իչ չըպուդ վար 10
իտի. վէ օ՝ փիլիսէնիր կիպի չիչէք չըգարդ՝ տալ-
գըմպարր իւզիմ ՆԷմիշտիրտի. Ա է Ֆիրաօնուն 11
գատէհի էլմումէ իտի. վէ իւզիմէրի ալդը՝ Ֆի-
րաօնուն գատէհինէ սըգտըմ, վէ գատէհի Ֆիրա-
օնուն էլինէ սունտուտ։ Յոնի Յօսէփ ծնա ահ- 12
տի. Պունուն Թա՛պիրի պու տուր. իչ չըպու՛դ՝
իչ կիւնտիւր։ Իչ կիւնտէն սօնկրա՝ Ֆիրաօն 13
ահնի խադրընա կէմիրիպ՝ Թէքրար մնտուպունա
գ ըյաճագ սըր. վէ Ֆիրաօնուն գատէհինի՝ օնուն
գատէհքնարը օլտուղունտա էվէլքի ա՛տէմ իւ-
դերէ՝ էլինէ սունտաճագ սըն։ Ա՛մմա էլլէյհ նայիլ 14
օլտուղդ՚ն դէման՝ պէնի փիքրինէ կէմիր, վէ քէ-
րէմ էտիպ՝ պանա իհսան գըլ. վէ պէնի Ֆիրաօ-
նուն խադրընա կէմիրիպ՝ պէնի պու էվտէն չը-
գա՛ր։ Օ՛րա հադդան պէն՝ Իսրանիլէրին տի- 15
արընտան չալընտըմ. վէ պուրատա տահի պէր
նէտանէ էմմէտիմ՝ քի՝ պէնի պու գույուլայ տամա-
լար։ Ա է էվ մէքձի պաշը էյի Թա՛պիր էմանէլինի 16
կէօրինճէ, Յօսէփ ահտի. Գէնն տահի տիւ-
շումէ կէօտիւքի՝ պաշըմտա իչ տագ սէլէ՛ վար
իտի. Ա է էն իւսթա էբի սէլէտէ՝ էվ մէքձի իչի 17
օլտուդ՝ Ֆիրաօնուն Հէր դաամ՚նա ան վարրար.
վէ գուշլար օնլարը պաշըմ՚ իւդէրինէ օլան սէլէ-
տէն ենէրէրիմ։ Ա է Յօսէփ ձէվապ վէրիպ ահ- 18
տի. Օնուն Թա՛պիրի պու՚տուր. Իչ սէլէ՝ իչ
կիւն ահար։ Իչ կիւնտէն սօնկրա՝ Ֆիրաօն սէ- 19

նին պաշտնը իւղերինտէն գալտրըպ՝ սէնի պիր
ադամա սասմադարը. վէ գուշլար սէնին իւղերին-
20 տէն էմինի նէյլեմէլըէր։ Ա՛ է օլտուքի իւշին-
ճիւ կիւնտէ՝ Ֆիրաւնուն մէվլուտու կիւնիւ օլուպ՝
ճիւմլէ գուլլարընա պէյտիկէմ էյլէտի. վէ գուլա-
րընին արասընտա՝ գատէհքնարլար պաշը վէ էք-
21 մէքճիլէր պաշը խադրընա կէլտի։ Ա՛ է գատէհ-
քնարլար պաշը յը մինտուպտընա ատճնտէրսի. վէ
22 օ՛ Ֆիրաւնուն էլինէ գատէհքի սունտու։ Ա՛մմա
էքմէքճիլէր պաշը յը՝ Յոսէֆին ծնլարա թատպիր
23 էմտյինէ կէօրէ ասմըրտը։ Ա՛ է գատէհքնար-
լար պաշը Յոսէֆի փէքրինէ կէմիրմատի, լաքին
ծնու ունուտմատու։

ՊԵՐ. 41։

1 Ա՛ է օլտուքի՝ թէկմամէն էքի սէնէտէն սօնկրա,
Ֆիրաւն տիւշինտէ կէօրտիւքի՝ ըրմադըն գէնա-
2 ըընտա տուրտույօրտու։ Ա՛ է իշլէկ ըրմադատան՝
կէօրինիւշտէ կիւգէլ վէ էմտէ սէմիզ էնէտի
3 ինէք չօգադ՝ սաղլըգատա օմմանըրլարը։ Ա՛ է
իշլէկ ծնլարդն արտընարընձա ըրմադատան՝ կէօրի-
նիւշտէ չիրքին վէ էմտէ արդզ էնէտի պաշգա
ինէք չօգտը, վէ օպդը ինէքլէրին եանընտա՝ ըր-
4 մադդն գէնարընտա տուրտույարդտը։ Ա՛ է օ՝
կէօրինիւշտէ չիրքին վէ էմտէ արդզ ինէքլէր՝
կէօրինիւշտէ կիւգէլ վէ էմտէ սէմիզ ինէքլէրի
5 նէտիկէր։ Ա՛ է Ֆիրաւն ույանտը։ Ա՛նտէն
ույգույա վարդ՝ թէկրար տիւշինտէ կէօրտիւ-
քի՝ պիր գալմամէ նէտի սէմիզ վէ էյի պաշտգ-
6 լար չօգտարդարդտը։ Ա՛ է իշլէկ ծնլարդն արտ-
լարընձա՝ նէտի արդզ վէ կիւնտօղտուտու նէկլին-
7 տէն եանմըշ պաշտգլար պիթէկլէրը խտի։ Ա՛ է
օ արդզ պաշտգլար՝ նէտի սէմիզ վէ տօլու պա-

չագլարը եւ թամուղար : Ընտէն Փիրաօն ուչան-
ար , վէ իշխէ տիւշ խոր : Ա է օլտուբի սապահ- 8
ան օնուն ճանըն սըգըլար, վէ կէօնաէրիպ Ա՝ր-
սըրըն ճիւմլէ սահհարըրներ վէ ճիւմլէ ա՛լիմէ-
րինի չաղըրար . վէ Փիրաօն օնլարա տիւշինիւ
նագլ էլմախ , ամմա օնու Փիրաօնա թա՛պիր
էտէն նօղ խոր :

Ա է գատէհքնարլար պաշը Փիրաօնա սէօյ- 9
լէյիպ ուէախ . Պու կիւն պէն գապահամըրըմը
անկայօրում : Փիրաօն գուլլարընա զուզապ է- 10
տիպ՝ պէնի ա՛սասլար պաշը էվինէ հապսէ վեր-
ախ , կէրէք պէնի՝ կէրէք էքմէքճիլեր պաշըդը :
Ա է պիր կէճէակ հէմ պէն հէմ ա տիւշ կէօր- 11
ախ . Հեր պիրիմիզ քէնամ տիւշինիւն թա՛պի-
րինէ կէօրէ տիւշ կէօրախ : Ա է պիրիմիզ օրա- 12
ան ա՛սասլար պաշընդըն քէօլէմի պիր Ա՛պրանի
ուշագ վարըրար , վէ օնա նագլ էլմախ , վէ ա պի-
զէ տիւշերիմիզի թա՛պիր էլմախ . Հեր պիրիմիզէ
տիւշինէ կէօրէ թա՛պիր վէրախ : Ա է ա՛յնէյ- 13
րէ պիզէ վէրախդի թա՛պիրէ կէօրէ՝ Հէման պէօյ-
լէ օլուռ , պէնի մանսուպումա ուէօնաէրախ , վէ
ծնու ասար :

Ա է Փիրաօն կէօնաէրիպ՝ Յօսէֆի չաղըրար, 14
վէ օնու ա՛ճէլէ իլէ գույուտան չըգարար լար . վէ
Ի՛րաշ օլուպ՝ էա՛վապլարընը ուէյիշմիրար , վէ
Փիրաօնա կէլար : Ա է Փիրաօն Յօսէֆէ ուէ- 15
ախ . Պիր սիւշ կէօրախիմ , վէ օնու թա՛պիր
էտէն եօգտուր . վէ պէն սէնա էէն էօթիւբիւ իշխիմ-
տիքի՛ իշխիմ էյին տիւշիւ թա՛պիր էտէրսէն
ուէրլէր : Ա է Յօսէֆ Փիրաօնա ճէվապ վէ- 16
րիպ ուէախ . Պէն ուէյիլ՝ Փիրաօնունէն ա՛յրընմըշ-
նէ Ա՛լլահ ճէվապ վէրէճէք : Ա է Փիրաօն Յօ- 17
սէֆէ ուէախ . Տիւշիմտէ կէօրախիմքի՛ ըրմաղդն

18 քէնարընտա տուրոյօրտում։ Ա է իշմէ ըրմագ-
տան՝ էթաէ սէմիզ վէ կէօրիւնիշտէ կիւղէլ
էէտի ինէք չըդտը, վէ սաղըդտա օթլանըըլար-
19 ըտը։ Ա է իշմէ օնլարըն արտարարընձա էէտի
պաշդա զան փ՝ վէ կէօրիւնիշտէ ղայէթի չէրքին՝
վէ էթաէ արըդ ինէքլէր չըդտը, չէրքինէքտէ
հիչ օնլար կիպի՝ պիւթիւն Ա ընըը տէյարընտա
20 կէօրմէտիմ։ Ա է օ արըդ վէ չէրքին ինէքլէր՝
21 եվվէլքի էէտի սէմիզ ինէքլէրի էէտիէր։ Ա է
օնլարըն գարընընա կիրտիլէր, վէ գարընըարընա
կիրտիքլէրի պէլլի օլմատը. ամմա օնլարըն կէօ-
րիւնիշտէ եվվէլքի կիպի չէրքին իտի։ Ա նաէն
22 ուչանտըմ։ Ա է Ը՝ ղըզը տիւշիւտմէ կէօրտիւմ
քի՝ իշմէ պիր գալէմտէ էէտի տօղու վէ էչի պա-
23 շագլար չըդարըրտը։ Ա է իշմէ օնլարըն
արտընձա էէտի ուփագ՝ արըդ վէ կիւն տօղու-
տու էէլինէն եանմըշ պաշագլար պիլմէր իտի։
24 Ա է օ արըդ պաշագլար՝ էէտի էչի պաշագլարը
նուխտուլար։ Ամմի սահհապարատա սէյյէտիմ,
25 ամմա պանա պէչան էէն նօգտուր։ Ա է Ա՝օ-
սէվ Ֆիրաօնա տէտի. Ֆիրաօնուն տիւշիւ պիր
տիր. Ա յուհ էտէճէչինի Ֆիրաօնա պէչան էչի-
26 տի։ Ա էտի էչի ինէք՝ էէտի եըլտըը, վէ էէտի
27 էչի պաշագ՝ էէտի եըլտըը. պիր տիւշտիւր։ Ա է
օնլարըն արտընձա չըդան էէտի արըդ վէ չէրքին
ինէք՝ էէտի եըլտըը, վէ էէտի արըդ Ա՝ կիւն տօ-
ղուտու էէլինէն եանմըշ պաշագլար՝ էէտի եըլ-
28 ըդ՝ գրմըզ՝դտըը։ Ֆիրաօնա սէյյէտիմ էէօզ
պէտ տուր. Ա յուհ քէնտի էտէճէչինի Ֆիրաօնա
29 կէօսթէրմիշտիր։ Իշմէ ճիտմէ Ա ընըը տէյարըն-
տա էէտի եըլ պէչիւք պօղուտ կէլէճէք տիր։
30 Ա է օնլարըն արտընձա էէտի եըլ գրմըզ կէ-
լէճէք, վէ հէփ պօղուտ Ա ընըը տէյարընտա տ-

նուտուլաճաք տըր . վե գրեթըգ՝ ևերի թեղեք
էաէճէք : ու է պօղտուք ևերուէ՝ օնտան սօնկրա 31
օլաճագ գրեթըղը՛ն սէպէպինաէն պիղինամկէճէք-
տիր . վերա զայէեթվե աղբըր օլաճագ տըր : ու է 32
տիւշիւն՝ Փիրաօ՛նա իքի քէրրէ թեկբարըլանմա-
սընըն սէպէպի պու՛րի՝ պու նէսնէ Ա՛ստհատան մու-
գաբրէր օլըռնատու , վե Ա՛ստհ պռնու թեզ իմրա
էաէճէքտիր : ու է շիմդի Փիրաօ՛ն պիր ա՛ստիվ 33
պիղկիճ ատէմ պուլսուն , քի օնու Ա՛ղրը տէյարը
իւզերինէ նասպ էթսին : Փիրաօ՛ն պէօյլէ էյ- 34
լէսին , վե վիլայէթին իւզերինէ նազըրլար թա՛յ-
ին էթսին . վե Ա՛ղրըրն էհալիսինաէն՝ պօղու-
զուն նէտի ևրըլնատա պէշտէ պիր ատա : ու է օ 35
կէղէճէք էյի ևրըլարըն զախիրէսինի տէվէ իրսին-
լէր . վե Փիրաօ՛նուն էյի՛ ալեմնատա՝ շէհրիէրտէ
զախիրէ իչինն պուղտայ ևրղըզ՝ սագ լասընըլար :
ու է Ա՛ղրը տէյարընատա օլաճագ նէտի ևրլ 36
գրեթըգ իչինն պու զախիրէ նէր իչինն հրփզ օ-
լռնատունքի՛ նէր գրըրըմնայա :

ու է պու սէօզ՝ Փիրաօ՛նուն կէօզլէրինէ վե 37
ճիւմլէ գուլլարընըն կէօզլէրինէ խօշ կէօրինը-
տիս : ու է Փիրաօ՛ն գուլլարընատա տէտի . Պու- 38
նուն կիպի՝ տէրռնինտէ Ա՛ստհըն բուհու օլան
քիմսէ պուլընմույուզ : ու է Փիրաօ՛ն Յոսէֆէ 39
տէտի . Ա՛ստհ՝ չինըքի պու ճիւմլէյի սանատ պիլ-
տիրմիշտիր , սէնինն կիպի ա՛լիմ վե պիլկիճ նէօգ
տուր : Ա՛ն էվվելին իւզերինէ օլ , վե ճիւմլէ 40
խալգրմ սէնինն աղրընատ պատսըն . նամընըզ
թահսէ հասէպսիզ սէնատէն պէօյիւք օլայըմ :
ու է Փիրաօ՛ն Յոսէֆէ տէտի . Իշթէ սէնի՛ 41
Ա՛ղրըրըն պիւթիւն տէվլէրինէ նասպ էթ-
տիմ : Ա՛նատէն Փիրաօ՛ն եիւզիւյիւնիւ էլինատէն 42
չըգարըպ՝ օնու Յոսէֆին էլինէ գօտու . վե օնա

արքային Էսթապլայր կկյանքիդ՝ պօյնունա ալ-
43 *Թուն զինձիր Թագաւոր ։ Ա Է օնու քէնտխինին*
լբին Չի գօչուսունա պինտիրտի . վէ օնուն էօնիւն-
ձէ չաղըրըրլարրար . Տիղ չէօքիւն . վէ օնու պի-
Թիւն Ա Ընըրըն տիյարը իւղերինէ նանպ էԹտի ։
44 *Հէմ Ֆիրաօն Աչսէֆէ տէտի . Պէն Ֆիրաօնտուտ .*
վէ Ա Ընըրըն պիւԹիւն տիյարընտաս սէնին իշնին
օլմագսըզըն՝ Հիչ պիր քիմսէ էլինի նա այաղընը
45 *գալարրմայա ։ Ա Է Ֆիրաօն Աչսէֆին տաղնա*
Ա ափնաԹ փանէաՀ գօտու , վէ ()ն շէհրինին
քահինի փօդիֆէրաՆըն գրըը Ա սէնաԹի օնա
գարը իչուն վէրտի . վէ Աչսէֆ Ա Ընըը տիյարընը
կէզմէկէ չըգտը ։
46 *Ա Է Աչսէֆ Ա Ընըը փատիշահը Ֆիրաօնուն*
Հուզուրունա չըգտրը՝ գէմուն՝ օլմուզ նաչընտաս
իտի ։ Ա Է Աչսէֆ Ֆիրաօնուն Հուզուրունտան՝
չըգրտ՝ պիւԹիւն Ա Ընըը տիյարընը տօղաշտը ։
47 *Ա Տնի պօղուղըն նէտի նը ըլընտաս նէր զանիմէ Թէկ*
48 *մահսուլաԹի վէրտի ։ Ա Է Ա Ընըը տիյարընտաս օ-*
ըան նէտի նը ըլըն ճիւմլէ զախիրէսինի տէվ շէհրիպ՝
զախիրէյի շէհրլէրէ գօտու . Հէր շէհրին էդրա-
ֆընտաքի Թարլաբարտաս օրան զախիրէյի՝ ծ շէհ-
49 *րէ գօտու ։ Ա Է Աչսէֆ՝ տէնիլ գուժու գատար*
զայէԹ չօգ պուղտայ նըղտը . շէօյլէքի՝ Հիսապէ
կէլմէտիյի իչուն՝ Հօլչմէսինի փէրազաԹի էյլէտի ։
50 *Ա Է գրԹլըղըն նը ըլտրը կէլմզտէն էվվէլ՝ Աչ-*
սէֆէ իբի օղուլ տօղտու , բի օնլարը օնա ()ն շէհ-
րինին քահինի փօդիֆէրաՆըն գրըը Ա սէնաԹի
51 *տօղուրտու ։ Ա Է Աչսէֆ իլը տօղուշունուն պա-*
տընա Ա անասսէ գօտու . զէրա պէնի . Ա լլահ պա-
նա Հէր տէրտիմի՝ վէ պապամին ճիւմլէ էվինի ո-
52 *նուԹտուրտու ։ Ա Է Հբինճինին տաղնա Աֆրա-*
իմ գօտու . զէրա պէնի . Ա լլահ պէնի պէլամըն նե-
ղինտէ մէյմէտտր գըլտը ։

Ա Է Ա)նըրը տէյարընատա օլան պօլուդուն եէտի 53
եըլը կէչտի: Ա է Ա)օսէֆին տէտէյի կիպի՝ դրե- 54
լըշըն եէտի եըլը կէլմէյէ պաշլատը. վէ ճէմի՝ տէյ-
արլատա դրելը'դ օլտու, ամմա Ա)նըրըն ճիւմ-
լէ տէյարընատա էքմէք վարըրը: Ա է ճիւմլէ Ա)ն- 55
ըրը տէյարը աճըդատը, վէ խալդ էքմէք իչիւն Ֆի-
րաօ'նա ֆէրման էյլէտի. վէ Ֆիրաօն ճիւմլէ Ա)ն-
ըրըլըլարա տէտի. Ա)օսէֆէ կիտին. օնուն սիզէ
տէտիյինի էյլէյին: Ա է Եէրին ճիւմլէ Եիւսիւֆ 56
իւզերինտէ դրելը'դ օլտու. վէ Ա)օսէֆ պուղտայ
պանպարլարըն ճիւմլէսինի աչտը, վէ Ա)նըրըլըլարա
սաթմըշ. վէ դրելըդ Ա)նըրը տէյարընատա շէհատիա
օլտու: Ա է ճիւմլէ Եէր՝ Ա)օսէֆտէն ալընէյէ սա- 57
ղըն ալմաղա Ա)նըրըա կէլիրդէր իտի. ինչու ճիւմլէ
Եէրտէ դրելըդ շէհատիա օլտու:

ՊՒՐ. 42:

Ա Է Ա)ա'գօպ՝ Ա)նըրըտա զահիրէ վար իտիյինի 1
կէօրտիւքտէ, Ա)ա'գօպ օղուլլարընա տէտի. Ա'յ-
շիւն պադը շըրըրընըդ: Ահմ տէտի Իշեվ իշևե- 2
տիվքի՝ Ա)նըրըտա զահիրէ վար. օրտայա էնիպ՝ պի-
զէ օրատան սաղըն ալըն, քի սաղ գալալըմ վէ
էօլմէյէլիմ: Իտին Ա)օսէֆին օն գարընա աշլարը՝ 3
Ա)նըրըա պուղտայ սաթըն ալմաղա էնիպիէր:
Ա)մմա Ա)ա'գօպ՝ Ա)օսէֆին գարընտաշը Պէնիամի- 4
նի գարընտաշլարըլը լա կէօնտէրմէտի. ղէրա տէ-
տի. Օ'լմայա պիր պէյտայ օղրայա: Ա է Իտա- 5
էլին օղուլլարը օրայա վարանլար իլէ պէրապէր պա-
ճընէ սաթըն ալմաղա կէլտիլէր. ղէրա Ա)անատա
տէյարընատա գրելը'դ վարըրը:

Իտին Ա)օսէֆ՝ օլ տէյարըն վալիսի իտի. Եէրին 6
ճիւմլէ խալգընա օ' սաթարըրտը. իտին Ա)օսէֆին
գարընտաշլարը կէլտիլէր, վէ Եիւզլէրի Եէրէ պա-

7 բապէր՝ օնա թէմէննա էթտիլէր : Ալ է Յօսէֆ
գարընտաշլարընը կէօրտիքտաՀ՝ օնլարը դանըտը,
ամմա քէնտիսինի օնլարա դանը՛թմայիպ՝ օնլարա
սէրթ սէօյլէտի, վէ օնլարա սէտի. Ելհըտէն
կէլտինիզ. վէ օնլար տէտի. Վանատան տիսարընա
8 տան զահիրէ սաթըն ալմադա Ելչի : Յոտի
Յօսէֆ գարընտաշլարընը դանըտը՛, ամմա օնլար
9 օնու դանը՛մատըլար : Էմ Յօսէֆ՝ օնլարընը
Հագգընա կէօրտիւյու տիւշլէրի Հաղրընա կէլիպ՝
օնլարա սէտի. Ալիզ ճասուսլարսընըզ մէմլէքէ-
10 թին զաի՛ֆլիկինի՛ կէօրմէյէ կէլտինիզ : Ալ է օնա
տէտիլէր. Յօգ էֆէնտիմ՛. անճագ գուլլարընը զա-
11 խըրէ՛ սաթըն ալմադա կէլտիք : Էփիմիզ պիր
սառմին օղուլլարընըզ. պիզ տօղրու քիշիլէրիզ.
12 գուլլարընը՝ ճասուսլար տէյիլլէրտիր : Ելմա օ՛
օնլարա տէտի. Յօգ. անճագ մէմլէքէթինի զաի՛ֆ-
13 լիկինի՛ կէօրմէյէ կէլտինիզ : Ալ է օնլար տէտի.
Պիզ գուլլարընը՝ Վանատան տիսարընտա պիր սառ-
մին օղուլլարը օլարագ՝ օն իքի գարընտաշընզ. վէ
իշլէթ էն քիւչիւյու պուկիւն պապամընզին եանընը-
14 տատըր, վէ օպիրի զայըպ օլտու : Ալ է Յօսէֆ օն-
լարա տէտի. Միզէ սէօյլէյիպ՝ ճասուսլարսընըզ
15 տէտիյիմ՛ պու տուր. Պունունլա սընանմադընը-
նըզ. Փիրաօնուն պաշը՛ իչինի՛ քիչիւք գարընտա-
շընըզ պու բայա կէլմէյինճէ՝ պու բատան չըգմազ-
16 սընըզ : Ալիսէն պիրինի՛ գարընտաշընըզը ալ-
մադա՛ կէօնտէրին, վէ սիզ մինՀպուս օլասընըզ,
վէ սիզտէ կէրչէքլիք վարմը տէյի՛ սէօզլէրինիզ
թէճրիպէ՛ օլունա. Հօնասա Փիրաօնուն պաշը՛
17 իչինի՛ սիզ ճասուսլարսընըզ : Ալ է օնլարը իչ
18 կիւն Հապսէ գօտու : Ելնէն իչիւնճիւ կիւնտէ՝
Յօսէֆ օնլարա տէտի. Պունու էյլէյին, վէ նա-
19 շայանընըզ. պէն Ելլահտան գօրգարըմ՛ : Յէթ

տօղրու քիշիլէրիսէնիզ , գարընտաշլարընըզտան
պիրի հապսանէնիլտէ մահպուս գալըրը . վէ սիզ
վարըն , էվինիզին ածըղը իչին զախիրէ կէօթի-
րիւն . Ա Է քիւչիւք գարընտաշընըզը պանա՛ կէ- 20
թիրին , վէ սէօղլէրինիզ կէրչէկ չըգա , վէ էօլ-
մէյէսինիզ : Ա Է պէզլէ էլլէտիլէր : Ա Է պիրի 21
պիրինէ տէտիլէր . Յահգիպան գարընտաշըմըզըն
խուսուսէնտա սուչլույուզ . զիրա օ պիզէ եավար-
տըգտա՝ ճանըներն սրգրնեմըսըներ կէօրտիւք , վէ
օնու տինկլէմէտիւք . իւզէրիմիզէ պու ս՛ըզլէթ՝
օնուն իչին կէլսի : Ա Է Ռուպէն օնլարա ճէվապ 22
վէրիպ տէտի . Պէն սիզէ սէօյլէյիպ՝ Յօճուղուն
կիտահնա կիրմէն տէ՞մէտիմմի , ամմա պէնի
տինկլէմէտինիզ . վէ իշթէ շիմտի գանը ատանը յօր-
տամի օնլար Յօսէֆին անկլար խալխընի պիլմէտի- 23
լէր . զիրա ատալարընտա թէրճէման վարիտի :
Ամմա օ՝ եանլարընտան տավուշտուպ աղլատը՛ . ան- 24
դէն ՚նլարա՝ տէօնիպ՝ օնլարը լա տէօյլէշտի , վէ
օնլարտան Շ խմ օնու ալըպ՝ օնու կէօղլէրի էօ-
նիւնէ պաղլատը : Ամտէն Յօսէֆ օնլարըն 25
դաալարընը պուզտայըլա տօլտուրմադա՝ վէ հէր
պիրինին ագչէսինի քէնտի չուվալընա գօմմադ՝
վէ օնլարա նօլ զախիրէսի վէրմէյէ պույուրտու :
Ամմի օնլարա պէզլէ էլլէտի :

Ա Է պուզտայլարընը էշէքլէրինէ ևիւքլէտիպ՝ 26
օրատան կիթմիրլէր : Ա Է պիրիսի գօնագ ևէրին- 27
տէ էշէյինէ նէմ՛ վէրմէք իչուն չուվալընը աչտրգ-
տա՝ ագչէսինի կէօրտիւ , քի իշթէ Թօրպասընըն
աղզընտա՛ իտի : Ա Է գարընտաշլարընա տէտի . 28
Ամդէմ պանա կէրի՛ վէրիլտի , վէ իշթէ հէման
Թօրպամտա՛ տըր . վէ ևիւրէքլէրի գօփտու , վէ
գօրգարագ պիրի պիրինէ տէտիլէր . Այ՛ տիր՝
Ամլահըն պու պիզէ էհմալի : Ա Է Ռանաան 29

ակյարընա պապալարը Լա՛ գօպա՛ կէլտիլէր , վէ
բէնտիլէրին պաշընա ճիւմլէ կէլէնլէրի օնա խա-
30 պէր վէրիպ ատիլէր ։ Օլ ակյարըն սահիպի
օլան քիմսէ պիզէ սէրթ սէօյլէիպ՝ պիզի օ ակ-
31 յարըն ճասուսլարը՝ Աէրինէ գօտու ։ Ալ է օնա
ատաիք ։ Պիզ տօղրու քիշիլէրիդ ։ ճասուսլար ատ-
32 յիլիդ ։ Պիզ պապամըզըն օղուլլարը՝ օն իքի գա-
րընտաշըդ ։ պէրի ղայպ օլտու , վէ էն քիւչլիյիւ-
պուկիւն Լանտան ակյարընտա պապամըզըտա
33 տըր ։ Ընտէն օլ ակյարըն սահիպի օլան քիմսէ
պիզէ ատաի ։ Ալզին տօղրու օլտուղունուդու պուն-
տան պիզէյիմ՝ գարընտաշընդըզըն պէրինի Համամ-
տա գօյմէրին , վէ էվինիզին ածլըդը իչինն պանիկէ
34 ալըն , վէ կէտին ։ Ալ է պանա էն քիւչլիք գարըն-
տաշընդըդը կէթիրին , վէ պիզէյիմ՝ քի՝ ճասուսլար
ատ յիլսինիդ , իլլա տօղրու քիշիլէրինիդ ։ ածաքէն
գարընտաշընդըդը պիզէ վէրիրսիմ՝ վէ պու ակյարտա
35 թիճարէթի էտին ։ Ալ է օլտուքի օնլար չուվալա-
րընը պօշամադըդարը՝ ղէմանն՝ իչինէ Էկը պիրինին
ագէսինին չորդընը չուվալընտա՝ իտի ։ վէ կէրէք
օնլար կէրէք պապալարը՝ ագէսէրինին չորդընդա-
36 րընը կէօտամլըքէրինտէ՝ գօրգատուլար ։ Ալ է պա-
պալարը Լա՛ գօպ օնլարա ատաի ։ Պէնի Էվլատլըդ
գօտունուդ ։ Լօսէֆ Համ , Էյմ Շ իմէօն Համ ,
Պէնիամինի տահի ալադաղալընըդ ։ պուդլարդըն
37 ճիւմլէտի պէնիմ պաշընա կէլտի ։ Ալ է Լուդէն
պապալարընա սէօյլէիպ ատաի ։ Լչէր օնու սանա
կէթիրմէզսէմ , իքի օղլումու Էօլտիւր ։ օնու էլիմէ
թէսլիմ էթ , վէ պէն օնու սանա կէրի կէթիրէյիմ ։
38 Ալ է օ ատաի ։ Ողլում սիպինէք Էնմէդ ։ պէրա գա-
րընտաշը Էօլմիւշ տիւր , վէ օ՝ Համրնըդ գալըր ։
վէ օ՝ կիտէճէյինիդ Համտա պէր պէլլա օղրայտա ,
պէնիմ ադ սաչըմը գատամէթէ մէզարա Էնտի-
րիրսինիդ ։

ՊԱՐ. 43.

Ա Է գրքոյգ Եերոե աղբրքանոը : Ա Է օլոու քի՝ 1
Ա ընբրուան կէթիրտիքլէրի զախիրէյի Եէյիպ 2
թիւքէթոիքլէրի կիպի պապալարը օնլարա տէտի.
Տէօնիւա՝ պիղէ պիրաղ Եէյէճէք սաթըն ալըն :
Ա է Յէհուատա օնա սէօյլէյիպ տէտի . Ա ատէմ 3
պիղէ ա՜նա իլէ թագրիր էտիպ տէտի . Վարընտա-
շընըղ սիղինլէ պիղէ օլմայընճա՝ պիղիմ Եիւղիւմիւ
կէօրմէյէսիղ : Յէյէր գարընտաշըմընը պիղիմիէ 4
կէօնտէրիրսէն , էնիպ՝ սանա Եէյէճէք սաթըն ա-
լըրըղ : Ա՜մմա էյէր կէօնտէրմէզսէն , էնմէյիղ . 5
զնրա օ ատէմ պիղէ տէտի . Վարընտաշընըղ սի-
զինլէ պիղէ օլմայընճա՝ Եիւղիւմիւ կէօրմէյէսիղ :
Ա է Յարաէլ տէտի . Ա՛ի՜չէն պա՜նա քէմինք էտիպ՝ 6
օ ատէմ տահա գարընտաշընըղ օլտուղունու խա-
պէր վէրտինիղ : Ա է տէտիլէր . Ա ատէմ պիղիմ 7
իչէն վէ խըսըմ ագրտապամըղ իչէն տիգգաթլէ
սօրուպ տէտի . Վապա՜նըղ տահա սա՜ղմը , գարընը-
տաշընըղ վա՜ղմը . վէ պիղ օնա պու սուալլէրէ կէօ-
րէ ճէվապ վէրտիք . Վարընտաշընըղը Էնոիրին
տէյէճէյինի՝ պիր վէճէյլէ պիրլէ՜ըմիյիքը : Ա՜ն- 8
աէն Յէհուատա՝ պապասը Յարաէլէ տէտի . Ա՛չա-
ղը պէնիմլէ կէօնտէր , վէ գալգրպ կիտէլիմ՝ , քի
սաղ գալալըմ՝ , վէ էօլմէյէլիմ՝ , կէրէք պիղ՝ կէրէք
սէն՝ վէ կէրէք չօճուգլարըմըղ : Ա՜նուն իչէն 9
պէ՜ն քէփիլ օլաւրսամ՝ օնու պէնիմ էլիմէ՜ն գա-
լապ էյի . օնու սանա կէթիրմէ՜զսէմ՝ , վէ էօնիւնտէ
տուրսամ՝ զմմազսամ՝ օ զէման սանա տայիմա գապա-
Յամըղ օլպըրմ՝ : Ո՜իրա էյէր օյալանմասայտը , 10
չիմոիկէտէք իլէ՛ քէրրէ տէօնմիշիւտիք : Ա է 11
պապալարը Յարաէլ օնլարա տէտի . Ա՜յլէյիսէ ,
չիմոի պուն՜ու էյլէյին . Վապալարընըղա պու նէ-

բին էն էյի մէյվէլէրինտէն ալըպ՝ օ ատէմ փէշ-
քէշ կէօմիւրիւն , պիրաղ պէլասան վէ պիրաղ
պալ՝ պահար վէ միւրրիւ սաֆի՝ ֆրսէթըդ վէ պա-
12 տէմ : Ա է էլինի լտէ էլի գամ ագէչ ալըն .
հէմ չուվալլարընըզըն աղզ ընտա կէրի գօնու-
լան ագէչի էլինիզլէ կէրի կէօմիւրիւն . պէլքի
13 եանկըզըզ գ օլմուշտուր : Ա է գարընտաշընըզը
14 ալըն , վէ գալդըդ՝ օ ատէմէ տէօնիւն : Ա է ճիւմ-
լէյէ գատիր Ա՛լլահ՝ սիզէ օ ատէմին հուզուրուն-
տա մէրհամէթի վէրսին , քի սիզին իչիւն օպիր գա-
րընտաշընըզը հէմ Պէնիամինի սալ՛վէրսին . վէ
պէն նիճէլի էվլատըզ գալդըմ՝ էվլատըզ գա-
լայըմ :
15 Ամոի ատէմլէր պու փէշքէշլէրի ալտըլար , վէ
էլէրինտէ էլի գամ ագէչ հէմ Պէնիամինի ալըդ՝
վէ գալդըդ՝ Ա՛ղըրդա էնտիլէր , վէ Յօսէֆին հու-
16 զուրունտա՛ տուրտուլար : Ա է Յօսէֆ Պէնիա-
մինի օնլարըլա կէօրիւքտէ՝ քէնտի էվինին քէտ-
խուտասընա տէտի . Պու ատէմլէրի էվէ կէօմիւթ,
վէ պիր Հայրման պօղազլա , վէ Հազըր էյլէ . դիրա
պու ատէմլէր էօյլէյին պէնիմլէ նէյճէ՛էլլէր :
17 Ա է օ քիմսէ Յօսէֆին տէտիյի կիպի է լէտի .
վէ օքիմսէ՝ օ ատէմլէրի Յօսէֆին էվինէ կէօ-
18 միւրիւլիւքլէրի՛ իչիւն՝ գօրգուպ տէտիլէր .
Պունտան ագտէմ չուվալլարընըզա տէօնտիւրիւ-
լէյն ագէչ իչիւն կէօմիւրիւլէյօրուզ , քի իւգէրի-
միզէ հիճիւմ էտիպ՝ իսմի իւմիւզէ տիւշէ , վէ պի-
19 զի գուլլար իչիւն՝ հէմ էշքէլէրիմիզի ալա : Ա՛խ
տի Յօսէֆին էվինին քէտխուտասը օլան տա էմ
եանդաշընա՝ էվին գափուտսունտա՝ ծնա տէօյլէտիլէր ,
20 Ա է տէտիլէր . Բ՛մ՛ն էֆէնտիմ . պունտան ագ-
տէմ նէյճէ՛էլ սաղըն ալմադա էնտիյիմիզ մա՛-

քեամ տիւբ : Ինձի օրտուքի՝ գօնագ ևէրինէ վա- 21
րըզ՝ չուվալարըմըզը ասարդըմըզտա , իշմէկ հէր
պէրիմիզէն ապչէսի չուվալընէն աղըընտա խոր ,
թէմամէն գարմըսըյլա ապչէմիզ խոր . վէ օնու է-
լեմիզելէ կէրի կէմիրտիք : Ա է ևէյէձէք սամըն 22
ասմադ իչինն՝ էլեմիզտակ պաշգա ապչէ էնտիրտիք .
ապչէմիզի չուվալարըմըզա քիմ գօտուդուննու
զիլմէյիզ : Ա է օ տէտի . Ինձի սիզէ , գօրդմանն . 23
Ինձհէրնըզ՝ վէ պապանըզէն Ինձհէր չուվալարը-
նըզտա սիզէ խաղինէ վէրտի . ապչէնիզ պանա
կէլտի : Ինձհէն օնըզտա Ը խմէօնու չըդարտը :
Ա է օ քիմնէ ատէմիէրի Ինձէֆին էմինէ կէօ- 24
թնրտու . վէ այագ ըսրընը նայդ ամադա սու վէր-
ուտի , հէմ էչէքըէրինէ նէմ վէրտի : Ա է օնըզտ՝ 25
Եօյնէյին Ինձէֆ կէլինձէյէտէք՝ փէչքէշնէրի
Հաղրըզտատ իյիր . զիրտա օրատտա էքմէք նէյէձէք-
ըէրինի իշնիտիէր : Ինձի Ինձէֆ կէտիքէչէյին՝ 26
էլնէրինտէ օլան փէչքէշի նէմ՝ օնտա կէմիրտիէր .
վէ օնտա նէրէ պէրտապէր թէմմինտա էմտիէր : Ա է 27
օ՝ օնըզտրն սաղըզընը սօրուպ տէտի . Ը տէտիչի-
նինիզ իսմէյէտ պապանըզ էչի խոշմու . տահա
սաղմը : Ա է տէտիէր . Կուրան պապամըզ էչի 28
խոշ տուր , տահա սաղտըզ . անտէն էյիրսէ՝ թէ-
մինտա էմտիէր : Ա է կէօղէրինի գալտըրըպ՝ ա- 29
նասընըն օղլու գարընտաշը Պէնիամինի կէօրինն-
ձէ տէտի . Ը՝ հադրընտա պանտա տէտիչինիզ
քիս չինք գարընտաշընըզ պուտմու : Էմ տէտի .
Ինձհ սանտա ինայէմ էմմէն օղլում : Ա է Ինձ- 30
սէֆ Թէդ գալգտը . զիրտա գարընտաշընտա պաղըը
դուշուտու , վէ աղլամտակտա նէր ապարըտը . խմսի
իչ օտայա կիրիպ՝ օրատտա ապտատը : Ինձհէն ևիս- 31
զինու եայդայըպ՝ չըդտը . վէ Թահամմիւլ էտիպ
աէտի . Ինձմէք կէմիրին : Ա է օնտա պաշգա՝ վէ 32

ընտրա պաշգա՝ վէ ընունլա նէյէն Ա՝ընտրելտրա պաշգա գօտուլար . զիրա Ա՝ընտրելտրա՝ Ի՝պրա-
Նիլէրիլէ էքմէք նէմսի ճայիղ տէյիլ իտի . չիւն
38 պու՝ Ա՝ընտրելտրա մէրրուհ իտի ։ Ա է ընունն էօ-
Նիւնտէ՝ իլք տօղմուշ քէնտի իլք տօղուշունա կէօ-
բէ՝ վէ քիչիւք քէնտի քիչիւքլիկինէ կէօրէ օ-
թուրտուլար . վէ տէմիլէր՝ քէնտի քէնտիլէրինտէ
34 շաշարլար ։ Ա է օ՝ ընտրա իչիւն էօնիւնտէն հիս-
տէլէր կէօնտէրտի . ամմա Պէնիամինին հիսէսի օ-
պէրլէրին հիսաէսինտէն պէշ գաթ գլուտէ իտի .
իմաի իչտիլէր , վէ ընունլա պէրապէր քէյֆլէն-
տիլէր ։

ՊԵՐ 44։

1 Ա է էվինին քէտխուտասընա պույուրուպ տէտի .
Պու տաէմիլէրին չուվալտրընը՝ կէօթիւրէպիլ-
տիգլէրի գատար՝ զաֆխրէ տօղտուր , վէ հէր պէրի-
2 նին ագչէսինի չուվալընին աղզընա գօ ։ Ա է էն
քիչիյինն չուվալընին աղզընա պէնիմ քհասէմի
կիւմիշ քհասէյի՝ հէմ պուղտայընին ագչէսինի
գօ ։ Ամաի օ՝ Խօսէֆին սէօյլէտիյի սէօզիւնէ
կէօրէ էյլէտի ։
3 Ա է շափագ սէօբիւնճէ՝ տաէմիլէր կէօնտէրիլ-
4 տիլէր , կէրէք ընտրա՝ կէրէք էշէքլերի ։ ()նտրա
շէհրտէն չըգըպ՝ ուղտրա վարմաղտան , Խօսէֆ՝
էվինին քէտխուտասընա տէտի . Կաչդ օ տաէմ-
լէրին արտընճա սէյիրթ , վէ ընտրա նէֆիշ , վէ
ընտրա տէ՛ . Ա՛ի՛չինն էյլիք նէրինէ քէմիլիք էթ-
5 տինիզ . Պու՝ էֆէնտիմին ընտան իչտէյի՝ հէմ տէ
ընտա փալ կէօրտիւյիւ տէ՛յիմ . պէօյլէ էթմէքլէ
6 քէօթիւ էթմտինիզ ։ Ամաի օ՝ ընտրա նէֆիշտի ,
7 վէ ընտրա պու սէօզլէրի սէօյլէտի ։ Ա է ընտ-
տէտիլէր . Ա՛ի՛չինն էֆէնտիմ պէօյլէ սէօզլէր

սէօյլէր . Հաշա քի գուլլարըն պունուն կիպի իշ֊
տէվլէր ։ Իշլէ՝ չուվալլարըմըզըն աղզընտա պուլ֊ 8
տուղումուզ ագչէյի Վանասան տէյարընտան
սանա կէրի կէթիրտիք . Եա նի՞ճէ սէնին էֆէնտի֊
նին էվինտէն կիւմիշ եա ալթընն չալալըմ ։ Պու 9
գուլլարընտան հէր քիմսէ պուլունուրսա , օ էօլ֊
սիւն . վէ պիզ տախի էֆէնտիմէ գուլլար օլալըմ ։
Ալ է օ տէտի . Ը իմսի հէմսին տէտիյինիզ կիպի 10
օլսուն . քիմսէ պուլունուրսա , օ պանա գուլ օլ֊
սուն , ամմա սիզ սուչտան փաք օլսարըզ ։ Իմսի 11
ա՛ճէլէթէն հէր պիրի չուվալընը ևէրէ էնտիրիպ՝
հէր պիրի չուվալընը աչար ։ Ալ է օ՝ պէօյիւքտէն 12
պաշլայարսզ՝ քիւշիւքտէ թէքմիլ էտինճէյէտէք ա֊
քսամը . վէ քնասէ պէնիամինին չուվալընտա պու֊
լունտու ։ Իմսի էս՛վապլարընը ևրթմտըլար . վէ 13
հէր պիրի էշէյինի ևիւքլէտիպ՝ շէհրէ տէօնտիւ֊
լէր ։ Ալ է Իհէուտա հէմ գալընտաշլարը Իօսէ֊ 14
ֆին էվինէ՝ կէլտիլէր , վէ օ՝ տահա օրատա իտի .
վէ հուզուրունտա ևէրէ տիւշտիւլէր ։ Ալ է Իօ֊ 15
սէֆ օնլարա տէտի . Իհէտիր պու էմանչինիզ իշ֊
պիրմէ՞ղմխինիզ քի՝ պէնիմ կիպի պիր տաէմ էլ֊
պէթթէ ֆալա պագար ։ Ալ է Իհէուտա տէտի . 16
Իֆէնտիմէ նէ՞ տէյէլիմ , նէ՞ սէօյլէյէլիմ , վէ սա֊
տտպաղընըզնաճսլ կէօսթէրէլիմ . Իլլահ գուլ֊
լարընըն գապահաթընը գութտու . իշլէ պիզ՝
էֆէնտիմէ գուլլարըզ , կէրէք պիզ՝ կէրէք օ քիմ֊
սէ քի՝ քնասէ օնուն էլինէ պուլունտու ։ Ալ է օ 17
տէտի . Ըայա պէնտէն պէօյլէ իշ . օ տաէմ քի՝
քնասէ էլինէ պուլունտու , օ պանա գուլ օլսուն,
սիզ իսէ սէլամ թէլէ պապանըզա չըզըն ։ Իհ֊ 18
տէմ Իհէուտա օնա համաշըպ տէտի . Իմ՛ան
էֆէնտիմ՝ քէրէմ էյլէ , պու գուլուն՝ էֆէնտիմ
տինկլէրըզէն պիր սէօզ սէօյլէյիմ , վէ պու գուլու֊

Նուն իւղերինէ զաղապարն դուրս հանուելնուն . զերա-
19 սէն Յիրաօն մեգմնաւորն : Ի Փենտիմ գուր-
լարրնա սօրուա՝ Պապանդր նա գարրնաշրնդր
20 վարրն տէտի : Ա Է պիդ էփենտիմ՝ Պիր իսկի-
յար պապամդ՛ զ վար , Հէմ իսկի յարդրդնտա
տօղմուշ պիր քիշիք օղու վար . վէ օնուն գա-
րրնտաշր Էզմիլիէ՝ անասրնտան օ նաղրնդր գա-
21 ար , վէ օնու պապասր սէվդր տէտիք : Ա Է գուր-
լարրնա տէտին . Օնու պանա Էնտիրին , վէ օնա
22 Հիւանի նազար Էտէրիմ : Ա Է էփենտիմ տէ-
տիք . Ղօճուգ պապասրնր պրաղամազ . զիրա պա-
23 պասրնր պրաղ՛րա , օ՝ Էօղիւր : Ա Է գուրլարրնա
տէտին . Իյէր քիշիք գարրնտաշրնդր սիդինդէ
Էնմէզսէ , պիր տահա նիւղիւմիւ կէօրմէյէսինիդ :
24 Ա Է օղտուբի՝ գուրդուն պապամա չդտարդրմդրդտա ,
օնա էփենտիին սէօղդրինի խոսափր վէրտիք :
25 Ա Է պապամդ՝ Ղէօնիւն , Ղ պիդ պիր միգտար
26 Նէյէմէք սամդն ալրն տէտիքտէ , Պիդ տէտիք .
Ինմէյ գատիր տէյիլդ . Էյէր քիշիք գարրնա-
տաշրմդդ պիդիմիէ օղրդրսա , օ զէման Էնէրիդ . զերա
քիշիք գարրնտաշրմդդ պիդիմիէ օրմայրնձա ,
օ տատմին նիւղիւնիւ կէօրմէյէ գատիր տէյիլդ :
27 Ա Է պապամ գուրդուն պիդ տէտի . Ինդ պիդիրսէ-
նիդ քի՝ գարրմ պանա իքի օղրլ տօղրդրտու ։
28 Ա Է պիրի Եանրմնան չդգտր , վէ Իսկէնդէր Ղր-
թդրճդր Հայվանատան փարալանտդ տէտիմ , վէ շիմ-
29 տիյէտէք օնու կէօրմէտիմ : Ա Է Էյէր պունձա
տաճի Եանրմնան ալդրսաանդդ , վէ օ՝ պիր պէդայա
օղրձարսա , պէնիմ ազ սաշրմդ Էդէմ իդէ մէզարտա
30 Էնտիրիրսինիդ : Ա Է շիմտի՝ գուրդուն պապամա
վարադդրմ կիպի՝ չօճուգ պէնիմիդ օրմայրսա , ճանդդ
31 պունուն ճանդրնա պաղդր օրմայդրդա , ( ) ղ վադդրմ
չօճուգդուն օրմաադրդրնդր կէօրտիւքտէ , Էօղճէք-

տիր. վէ գուլարդն՝ գուլուն պապամիղդն ագ սա-
չենը գասավէթի իլէ մէզարա էնտիրէձէյիղ։
Օխրա գուլուն՝ չօճուգ իչուն պապամս քէփիլ օ- 32
լուպ՝ տէտիմ. Էյէր պէն օնու սանա կէթիրմէղ-
սէմ, պապամս ճէմի՝ կիտնէրակ գապահաթլը օ-
լայրմ։ Ա է շիմսի քէրէմ էյլէ, չօճուղուն ա- 33
քինակ պունէ գուլուն էֆէնտիմ գուլ գալսըն. վէ
չօճուգ գարընտաշլարը իլէ չոգսըն։ Օխրա չօ- 34
ճուգ պէնիմիլէ պիլէ օլմայընճա՝ պապամս նիմճէ
չոգայըրմ. օլմայաքի պապամս կէլէճէք պէլայը
կէօրէյիմ։

ՊՆՐ 45։

Ա է Էօսէֆ՝ ճիւմլէ եանընտաս տուրանլարդն էօ- 1
նիւնտէ քէնտիսինի զապդ էտէմէյիղ՝ չաղըրար.
Էէր քէսի եանընմտան չոգ այրդն. վէ Էօսէֆ քէն-
տիսինի գարընտաշլարդնա գանրմաղըր վագըթ-
տա՝ եանընտաս հիչ քիմսէ տուրմատր։ Ա է ազ- 2
լամադ էլէ սէսինի չոգ ադրար. վէ Աղըրլըլար ի-
շիմտիլէր, հէմ Ֆիրաօնուն էվի տաճի իչիմտի։
Ա է Էօսէֆ գարընտաշլարդնա տէտի. Պէն Էօ- 6
սէֆիմ, պապամ տահա սաղմն. վէ գարընտաշլա-
րը օնա ճէվապ վէրմէյէ գասիր տէյիլէրիտի. զի-
քա Հուզուրունտա Հայրան գատըրլար։ Ա է Էօ- 4
սէֆ գարընտաշլարդնա տէտի. Էյէրմէ էտին՝
պանա եագլաշդն, օնլար տէ եագլաշար. վէ օ տէ-
տի. Պէն Աղըրլըլար սաճմադրդնըղ գարընտաշդնըղ
Էօսէֆ իմ։ Ա է շիմսի պէնի պունըսյա սաճմա- 5
ղընըղ իչուն՝ էյէմ չէքմէն, վէ կէօզլէրինիզէ
տաղըր կէօրինմէսին. զիրա Աղլահ պէնի Էօմիւ-
սագլամադ իչուն Էօնիւնիւզէ կէօնտէրտի։ Օխ- 6
քա պունէ՝ եէրին իւզէրինտէ գրմըղդն իքինճի սը-
ղ ադը. վէ տահա պէշ եըլ վարքի օնտա նէ էքին

7 նե պիչին օլաճագ։ Ալ է Ալլահ պէնի էօնիւ-
նիւզճէ կէօնտէրտիքի՝ Եէրսե սիզի պագի գըլայ-
ըմ՝ վէ պէօյիւք խէլասա իլէ սիզի սաղ սագլայըմ։
8 Ալ է չիմոի պէնի պուրայա կէօնտէրէն՝ սիզ տէ-
կիլսինիզ, անճագ Ալլահտըր՝ վէ պէնի Ֆիրաօնա
պապա՝ վէ օնուն ճիւմլէ էվինէ սահիպ՝ վէ պիւ-
9 թիւն Ալընըր տէյապիլնա վալէ գօտու։ Ալճէլէ
պապամա չըդըն, վէ օնա տէյին. Օղլուն Եօսէֆ
պէօյլէ տէր. Ալլահ պէնի ճիւմլէ Ալընըրա սու-
դան նասըլ էյլէտի. տուրմայըդ՝ պանա էնէյսին.
10 Ալ է Կօշէն գօփրաղընտա սաքին օլուպ՝ պանա ե-
գըն օլասըն, կէրէք սէն՝ կէրէք օղուլլարըն՝ վէ կէ-
րէք օղուլլարընըն օղուլլարը, վէ սիւրիւլէրին վէ
11 սըղըրլարըն վէ պիլ ճիւմլէ նէն վարըրսա։ Ալ է
սէնի օրատա պէսլէյիմ. զիրա տահա պէշ ճըլ
գըլթը գ օլուր. օլմայաքի՝ սէն էվինիլէ վէ ճիւմլէ
սանա միլթաՙլիք օլան իլէ եօգատըլուգ չէքէսին։
12 Ալ է իշթէ կէօզլէրինիզ՝ վէ գարընտաշըմ Կէ-
նիամինին կէօզլէրի կէօրիյօր, քի սիզ սէօյլէյէն
13 աղզը մըրը։ Ախոի պէնիմ Ալընըրտա օլան ճիւմ-
լէ Իզղէթիմի՝ վէ Հէր կէօրտիյինիւզլիւ պապամա
նագլ էտին. Հէմ ա՛ճէլէ պապամը պուրայա էն-
14 տիրին։ Ալնօէն գարընտաշը Կէնիամինին պօյնու-
իւղէրինէ տիշիւպ աղլատը. Կէնիամին տէ օնուն
15 պօյնու իւղէրինտէ աղլատը։ Հէմ ճիւմլէ գա-
րընտաշլարընը էօփիւպ՝ իւղէրէրինտէ աղլատը.
վէ անտէն ասնկրա գարընտաշլարը օնուննա սէօյ-
16 լէշտիլէր։ Ախոի պու խապէր՝ Եօսէֆին գարըն-
տաշլարը կէլտի տէյէրէք՝ Ֆիրաօնուն էվինտէ խ-
շտիլտի. վէ Ֆիրաօնուն կէօզլէրինէ՝ Հէմ գուշ-
17 լարընըն կէօզլէրինէ խոշ կէօրիւնտու։ Ալ է Ֆի-
րաօն Եօսէֆէ տէտի. Վարընտաշլարընա տէ.
Պունու էյլէյին՝ Հայվանլարընըզը նիւքլէյին, վէ

վարըպ՝ Աստուած տիւարընա կիտին. Ա Է պա- 18
պանըդը վէ էվինիղի ալըպ՝ պանա կէղին. վէ սիղէ
Ամբօր տիւարընդին էն էյի մահալինի վերկիմ, վէ
Աէրին սէմիղ լիկինի Աէյէսինիղ։ Ա Է սանա ֆէր- 19
ման օլունտու. պունու էյլէյին. Աէնտիլէրինիղէ
Ամբօր տիւարընտան չօճուգլարընըդ իչուն վէ
գարը լարընըդ իչուն ա՛րապալար ալըն, վէ պա-
պանըդը գալարըրըդ կէղին։ Ա Է կէօղիւնիւ՛ էշ- 20
Աանըդը էսիրկէմէսին. ղնրա ճիւմլէ Ամբօր տիւ-
արընդին էն էյիսի սիղին օլուր։ Իմի Իսրաէլին 21
օղուլլարը պէօյլէ էյլէտիլէր. վէ Յօսէֆ օնլարա
Ֆիրաօնուն սէօղիւ միճէպինճէ ա՛րապալար վեր-
տի, Հէմ օնլարա՝ եօլ իչուն ղաղիրէ վէրտի։
Էհսինէ՝ պաշգա պաշգա տէյիշէճէք էս՛վապ- 22
լար վէրտի, ամմա Պէնիամինի իչ նիւզ դրգա՛
կիւմիւշ՝ վէ պէշ գաթ տէյիշէճէք էս՛վապ վեր-
տի։ Ա Է պապասընա պունուն կիպի շէյլէր եօլ- 23
լատը. Ամբօրընդին նի՛մէթլէրինտէն նիւքլիւ օն Էշէք՝
վէ եօլ իչուն պապասընա պուդտայ վէ էքմէք վէ
Աէյճէճէքլէր իլէ նիւքլիւ օն տիրլի Էշէք։ Իմի 24
գարընտաշլարընդը եօլլատը, վէ կիթտիլէր. վէ օն-
լարա տէտի. Յօլտա էօղրէնէճէն։
Ա Է օնլար Ամբօրտան չօղրադ՝ Աստուած տիւ- 25
արընա պապալարը Յա՛գօպա կէղտիլէր։ Ա Է 26
օնա խապէր վէրիպ տէտիլէր. Յօսէֆ տահա սաղ
տըր, վէ Հէմ ճիւմլէ Ամբօր տիւարընդին վալիսի ս
տուր։ Ա Է օնուն նիւրէյի տօնտու. ղնրա օնլարա
Իսա՛նանտար։ Իմմա օնլար Յօսէֆին օնլարա 27
ճիւմլէ սէօյլէտիլի սէօղէրի օնա նագլ էտինճէ,
վէ օ՛ օնու կէօթիւրմէք իչուն՝ Յօսէֆին կէօն-
տէրտիլի ա՛րապալարը կէօրիւնճէ, օնլարդն պա-
պասը Յա՛գօպուն ճանը տիրիլտի։ Ա Է Իսրաէլ 28
տէտի. Յէթէր. օղլում Յօսէֆ տահա սաղտըր.
կիտէյիմ, վէ էօլմէզտէն էվվէլ օնու կէօրէյիմ։

ՊԱՐԶ 46։

1 Ա Ե Խարաէլ՝ հեփ վարկեթի իւէ պէրապէր գալզ-
ատը՝ վէ Պէրշապա՛յէ կէլտի՝ վէ պապասը Խամա-
2 գըն Ա՛լահընա գուրպանլար պօղազլատար։ Ա Ե
Ա՛լահ Խարաէլէ կէձէ բուլյատա սէօյլէյիպ տէտի՝
3 Ա՛յ գ՛օպ Ա՛յ գ՛օպ՝ վէ օ տէտի՝ Իշլէ պէն։ Ա Ե
օնա տէտի՝ Պէն Ա՛լահ՝ պապանըն Ա՛լահըյըմ՝
Ա՛ղըրըա Էնմէյէ գ՛օրգմա՝ զէրա սէնի օրատա
4 պէօյիւք գաւիֆէ սահիպի էտէձէյիմ՝ Պէն սէ-
նինլէ Ա՛ղըրըա Էնէձէյիմ՝ վէ Հէմ պէն սէնի էլ-
պէթթէ էջգ ապատաձաղըմ՝ վէ սէնինն կէօղլէրին ի-
5 լէրինէ էլնի Ա՛օսէֆ գ՛օյաձաքտըր։ Ա Ե Ա՛յ-
գ՛օպ Պէրշապա՛տէն գալգտը՝ վէ Խարաէլ օղուլ-
լարը՝ պապալարը Ա՛յ գ՛օպու վէ չօճուգլարընը վէ
գարը լարընը՝ Միրաօ՛նուն օնու կէօթիւրմէք ի-
չէուն կէօնտէրտիկի ա՛րապալարընա գալտըրտըլար։
6 Ա Ե սիւրիւլէրինէ Հէմ Ա՛ռանատ՛ն տիյարընտա
գաղանտարգլարը մալլարընը ալսա՝ Ա՛ղըրըա կէլ-
տիկէ՝ կէրէք Ա՛յ գ՛օպ՝ կէրէք ճիւմլէ գլուրկյէթի
7 պէլէսինձէ։ Օ՛ղուլլարընը վէ օղուլլարընըն օ-
ղուլլարընը պիլէսինձէ՝ գրըլարընը վէ օղուլլարը-
նէն գրըլարընը՝ Հէմ ճիւմլէ գլուրկյէթինի պիլէ-
սինձէ Ա՛ղըրըա կէթիրտի։
8 Ա Ե Ա՛ղըրըա վարան Խարաէլ օղուլլարընէն
ատլարը պունլարտըր՝ Ա՛յ գ՛օպ վէ օղուլլարը՝
9 Ա՛յ գ՛օպուն իլէ տօղուշտու Թուպէն իտի։ Ա Ե
Թուպէնին օղուլլարը՝ Հանօխ վէ Փալլու վէ Հէս-
10 րօն վէ Խարմի իտի։ Ա Ե Հ իմէօնուն օղուլա-
րը՝ Նէմուէլ վէ Յամին վէ Օհատ վէ Յախին վէ
Սօհար վէ Ա՛ռանատ՛նէլ գաբրնըն օղու Հ ատլ
11 իտի։ Ա Ե Ե ւէնին օղուլլարը՝ Կէրշօն՝ Կա-
12 հաթ՝ վէ Ա՛ղրարի իտի։ Ա Ե Ա՛հ ուտտանըն օ-

ղուլարը՝ Յր վե Ովնան վե Շ ելա վե Յերէս վե
Ովարահ խոի . ամմա Յր վե Ովնան Պանատան
ախյարընտա էօլսիւլեր . վե Յերէսին օղուլարը՝
Հէսրօն վե Համուլ խոի ։ Ա է Խասախարդն օ- 13
ղուլարը՝ Ովալ վե Յուվա վե Յօպ վե Շ էլրօն
խոի ։ Ա է Ովպուզընուն օղուլարը՝ Ախիա վե 14
Յշօն վե Ահիհէզ խոի ։ Խանըն օղուլարը պուն- 15
լարը , քի ընլարը հէմ գըղը Տինայր Հապօտա
փատան արամտաւ տօղուրտու . Ճիւմլէ օղուլարը
վե գըղլարը օհմուզ իւչ Ճան խոի ։ Ա է Կատրն 16
օղուլարը՝ Ախիյօն վե Հակի Շ ունի վե Յսպօն՝
Յրի վե Արօտի վե Արէլի խոի ։ Ա է Ախերին օ- 17
ղուլարը՝ Ամա վե Իշվա վե Իշվի վե Պէրիա՝ վե
ընլարըն գըղգարընտաղը Ախրահ խոի . վե Պէրիա-
նըն օղուլարը՝ Հէպեր վե Ալեքիէլ խոի ։ Պուն- 18
լար Յ ապանը՝ գըղը Յ իա է վերտէյի Օ իրֆանըն
պղուլարը խոի . վե օ պունլարը՝ օն ալթը Ճան օլա-
րագ Յա գօպա տօղուրտու ։ Յա գօպան գարր- 19
ը Խահէլին օղուլարը՝ Յօսէֆ վե Պէնիամին խ-
ոի ։ Ա է Յօսէֆը՝ Ընըր ախյարընտա Ռանաս- 20
ահ վե Յֆրաիմ տօղուրտու , քի ընլարը օնա Օն շէհ-
րինին քահինի փօդիֆէրանըն գըղը Հահէնի
տօղուրտու ։ Ա է Պէնիամինին օղուլարը՝ Պէլա 21
վե Պէհէր վե Հշպէլ՝ Կէրա վե Նաամանն՝ Յհի
վե Ռօշ՝ Ախուպիմ վե Հուփիմ վե Արէա խոի ։
Խահէլին Յա գօպա՝ Ճիւմլէսի օն տէօրթ Ճան օլա- 22
րագ՝ տօղուրտու գըղ օղուլարը պունլար խոի ։ Ա է 23
Տանըն օղուլարը Հուշիմ խոի ։ Ա է Նէֆթա- 24
լինին օղուլարը՝ Յահսհէլ վե Կունի վե Յէսէր վե
Շ ելլեմ խոի ։ Յապանըն՝ գըղը Խահէլի վերտի- 25
յի Պիլհանըն օղուլարը պունլար խոի . վե օ՝ Յա-
գօպա պունլարը տօղուրտու , քի Ճիւմլէսի նէաի
Ճան խոի ։ Ճիւմլէ Յա գօպ իլէ Ընըրըա վարան 26

ճանալար՝ քենտի պէլենտէն չըգմըշ օլարագ՝ Իսա-
գօպան օղուլլարընըն գարը լարընտան մնատա
27 ճիւմլեսի ալեմըշ ալեը ճան իտի։ Ա Է Իօսէ-
ֆին Ա՝ընըրտա տօղմուշ օղուլլարը իքի ճան իտի.
Ա՝նըրըա վարան Իսա գօպ էվինին ճիւմլեսի ևէթ-
մի՛շ ճան իտի։
28 Ա Է օ՝ էօնիւնճէ Իէհուտայը Իօսէֆէ կէօն-
տէրտի, քի օնա Իօշէնի կէօսթէրսին. իմտի օնըար
29 Իօշէն գօփրաղընա կէլտիլէր։ Ա Է Իօսէֆ գօ-
չուտունու գօշտուրուպ՝ պապասը Իարաէլի գարշը-
լամադա՝ Իօշէնէ չըգտը. վէ Հուդըտունա կէլտիք-
տէ՝ պօյնունա տիւշտիւ, վէ պօյնու իւզէրինտէ
30 վաֆիրճէ աղլատը։ Ա Է Իարաէլ Իօսէֆէ տէ-
տի. Ը իմտի ևիւզիւնիւ կէօրտիւքտէն սօնռա՝
31 էօզէյիմ. չիւն տահա սաղսըն։ Ա Է Իօսէֆ
քենտի գարընտաշլարընա վէ պապասընըն էվինէ
տէտի. Ազըպսըմ, վէ Ֆիրաօ՝նա խապէր վէրիպ
օնա տէյիմ. Ի՝անատ՝ն տիյարընտա օլսըն գարըն-
տաշլարըմ վէ պապամըն էվի պտնա կէլտիլէր.
32 Ա Է օ տատիմէր գօյուն չօպանլարը տըր. զէրա սի-
րիւ սահիպլէրիտիրլէր. վէ սիւրիւլէրինի վէ սըղըր-
33 լարընը վէ ճիւմլէ մալլէրինի կէթիրտիլէր։ Ա Է
օլաբի՝ Ֆիրաօ՝նա սէզի չաղըրտըրգտա, Իատա՝թը-
34 նըզ նէ՞տիր տէրսէ. Տէյէսինիզ. Կ՝ուլլարըն
կէնճլիկիմիզտէն պու անէտէ՝ կէրէք պիզ կէրէք
պապալարըմըզ սիւրիւ սահիպլէրէյիզ. չէօյլէքի՝
Իօշէն գօփրաղընտա սաքին օլասըզ. զէրա Ա՝ը-
սըղըղլարա Հէր գօյուն չօպանը՝ մէքրուհ տուր։

ՊԱՐ 47։

1 Ա Է Իօսէֆ կէլիպ՝ վէ Ֆիրաօ՝նա խապէր վէրիպ
տէտի. Պապամ վէ գարընտաշլարըմ վէ սիւրիւ-
լէրի վէ սըղըղլարը վէ ճիւմլէ վարլըհէղլէրի Ի՝ա-

նաեան տիկարընտան կէլտիլէր , վէ իշթէ Կօշէն
գօփրաղընտա տըրըլար : Ալ է գարընտաշլարընն 2
ճէմիկէթինէն պէշ քիշի ալըպ՝ օնլարը Փիրաօ՚նուն էօնիւնէ տուրտուրտու : Ալ է Փիրաօ՚ն՝ օ- 3
նուն գարընտաշլարընա տէտի . Ալանա՝ թընդ նէ՞
տիր . վէ օնլար Փիրաօ՚նա տէտիլէր . Գուլլարըն
գօյմըն չօպանլարըմըզ , կէրէք պիզ՝ կէրէք պապա-
լարըմըզ : Հէմ Փիրաօ՚նա տէտիլէր . Գու տիկ- 4
արտա միւսաֆիր օլմադա կէլտիք . ղիրա Ալանա-
ան տիկարընտա գըթթըզ աղըր օլմադըգլա՝ գուլա-
րընն սիւրիւլէրինէ օթլադ նօգ տուր . վէ շիմտի
քէրէմ էյլէ՝ գուլլարըն Կօշէն գօփրաղընտա սա-
քին օլալըմ՝ : Ալ է Փիրաօ՚ն Հօսէֆէ սէօյլէյիպ 5
տէտի . Պապան վէ գարընտաշլարըն սանա կէլտի-
լէր խէ , Ալընըրըն տիկարը էօնիւնտէ տիր . պա- 6
պանը վէ գարընտաշլարընը՝ տիկարըն էն էյի մա-
հալինտէ սաքին էթմէտիր . Կօշէն գօփրաղընտա
սաքին օլտունլար . վէ էյէր արապարընտա իշ էրկէ-
րի օլտուղունու պիլիրսէն , ընլարը պէնիմ սիւրիւ-
լէրիմին իւզէրինէ պաշլար նաապ էյլէ : Ալ է Հօ- 7
սէֆ պապասը Հա՛գօպու կէթիրիպ՝ Փիրաօ՚նուն
Հուզուրունա չըգարար . վէ Հա՛գօպ Փիրաօ՚նու
միւպարէքլէտի : Ալ է Փիրաօ՚ն Հա՛գօպա տէտի . 8
Ալէնին է՛օմրիւն կիւնլէրինին եր լըրը նէ՞գատար
տըր : Ալ է Հա՛գօպ Փիրաօ՚նա տէտի . Ալնասա- 9
ֆիրլըկիմ՝ եր լըրընըն կիւնլէրի եհուդ օթուղ եր լ-
ար տր . է՛օմրիւմ եր լըրընըն կիւնլէրի աղ վէ տէրտ-
լի օլտուլար , վէ պապալարըմընն՝ միւսաֆիրլըկլէ-
րինին կիւնլէրինտէ օլան է՛օմրլէրինին եր լըրը
կիւնլէրինէ եէթիշմէտիլէր : Ալ է Հա՛գօպ Փի- 10
րաօ՚նու միւպարէքլէտի , վէ Փիրաօ՚նուն Հուզու-
րունտան չըգար : Իմտի Հօսէֆ՝ Փիրաօ՚նուն 11
էմրինէ կէօրէ՝ պապասընը վէ գարընտաշլարընը

սաքին հեծուրտի, վէ Ա՛ընբը տէյարընէն էն էյի
սէմթինաէ Ի՛ամսէս գօփրաղընտա օնլարա միւլք
12 վէրտի։ Ա՛ և Յ՛օսէֆ՝ պապասընը վէ գարընտաշ-
լարընը վէ պապասընէն պիւթիւն էվինի նէֆեր-
լէր ա՛տէտինճէ էքմէքլէ պէսլէտի։
13 Ա՛ և պիւթիւն նէրտէ էքմէք ճո՛ղ իսի. զիրա
գրիլդ ղայէթ աղըր օլտու. վէ Ա՛ընբը տէյարը
հէմ Ի՛ամսա՛ն տէյարը՝ գրիլդըղընն սէպէպինտէն
14 ա՛ճի՛ղ գալտը։ Ա՛ և Յ՛օսէֆ զաիրէ սաիլընն ա-
լանլարտան՝ Ա՛ընբը տէյարընտա վէ Ի՛ամսա՛ն
տէյարընտա պուլունան ճիւմլէ ագէհի տէվլէթ-
տի. վէ Յ՛օսէֆ ագէհի Փիրաո՛նտըն էվինէ կէօ-
15 թիւրտիւ։ Ա՛ և Ա՛ընբը տէյարընտան վէ Ի՛ա-
մսա՛ն տէյարընտան ագէհ թիւքէնինճէ՝ ճէմի՛
Ա՛ընբըրլար Յ՛օսէֆէ կէլիպ տէսլիէր. Պիզլէ էք-
մէք վէր. զիրա ագէհ թիւքէնտի աէյի՝ նի՛ճիւն
16 սէնին հէնիւնտէ հօլէլիմ՝։ Ա՛ և Յ՛օսէֆ տէտի.
Ա՛իւրիւլէրինիզի կէթիրին, վէ ագէհ թիւքէնտէ
17 իսէ, սիզլէ սիւրիւլէրինիզի պէտէլ վէրէյիմ՝։ Ա՛ և
սիւրիւլէրինի Յ՛օսէֆէ կէթիրտիլէր, վէ Յ՛օսէֆ
օնլարա՝ ամէլարը պէտէլինէ վէ գօյուն սիւրիւլէ-
րինին պէտէլինէ վէ սըղըր սիւրիւլէրինին պէտէ-
լինէ վէ էշէքլէրի պէտէլինէ էքմէք վէրտի. վէ
օնլարը օ նըլ ճիւմլէ սիւրիւլէրի պէտէլինէ էքմէք-
18 լէ պէսլէտի։ Ա՛ և օ նըլ թէքմիլ օլունճա, էր-
թէսի նը լտա օնա կէլիպ տէտիլէր. Յ՛էֆէնտիմիզէն
սաղլամըյըղ քի՝ ագէհ թիւքէնտի, վէ տաւար-
լարըն սիւրիւսիւ էֆէնտիմին օլտու. արթըգ՝ է-
ֆէնտիմին հաւզուրտունտա պէտէնիմիպտէն վէ նէ-
19 րիմիզտէն ղայրի նէմանէ գալմատը։ Ա՛իշիւն կէօզ-
լէրին էօնիւնտէ կէրէք պիզ՝ կէրէք նէրիմիզ՝ զայ՝
օլալըմ. պիզլէ վէ նէրիմիզլէ էքմէքլէ սաթըն ալ,
վէ պիզ՝ նէրիմիզ իլէ Փիրաո՛նա գուլլար օլալըմ.

վե թօխում վեր , քի նաշայալամ վե էօլմէյէ-
լիմ, վե նէր վիրան օլմայա ։ Ա է Յօսէփ ճիւմ 20
լե Աղրը տէյարընը Ֆիրաօն իչին սաճըն ալար.
ղերա Աղրըլըլարըն իւղէրինէ գըճըղ աղըր օլ-
տուղու իչին՝ ընլարըն հէր պիրի՝ թարըսընը
սաճար, վե գօփրագ Ֆիրաօնուն օլտու ։ Ա է 21
Աղրը սինօրուննուն պիր ուճունտան թա օպիր ու-
ճունտաէ՝ խալգը շէհրլէրէ կէչիրտի ։ Յալընըզ 22
քահինլէրին գօփրաղընը սաճըն ալմատը. ղերա
քահինլէրին՝ Ֆիրաօնտան թա՛ինլէրի վարըտը,
վե Ֆիրաօնուն ընլարա վէրտիյի թա՛ինի նէրլէր
իտի. ընուն իչին գօփրագլարընը սաճմատըլար ։
Ա է Յօսէփ խալգա տէտի. Իշթէ պու կիւն սիզի 23
վե գօփրաղընըզը Ֆիրաօն իչին սաճըն ալտըմ.
իշթէ սիզէ թօխում՝ վե նէրէ էքին ։ Ա է օլա- 24
քի՝ մահսուլունտան պէշտէ պիրինի Ֆիրաօնա վէ-
րէսիզ, վե տէօրթ փայը սիզին օլա, քի թարլայա
թօխում՝ վե քէնտիլիզէ հէմ էվլիլէրտէ օլանը-
բա գէլտիրէք՝ հէմ չօճուգլարընըզա դատ՛մ օլա ։
Ա է տէտիլէր . Պիզի նաշաթմըզըն . էֆէնտիմիզ 25
նազարընտա լութֆ պուլտուղ՛մ տա՝ Ֆիրաօնա
գուլլար օլտուղմ ։ Ա է Յօսէփ Աղրը տէյարընա 26
պունու գանունն պաղլատը, քի պէշտէ պիր Ֆիրա-
օնունն օլա, թա պու կիւնէ՛տէ. անճագ նաճընըզ
քահինլէրին գօփրաղը Ֆիրաօնուն օլմատը ։
Ամմա Յարաէլ Աղրը տէյարընտա՝ Կօշէն գօփ- 27
րաղընտա սաքին օլտու. վէ օնտա միւլք էտինտի-
լէր, վե մէյվէտար օլուա՝ ղայէթլէ չօղալարլար ։
Ա է Յա՛գօպ Աղրը տէյարընտա օն նէտի նըլ 28
նաշատը. վե Յա՛գօպուն էօմրիւ կիւնլէրինին նը-
լարը՝ հիւղ գըրգ նէտի նըլ օլտու ։ Ա է Յարաէ- 29
լին էօլէճէք կիւնլէրի նագըշատգտա, օղլու Յօ-
սէփի չաղըրըպ՝ օնա տէտի. Ըալա էյէր նազա-

բընտա լուդի պուլտում խսէ, քերեմ էյլէ էլինի
ույլուղումուն ալեդնա գօ, վէ պանա իհսան վէ
կերչեքլիք էյլէ. քերեմ էյլէ պէնի Աղբրտա
30 կէօմմէ։ Ըմմա պապալարըմ իլէ նամայլըմ տէյ-
իւ՝ պէնի Աղբրտան գալարըմսըն, վէ պէնի օն-
լարըն մէղալընտա կէօմէսին։ Ա է օ տէտի. Պէն՝
31 սէնին սէօզիւնէ կէօրէ էտէճէյիմ։ Ընտէն օ տէ-
տի. Պանա նէմին էթի. վէ օ՝ օնա նէմին էթմտի։
Ա է Խարաէլ տէօշէլին պաշընտա սէճտէ էյլէտի։

ՊԱՐ 48։

1 Ա է օլտուքի պու նէմանէլէրտէն սօնկրա՝ Ցօսէֆ
տէնիլտի. Ըշթէ պապան խաստանըը. վէ օ՝ իքի
օղուլլարընը Մանասսէյի վէ Ըֆրաիմի պիլէսինէ-
2 ճէ ալտը։ Ա է Ցա՛գօպա խապէր վէրիլտի տէ-
նիլտի. Ըշթէ օղլուն Ցօսէֆ սանայ կէլիյօր. վէ
Խարաէլ գուվվէթլէնիպ՝ տէօշէլին իւշէրինտէ օ-
3 թուրտու։ Ա է Ցա՛գօպ Ցօսէֆէ տէտի. Ա՛իտ-
լէյէ գատիր Ըլլահ պանա Ղանանան տիյարընտա
4 Լուզտա կէօրինտիւպ՝ պէնի պէրէքէթլէտի. Ա է
պանա տէտի. Ըշթէ սէնի մէյվէտաթ դը լըպ՝ սէնի
չօղալտաճաղըմ՝, վէ սէնի չօղ գավմիքը սահիպի
էտէճէյիմ. վէ պու տիյարը՝ սէնտէն սօնկրա սէ-
նինն զուրրիյէթինէ եպէտի մի՛լէք տէկիլ վէրէճէյ-
5 իմ։ Ա է Հալա պէն սանա Աղբրա կէլմէտէն
էվվէլ՝ Աղբր տիյարընտա սանա տօղան իքի օ-
ղուլլարըն պէնիմ տիր. Ըֆրաիմ վէ Մանասսէ՝
6 Րուպէն վէ Շ իմէօն կիպի պէնիմ օլա։ Ըմմա
օնլարտան սօնկրա տօղուրտուղուն էվլատլարըն՝
սէնինն օլսունլար. միրաս՝ լէրինտէ գարընտաշլա-
7 րընըն ատլարընտան չաղըը բրընլար։ Պէն խէ
փառանտան կէլիյօր իքէն, Ղանանան տիյարըն-
յտա եօլտա՝ տահա Ըֆրաթայա վարմադա պիր

միգտար ևէր վար իքէն, Իահէլ Եանրմեա էօլտիւ-
վէ օնու օրատա՝ Ի֊փրաեմանըն եանի Պէլթէհէ-
մին եօլընտաւ կէօմտիւմ։ Ա է Իարաէլ Իօսէ- 8
ֆէին օղուլլարընը կէօրտիւքտէ, Պունլար քիմմիր
տէտի։ Ա է Իօսէֆ պապասընա տէտի. Ալլահ 9
պանա պէրատա վէրտիյի օղուլլարըմ տրը. վէ օ
տէտի. Վէրեմ էյլէ՝ ընէլարը պանա կէլիր, վէ
ընէլարը միապարէքէյիմ։ Ա է Իարաէլին կէօղ- 10
լէրի իւհէնյարլըգտան աղըրլաշմըշըտը. օ՝ կէօրէ-
մէզլետի. իմմի ընէլարը օնաւ եապըշարըտը, վէ օ
ընէլարը էօլտիւ, վէ ընէլարը դուճագլատը։ Ա է 11
Իարաէլ Իօսէֆէ տէտի. Իւլզևինիւ կէօրմէյէ
ուամմաղըտմ, վէ իշմէ Ալլահ պանա զևրրիյէ-
թինի տափի կէօսթէրտի։ Ա է Իօսէֆ ընէլարը 12
օնուն տիզլէրինտէն չըգարտը, վէ եիւզևիւ եէրէ
պէրապէր թէմէննաւ էյլէտի։ Ա է Իօսէֆ ընէլա- 13
րըն իբիսինի ալըպ՝ Ի֊փրաիմի քէնտի սաղընտաս
Իարաէլին սօլունտան՝ վէ Մանասսէյի քէնտի սո-
լունտա Իարաէլին սաղընտան օլարագ՝ օնաւ եապ-
լաշտըրտը։ Ա է Իարաէլ սաղ էլինի ուզատըպ՝ 14
քիւչիւյիւ օլան Ի֊փրաիմին պաշընտա՝ վէ սօլունտու
Մանասսէյին պաշը իւզէրինէ գօստու. օ՝ էլլէրինի
տէյիշտիրտի. զևրա Մանասսէ իլքտօղուշ իտի։
Ա է Իօսէֆի միապարէքէյիպ տէտի. Օվ Ալլահ 15
քի՝ պապալարըմ Ավրահամ վէ Իսհագ օնուն էօ-
նիւնտէ եիւրիւտիւլէր, օվ պէնի տօղտուղում զէ-
մանտէն պէրու թա պու կիւնէտէք պէսլէյէն Ալ-
լահ, Օվ պէնի հէր պէլատան դուրթարան Ա- 16
լէք՝ պու կէնճլէրի պէրէքէթլէսին, վէ պէնիմ ա-
տըմ՝ վէ պապալարըմ Ավրահամին վէ Իսհագին
ատը՝ իւղէրլէրինտէ չաղըը լսըն, վէ եէրին օրթա-
սընտա ղայէթլէ չօղալսընլար։ Ա է Իօսէֆ՝ 17
պապասը սաղ էլինի Ի֊փրաիմին պաշը իւզէրինէ

դատուղունու կէօրտիւքտէ, կէօղէրինէ պէտ կէօ-
րիւնտիւ. վէ պապասընըն էլինի դուխտու քի՝ օնու
Յիփրահիմին պաշը իւղէրինտէն Յանասսէնին պա-
18շը՛ իւղէրինէ տէօնտէրի։ Վ Է Յօսէֆ պապա-
սընա տէտի. Պէօյլէ տէյիլ՝ պապամ. ղերա իլք
տօղուշ պուտուր. սաղ էլինի օնուն պաշը իւղէրի-
19նէ գօ։ Յամմա պապասը իմթինա էտիպ՝ տէտի.
Պիլմիրիմ օղլում, պիլմիրիմ. պու տախի գավմ սա-
հիպի օլաճագ տըր, վէ պու տախի պէօյիւք օլա-
ճագտըր. լաքին քիւչիւք գարընտաշը էլպէթ օն-
ատն պէօյիւք օլուպ՝ օնուն ղուրբիյէթի ղայէթ
20պէօյիւք դաիֆէ օլաճագ։ Վ Է օղ կիւնտէ օնլա-
րը միւպարէքլէյիպ տէտի. Յարաէլ՝ սէնինկէ մի-
պարէքլէյիպ տէյէ. Յլահ սէնի Յիփրահիմ կիպի՛
վէ Յանասսէ կիպի էյլէյէ։ Խոմ Յիփրահիմի Յա-
21նասսէտէն իլերի գօտու։ Վ Է Յարաէլ Յօսէֆէ
տէտի. Յղեթ պէն էօլիւրիւմ, վէ Յլահ սիղինէ
օղուպ՝ սիղի պապալարընըղըն տիյարընա տէօնտէ-
22րէէք տիր։ Վ Է պէն սանա գարընտաշլարըն-
տան զիատէ պիր Հիսսէ վէրտիմ, քի օնու՝ Յմօրի-
լերին էլինտէն գը լըճըմլա վէ նայըմլա ալտըմ։

ՊԱՐ. 49։

1 Վ Է Յա՛ գօպ օղուլլարընը չաղըրըպ տէտի. Պի-
րիքին, վէ սօն կիւնլէրտէ պաշընըզա կէլէճէկլինի
2 սիղէ խաապէր վէրէյիմ։ Ջէմ՛ օլուն վէ տինկլէյ-
ին՝ Է՛յ Յա՛ գօպտան օղուլլարը, վէ պապանըզ Յա-
3 բաէլի իշտին։ Յէյ Յուպէն սէն իլք տօղուշում՝
դուվվէթիմ՛ վէ թագաթըմըն խպթիտասը՝ ի զղէ-
4 թին քէմալի վէ դուվվէթին քէմալինին։ Վ Ու
կիպի գայնարսըն, իլք օլմայաճագսըն. ղերա պա-
պանըն տէօշէկլինէ չղտըն. օ զէման օնու մուր-
5 տարլատըն. տէօշէկլիմէ չղտը։ Շ խմէօն վէ

Լեփ գաբընատաշտարը, սիւահղարը զուրմ ալեթ-
լերի տիր։ Ա՛անըմ օնդարըն սրբրդարընա կիրմէ- 6
նէ, ի զդէթիմ օնդարըն ձէ մի՛յէթլերի իլէ պիրլէշ-
մէյէ. զիրա էօրքէլէրինտէ՝ առէմ էօլտուրտու-
լար, վէ բիզաւլերի իլէ պուդա սինիրի քէստիլէր։
Էօրքէլերի մէ՛ռն օլսուն, զիրա զօրլու տուր. Հէմ 7
զաղապլարը՝ զիրա սէրթ տիր. օնդարը Էա՛ զօպտա
Թագսիմ էտէյիմ, վէ օնդարը Խարաէլտէ տաղը-
տայլըմ։ Էյ Էհհուտա, գաբընատաշտարըն սէնի 8
մէտ՛ էտէձէքլէր. սէնին էլլին՝ տիւշմէնլէրինին
պէյնունտա օլա. պապանըն օղուլլարը սանա սէճ-
տէ էտէլէր։ Էհհուտա արսլան ճամբուտու 9
տուր. Էյ օղլում, շիքճարտան չըգարըն։ Էրսլան
կիպի տիզ չէօքտիւ ճամտը, վէ արսլան միս՛ալի
օնու քի՛մ ույանարըրը։ Էէօքիւմէթ՝ Էհհու- 10
տատան այրի լմայաճագ տրը, նէտէ օնուն այագ-
լարը արտաբնտան շէրիա՛թ սահիպի, Թա՛ Հ իլօ
կէլինճէյէտէք, վէ իւմիտիմիզը օնա իդուա՛թ էտէ։
Վատտուղունու ատմայա՝ վէ տիշի էշէյինին ճամ- 11
բուտունու ատմաներն էն էյիսինէ պաղայաճագ.
լիպասըրը շէրապիլէ վէ էա՛վապրը իւղիւմիւն
գանը իլէ նայգայաճագ։ Վէօղլերի շէրապտան 12
գըզըլ՝ վէ տիշլերի սիւտտէն պէյազ օլաճագ։
Օ էպուլն՝ տէնիզ լիմանընտա սաքին օլա, վէ օ՝ 13
կէմիլէրին լիմանի օլա, վէ սինօրու Վատանէյէք
վարա։ Խատախար ախուրտա ճամըր քէմիքլի- 14
հրմար տրը։ Վ է բահաթլըզըն էյի՝ հէմ նէրին 15
կիւղէլ օլտուղունու կէօրմիւքտէ, ումուղունու
նիւքլէնմէյէ էյիպ՝ խարաճկիւզար օլտու։ Տան՝ 16
Խարաէլ սըղդըլարընըն պիրի կիպի գաւմըն շէրի-
ա՛թ էտէ։ Տան՝ ճատտէ իւղէրինտէ եըլան՝ վէ 17
եօլ իւղէրինտէ էնկէրէք օլաճագ, քի ամէն էօք-
չէլէրինի սանճմանըղլա՝ պինիճիսի արտընա տիւշէ։

18 Ինչո՞ւ խնդրեցիր գաղտնի անունդ՝ ես ասացի:
19 Առա՛ր պիտի գնամ հիմա իմ հոգիս. բայց ա-
20 գռավին մի հիմա գնա: Հոգիս գիտեմ որ
օր. մի՛ պատճառ լսողդ նեղացնիս մեր:
21 Գիշերանց կիսեց սեղանը մեր ազատ ուրախութ
22 կոչիք տիր: Հոսկի՛ մի վեհատար տալ տը, փուն-
կար նանրնտա մի վեհատար տալ՝ քի ֆիլիսերի տի-
23 վար իմացերնե չդպար: Ոգ ամանքար օնու ա-
ճըրիտը լար՝ մե օնա օգ ամանը լար, մե օնու իրրահ
24 գիտիլը խոսե, Հինչ օնուն նայը գումվելի
գալը, մե գլխերին գօլլարը Հա գօպան գատիր
Հըշխըն գլխերի իլե գումվելենտիլը: Հարա-
25 գլեն գայսար օլան չօպան՝ օրատան տրը. Պա-
պանըն Հըսհրնտան՝ քի սանա նարտըմ էսեմ,
մե Հիմիկ Սատիրտեն՝ քի սենի եօգարրտան
կեշին պերկըգելերի իլե մե աշաղատա նաման
տերինկին պերկըգելերի իլե մեմլերին մե բահ-
26 մըն պերկըգելերի իլե պերկըգելկեմ: Պա-
պանըն պերկըգելերի՝ էմատարըն պերկըգել-
րինաէն՝ էպէտի տաղլարըն թէփելերինէտէ ղա-
լիպ տիր. Հօսկին պաշընտա՝ մե գարընտաշա-
րընտան սէլիմիշին թէփէսինտէ օլաճագլար:
27 Պէնիամին՝ երրեքզը գուրա օլաճագ՝ սապահ-
տան շիքնարը նէյիպ՝ ախշամնա նաղմայը փայ-
լաշտրրա:
28 Հէփ պունլար՝ Իսրաէլին օն իքի սրպդը տրը.
մե պապալարրընն օնլարը պերկըգելկիպ՝ օնլա-
րա սեղյէտկի պու տուր. Հեր պիրինին քենտի
29 պերկըգելի իւղրկ օնլարը պերկըգելէտի: Ալ
օնլարա վասիկեմ էտիպ՝ օնլարա ուէտի. Պէն
գամմտան գաղտը լըրըմ. պէնի՝ Հիմի Հ՛փրօնուն
թարլասընտա օլան մնաղարատա պապալարրմըն
30 նանրնտա կէօմիւն. Ոլ՝ Ի՛անատն տէյարընտա

Անդրէնին էօնիւնտէ օլան Աքֆէլանըն թար-
լասընտաքի մաղարատա , քի օնու Ասպահամ
Լիթի Էֆրօնատան՝ մէղարը՛գ միւլքիւ իչիւն
Թաբելիւլ պէրապէր սաթըն ալար ։ Ասպահամը՝ 31
վէ գարըսը Սարայը օթատա կէօմտիւլէր . Յահա-
գը՝ վէ գարըսը Հէվէգայը օթատա կէօմտիւլէր .
պէն տէ Հիտայը օթատա կէօմտիւմ ։ Ո Թաբել 32
վէ օնատա օլան մաղարա Լէթի օղուլլարընտան սա-
թըն ալընար ։ Ա է Յա՛գօպ օղուլլարընա վասիյ- 33
էթ էթմէյի Թէմամ էտինձէ , այագլարընը տէօ-
շէքտէ տէվէլիրիպ՝ Ճան Թէսլիմ էթտի , վէ գավ-
մընա գաթըլար ։

ՊԵՐ՝ 50։

Ա է Յօսէֆ պապասընըն էիւղիւնէ տիւշիւպ՝ 1
իւղէրինտէ աղլատը , վէ օնու էօփտիւ ։ Ա է 2
Յօսէֆ քէնտի Հէքիմ գուլլարընա պույուրտու՛քի՝
պապասընը պալասանլասընլար . վէ Հէքիմլէր
Խարաէլի պալասանլատըլար ։ Ա է գըրգ կիւնիւ 3
Թէմամ օլտու . վէրտա պալասանանլարըն կիւնլէրի
պէօյլէ Թէմամ օլուր . իմտի Անըրըլլար օնու
Եէթմի՛շ կիւն աղլատը ։ Ա է նասընըն կիւնլէրի 4
կէչինճէ Յօսէֆ Ֆիրաւ՛նուն էվինէ սէօյլէյիպ
տէտի . Եյէր Ցալա նաղարընըզտա լուգֆ պուլ-
տում իսէ , քէրէմ էտին , վէ Ֆիրաւ՛նուն գու-
լագլարընա սէօյլէյիպ տէյին . Պապամ պանա 5
Եէմին Եթտիրիպ տէտի . Անձէ պէն Էօլմէյօրում .
Վանանա՛ն տիյարընտա քէնտիմ իչիւն գաղտըր-
տըղըմ մէղարրմտա՝ պէնի օթատա կէօմէյին . վէ
չիմուի քէրէմ Էյլէ՝ պապամը կէօմմէյէ չըգայըմ՝
անտէն տէօնէյիմ ։ Ա է Ֆիրաւ՛ն տէտի . Ընդ , 6
վէ պապաներ սանա Եէմին վէրտիյինէ կէօրէ կէօմ ։
Ա է Յօսէֆ պապասընը կէօմմէյէ չըգտը . վէ 7

Ֆիրաւնուն ճիւմլէ գուլլարը՝ էվինին իւմիսար-
լարը՝ վէ Աիրը տէյարընին ճիւմլէ իւմիսարլարը
8 պիլէսինճէ չըգտըլար: Էմ ճիւմլէ Յոսէֆին
էվի՛ վէ գարընտաշլարը՝ հէմ պապասընին էվի՛
տախի: Յոշէն գօփրաղընտա՝ եաթընըզ չօճուգլա-
րընը վէ սիւրիւճէրինի վէ սըղըրլարընը՛ պրագտը-
9 լար: Յոսէֆ պիլէսինճէ գօչուլար վէ աթըլար
չըգտը, վէ ղայէթ պիր պէյնիք օրտու օլտու:
10 Աէ Յոսէֆընին էօթէսինտէ օլան Ադաստնիսար-
ճանընտահէք վարտըգլարընտա, օրտուա պիր պէյ-
նիք վէ ղայէթ շէտտիտ աղլայըշլա ֆէրեաթ էթ-
տիլէր: վէ պապասընա եէտի կիւն եաս ալայը
11 էյլէտի: Աէ օ տէյարտա սաքին օլան Ռէանատ-
նիլէր Ադատ խարմանընտա եաս ալայընը կէօր-
տիւքէրինտէ՝ տէտիլէր: Պու՝ Աընըզըզարա պիր
պէյնիք եաս օլմալը: օնուն իչինն ատընա Ադէլ
Ախարայիմ գօտուլար, քի օ՝ Յոսէֆընին էօթէ-
12 սինտէ՝ տիր: Յոսէֆ օղուլլարը՝ օնլարա թէնպիհ
13 էթտիյի կիպի՝ օնա պէյնիլէ՝ էյլէտիլէր: Աէ
օղուլլարը օնու Ռէանատն տէյարընա գալտըը-
տըլար, վէ օնու Ադպրահամընն մէզար միւլքիւ տէյի
Հէթի Ֆրօնտան թարլասինէ պէրապէր՝ սաթընն
ալտըդը Աամիէնին էօնինտէ օլան Աէֆէլա
14 թարլասընընն մադարասընտա կէօմմիւլէր: Աէ
Յոսէֆ պապասընը կէօմմիւքտէն սօնկրա՝ Աը-
սըրա՝ տէօնտիւ, կէրէք քէնտիսի՝ կէրէք գարըն-
տաշլարը՝ կէրէք պապասընը կէօմմէյէ ճիւմլէ պի-
լէսինճէ չըգտընլար:
15 Աէ Յոսէֆին գարընտաշլարը՝ պապալարընընն
էօլտիւճինիւ կէօրտիւքլէրինտէ, տէտիլէր: Պէլքի
Յոսէֆ պիզի իքրահ էմմէյինէ՝ ճիւմլէ օնա էթ-
տիյիմիզ քէմլիյի էլպէթթէ պիզէ կէրի տէօնտէ-
16 րիր: Յոսէֆ կէօնտէրիպ՝ տէտիլէր:

Պապան Հօլմէզտէն Էվվէլ վասիյէթ էտիպ տէտի ։
Յօսէֆէ պէօյլէ տէյէսիլ ։ Ֆալա քերէմ էյլէ՝ 17
գարընտաշլարընըն խիյանէթինի վէ օնլարըն գա-
պահաթընը ա՛ֆվ էյլէ , զերա սանա քէմինք էթ-
տիկէր ։ վէ շէմսի քերէմ էյլէ՝ պապանըն Ա՛լա-
հընըն գուլարընըն խիյանէթինի ա՛ֆվ էյլէ ։
Ա՛յ օնլար օնա սէօյլէր խբէն , Յօսէֆ ազլատը՛ ։
Ա՛յ օնուն գարընտաշլարը տաճի կիտիպ՝ էօնիւնէ 18
տիւշտիւկէր , վէ տէտիկէր ։ Յշմէ պիզ սէնին գուլ-
լարընըզ ։ Ա՛յ Յօսէֆ օնլարա տէտի ։ Կօրգ- 19
ման ։ զերա պէն Ա՛լահ նէրինտէ մէյիմ ։ Ա՛յ 20
սիզ պանա քէմինք տիւշինտիկիզ խէտէ , Ա՛լ-
լահ օնու էյլիյէ պէօհթէմէյէ տիւշինտիւ ։ շէօյ-
լէբի՝ պու կիւն օլտուղու կիպի՝ պիր գօզ գաւմ
նաշատա ։ Ա՛յ շէմսի գօրդման ։ պէն սիզի վէ 21
չօճուգլարընըզը պէսլէյէճէյիմ ։ Ա՛յ օնլարա
թէսէլլի վէրիպ՝ կէօնիւլլէրինճէ սէօյլէտի ։
Ամի Յօսէֆ Ա՛ռարատա սապին օլտու , կէրէք 22
քէնտիսի՝ կէրէք պապասընըն էվի ։ վէ Յօսէֆ
նիւզ օն նըլ նաշատը ։ Ա՛յ Յօսէֆ՝ Յֆրահիմին 23
օղուլլարընը իւչինճիս՝ նէսլէյէտէ կէօրտիւ , վէ
Մանասսէնին օղլու Մախիրին օղուլլարը՝ տաճի
Յօսէֆին տիզլէրի իւզէրինտէ տօղտուլար ։ Ա՛յ 24
Յօսէֆ՝ գարընտաշլարընա տէտի ։ Պէն էօլիյ-
օրում՝ վէ Ա՛լահ սիզի էլպէթթէ նօգլայաճագ-
տըր , վէ սիզի պու տիյարտան՝ Ա՛պրահամ՝ Ի-
հագա վէ Յա՛գոպա նէմին էթմիյի տիյարա չը-
գարաճագտըր ։ Ա՛յ Յօսէֆ Խարաէլ օղուլ- 25
ընա նէմին վէրիպ տէտի ։ Յլպէթթէ Ա՛լահ սիզի
նօգլայաճագտըր , վէ պէնիմ քէմիքլէրիմի պու-
րատան չըգարմասընըզ ։ Ա՛յ Յօսէֆ նիւզ օն 26
նաշընտա էօլտու ։ վէ օնու պալասանլատըլար ,
վէ Ա՛ղըբտա թապուտա՛ գօնուլտու ։

ՅՈՒԴԻՑ

Լոխօտ

ԵԼՔ

ՊԱՐ. 1։

1 Ա Ի Ա՛ընդրա վարան Լարաէլ օղուլլարըն աս-
ՏՂլարը պունլար տըր. Լա՛գապան պիլխինճէ
2 հէր քէս եվի իլէ վարտը. Լուպէն՝ Հ Լիէօն՝
3 Լ էւի վէ Լէհուտա, Լասախար՝ Ջէպուլօն վէ
4 Պէնիամին, Տան վէ Նէֆթալի՝ Լատ վէ Լշէր։
5 Լմոի Լա՛գապան ուլլուղունտան չըգմըշ օլան
ճանլարըն ճիւմլէսի՝ եէթմիշ ճան իտի. Լօսէփ
6 իսէ Ա՛ընդրտա՛ իտի։ Ա է Լօսէփ հէմ ճիւմլէ
գարընտաշլարը վէ ճիւմլէ օ տէվրին ատէմլէրի
7 էօլտի։ Ա է Լարաէլ օղուլլարը մէյվէտար
օլուպ՝ արթարլար, վէ չօղալտըլար, վէ զայէթ
ուլղայէ գուվվէթլէնտիլէր. վէ օ տէյար ընլարտան
տօլտու։
8 Լմոի Ա՛ընդրըն իւզէրինէ Լօսէփի պիլմէյէն
9 պիր էէնի փատիշահ գալգտը։ Ա է օ՝ գավմընա
տէտի. Իշթէ Լարաէլ օղուլլարըն գավմը պիզ-
10 տէն չօգ վէ գուվվէթլի տիր։ Նէլէն օնա ա-
գրլանէ տավրանալըմ՝, օլմայա չօղալա տա՝ օլաքի
ճէնէք զուհր օլունճա, օ տաղի տիւշմէնլէրիմիզէ
գաթըլա, վէ պիզլիմիզ ճէնէք էտիպ՝ պու տէյարտէն
11 չըգա։ Լմոի օնլարըն իւզէրինէ անկարնա՝ զա-
պիղլերի գօտուլար, թաքիմ օնլարա աղըր իշլէրի

իւէ ձէփա էտէլեր. վէ Փիրաօնա անպար չէհրլէ-
բինի՝ փիթօմու-վէ Յաա՛մնէսի եափտըլար։ Վ Է 12
օնլարա նէ գատար ճէփա էտերլէրսէխիտի, օ գա-
տար չօղալըրլար՝ վէ օղատար ղէյատէ արթարլա-
րըտը. վէ օնլար Յարաէլ օղուլլարըն եիւղիւնտէն
ա՛ճիզ գալտը։ Վ Է Յ՝ընըրըլըլար Յարաէլ օղուլ- 13
լարընը էղիյէթլէ գուլլանըրլարըտը։ Վ Է Ք՝օ- 14
միւրլէրինի աղըր խըղմէթլէ՝ պալչըղա վէ քէր-
փիճլէրլէ վէ գըրըն հէր խըղմէթի իւէ ածը էտէր-
լէրիտի. օնլարը հէր գուլլանտըղլարը խըղմէթ՝
աղը՛ր խի։

Վ Է Յ՝ընըտ փատիշահը Յ՝պրանիլէրին էպէլէ- 15
բինէ՝ քի պիրինին ատը Շ՝իֆրա վէ օպիրինին ատը
Փուա՛ խի՝ սէօյլէտի, Վ Է տէտի. Յ՝պրանի գա- 16
ըրլարըն չօճուգլարընը ալըրքէն՝ իսքէմիլէրէ պա-
գասընըղ, էյէր էրքէք իսէ օնու էօլտուրուն, վէ
էյէր գըղ իսէ սաղ գալըն։ Յ՛մնա էպէլէր Յա- 17
հատան գօրդուպ՝ Յ՝ընըտ փատիշահընըն օնլարա
տէտիյի կիպի էթմէտիլէր. իւլա էրքէքլէրի սաղ
գօրլարըտը։ Վ Է Յ՝ընըտ փատիշահը էպէլէրի 18
չաղըրըպ՝ օնլարա տէտի. Նի՞չուն պու նէտնէյի
էտիպ՝ էրքէքլէրի սաղ գօտուռուզ։ Վ Է էպէ- 19
լէր Փիրաօնա տէտիլէր. Ճիւն Յ՝պրանի գարը-
լար՝ Յ՝ընըտ գարըլարը կիպի տէյիլլէր. վէրա օն-
լար տի՛նճ տիր. օնլարա էպէլէր կէչմիշտէն էվվէլ
տ օղուլտուրլար։ Յմնի Յ՛լահ էպէլէրէ էյլիք 20
էյլէտի. վէ գամմ չօղալըպ՝ ղայէթլէ գուվվէթ-
լէնտի։ Վ Է օլտու՛ք՝ էպէլէր Յ՛լահատան գօրդ- 21
տուգլարը իչինէ, օնլարա էվվէր եափտը։ Յմնի 22
Փիրաօ՛ն ճիւմլէ գամմընա պուլյուրուպ տէտի.
Հէր տօղան էրքէյի ըսմաղա ատըճը, վէ հէր գըզը
սաղ գօյուն։

ՊԱՐ. 2։

1 Ա Է Եւ էին էվենտէն պիր քիմսէ կիտիպ՝ Եւ դը-
2 զընըն պիրինի ալար ։ Ա Է դարը կէպէ դալըպ՝
պիր օղուլ տօղուրտու . վէ օնուն կիւղէլ օլտու-
3 ղունու կէօրիւնճէ , օնու իչ այ սագլատար ։ Ա Է
արթըգ օնու սագլամադա գաւորը օլմամաղըա ,
օնա սաղտան պիր սանտըգ ալըպ՝ օնու պալչըգ վէ
զէֆթի իլէ սըվատը , վէ չօճուղու իչինէ գոյուպ՝
օնու ըրմաղըն քէնարընտաքի սագլըգտա գ'ըվէր-
4 տի ։ Ա Է օնուն գըղգարընտաշը՝ օնա նէ օլուր
5 պիլմէք իչինն՝ ուլաշգտան տուրտու ։ Ա Է Ֆի-
րաօնուն գըղը ըրմադա նայդանմադա էնտի , վէ
օնուն պէսլէմէլէրի ըրմաղըն քէնարընտա կէզի-
նիրլէրիտի . վէ օ՝ սաղ ըղըն օրթասընտա սանտու-
ղու կէօրտիւքտէ՝ խալայըղընը կէօնտէրտի , վէ
6 օնու ալտը . Ա Է աչտըգտա՝ չօճուղու կէօրտիւ ,
վէ իչինէ չօճուգ ալայօրտուտու . վէ օնու ամընըպ
տէտի . Պու՝ Յ'պրանիէլէրին չօճուգ ըրընտան
7 տըը ։ Յանի օնուն գըղգարընտաշը Ֆիրաօնուն
գըղընա տէտի . Նիսէյիմ վէ սանա Յ'պրանիէլէր-
տէն պիր էմղիքլի գարը չաղըրայընընը , քի սանա
8 չօճուղու էմղիրէ ։ Ա Է Ֆիրաօնուն գըղը օնա՝
Նիլ տէտի . իսանի գըղ կիտիպ՝ չօճուղուն անա-
9 սընը՝ չաղըրտար ։ Ա Է Ֆիրաօնուն գըղը օնա
տէտի . Ա Է շու չօճուղու պանա էմղիր , վէ պէն
սէնին իւմրէթինի վէրիրիմ . վէ գարը չօճուղու
10 ալտը , վէ օնու էմղիրտի՝ ։ Ա Է չօճուգ պէօյիւ-
յիւնճէ , օնու Ֆիրաօնուն գըղընա կէօթիւրտու ,
վէ օնա օղուլ օլտու . վէ ատընա Ա՝օսէ գօտու .
զէրա՝ Նու սուլտանան չըղարտըմ՝ տէտի ։
11 Ա Է օլտուքի՝ օլ կիւնլէրտէ Ա՝օսէ պէօյիւյիւպ՝
գարընտաշլարընա չըգտը , վէ օնլարըն աղըր իշէ-

բինի կէօրաիւ. վէ պիր Աղսըըլը՝ քիմէնինն՝ գա-
ըընտաշլարընտան պիր Ի՛պրանի քիմէնէյի տէյ-
տիւյինիւ կէօրինձ՞։ Օրայա պուրայա տէօ- 12
նիւպ՝ հիչ քիմսէ օլմատըղընը կէօրտիւքտէ, Աղ-
սըըլըյը էօլտիւրտիւ, վէ օնու գուտմտա կէօմտիւ։
Ա է երթէսի կիւն չըդըպ՝ իշթէ իքի Ի՛պրանի ա- 13
տէմիէր չէքիշէյօրտու. վէ զալիմ ատէմ. Կօնշու-
նա նի՞չիւն վուրուրսուն։ Ա է օ ատէմ. Աէնի 14
իւզէրիմիզէ զապիդ ետ Հաբիմ՝քիմ գօտու. Աղ-
սըըլըյը էօլտիւրտիւյիւն կիպի՝ պէնի՞ տէմի էօլ-
աիւրմէյէ նէյէթ էտէրսին։ Յտաի Աոսէ գօր-
գուպ տէտի. Ա՛ահ գիդան պուռնէտանէ պիլինտի՛։
Ա է Ֆիրաօն պուռնէտանէյի իշիտինձէ, Աոսէյի 15
էօլտիւրմէյէ արարըրսը. ամմա Աոսէ Ֆիրաօնուն
Հուզուրունտան գաչըր, վէ Աիտյան տէյարընտա
սաքին օլտու. վէ գոյունտուն Հանընտա օթուրտու։
Ա է Աիտյան քահինինին էտէտ գըղը՛ վարըրը. 16
վէ ծնըար կէլիպ՝ սու չէքտիլէր, վէ պապալարընըն
սիւրիւչէրինի սուվարմազ իչիւն գուռնալարը տօլ-
տուրտուլար։ Յամմա չօպանլար կէլիպ՝ օնլարը 17
գօվտուլար. վէ Աոսէ գալդըպ՝ օնլարը գուրթար-
տը, Հէմ սիրիւչէրինի սուվարտը։ Յտաի պապա- 18
լարը Ի՛ուէյէ կէլտիքլէրինտէ՝ օ տէտի. Պուկիւն
նի՞ սէպէպտէն չափուք կէլտինիզ։ Ա է տէտի- 19
լէր. Պիր Աղսըըլը քիմէ պիզի չօպանլարըն էլին-
աէն գուրթարտը, Հէմ տէ պիզէ վաճիր սու չէ-
քիպ՝ սիրիյիւ սուվարտը։ Ա է օ գըղլարընա 20
ատէտի. Ո՛ նէրէյատէտիր. նի՞չիւն օ ատէմի պէօյլէ
սաղը՛վէրտինիզ, օնու չաղը՛րըն քի՛ էքմէք եէյէ։
Ա է Աոսէ օ ատէմիյէ սաքին օլմադա գայիլ օլ- 21
մաղըլա, օ՝ գըղը Աիփօրայը Աոսէյէ՛ վէրտի։
Ա է գարը պիր օղուլ տօղուրտու, վէ օ՝ ատընա 22
Ակրշէմ գօտու. զէրա՝ Յատ ատյարտա միւսաճիր
օլտում՝ ատտի։

23 Ընտէն օրտուքի պիր չօգ կիւնլէրտէն սօնկրա՝
Ամբօր վատիշահը էօլսիւ, վէ Իսրաէլ օղուլլարը
գուլլուգ սէպէպլինտէն ահ էտիպ ֆէրիատ էթմի-
լէր, վէ գուլլուգ սէպէպլինտէն օլան ֆէրիատլարը
24 Ալլահա չըգար։ Վէ Ալլահ օնլարըն ֆէրիատ-
լարընը իշիթմի, վէ Ալլահ Ապրահամ՝ Իսհագ վէ
Յաղոպ իլէ օլան ա՛հտներնը խաթըրընա կէթիրտի։
25 Իմտի Ալլահ Իսրաէլ օղուլլարընա նազըր գլլտը,
վէ Ալլահ պիլտի։

ՊԵՏ. 3։

1 Վէ Ընսէ գայնաթտասը Իսհէյան քահինի Իթ-
րօնուն սիւրիւսինիւ կիւտէր իտի. վէ սիւրիւյիւ
էօլնէն արտընա սիւրէրէք՝ Ալլահըն տաղը Հօրէ-
2 պէ կէլտի։ Վէ Իապպըն Էնէյի օնա ամէհ
ալէվլինտէ՝ պիր պէօյիւրթլէնին իչինէն կէօրիւն-
տիւ. վէ օ կէօրտիւքի՝ իշթէ պէօյիւրթլէն ամէհ-
շէ դուրմուշտուշ իքէն, էնէ պէօյիւրթլէն նան-
3 մազըտը։ Իմտի Ընսէ տէտի. Ը՞ իտիի օղրայըմ,
վէ պու պէօյիւք սէկրատը կէօրէյիմ, պէօյիւրթ-
լէն նէ՞ սէպէպտէն նանմայօր։ Վէ Իապպ օ-
նուն պագմադա օղրատըղընը կէօրտիւքտէ՝ Ալլահ
օնա պէօյիւրթլէնին իչինէն չաղըրըպ տէտի. Իմա
4 Ընսէ Ընսէ. վէ օ՝ Իշթէ պէն ա՛էտի։ Վէ օնա
տէտի. Պուրայա նագլըշմա, չաղըրդըրընը պագ-
լարընտան չէօզ. զիրա իւղէրինտէ սէնին տուր-
5 տուղուն մահալ մուգատտաս նէրտիր։ Էմ օնա
տէտի. Պէն՝ պապանըն Ալլահը՝ Ապրահամին Ա-
լլահը՝ Իսհագըն Ալլահը վէ Յա՛գոպուն Ալլահը
իմ. վէ Ընսէ նիւղունիւ սագլատը. զիրա Ալլա-
7 հա պագմադա գօրդտու։ Ընտէն Իապպ տէտի.
Ամբօրտա օլան գավմիմին ճէֆասընը Թահդիգան
կէօրտիւմ, վէ անլարընաճը լաթրընըն սէպէպլինտէն

օլան ֆէրեատլարընը իշլեմտիմ. զևրա տէրտլե-
րինի պիլերիմ։ Ամո ծնլարը Ա՝ընըլըլարըն է- 8
լինտէն գուրթարմադա՝ վէ ծնլարը օլ տիյարտան
պիր էյի վէ կէնիշ տիյարա՝ սիւտ վէ պալ ագան
տիյարա՝ Ա՝անաա՝նիլէրին վէ Հէմ իլէրին վէ Ա-
մորիլէրին վէ Ֆէրիզիլէրին վէ Հէվիլէրին վէ Ա՝է-
պուսիլէրին մահալինէ չըգարմադա Հնտիմ։ Ա է 9
իշլեէ շիմտի Ամաէլ օղուլլարընն Ֆէրեատը
պաննա կէլմիշտիր. վէ Ա՝ընըլըլարըն ծնլարա էմ-
տիքլէրի ղըլմու տամի կէօրտիմ։ Ամո կել՝ 10
սէնի Ֆիրաօ՝նա կէօնտէրէյիմ, վէ գաւմըմ Ա-
ըրաէլ օղուլլարընը Ա՝ընըրտան չըգարմասըն։ Ա է 11
Ա՝նաէ Ա՝լլահա տէտի. Պէն քիմ իմ քի՝ Ֆիրաօ՝նա
վարացըմ, վէ քի Ամաէլ օղուլլարընը Ա՝ընըրտան
չըգարայըմ։ Ա է օ՝նա տէտի. Պէն էլպէթթէ 12
օէնինէ օլուրում. վէ սէնի պէն կէօնտէրտիյիմ՝
սանա նիշան պու օլա. Գաւմը Ա՝ընըրտան չըգար-
տըղընտա՝ պու տաղըն իւղէրինտէ Ա՝լլահա ի՝պա-
տէթ կտէճէքսինիզ։ Ա է Ա՝նաէ Ա՝լլահա տէտի. 13
Իշլեէ պէն Ամաէլ օղուլլարընա վարըպ՝ օնլարա
տէրիմ. Պապալարընըզըն Ա՝լլահը պէնի սիզէ
կէօնտէրտի. կա պանա՝ Ա՝տը նէ՞տիր տէրլէրսէ,
օնլարա նէ՞տէյիմ։ Ա է Ա՝լլահ Ա՝նաէյէ տէտի. 14
Պէն Ա ՚ԼԻ ՕԼ Ա՚ԼԻՊ՝։ Հէմ տէտի. Ամաէլ
օղուլլարընա պէօյլէ տէյէսին. Պէնի սիզէ Ա ՚ԼԻ
ՕԼ Ա՚Լ կէօնտէրտի։ Ա՝նաէն թէքրար Ա՝լլահ 15
Ա՝նաէյէ տէտի. Ամաէլ օղուլլարընա պէօյլէ տէյ-
էսին. Պապալարընըզըն Ա՝լլահը՝ Ա՝պրահամին
Ա՝լլահը՝ Իսհագին Ա՝լլահը վէ Յա՚գօպուն Ա՝լլահը
Մաղա պէնի սիզէ կէօնտէրտի. պէնիմ ատըմ Հ-
պէտէն պու տուր, վէ տէվր պէ տէվր նատիկնա-
լըմ պու տուր։ Կել՝ Ամաէլին իհթիաըլըրընը 16
ճէմ՝ էտիպ օնլարա տէ. Պապալարընըզըն Ա՝լլահը

Թագի՝ Աբրահամին՝ Իսահակին եւ Յա՛գոբայն
Աստուծոյ պանա կէօրիւնիւք տէտի . Սիզի՝ եւ Ա-
մբոխա սիզի օղունանը Թահգիգան եօգլատըմ.
17 Ա՛ւ է տէտիքի սիզի Աստըրըն էզկէմինտէն՝
Քանանացիներին եւ Հիթիներին եւ Ամորիներին
եւ Փերիզներին եւ Հիվիներին եւ Եբուսիներին
տէյարընա՝ սիւտ եւ պալ ագան տէյարա չըգարայ-
18 ըմ։ Ա՛ւ է օնլար սէնին սէօզիւնիւ տինկլէյէյէր .
անտէն սէն Իսրաէլին իմճկյարըլարը իլէ Աստը
փատիշահընա վարըպ՝ օնա տէյէսիզ . Պիզէ Ի՛մ-
բանիներին Աստը Թագի բասթ կէլտի . եւ շիմտի
քէրէմ էյլէ՝ իւչ կիւնլիւք եօլ չէօլէ վարալըմ, եւ
19 Աստիմըզ Թագիա գուրպան էտէլիմ։ Ա՛ւ է
պէն՝ Աստը փատիշահընէն սիզի կիթմէյէ գէյ-
վէրմէյէճէյինի պիլէրիմ. նէ տէ գուվվէթլի էլ
20 իլէ տահի։ Անտէն պէն էլիմի՛ սալայրըմ, եւ Ա-
ստը՝ իչինտէ էտէճէյիմ ճիւմլէ մի՛ճիգաթլարըմ-
ը լա վուրայրըմ. եւ սիզի օնտան սօնկրա սալը վէ-
21 րէ։ Ա՛ւ է պու գավմի՝ Աստըրըլըլարըն կէօզլէրինտէ
լուդի վէրէյիմ. եւ օլաքի չըգարըղընըզտա՝ պօշ
22 չը՛գմայասըղ։ Անմնա հէր գարը՝ գօնշուսունտան
վէ էվինին միւսաֆիրինտէն կիւմիւշ գապլար վէ
ալթըն գապլար վէ էս՛վապլար տիւէյէ, վէ օնլա-
րը օղուլլարընըզըն վէ գըզլարընըզըն իւզէրինէ
գէյասըղ, վէ Աստըրը սոյասըղ։

ՊԵՐ 4։

1 Ա՛ւ է Անսէ ճէվապ վէրիպ տէտի . Ամմա օնլար իշ-
թէ պանա հնանմայըլա՝ սէօզիւմիւ տինկլէմէյէ-
ճէքլէր . զիրա Թագի սանա կէօրինմէտի տէյէ-
2 ճէքլէր։ Ա՛ւ է Թագի օնա տէտի . Պու էլինտէքի
3 նէ՞տիր . վէ օ՝ Տէյնէքտիր տէտի։ Ա՛ւ է օնա տէ-
տի . Ճնու նէրէ աճ . վէ օ՝ ճնու նէրէ աճընճա՝

եր լան օլտու , վէ Անսէ օնուն էօնիւնտէն գաչտը ։
Ահմի Ասպպ Անսէյէ տէտի . Էլլինի ուղաթի տա՝ 4
օնու գույրուղունատան դուխ . վէ օ՝ էլլինի ուղատրպ
օնա նափը շընձա , էլլինտէ տէյնէք օլտու ։ Անաբի 5
պապաներընին Իսահը Ասպ՝ Ասրահամին Ա-
ստահը Ահագրն Իսահը վէ Իսմ գօպուն Իսահը
սանա կէօրիւնտիւյինէ ինանալար ։ Անտէն 6
Ասպպ ի՛ր բար օնա տէտի . Ճասա էլլինի գօյնու-
նա գօ . վէ օ՝ էլլինի գօյնունա գօտու , վէ օնու չը-
գարտըղընտա՝ իշխէ էլի գար կիպի պէյտ ճիւ-
տամը խտի ։ Ա է օնա տէտի . Էլլինի գօյնունա 7
տէօնտէր . վէ օ՝ էլլինի գօյնունա տէօնտէրտի , վէ
օնու գօյնունատան չըգարտըգտա՝ իշխէ երնէ էթի
կիպի օլտու ։ Ահմի օլաքի՝ էյէր սանա ինանմադ- 8
լարսա , վէ էվվէլքի նիշանըն սէսինի տինկլէմէդ-
լէրսէ , սօնկրաքի նիշանըն սէսինէ ինանալար ։
Ճէմ օլաքի՝ պու նիշանլարըն իբիսինէ տահի ի- 9
նանմայըպ՝ սէօղինիւ տինկլէմէդլէրսէ , ըրմադըն
սույունատան ալըպ՝ գարայա տէօք . վէ օլաքի ըր-
մադտան ալտըղըն սու գարատա գան օլա ։
Ա է Անսէ Ասպպա տէտի . Էմմ՛ն էֆէնտիմ , 10
պէն էհլի քէլամ տէյիլիմ , կէրէք տինտէն՝ կէ-
րէք էօթմէ կինտէն՝ կէրէք գուլճն իլէ սէօյլէշ-
տիյինտէն պէրու . ամմա պէն աղըր աղըղը վէ
աղը՛ր տիլ լիյիմ ։ Ա է Ասպպ օնա տէտի . Էտէմ 11
աղըղ քի՛մ վէրտի . Հէմ տիլսիզի՛ նախօտ սաղը-
ըր՝ նա կէօղլ իյիս՝ նախօտ քէօրիս քի՛մ նասփար.
պէն Ասպպ տէյիլմի ։ Էմմա շիմտի կիթ , վէ պէն 12
աղըղ՛նըս օլաճաղըմ , վէ սանա՝ սէօյլէյէճէյինի
էսյրէտէճէյիմ ։ Ա է օ տէտի . Էմմ՛ն էֆէնտիմ , 13
քէրէմ էյլէ . Ինձ էլլինէ կէօնտէրիրսէն կէօնտէր ։
Ա է Ասպպն զաղապը Անսէյէ դուխ ուշուպ տէ- 14
տի . Էվլի Էհարօն գարընտաշըն տէյի՛լմի . պի-

լնիւմ քի օ Էհլի քէլամ սոբը . Էհմ տախի իշլեէ օ
սէնի գարշըլամադա չըգամագ , վէ սէնի կէօրտիւյ-
15 իւ կիպի՝ նիւրէյինաէ սէվինէճէք տիր ։ Յամի
օնա սէօյլէ , վէ օնուն աղըընա սէօզլէր գօ . վէ պէն
աղըընալա Էհմ օնուն աղըյլա օլսա՝ էտէճէյինիզլի
16 սիզ էզրէտճէյիմ ։ Ա է գաւմէ՝ սէնին ևէրինէ
օ սէօյլէյէ . վէ օլսքի՝ օ սանա աղը՛գ ևէրինէ օլա ,
17 վէ սէն օնա ալահ ևէրինէ օլասըն ։ Յամի պու
տէյինէյի էլինէ ալ , քի օնունլա նիշանլասըք էյ-
լէյէսին ։
18 Ա է Ոնաէ կիտիպ՝ գայնաթասը Յմրօյա
աէօնտիւ , վէ օնա տէտի . Չէրէմ էյլէ՝ վարայըմ՝
վէ Ոնըրտա օլան գարընտաշլարըմա տէօնէյիմ՝
վէ պագայըմ օնլար տահա սաղլըմը . վէ Յմրօ Ոն-
19 սէյէ տէտի . Ոէլամէթլէ կիթ ։ Ա է Յապպ Ոն-
տիանտէ Ոնսէյէ տէտի . Ա ար Ոնըրտա տէօն .
զնրա ճանընը արայան ատէմիէրին ճիւմլէսի էօլ-
20 տիւ ։ Յամի Ոնաէ գարրսընը վէ օղուլլարընը ա-
լըպ՝ օնլարը էշէքլէրէ պինտիրտի , վէ Ոնըրտ տէյ-
արընա տէօնտիւ . Էհմ Ոնաէ Ա՛լահըն տէյնէյինի
21 էլինէ ալտը ։ Ա է Յապպ Ոնսէյէ տէտի . Ոնըր-
տա կիթմէյէ տէօնտիւյինտէ , պայգ քի՝ էլինէ գօ-
տուզում ճիւմլէ մի՛ճիզլարը Չիսրաՙնուն էօ-
նէտնտաէ էտէսին . վէ պէն օնուն նիւրէյինի սէրմ-
22 լէտէճէյիմ՝ վէ գաւմը սալը վէրմէյէճէք ։ Ա է
Չիսրաՙնա տէյէսին . Յապպ պէօյլէ տէր . Ո՛ղլում
23 Յարաէլ՝ իւլք տօղուշում տուր ։ Յմրի սանա տէ-
րիմ . Ո՛ղլում՝ պանա իւպաէթի էթմէյէ սալը՝
վէր . ամմա օնու սալը վէրմէյէ գայիլ օլմայզան ,
իշլեէ պէն սէնին օղլունա՝ իւլք տօղուշունու էօլ-
տիւրիւրիւմ ։
24 Ա է օ՝ էօլտա գօնմուշ իլքէն , Յապպ օնա ըսանթ
25 կէլինէ՝ օնու էօլտիւրմէյէ խանէէն ։ Յմրի Ա՛ն-

փօրա պէր քէսբին դաշ ալբա՝ օղունուն ղուլֆէ-
սինի քէստի, վէ օնուն այագլարընա պրագըպ տէ-
տի. (Ա)ահ(Ղ)իգան սէն պանա դան կիւվէյիսի սին:
Ա է օնու գոյվէրտի. օղլման Անֆօրա տէտի. 26
Անիննէմ իշուն գան կիւվէյիսի սին:
Ա է Նապպ Հարօնա տէտի. Ահօլէ՝ Անսէյի 27
գարշըլամադա կիմ. վէ օ կիտիպ՝ օնա Աստուծ
տաղընտա բանմ կէլտի, վէ օնու էօփտիւ: Ա է 28
Անսէ՝ օնու կէօնտէրէն Նապպէն ճիւմլէ սէօղլէ-
րինի՝ վէ քէնտինէ պույուրտու ճիւմլէ նիշան-
լարընը՝ Հարօնա խապէր վէրտի:
Ամի Անսէ Հարօն իլէ կիտիպ՝ Նարաէլ օ- 29
ղուլարընըն ճիւմլէ իմմի իարլարընը ճէմ՛ էմտի-
լէր: Ա է Հարօն Նապպէն Անսէյէ ճիւմլէ սէօյ- 30
լէմէյի սէօղլէրինի օնլարա սէօյլէտի. Հէմ նիշան-
լարը գաւմին էօնիւնտէ էյլէտի: Ա է գաւմ ի- 31
նանտը. վէ Նապպէն՝ Նարաէլ օղու ղարընը էօգ-
լատղընը վէ սրդընիմը ղարընա նադար էմմէյինի
իշիմտիքլէրինտէ, էյիլիպ՝ սէճտէ էմտիլէր:

ՊԱՐ 5:

Աստէն սօնկրա Անսէ իլէ Հարօն վարըպ՝ Յի- 1
րաշնա տէտիլէր. Նարաէլին Աստուծ (Նապպ՝ պէօյ-
լէ տէր. Գաւմըմը սաղ վէր քի՝ պանա չէօլտէ
պայրամ էտէլէր: Ա է Յիրաօն տէտի. Նապպ 2
քի՞մմէր, քի օնուն սէօղլունիւ տինկլէյիպ՝ Նարա-
էլի սաղ՝ վէրէյիմ. Նապպը պիլմէմ, վէ Նարաէլ
տախի սաղ վէրմէմ: Ա է օնլար տէտի. Նապր 3
նիլէրին Աստուծ պիզէ բանմ կէլտի. քէրէմ էյլէ՝
իւչ կիւնլիւք եօլ չէօլէ վարալըմ, վէ Աստուծըմըզ
Նապպա գուրպան էտէլիմ. օլմայաքի՝ իւղէրիմիզէ
դաւնըա եա գըլըճ օղրայա: Ամի Անսէը 4
փատիշահը օնլարա տէտի. Ոչ Անսէ վէ Հարօն՝

դավմը նի՛չհան իշխերինաէն ալըգօրսաունուլ. իշխ-
5 նիզէ կիտին։ Աշնաէն Փիրաօն տէտի. իշխէմ հա-
լա տիյարըն գավմը չօգտուը, վէ սիղ ընալը իշխ-
րինաէն ալըգօրսաունուլ։
6 Ա՛ է օլ կիւնաէ Փիրաօն գավմըն անկարնաճը-
լալընա՝ վէ օնուն նաղը ըլալընա պուլսըուպ՝ տէ-
7 տի. Ա՛րմըդ՝ տիւն էօյմէ կիւն կիպի՝ քերփիճլեր
քէամէք իչհան՝ գավմա սաման վէրմէն. օնալար
կիմսինլեր, վէ քէնտիլերինէ սաման արասընալար։
8 Ա՛ է օնալարըն իւպէրինէ՝ տիւն էօյմէ կիւն նաի-
տըգալրը քերփիճլերին մագդուրնը գօյան, օնաան
թէնգիլ էմմէն. ղիրա օնալար թէնգիլ օլմադըլա,
պաղըրշըպ՝ Ա՛իսէլիմ Ա՛լահըմըզա գուրբան էտէ-
9 լիմ՝ տէրլեր։ Խրդմէմ՝ պու տաէմլերին իւղերինէ
աղըրլանըրն, վէ օնտա՛ չալըշընալար, քի նալան
10 սէօղլերէ տիգդաթ էմմէսինլեր։ Յամի գավմըն
անկարնաճըլալը վէ նաղը ըլալը չըգտալար, վէ
գավմա սէօյլէյիպ տէտիլեր. Փիրաօն պէօյլէ
11 տէր. Պէն սիղէ սաման վէրմէմ։ Ա՛լէնտինիզէ
սիղ կիտիպ՝ նէրէտէ պուլսըսանըզ՝ սաման ալըն.
լաքին իշինիզտէն՝ հիչ թէնգիլ օլմնայաճագ-
12 տը։ Աշնաէն գավմ պին թիւն Աղալը տիյարըն-
տա՛ սաման նէրինէ սաման չէօփիւ արասընա տա-
13 ղըլալար։ Ա՛ է անկարնաճըլալը օնալալը ղըրլայ-
ըպ տէտիլեր. Ա՛յնն այէ կիւն՝ սամանընըզ օլտու-
14 դու կիպի՝ իշինիզի թէքմի՛լ էտին։ Յամի Փի-
րաօնուն միւպաշիրլէրի՝ Իսրաէլ օղուլլարըն իւ-
ղերինէ նասպ էմմէքլերին նաղըրլալը տէօյտիլեր,
վէ տէտիլեր. Ա՛իզէ Ա՛ղադու օլմունուշ քերփիճ-
լերի՛ տիւն վէ պու կիւն՝ նի՛չհան իլէրի կիպի պի-
15 թիրմէտինիզ։ Ա՛ է Իսրաէլ օղուլլարընէն նաա-
ղըրլալը վարրա՝ վէ Փիրաօնա ֆէրեատ էտիպ
տէտիլեր. Ա՛ի՛չհան գուլլարընա պէօյլէ էտէրսին։

Կուլարընա սաման վերմէղէր, վէ պիղէ Ղեր- 16
փիճլէր նափըն տէրլէր. վէ իշմէ գուլարըն տէգը-
իլտիւէր, վէ գապահամ սէնին գամընըն տըր։
Ա է օ տէտի. Սիղ Թէնգէլտիղ Թէնգէլ. օնուն 17
իչինն սիղ՝ Ա արաըմ Ղապա գուրպան Հտէլիմ
տէրսինիղ։ Ընմնա շիմտի կիտին իշկէյին, վէ սիղէ 18
սաման վերիլմէսին, ևինէտ քէրփիճէրին մադ-
դէ՛ընը վերմէլտինիղ։ Ա է Ղարաէլ օղուլարըն 19
նազըրլարը՝ քէնտիլէրէ Կիւն պէ կիւն մադդէ՛
քէրփիճէրինիզտէն հիչ Թէնգիլ օլմունմազ տէ-
Նիլտիկինտէն՝ քէնտիլէրինի պէլատէ կէօրտիւէր։
Ա է օնլար Ֆիրաօնատան չըգար իքէն, գարշըլա- 20
ըընտա տուրան Ա՞նսէյէ վէ Ա՛Հարօնա բաշի կել-
տիւէր. Ա է օնլարա տէտիւէր. Ղապպ սիղէ պա- 21
գրա՝ Հէօքմ Էթսին. գնրա գօգումմուզու Ֆիրաօ-
նուն նազարրնտա վէ գուլարընն նազարրնտա
պէտ գօգար իմ մէյիւէ, պիղի Էօլտիւմէյէ օնլա-
րըն էլինէ գըլըճ վէրտինիղ։
Ա է Ա՞նսէ Ղապպա տէօնիւպ տէտի. Այ՞ է- 22
ֆէնտիմ՝ նի՞չուն պու գամըր պէլայա սալտըն, վէ
պէնի նէյէ կէօնտէրտին. Օ իրա սէնին ատըն- 23
լա Ֆիրաօնա սէօյլէմէք իչուն վարտըղըմտան պէ-
րու, պու գամըր պէլայա սալտը. վէ գամըրնը այլա
գուրմ ամմատըն։

ՊԱՐ 6։

Ա է Ղապպ Ա՞նսէյէ տէտի. Ֆիրաօնա էտէճէյի- 1
մի շիմտի կէօրիւրսին. Թաքիմ օնլարը գուվվէթ-
լի էլ գըրու-իլէ սալըվէրէ, վէ օնլարը գուվվէթլի
էլ գըրու-իլէ տիկտիրընտան սիւրէ։ Ա՛ֆէմ Ա՛լլահ 2
Ա՞նսէյէ սէօյլէյիպ՝ օնա տէտի. Ղապպ պէնիմ.
Ա է Ա՛պրահամ՝ Իսհագա վէ Ի՛սհագ ճիւմ- 3
լէյէգաահր Ա՛լլահ ատը իլէ կէօրինտիւմ, ամմմա

ԵԼԻՍԱՕՒ Ը. առըմնա օնլարա պիլինմէտիմ։
4 Ա և տաճի Ասանատն տէյսրընը՝ իչինտէ զարիպ
օլտուգլարը տէյսրի զուրպէթլէրինի օնլարա վեր-
5 մէյ՝ օնլարդա ա՛հտրմը ս՛ապիթի էթտիմ։ Էմ
տաճի պէն Ասըրըլըպտրըն գուլլուգ էթտիրտիքլէ-
րի՝ Իսրաէլ օղուլլարըն ահընը իշիթտիմ, վէ ա՛հ-
6 տրմը խադրըմա կէթիրտիմ։ Ընուն իչիւն Ի-
րաէլ օղուլլարընա տէ. Թապպ պէնիմ. վէ սիզի
Ասըրըլըպտրըն աղըր իչի ալթընտան չըգարըպ՝
սիզի օնլարըն գուլլուղունտան գուրթարաճաղըմ,
վէ սիզի ուղանմըշ գօլ իլէ վէ պէօյիւք ահքեամ
7 իլէ խէլա էտէճէկիմ։ Ա և սիզի քէնտիմէ գաւմ
իչիւն ալաճաղըմ, վէ սիզէ Ղլահ օլաճաղըմ. վէ
պիլէճէքսինիզքի՝ սիզի Ասըրըն աղըր իչիէրի
ալթընտան չըգարան Ղլահընըզ Թապպ պէնիմ։
8 Էմ սիզի Ղպրահամ՝ Իսհագա վէ Յա՛գոպա
վէրմէյէ նէմին էթտիյիմ տէյսրա կէօթիւրմէ-
ճէկիմ, հէմ օնու սիզէ միրաս՝ իչիւն վէրճէկիմ.
9 Թապպ պէնիմ։ Ա և Ասնէ Իսրաէլ օղուլլարընա
պէօյլէ սէօյլէտի. ամմա օնլար՝ ճան սրգընթըրա-
տան վէ խրղմէթին տէրտինտէն Ասնէյի տինկ-
լէմէտիլէր։
10 Ա և Թապպ Ասնէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Ա ՛այր
11 Ասըրը փաւտիշահը Ֆիրաօնա սէօյլէքի՝ Իսրաէլ
օղուլլարընը քէնտի տէյսրընտան սալըվէրէ։
12 Ա և Ասնէ Թապպըն հուզուրունտա սէօյլէյիպ
տէտի. Իշթէ Իսրաէլ օղուլլարը պէնի տինկլէ-
մէտի, նա Ֆիրաօն պէնի նէճէ տինկլէյէճէքսիր.
13 պէն խէ աղըր տիւլի իմ։ Ա և Թապպ Ասնէյէ
վէ Ղհարօնա սէօյլէյիպ՝ օնլարա Իսրաէլ օղուլ-
լարընը Ասըրը տէյսրընտան չըքարմաք իչիւն
Իսրաէլ օղուլլարընա վէ Ասըրը փաւտիշահը Ֆի-
րաօնա վէքիլլը էմր վէրտի։

Պապալարը եվլերինին պաշլարը պունլար տըր. 14
Խարաէլին իլը տօղուշու. Թուպհնին օղուլլարը,
Հանօխ վէ Փալլու՝ Հէսրօն վէ Խարմի. Թուպհ-
նին գապիլէլերի պունլարարը։ Ա է Ը իմՙնոան 15
օղուլլարը՝ Նէմուէլ վէ Յամին վէ Օհատ վէ
Յախին վէ Սօհար վէ Պանաանը գարընըն օղու-
Ը ատլ. Ը իմՙնոան գապիլէլերի պունլարարը։
Ա է Էւի օղուլլարընըն ատլարը տօղուշլարընճա 16
պունլար տըր. Կերշօն վէ Կահաթ վէ Մերարի։
Ա է Էւինին էօմրիւնիւն երլլարը նիւղ օթուղ
նէտի երլ իտի։ Կերշօնուն օղուլլարը գապիլէ- 17
լերինճէ Լիմնի վէ Ը իմէի՝ իտի։ Ա է Կահա- 18
հաթըն օղուլլարը՝ Ամրամ վէ Յահար վէ Հէպրօն
վէ Ուզզիէլ իտի։ Ա է Կահաթըն էօմրիւնիւն
երլլարը նիւղ օթուղ իւչ երլ իտի։ Ա է Մերա- 19
րինին օղուլլարը՝ Մահէլի վէ Մուշի իտի. Էւինին
գապիլէլերի տօղուշլարընճա պունլար տըր։ Ա է 20
Ամրամ քէնտինէ գարը տէյիւ խաթսը Յօխէպէ-
տի ատը, վէ օնա Յարօնու վէ Մօսէյի տօղուր-
տու։ Ա է Ամրամին էօմրիւնիւն երլլարը նիւղ
օթուղ նէտի երլ օլտու։ Ա է Խահարըն օղուլ- 21
լարը՝ Կօրահ վէ Նէֆէկ վէ Զիխրի իտի։ Ա է 22
Ուզզիէլին օղուլլարը՝ Միշաէլ վէ Էլսափան վէ
Սիթրի իտի։ Ա է Յահարօն Ամմինատաբը գըզը՝ 23
Նահշօնուն գըզգարընտաշը Էլիշապայը քէնտի-
նէ գարը ատը, վէ օնա Նատաբը վէ Սիհՙույի՝
Էլէազարը վէ Իթամարը տօղուրտու։ Ա է Կօ- 24
րահըն օղուլլարը՝ Ասիր վէ Էլգանա վէ Ապիա-
սաֆ իտի. Կօրահլըլարըն գապիլէլերի պուն-
լար տըր։ Ա է Յահարօնուն օղուլ Էլէազար՝ 25
Փութիէլին գըզլարընտան քէնտինէ գարը՝ ատը,
վէ օնա Փինէհասը՝ տօղուրտու։ Էւիլլերին՝
գապիլէլերինճէ պաշ պապալարը պունլար տըր։

26 Թագաւորն՝ Իսրաէլ ազգաւորները ամբերկերինձէ՝
Ընդը տէյարընտան չզգարդն ահլու էմր եմ-
27 կի օր Էհարօն վէ Ընտ պունդար տրը։ Իսրաէլ
ազգաւորները Ընդրտան չզգարմադա Ընդը փա-
տիշահը Ֆիրաօնա սէզլէյենդեր պունդար տրը՝,
պու Ընտ վէ Էհարօն տուր։
28 Ա է օլտուքի՝ Թագ Ընդը տէյարընտա Ո-
29 սէյէ սէզլէտիյի կիւնտէ, Օլտէմ Թագ Ո-
սէյէ սէզլէյիպ տէմի. Թագ պէնիմ. սանա հէր
տէմիյիմի Ընդը փատիշահը Ֆիրաօնա սէզլէ։
30 Ա է Ընտ Թագդն հուզուրունտա տէմի. Իշթէ
պէն աղըր տիլլէյիմ, նա Ֆիրաօն պէնի նի՞ճէ
տինկլէյճէք։

ԳԼՈՒԽ. 7։

1 Ա է Թագ Ընտյէ տէմի. Պագ, սէնի Ֆիրաօ-
նա ալլահ գօտում, վէ գարընտաշըն Էհարօն
2 փէյղամպէրին օլա։ Սէն՝ ձիւմլէ սանա պույ-
ուրտուդումու սէզլէյէսին. վէ գարընտաշըն Է-
հարօն Ֆիրաօնա՝ սէզլէյէ, քի Իսրաէլ օղուլ-
3 լարընը քէնտի տէյարընտան սալը վէրէ։ Ա է
պէն Ֆիրաօնուն նիւրէյինի սերթլէտիպ՝ նիշան-
լարըմը վէ մուճիզաթլարըմը Ընդը տէյարընտա
4 չօղալտաճաղըմ։ Ա է Ֆիրաօն սիզի տինկլէյճէ-
նէճէք. անտէն պէն՝ էլիմի Ընդրտա սալդ՝ ա-
քէրիմ օլան գամմըմ Իսրաէլ օղուլլարընը Ը-
5 սրըտան պէյնիք ահքտամ իլէ չզգարդըմ։ Ա է
Ընդրդն իդէրինէ էլիմի ուզաթտըղըմտա՝ վէ
Իսրաէլ օղուլլարընը ընտարդն արասընտան չը-
գարտըղըմտա, Ընդրդըլտար պիլէճէքտի Թագդ
6 պէն իմ։ Իմտի Ընտ իլէ Էհարօն՝ Թագդն
ընտարա թէնպիհ էթտիկի կիպի էյլէտիլէր. էյլէ
7 էյլէտիլէր։ Ա է Ֆիրաօն իլէ սէյլէշտիքլէ-

բինտե, Աննսկ սէքսէն հաշընտա՝ վէ Ահարօն սէքսէն իւչ հաշընտա իտի:

8 Վ է Մատպ Աննէյէ վէ Ահարօնա սէցյլէյիպ տէտի. 9 Ֆիրաօն սիզէ սէցյլէյիպ՝ Ձէնտիլէ-բինիզ իչնուն միւճիզամի վէրին տէտիքտէ, Ահարօնա տէյէսին. Ասանը ալ, վէ օնու Ֆիրաօնուն էօնիւնէ աթի, աժտէր օլա: 10 Ամսի Աննսկ իլէ Ահարօն Ֆիրաօնա վարըպ՝ Մատպըն պույուրտուղու կիպի էյլէտիլէր. վէ Ահարօն ա՛սասընը Ֆիրաօնուն էօնիւնտէ՝ վէ գուլլարընըն էօնիւնտէ աթտը, վէ աժտէր օլտու: 11 Վ է Ֆիրաօն տախի քէնտի ա՛լիմլէրինի վէ սիհիրպազլարընը չաղըրտը. վէ Աննըրըն պիւյիւճիլէրի՝ օնլար տախի սիհիրլէրի իլէ հօյլէ էյլէտիլէր: 12 Վ է հէր քես ա՛սասընը պրագտըգտա՝ աժտէրլէր օլտուլար. լաքին Ահարօնուն ա՛սասը՝ օնլարըն ա՛սալարընը եուտտու: 13 Վ է Ֆիրաօնուն հիւբէյի սէրմէնէյիպ՝ Մատպըն տէտիյի կիպի օնլարը տինկլէմէտի:

14 Ձնտէն Մատպ Աննէյէ տէտի. Ֆիրաօնուն հիւբէյի գաթըլտանտը. գաւմը սալը վէրմէքտէն խմէինա էթտի: 15 Ֆարահտան Ֆիրաօնա կիթ-իչմէք օ՝ սույա՛ չըգայօր. վէ ըրմաղընը քէնտըրընտա գարշըսընտա տուր, վէ եր յանտա տէօնէն ա՛սայը էլինէ՛ ալ. 16 Վ է օնա տե. Ի՛պրանիլէրին Ահարօնը Մատպ՝ Գաւմըմը սալը վէր քի չէօլտէ պանա ի՛պատէթի էտէյէր տէյէրէք՝ պէնի սանա կէօնտէրտի. վէ իչմէք շինտիյէտէք՝ տինկլէմէտին: 17 Մատպ պէցյլէ՛ տէր. Պէնիմ Ֆարաօնուղումու պունտան պիլէսին. Իչմէք պէն էլինտէ օլան ա՛սա իլէ ըրմաղտաքի սուլարա վուրաճաղըմ, վէ գանա՛ տէօնէճէքլէր. 18 Վ է ըրմաղտա օլան պալըգլար էզդէճէքլէր, վէ ըրմադ գօգաճագ. վէ Աննըրըն-լար ըրմագտան սու իչմէյէ իկրէնէճէքլէր: 19 Ամսի

Թագաւ Աւսէյէ տէտի . Ի՛հարօնա տէ . Ի՛սանը
ալ , վէ էլինի Աընըրըն սուլարը իւզէրինէ՝ չայլա-
րը՝ ըրմադլարը վէ կէօլէրի վէ ճիւմլէ սուլարընըն
տէվշէրինէմ իլէրի՛ իւզէրինէ ուզաթ , քի գան օլա-
լար . վէ պիւթիւն Աընըրը տէկյարընտա՝ կէրէք
աղաճտան կէրէք գաշտան օլան գապլարտա ասա-
20 լար գան օլա : Ա՛ է Աւսէ իլէ Ի՛հարօն՝ հէմման
Թագաւըն պույուրտուղու կիպի էյլէտիլէր . վէ ա-
սայը գալարըրսա՝ Ֆիրաօնուն կէօզլէրի՝ վէ գու-
լարընըն կէօզլէրի էօնիւնտէ ըրմադտաքի սու լարա
վուրտու , վէ ըրմադտա օլան ճիւմլէ սու լար դաճա
21 տէօնտիւլէր : Ա՛ է ըրմադտա օլան պալըգլար
էօլտիւլէր , վէ ըրմադ գօգտու , վէ Աընըրըլըլար
ըրմադտան սու իչմէյէ գաճար տէյիլլէր իտի . վէ
22 գան՝ պիւթիւն Աընըրը տէկյարընտա իտի : Լաքի
Աընըրըն պիւյիւճիւլէրի տէ սիհիրլէրիւլէ էօյլէ
էյլէտիլէր . վէ Ֆիրաօնուն նիւրէյի սէրթլէնտի ,
վէ Թագաւըն տէտիյի կիպի օնլարը տինլէմէտի :
23 Ա՛ է Ֆիրաօն տէօնիւպ՝ էվինէ կէլտի , վէ պունու
24 տաքի նիւրէյինէ գօնմատը : Ա՛ է ճիւմլէ Աընըր-
ըլըլար ըրմադըն չէվրէսինտէ իչմէյէ սու իչինն
գաղտըլար . ղիրա ըրմադըն սույունտան իչմէյէ
25 գաճար տէյիլլէր իտի : Ա՛ է Թագաւ ըրմադը վուր-
տուգտան սօնկրա՝ Եհտի կիւն թէքմիլ օլտու :

ՊԱՐ 8։

1 Ա՛ է Թագաւ Աւսէյէ տէտի . Ֆիրաօնա վար , վէ
ծնա տէ , Թագաւ պէօյլէ տէր . Կաւմըմը՝ պաճա
2 ֆպատէթ էթմէյէ սաղը՝ վէր : Ի՛մմա էյէր սաղը
վէրմէքտէն իմթինա՝ էէբրսէն , իչլէյէ պէն ճիւմլէ
3 սինօրլարընը գուրպաղալարրըա վուրուրում : Ա՛ է
ըրմադ՝ չօգ գուրպաղալար չօգարա , վէ օնլար չը-
պրադ՝ սէնին էվինէ վէ եաթագ օտանա վէ տէօշէ-

կինէ վէ գուլլարընըն էվլէրինէ վէ գավմինա՝ վէ
փուրունլարընա վէ խամուր թէքնէլէրինէ կէլէ-
լէր ։ Ա և գուրպաղալար՝ սէնին իւլէրինէ վէ 4
գավմինըն իւլէրինէ վէ ճիւմլէ գուլլարընըն իւլէ-
րինէ չըգալար ։ Ահա Տապպ Աննէյէ տէտի ։ Ե- 5
հաօնա տէ ։ Ցայլարըն իւլէրինէ՝ ըրմազլարըն
իւլէրինէ վէ կէօրէրին իւլէրինէ էլինի ա՛սանիլէ
ուզաթի, վէ Աընըր տիյարը իւլէրինէ գուրպաղա-
լարը՝ չըգար ։ Ա և Ե՛հաօն Աընըրըն սուլարը՝ 6
իւլէրինէ էլինի ուզաթը ։ վէ գուրպաղալար չը-
գըպ՝ Աընըր տիյարընը գափլատար ։ Խանի պիլ- 7
իճիլէր տէ սէհիրլէրիլէ էյլէ՛ էյլէսիլէր, վէ
Աընըր տիյարը իւլէրինէ գուրպաղալար չըգար-
տըլար ։ Ա և Ֆիրաօն Աննէյի վէ Ե՛հաօնա 8
չաղըրըպ տէտի ։ Տապպանէյազ էտին, քի գուր-
պաղալարը պէնտէն վէ գավմինտան կիտէրէ՛, վէ
գավմի՛ Տապպա գուրպան էմմէ՛յէ սալը՛ վէրէյիմ ։
Ա և Աննէ Ֆիրաօնա տէտի ։ Պանա վագթ թա՛յին 9
էյլէ ։ սէնին իչինա վէ գուլլարըն իչինա վէ գավմըն
իչինէնէ՞ զէմման նէյազ էտէյիմ՛, վէ սէնտէն վէ
էվլինտէն գուրպաղալարը հէլաք էտէյիմ՛, նա՛լե-
նըդ ըրմազտա գալալար ։ Ա և օ՝ Ե՛յարըն տէտի ։ 10
իմնի օ տէտի ։ Աէօղլինէ կէօրէ՛ օլսուն ։ Թա պի-
լէսին քի՝ Ա՛լահ՛մըդ Տապպ կիպի նօղտուր ։
Ա և գուրպաղալար սէնտէն վէ էվլէրինտէն վէ 11
գուլլարընտան վէ գավմինտան կիտէլէր ։ նա՛լե-
նըդ ըրմազտա՝ գալալար ։ Ա՛նտէն Աննէ իլէ Ե- 12
հաօն Ֆիրաօնտան չըգտըլար ։ վէ Աննէ՝ Ֆիրա-
օնտան իւլէրինէ կէմիրտիլի գուրպաղալար խու-
սուսի իչին Տապպա փէրեաա էյլէտի ։ Ա և 13
Տապպ Աննէն տէտիյի կիպի էյլէտի ։ վէ էվլէր-
տէն՝ հավլիլէրտէն վէ թարլալարտան գուրպաղա-
լար հօլսու ։ Ա և օնլարը՝ եըղըն եըղըն եըղը- 14

15 լար, վէ եէր գօգտու ։ Ընմիա Փիրաօն բահաթ-
լըգ օլտուղունու կէօրսիւբաէ, եիւրէյինի գահթ-
լատըգ՝ Թապպըն տէտկի կիպի օնլարը տինկլէ-
մէտի ։
16 Ու է Թապպ Ասէյէ տէտի. Ընհարօնա տէ.
Ընանը ուղաթի, վէ եէրին գօփրաղընա վուր, վէ
պիւթիւն Ընարը տէյարընտա քէհլէ օլտուն ։
17 Ամի էօյլէ էյլէտիլէր. պէրա Ընհարօն ա՛սասը-
րա էլինի ուղատրա՝ եէրին գօփրաղընա վուտու,
վէ ատէմիէրտէ հէմ հայվանլարտա քէհլէ օլտու.
պիւթիւն Ընարը տէյարընտա հէմ եէրին գօփրա-
18 ղը քէհլէ՛ օլտու ։ Ու է պիւյիւճիւէր տէ սիհիր-
լէրիւլէ էօյլէ էյլէտիլէր քի՝ քէհլէլէր չըգարա-
րար, ամմա գատըր օլմատըլար. իմամ քէհլէլէր
19 հէմ ատէմտէ հէմ հայվանլարտա օլտու ։ Ու է
պիւյիւճիւէր Փիրաօնա տէտիլէր. Պու՝ Ընատրն
փարմաղը տըր. իմամ Փիրաօնուն նիւրէյի սէրթ-
լէնիա՝ Թապպըն տէտկի կիպի օնլարը տինկլէ-
մէտի ։
20 Ու է Թապպ Ասէյէ տէտի. Ասպահտան էրքէն
գալդ, վէ Փիրաօնուն Հուղուրունտա տուր. իշթէհ
օ՝ սուլարա չըգայօր. վէ օնա տէ. Թապպ պէօյլէ
տէր. Գամըրմըն՝ պանա ի՛պատէթի էմմէյէ սալ-
21 վէր. Օ՝ իրա էյէր գամըրմըն սալըվէրմէզսէն,
իշթէհ պէն սէնին իւէրինէ վէ գուլլարընըն իւզէ-
րինէ վէ գամըրընըն իւէրինէ վէ էվլէրինին իւզէ-
րինէ սիվըի սինէյի կէօնտէրիրիմ, վէ Ընարըլըա-
րըն էվլէրի հէմ սաբին օլտուգլարը եէր սիվրիսի-
22 Նէքլէ տօլա ։ Ու է օլ կիւնտէ գամըրմըն սաբին
օլտուղու Կօշէն գօփրաղընը այըրտ էտէյիմ, վէ
օրտատա հիչ պիր սիվրի սինէյ օլմայա. թա պիլէ-
23 սինքի՛ եէրին օրթասընտա Թապպ պէնիմ ։ Ու է
պէնիմ գամըրմ իլէ սէնին գամըրընը ատասընտա

պէր ֆիտա գոյայըմ ։ Պու նիշան եաբըն օլուր ։
Ամեն Բապ՝ պէզլէ էլէտի , վէ Ֆիրաօնուն է- 24
վինէ վէ գուլլարընըն էվլերինէ վէ պիւթիւն Ան-
սըր տիյարընըն իւզերինէ պիր աղըր սիվրիսինէք
կէլտի . Ա՛ սիվրի սինէյին սէպէպինտէն էր պօ-
զուլտու ։ Ա է Ֆիրաօն Անսէյի վէ Ի՛սրաէլնու 25
չաղըրըպ տէտի . Կիտին , պու տիյարտա Ա՛լահը-
նըզդա գուրպան Էտին ։ Ա է Անսէ տէտի . Պէզլէ 26
էթմէյէ ճայիզ տէյիլլէր . զիրա Ա՛լահըմըզ
Բապդա Անսրըզլըզըրըն իբրահիյէթլէրինի՛ գու-
պան էտէրիզ . իշթէ Անըզըզլըզըրըն կէօզլէրի Ֆօ-
նիւնտէ իբրահիյէթլէրինի գուրպան էտէրսէք ,
պիզիմ դաշլամընզլա՛րըմ ։ Ա՛ֆ կիւնլիւք նօլ չէօլէ 27
կիտիպ՝ Ա՛լահըմըզ Բապդա պիզէ տէյէճէյի կի-
պի՛ գուրպան էտէճէյիզ ։ Ընտէն Ֆիրաօն տէտի . 28
Պէն սիզի՛ Ա՛լահընըզ Բապդա չէօլտէ գուրպան
էթմէյէ սաղը վէրիրիմ՛, անճագ փէք ուզադա
կիթմիյիդ . պէնիմ իչիւն նիյազ էտին ։ Ա է Անսէ 29
տէտի . Իշթէ պէն եանընտան չըգըպ՝ Բապդա նիյ-
ազ էտէրիմ՛, վէ եաբըն Ֆիրաօնտան՝ գուլլարըն-
տան հէմ գամփընտան սիվրի սինէյէ կիտէ . անճագ
Ֆիրաօն պիր տահա՝ գամփը Բապդա գուրպան
էթմէյէ սաղըմէյէրէք՝ պէնի ալտամմասըն ։
Ա է Անսէ Ֆիրաօնուն եանընտան չըգըպ՝ Բապ- 30
դա նիյազ էթտի ։ Ա է Բապդ Անսէնին սէօ- 31
զինէ կէօրէ էտիպ՝ Ֆիրաօնտան՝ գուլլարընտան
հէմ գամփընտան սիվրի սինէյի կիտէրտի . պիր
տահա պիլէ գալմատը ։ Ամեն Ֆիրաօն պու տէֆա 32
տահի եևրէյինի գաթըլտըթը , վէ գամփը սաղ
վէրմէտի ։

ՊԱՐ 9։

Ա է Բապդ Անսէյէ տէտի . Ֆիրաօնա վար , վէ 1
օնա սէօյլէ . Ի՛սրաիլէլէրին Ա՛լահը Բապդ պէօյլէ

աեր. Պատմելով պատա՛ ի պատահել էթմէյէ սալը
2 վեր։ Ոչիրա էյէր սէն սալը վերմէքտէն իմդիննա՛
3 էտիպ՝ օնլարը տահա ալըգօյսան, Իշթէ Պապ-
պըն էլի՝ դրըտա օլան սիւրիւէրինին իւզէրինէ
օլուպ՝ սէնին ալթլարըն՝ էշէքլէրին՝ տէվէներին՝
սըղըրլարըն վէ գօյունլարըն իւզէրինէ դայէթ
4 աղըր դրըղըն օլուր։ Ա՛յ Պապ՝ Խարաէլին սիւ-
րիւէրի իլէ Ամըրըն սիւրիւէրինին մապէյնինի
այըրա՛, վէ Խարաէլ օղուլլարընա միլիա՛լիգ օլան-
5 լարըն հիչ պիրի էօլմէյէ։ Ա՛յ Պապ պիր վագիթ
Թա՛յին էտիպ՝ տէտի. Պու՛ նէսնէյի Պապ՝ նէրտէ
6 նէյրըն էտէճէքտիր։ Խմոի էրթէսի կիւնտէ՝
Պապ պու՛ նէսնէյի էթտի, վէ Ամըրըն ճիւմլէ
սիւրիւսիւ էօլտիւ. ամմա Խարաէլ օղուլլարընն
7 սիւրիւսիւնտէն հիչ պիրի էօլմէտի։ Ա՛յ Ֆի-
րաօ՛ն կէօնտէրտի, վէ իշթէ Խարաէլին սիւրիւլէ-
րինտէն հիչ պիրի պիլէ էօլմէտի. վէ Ֆիրաօ՛նուն
նէրէյի դաթիրլտընտը, վէ դաժմն սալը վերմէտի։
8 Ա՛յ Պապ Ամսէյէ վէ Ահարօնա տէտի.
Իսրայիլէրինիդէ՝ ավուճլարընդ տօլտուտ քիւլ-
հա՛ն քիւլիւ ալըն, վէ Ամսէ օնու Ֆիրաօ՛նուն էօ-
9 նիւտէ կէօյէ տօղրու սաչարն. Ա՛յ պիւթիւն
Ամըրը տէյտըր իւզէրինտէ թօզա՛ տէօնէ, վէ
ճիւմլէ Ամըրը տէյտըրընտա ատէմլէրին հէմ հայ-
վա՛նլարըն իւզէրինէ չըպանլար չըգարան գապար-
10 ճըդլար օլա։ Խմոի քիւլհանտան քիւլիւ ալտը-
լար, վէ Ֆիրաօ՛նուն էօնիւնտէ տուրտուլար. վէ
Ամսէ օնու կէօյէ տօղրու սաչմադըլա, ատէմլէրտէ
վէ հայվա՛նլարտա չըպանլար չըգարան գապար-
11 ճըդլար օլտու։ Ա՛յ պիւյիւճիւլլէր՝ գապարճըդ-
լարըն սէպէպնտէն Ամսէնին էօնիւնտէ տուր-
մադա գաւիր տէյիլլէրիտի. զիրա գապարճըդլար՝
հէմ պիւյիւճիւլլէրտէ հէմ ճիւմլէ Ամըրըթլար-

տա՛ օլտու ։ Ա՛ է Թապպ Ֆիրաօ՚նուն եւրէյինի 12
փէքլեթմի , վէ Թապպըն Ա՚նսէյհ տէտիյի կիպի
ո՚նլարը տինկլէմէմի ։

Ա՚նտէն Թապպ Ա՚նսէյհ տէտի . Ասպահտան 13
էրքէն գալգ , վէ Ֆիրաօ՚նուն հուզուրունտա տուր ,
վէ օնա տէ . Իպրանիլէրին Ա՚լլահը Թապպ պէջլէ
տէր . Կամիմըզ պանա ի՛պատէթ էթմէյէ սալը
վէր ։ Օ՚իրա պու քէրրէ պէն՝ հէփ վուրուշլա- 14
րըմը սէնին եւրէյինէ վէ գուլլարընա հէմ գավ -
մինա կէօնտէրիրիմ՛ . Թա պիլէսին քի՝ պիւթիւն
էվրառէ պէնիմ կիպի նո՛գտուր ։ Օ՚իրա շիմոի 15
էլիմի սալըպ՝ սէնի վէ գավմընը գառ՚ուն իլէ վուրու-
րում՛, վէ էվրառէն նո՛ղ օլուրսուն ։ Ա՛ է սէնի՝ հէ- 16
ման պունուն իչիւն գալտըրտըմ՛, քի գուվվէթիմի
սէնինլէ կէօսթէրէյիմ՛, վէ ճիւմլէ էվրառէ խամիմ
նա՛մգլ օլունսուն ։ Ա՛յն տահա գավմըմա գարշը 17
տուրուպ՝ օնլարը սալը վէրմի՞զմիսին ։ Իչմէ պէն՝ 18
եարրն պու վագթ գայէթ ազըր տօղու՛ նաղտըրը-
րըմ՛, քի օնուն կիպի Ա՚ըրըտա՛ թէմէլլէնմէյի
կիւնտէն պէրու պու անէտէյին օ՛լմատը ։ Ա՛ է 19
շիմոի կէօնտէրիպ՝ սիւրիւնիւ՛ վէ գըրտա հէր նէյն
վա՛րրսա , գաչը՛ր . պէ՛րա գըրտա պուլունուպ՝ եվ -
լէրէ տէվշէրիլմէյէն ճիւմլէ տատմ՛ վէ հայվան իւ-
ղէրլէրինէ տօղու՛ էնէճէք , վէ օնլար հէյաթ օլուր ։
Ֆիրաօ՚նուն գուլլարընտան Թապպըն սէօղլունտէն 20
գօրգան՛ գուլլարընը վէ սիւրիւսիւնիւ էվլէրէ գա-
շըրտը . Ա՚յնա Թապպըն սէօղլունիւ եւրէյինէ 21
գո՛մպան՛ գուլլարընը վէ սիւրիւսիւնիւ գըրտա
գոյվէրտի ։ Ա՛մի Թապպ Ա՚նսէյհ տէտի . Ա՚յնինի 22
կէօյէ տօղրու ուղաթ , վէ պիւթիւն Ա՚ըսըը տէյա-
ըրնտա՛ տատմընը վէ հայվանլար վէ Ա՚ըսըը տէյա-
ըրնտա օլան թարլալարըն ճիւմլէ օ՛ղու իւղէրինէ
տօղու՛ կէլէճէք ։ Ա՛ է Ա՚նսէ ա՛սասընը կէօյէ 23

տօղրու ուզաթատը . վէ Ասպ՝ կիւրիւլթիւլէր վէ
տօլու կէօնտէրտի , հէմ եէրին իւզէրինտէ աթէշ
եիւրիւտիւ . իմոի Ասպ՝ Ընսըր տիյարընդըն իւ
24 զէրինէ տօլու եաղտըրտը : Վ է տօլու՝ հէմ տօ-
լունուն օրթասընտա գարըշըգ աթէշ կէլտի .
շէյլէ շիտտէթլի իտի քի՝ ճիւմլէ Ընսըր տիյա-
րընտա՝ գաւիթէ օլաւտան պէրու օնուն կիպի օմա-
25 մըշտը : Վ է տօլու՝ պիւթիւն Ընսըր տիյա-
րընտա՝ գըրտա ճիւմլէ օլանը աւէմտէն հայվանա
վարընճա վուրտու . հէմ տօլու՝ գըրդն ճիւմլէ
օթռունու վուրտու , վէ գըրդն ճիւմլէ աղաճլարընը
26 գըրտը՝ : Ընճաղ Խարաէլ օղուլլարընդըն սաքին
օլտու գլտը Կօշէն գօփրաղընտա տօլու օմմատը :
27 Վ է Ֆիրաօն կէօնտէրտի , վէ Ասէլի իլէ Ընհա-
րընու չաղըրըպ՝ օնլարա տէտի . Պու քէրրէ կիւ-
նահ էթտիմ . Ասպ սատըգ տը , ամմա պէն վէ
28 գամմըմ գապահաթլը՛ յըզ : Ասպա նէյազ
էտին , քի Ալլահըն կիւրլէմէլէրի վէ տօլու օմագ-
տան գալաւար . վէ սիզի սալը՛ վէրէյիմ , վէ ար-
29 թըգ տուրմայասըզ : Վ է Ասէ օնա տէտի .
Շ էհրտէն չը՛գտըղըմ կիպի՝ էլլէրիմի Ասպա
ուզատըրըմ , Ալ կիւրլէմէլէր տինէր , հէմ տօլու
արթըգ օլմազ . թա պիլէսին քի՝ նէր Ասպըն
30 տը : Ընմմա պէն պիլ՛իրիմքի՝ սէն հէմ գուլլարըն
տահա Ասպ Ալլահըն հուզուրունտան գօրգմազ-
31 սընըզ : Իմոի քէթէն վէ արփա վուրուլտու .
զերա արփա պաշագլանմըշ՝ վէ քէթէն գամըշ-
32 լանմըշտը : Ընմմա պուդտայ վէ չավտար վու-
33 րուլմատը . զերա կէճ պիթէլլէր : Վ է Ասէ
Ֆիրաօնուն Խանընտան շէհրտէն տիշարը՛ չըգըպ՝
էլլէրինի Ասպա ուզաթատը . վէ կիւրլէմէլէր հէմ
տօլու տինտի , վէ եէրէ եաղմուր տէօքիւլմէտի :
34 Վ է Ֆիրաօն՝ եաղմուրուն վէ տօլունուն վէ կիւր-

լեմինին տինտիմինի կէօրիւնէճէ, ենէ կիւնահ էտիպ՝ ենիւրէյինի գաթըլաթը, կերեք օ՝ կերեք գուլլարը։ Իմտի Ֆիրաօնուն ենիւրէյի սէրթ- 35
լէնտի, վէ Իապպըն՝ Աօսէնին վասըդասըլըա տէտիյի կիպի Խարաէլ օղուլլարընը սալը վէրմէտի։

ՊԱՐ. 10.

Ա է Իապպ Աօսէյէ տէտի. Ֆիրաօնա վար. զնրա 1
պէն օնուն ենիւրէյինի՝ վէ գուլլարընըն ենիւրէյինի գաթըլաթմըմ, շէօյլէքի՝ պու նիշանլարըմըզ օնլարըն օրթասընտա գրըյըմ. Էյմ ինա քիմ 2
Աընըրտա էհտէքլէրիմի՝ վէ արալարընտա գօ-տուդում նիշանլարըմըզ՝ օղլունուն վէ օղլունուն օղլունուն գուլագլարընա նաղլ էտէսին, վէ Իապպ՝ պէն օլտուդումու պիլէսիզ։ Իմտի Աօսէ 3
իլէ Աէհարն Ֆիրաօնա վարըպ՝ օնա տէտիլէր. Խպրանիլէրին Ալլահը Իապպ՝ պէօյլէ տէր. Նի-չէյի՞տէք հուդուրումտա ինեվատէն էհմէքտէն իմթինան էտէրսին. գաւմըմը սալը վէր պանա իպաատէթ էտէ։ Օ, իրա էյէր գաւմըմը սալըվեր- 4
մէքտէն իմթինան էտէրսէն, իշթէ եարըն սինօգ-լարընա չէբրիկէլեր կէօնտէրիրիմ. Վէ նէրին 5
ենիւզունու գաթըլայալար, վէ Ինէ նէրի կէօրմէյէ գատար օլմայա. վէ տօղուտան գուրթուլմուշ սիպէ պագը գալմանը նէյէլեր, հէմ ինա արբաատա պիլմէն հէվի ագաճլարընըզը նէյէլեր։ Ա է սէնին էվլէ- 6
րինէ՝ վէ հէվի գուլլարընըն էվլէրինէ՝ վէ ճիւմլէ Աընըրըլըլարըն էվլէրինէ տօղալար. շէօյլէքի պա-պալարըն վէ պապալարընըն պապալարը նէրին իշ-չէրինտէ օղուտգլարը կիւնահէն ինա պու կիւնէհաէք՝ պէօյլէսինի կէօրմէտիլէր։ Ընահէն տէօնիպ՝ Ֆիրաօնուն ևանընտան չըգդի։ Ա է Ֆիրաօնուն 7
գուլլարը օնա տէտիլէր. Ինչէ յո՞հաէք պու պիլգ

տուղայգ իչխան օրուր. առէմլերի սալը վերքի Ա-
լահլարը Մապպա ի պատեհ էտէլեր. Ամբարձն
8 պէրպատ օրտուղունու տահա պիլմէ զմիսին։ Խմի
Անսէ իւէ Հարօնու Ֆիրաօնայ տէօնտէրտիլեր,
վէ օ ծնլարա տէտի. Կիտին, Ալահլընըզ Մապպա
ի պատեհ էտին. ամա կիտէճէքսիզ քիմ քիմ տիր։
9 Ա՛ Անսէ տէտի. Ջօճուգլարըմընզա վէ իւմի-
արլարըմընզա կիտէրիզ, օղուլլարըմընզա վէ գըզ-
լարըմընզա՝ սիրիւէրիմիզէ վէ սըղըրլարըմընզա
10 կիտէրիզ. զիրա Մապպա պայրամըմընզ վար։ Խմի
օնլարա տէտի. Կիճէքի պէն սիզի վէ չօճուգլա-
րընըզը սալըվէրիրիմ, Մապպ պիլէնիզճէ էօյլէ
օլսուն. պայգըն քի՝ գարշընըզա նէ պէլա չըգար։
11 Պէօյլէ օլմասըն. Հալա էրքէքլեր կիտիպ՝ Մապպա
ի պատեհ էտին. զիրա սիզ պուննու արարըրսընըզ։
Խմի օնլարը Ֆիրաօնուն Հուզուրունատան գօվ-
12 տուլար։ Ա՛նտէն Մապպ Անսէյէ տէտի. Ամբար
տէյարը իւզէրինէ էքիրկէքլեր իչխն էլինի ուզաթ,
վէ Ամբար տէյարը իւզէրինէ չըգալար, վէ ևէրին
պիւթիւն օթռունու՝ տօղուտան ճիւմլէ գալանը
13 ևէյէլեր։ Ա՛ Անսէ Ամբար տէյարը իւզէրինէ
ա՛սասընը ուզաթտը, վէ Մապպ պիւթիւն օկիւն վէ
պիւթիւն կէճէ ևէրին իւզէրինէ կիւնտօղուտու
ևէլի էսթիրտի. Վէ սապահ օլունճա, կիւն տօղու-
14 տու ևէլի էքիրկէքլերի կէթիրտի։ Ա՛ էքիրկէ-
քլեր պիւթիւն Ամբար տէյարը իւզէրինէ չըգալ՝
ճիւմլէ Ամբար սինօրու իւզէրինէ գօնտուլար.
զայէթլէ շէհիտ իտիլեր. օնլարտան էվվլէ էօյլէ
էքիրկէ օլմատը, վէ օնլարտան սօնկրա էօյլէ օլ-
մայաճագ տըր։ Ա՛ պիւթիւն ևէրին ևիւզիւնիւ
գափլատըլար, վէ ևէր գարարտը, վէ ևէրին ճիւմլէ
օթռունու՝ վէ տօղուտան գալան աղաճլարըն հէպ
մէյվելէրինի ևէտիլեր. վէ պիւթիւն Ամբար տէյ-

արընտա ալան աղաճկարտա վէ թարլանըն օթլա-
ըընտա հիչ եէշիլլիք գալմատը : Ամի Փիրաօն 16
ա՛ճէլէթէն Պնսէյի վէ Ղհարօնու չաղըրտը , վէ
տէտի . Ղլահընըղ Թապպա վէ սիղէ խադա էթ-
տիմ : Վ է հալա քէրէմ էտիպ՝ եա՛ընըղ պու 17
տէֆա՛ տահա գապահաթըմը ա՛ֆվ էտին , վէ
Ղլահընըղ Թապպա նէյա՛ղ էտին , քի իւղէրիմտէն
հէմման պու էօլիւմիւ գալըրըսըն : Վ է օ՝ Փի- 18
րաօնուն եանընտան չըգտը , վէ Թապպա նէյա՛ղ
էթտի : Ամի Թապպ պիր փէք շիտտէթլի պադը 19
եէլի տէօնտէրտի , վէ չէքիրկէլերի գալըրըրպ՝ օն-
լարը գըզը՛ղ տէնիզէ սիւրտիւ . ճիւմլէ Պնըր սի-
նօրուն՝ հիչ պիր չէքիրկէ գալմատը : Ղմմա 20
Թապպ Փիրաօնուն եիւրէյինի սէրթլէթտի, վէ օ՝
Ղարաէղ օղուլլարընը սալը վէրմէտի :

Ղնտէն Թապպ Պնսէյի տէտի . Ղլինի կէօյէ 21
տօղրու ուզաթ , վէ Պնըր տէյյարընըն իւղէրինտէ
գարանլը՛գ օլսուն , պիր էլէնիր գարանլըգ օլսուն :
Վ է Պնսէ էլինի կէօյէ տօղրու ուզաթտը, վէ պիւ- 22
թիւն Պնըր տէյյարընտա իւչ կիւն գապգարա
գարանլըգ օլտու : Պէրիպէրինի կէօրմէ՛գլէրիտի , 23
վէ իւչ կիւն հիչ քիմսէ մնահլինտէն գալմատը .
ամմա ճիւմլէ Ղարաէղ օղուլլարընըն մէգթէպանլա-
րընտա այտընըըգլարը վարըտը :

Վ է Փիրաօն Պնսէյի չաղըրըպ տէտի . Կիտին , 24
Թապպա ի՛պատէթի՛ էտին , անձագ սիւրիւլէրինիղ
վէ սըղըրլարընըղ գալսըն . չօճուգլարընըղ տահի՝
սիղինէլէ վարսընլար : Վ է Պնսէ տէտի . Ղլէն տէ 25
էլիմիզէ գուրպանլար վէ պիւթիւնէ անմալար վէր-
մէլիսին , քի Ղլահըմըղ Թապպա սունալըմ : Վ է 26
սիւրիւլէրիմի՛ղ տահի՝ պիր դըրընագ գալմայարագ՝
պիգնիմլէ կիտէճէք տիր . զերա Ղլահըմըղ Թապպա
ի՛պատէթ էթմէք իչիւն՝ օնլարտան ալմաըզըղ .

վէ պիղ օրպայա վարընճայէտէք, Բապպա նէ իւէ
27 ի պատուհի իտէճէյիմիզի պիլմէյիզ: Ա է Բապպ
Ֆիրաօնուն եիւրէյինի սէրթէլէմտի, վէ օնլարը
28 սալըվէրմայէ իսթէմէտի: Էմ Ֆիրաօն օնա
տէտի. Յանըմնան կիթ. քէնտինի սագըն, պիր
տահա եիւզիւմիւ կէօրմէյէնին. զիրա եիւզիւմիւ
29 կէօրտիյիյիւն կիւնտէ՝ էօլիւրսիւն: Ամմի Ո՛նսէ
տէտի. Տօղրու սէօյլէտին. պիր տահա եիւզիւնիւ
կէօրմէյէճէյիմ:

ՊԵՐ. 11:

1 Ա՛մմա Բապպ Ո՛նսէյէ տէմիշտի. Ֆիրաօնուն իւ-
զէրինէ վէ Ո՛նըրըն իւզէրինէ պիր վուրուշ տահա
կէթիրէճէյիմ, անտէն սօնկրա սիզի պուրատան
սալըվէրէճէքտիր. Վէ սալըվէրտիյինտէ սիզի պու-
րատան էլչէթմէք պիւսպիւթիւն սիւրէճէքտիր:
2 Էմմա գավմին գուլագլարընա սէօյլէքի, հէր էր-
քէք քէնտի գօնշուսունտան՝ վէ հէր գարը քէնտի
գօնշուսունտան՝ կիւմիւշ գապլար վէ ալթուն
3 գապլար տիլէսին: Ա է Բապպ գավմա Ո՛նըրըլը-
լարըն նազարընտա լուգֆ վէրտի. Ո՛նսէ տախի
Ո՛նըրը տէյյարընտա Ֆիրաօնուն գուլլարընըն նա-
զարընտա՝ վէ գավմըն նազարընտա զայէթի պէօյ-
4 իւք քիմսէ իտի: Ամմի Ո՛նսէ տէտի. Բապպ
պէօյլէ տէր, Պէն կէճէ նազրըսընտա Ո՛նըրըն օր-
5 թասընա չըգարըմ: Ա է Ո՛նըրը տէյյարընտա
հէր իւք տօղուշ էօլճէճէք տիր, թախթըն իւզէ-
րինտէ օթուրան Ֆիրաօնուն իւք տօղուշունտան
թա տէյիրմէնինն արտընտա օլան խալայըղըն իւք
տօղուշունա՝ վէ տավարլարըն իւք տօղուշունա-
6 տէք: Ա է ճիւմլէ Ո՛նըրը տէյյարընտա պիր պէօյ-
իւք ֆէրեսնա օլուր, շէօյլէքի օնուն կիպի՝ նէ օլ-
7 տուտ, նէյտ պիր տահա օլաճագտըր: Ա է ճիւմլէ

Խարաէլ օղուլարընա՝ ատէմոէն Հայվանատէք՝
քէօփէք պիլէ տիլինի ուզաթմայա . Թա պիլէսիզ
քի՝ Ասպպ Աղրօրլըլար իլէ Խարաէլին արասընը
այրըա էթմիշտիր : Ա֊ է ճիւմլէ շու֊ գուլարըն 8
պանա էնէլէր , վէ պանա թէմիննա էտիպ տէյէ֊
լէր . Աէն վէ ճիւմլէ սանա Թապի օլան գաւմ չը֊
գըն . անտէն սօնկրա չըգաճաղըմ : Ա֊ է Աօսէ
խոշմ ու զաղապ իլէ Ֆիրաօնուն Հուզուրունատան
չըգար : Ա֊ է Ասպպ Աօսէյէ տէյի . Ֆիրաօն 9
սիզի տինկլէմէյէճէք . Թաքիմ Աղրօը տէյարըն֊
աա մի՛ճիզաթլարըմը չօզալտայըմ : Խմի Աօ֊ 10
սէ իլէ Աղհարօն ճիւմլէ պու մի՛ճիզաթլարը Ֆի֊
րաօնուն Հուզուրունատա էթտիլէր . վէ Ասպպ Ֆի֊
րաօնուն նիւրէյինի սէրթէլէթտի , վէ Խարաէլ օ֊
ղուլարընը քէնտի տէյարընատան սալդըրմըշտի :

ՊԱՐ. 12։

Ա֊ է Ասպպ՝ Աղրօը տէյարընատա Աօսէյէ վէ Աղհա֊ 1
րօնա սէօյլէյիպ տէյի . Պու այ սիզէ պայլարըն 2
պաշը օլա . սիզէ՝ երլ պայլարընըն իլքի օլա : Խա֊ 3
թաէլին ճիւմլէ ճէմաա՝ Թընա սէօյլէյիպ տէյին .
Պու պայն օնունատա Հէր քէս քէնտինէ՝ պապալա֊
րընըզ էվինճէ պիրէր գուզու՝ Էանի էվ պաշընա
պիրէր գուզու ալընը : Ա֊ է էյէր պիր էվ պիր 4
գուզու իչինն այ օլուրսա , օ քիմսէ էվինէ նագրն
օլան գօնշուսու իլէ՝ ճանլարը սայրսընճա ալա .
գուզունատն իւլէրինէ Հէր քէսին նէյէճէյինէ
կէօրէ Հիսապ էտէսիզ : Պուզունուզ սաՂ՝ էրքէք՝ 5
պիր երլըզ օլա . գայունլարատան նախօա քէչիլէր֊
տէն ալասըզ : Ա֊ է օնու Թա պու պայն օնտէօր֊ 6
տիւնճիւ կիւնիւնէճէք սագըայսօզ , վէ օնու Խա֊
թաէլ ճէմաա՝ Թընըն ճիւմլէ ճիւմհիւրիւ՝ ախշամ
իւսթիւ պօղազլասըն : Ա֊ է գանատան ալըպ՝ օնու՝ 7

ո իչենտե եէյէճէք օլտուղլարը էվլերին գափու-
սունուն իքի ճանփէրվաղլարընա վէ իւսի էշէյի-
8 նէ սիւրէլէր ։ Ա է էմի օվէճէ եէյէլէր . օնու
ամէնշտե պիրևան օղմուշ՝ ատճի օղլար իւղէրինէ
9 խամուրսուղլարիւլէ եէյէլէր ։ Օնտան չէյ՝ նա
սուտա գայընանմըշ եէմէյէսիվ , լսւքին ամէնշտե
պիրևան օղմուշ պաշընը վաշալարը վէ իչէրի իւլէ
10 պէրապէր եէյէսիվ ։ Ա է օնտան սապահճատէք
ալըգ օմայասըդ . ամմա օնտան՝ սապահճատէք գա-
11 լանը ամէնշէ նագասըդ ։ Ա է օնու պու ուսըուտ
իւղէրէ եէյէսիվ . Պէլէրինիվ գուշանմըշ՝ այագ-
գապալարընըդ այագ լարընընդտա՝ վէ տէյնէքլէրի-
նիվ էլէրինիվտէ օլարագ՝ օնու ատճէկ իւլէ եէյէ-
12 սիվ . պու՝ Թապպա Յասէհ տիր ։ Ա է օ կէճէ
Ընըր տիյարընտան կէչէճէյիմ՝ վէ Ընըր տիյա-
արընտա Հէր իւք տօղուշու՝ ատէմտնէն Հայվանա
վարընճա վուրաճաղըմ . Հէմ Ընըրըն ճիւմլէ ալ-
լահ Հարընըն՝ Հէօքմլէր էտէճէյիմ . Թապպ պէնիմ ։
13 Ա է գան՝ սիվլին օլտուղունուդ էվլերին իւղէրինտէ
սիվէ նիշան իչուն օլա , վէ գանը կէօրսիւմտէ՝
իւղէրինիվտէն կէչէճէյիմ . վէ Ընըր տիյարընը
վուրտուղումնա՝ Հէլաք էտէճէք գըրըղն սիվէ
14 կէլմէյճէք ։ Ա է օ կիւն սիվէ նատիկա՛ր իչուն
օլա , վէ օնու Թապպա պայրամ սագ լայասըդ , օնու
սիւսիւլէլէրինիվճէ էպէտի գանուն ակիւ պայրամ
15 սագ լայասըդ ։ Էտի կիւն խամուրսուղլար եէյէ-
սիվ . Հէման իւք կիւնտէ՝ մնյայը էվլերինիվտէն
կիտէրէսիվ . գիրա իւք կիւնտէն եէմինճի կիւնէ-
տէք Հէր քիմ մնյայը եէրսէ , օ ճան Խարաէլտէն
16 Հէլաք օլունա ։ Ա է էվվէլքի կիւնտէ մուգատա-
տէս ճիմի՛յէհ օլա , եէմինճի կիւնտէ տասի սիվէ
մուգատտէս ճէմի՛յէհ օլա . օ կիւնլէրտէ Հիչ պիր
իշ իչլէնմէսին , անճագ Հէր քէսին եէյէճէյիմ սիվէ

տէն եալընդդ օ իշլէնսին ։ Ա Է խամուրսուզլարը 17
սագլայսըդ . դիրա ա՛սքերլէրինիզի Ա՝ընդը տէյա-
ըդնտան հէմեն օ կիւնտէ չըգարըմ . իմի սիլսի-
լէլէրինիզէ էպէտի գանուն իւղդէ օ կիւնիւ սագ-
լայսըդ ։ Ա՝վէլքի պատա՝ պէրն օն տէօրտիւնճիւ 18
կիւնիւն ախշամընտան՝ պէրն կիրի պիրինճի կիւ-
նինիւն ախշամընտատէ խամուրսուզլար եէյէ-
սիդ ։ Ա՝էտի կիւն էվլէրինիզտէ մայա պուլուն- 19
մայա . դիրա հէր քիմ՝ մայալըտան եէրսէ , օ ձան
Ա՝արաէլին ձէմաաթընտան հէլալը օլունա , եաւա
օլսուն եէրին եէդիսի օլսուն ։ Ա՝իչ մայալը եէմէ- 20
եէսիդ . ճիւմիլէ մէսքեանըլարընդդտա խամուր-
սուզլար եէյէսիդ ։

Ա Է Ա՝նսէ Ա՝արաէլին ճիւմիլէ իսոի իարըլարընդը 21
չաղըրըդ՝ օնլարա տէտի . Ա՝Լէնտիլէրինիզէ՝ էվ
պարգըլարընդդա կէօրէ չէքիդ՝ պէդէ գուզու պէրն ,
վէ ֆաահէհի պօղազլայըն ։ Ա Է պիր գուճա տէ- 22
մէճիյի պէրդ՝ վէ լէյէնտէ օլան գանա պաթըրըդ՝
գափունուն իսոի էշիյինէ վէ իքի եան փէրվազ-
լարընդա լէյէնտէ օլան գանտան սիւրիւն , վէ սա-
պահատէ սիդտէն հիչ քիմսէ էվինին գափու-
սունտան չը՛գմասըն ։ Օ՝իրա Ա՝պդպ Ա՝ընդը 23
հէլալը էթմէյէ կէչէճէք , վէ գափունուն իսոի է-
շիյինտէ վէ իքի եան փէրվազլարընդտա գանը կէօր-
տիւքտէ , Ա՝պդպ գափունուն իսոի իւնտէն կէչէ-
ճէք , վէ խարսդպ էտիճիյի էվլէրինիզէ՝ հէլալը իթ-
մէք իչիւն՝ կիրմէյէ գէյվէրմէյէճէքտիր ։ Ա Է 24
պու նէմանէյի՝ քէնտինէ վէ օղուլլարընդա գանուն
տէյիւ էպէտիյէտէ սագլայսըդ ։ Ա Է օլաքի՝ 25
Ա՝պդպն տէտիյի կիպի սիզէ վէրէճէյի տէյտա
վարտըղընդտա՝ պու խըղմէթի սագլայսըդ ։
Ա Է օլաքի՝ օղուլլարընդդ սիզէ՝ Պու խըղմէթտէն 26
մէթամընդդ նէ՞տիր տէտիքլէրինտէ, տէյէսիդքի , 27

Պու՝ Յապպա փասէհ գուրպանը տըր . չիւն
Ընըրը հէթսիկ զէման՝ Ընըրտա Խարա-
էլ օղուլլարընըն էվլէրի իւսթիւնտէն կէչտի , վէ
էվլէրիմիզի գուրթարտը : Խմոի գավմ էյլիպ՝
28 սէճտէ գըլար : Ընտէն Խարաէլ օղուլլարը կիթ-
տիլէր , վէ Յապպըն Ընսէյհ վէ Ըհարօնա էմր
էթսիկ կիպի էյլէտիլէր . էօյլէ էյլէտիլէր :
29 Ա է օլտո՛ւքի՝ կէճէ Եարըսընտա Յապպ Ընըր
տէյարընտա Հէր իլք տօղուշու վուրտու , քէնտի
Թախթընտա օթուրան Ֆիրաօնուն իլք տօղու-
շունտան Թա զընտանտաքի Էսիրին իլք տօղուշու-
նա՝ վէ Հէր Հայվանըն իլք տօղուշունա վարընճա :
30 Ա է կէճէլէյին՝ Ֆիրաօն վէ օնուն ճէմի՛ գուլլարը
Հէմ՛ պիւթիւն Ընըր գալգտը , վէ Ընըրտա պիր
պէօյիւք փէրեակա օլտու . զիրա էվ Եօղուտուքի՝
31 իչինտէ Եօխ օլմայա : Խմոի կէճէ իլք Ընսէյհ
վէ Ըհարօնու չաղըրըպ տէխի . Վայզըն , կէրէք
սիզ կէրէք Խարաէլ օղուլլարը պէնիմ՛ գավմընըն
արասընտան չը՛գըն . վէ տէխիյինիզ կիպի Յապպա
32 ի՛ պատէթ էթմէյէ կիտին : Ախրիւէրինիզի տա-
խի՝ Հէմ՛ սըղըրլարընըզը տէխիյինիզ կիպի ալըպ
33 կիտին . վէ պէնի տախի միւպարէքլէյին : Ա է
Ընըրըլար՝ գավմը զօրլատըպ՝ օնլարը մէմլէ-
քէթտէն Եօլատմաղա ա՛ճէլէ էթտիրիլէր իտի .
34 զիրա տէխիլէրքի՝ Հէփիմիզ Եօլնրիւզ : Ա է
գավմ Խամուրունու՝ մայայէ կէլմէզտէն էվվէլ՝
Խամուր Թէքնէլէրինի Էս՛վապլարընը ուտու-
35 լարընա սարրպ գալտրտար լար : Ա է Խարաէլ օ-
ղուլլարը Ընսէնին սէօզիւնէ կէօրէ էյլէտիլէր .
վէ Ընըրըլըպտան՝ կիւմիւշ գապլար վէ ալթուն
36 գապլար վէ Էս՛վապլար տիլէտիլէր : Ա է Յապպ
գավմա՝ Ընըրըլըպտարընն նազարընտա լուգֆ վէր-
տի , չէօյլէքքի Ընսէյհէ օնլարա տիլէթտիլէր .
վէ օնլար Ընըրըլըպտարը սօյտու :

Ամոի Իսրաէլ օղուլլարը Իա՛մէստէն Մուք- 37
քօթէ կէօչտիլլէր . չօճուգլարտան մա՛տա ալթը
Եիւզ պին գատար հաեա էլքէքլէրիտի ։ Ա֊ 38
տախի օնլարըլա պիլէ պիր չօդ գարըշդ գալա-
պալը՛գ չըդտը . հէմ գօյունլար վէ սըղըրլար պիր
ղայէթի պէօյիւք սիւրիւ իտի ։ Ա֊ Ընըրտան 39
չըգարտըգլարը խամուրտան մայասըղ փիտէլէր
փիշիրտիլէր , պիրա մայայէ կէլմէմիշ իտի . չիւն
Ընըրտան գօվուլտուգլարընտա՝ էյլէնմէյէ գա-
տիր տէյիլլէր իտի . վէ տախի քէնտիլէրինէ ղա-
խիրէ հաղըրլամամըշլարըտը ։

Ա֊ Իսրաէլ օղուլլարընըն Ընըրտա սաքին 40
օլմալարընըն ղէմիներ՝ տէօրթ Եիւզ օթուզ կըլ ի-
տի ։ Ա֊ օլտուքի՝ տէօրթ Եիւզ օթուզ կըլըն 41
ասնունտա՝ հէմեն օղ կիւնտէ՝ Իապպըն ճիւմլէ
ա՛սքէրլէրի Ընըր տէյյարընտան չըգտը ։ Պու՝ 42
Իապպըն սագլանմագ կէճէօի տիր . ղիրա օնլարը
Ընըր տէյյարընտան չըգարտը . պու՝ ճիւմլէ պէնի
Իսրաէլտէն սիլսիլէլէրինճէ Իապպըն սագլանմա-
ճագ կէճէօիտիր ։

Ա֊ Իապպ Ընսէյէ վէ Ըհարօնա տէտի . Յա- 43
սէհին գանունու պուտուր . օնտան հիչ պիր նա-
պանճը նէմէյէ . Ըմմա ագէէ իլէ ալընմըշ հէր 44
գուղ օլան քիմսէ՝ օնու սիւննէթի էթտին իսէ , օ
զէմման օ՝ օնտան նէսին ։ Իապանճը վէ իճրէթլի 45
խըղմէթլարընտ՝ օնտան նէմէյէ ։ Պիր էվտէ նէնի- 46
լէ . օ էթտէն էվտէն տիշարը չըգարմայասըն . վէ
օնուն քէ Ղիյինի գըրմայասըղ ։ Ընու՝ Իսրաէլին 47
ճիւմլէ ճէմաա՛թը էյլէյէ ։ Ա֊ նանընտա պիր 48
նապանճը սաքին օլուպ՝ Իապպա փասէհ էտէճէք
օլուրսա , օնուն հէր էրքէյի սիւննէթի օլունա , վէ
ծզէմման օնու էյլէմէյէ նանսաշա , վէ տիյարըն նէր-
լէրի կիպի օլա . ամմա հիչ պիր սիւննէթսիզ օնտան

49 ՆԵՄԱՅԻ ։ Ա՛յլևս վէ՛ր արանըզտաս միւսաՓիր օլան
50 հապանձըլա շէրիա՛թ պէր օլա ։ Ամեն ճիւմլէ
Ապրակէ օղուլլարը Պապըն Ա՛նսէյ վէ Ա՛հարօ-
նա թէնպիհ էթմէյի կիպի էյլէմիյէր . էօյլէ էյ-
51 լէմիյէր ։ Ա՛ էօլմէքի՛ հէման օ՛ղ կիւնտէ Պապ՝
Ապրակէ օղուլլարընը քէնտիլէրին ա՛նքէրլէրինճէ
Ա՛ննըը տէյարընտան չըգարտը ։

ԳԼՈՒԽ 13։

1 Ա՛ յ Պապ Ա՛նսէյ սէյլէյիպ տէմի . Ապրակէ
2 օղուլլարընըն արասընտա՝ կէրէք ատէմտէ կէրէք
Հայվանատա հէր անա բահմինի ա՛չան՝ ճիւմլէ իլք
տօղուշու պանա Թագտիս էյլէյէսին . օ՛ պէնիմ
3 օլա ։ Ա՛ յ Ա՛նսէ գավմա տէմի . Ա՛ննըրտան՝
գուլլուգ էվլինտէն պու չըգարըղընը կիւնիւ խագ-
բընըղա սագլայասըղ . ղէրա Պապ սէղի պուրա-
տան գուվվէթլի էլլէյ չըգարտը . վէ մայալը էքմէք
4 ՆԷՆիլմէյէ ։ Ա՛յ պու կիւն չըգարընըղ , Ա՛պիպ
5 պյընտա ։ Ա՛ յ օլաքի՝ Պապ սէնի՝ Ա՛նանաՆի-
լէրին վէ Ա՛ֆինիլէրին վէ Ա՛մօրիլէրին վէ Ա՛իվիլէ-
րին վէ Ա՛էպուսիլէրին տէյարընտա՝ սանա վէրէ
տէյիւ պապալարընա ՆԷՆին էթմէյի սիւտ վէ
պալ ագան տէյարա կէօթիւրտիւյիւնտէ , օլտէմ
6 պու խըզմէթի պու այտա էտէսին ։ Ա՛էտի կիւն
խամուրտուզլար ՆէյէսԷն , վէ ՆէտինճԷ կիւնտէ՝
7 Պապա պայրամ օլա ։ Օ՛լ Նէտի կիւնտէ խա-
մուրտուզլար ՆԷՆիլէ . վէ նանընտա մայալը կէօ-
րիւնմէյէ . վէ ճիւմլէ սինօրունտա՝ նանընտա
8 մայա կէօրիւնմէյէ ։ Ա՛ յ օլ կիւնտէ օղլունա
նազլ էտիպ տէյէսին . Պու՝ Ա՛ննըրտան չըգար-
ղընտա՝ Պապըն պանա էթմէյի իչիւն տիւր ։
9 Ա՛ յ սանա էլլինին իւզէրինտէ նիշան իչիւն՝ վէ
կէօզլէրինին արասընտա նատիկլար իչիւն օլա .

թաքի Թագաւորն Հերիւթի ազգընտիր օրա. զերա
Թագաւ սէնի Աղաղրտան գուվվէթլի էլլէ չըգար-
տը ։ Ա և պու գանունու էրլտան երլա վագ- 10
Թընճա սագլայասըն ։ Ա և օլաքի՝ Թագաւ սանա 11
վէ պաղալարընա նէմին էթմէյի կիսի՝ սէնի Թա-
նատնիէրին տէյարընա կէօթիւրտիւքտէ՝ վէ օնու
սանա վէրտիքտէ, Նիւմէ անու բահմի աշանը՝ 12
Թագաւ իշին այրըասըն. վէ էտինէճէյին Հայվա-
նըն ճիւմէ իլա տօղուշունուն էրքէքլերի՝ Թագաւ-
օրա ։ Ա և էշէյին Հէր իլա տօղուշունու՝ գուդու 13
իլէ փիտա էտէսին, վէ էյէր փիտա էթմէզսէն,
էնկէսինի գըրասըն. վէ օղուլլարընտա աւէմին
Հէր իլա տօղուշունու փիտա էտէսին ։ Ա և օլաքի՝ 14
Եարըն օղլուն սանա՝ Նէ՞ պու տէյէրէք՝ սօյտրտա,
օնա տէյէսինէր, Թագաւ պիզի Աղըրտան՝ գուլ-
լուգ էվինտէն գուվվէթլի էլլէ չըգարտը ։ Ա և 15
օլտուքի՝ Ֆիրաօնուն պիզի վէրմէյէ կիւ-
ճինէ կէլմէրլէ, Թագաւ Աղըրը տէյարընտա Հէր
իլա տօղուշու՝ աւէմին իլա տօղուշունտան Հայվա-
նըն իլա տօղուշունտաէ՝ էօլտիւրտիւ. օնուն իշին
պէն՝ Հէր անու բահմինի աշան էրքէյի Թագաւ
գուրպան էտէրիմ՝, վէ օղուլլարըմըն Հէր իլա տօ-
ղուշունու փիտա էտէրիմ ։ Ա և էլինին իւլէրինէ 16
Նէյան իշին՝ վէ կէօզլէրինին արասընտա ալը՛ն
պաղը իշին օլա. զերա Թագաւ պիզի Աղըրտան
գուվվէթլի էլլէ չըգարտը ։

Ա և օլտուքի՝ Ֆիրաօն գաւմի սալըվէրտի- 17
կինտէ՝ Աղլահ օնտարը Ֆիլիշթիմլէր տէյարը նօ-
ղունտան կէօթիւրմէտի, օ նօղ Հապրն իտի իսէ տէ.
զերա Աղլահ տէտի. Ո՛ղեյա գաւմ ճէնը կէօր-
մէքլէ, փիշման օլուպ Աղըրտա տէօնէ ։ Ա և 18
ըսՀ գաւմը՝ գըզըլ տէնիզ չէօլիւ նօղունտան տօ-
ղաշարըտը. վէ Խարաէլ օղուլլարը Աղըրը տէյա-

19 բրնտան թագուր թագուր չըգտըլար : Ա է Ան-
սա Հօսէֆին քէմիքլէրինի պէրապէրինձէ ալար .
զիրա օ՝ Իսրաէլ օղուլլարընա՝ Իչլէրինէ Աստ
սիզլի հօգլայաճագ տըր , վէ պէնիմ քէմիքլէրիմի
պուրատան պէրապէրինիզէ չըգարասընըզ տէյ-
էրէք՝ անտ վէ ԱՀմին էմտիրտի :
20 Ա է Ուքքօնէտէն գալգըպ՝ Իմամէ չէօլին
21 Ալքէնարընտա գօնտուլար : Ա է Տապպ կինահա-
զինն պուլմէ տիրէյինէ օնլարա հօղու կՀօսթէր-
մէյէ՝ վէ կէճէ ամէշ տիրէյինէ օնլարա այտընը-
լըգ վէրմէյէ՝ Հօնկէրինձէ կիտէրիտի , Թաքիմ՝
22 կինահուզ վէ կէճէ կիտէկէր : Կամմէն Հօնիւն-
աէն՝ կինահուզինն պուլմէ տիրէյինի վէ կէճէ-
կէյին ամէշ տիրէյինի զայիլ էմմէտի :

ՊԱՏ. 14 :

1 Ա է Տապպ Ասսէյէ սէղղէյիպ տէտի . Իսրաէլ
2 օղուլլարընա սէղղէբի , տէօնիւպ վիհահիրօթի
Հօնիւնտէ՝ Աիկտօղ իլէ տէնիզնին արասընտա գօ-
նաէլար . Պատ՝ լէփօնան Հօնիւնտէ՝ ՀէմմանՀ գար-
3 շըսընտա տէնիզնին նանընտա գօնտուն : Ա է Ֆի-
րաօնն՝ Իսրաէլ օղուլլարընն Հադգընտա տէյէ-
ճէկբի , Ընլար տէյտուտէ շաշըրմըշ չոլարընը , չէօլ
4 էդրաֆլարընըզ գապտաը : Ա է Ֆիրաօնտուն նիւ-
բէյինի փէքլէտէճէկիմ՝ վէ արտընարընձա տիշէ .
վէ պէն Ֆիրաօնտա վէ ճիմլէ օնտուն օրտուսուն-
տա Թ ղզէմ լէնէճէկիմ՝ վէ Աընբըրընար պիղէրբի՝
Իսրաէլ պէնիմ : Ամմի օնլար էօյլէ էյլէտիլէր :
5 Ա է գավմ գաչտը տէյիս Աընբը փատիշահընա
խապէր վէրիլտիքտէ , Ֆիրաօնտուն Հէմ գուլլա-
րընըն նիւբէյի գավմին Հադգընտա տէյիշիլիպ՝
տէտիլէր . Նէ՞ պու էմտիյիմիզ , քի Իսրաէլի՝
6 պիզէ գուլլուգ էմմէքտէն սալը վէրտիք : Ամմի

գօշուսունու գօշտու, վէ պէրապէրինձէ գաւմինը
ալտը ։ Էմ ալթը նիւղ սէչիլմիշ գօշուլար՝ վէ 7
Անըրըն ճիւմլէ գօշուլարընը՝ վէ ընլարըն հէփի-
սինին իւղէրինէ զապխըլէր ալտը ։ Ա է Խապ՝ 8
Անըը փաասիշահը Ֆիրաօնուն ևիւրէյինի փէք-
լէմսի, վէ Խարաէլ օղուլլարըն արտընսա սիւշտու.
Խարաէլ օղուլլարը իսկ ևիւքսէք էլիլ չըղտըլար ։
Ամսի Անըրըլլար ընլարըն արտընձա սիւշիւպ՝ 9
Ֆիրաօնուն ճիւմլէ ամի գօշուլարը վէ ամլը լարը
վէ օրտուսու՝ ընլարա տէնիղլին Եանընտա փիհա-
հիրօթտա՝ Պաա՛լսէֆնուն էօնիւնտէ գօնմուշ
իքէն ևէմիշտիլէր ։
Ա է Ֆիրաօն նագլաշընձա՝ Խարաէլ օղուլլարը 10
կէօյլէրինի գալարտըլար, վէ իչլէկ արտլարընտան Անըրըլլար կէչկօրուտու, վէ զայէմլէ գօրգուտուլար. վէ Խարաէլ օղուլլարը Խապպա փէր-
ևաա էմսիլէր ։ Ա է Անսէյէ տէսիլէր. Անը- 11
սրըտա մէգարլար օլմասդըը իչինն մի պիղի չէօլսէ
էօլմէյէ կէմիլրտին. պիղի Անըրըտան չըղարմա-
ղըլա՝ պիղէ պու էմանէյին նէ՞տիր ։ Անըրըտա 12
սանա՝ Պիղի գէյվեր Անըրըլլարա գուլլուգ էտէ-
լիմ՝ գիրա պիղի չէօլսէ էօլմէքտէն իսկ Անըրըլ-
լարա գուլլուք էմմէսի էվլատըը տէյէրէք՝ սէյլէ-
տիյիմիզ սէօզ պու տէյիլմի ։ Ա է Անսէ գաւմա 13
տէտի. Կօրգմանն, տուրուն, վէ Խապպըն սիղէ
պու կիսն էտէճէյի գուրմուլուշու էօրիւն. գիրա
պու կիսն կէօրսէյինիւզ Անըրըլլարը էպէտէն
արթըդ կէօրմէյէճէքսինիզ ։ Խապպ սիղէն ի- 14
չիսն ճէնը էտէճէք, վէ սիղ սուս օլսն ։ Ա է 15
Խապպ Անսէյէ տէտի. Պանա նէ՞ ֆէրևաա է-
տէրսին. Խարաէլ օղուլլարընա սէօյլէքի կէօչ-
սիսնլէր ։ Ա է սէն ա՛սանը գալարը, վէ էլինի 16
տէնիղլին իւղէրինէ ուզատըպ՝ ծնու եաթ. վէ Խա-

բաեր օղուլարը՝ տէնիզին օրթասընտա գարա-
17 տան եւրրիսիներ: Պէն իսկ Ա֊ընըրըլարըն
Եւրեէյինի փէքլէտեյիմ՝ վէ օնլարըն արտընձա
վարալար. վէ պէն Ֆիրաօ֊նատա վէ օնուն ճիւմլէ
օրտուսունատա՝ գօչուլարընտա վէ ամըրլարընտա
18 ի զղեթլենէյիմ: Ա֊է պէն Ֆիրաօ֊նատա՝ գօչու-
լարընտա վէ ամըրլարընտա ի զղեթլենտիյիմէ,
19 Ա֊ընըրըլար պիլէջէքսիզ՝ Ա֊ապպ պէնիմ: Ա֊է
Իսրաէլին օրտուսու Էօնիւնտէ կիտէն Ա֊լահըն մէ-
լէյի գալգըպ՝ օնլարըն արտընա կիլմտի. վէ Էօնիլէ-
բինտէ օլան պուլութ տիրէյի գալգըպ՝ օնլարըն
20 արտընատա տուրտու: Ա֊է Ա֊ընըրըլարըն օրտու-
սու իլէ Իսրաէլիլիէր օրտուսունուն արասընատա
վարմաղըլա՝ Ա֊ընըրըլարը պուլութ վէ գարանլըգ
օլտու, ամմա Իսրաէլլիէրէ կէճէիլէ այտընըլըգ
վէրիրիտի. վէ պիւթիւն կէճէ պիրիպիրինէ նագ-
լայմատը լար:
21 Ա֊է Ա֊նսէ տէնիզին իւզէրինէ էլինի ուզաթտը,
վէ Ա֊ապպ տէնիզի պիւթիւն կէճէ՝ շէտիտ կիւն-
տօղուսու նէյլի իլէ կիտէրտի, վէ տէնիզի գարայա
22 տէօնտէրտի, վէ սուլար նարը լար լար: Ա֊է Իս-
րաէլ օղուլարը տէնիզին օրթասընտա գարատայն
Եւրրիսիներ. վէ սուլար օնլարըն սաղընտան վէ
23 սօլունատան տիվար իտի: Ա֊է Ա֊ընըրըլար՝ օնը-
րը գօվալայարագ՝ Ֆիրաօ֊նուն ճիւմլէ ամըրլարը՝
գօչուլարը վէ ամըրլարը արտընձա՝ տէնիզին
24 օրթասընա Եւրրիսիներ: Ա֊է օլտուքի՝ սապահ
նէվգէթինտէ Ա֊ապպ ամէչին վէ պուլութտուն տի-
րէյինտէն Ա֊ընըրըլարըն օրտուսունա պագտը,
վէ Ա֊ընըրըլարըն օրտուսունու տարտուլան էթտի:
25 Ա֊է գօչուլարընն թէքերլէքլէրինի տիշիւրիպ՝
օնլարը աղըր աղըր սիւրտիւրտիւ. իմտի Ա֊ընըրը-
լար տէտիլէր. Իսրաէլին էօնիւնտէն գաչալըմ.

գերա Բապպ՝ օնլար իշիւն Աղբրլրլար իլէ ճէնք
հետ յօր ։ Ա է Բապպ Աօսէյ տէտի . Էյլինի տէ- 26
նիպէն իւղէրինէ ուզամի , վէ սուլար Աղբրլրլարըն՝
գօչուլարը վէ աթլրլարը իւղէրինէ տէօնէ ։ Ա է 27
Աօսէ էլինի տէնիպէն իւղէրինէ ուզամէտը , վէ սա-
պահ՝ գարշը՝ տէնիպ քէնտի մահալինէ տէօնտիւ ,
վէ Աղբրլրլար օնա գարշը գաշտրլար . վէ Բապպ
Աղբրլրլարը տէնիպէն օրթասընա սիլքէ գօտու ։
Ա է սուլար տէօնիւպ՝ արտրլրընճա տէնիպէ կիրէն 28
Ցիրաօնուն ճիւմլէ օրտուսունուն գօչուլարընը վէ
աթլարընը էօրթտիւ . վէ օնլարըն պիրիսի պիլէ
գաւլմատը ։ Ամմա Խարաէլ օղուլարը տէնիպէն 29
օրթասընտա՝ գարատան կիաէրլէրիտի , վէ սուլար
օնլարըն սաղընտան վէ սօլունտան տիւպար իտի ։
Ա է Բապպ օլ կիւնտէ՝ Խարաէլի Աղբրլրլարըն 30
էլինտէն գուրթարտը . վէ Խարաէլ Աղբրլրլարը
տէնիպէն քէնարընտա էօլմիւշ կէօրտիւ ։ Ա է 31
Խարաէլ՝ Բապպըն Աղբրլրլար իւղէրինէ էճտատի
գուվվէթլի իշի կէօրտիւ . վէ դաւմ Բապպտան
գօրգուպ՝ Բապպա վէ գուլու Աօսէյ ինանտըլար։

ՊԱՐ 15։

Օլտէմ Աօսէ վէ Խարաէլ օղուլարը Բապպա 1
պու իլահիյի օղուտտավար , վէ սէցյէհիպ տէտիլէր.
Բապպա իլահի օղուլամ . զերա ա՛զամէթլի մու-
ա՛զզամ օլտու . աթը վէ պինիճխանի տէնիպէ
աճտը ։ Բապպ՝ գուվվէթիմ վէ թէսպիհիմ 2
տիր , վէ պէնիմ գուրթուլուշում օլտու . Էլլահըմ
օ՛տուր , վէ օնա թէմճիտ էճտէհիմ . պապամըն
Էլլահը տըր , վէ օնու նիճէլտէճէկիմ ։ Բապպ 3
ճէնք էրի տիր , օնուն ատը Ա Ի Հ Օ Վ Ա Էլ տըր ։
Ցիրաօնուն գօչուլարընը վէ օրտուսունու տէնիպէ 4
աթտը . վէ օնուն սէչիլմիշ պէյլէրի գըզըլ տէնիպէ

5 պահապետ: Ընդարը էնկենդէր էօրթախ. դաշ
6 կիպի տիպղերէ էնտիլեր: Այդ էլեն ա՞ Տապպ՝
գուվվէթլէ մուա՛զամ օլաու. այդ էլեն ա՞
7 Տապպ՝ տիւշմէնի էվտի: Ա՛յ ա՛զամէթինեն
չօգլուդու իլէ՝ սանա գարշը տուրանըլըր խարապ
էմտին. զազապըլըր կէօնտէրտին՝ ընդարը սամանի
8 կիպի էէտի: Ա՛յնէֆսինեն իփէմէսիլէ տու-
լար կըղըլըլար. ագրընթը լար կըղը՛ն կիպի տուր-
տուլար. տէնիզին օրթասընտա էնկենդէր տօնկ-
9 տուլար: Տիւշմէն ա՛էտի. Կօվալայըմ՝ նէմի-
շէյիմ՝ եաղմալար էօլէշտիրէյիմ, ճանըմ ընդար-
տան տօյայ, գըլըճըմը չէքէյիմ, էլիմ ընդարը
10 զապդ էտէ: Էկենդէր իւփիւրտիւն, տէնիզ ըն-
լարը էօրթախ. շէյտան սուլարտա գուրշուն կիպի
11 պահապետ: Ա՛յ Տապպ՝ ալահ Ղարտա սէնին
կիպի քի՞մ վար. սէնին կիպի ա՛զիղլիքտէ ա՛զա-
մէթլու՝ թէապիհամտէ հէյդէթլու՝ մի՛ւմիդամ-
12 լէր գըլըն քի՞մ վար: Այդ էլինի ուզամտըն,
13 նէր ընդարը եուրտու: Պու գուրթարտըղըն
գամմի իհսանլըն իլէ գուդաղուզտարն. գուտրկ-
թին իլէ ա՛զիզ լինինին մէսքեանինէ կէօրթիւրտիւն:
14 Գամմէր իշիտիպ տիմրէշէմէբլէր. Ֆիլհէմի
15 հՂալիսինի աղըլ գուրտու: Ըսէմ Յոհաննն
պէյլերի շաշաճագլար. Ալ՝ օտաղըն գուվվէթլիլերի-
նի տիմրէմ՛ գուրտաճագ. Ղանաանըն ճիւմլի
16 սաքինլերի էրկյէճէբլէր: Խզէրլերինէ գօրգու վէ
տիմրէմ՛ տիւշէճէբ. գօլունան պէօյուքլիւյիւն-
տէն դաշ կիպի թէփրէնմէզ գալաճագլար, գամ-
մըն կէչինճէ յէտէբ եա՞ Տապպ, թա պու էտին-
17 տիյին գամմըն կէչինճէ յէտէբ: Ընդարը կէթի-
բէճէբսին, վէ միրաս՛ ընդն ատաղընտա ընդարը տի-
քէճէբսին. քէնտինէ օրթուդաղա եաիտուղըն մէ-
քանընտա եա՞ Տապպ. սէնին էլէբին պինա էմ-

տէյի Աագահեստե՛ Եա՞ Նփենտիմ։ Խապպ է- 18
պէմ իւլ ապատ փատիշահը գ սիւրմէնք։

Օ՛իրա Ֆիրաօնուն ամը՝ գօշուլարը իւէ վէ 19
ամլը լարը իւէ տէնիզէ կիրտի, վէ Խապպ տէնիզին
սուլարընը իւզերլերինէ տէօնտիրտի. ամմա Խա-
բաէլին օղուլլարը տէնիզին օրթասընտա գարա-
տան նիւ բիւտիւլեր։

Խամի Ֆ՛Հարօնուն գըզգարընտաշը Աիրեամ 20
փէյղամպէր՝ տափրէյի էլինէ ալը. վէ ճիւմլէ
գարը լար տափրէլերիւլէ վէ բագըլէր իւէ օնուն ար-
տընճա չըգտըլար։ Ա է Աիրեամ օնլարա ճէվապ 21
վէրտի. Խապպա իլահ՛ի օգուլյուն. զիրա ա՛զամլէ-
լէ մուա զզամ օլտու. ամը վէ պինիճիսինի տէնիզէ
ամտը։

Ֆ՛նտէն Աօսէ Խարաէլի գըզըլ տէնիզտէն կէօ- 22
չիւրտիւ, վէ Ե՞ՒՐ չէօլիւնէ չըգտըլար. իմտի իւչ
կիւն չէօլտէ կէզտիւէր, վէ սու պուլմընտըլար։
Ա է Աարայա կէլտիքլէրինտէ՝ Աարանըն սուլա- 23
րընտան իչէմէ զլէրիտի, զիրա ածը իտիլէր. օնուն
իչիւն օնուն ատընա Աարա գօտուլար։ Ա է 24
գամմ՝՝ւկ՞ իչէլիմ տէյէրէք՝ Աօսէյէ գարշը մը-
ըը լտանտըլար։ Ա է օ՝ Խապպա ֆէրեատ էճմտի. 25
վէ Խապպ օնա՝ պիր աղած կէօսթ էրտի, քի սուլարա
գօտուղու կիպի՝ սուլար՝դաթ էըլընտըլար։ Ո՛նու-
տա օնլարա գանըուն վէ Հէօքմ գօտու, վէ օրատա
օնլարը սընատը. Ա է տէտի՛, Ֆ՛յէր սէն Խապպ 26
Ֆ՛լահ՛ընըն սէօզիւնիւ տիգգամէլա Ֆ՛տինկլէյիա՝
օնուն նազարընտա տօղրու օլմընը իշլէրսէն, վէ
Թէնպիհ՛լէրինէ գուլագ վուրուպ՝ ճիւմլէ գանուն-
լարընը սագլամտան, Աըսըրըն իւզերինէ սալտը-
ղըմ մա՛րազլարըն հիչ պիրիսինի սէնին իւզերինէ
սալմամյաճաղըմ՝ վէրա սանա չէփա վէրէն Խապպ
պէնեմ։

27 Ընտեն Յեհովէ կէլտիկէր. վէ օրատա ան իքի սու
փոնկարլարը՝ վէ նէհմիշ խուրմա աղաճլարը վար
ըտը. վէ օրատա սուլարըն ևանընատա գոնտուլար։

ԳԼՈՒԽ 16։

1 Ալ է Յեհովէն կէօչիպ՝ Խարաէլ օղուլլարըն ճիւմ
լէ ճէմաաթը Ալընը տիկարընատան չըգմալարը-
նըն իքինճի պէյնատա՝ պէյն ան պէչինատ Յեհով
Ալինանըն արատընատա օլան Ալին չէօրիւնէ կէլտի-
2 լէր։ Ալ է Խարաէլ օղուլլարըն ճիւմլէ ճէմաաթը
չէօլտէ՝ Անահէ գարշը վէ Ըհարօնատ գարշը մը-
3 րը լսատընար լար։ Ալ է Խարաէլ օղուլլարը ընլարա
տէտիլէր. Ընօլայար՝ Ալընը տիկարընատա էմ գա-
զանըլարընըն պաշընատա օհուրատու զուտուզատա՝ վէ
տէյնընճէկյէտէք նէմէք նէտիկիմիզտէ՝ Խապպըն
էլի իլէ եօլսէ խոխք. զիրա պիզի պու չէօլէ չըգար-
տընըզ, զի ճիւմլէ շու ճէմաաթը ածըզատան գը-
4 բաուզ։ Ալ է Խապպ Անահէ տէտի. Յշմէ պէն՝
սիզէ կէօքատէն էքմէք հաղատըրըզըմ, վէ գամմ չը-
գըզ՝ կիւն ալ կիւն լաղըմ օլանը տէվշիրէ. չէվյ-
լէքի շէրիաթի իմմանէ նիւրիւլլահի՝ նիւրիւմիպլէ-
5 մի՝ ծնլատը սընէյլէմ։ Ալ է օլաքի՝ ալի ընճը կիւն-
տէ կէմի իրտիքլէրինի Հաղըրլատընար, վէ Հէր
6 կիւն տէվշիրտիքլէրինտէն իքի գամի օլա։ Խմոի
Անահ վէ Ըհարօն ճիւմլէ Խարաէլ օղուլլարընա
տէտիլէր. Պու սախշամ՝ պիլէճէքսինիզ քի՝ սիզի
7 Անըը տիկարընատան չըգարան Խապպ տըր։ Ալ է
սապահ՝ Խապպըն ճղէմիինի կէօրէճէքսինիզ,
չիւն Խապպա գարշը մըրը լսատարընըզը իշիտի.
խոմի պիզ քիմիզ քի՝ պիզէ գարշը մըրը լսատար-
8 նըզ։ Էմ Անահ տէտի. Խապպ սիզի սախշամնա
Էվյէճէք էմի՝ վէ սապահնա տօյունճէյէտէք էք-
մէք վէրտիքտէ, պիլէճէքսինիզ քի՝ Խապպ՝ սիզին

քենտինէ գարշը մըրըտատըղընըդ մըրըլթըը ի-
շխեմ միշտիր . ամմա պիդ քի միդ . մըրըտատըղընըդ
պիդէ գարշը տէյիլ , լաքին Ասպպա գարշը տըր ։
Ընտէն Ոսկ Հաբօնա տէտի . Խարաէլ օղուլ- 9
ըրըն ճիւմլէ ճէմաաթլընա տէ . Ասպպըն հուզու-
րունա նադլաշըն ։ զիրա մըրըլթըլարընըդը իշխե-
միշտիր ։ Ա է սլտուքի Հաբօն Խարաէլ օղուլ- 10
լարընըն ճիւմլէ ճէմաաթլընա սէօյլէյբէն՝ չէօլէ
ատօղրու տէօնտիւլէր , վէ իշխէ Ասպպըն ի զդէխմի
պուլտամտա կէօրիւնտիւ ։ Ա է Ասպպ Ոսկ 11
սէօյլէյիպ տէտի . Խարաէլ օղուլարընըն մըրըլ- 12
թըլարընը իշխեմտիմ . ծնլարա սէօյլէյիպ տէ . Ես-
շամ իւսմիւ էմ նէյճէ քսինիդ , վէ սաապահտա՝
էքմէքլէ տօյամազ սընըդ . վէ պիլէսինիդ քի Ա-
լահընըդ Ասպպ պէնիմ ։ Ա է օլտուքի՝ ախշամ 13
տա պըլարընճընըդ չորըդ՝ օրտույու գափլատըլմըշ .
վէ սաապահտա՝ օրտունտն էդրափընտա չէհ տէօ-
շէնտի ։ Ա է չէհին տէօշէնմէսի գալգընճա՝ իշխէ 14
չէօլէն նիւլնւ իւդէրինտէ պիր ուփագ՝ նէրին իւ-
դէրինտէ գըրաղտւ կիպի ուփագ նէսնէ վարրար ։
Ա է Խարաէլ օղուլարը օնու կէօրտիւքտէ , պիրի 15
պիրինէ տէտիլէր . Պու նէմտիր , զիրա նէ օլտու-
դունու պիլմէդիլէրիտի . վէ Ոսկ ծնլարա տէտի .
Պու՝ Ասպպըն սիզէ նէմէք իշխն վէրտիյի էքմէք
տիր ։ Ասպպըն սիզէ թէնպիհ էմտիյի նէսնէ 16
պէտտուր . Էհերքէս օնտան նէյճէյինիդ միզ-
տարի տէվէ իրէսիդ . հէր պիրինիդ չտորըընտա օ-
լանլար իշխն՝ ճանլարընըդըն սայըը իւզրէ տտէմ
պաշընա պիրէր էօմէր ալտըդ ։ Ա է Խարաէլ օ- 17
ղուլարը պէօյլէ էյլէտիլէր . իտմի քիմի չօք՝ քիմի
այղ տէվէլիրտի ։ Ա է Էօմէր իլէ Էօլշտիքլէրինն 18
տէ՝ չօղու օլանըն այթմտտը , վէ ազը օլանըն էք-
սիլմէտի . հէրքէս նէյճէյի գատար տէվէլիրմիշ

19 խոր։ Ա Է Աստ ընդարա տէտի. Հիշ պիր քիմ
20 սէ ծնտան սապահայտէք ալըգծմասըն։ Իմմա
Աստխլի տինկկէմէյիսկ պայզըլարը ծնտան սապա-
հայտէք ալըգօտուլար, վէ գուրթլանըպ գօգուս,
21 վէ Աստ ընդարա տարըլար։ Իմոի ծնու սապահ-
տան սապահա հէրբէս քէնտի նէյճէյի գատար
տէվշիրիրսի. վէ կիւնէշ գըզընճա՝ էրիրսի։
22 Ա է օլտուքի՝ ալթընճը կիւնտէ իքի գաթ նէյճ-
էք՝ էնէն հէր պիրի իչիւն իքիշէր Ե՛ամը տէվ-
շիրտիլեր. վէ ճէմաաթըն ճիւմլէ զապիղլերի վա-
23 րըպ՝ Աստխլէ խապէր վէրտիլեր։ Ա է օ՝ ընդարա
տէտի. Իապպըն սէօյլէսինի պէտտուր. Իարըն՝
Իապպ իչիւն բահաթլըդըն մուգաատէս շապպա-
թը տըր. փիշիրճէյինիպլ փիշիրին, վէ գայնա-
տաճաղընըզը գայնատըն, վէ ճիւմլէ արթանը՝
24 քէնտիլերինիպլէ սապահայ ալըգօյուն։ Իմոի ծնու՝
Աստխնին պուլուտտուղու կիպլ՝ սապահայ ալըգօ-
տուլար. վէ նէ գօգուս, նէտէ ծնտա գուրթ օլ-
25 տու։ Ա է Աստ տէտի. Ծնու պու կիւնի նէյին,
ղըրա պուկիւնի Իապպա շապպաթըտըր. ծնու պու
26 կիւն գըրտա պուլամազընըզ։ Ծնու ալթը կիւն
տէվշիրին. ամմա շապպաթը օլան նէտինճի կիւնտէ
27 պուլունմազ։ Ա է օլտուքի՝ նէտինճի կիւնտէ
գավմնան պայզըլարը տէվշիրմէյէ չըգտըլար, վէ
28 պուլամատըլար։ Ա է Իապպ Աստխլէ տէտի.
Նիչէ՞պիր՝ թէնպէ հէրիրսի վէ նօմուսլարըմը սագ-
29 լամազա խոթէմէ զընինիզ։ Պայգըն քի՝ շապպաթը
սիղէ Իապպ վէրտի, օ սէպէպտէն ալթընճը կիւն-
տէ օ սիղէ իքի կիւնլիւք էքմէք վէրիր. հէրքէս
մահալինտէ օճուրսուն. նէտինճի կիւնտէ հիչ
30 քիմսէ մահալինտէն չըգմասըն։ Ա է գավմ նէ-
31 տինճի կիւնտէ բահաթլանտը։ Իմոի Իսրաէլ
էվի օնուն տուրնա Աստ՝ գօտուլար. վէ օ՝ քիշինէչ

թօխսումու կիսպի պէյաղ՝ վէ լէզգէթի պալը լօգ-
մայ կիսպի իտի ։ Ա է Աօսէ տէտի . Ապպըն պուլ- 32
ուրտուղու նէսանէ պուռտուր . Պունտան պիր Հօմէր
տօլտուրուն , քի սիլսիլէլերինիզճէ Հլիփլ օլունա .
Թաքիմ օնլար՝ սիղի Աըղըր տիյարընտան չըգար-
տըղըմ պէման՝ սիղէ չէօլսէ նէտիրտիյիմ էքմէկի
կէօրէլէր ։ Ա է Աօսէ Ըհարօնա տէտի . Պիր 33
տէսթի ալ , վէ իչինէ պիր կօմէր տօլտուտու Ան
գօ . վէ օնու սիլսիլէլերինիզճէ սապլանմագ իչուն՝
Ապպըն Հուզուրունա գօ ։ Ինձ Ապպըն Աօ- 34
սէյ պուլտուրտուղու կիսպի Ըհարօն տաքի օնու՝
սապլանմագ իչուն շէհատէթին կօնիւնէ գօտու ։
Ա է Խարաէլ օղուլլարը Անը դըրգ ելլ էէտիլէր , 35
Թա սաքին օլունմուշ ևէրէ կէլինճէյէտէք . Ան-
նը՝ Թա Ըանտան տիյարընըն սէնօրունա կէլին-
ճէյէտէք նէտիլէր ։ Ա է կօմէր՝ էփանըն օն 36
փայըն պիր փայլ տըր ։

ՊԱՐ 17։

Ա է Խարաէլ օղուլլարըն ճիւմլէ ճէմաաթը Ապ- 1
պըն սէօզիւ իւզրէ՝ կէօչէրինէ կէօրէ՝ Այն չէօ-
լինտէն կէօչտիւլէր , վէ Էփհիտմէ գօնտուլար .
վէ գամմ իչուն իչէճէք սու ևօղուտու ։ Ա է 2
գամմ Աօսէ իւէ չէքիշիպ տէտի . Պիւղ սու վէր ,
քի իչէլիմ . վէ Աօսէ օնլարա տէտի . Պէնիմիւն նէ՞
չէքիշիբսինիղ . Ապպը նի՞չուն սընարսընըղ ։
Ա է գամմ օրատա սույա սուսատը . Հէմ գամմ 3
Աօսէյէ գարշը մըրըլտայըպ տէտի . Պիղի պու-
նուն իչունմի Աըրըտան չըգարտըն , քի պիղի վէ
օղուլլարըմընը վէ սիւրիւէրիմիզի սուսուզլուգ-
տան գըրասըն ։ Ա է Աօսէ Ապպա ֆէրեատէ- 4
տիպ տէտի . Պու գամմէ նէյլէյիմ . ամ տահա՝
պէնի գաշլարլար ։ Ա է Ապպ Աօսէյէ տէտի . 5

Գաւմէն Հօնիւնէ կէչիպ՝ պիւէնձէ Խարաէլ իս-
թիարլարընտան ալ, հէմ օղ՝ ըրմաղը վուրտու-
6 ղուն ա՛սանը էլլինէ ալ, վէ կիթ։ Իշլէ պէն Էօ-
րէպատ՝ գայանըն իւղէրինտէ՝ օրատա սէնին Հօ-
նիւնտէ տուրուրում, վէ գայայա վուր, վէ օնտան
սուլար չըգաճագլար, վէ գավմ իչին։ Ամեն
Ո՛նսէ Խարաէլին իսթիարլարընէն կէօղլերի Հօն-
7 իւնտէ էօյլէ էյլէտի։ Ա՛յօ մահալին ատընա
Ո՛նսա՝ վէ Ո՛ղրիպա գօտու, Խարաէլ օղուլլարըն
չէքիշտիքլերի իչին, վէ Թապըր սընայըդ՝ Ը՛բա-
մըղտա Թապպ վա՛ղմը՝ Հօխսա Հո՛գմու տէտիքլերի
իչին։
8 Ո՛նտէն Ը՛մալէգ կէլիպ՝ Ռէֆիտիմէ Խարաէլ
9 իլլէ ճէնկ էթտի։ Ա՛յ Ո՛նսէ Յօշուա՛յէ տէտի.
Պիղէ ատէմլեր սէչիպ՝ Ը՛մալէգ իլլէ ճէնկ էթմէյէ
չըգ. Եարընն պէն՝ Ը՛լահընն ա՛սասը էլլիմտէ օլա-
10 րագ՝ Թէփէնին պաշընտա տուրաճաղըմ։ Ա՛յ
Յօշուա՛ Ո՛նսէնին օնա՝ Ը՛մալէգ իլլէ ճէնկ էթմէյէ
տէտիկի կիպի էյլէտի. վէ Ո՛նսէ Ը՛հարօն վէ Հո՛ւր
11 Թէփէնին պաշընտա չըգտըլար։ Ա՛յ օլուրուտու
քի՝ Ո՛նսէ էլլերինի գալտըրտըգչա, Խարաէլ եէներ
իտի. վէ էլլերինի էնտիրտիքչէ, Ը՛մալէգ եէներ
12 իտի։ Ա՛յ Ո՛նսէնին էլլերի աղըր օլմաղըլա, պիր
գաշ ալըպ՝ ալթընտա գօտուլար, վէ օ՝ իւղէրինտէ
օթուրտու. վէ Ը՛հարօն իլլէ Հո՛ւր՝ պիրի պիր եա-
նընտան վէ պիրի օպիր եանտան՝ օնուն էլլերինէ
տայանտըլար, վէ կիւնէչ պաթընճայէտէք էլլերի
13 պէրգարար գալտը։ Ա՛յ Յօշուա՛՝ Ը՛մալէգի վէ
14 օնուն գավմընը գըլըճ աղղընտան կէչիրտի։ Ա՛յ
Թապպ Ո՛նսէյէ տէտի. Պունու եատիկեար իչին
քիթապա եազ, վէ Յօշուա՛նըն գուլագլարընա
գօ, քի Ը՛մալէգին զիքրինի կէօյիւն ալթընտան
15 պիլքիւլլիյէ մահվ էտէճէյիմ։ Ա՛յ Ո՛նսէ պիր

մեզայն հատիկը, վե տալընա Աբհօվա Աստիս գօ-
տու. Ա Ք տէտի. Ձիւն օ՝ Թագպէն պայրաղընա 16
գարշը էվ Գալաբդը, Ամալեգ իլե տեվըտէն
տեվըբ Թագպէն ճէնկի օլաճագ։

ՊԵՏՐՈՍԻ 18։

Ա Ք Յաբէնին գայնաթասը Ինիկան քհահինի 1
Իմրօ՝ Ալահն Յաբէլ վե քէնաի գաւմը Խրա-
էլե ճիւղիե էթանկինի՝ հէմ Թագպէն Ընըրտան
Խրաէլի չգարարըղընը իշխեմ։ Ամաի Յաբէ- 2
նին գայնաթասը Իմրօ՝ Յօսէնին գարըսը Իփօ-
բայը ալը, օ՝ օնու կէբի կէօնաէրտիքտէն սօնկրա.
Էմ օնուն իբի օղուլըարընը՝ քի պէրինին ատը 3
Կէրշօմ իտի. զիրա օ՝ Եաա տէյարտա Եապանճի իմ
տէմիշիտի. Ա Ք օպիրինին ատը Չինէ զէր իտի. 4
զիրա փէնդը Եխե. Պագտմէն Ալահը Եարտըմճըմ
օլուպ՝ պէնի Ինիրաօնուն զըրճինտան գուրթար-
տը։ Ամոի Յաբէնին գայնաթասը Իմրօ հէմ 5
օնուն օղուլըարը վե գարըսը Յաբէլ էէօլ՝ օնուն
գօնտուղու Եէրե Ալահն տաղընա կէտիրէր։
Ա Ք Յաբէլ տէտի. Պէն գայնաթան Իմրօ՝ սանա 6
գարընիլե վե պիլէսինճէ իբի օղուլըրը իլե կէզլյօ-
բում։ Ա Ք Յաբէլ գայնաթասընը գարշըլամադա 7
չըգտը, վե օնա թէմէննա էտիպ՝ օնու էօփտիւ, վե
պիրի պիրինին սաղըղընը սօրուպ՝ չատըրա կիր-
տիլէր։ Ա Ք Յաբէլ Թագպէն Խրաէլին սէպէ- 8
պինտէն Ինիրաօնա վե Յընըրըլարա ճիւղիե էյլե-
տիյինի Ձե Եօլտա ճիւղիե չէքտիքէլէրի զահմէթի
հէմ Թագպէն օնըլարը գուրթարտըղընը գայնա-
թասընա նագլ էթտի։ Ա Ք Իմրօ՝ Թագպէն Խ- 9
րաէլի Յընըրըլարըն էլինտէն խէյաս էտիպ՝ օնա
էթտիյի ճիւղիե էյլիք իչինն սէվինտի։ Ա Ք Իմրօ 10
տէտի. Ինչ Յընըրըլարըն էլինտէն վե Ինիրաօ-

Նուն էլինուէն գուրթարան՝ վէ գավմը Ասըրլըլա-
րըն էլլէ ալըճնտան գուրթարան Խապպ միւպարէք
11 օլսուն։ Շ Խմսի պիլդիրիլքի Խապպ ձէվի ալլահ-
լարտան պէջիւքտիւր. դիրա մնգրուրլանտրդլարը
12 Նէսնէտէ օնլարտան իւսթիւն օլսուս։ Խմսի Ա՞ո-
սէնին գայնաթասը Խմրո՝ Ալլահ պիւթիւնէտան-
մալար վէ գուրպանլար կէթիրտի. անտէն Ա՞հարօն
վէ Խարաէլին ճիւմլէ իւսթի խարլարը Ա՞օսէնին գայ-
նաթասը րլա՝ Ալլահըն հուզուրունտա էքմէք նէ-
13 մէյէ կէլտիլէր։ Ա է օլսուքի էրթի էսի կիւնտէ
Ա՞օսէ գավմա շէրիա՛թի էմմէյէ օնթուրսուս, վէ
գավմ՛ սապահտան ախշամնտէք Ա՞օսէնին նա-
14 նընտա տուրսուս։ Ա է Ա՞օսէնին գայնաթասը՝
օնուն գավմա հէփ էմմէյինի կէօրտիքտուք՝ տէփ.
Ա՞էնին՝ գավմա պու էմմէյին իշ նէ՞տիր. նիհ՞իւն
սէն նալընըդ օնթուրսուն, վէ ճիւմլէ գավմ՛ սա-
15 պահտան ախշամնտէք նանընտա տուրսուր։ Ա է
Ա՞օսէ գայնաթասընա տէփ. Ճիւն գավմ՛ պանա
16 Ալլահտան շէրիա՛թ սորմադա կէլմիրլէր։ Ո՞վրա
օնլարըն մնասահաթը օլսուդտա՝ պանա կէլմիրլէր,
վէ պէն պիրի պիրինէն արտընտա շէրիա՛թ էտիպ՝
օ՞ղլտա Ալլահըն գանունլարընը վէ նօմնալարընը
17 պիլտիրիրիմ։ Ա է Ա՞օսէնին գայնաթասը օնա
18 տէփ. Ա՞էնին էմմէյին իշ էյի տէյիլտիր։ Ա՞ահ-
գիդան սէն իւրանըրսըն, կէրէք սէն կէրէք սէնին-
լէ պիրլէ օլան պու գավմ՛. դիրա պու իշ սանա աղըր
19 տըր, օնու սէն նալընըդ պաշ էտէմէզսին։ Ա՞ալա
սէօզլիմի տինլէյէ, սանա նասիհաթի էտէյիմ՛, վէ
Ալլահ սէնինլէ օլսուր. Ա՞էն գավմ՛ իշինն Ալլահըն
էօնիւնէ վարրա՛ մնասահաթլարը Ալլահա սէն
20 ա՛րդ էյլէ. Ա է օնլարա գանունլարը վէ նօմնա-
լարը էօյրէթի, հէմ օնլարա նիւրիյէճքլէրի նօսու-
21 վէ իշլէյէճքլէրի իշի պիլտիր։ Խմսի սէն՝ ճիւմլէ

գավմտան խոթի՛տատ սահիպի ատէմիէր՝ Ա՛լահ-
տան գօրգար՝ թամամ՛քեարլըգտան իքրահ էտէր՝
հագգ քիմնէէր թէտարիք էյլէ, վէ խալդըն ի-
ղերինէ պինպաշըլար՝ եիւզ պաշըլար՝ էլլի պաշը-
լար վէ օնպաշըլար նանսպ էթի . Ա՛ է օնլար՝ հէր 22
տէմ գավմա շէրիա՛թ էտէ . վէ օլաքի՝ հէր պէց-
իւք մասլահաթը սանա ա՛րդ էտէէր , վէ հէր
քիւչիւք մասլահաթա օնլար շէրիա՛թ էտէ . պէց-
լէձէ սանա եարտըմ էթի մէ՛քլէ՝ սէնին իւղերինտէն
էի՛ւխ խաֆիվլէտէէր : Այէր պու նէսնէյի 23
էտէրսէն, վէ Ա՛լահ սանա էմր էտէրսէ, օլտէմ
տայանմազա գատիր օլուրսուն, հէմ ճիւմլէ պու
գավմ տախի սէլամէթլէ մէքեանլարընա վարըր :
Ամոի Ա՛օսէ գայնաթաասընըն սէօղիւնիւ տինկլէ- 24
տի, վէ հէր տէօրթինի էյլէտի : Ա՛ է Ա՛օսէ ճիւմլէ 25
խարաէլտէն խոթի՛տատ սահիպի ատէմիէր սէչիպ՝
օնլարը գավմընի իւղերինէ պաշլար՝ եա՛նի պինպա-
շըլար՝ եիւզ պաշըլար՝ էլլի պաշըլար վէ օնպաշը-
լար նանսպ էթի : Ա՛ է օնլար հէր տէմ գավմա 26
շէրիա՛թ էտէրլէր իտի . կիւճ մասլահաթը Ա՛օսէ-
կէ ա՛րդ էտէրլէրիտի , վէ հէր քիւչիւք մասլահա-
թա օնլար շէրիա՛թ էտէրիտի : Ընաէն Ա՛օսէ 27
գայնաթաասընը սալը վէրտի , վէ քէնտի վէլայե-
թինէ կիթտի :

ՊԱՐ 19։

Խարաէլ օղուլլարընը Ա՛ղրը տէյարընտան չըգմա- 1
լարընըն իւչիւնճիւ այընտա՝ Հէման օկիւնտէ Ա՛ի-
նա էօլիւնէ կէլտիլէր : Ամոի Էֆիտիմէն 2
կէօչտիւլէր, վէ Ա՛ինա էօլիւնէ կէլիպ՝ էօլտէ գօն-
տուլար . վէ Խարաէլ օրատա տաղընն գարշընընտա
գօնտու : Ա՛ է Ա՛օսէ Ա՛լահա չըգտը . վէ Խապպ 3
օնու տաղտան չաղըրըպ տէտի . Ահա գօպուն էվինէ

պէջլէ տէյէսին, վէ Խարաէլ օղուլլարընա խապէր
4 էտէսին. Անդ Անըրըլլարա էթտիյիմի կէօր-
տիւնիւզ. շէջլէքի՝ սիզի գարթալ գանատլարը
5 իւզէրինէ գալըրըրլար՝ եանըմա կէթիրտիմ: Ա՛խ
շիմտի էյէր կէրչէքտէն սէօզիւմիւ տինկլէյիք՝
ա՛հտըմը սագլամըսանըղ, ճիւմլէ գավմ՛արատան՝
մախսուս պէնիմ օլուրսունուզ. զիրա պիւթիւն
6 եէր պէնիմիտիր: Էմ սիզ պանա քնահինլէր
փատիշահլըղը՝ վէ մուգատտէս դաիֆէ օլուրսու-
նուզ. Խարաէլ օղուլլարընա սէջլէյէճէյին սէօզ-
լէր պունլար տըր:
7 Ամտի Անսէ վարըպ՝ գավմին իւսթիւարլարընը
ջաղըրտը, վէ Ապպէլն օնա պու ճիւմլէ թէնապհ
8 էթտիյի սէօզլէրի օնլարա ա՛րզ էյլէտի: Ա՛խ
ճիւմլէ գավմ՛ պիրտէն ճէվապ վէրիպ տէտիլէր.
Ապպէլն ճիւմլէ տէտիյինի էտէճէյիզ: Ամտի
Անսէ՝ գավմին սէօզլէրինի Ապպա տէօնտէրտի:
9 Ընտէն Ապպ Անսէյէ տէտի. Իշթէ պէն՝ սանա
պիր գարանլու պուլութտա կէլիրիմ, թաքիմ պէն
սէնինլէ սէջլէշտիյիմտէ՝ գավմ իշտէ, հէմ տա-
խի էպէտէն սանա ինանալար: Ամտի Անսէ գավ-
10 մին սէօզլէրինի Ապպա սէջլէտի: Ա՛խ Ապպ
Անսէյէ տէտի. Վաւմա վար, վէ օնլարը պու
կիւն վէ եարըն թագտիս էյլէ. վէ էս՛վապլարընը
11 Եայգասընլար, վէ իւչիւնճիւ կիւն իչիւն Տաղը՛ր
օլսունլար. զիրա իւչիւնճիւ կիւնտէ՝ Ապպ ճիւմլէ
գավմին կէօզլէրի էօնիւնտէ Ինա տաղըն իւզէ-
12 րինէ էնէճէքտիր: Ամտի սէն գավմին էդրափընա
սինօր գէյտա՝ տէյէսին. Ա՛յէնտինիղի՝ տաղա չըգ-
մագտան՝ օնուն քէնարընա պիլէ տօգանմագտան
սագընըն. տաղա Տէր տօգանան՝ էլպէթթէ էօլ-
13 տիւրիւլէ: Ընա էլ տօգա՛նմայա. զիրա պօվ-
նան էլպէթթէ դաշլանա, եա օդ իլէ սաիլանա,

Հայվան օլսուն ինսան օլսուն՝ եաշամայա ։ ծնլար
տաղա՝ պօրունուն սէսի չէքիլտիքտէ չըգալար ։
Իսմի Աօնէ տաղտան գալմա Էնիկ՝ գալմը Թագ- 14
տիս էլլէտի , վէ էմ՝ վասլարընը եայպատըլար ։
Ա է օ՝ գալմա տէտի ։ Իւչիւնճիւ կիւն իչիւն Հա- 15
զըր օլուն , գարըյա նազլաշմուն ։
Ա է օլսուքի՝ իւչիւնճիւ կիւնտէ ալ Էսսապա՞ 16
կիւրիւլթիւլէր վէ շիմշէքլէր վէ տաղըն իւզէրինտէ
պիր գոյու պուլուԹ վէ ղայԷԹ գուվվէԹլի պօրու
սէտասը օլսուս , վէ օրտուստա օլան ձիւմլէ գալմ
գօրգուս ։ Ա է Աօնէ գալմը օրտուստան՝ Ա.լա- 17
հըն իսԹիգպալինէ չըգարտը , վէ տաղըն ալԹրինտա
տուրտուլար ։ Ա է Աինա տաղը պիկիւլլիկէ 18
ԹիւԹէր իտի , զէրա Ադպ օնուն իւզէրինէ ա-
ԹէչլԷ Էնտի , վէ ԹիւԹիւնիւ քիւչիւն ԹիւԹիւ-
նիւ կիպի չըգարըրտը , վէ պիւԹիւն տաղ ղայկէԹլէ
տիԹրէրիտի ։ Ա է օլսուքի՝ պօրունուն սէսի 19
կիտէ կիտէ ղայկէԹլէ գուվվէԹլէնտիքտէ , Աօնէ
սէցլէտի , վէ Ա.լահ օնա պիր սէտա իլէ ճէվապ
վէրտի ։ Իսմի Ադպ՝ Աինա տաղը իւզէրինէ 20
տաղըն պաշընա Էնտի , վէ Ադպ Աօնէյի տաղըն
Թէփէսինէ չաղըրտը , վէ Աօնէ չըգտը ։ Ա է 21
Ադպ Աօնէյի տէտի , Իւն գալմա խիդմաԹ էլլէ ,
քի օլմայա կէօրմէք իչիւն Ադպա տօղրու սինօրու
աշալար , վէ ծնլարտան նիչէսի տիւշէ ։ Ա է Ադպ- 22
պա եազլաշան քեահիններ պիլէ՝ Թագտիս օլսուն-
լար , քի օլմայա Ադպ ծնլարա հիւճիւմ էտէ ։
Իսմի Աօնէ Ադպա տէտի ։ Կաւմ Աինա տաղը- 23
նա չըգամազ , զէրա սէն պիլէ խիդմաԹ էտիպ տէ-
տին ։ Տաղա սինօր գօ , հէմ օնու Թագտիս էլլէ ։
Ա է Ադպ օնա տէտի ։ Ա ար՝ էն , վէ սէն Ա.հա- 24
ծօնիլէ պէրապէր չըգ ։ ամմա քեահինլէր վէ գալմ
Ադպա չըգմազ իչիւն սինօրու աշմայալար , քի

25 օրմայա ծնլարա հիւձիւմ էտէ ։ Ամոի Ա՛նաէ գալ-
մա էնտի , վէ ծնլարա սէօյլէտի ։

ՊԻՐ 20։

1 Ա՛ է Ա՛լլահ ճիւմլէ պու սէօզլէրի սէօյլէյիպ տէտի ,
2 Ասէնի Ա՛ղըր տէյարընտան՝ դուլուգ էվինտէն չը-
3 գարան Ա՛լլահըն Ա՛պպ պէն իմ ։ Պէնիմ՝ Հու-
զուրումտա՝ սէնին դայրը ալլահլարըն օրմասըն ։
4 Վէնտինէ օյումսուշ փուճի եանխմայասըն , նէ տէ
եօգաղրըտա կէօքտէ՝ եա աշաղատա եէրտէ՝ եա
եէրին ալճընտաքի սուլարտա օլան նէսնէլէրին
5 հիչ պիր պէնզէյիշինի ։ Ա՛նլարա սէճտէ էճ-
մէյէսին , վէ ծնլարա ի՛պատէթ էճմէյէսին , զիրա
պէն Ա՛լլահըն Ա՛պպ՝ պէնտէն իբրահ էտինլէրէ՝
պարապալար կիւնահըներ օղուլլարըն իսզէրինէ խա-
չիւձիւ վէ տէօրտիւնճիւ սիրսիլէյէտէք եօզլայան
6 դայուր Ա՛լլահըմ ։ Ա՛ է պէնի սէվինլէրէ վէ թէն-
պիհլէրիմի սագլայանլարա պէն սիրսիլէյէտէք իհ-
7 սան էտէրիմ ։ Ա՛յնին Ա՛լլահըն Ա՛պպըն ատընը
պօշ եէրէ տաղըննա ա՛լմայասըն , զիրա Ա՛պպ՝ օնուն
ատընը պօշ եէրէ տաղըննա ալանը փաք դուճմազ ։
8 Հ՚ապպաթի կիւնիւնիւ փիքրինէ դուճ , քի օնու
9 ա՛զիզլէյէսին ։ Ա՛լթը կիւն չալըշըպ՝ հէր իշինի
10 իշլէ ։ Ա՛մմա եէտինճի կիւն՝ Ա՛լլահըն Ա՛պպըն
շապպաթը տըր ։ օնդա հիչ պիր իշ իշլէմէյէսին ,
կէրէք սէն՝ կէրէք օղլուն՝ կէրէք գըզըն՝ քէօլէն վէ
խալայըղըն՝ կէրէք տուվարըն՝ կէրէք գափուդա-
11 րընտա օլան եապանճըն ։ Հ՚իրա Ա՛պպ կէօյիւ
վէ եէրի վէ սէնիզլի՝ վէ ծնլարտա հէպ օլանլարը
ալթը կիւնտէ եարատը , վէ եէտինճի կիւնտէ րա-
հաթլանտը ։ պու խուսուստան Ա՛պպ շապպաթի
կիւնիւնիւ միպարէքլէտի , վէ օնու ի՛պատիս էյ-
12 լէտի ։ Պատանա վէ անանտա իբրահ էյլէ ։ Թա-

քիմ սէնեին Էօմրիւն՝ Ալլահըն Թապպ սանա վեր-
տիյի Եէրին իւզէրինտէ ուզուն օլա ։ Ալէյ Էօլ- 13
սիւրմէ ։ Օլինա Էթմէ ։ Խրրսըզլըգ Էթմէ ։ 15
Գօնշունա գարշը եալան շէհատէթ Էթմէ ։ Գօն- 17
շունուն Էվինէ արզու Էթմէ . գօնշունուն գարը-
սընա եա գուլունա եա խալապըղընա եա Էօքիւզիս-
նէ եա Էշէյինէ՝ վէ գօնշունուն հիչ պիր շէյինէ
արզու Էթմէ ։

Ալ Է ճիւմլէ գավմ՝ կիւրիւլթիւլէրի վէ շիմշէք- 18
լէրի վէ պօրունուն սէտասընը վէ տաղըն թիւթ-
սիյինիւ կէօրիւրլէր իսի ։ Ամոի գավմ կէօր-
սիւքառ՝ չէքիլմէք իրապտան տուրտուլար . Ալ Է 19
Ասէյէ տէմիրլէր . Պիզիմլէ սէն սէօյլէշ , վէ
տինկլէրիզ . ամմա պիզիմլէ Ալլահ սէօյլէշմէսին ,
քի Էօլմէյէլիմ ։ Ալ Է Ասէ գավմա տէմի . Գօրգ- 20
ման . զիրա Ալլահ՝ սիզի Հէման սընամագ իչինէ
կէլմի . շէօյլէքի՝ օնուն գօրգուսու Էօնիւնիւլմէ
օլուպ՝ կիւնահ Էթմէյէսիզ ։ Ամոի գավմ ուզագ- 21
ատան տուրտու . վէ Ասէ Ալլահըն օլտուղու գէյու
տումանա Եանաշտը ։

Ալ Է Թապպ Ասէյէ տէմի . Խարաէլ օղուլլարը- 22
նա պէօյլէ տէյէսին . Աիկ կէօրտիւնիւզ քի՝ սի-
զինլէ կէօքառէն սէօյլէշիմ ։ Պէնիմլէ պիլլէ կիւ- 23
միշ ալլահ Ալլար Եաւիմնայասընըզ . վէ քէնտիլէրին-
նիզէ ալճուն ալլահ Ալլար Եաւիման ։ Պանա գօփ- 24
րատան պիր մէզպահ Եատ . վէ օնուն իւզէրինտէ
պիւթիւնեանմալարընը վէ սէլամէթ գուրպանլա-
րընը՝ գէյունլարընը վէ սըղըրլարընը գուրպան Է-
տէյսին . Ալ Է իսմիմի Հէր անկըրաճաղըմ մնհալտէ՝
սանա կէլէճէյիմ , վէ սէնի պէրէքէթլէյէճէյիմ ։
Ալ Է էյէր պանա դաշտան մէզպահ Եաւաշրսան , 25
օնու Եօնուլմուշ դաշտան պինա Էմմէյէսին . զիրա
իւզէրինէ տէմիր գալէմ գալտըրըրսան , օնու նա-

26 փաք էտէրսին : Ա Է ժէզպահրմա պասամագլա-
բըլա չը'գմայասըն , քի խուզերինէ չըփլագլըղըն ա-
չը'լմայա :

ԳԼ. 21.

1 Ա Է օնլարըն էօնիւնէ գօյաճաղըն շէրիա'թլար
2 պունլար տըր . Պիր Ի'պրանի գուլ էտինտիյին-
աէ , օ' ալթը' եըլ խըզմէթ էտէ . վէ եէտինճի եըլ-
3 տա ճապա ազատ չըգա : Ի'չէր եալընըղ կիրտի
խէ , եալընըղ չըգա . էչէր գարը' սահապի իտի ի-
4 սէ , գարըսը տա պիլէսի'նճէ չըգա : Ի'չէր էֆէն-
տիսի օնա գարը վէրտի տէ՝ օ օնա օղուլլար եա
գըզլար տօղուրտու՛ իսէ , գարը իլէ չօճուգլարը է-
5 ֆէնտիսինին օլալար , վէ օ եալընըղ չըգա : Ի'մմա
էչէր գուլ՝ մուդդագան սէօյլէյիպ , Ի'ֆէնտիմի՝
գարըմը վէ օղուլլարըմը սէվէրիմ , ազատ չըգմամ
6 տէրսէ . Ա'լտէմ էֆէնտիսի օնու՛ հաքիմլէրէ
կէօթիւրէ , վէ օնու գաւուա՛ եա գաւուննուն իքի
եան փէրվազընա եանաշընրրա . վէ էֆէնտիսի օ-
նուն գուլաղընը պիղ իլէ տէլէ , վէ օ՝ էպէտէն օնա
գո՛ւլ օլա :
7 Ա Է պիր քիմսէ գըզընը խալայըգլըղա՛ սաթ-
տըգտա , օ՝ գուլլարըն չըգտըգլարը կիպի չը'գմայա :
8 Ի'չէր օ՝ օնու՛ քէնտինէ նիշանլայան էֆէնտիսէ-
նին կէօզինտէ պէտ կէօրիւնիւրսէ , օնու՛ փիտա՛
էթմէրէ . օնա զա՛տր էթմէ՛քլէ՛ օնու՛ եատ գաւմա
9 սաթմադա գատըր օ'լմայա : Ա Է էչէր օնու՛ քէն-
տի օղլունա՛ նիշանլատը խէ , օնա՛ գըզլարըն չէ-
10 րիա'թլի՛նճա ա՛մէլ էյլէյէ : Ի'չէր օ՝ քէնտինէ
պաշգասընը ալը'րսա , օնուն նաֆագասընը՝ էս'-
11 վապընը վէ տէօշէք Հադգընը քէսմէյէ : Ա Է
էչէր օնա պու՛ իւչ նէսնէյի էթմէ՛քսէ , օլտէմ
ճապա ագչէսիզ չըգա :

Ես եմ վերջապէս եղելեմ եղելոց եղելոցս: 12
Ես մինչ դասս իմ օրհնեալ՝ ծնուն էիմ 13
Ես լսեմ բասի կեմիրտի իսկ, սանա պիր մ.քսան
Թային հաւիյի, քի օ՝ օրհնեա գաչսին: Ես աքին 14
գօնշուսունա զարաղը օղուլ՝ ծնու հիմ իմ հօղ-
տիւրեն քիմնէյի՝ մէզպահմնուն ալասըն, քի հօ-
ղէ: Ես պապասընը նա անասընը տէօյէն՝ էղ- 15
պէմեմ հօտիւրիւմ: Ես ահէմ չալան ծնու 16
սամ այրա տա՝ էղինահ պուղունուրսա տա՝ էղպէմ-
Թէմ հօտիւրիւմ: Ես պապասընա նա անասը- 17
նա սէօյէն՝ էղպէմեմ հօտիւրիւմ: Ես պա՛զը 18
քիմնէյէր չէ.քիշղըրէն, պիրի այագտասընը գաշիմ
նա նումրուդիմ վուրտուգտա, օ հօղմէ՛ իղըա տէօ-
շէմ տիւշէրսէ, Ես դալգար տա՝ տէյնէյիմ 19
գաշրատահ կէղէրսէ, վուրան սուչսուզ օղա, նայը-
նըզ ծնուն պադդալիյէսինի վէրէ, վէ ծնու պիր
Խօշճա Թիմար էմեմիրէ: Ես պիր քիմնէ՛ քէօ- 20
լէսինի նա խալայըղընը տէյնէյիմ վուրտա՛ էղի
ալեքնատա հօղիւրսէ, ծնատան էղպէմեմ ինեմիգամ
ալընա: Մինչ էյէր պիր կիւն նա իբի կիւն նա- 21
շարտա, ինեմիգամ ալը՛նմայա. պիրա ծնուն ապչէ-
սի տիր: Ես պա՛զը քիմնէյէրին չէ.քիշտիբէրի 22
էս՛նատէ՛ պիր կէպէ գարըյա վուրտըղար տա՛ էվ-
լատընը տիւշիւրիւղէրսէ, պիր գիյան վադը՛ օղմա-
տըղը սուրէմատ, օ՛ քէնտի իւզէրինէ գարընըն
գօճատար սալտըղը միգտարի ճէրիմի՛ չէ.քէ, վէ հա-
քիմնէրին դըզտար իւզրէ վէրէ: Մինչ էյէր գիյան 23
վադը՛ օղուրտա, ճան պէտէլինէ ճան, Կէօղ պէ- 24
տէլինէ կէօղ՛ տիշ պէտէլինէ տիշ՛ էլ պէտէլինէ
էլ՛ այագ պէտէլինէ այագ, Խադը պէտէլինէ 25
նադը՛ նարտ պէտէլինէ նարտ՛ պէրէ պէտէլինէ
պէրէ վէրսին: Ես պիր քիմնէ քէնտի գուրու- 26
նուն կէօղմէնիւ՛ նա խալայըղընըն կէօղմէնիւ վու-

բուսի՝ ծնու սագաղլաբսա, ծնու՝ կէօղիւնիւն պէ-
27 *տէլինէ ազամ սալըվէրէ։ Ա Է էյէր գուլունուն*
տիշինի նա խալայըղընըն տիշինի տիշիւրիւրսէ,
ծնու տիշի պէտէլինէ ազամ սալըվէրէ։
28 *Ա Է պիր էօքիւզ՝ պիր էղբէյի նա գալըղը պույ-*
նուզունիլէ վուրուպ էօլտիւրիւրսէ, էօքիւզ էլ-
պէթէթէ դաշլանա, վէ էթի էհենիվէյէ. ամմա
29 *էօքիւզինն սահիպի սուչսուզ օլա։ Նաբին էյէր*
էօքիւզ տիւն էօթէկ կիւնտէն պէրու վուրուճու-
խսէ, վէ սահիպինէ պիլտիրիլիպ՝ օ ծնու սագլա-
մմամաղըա, պիր էղբէյի նա գալըղը էօլտիւրիւր-
սէ, էօքիւզ դաշլանա, վէ սահիպի տախի էօլտիւ-
30 *րիւլէ։ Նէյէր իւզէրինէ տիյէթ սալընըրսա, ճա-*
նընըն փիտասը իչինն՝ իւզէրինէ սալընտըղը միգ-
31 *տարի վէրէ։ Նա էղբէյ նա գիղ չօճուզ պույ-*
նուզու իլէ վուրուրսա, ծնա պու՛ չէրիա՛թ իւղրէ օ-
32 *լունա։ Նէյէր էօքիւզ պիր գուլու նա խալայըղը*
պույնուզու իլէ վուրուրսա, ծնլարըն սահիպինէ օ-
թուզ շէքլ կիւմիշ վէրէ, վէ էօքիւզ դաշլանա։
33 *Ա Է պիր քիմնէ՝ պիր չուգուր աչարսա, նա պիր*
քիմնէ պիր չուգուր գազար տա՛ ծնու էօրթմէզսէ,
օրայա էօքիւզ նա էշէք տիւշիւյիւ սուրէթմէ,
34 *զարարը չուգուրուն սահիպի չէքէ, վէ ծնլարըն*
35 *սահիպինէ ագչէ վէրիպ՝ էօքմիշ ծնուն օլա։ Ա Է*
պիր քիմսէնին էօքիւզինէ գծնշուսունուն էօքիւ-
զինին վուրուպ էօլտիւրտիւքսէ, տիրի էօքիւզիս
սաթալար, վէ գըյմէթինի փայլաշալար, վէ էօլ-
36 *միշիս տախի փայլաշալար։ Ա՛մմա էօքիւզինն*
տիւն էօթէկ կիւնտէն պէրու վուրուճու օլտուղու
պիլմէմի՛շ իքէն, սահիպի ծնու սագլամմաղը սու-
րէթսէ, էօքիւզինն պէտէլինէ էօքիւզ էօտէյէ,
վէ էօլմիշ ծնուն օլա։

ՊԻՐ 22։

Պիր քիմսէ էօքիւզ նա գոյուն չալըպ՝ օնու պօ- 1
ղազլարսա, նա սաթարսա, պիր էօքիւզնուն պէտէ-
լինէ պէշ էօքիւզ՝ վէ պիր գոյունուն պէտէլինէ
տէօրթ գոյուն էօտէյէ։ Նէյէր պիր խըրսըզ՝ էվ 2
աէլմէքտէ պուլունմուրսա, վէ վուրուլուպ էօլմուր-
սէ, օնուն իչուն գան փէշքէշը օլմազ։ Նէյէր իւ- 3
զերինէ կիւնէշ տօղմուշ իսէ, օնուն իչուն գան փէ-
շքէշը օլուր, օ՝ պիլ թէմամ էօտէյէ պիլմէրիտի.
էյէր հիչ պիր շէյի նէօղնէսկյտի, օլտէմ չալտըղը
շէյ իչուն սաթըլըա պիլմէրիտի։ Նէյէր չալտըղը 4
էլինտէ մուղլագան տիրի պուլունմուրսա, էօքիւզ
օլսուն էշէք օլսուն գոյուն օլսուն՝ օնու իքի գաթ
էօտէյէ։

Պիր քիմսէ պիր թարլա նա պիր պաղ օթլաթ- 5
տըղըպ՝ հայվանընը սալտըէրիր տէ պիր ախէրին
թարլասընտա օթլատըրսա, քէնտի թարլասընըն
էն էյի մահսուլունտան՝ վէ պաղընըն էն էյի մահ-
սուլունտան էօտէյէ։ Նէթէշ չըգըպ՝ տիքէնլէրէ 6
օղրաըրսա, վէ տէմէթ ևրղընը՝ նա պուղտայ՝ նա-
խօտ թարլա նանաըրսա, աթէշի նագան՝ նանմըշը
պիլ թէմամ էօտէյէ։

Պիր քիմսէ գօնշուսունա սագլամագ իչուն՝ 7
կիւմիշ նա գապլար վէրտիքտէ, օ քիմսէնին է-
վինտէն չալընըրսա, էյէր խըրսըղ պուլունմուրսա,
օ՝ իքի գաթ էօտէյէ։ Նէյէր խըրսըղ պուլուն- 8
մայսա, էվինի սահիպի գօնշուսունուն մալինէ է-
լինի ուզաթմատըղընը իս՝ պաթ էթմէյէ հաքիմ
լերէ կէօթիւրիւլէ։ Էէր կէօնէ նահագլըղըն 9
ատ՝ վասը հագդընտա՝ կէրէք էօքիւզ կէրէք էշէք
կէրէք գոյուն կէրէք էս՝ վակ հագդընտա՝ պիրի-
նին՝ () պուտուր տէտիյի հէր ղայպ օլմուշ նէսնէ

Հագցընտա՝ իբի դարափըն տա՛վասը Հաքիմները
էօնիւնէ կէօթիւրիւլէ, վէ Հաքիմներ՝ քիմին իւղէ-
րինէ Հէզմ էտէրլէրսէ, օ՝ գօնշուտունա իբի գաթ
10 էօտէյէ: Պիր քիմսէ գօնշուտունա էշէք՝ նա
էօքիւզ՝ նա գօյուն՝ նա Հէր նէ Հայվան օլուրսա՝
սագլամտաղա վէրտիքտէ, օ էօլիւր՝ նա սագադլա-
նըր՝ նա տիւշմանտան սիւրիւլիւր տէ կէօրէն եօղ
11 իսէ, Գօնշուտունուն մալինէ էլինի ուզաթմա-
տըղընա՝ իբիսինին արասընտա Տապպըն նէմինի
օլսուն, վէ մալ սահիպի գապուլ էտէ, վէ օ՝ էօտէ-
12 մէյէ: Ամմա էյէր թահգիգան նանընտան չա-
13 լընմըշ իսէ, օ՝ սահիպինէ էօտէյէ: Էյէր երր-
թընճը Հայվանտան փարալանտը իսէ, օնու ի՛սպաթ
14 իչիւն կէթիրէ. փարալանմըշը էօտէմէյէ: Ա՛յ
պիր քիմսէ գօնշուտունտան Հայվան էօտիւնճ ալ-
տըգտա, սահիպի պիլէսինճէ տէյիլ իբէն՝ սա-
գադլանըր նա էօլիւրսէ, օ՝ էլպէթթէ էօտէյէ.
15 Էյի՜ա սահիպի պիլէսինճէ իսէ, էօտէմէյէ. էյէր
քիրա իլէ ալընտը իսէ, քիրասընա դուշուլա:
16 Ա՛յ պիր քիմսէ նասիհաթլու օլմայան պիր գէնը
ալտատըպ՝ օնունլա նասիհաթսա, օնա՝ քէնտինէ
17 գարը՛ տէյիւ մէհր գընմէթի գըյա: Էյէր պա-
պասը օնու օնա մուդդաղան վէրմէյէ իսթէմէ՛զսէ,
օնա գըզլարըն մէհրի միւճէպինճէ ադէ՛ վէրէ:
18 Պիւյիւճիւ գարըյը նասիհաթսայսըն: Էյէր
19 Հայվան իլէ նասիհաթ քիմսէ՝ էլպէթթէ էօլտիւ-
20 րիւլէ: Նա՛լընըղ պիր Տապպատան մա՛տա՝ ալլահ-
լարա գուրպան էտէն՝ Հէլա՛ք օլունա:
21 Ա՛յ նասպանճըյա ս՛ըզլէթ վէրմէ, Հէյ՛ օնա
զուլմ էթմէ. զիրա սի՛զ տէ Ա՛ընըը տէյսրընտա
22 նասպանճը՛ իսինիղ: Տուլ գարըյա վէ էօքսիւզէ
23 սայա ճէ՛ֆա վէրմէն: Էյէր օնըարա պիր վէճ՛հիլէ
ճէ՛ֆա վէրիրսէն, պանա էլպէթթէ ֆէրեսա էթ-

տիգլերինտ՝ ծնլարըն ֆէրևատրնը մուղլագան խ-
շևաէճկիմ. Վ է զաղապըմ գուԹուշա՝ սիղն 24
գըլըճլա էօլտիրէճկիմ. վէ գարը լարընըզ տուլ՝
հէմ էվլատլարընըզ էօքսիւզ օլաճագ:

Այհեր գավմընտան՝ Եանընտա օլան ֆագիրէ 25
ագչէ էօտիւնճ վէրիրսէն, ծնա մուա՛մէլէճի կիպի
օլմա. իւզէրինէ միւրապահա գծման: Այհեր պիր 26
վէճհիլէ գծնշունուն էս՛վապընը բէհն իչին ա-
լըրսան, ծնու՝ կիւնէշ պաԹմազտան ծնա կէրի վէ-
րէսին: Օ, իրա օ ծնուն եալընըզ էօրԹիւսիտիւր, 27
տէրիսինէն էս՛վապտարը. նէհիլէ եաԹսըն. վէ
օլաքի՝ պանա ֆէրևատ էտէրսէ, իշևտէճկիմ.
զիրա պէն մէրհամէթլիկիմ:

Ճաքիմլէրէ սէօյմէ, վէ գավմընըն զապիդինէ 28
լանէթի օգումա: Այհենին նէԹիշիվ մէկյվէկլէրի- 29
նին վէ ճէնտէրէնին գուրբանտաալարընը կէճի-
Թիրմէ. օղուլլարընըն իլգ տօղուշլարընը պանա
վէրէսին: Այօքիվլինէ վէ գօյունունա փախի 30
պէօյլէ էտէսին. նէտի կիւն անասընըզ լա օլուպ՝
օէքիվլինճի կիւնտէ ծնու պանա վէրէսին: Այմի 31
պանա՝ մուգատտէս ատէմիէր օլասըզ. վէ գըրտա
նըրԹընճը լարտան փարալանմըշըն էհինի նէմ-
նէսիզ. ծնու քէօփէքլէրէ ալԹասըզ:

ՊԱՐ 23:

Ե՛ալան խապէր նայմայասըն. եալան շահիտի օլ- 1
մագ իչինն՝ եարամտալէ պիրլէ էլինի գծմայասըն:
Այէմիլգ էհմէգ իչինն չօգլուդա ո՛յմայասըն. վէ 2
ատա՛ վատա չէրնո՛նը չէվիրմէգ իչինն չօգլարընը ար-
տընճա մէկլ էհմէկյէ՝ սէօզ վէրմէկէսին: Ճէմ 3
ֆագիրէ ատա՛վասընտա մուսաա՛տէ էհմէկյէսին:
Տիշմէնինին էօքսիզնինու նա էշէկյինի ավարա 4
կէզտկյինի բասԹ կէլիրսէն, ծնու էլպէԹԹէ ծնա

5 տէօնտէրէսին ։ Վէնի պուղդ էտէնին էշէյինի
նիւք ալթընտա նամտրղընը կէօրիւրսէն , վէ օնու
սալըվերմէքտէն վազ կէչէճէք օլուրսան , էլպէթ-
6 թէ օնու ծնունլա պիլէ սալըվերէսին ։ Վյապի-
րինին՝ տավասընտա չէրիա թընը չէվիրմէյէսին ։
7 Վյանան սէօյտէն իրագ օլ . վէ սուչսուզու Հէմ սա-
տըգը Էօյտիւմէ . դերա պէն զալիմի սատըգ չըգար-
8 մամ ։ Վ է րիշվէթ ալմայսան . զերա րիշվէթ
աչըգ կնօզ քիմսէլէրի քէօրէսիր , վէ ա՛տիլէրին
9 տա՛վասընը խիլաֆա չըգարըր ։ Վ է նապան-
ճըյը սըգմա . զերա նապանճընին ճան Վալինի պի-
լիրսինիզ , չիւն Վնսրը տէյարընտա սիզ տէ նա-
պանճը խոնիզ ։
10 Վ է դօփրաղընը ալթը նըլ էքիպ՝ մահսուլունու
11 տէվշիրէսիզ . Վմմա նէտինճի նըլտա օնու պօշ
գոյիս՝ թէկը էտէսին , քի գավմընըն փադիշահէրի
նէյէկէր , վէ օնլարտան գալանը՝ գրընն Վայվան-
լարը՝ նէսին . պաղընա՝ զէյթունլըղընա տախի
12 պէօյլէ էտէսին ։ Վլթը կիւն իշինի իշլէ , վէ նէ-
տինճի կիւնտէ բահաթլըն . թաքիմ էօքիւզիւն
Հէմ էշէյին բահաթլընա , վէ խալայըղընըն օղլու
13 Հէմ նապանճը նէֆէսլէնէ ։ Վ է ճիւմլէ սիզէ
սէյյէտիքէրիմի սապլայասըղ , վէ զայրի ալահ-
լարրն ատընը ան կմայասըղ . աղղընտա պէնէ իշի-
տիլմէսին ։
14 Վրլտա պանա իչ քէրրէ պայրամ էյլէ ։
15 Վյամուրսուզլարրն պայրամընը սապլա , սանա
թէնպիհ էթտիյիմ կիպի Վպիպ պընտա մէվսի-
մինճէ նէտի կիւն խամուրսուզլար նէյէսին . զերա
Վնսրտան օ այտա չըգարն . վէ հիչ քիմսէ Հու-
16 զուրումտա նէյէ պօշ կէօրիւնմէսին ։ Վ է թար-
լատա էքմէյին էմէյինին՝ դուրփանտա մահսու-
լունուն պիչին պայրամընը՝ Հէմ նըլլըն սօնունտա

եմ քեզի թագաւորանձեմ՝ եթէ քեզի տեսնեմ պայծառութիւնը սոփերայոցն։ Եւ ըստ իւր քերթ 17
հեր երգեցին Ելեան՝ Թագաւորն հոգւոյ մեր ես
բիւնէ։ Ցուրախութեամբն գանգրոց մայրիկ սուն- 18
մայասըն, վէ պայծառմամբն եաղը՝ սագահատեք
գալմասըն։ Աչերին գօհրաղերդն իւք դուրթանաս- 19
լարբնը՝ Ելեանէն Թագաւորն եվինէ կեօթիւրեսին։
Ողաղը՝ անասըն սիւտիւնտե փիշերմէկեսին։
Ըշեթ եօնիւնձէ պիր մէկէք կեօնտերիրիմ, քի 20
սէնի՝ եօլտա սագլայա, վէ սէնի՝ հազրելատղամ
մահալէ կեօթիւրե։ Ողնուն հոգւոյրունատան սա- 21
գը՛ն, վէ սեօզիւնիւ տինկէ, ծնա ա՛սը օվմա. զիրա
օ՝ սէնին եարատմագլազնը ա՛ֆվ եմէզ, չիւն պէ-
նիմ ատըմ օնտա տըր։ Ըմմա էյեր օնտան սեօ- 22
զիւնիւ տիգգաթլէ տինկլերսէն, վէ պէնիմ ճիւմլէ
տեսիլիմի էտերսէն, օլտէմ սէնին տիւշմինլերինէ
տիւշմէն օլաճաղըմ, վէ սանա ս՛ըզլեթ վերինլերէ
ս՛ըզլեթ վերեճէյիմ։ Ովիրա պէնիմ մէլէյիմ 23
եօնիւնձէ վարաճագ, վէ սէնի՝ Ըմօրիլերէ վէ Հի-
թիլերէ վէ Ովերիզլերէ վէ Ըանաանիլերէ Հի-
վիլերէ վէ Ըեբուսիլերէ կեօթիւրեմէք, վէ պէն
օնլարը գըրաճաղըմ։ Ողնարըն ալլահլարընա 24
սեճտե եմէյեսին, վէ օնլարա ի՛պատեթ եմէ-
եեսին, վէ օնլարըն եմտիյի կիպի եմէյեսին.
իլա օնլարը պիլ քիւլլիյէ խարապ ետիպ՝ փութ-
լարընը թեմամէն փարապայասըն։ Ա է Ելեանը- 25
նըզ Թագաւոր ի՛պատեթ եսէսիզ, վէ օ՝ սէնին էք-
մէյինի վէ սուլարընը պերէքեմլէյեճէք. վէ ա-
բանըզտան խասեթալըզը կիտերեճէյիմ։ Տէյս- 26
ընտա տիւշիւրկէն վէ գըսըր օվմայաճագ. սէնին
կիւնլերինին սայրսընը տօլտուրաճաղըմ։ Ցօր- 27
գումու եօնիւնձէ կեօնտերեճէյիմ, վէ հեր վար-
տըզըն գավմը պօղուպ՝ ճիւմլէ տիւշմինլերինին

28 Հնաբսաբնի սանա տէօնտէրէճէյիմ։ Ալ է հօ-
նինձէ էշէք արըսընը կէօնտէրէյիմ, քի Հիվի-
լէրի՝ Յանաանիլէրի վէ Հիթիլէրի էօնինտէն
29 գօվա։ Ընլարը սէնին էօնիւնտէն պիր ըլըտա
գօվմայաճաղըմ, օրմայաքի եէր պէնապան օլուպ՝
սէնին իւղէրինէ գըրըն ճանավարըսընը չօղալա։
30 Ընլարը էօնիւնտէն ապար ապար գօվաճաղըմ,
Թա սէն չօղալըպ՝ եէրի զապդ էտինճէյէտէք։
31 Ալ է սինօրլարընը՝ գըղըլ տէնիղտէն Ցիվլիզէյիմ
տէնիղինէտէք վէ չէօլտէն ըրմազատէք գօյաճա-
ղըմ. զէրա օ տէյարըն սապինէլէրինի էլլէրինիզէ
Թէսլիմ էտճէյիմ, վէ օնլարը էօնիւնտէն գօվա-
32 սըն։ Ընլարըլա վէ օնլարըն ալլահ Ցարըլ ՅԸլա
33 ա՛հտ քէսիշմէյէսին։ Էնին տէյարընտա սապին
օրմայալար, Թաքիմ սէնի՝ պանա կիւնահ էԹտիր-
մէյէյը. զէրա էյէր ալլահ Ցարընա իՀտատի է-
տէրսէն, էլպէԹԹէ օ՝ սանա տուզաղ օլուր։

ՊԱՐ 24։

1 Ընտէն Ընօահ տէտի. Յապպա չօղ, սէն վէ Ա-
հարօն՝ Նատապ վէ Ընպիհու՝ վէ Իսրաէլին իհ-
Թիսարլարընտան եէԹմիշ քիմսէ, վէ ուզագտան
2 սէճաճէ գըլըն։ Ընմմա Յապպա՝ Ընօահ եալընըզ
եանաչսըն, վէ օնլար եանաչմասընլար, նէտէ
3 գաւմ պիլէսինճէ չօղա։ Յոմուն Ընօահ կէլիպ՝
Յապպըն ճիւմլէ սէօզլէրինի վէ ճիւմլէ հէօքմլէ-
րինի գաւմնա նաղլ էԹտի. վէ ճիւմլէ գաւմ՝ սէօզ-
պիրլէ ճէվապ վէրիպ տէտիլէր. Յապպըն ճիւմլէ
4 սէօյլէտիյի սէօզլէրի էտճէյիղ։ Ալ է Ընօահ՝
Յապպըն ճիւմլէ սէօզլէրինի եաղտը, վէ սապահ-
սաան էրքէն գալգըպ՝ տաղըն ալԹընտա պիր մէզ-
պահ եափտը. հէմ Իսրաէլին օն լքի սըղղլարը
5 իչինէ օն լքի տիքիլի գաշ պէտտի։ Ալ է Իսրաէլ

օդուլարրնըն կէնձէլէրինի կէօնաէրտի , վէ պիւ-
թիւնեանմալար սունուպ՝ սէլամէթ դուրպանլար
իչին Ա՛տպպա պուղալար պօղաղլատըլար : Ա է 6
Ա՛նսէ դանըն եարըսընը ալըպ՝ լէյլէնլէրէ գօտու ,
վէ դանըն եարըսընը մէղպահընն իւղէրինէ սէրփ-
տի : Ա է ա՛հտ քիմսապընը ալըպ՝ գամմըն գու- 7
լագլարընտա օգուտու , վէ օնլար տէտիլէր . Ա՛տպ-
պըն ճիւմլէ տէտիլինի էլլէկէձէյիլ , վէ իպտա՛թ
էտէձէյիլ : Ա՛մտի Ա՛նսէ դանը ալար , վէ գամ- 8
մըն իւղէրինէ սէրփտի , վէ տէտի . Ի՛շլէ Ա՛տպպըն
ճիւմլէ պու սէօղլէր իւղրէ՝ սիպինլէ քէսիշտիկի
ա՛հտըն դանը՛ : Ի՛նտէն Ա՛նսէ վէ Ի՛հարօն՝ Ա՛յա- 9
տատ վէ Ի՛պիհու՝ հէմ Խարաէլին իսմի իարլարրըն-
տան ևէթմի՛շ քիմսէ՝ չըգտը՛ : Ա է Խարաէլին 10
Ա՛լահընը կէօրտիւլէր , վէ այատլարը՛ ալմընտա՝
կէօր նագուէմ դուղլա տէօշէմսի կիպի՝ հէմ պէր-
բահըզատա հէմսին կէօք կիպի իտի : Ա է Խարաէլ 11
օդուլարրըն մուսթաֆարլարը իւղէրինէ էլլինի սալ-
մատը , վէ Ա՛լահը կէօրտիւլէր , վէ ևէտիլէր հէմ
իչտիլէր :

Ա է Ա՛տպպ Ա՛նսէյէ տէտի . Պանա՝ տաղա չըգ , 12
վէ օրատա տուր , վէ սանա դաշ լէվհալարընը՝ հէմ
օնլարա էօղրէթմէք իչին նազարըմ նօմուտու-
վէ թէնպիհի վէրէյիմ՛ : Ա՛մտի Ա՛նսէ՝ խրղմէթ- 13
ճիսի Ա՛շուա՛ իլէ դալըդտը՛ , վէ Ա՛նսէ Ա՛լահընն տա-
ղընա չըգտը : Ա է իսմի իարլարա տէտի . Պիզ 14
սիպէ տէէօնիւնճէյէտէք՝ պուրատա տուրուն . վէ
իշմէ Ի՛հարօն վէ Հ՛ուր սիպինլէ օլուր , քիմին տա-
վասը օլուրսա օնլարա վարսըն :

Ի՛նտէն Ա՛նսէ տաղա չըգտը , վէ պուլուտ տաղը 15
գափլատը՛ : Ա է Ա՛տպպըն իւղէմի Ա՛ինա տա- 16
ղընտա տաբիՙն օլտու , վէ պուլուտ օնու ալմըշ կիւն
գափլատը՛ . վէ եէտինճի կիւնտէ Ա՛նսէյի՛ պուլու-

17 Թուն իչխուէն չաղըրտը։ Ա Է Ասպալըն ի զգե-
Թիւին կէօրիւնիւշիւ՝ տաղըն Թէփէսինտէ՝ Ա-
բրահէ օղուլլարըն կէօզէրինտէ եաղըճը աԹէչ
18 կիպի իտի։ Ամի Ա Ծօհ պուլուԹուն իչխէ կի-
րիպ՝ տաղա չըզտը, վէ Ա Ծօհ տաղտա գըլըզ կիւն՝
վէ գըլըզ կէձէ տուրտու։

ԳԼ. 25։

1 Ա Է Ասպ Ա Ծօհէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Ասրաէլ
2 օղուլլարընա տէքրի՝ պանա Հէտիյէ ալալար. Հէ-
տիյէմի քէնտի կէօնիլ իրատէԹի իլէ վէրէն Հէր
3 ատէմտէն ալասըղ։ Ա Է ծնլարտան ալաճաղընըզ
Հէտիյէ պուտուր. Ա՛լԹուն վէ կիւմիւշ վէ պագըր՝
4 Ա Է լաճիվէրտ վէ էրղաման վէ իբի գաԹլու գըր-
5 մըզ վէ ինճէ քէԹէն վէ քէչի գըլը՝ Ա Է գըլըմ-
ըզը պէյանմըշ գօչ տէրիլէրի վէ ԹԷհկայ տէրիլէրի
6 վէ շիդդիմ աղաճլարը, Ասանտիլ իչխէն եաղ՝
մէսհ եաղը իչխէն վէ խօշ գօղուլու պուխուր իչխէն
7 պահարլար, Ա՛դիգ դաշլարը՝ վէ էֆօտտա ՀԷմ
կէօյուսլիյէ մրխլանճագ դաշլար։
8 Ա Է պանա պիր Ա Նգտէսէ եաիսընըար, քի ա-
9 բահարընտա սաքին օլայիմ։ Ձաատըրըն էօրնէկի-
նի վէ ճիւմլէ գապլարընըն էօրնէկինի ճիւմլէ սանա
կէօսթէրտիյիմ կէօրէ՝ Հէման էօյլէճէ եաիսասըղ։
10 Ամի շիդդիմ աղաճընտան պիր սանտըղ եաի-
սընըար. ուզունլուղու իբի պուչուղ արշընը՝ վէ էնի
պիր պուչուղ արշընը՝ վէ Հիբտէքլիյի պիր պուչուղ
11 արշընը օլա։ Ա Է օնու խալխա ալԹունըա գաիբա-
եասըն, օնու իչէրտէն վէ տիշարտան գաիբայա-
սըն. վէ օնուն իսպէրինէ չէփչէվրէ պիր ալԹուն
12 չէնպէր եաիսասըն։ Ա Է օնա ալԹունտան տէօրԹ
Հալղա տէօքիլա՝ տէօրԹ քէօշէլէրինէ գօյասըն,
քի օնուն պիր եանընտա իբի Հալղա վէ օ պիր եա-

ներնտա խբի Հալգա օլա ։ Ա է շիդդիմ աղաճներ- 13
տան սրըդգլար Եափասըն ։ վէ ծնլարը ալթունլա
գափլայմասըն ։ Ա է սրըդգլարը՝ սանտուղըն Եա- 14
ներնտա օլան Հալգալարա կէչիրէսին , քի սանտուղ
ծնլարլա գալարըդլա ։ Ասրըդգլար սանտուղըն 15
Հալգալարընտա գալալար ։ ծնտան չըգարլ՛ըմայա-
լար ։ Ա է սանտուղա՝ սանա վէրէճէհիմ շէհա- 16
տէթի գոյասըն ։

Ա է խալիս ալթունտան պիր քէփարէթի Եափա- 17
սըն , ուզունլուղու խբի պուչուղ արշըն՝ վէ էնի պիր
պուչուղ արշըն օլա ։ Ա է ալթունտան խբի քէ- 18
րտուպ Եափասըն ։ ծնլարը քէփարէթին խբի ու-
ճունտան պիթիէվի Եափասըն ։ Ամի պիր քէ- 19
րտուպի պիր ուճունտան՝ վէ օպիր քէրտուպի օպիր
ուճունտան Եափասըն ։ քէրտուպչէրի քէփարէթ-
տէն՝ ծնտէն խբի ուճլարընտա Եափասըն ։ Ա է 20
քէրտուպչէր գանատլարընը Եօգարտան Եայարագ՝
գանատլարընըդա քէփարէթի էօրթիչէր ։ վէ
Եիւզէրի պիրի պիրինէ գարշը գարշը յա՛ օլա ։ քէ-
րտուպչէրին Եիւզէրի քէփարէթէ տօղրու օլա ։
Ա է քէփարէթի՝ Եօգարտան սանտուղըն իւզէ- 21
րինէ գոյասըն ։ վէ սանա վէրէճէհիմ շէհատէթի
սանտուղա գոյասըն ։ Ա է սանա՝ օրտտա իւշար 22
օլաճաղըմ ։ հէմ սանա Ասրտակէ օղուլլարըն Հագ-
գընտա ճիւմլէ թէնպիհ էտէճէհիմ իչինն՝ սէնին-
լէ՝ քէփարէթտէն՝ շէհատէթին սանտուղու իւզէ-
րինտէ օլան խբի քէրտուպչէրին արտասընտան սէօյ-
լէշէճէհիմ ։

Ա է շիդդիմ աղաճներտան պիր սօփրա Եափա- 23
սըն , ուզունլուղու խբի արշըն՝ վէ էնի պիր արշըն՝
վէ Եիւքսէլիյի պիր պուչուղ արշըն օլա ։ Ա է 24
ծնու խալիս ալթունլա գափլայմասըն ։ հէմ չէփ-
չէվրէսինէ պիր ալթուն չէնպէր Եափասըն ։ Ա է 25

ծնա չէփչէվրէ տէօրթի փարմագ պիր փէրվազ եա-
փասըն . վէ փէրվազընա՝ չէփչէվրէ պիր ալթուն
26 չէնպէր եափասըն ։ Ա է ծնա տէօրթի ալթուն Հալ-
գա եափասըն . վէ Հալգալարը՝ տէօրթի այաղընտա
27 օլան տէօրթի քէօչէյէ գօյասըն ։ Հալգալար՝
փէրվազըն եանընտաւ օլալար , քի սօփրայը գալ-
28 տըրմագ իչուն՝ սըրըգլարա խանէչէր օլալար ։ Ա է
սըրըգլարը շիդդիմ աղաճընտան եափասըն , վէ
ծնլարը ալթունլա գաւիլայասըն . վէ սօփրա ծնլար-
29 լա գալտըրըլա ։ Ա է ծնուն չանագլարընը վէ
թաւագլարընը վէ քնասէչէրինի վէ թասլարընը՝
եափասըն , քի ծնլար իչէ չէրպէճի սունուլա . ծն-
30 լարը խալիս ալթունտան եափասըն ։ Ա է սօփ-
րանըն իւչէրինտէ Հուզուրլար էքմէյինի՝ Հու-
զուրտամա տայիմա գօյասըն ։
31 Ա է խալիս ալթունտան պիր շամ՝ տան եափա-
սըն . շամ՝ տանը էէքփարէ եափասըն , վէ սագը՝
տալլարը՝ գատէհլէրի՝ պուղումլարը վէ չիչէքլէրի
32 քէնտինտէն օլալար ։ Ա է եանլարընտան ալթը
տալլար չըգա . շամ՝ տանըն պիր եանընտան իւչ
տալ՝ վէ շամ՝ տանըն օպիր եանընտան իւչ տալ
33 չըգա ։ Պիրտալտա պատէմ չէքլինտէ իւչ գա-
տէհ պիր պուղում վէ պիր չիչէք՝ վէ օպիր տալտա
պատէմ չէքլինտէ իւչ գատէհ պիր պուղում վէ
պիր չիչէք օլա . շամ՝ տանտան չըգան ալթը տալ-
34 լար պէօյլէ օլա ։ Ա է շամ՝ տանտան պատէմ՝ չէք-
լինտէ պուղումլարը վէ չիչէքլէրինիլէ տէօրթի գա-
35 տէհ օլա ։ Ա է շամ՝ տանտան չըգան ալթը տալ-
լարըն՝ իքի տալըն ալթընտա քէնտինտէն պիր պու-
ղումու՝ վէ իքի տալըն ալթընտա քէնտինտէն պիր
պուղումու՝ վէ իքի տալըն ալթընտա քէնտինտէն
36 պիր պուղումու օլա ։ Պուղումլարը վէ տալլարը
քէնտինտէն օլալար . պիւտիւմիւնիւ պիր՝ նէք-

փարէ խալիս ալթունտան օլա : Ա է օնուն նէտի 37
գանտիլէրինի նափասըն . վէ գանտիլէրի նագըլ-
տըգտա՝ ըշըդը էօնիւնէ տօղրու վէրէլէր : Ա է 38
մաշալարը՝ հէմ ֆիլհիլ մագասլարը խալիս ալ-
թունտան օլա : Ենու՝ հէփ պու ալէհլէրի իլէ՝ 39
պիր գանդար խալիս ալթունտան նափասըն : Ամ 40
ոի պադգի՝ օնլարը սանա տաղտա կէօսթէրիլէն
էօրնէյէ կէօրէ նափասըն :

ՊԱՐ. 26.

Ա է չաորդը՝ գըվդը ըմըշ ինճէ քէթէն վէ լաճի- 1
վէրտ վէ էրզաման վէ իքի գամըլու գըրմըզտան՝ օն
փէրտէսէն նափասըն . օնլարը հիւնէրլու ուա-
ֆաղ իշի քէրուպիմլէրիլէ նափասըն : Պիր փէր- 2
տէնին ուզունլուղու էյիրմի սէքիզ արշըն՝ վէ պիր
փէրտէնին էնի տէօրթ արշըն օլա . հէփ փէրտէ-
լէրին էօլչ իւսիւ պիր օլա : Փէրտէլէրին պէշի՝ 3
պիրի պիրինէ էքլէնէ . վէ օպիր փէրտէլէրին պէշի
պիրի պիրինէ էքլէնէ : Ա է պիր փէրտէնին քէ- 4
նարը իւզէրինտէ՝ էքրին ուճունտա լաճիվէրտի ի-
լիքլէր նափասըն . սօնկրասըի փէրտէնին քէնա-
րընտա՝ օպիր էքտէ տախի էյլէ էյլէյէսին : Պիր 5
փէրտէտէ էլլի իլիք նափասըն , վէ օպիր էքտէ օ-
լան փէրտէնին ուճունտա պօ էլլի իլիք նափասըն .
իլիքլէր էշի էշինէ գարշը գարշը յա՛ օլալար : Ա է 6
էլլի ալթուն գօպչալար նափասըն . վէ փէրտէլէրի
գօպչալարըա էշի էշինէ իլիքլէյէսին , վէ չաորը
պիր օլա :

Ա է չաորդըն իւզէրինէ խայմէ իշնի՝ քէշի 7
գըլընտան փէրտէլէր նափասըն . օնլարը օնպիր
փէրտէ էտէսին : Պիր փէրտէնին ուզունլուղու 8
օճուզ արշըն՝ վէ պիր փէրտէնին էնի տէօրթ ար-
շըն օլա . օնպիր փէրտէլէրին էօլչիւսիւ պիր օլա :

9 Ալ է պէշ փերտէլէրի պաշգա՝ վէ ալթը փերտէլէ-
րի պաշգա իլիքլէյէսին. վէ ալթընճը փերտէյի՝
խայմէնին եիւլիւ էօնիւնտէն իքի գամ էտէսին։
10 Ալ է ուճտա օլան պիր փերտէնին քէնարը իւզէ-
րինտէ էքտէ էլլի իլիք՝ վէ օպիր էքտէ օլան փեր-
տէնին քէնարը իւզէրինտէ էլլի իլիքլէր նափա-
11 սըն։ Ալ է պագըրտան էլլի գօպչալար նափասըն,
վէ գօպչալարը իլիքլէրէ կէչիրէսին, վէ խայմէյի
12 իլիքլէնէ, վէ պիր օլա։ Ալ է խայմէնին փերտէ-
լէրինտէն արթա՞ն արթըղը՝ էա՞նէ արթան փեր-
տէնին եարըսը՝ չատըրըն արգասընտան սարգըլա
13 գալսըն։ Ալ է խայմէնին փերտէլէրինին ուղուն-
լուղունտան պիր արշըն պիր եանտան վէ պիր ար-
շըն օպիր եանտան արթանը՝ չատըրըն եանյարրն-
տա պիր եանտան վէ օպիր եանտան՝ օնու էօրթմէք
14 իչիւն՝ սարգըլա գալսըն։ Ալ է խայմէյէ՝ գըր-
մըղը պօյանմըշ գօչ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ՝
հէմ օնա եօգարըտան թէհյաշ տէրիլէրինտէն պիր
էօրթիւ եափասըն։
15 Ալ է չատըրըն թախթալարընը՝ նափասըն, շիգ-
16 դիմ աղաճընտան՝ գայիմ օլալար։ Պիր թախ-
թանըն ուղունլուղու օն արշըն՝ վէ պիր թախթա-
17 նըն էնի պիր պուչուգ արշըն օլա։ Էր պիր թախ-
թանըն՝ պիրի պիրինէ եանեանա իքի զրվանասը
օլա, չատըրըն հէմ թախթալարընա պէօյլէ էյ-
18 լէյէսին։ Ալ է չատըրըն թախթալարընը՝ նափա-
սըն, յօտօսա տօղրու օնուն գըպըլէ գալարփը իչիւն
19 խիրմի թախթա եափասընա։ Ալ է խիրմի թախ-
թալարըն ալթընտա գըրգ կիւմիւշ տիպլիք նափա-
սըն, պիր թախթանըն ալթընտա իքի զրվանասը
կէչիրիլմէք իչիւն իքի տիպլիք՝ վէ պիր թախթա-
նըն ալթընտա իքի զրվանասը կէչիրիլմէք իչիւն
20 իքի տիպլիք օլա։ Ալ է չատըրըն օպիր եանը իչիւն

փօրևաս գարաֆբևնա էյէրմի ԹախԹա՝ ևվ է գբրգ 21
կիւմիշ տիպլիք՝ պիր ԹախԹանըն ալԹընտա էքի
տիպլիք՝ վէ օպիր ԹախԹանըն ալԹընտա էքի
տիպլիք Խափաւը՚ն։ ևվ է չատրըրն եանըլարը իչիւն 22
պաԹը գարաֆբևնա ալԹը ԹախԹա եափասըն։
ևվ է չատրըրն քէօշէլէրի՛ իչիւն՝ էքի եանընտա 23
էքի ԹախԹա եափասըն։ ևվ է աշաղատան պի- 24
Թիշէլէը, հէմ եօգարըտան պիր Խալգա իլէ պի-
Թիշիկ՝ պէրաբէր օլաբար, էքիսիտէ պէօյլէ օլա,
էքի քէօշէլէրի իչիւն օլաբար։ ևվ է սէքիզ Թախ- 25
Թա օլաբար, վէ օնըարըն կիւմիշ տիպլիքլէրի օն
ալԹը տիպլիք օլա, պիր ԹախԹանըն ալԹընտա
էքի տիպլիք՝ վէ օպիր ԹախԹանըն ալԹընտա էքի
տիպլիք օլա։ ևվ է շնդդիմ աղաճընտան քիրիշ- 26
լէր եափասըն, չատրըրն պիր եանը ԹախԹաբարը
իչիւն պէշ քիրիշ՝ ևվ է չատրըրն օպիր եանը 27
ԹախԹաբարը իչիւն պէշ քիրիշ՝ վէ չատրըրն օպիր
եանը ԹախԹաբարը իչիւն պաԹըա տօղրու օլան
եանը իչիւն պէշ քիրիշ օլա։ ևվ է օրԹատաքի 28
ԹախԹաբարըն օրԹասընտա օլան քիրիշ՝ պիր ուճ-
տան օ պիր ուճա կէչէ։ ևվ է ԹախԹաբարա ալ- 29
Թուն գափլայասըն, հէմ Խալգաբարընը՝ Խա՚նէ սը-
րըգլարըն խանէլէրինի ալԹունտան եափասըն.
վէ սըրըգլարա ալԹուն գափլայասըն։ Խմտի չա- 30
տրըը՝ օնուն սանա տաղտա կէօսԹէրիլէն Թէր-
Թիպլինէ կէօրէ գուրասըն։

ևվ է չաճիվէրտ վէ էրղաման վէ էքի գաԹլու 31
գըմըղ վէ գրվըրըմըշ ինճէ քէԹէնտէն պիր փէր-
տէ եափասըն. օնու Հիւնէրըու ուսԹազ իչի քէ-
րուպիմլէրիլ եափասըն։ ևվ է օնու ալԹուն գափ- 32
լու շնդդիմտէն տէօրԹ տիրէք իւզէրինէ գօյասըն.
Թօփուզլարը ալԹուն օլա. վէ տէօրԹ կիւմիշ
տիպլիք իւզէրինտէ օլաբար։ ևվ է փէրտէչի գօպ- 33
չալարտան աշաղա սասընըն, վէ օրայա՝ փէրտէնին

իչ դարափընա չէհատէթ սանտուղունու կէթէ-
բէսին. վէ փէրտէ սիզէ՝ ա՛զիզ իլէ ա՛զիզլէր ա՛զի-
34 զինին արասընը այլ՛րա էյլէյէ: Ա Է քէֆարէ-
թի՝ չէհատէթ սանտուղունուն իւզէրինէ ա՛զիզլէր
35 ա՛զիզնտէ գօյասըն: Ա Է փէրտէնին դաշրա-
սընտա սօֆրայը՝ վէ սօֆրանըն գարշըսընտա չա-
տըրըն գը՛պլէ դարափընտան շամ՛տանը գօյա-
սըն. վէ սօֆրայը փօրե ան դարափընա գօյասըն:
36 Ա Է խայմէնին գափուսունա՝ լամփվէրա վէ էր-
դաման վէ իբի գաթլու գըրմըզ վէ գրվըզ լմըշ լին-
ճէ քէթէնտէն նագըշ իշլու պիր գափուփէրտէսի
37 նափասըն: Ա Է գափուփէրտէսի իչին շիդդիմ
աղաճընտան պէշ տիրէք նափասըն. վէ ծնլարը
ալթունլա գափղայասըն, վէ թօփուղլարը ալթուն-
տան օլա. վէ ծնլար իչին պէշ պագըր տիպլիք
տէօքէսին:

ՊԻՐ. 27:

1 Ա Է շիդդիմ աղաճընտան պիր մէզպահ նափա-
սըն. ուզունլուդու պէշ արշըն վէ էնի պէշ արշըն՝
մէզպահ տէօրթ քէօշէլի օլուպ՝ իւքսէքլիյի իւչ
2 արշըն օլա: Ա Է պույնուզլարընը ծնուն տէօրթ
քէօշէսինտէ նափասըն. պույնուզլարը քէնարին-
3 տէ՛ն օլա. վէ ծնու պագըրըլա գափղայասըն: Ա Է
քիւլունիւ տէվէ իրմիք իչին քիւլգապլարընը՝ վէ
քիւրէքլէրինի վէ լէյլէնլէրինի վէ էհմաշալարը-
նը վէ աթէշ գապլարընը նափասըն. ճիւմլէ ա-
4 լէթլէրինի պագըրտան նափասըն: Ա Է ծնա պա-
գըրտան աղ իշի պիր ըսգարա նափասըն. վէ աղըն
իւզէրինտէ՝ ծնուն տէօրթ քէօշէսինտէ տէօրթ
5 պագըր Հալգա նափասըն: Ա Է ծնու՝ մէզպահըն
չէվրէսինին թափէրընտա՝ ծնուն ալթընտան գօյա-
սըն. վէ աղ՝ մէզպահըն Հէման օրթասընտա օլա:

Ա Է մեղպահ իչիւն սրբըզլար եափասըն . սրբըզ- 6
լար չիդիմ աղաճընատան օլա . վե ծնլարը պագըբ-
լա գաիլայասըն : Ա Է օնուն սրբըզլարը՝ Հալա- 7
լարա կէչիրիլէ . վե օնու գալարըմադ իչիւն՝ սրբըզ-
լար մեղպահըն ևքի եանլարընատա օլա : Օնու՝ 8
Թախթալարատան իչի պօշ եափասըն . տաղտա
սանա կէօսթէրիլտիկի կիպի՝ օնու էօյլէ եափսըն-
լար :

Ա Է չատրըն Հավլիսինի եափասըն . գլխլէ 9
գարաիը եանը իչիւն՝ լօտօս գարաիբնատան Հավ-
լինին փէրտէլէրի գըվըը լմըշ ինճէ քէթէնատէն օ-
լարագ՝ պիր եանըն ուզունլուղու Եիւզ արշըն օլա .
Ա Է կիրմի տիրէքլէրի վե օնլարըն կիրմի տիպ- 10
լիքլէրի պագըբատան՝ տիրէքլէրին Թօփուզլարը վե
օնլարըն պաղը կիւմիշատէն օլա : Ա Է պու ուս- 11
լուպ իւզրէ փօրեաս գարաիբ եանը իչիւն պօնի՝
օնուն ուզունլուղունա՝ փէրտէլէրին ուզունլուղու
Եիւզ ապշը օլա . վե կիրմի տիրէյի վե օնլարըն
կիրմի տիպլիքլէրի պագըբատան՝ վե տիրէքլէրին
Թօփուզլարը վե պաղլարը կիւմիշատէն օլա : Ա Է 12
Հավլինին էնինէ՝ պաիը գարաիբ եանը իչիւն
փէրտէլէր էլլի արշըն օլա . վե տիրէքլէրի օն՝ էմ
տիպլիքլէրի օն օլա : Ա Է Հավլինին կիւնտօղու 13
գարաիբ եանը իչիւն՝ օնուն էնինէ՝ կիւնտօղուսու
գարաիբնատան էլլի արշըն օլա : Ա Է գաւդոնոսա 14
պիր եանըն փէրտէլէրի օնպէշ արշըն օլա . տիրէք-
լէրի իւչ՝ վե տիպլիքլէրի իւչ օլա : Ա Է օ պիր 15
եանըն փէրտէլէրի օնպէշ արշըն օլա . տիրէքլէրի
իւչ՝ վե տիպլիքլէրի իւչ օլա : Էմ Հավլինին 16
գափուսունա՝ լաճիվէրտ վե էրղավան վե Ինի
գաթլու գըրմըղ վե գըվըը լմըշ ինճէ քէթէնատէն
նագըշ իշլէնմիշ կիրմի արշըն պիր փէրտէ նախա-
պշնա . տիրէքլէրի տէօրթ՝ վե տիպլիքլէրի տէօրթ

17 օրա։ Հաւ լինին չեփչփելոյ ճիւմիչ տիրեքլերի
կիւմիւշ պաղլու՝ վէ օնլարըն թօփուղլարը կիւ-
18 միշտէն՝ վէ տիպլիքլերի պագըրտան օրա։ Հաւ-
լինին ուղունլուղու եիւղ արշըն՝ վէ էնի հէր նան-
տան էլլի՝ վէ եիւքսէքլիյի պէշ արշըն՝ գըվըրըմըշ
ինճէ քէթէնտէն օրա. վէ տիպլիքլերի պագըր-
19 տան օրա։ Ղատըրըն հէր խրդմէթի իչինն ճիւմ-
լէ ալեթլերի վէ հէի գաղըգլարը՝ հէմ հաւ լինին
ճիւմիչ գաղըգլարը պագըրտան օրա։
20 Վ է սէն՝ Խարաէլ օղուլլարընա թէնպիհ էտէ-
սին, քի սանա գանտիլ իչինն տէօյիւմիւշ սաճի
զէյթունն եաղը ալըվէրէլէր, քի գանտիլլէր տայ-
21 մա եանա։ Ընհարօն վէ օնուն օղուլլարը՝ ախշամ-
տան սապահատէք Խապպըն հուզուրունտա օլան
շէհատէթին էօնիւնտէքի փէրտէնին դաշրասըն-
տա օնու Եանախա թէրթիպ էտէլէր. պու օնլարա
Խարաէլ օղուլլարը իչինն՝ սիլսիլէլէրինճէ էպէտի
գանուն օրա։

ԳԼՈՒԽ 28։

1 Վ է սէն՝ Խարաէլ՝ օղուլլարընն արասընտան՝ գա-
րընտաշընն Ընհարօնու վէ պիրէսինճէ օնուն օղուլ-
լարընը քէնտինէ եագլաշտըր, քի պանա քահա-
հինլիք էտէլէր. կէրէք Ընհարօն՝ կէրէք Ընհարօ-
նուն օղուլլարը Խատապ վէ Խպիհու Ընէլէազար
2 վէ Խթամար։ Վ է գարընտաշընն Ընհարօնա ի՛ջ-
զէթ վէ զինէթի իչինն՝ մուգատտէս լինպասլար
3 եափասըն։ Խմոի սէն՝ պէնիմ ի՛լմ բուհու իլէ տօլ-
տուրտուղում ճիւմլէ ա՛լիմ Եիւրէքլիլէրէ տէքի,
Ընհարօնուն պանա քահինլիք էթմէք իչինն՝ օնու
4 թագոս էթմէյէ լինպասլարընը՛ եափալար։ Վ է
եափաճագլարը լինպասլար պունլարտըր. Կէօյիւս-
լինք վէ էթօտ վէ գաֆթան վէ նագըշ իչուն կէօմ-

լէք՝ պէօրք վէ գուշագ. իմոի պանա քեահինլիք
էթմէք իչուն գարընտաշըն Ի՝հարօնա վէ օղուլ-
ըրնա մուգատտէս լիսպասլար եափալար:

Ա է օնլար՝ ալթունու վէ լաճիվէրտի վէ էրղա- 5
վանը վէ իքի գաթլու գըրմըզը վէ ինճէ քէթէնի
ալալար. Ա է էֆօտու ալթուն՝ լաճիվէրտ վէ 6
էրղավան՝ իքի գաթլու գըրմըզ վէ գըվըզ ըմըշ ին-
ճէ քէթէնտէն՝ հիւնէրլու ուսթաղ իչի եափա-
լար: Ընուն իքի ուճունտա՝ իքի իլիքլէնիր ու- 7
մուզուղու օլա, քի իլիքլէնէ: Ա է էֆօտուն 8
իւզէրինտէ օլան շէրիտ՝ եափըլընա կէօրէ քէն-
տինտէն օլա. ալթուն՝ լաճիվէրտ վէ էրղավան վէ
իքի գաթլու գըրմըզ վէ գըվըզ ըմըշ ինճէ քէթէն-
տէն օլա: Ա է իքի ա՛գիզ դաշլարը ալասըն, վէ 9
իւզէրինտէ Խարաէլ օղուլլարըն ատլարընը գաղ-
տըրասըն: Ընլարըն ատլարընտան ալթընը պիր 10
դաշտա՝ վէ գալան ալթը ատլարը օպիր դաշտա՝
օնլարըն տօղուշլարընա կէօրէ գէօդէլ: Ը իքի 11
դաշլարըն իւզէրինէ Խարաէլ օղուլլարըն ատլա-
րընը հէքքինաք իչի իլէ միհիրէ գաղտըրգլարը՝
կիպի գաղտըրասըն. օնլարը ալթուն խանէլէրէ
մընհլատասըն: Ա է իքի դաշը՝ էֆօտուն ումուղ- 12
լուգլարը՝ իւզէրինէ գօյասըն, քի Խարաէլ օղուլ-
լարընա եատիկնաար դաշլարը օլալար. վէ Ի՝հարօն
օնլարըն ատլարընը Խապպըն հուզուրընտա՝ նա-
տիկնաար իչուն՝ իքի ումուղլարը իւզէրինտէ գալ-
տըրա: Ա է ալթունտան խանէլէր եափասըն. 13
Ա է խալիս ալթունտան էօրմէ իչի իքի քէնար 14
ղընճիրլէրի եափասըն. վէ էօրմէ ղընճիրլէրի խա-
նէլէրէ թագասըն:

Ա է հիւնէրլու ուսթաղ իչի՝ պիր շէրիա՛թ 15
կէօյիւլիւյիւ եափասըն. օնու էֆօտուն եափըսը՝
կիպի եափասըն. օնու ալթուն՝ լաճիվէրտ վէ էր-

զավան վէ իբի գաթլու դրմմըզ վէ գըվըրըմը չին-
16 ճէ քէթէնաէն եափասըն ։ Տէօրթ քէօշէլի՝
իբիյէ գաթլանըը՝ պիր գարը շ ուզուն վէ պիր գա-
17 րը շ հնլի օլա ։ Ա՛ օնտա ճէվահիր մըխլամասը
օլարագ՝ տէօրթ սըրա գաշ մըխլատասըն . պիր սը-
րասը գրըզ՛ նագուի՝ գօփագ վէ զիւմրիւթի օլա .
18 պու իլք սըրատըը ։ Ա՛ իբինճի սըրա շէպէկ-
19 րաղ՝ կէզքեագուի վէ էվմա օլա . Ա՛ իւչիւն-
ճիւ սըրա ֆէրուզէ՝ սուլէյմանի վէ ճէպէլգաւմ օ-
20 լա . Ա՛ տէօրտիւնճիւ սըրա զէպէրճէտ վէ ա՛-
գիգ վէ նէշիմ օլա . մըխլանմասըը ալթուն խա-
21 նէլէրտէ օլալար ։ Ա՛ գաշըսը՛ խարաէլ օղուլ-
լարըն ատըսըը՛ իւզրէ՝ օնլարըն ատլարընա կէօրէ
օն իբի օլալար . հէր պիրինին ատը օն իբի սրպգա
22 կէօրէ՝ հէքքաթ իշի իլէ գապըմըշ օլալար ։ Ա՛
կէօյիւսլիւքտէ խալխ ալթունատան էօրմէ իշի քէ-
23 նար զինճիրլէրի եափասըն ։ Ա՛ կէօյիւսլիւյիւն
իւզէրինտէ իբի ալթուն հալգա եափասըն , վէ իբի
հալգալարը կէօյիւսլիւյիւն իբի ուճունա գօյասըն ։
24 Ա՛ օ իբի ալթուն էօրմէ զինճիրլէրի՝ կէօյիւսլի-
կինն ուճունատաբի իբի հալգալարա թագասըն ։
25 Ա՛ իբի էօրմէ զինճիրլէրին օպէր իբի ուճլարընը՝
օ իբի գաշ խանէլէրինէ թագասըն . վէ օնլարը կ-
ֆօտուն էօն գարափընատան ուճուզուգլարըն իւ-
26 զէրինէ գօյասըն ։ Իբի ալթուն հալգա տահա
եափասըն . վէ օնլարը կէօյիւսլիյինն՝ իշ գարա-
ֆընատան էֆօտա պիճիշիր քէնարը իւզէրինտէ
27 օլան իբի ուճլարընա գօյասըն ։ Իբի ալթուն հալ-
գա տահա եափասըն . վէ օնլարը էֆօտուն իբի ու-
մուզուգլարընա՝ աշաղատան՝ օնուն էօնիւնտէն՝
պիճիշմէնին գարշըսընտա՝ էֆօտուն շէրիֆի իւ-
28 զէրինէն թագասըն ։ Ա՛ կէօյիւսլիյիւ հալ-
գալարընտան՝ էֆօտուն հալգալարընա լաճիվէր-

տէ ֆիլիթիլ իւէ պաղայալար քի՝ էֆօտուն շէրիտի
իւղէրինտէ օլա. վէ կէօյիւալիւք էֆօտուան այրըլ-
մայա։ Վ է Ը.Հարօն Վ.ադաէսէյէ կիրտիրինտէ՝ 29
Իսպպըն Հուզուրունտա տայիմա Խրաէլ օղուլ-
լարըն տալարընը եատիկևար իչիւն եիւրէյի իւ-
զէրինտէ օլան շէրիա՛թ կէօյիւալիւյիւնիւն իւղէ-
րինտէ գալտըրա։ Վ է շէրիա՛թ կէօյիւալիւյիւն- 30
տէ Ուրիմի վէ Թումմիմի գէյասըն, վէ Ը.Հարօն
Իսպպըն Հուզուրունտա վարտըղը զէման՝ եիւրէյի
իւղէրինտէ օլալար. վէ Ը.Հարօն տայիմա Իսպպըն
Հուզուրունտա Խրաէլին շէրիա՛թընի եիւրէյի
իւղէրինտէ գալտըրա։

Վ է էֆօտուն գաֆիլանըրը պիւսպիւթիւն լա- 31
ճիվէրտուէն եափասըն։ Վ է օրթասընտա՝ պա- 32
շընտա պիր ևրըթմանճը օլա. ևրըթմանճընըն չէփ-
չէվրէսինտէ ճէպէ քէնարը կիպի տօգուտմա իչուն
քէնարը օլա, ևրըթըը լմայա։ Վ է էթէկլէրի- 33
նին քէնարընտա՝ լաճիվէրտ վէ էրղաման վէ իքի
գաթ գըրմըզըտէն՝ էթէկլէրի քէնարընըն չէփչէվ-
րէսինտէ նարլար՝ վէ ծնլարըն արասընտա չէփ-
չէվրէսինտէ ալթուն չընկըրագլար եափասըն։
Կաֆիլանըն էթէկլէրինին քէնարը չէփչէվրէ- 34
սինտէ պիր ալթուն չընկըրագ վէ պիր նար՝ պիր ալ-
թուն չընկըրագ վէ պիր նար օլա։ Վ է օ՛ խըղմէթ 35
էթմէք իչուն Ը.Հարօնտան իւղէրինտէ օլա. վէ
Իսպպըն Հուզուրունտա Վ.ադաէսէյէ կիրտիրին-
տէ վէ չըգտըղընտա՝ ծնտըն սէսի իշիտիլէ քի՝ էօլ-
մէյէ։

Վ է խալիս ալթունտան պիր թէնէքէ եափա- 36
պըն, վէ իւղէրինտէ միւհիւրէ գազտըղլարը կիպի
ԳՕՏԻՐ Լ.Ը ԼԻՀՕՎ Ը գազտըրասըն։
Վ է ծնտ պիր լաճիվէրտի ֆիլիթիլ թագասըն քի՝ 37
պէօրքիւն իւղէրինտէ օլա. պէօրքիւն իւղէրինտէ

38 օնուն էօն դարաւիլնտա օլա։ Ա և Ղհարօնուն
ալընը՝ իւղէրինտէ օղուլ՝ Ղհարօն Խարաէլ օղուլ-
լարընըն Թաղտիս էթմէքլէրի ճիւմլէ մուգատտէս
հէյվէլէրինտէ Թաղտիսաթըն կիւնահընը՝ գալ-
ադրա. վէ տայիմա ալընը իւղէրինտէ օլա, քի օն-
լարը Խապպըն հուզուրունտա մնագպուլ էթմիրէք։
39 Ա և կէօմլէյի ինճէ քէթէնտէն նագըշլա տօ-
գուտասըն, վէ պէօրքիս ինճէ քէթէնտէն եափա-
սըն, վէ գուշաղը նագըշ իշլու եափասըն։
40 Ա և Ղհարօնուն օղուլլարընա կէօմլէքլէր եա-
փասըն, վէ օնլարա գուշագլար եափասըն. հէմ
ինզէթի վէ զկյնէթի իշիւն՝ օնլարա սարըգլար եա-
41 փասըն։ Ա և օնլարը՝ գարրնտաշընը Ղհարօնու
վէ պիլէսինճէ օղուլլարընը կէյտիրէսին. հէմ օն-
լարը մէսհ էտէսին, վէ օնլարը Խահինէ նասպ է-
տիպ՝ օնլարը Թաղտիս էտէսին, քի պանա քհա-
հինլիք էտէլէր։
42 Ա և օնլարա՝ Թէնէքէրինէն չըփլագլըղընը էօրթ-
մէյէ՝ քէթէն պէզինտէն տիզլիքլէր եափասըն.
օնլարըն պէլէրինտէն տիզլէրինէտէք օլալար։
43 Ա և ձէմաա՝ Թ չատըրընա կիրտիքլէրինտէ՝ նա-
խօտ Ա՝նգտէսէտէ խըզմէթ էթմէյէ մէզքահա
եանաշտըգլարընտա՝ Ղհարօնուն վէ օղուլլարը-
նըն իւղէրինտէ օլալար, քի իւղզկէրինէ հարա-
մադլըգ կէթիրիպ էօլմէյէլէր. պու՝ օնա էհմ օն-
ատան սօնկրա օնուն զկրդկյէթինէ էպէտի գանուն
օլա։

ԳԼՈՒԽ 29։

1 Ա և օնլարը՝ պանա քհահինլիք էթմէյէ՝ Թագ-
տիս էթմէք իշիւն օնլարա էտէճէյին նէսնէ պու-
տաը. Պիր ինէք խամզրուսու պուղա՝ վէ իքի այըպ-
2 սըզ գօչ ալասըն. Էհմ խամուրսուղ էքմէք՝ վէ

Եաղբլա եաղրուլմուշ խամուրսուզ փիտէլէր՝ վէ
Եաղբլա սիւրիւլմիւշ խամուրսուզ եուփգալար ա-
լաճը՝ պունլարը պուղտայ սիմիտինտէն եափա-
սըն: Վ Է ծնլարը պիր սէլէյէ գոյասըն, վէ ծն- 3
լարը սէլէտէ՝ պուղտայը լա վէ էլի գօչլարըլա սու-
նասըն: Վ Է Ա՛հարօնու հէմ՝ օղուլլարընը ճէ- 4
մանա՛թ չատրըրընըն գափուտունա եանաշարբասըն,
վէ ծնլարը սուլլա եայդայասըն: Վ Է լիպասլարը 5
ալըպ՝ Ա՛հարօնա կէօմլէյի վէ էֆօտուն գափթա-
նընը վէ էֆօտու վէ կէօյլուսլիյի կէյտիրէսին, վէ
օնա՝ էֆօտուն շէրիտիյիլէ էֆօտու գուշատասըն:
Վ Է պէօրքիւ ծնուն պաշընա գոյասըն, վէ պէօր- 6
քիւն իւղէրինէ մուգատատէս թաճը գոյասըն: Վ Է 7
մէհ եաղընը ալըպ՝ պաշը իւղէրինէ տէօքէսին,
վէ ծնու մէհ էտէսին: Ա՛նտէն ծնուն օղուլլարընը 8
Եանաշարբասըն, վէ ծնլարա կէօմլէքլէր կէյտիրե-
սին: Վ Է ծնլարա գուշագլար գուշատասըն՝ կէ- 9
րէք Ա՛հարօնա կէրէք ծնուն օղուլլարընա, վէ ծն-
լարա սարըգլար սարասըն, վէ քահինլիք ծնլարա
էպէտի գանուն օլա, վէ Ա՛հարօնու հէմ՝ օղուլլա-
րընը քահին նասափ էտէսին: Ա՛նտէն պուղտայը՝ 10
ճէմանա՛թ չատրըրընըն էօնիւնէ նափլաշարբա-
սըն, վէ Ա՛հարօն հէմ՝ օղուլլարը էլլէրինի պուղտա-
նընն պաշընա գոյալար: Վ Է պուղտայը ճէմանա՛թ 11
չատրըրընըն գափուտու եանընտա՝ Ա՛տապըն հու-
զուրունտա՝ պօղազլայասըն: Վ Է պուղտանըն գա- 12
նընտան ալըպ՝ փարմաղընըա մէղապհըն պույնուղ-
լարը իւղէրինէ գոյասըն, վէ հէմ գէլան գանը՝
մէղապհըն թէմիզլինէ տէօքէսին: Վ Է իչլէրի 13
էօրթէն հէմ եաղը հէմ գարա ճիյէրին իւղէրին-
աէ օլան աղը վէ էլի պէօյրէյի՝ հէմ ծնլարըն իւ-
զէրինտէ օլան եաղը ալըպ՝ մէղապհտա եափասըն:
Ա՛մմա պուղանըն էթինի վէ տէրիսինի վէ թէզէյ- 14

ինի օրտունուն տիշարըսընտա աթէչէ եագասըն.
15 պու՝ կիւնահգուրպանը տըր։ Ընտէն գօչուն պի-
րինի ալասըն, վէ Ահարօն իւլէրինէ օղուլլարը էլլէրինի
16 գօչուն պաշընա գօյալար։ Ա՛յ գօչու պօղազլայ-
ասըն. վէ գանընը ալըպ՝ մէղպահըն իւլէրինէ
17 չէփչէվրէ սէրփէսին։ Ա՛յ գօչու փարչա փարչա
էտէսին. վէ իւլէրինի՝ վէ փաչալարընը եայգայրպ՝
18 փարչալարըն վէ պաշըն իւլէրինէ գօյասըն։ Ա՛յ
պիւթիւն գօչու մէղպահտա եագասըն, պու՝ Ատա-
պա պիւթիւննանմասընը. Ատապա խօշ գօղուլու՝
19 աթէչգուրպանը տըր։ Ընտէն օպիր գօչու ալա-
սըն. վէ Ահարօն հէմ օղուլլարը էլլէրինի գօչուն
20 պաշը իւլէրինէ գօյալար։ Ա՛յ գօչու պօղազլայ-
ասըն. վէ գանընտան ալըպ՝ Ահարօնուն սաղ գու-
լաղընըն եումշաղը իւլէրինէ՝ վէ օղուլլարընըն
սաղ գուլագլարընըն եումշաղը իւլէրինէ՝ վէ օն-
լարըն սաղ էլի պաշ փարմաղը իւլէրինէ վէ օնլա-
րըն սաղ այաղը պաշ փարմաղը իւլէրինէ գօյա-
սըն. վէ գալան գանը մէղպահըն իւլէրինէ չէփ-
21 չէվրէ սէրփէսին։ Ընտէն մէղպահըն իւլէրին-
տէ օլան գանտան՝ հէմ մէսհ եաղընտան ալասըն,
վէ Ահարօնուն իւլէրինէ հէմ լիպասլարընըն իւ-
ղէրինէ՝ վէ պիլէսինճէ օղուլլարընըն վէ օղուլա-
րընըն լիպասլարը իւլէրինէ սէրփէսին. վէ օ՝ հէմ
օնուն լիպասլարը՝ վէ օնունլա պիլէ օղուլլարը՝ հէմ
22 օղուլլարընըն լիպասլարը մուգատտէս օլա։ Ա՛յ
գօչտան եաղը վէ գույրուղու վէ իչի էօրթէն եաղը
վէ գարա ճկյէրին աղընը վէ իքի պէօյրէյի՝ հէմ
օնլարըն իւլէրինտէ օլան եաղը վէ սաղ պուտու-
23 ալասըն. զիրա պու՝ նասպլար գօչու տուր։ Հէմ
Ատապըն էօնիունտէ օլան խամուրսուզ սէլէսինտէն
պիր էքմէք սօմունու՝ վէ պիր եաղը էքմէք փիտէ-
24 սի՝ վէ պիր եուֆգա ալտըն։ Ա՛յ ճիւմլէսինի Ա-

Հարծնուն ավուճունա վէ օղուլարընըն ավուճունա
գօյասըն , վէ ծնլարը Թապպըն էօնիւնտէ սալմա
գուրպանը սալասըն ։ Վ է ծնլարը էլլէրինտէն ա- 25
լանըն , վէ մէղահտա պիւթիւնեանմանըն իւզէ-
րինտէ Թապպըն հուզուրունտա խօշ գօգու իչիւն
եագասըն . պու՝ Թապպա աթէշգուրպանըարը ։
Վ է Ը՝Հարծնուն նասըլ իչիւն օլան գօչտան՝ տէօ- 26
շիւ ալասըն , վէ օնու Թապպըն հուզուրունտա սալ-
մագուրպանը սալասըն . վէ օ՝ սէնիւն փայըն օլա ։
Վ է Ը՝Հարծն իչիւն հէմ օղուլարը իչիւն օլան 27
նասըլ գօչունտան՝ պու սալընմըշ վէ պու գալար-
րըլմըշ սալմա տէօշիւնիւ վէ գալարըլմա պուտու-
նու թագտիս էտէսին ։ Վ է պու՝ Թարաէլ օղուլ- 28
լարը գարաֆընտան էպէտի գանուն իւզրէ Ը՝Հա-
րծնուն հէմ օղուլարընըն օլա . զիրա պու՝ գալ-
տըրմա փէշքէշիտիր . վէ գալարըմա փէշքէշի
Թարաէլ օղուլարը գարաֆընտան սէլամէթլէրի-
նին գուրպանընտան ծնլարըն Թապպա գալտըրմա
փէշքէշի օլա ։ Վ է Ը՝Հարծնուն մուգատէս լի- 29
պասըրը՝ քէնտինտէն սօնկրա օղուլարընըն օլա ,
քի ծնլարըա մէհ օլունաըար , վէ ծնլարըա նասըլ օ-
լունաըար ։ Օղուլարընտան օնուն նէրինէ քա- 30
հին օլուպ՝ մուգատէս մահալտէ խըզմէթ էթմէ-
նէ ճէմաաթ չատրըընա կիրէն՝ ծնլարը նէտի կիւն
կլայ ։ Վ է նասըլ գօչունու ալըպ՝ էթինի մու- 31
գատէս մահալտէ փիշնրէսին . Վ է Ը՝Հարծն 32
հէմ օղուլարը՝ գօչուն էթինի վէ սէյէտէ օլան
էքմէյի ճէմաաթի չատրըընըն գափուսու եանընը-
տա նէյէլէր ։ Վ է օլ նէսնէյէրի՝ քի քէնտիլէրի 33
թագտիս օլունուպ նասըլ օլունմընաըար իչիւն օն-
լարըա քէֆարէթ օլունտու՝ օնլար նէյէլէր , վէ
հապանճը նէմէյէ . զիրա օնլար մուգատէստիր ։
Վ է էյէր նասըլն էթինտէն վէ էքմէյինտէն սա- 34

պահատէք գալը՛րսա, գալանը ամէնէն ետգասըն,
35 ենէ՛լմէյէ. վերա մուգատէս տիր: Ամոի Ա-
հարօնա հէմ օղուլլարընա հէման պէօյլէճէ՝ ճիւմ-
լէ սանա ըսմարլատըղըմա կէօրէ էյլէյէսին. օն-
լարը եէտի կիւն նատպ էտէսին:
36 Ա է կիւնտէ պիրէր պուղա՝ քէֆարէթի իչիւն
կիւնահ գուրպանը էտէսին. վէ մէղպահ իչիւն քէ-
ֆարէթի էմտիյինտէ՝ օնու փաքըյասըն. վէ օնու
37 թագտիս էմէ՛մէք իչիւն մէ՛ահ էտէսին: Ա Էղպահ
իչիւն եէտի կիւն քէֆարէթի էտիպ՝ օնու թագտիս
էտէսին, վէ մէղպահ ա՛ղիղէրա՛ղիղն օլա. մէղ-
պահա հէր տօգունան ա՛ղիղէնէ:
38 Ա է մէղպահըն իւղէրինտէ էտէճէյին գո՛ղպան
պու՛ տուր. Տայիմա՝ կիւնտէ պիրէր կըլըգ իբի
39 գուղու՛. Պիր գուղուլու սապահ՛լային էտէսին,
վէ օ պիր գուղուլու ախշամ իւսթիւ էտէսին:
40 Ա է գուղունուն պիրի իւ՛ պիր հին չէյրէկի տէօյ-
իւլիւշ դէյմուն եաղը իւէ նօղուլմուշ՝ պիր բի՛-
չիւր սիմի՛տ ունու, վէ չէրպէթփէշքէշի իչիւն պիր
41 հին չէյրէկի չէրպապ սո՛նոդը՛ն: Ա է օ պիր գու-
ղուլու ախշամ իւսթիւ էտէսին. օնու՝ սապահ
փէշքէշն կիպի վէ օնուն չէրպէթի կիպի էտէսին.
պու՝ Ա՛պապա խօշ գօգուլու ամէնգուրպանը տըր:
42 Պու՝ ճէմմա՛թ չատրըրընը գափուսունտա սէնին-
լէ պուլուշուպ սէօյլէշէճէյիմ՝ եէրտէ՝ Ա՛պապընը
հուզուրունտա սիլսիլէյէրինիզճէ էպէտի պիւ-
43 թիւնեանմա օլա: Ա է Ա՛սաէ օղուլլարը իւլէ
օ՛րատա պուլուշայիմ, վէ օ՛ իզլէթիմիզ թագտիս-
լէնէ:
44 Ա է ճէմմա՛թ չատրըրընը հէմ մէղպահը թագ-
տիս էտէյիմ. Ա՛հարօնու հէմ օղուլլարընը՛ տախի
թագտիս իտէյիմ՛, քի պանա քհանիլիք էտիլէր:
45 Ա է Ա՛սաէ օղուլլարըն արասընտա սաքին օլայ-

եմ, վե ծնլարըն Աստուծ օլսըմ. 16 Ա և պիլէկըդի
ծնլարըն Աստուծ Տապպ պէնիմ, քի արաձարընտա
տաքին օլսըմ տէյիւ՝ ծնլարը Ասըր տէյարընտան
չըգարտըմ։ Ծնլարըն Աստուծ Տապպ պէնիմ։

ՊԵՐ. 30։

Ա և պուխուր նագաձադ պիր մէղպահ նափասըն. 1
ծնու շիդդիմ աղաձընտան նափասըն։ Ասուն- 2
լուդու պիր արշըն՝ վե էնի պիր արշըն՝ տէօրթ քէօ-
շէլի՝ վե նիւքսէլդիկի իքի արշըն օլա. ծնուն պուխ-
նուզլարը քէնտինտէն օլա։ Ա և ծնուն իսթիւ- 3
նիւ՝ վե չէփչէվրէ նանլարընը՝ վե պուխնուզլարը-
նը խալխա ալթունլա գափլայասըն. հէմ չէփչէվ-
րէսինէ պիր ալթուն չէնգէր նափասըն։ Ա և օ- 4
նա իքի ալթուն Հայգա նափասըն. ծնլարը չէնգէ-
րինին ալթընտան՝ իքի նանլարընտան իքի գարա-
ֆընտան՝ նափասըն, քի ծնու ծնլարտան գալարը-
մադ իչինէ՝ սըրըգլարըն խանէլէրի օլալար։ Ա և 5
սըրըգլարը շիդդիմ աղաձընտան նափասըն. Ասի
ծնլարը ալթունլա գափլայասըն։ Ա և ծնու՝ սէ- 6
նինէ պուլուշաձադըմ նէրտէ՝ շէհատէթին իս-
զէրինտէքի քէֆարէթին էօնինտէ՝ շէհատէթ
ռանտուղունուն նանընտա օլան փէրտէնին էօ-
նինտէ գօյասըն։ Ա և Ասարօն ծնուն իսզէրինտէ 7
խօշ գօգուլու պուխուր նագա. հէր սապահ գան-
տիլէրի տիւզտիւյինտէ՝ ծնտա պուխուր նագա։
Էմ ախշամ իսթիւ Ասարօն գանտիլէրի նագ- 8
տըղընտա՝ Տապպըն հուզուրունտա տայիմ պու-
խուր տէյիւ սիլսիլէլէրինիզէ՝ ծնտա պուխուր
նագա։ Ծնուն իսզէրինտէ նատա պուխուր՝ նա 9
պիլթինէնանմա՝ նա էքմէքփէշքէշի նագմայա-
սըդ. նէտէ իսզէրինտէ շէրպէթփէշքէշի տէօքէ-
օիզ։ Ա և Ասարօն՝ նըլտա պիր քէրրէ ծնուն 10

պոյնուզարը իւղերինտե քէֆարէթ էտէ. օ՝ քէ-
ֆարէթէրին կիւնահգուրպանը գանը իլէ՝ սիսի-
լէլէրինիզէ երլուա պիր քէրրէ օնուն իւղերինտե
քէֆարէթ էտէ. պու՝ Թապպա ա՛ղիզէր ա՛ղիզ
տիր։

11 Վ է Թապպ Մօսէյէ սէյլէյիպ տէմի. Խորա-
էլ օղուլլարընըն օղլամլարընընա՝ եէքիւնիւնիւ
ալաճագ օլուբսան, օնլարը օղլատըզընտա՝ հէր
քէս Թապպա ճանընըն ֆիւտասընը վէրէ. թաքիմ
օնլարը օղլատըզընտա՝ օնլարա պէյա կէլմիյէ։
13 Պունու վէրելէր. Հէր օղլանըպ կէչէն՝ Ահա-
տէսէ մըս՛գալը իւղերէ եարըմ մը՛գալ կիւմիւշ
վէրէ. պիր մը՛գալ կիրմի գրամ տըր. Թապպըն
14 հէտիյէսի եարըմ մը՛գալ օլա։ Կիրմի հաշընը-
տան օղլարը հէր օղլանըպ կէչէն՝ Թապպա հէ-
15 տիյէ վէրէ։ Ա՛անլարընըզտան էօթիւրիւ քէ-
ֆարէթ էթմէք իչիւն Թապպըն հէտիյէսինի վէր-
մէքտէ՝ մը՛գալըն եարըսընտան՝ պէնկիւն պիյատէ
16 վէ ֆագիր էքսիք վէրմէյէ։ Վ է Խարաէլ օղուլ-
լարընտան քէֆարէթինին կիւմիշլիւնիւ ալսընըն,
վէ օնու ճէմմաա՛թ չատրըրընըն խրըմէթինէ վէրէ-
սին. վէ ճանլարընըզտան էօթիւրիւ քէֆարէթ
էթմէք իչիւն՝ Թապպըն հուզուրունտա Խարաէլ օ-
ղուլլարըն եատիկեարի օլա։
17 Վ է Թապպ Մօսէյէ սէյլէյիպ տէմի. Հէմ
եայգամագ իչիւն պագըրտան պիր գուրնա եափա-
սըն, վէ այաղը պագըրտա՛ն օլա. վէ օնու ճէմմաա՛թ
չատրըը իլէ մէզպահընն արասընտա գօյասըն, վէ
19 իչինէ սու գօյասըն։ Վ է Ի՛Հարօն հէմ օղուլա-
րը օնտան էլլէրինի վէ այագլարընը՛ եայգայալար։
20 Ո՛նլար՝ ճէմմաա՛թ չատրընա կիրտիքլէրինտե,
եափօտ մէզպահընն խրըմէթինի էթմէյէ Թապպա
աթէշգուրպանը եագմաղա եագըշտըգլարընտա,

սուխլէ եայդանալար քի՝ էօլմէյէլէր։ Խմոի էլ- 21
լէրինի վէ այագլարընը եայդայալար քի՝ էօլմէյէ-
լէր։ Վէ պու՝ կէրէք օնա կէրէք օնուն զիւրրիյէթի-
նէ՝ սիլսիլէլէրինէ օնլարա էպէտի գանուն օլա։

Ա Է Լ Ա Պ Ա Ա Ն Ա Ս Է Լ Ի Պ Ա Տ Ի ։ Խմոի 22
սէն՝ քէնտինէ ա՛լա պահարլար ալ, մի՛ըրի սաֆի
պէշ եիւզ ֆը՛գալ, վէ օնուն եարըսը միգտարի
Է՛ան՝ իբի եիւզ էլլի ֆը՛գալ խօշ գօգուլու տար-
չին, վէ իբի եիւզ էլլի խօշ գօգուլու գամըշ, Ա Է 24
խըյարշէնպէր պէշ եիւզ ֆը՛գալ Ա՛նգաւէս միս՛-
գալ իւզրէ, վէ զէյթունն եարը պիր չին։ Ա Է օ- 25
նու՝ մուգատտաս մէսհ եարը՝ էձզաճի իչի իլէ
թէրթիպ օլունմուշ մէրհէմ եափասըն։ օ՛ մու-
գատտաս մէսհ եարը օլա։ Ա Է օնունլա ճէմաա՛թ 26
չաորըրընը՝ վէ շէհատէթ սանտուղունու՝ Ա Է 27
սօֆրայը հէմ ճիւմլէ գապլարընը՝ վէ չամ՛տանը
հէմ գապլարընը՝ վէ պուխուրուն մէզպահընը՝
Ա Է պիւթինանմանըն մէզպահընը հէմ ճիւմլէ 28
գապլարընը՝ վէ գուրնայը հէմ այաղընը մէսհ է-
տէխին։ Ա Է օնլարը թագտիս էտէխին, վէ ա՛- 29
զիղէր ա՛զիղի օլալար։ օնլարա հէր տօգունան՝ ա՛-
զիղէնէ։ Ի՛հարօնու հէմ օղուլլարընը տախի 30
մէսհ էտէխին, վէ օնլարը թագտիս էտէխին, քի
պանա քեահինլիք էտէլէր։ Ա Է Խարաէլ օղուլ- 31
լարընա սէօյլէյիպ տէյէսին։ Պու էսՂ պանա՝
սիլսիլէլէրինիզէ՝ մուգատտաս մէսհ եարը օլա։
Ի՛տէմ թէնի իւզէրինէ տէօբէլմէյէ, վէ օնուն 32
թէրքիպի իւզրէ՝ օնուն միս՛լինի եափմայասըզ։
պու մուգատտաս տիր։ սիզէ մուգատտաս օլա։
Օնուն միս՛լինի թէրքիպ էտէն քիմսէ՝ վէ օնտան 33
եապանճընըն իւզէրինէ գօյան՝ գաւմընտան հէ-
լալ օլունա։

Հ Է մ Ա պ պ Ա Ա Ն Ա Ս Է Լ Ի Պ Ա Տ Ի ։ Վ Է Ա Ն Տ Ի Ն Է խօշ 34
գօգուլու էձզալար՝ Է՛ան տամլա միւրրիւ վէ էզ-

ֆար էդդայիպ վէ գաանի էձզալարը վէ խալխս
35 կիւնլիւք ալասըն. պիր վէղնաէ օլալար. Ա է օն-
լարը էձզաձի իշլ իլէ՝ թէրթիպ իւզրէ գարը շմը՝
36 մուգատտէս փաք պուխուր եափասըն։ Ա է օն-
տան փէք ինձէ տէջյիպ՝ սէնինլէ պուլուշաձաղըմ
եէրտէ՝ ձէմաա՛թ չատրըընտա շէհատէթին էօ-
նինտէ գէյսըն. պո՛ սիպէ ա՛պղըր ա՛պղի օլա։
37 Ա է եափաձաղըն պուխուրուն թէրթիպի իւզէրէ
քէնտինիզ իչուն եափմայասրդ. օ՛ սանա Ա՛պդ
38 իչուն մուգատտէս օլա։ (Նու գօգլամագ իչուն՝
օնուն մի՛լինի եափան քիմսէ՝ օնլարըն գավմին-
տան հէլաք օլունա։

ՊԱՏ. 31։

1 Ա է Ա՛պդ Ա՛օսէյէ սէջյէդիպ տէմի՛. Պադ,
Ա՛ֆհուտա սըպդընտան Ա՛ուր օղլու Ա՛ւրինին օղլու
3 Պէնյամինէլի ատը՛ իլէ չաղըրտըմ. Ա է օնու Ա՛լ-
լահ Ա՛ուհու իլէ՝ ի՛լմ ու ֆէհմ վէ պիլիկ վէ հէր
4 մա՛րիֆէթիլէ տօլդուրդում. Ա՛յի հիւնէրլու ուս-
թադ իշլէրի իճատ էտիպ՝ ալթունտա վէ կիւմիշ-
5 տէ վէ պադըրտա իշլէյէ. Ա՛յմ մըխալֆագ իչուն
դաշ քէսմէյէ, վէ աղաճ պիչմէյէ, քի հէր կէօնէ
6 իշտէ իշլէյէ։ Ա է պէն՝ իշլէթ օնուն Ա՛ան սըպ-
դընտան Ա՛հիտամագդըն օղլու Ա՛ֆալիսայը թա՛յին
էմտիմ. վէ հէր ա՛լիմին նիւրէյինէ ի՛լմ գօտուր,
քի ձիւմլէ սանա ըսմարրատդըմը եափալար.
7 Ա՛յմանա՛թ չատրըընը՝ վէ շէհատէթին սանտու-
ղունու հէմ իւզէրինտէ օլան քէֆարէթի՛ վէ չա-
8 տրըն ձիւմլէ ալէթլէրինի, Ա է սօֆրայը հէմ
գապլարընը՝ վէ փաք շամ՛տանը հէմ ձիւմլէ
9 գապլարընը՝ վէ պուխուրուն մէզահընը, Ա է
պիւթիւնեանմանըն մէզահընը հէմ ձիւմլէ
10 գապլարընը՝ վէ գուրնայը հէմ այաղընը, Ա է

խըղմէթին լիպասլարընը՝ վէ քեահէին Ա՛հարօնուն
մուգատտէս լիպասլարընը հէմ օղուլլարընըն լի-
պասլարընը քի՝ քեահինլիք էտէլլեր, Ա՛ է մէս- 11
հին եաղընը՝ վէ Ա՛ադաէսկ իչուն խօշ գօգուլու-
պուխուրու՝ սանա ճիւմլէ ըսմարլատըղըմա կէօրէ
եափալար:

Ա՛ է Ա՛ապպ Ա՛նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Ա՛մոի 12
սէն՝ Ա՛արաէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ. Ի՛չ-
պէթթէ շապպաթլարըմը սագլայմասըղ. ղէրա
պու՝ պէնիմլէ սիզին արաընըզտա սիլահլէէրինիզէ
Նիշան տըր. Թաքիմ պիլէսիզքի՝ սիզի ա՛զիզլէյէն
Ա՛ապպ պէնիմ: Ա՛մոի շապպաթը սագլայմասըղ. 14
չիւն օ՝ սիզէ մուգատտէս տիր. օնու պօզան՝ էլ-
պէթթէ էօլտիւրիւլէ. ղէրա հէր օնտա իշ իշլէյ-
էն՝ օղ Ճան գավմինըն արասընտան հէլալք օլունա:
Ա՛ղթը կիւն իշ իշլէնէ, ամմա ևէտինճի կիւնտէ՝ 15
բահաթըն շապպաթը Ա՛ապպա մուգատտէս օլա.
շապպաթըն կիւնինտէ հէր իշ իշլէյէն՝ էլպէթ-
թէ էօլտիւրիւլէ: Ա՛մոի Ա՛արաէլ օղուլլարը 16
շապպաթը սագլայալար, քի սիլահլէէրինճէ է-
պէտի ա՛տա տէյիւ շապպաթը դուշմալար: Ը՝ 17
պէնիմ իլէ Ա՛արաէլ օղուլլարընըն արասընտա է-
պէտիյէտէք պիր Նիշան տըր. ղէրա Ա՛ապպ՝ կէօք-
լէրի վէ եէրի սալթը կիւնտէ եափար, վէ եէտինճի
կիւնտէ բահաթի էտիպ՝ նէֆէսլէնտի:

Ա՛մոի Ա՛նսէյէ Ա՛իննա տաղընտա սէօյլէմէյի 18
թէքմիլ էտինճէ, օնա շէհատէթին լքի լէվհա-
լարընը վէրտի. Ա՛ղահընն փարմաղը իլէ եաղըմըշ
դաշլէվհալարընը:

ՊԱՐ. 32.

Ա՛ է գավմ Ա՛նսէնին տաղտան էնմէյէ կէճիք- 1
տիյինի կէօրտուքտէ, գավմ Ա՛հարօնուն եանընա

ճէմ՝ օլուպ՝ օնա տէտիլէր. Վայզ, պիզէ՝ էօնիւ-
միւզճէ կիտէճէք ալլահլար եաի. ղիրա պու Մօսէ՝
պիզի Մընսը տիյարընտան չըգարան քիմնէ՝ օնա
2 նէ օլտու պիլմէզիզ։ Ա Է Ահարօն օնլարա տէտի.
Վարը լարընըզըն վէ օղուլլարընըզըն վէ գըզլարը-
նըզըն գուլագլարընտա օլան ալթուն քիւփէլէրի
3 չըգարըպ՝ պանա կէթիրին։ Ամոի ճիւմլէ գավմ՝
գուլագլարընտա օլան ալթուն քիւփէլէրի չըգար-
4 տըլար, վէ Ահարօնա կէթիրտիլէր։ Ա օ՝ էլլէ-
րինէն ալտը, վէ օնա ալէթիլէ պիր գալըպ եա-
փըպ՝ օնտան պիր տէօքմէ պուզաղը եաիտը։ Ա Է
օնլար տէտիլէր. Այ՜ Իսրաէլ, սէնի Մընսը տիյ-
արընտան չըգարան ալլահլարըն պունլար տըր։
5 Ա Է Ահարօն կէօրտիւքտէ՝ օնուն էօնիւնէ պիր
մէզպահ եաիտը, հէմ Ահարօն պիր տէլլալ չա-
ղըրտըպ՝ տէտի. Այարըն Իսպպա պայրամ տըր։
6 Ա Է էրթէսի կիւնտէ՝ էղբէն գալըպ պիւթիւն-
եանմալար եագտը լար, վէ սէլամէթգուրպանլարը
սունտուլար. վէ գավմ եէմէյէ վէ իչմէյէ օթուր-
տու, անտէն օյնամմաղա գալգտը լար։
7 Ա Է Իսպպ Մօսէյէ տէտի. Ա ար, էն. ղիրա
սէնին Մընսը տիյարընտան չըգարտըղըն գավմին
8 ազտը։ Մնլարա թէնպիհ էթմէյիմ եօլտան
թէզ սապրպ՝ քէնտիլէրինէ տէօքմէ պուզաղը
եաիտը լար, հէմ օնա սէճմէ էտիպ՝ օնա գուր-
պանլար քէստիլէր, վէ տէտիլէր. Այ՜ Իսրաէլ՝
սէնի Մընսը տիյարընտան չըգարան ալլահլարըն
9 պունլար տըր։ Էմ Իսպպ Մօսէյէ տէտի. Պէյ-
պու գավմը կէօրտիւմ, վէ իշթէ պու՝ սէրթ պըչ-
10 ունլու գավմ տըր։ Ամոի պէնի գըչվէր, քի ղա-
զապըմ օնլարըն իւգէրինէ գուրթուչա, վէ օնլարը
թէլէֆ էտէյիմ. վէ սէնի պիր պէօյիւք դաւիֆէյէ
11 նայսպ էտէյիմ։ Ամմա Մօսէ՝ քէնտի Էլլահը

Թագաւորն հուզուեցաւ նկատ ելիպ տէր. Ո՞ւր
Թագաւ , նիւ ելիւն Ընդ տկարընտան պէսիւք
գուվվեթիլէ վէ գուվվեթիլ էլիլէ չըգարարըղըն
գամմընըն իւզերինէ ղազագըն գուեթուշա: Նի՞ 12
չիւն Ընդրըլար սէցիլիպ տէկէլը քի՝ Ընարը
քէմ նկէթ իլէ չըգարար, քի ընարը տաղլարտա
էօլեիւրէ, վէ ընարը ևերին իւզերինտէն եօղ էտէ.
ղազագըն խըշընտան տէօն, վէ գամմընըն
քէմիկինտէն վազ կէչ: Պուլարըն Ընդրահամ՝ 13
Ահագը վէ Յարաէլ խագրընա կէթիր, քի ընա-
րա քէնտինէլ եէմի՛ն էթտին, վէ ընարա տէտին.
Ոխրիկէթինիլ կէցիւն եըլտըզլարը գատար
չօղալտաճաղըմ, վէ ճիւմլէ պու սէցիլեակիմ տկ-
արը զիւրիկէթինիլ վէրէճէկիմ, վէ ընու էպէ-
տէն զագդ էտէճէքլէր: Ամի Ընդ՝ քէնտի 14
գամմընա էթմէկ տէտկի քէմիքտէն վազ կէչ-
տի:

Վ է Ընօսէ տէօնիւզ՝ տաղտան էնտի, վէ շէհա- 15
տէթին ևքի լէվհալարը էլինտէ իտի. լէվհալար
ևքի եանըարընտան եագըլը իտի. ընար՝ պիր դա-
րաճտան վէ ոպիր դարաճտան եագըլը իտի: Վ է 16
լէվհալար Ընդահրն իշի իտիլէր, վէ լէվհալարըն
իւզերինտէ գագըլմըշ եագը՝ Ընդահրն եագըսը ի-
տի: Ամի Նօշուա՝ Հայգըրան գամմըն սէսինի 17
իշնտիպ՝ Ընօսէկ տէտի. Ընրտուտա ճէնիք սէսի
վար: Վ է օ տէտի. Պու՝ ևենմիշլէր շամաթասը 18
սէսի տէկիլ, նէտէ ևենիքմիշլէր շամաթասը սէսի
տիր. պէն թիւրքիւ սէսի իշնտկյօրում: Վ է օր 19
տուքի՝ օրտույա եագլաշըպ՝ պուզաղըր վէ բագա-
լէրի կէօրտիւքլէկին՝ Ընօսէնին էօրքէսի դուեթուշ-
տու. վէ լէվհալարը էլէրինտէն աճըպ՝ ընարը
տաղըն աշաղասընտա գըրտը: Վ է եաւիտըղա- 20
րը պուզաղըր ալըպ՝ աճէկէ եագտը. վէ թօղ օ-

լունձէ յետէք եղտի, վէ սուլյուն իւղերինէ սաչըպ՝
21 խարաէլ օղուլլարընա իչերտի: Վ է Ն՚օսէ Ն՚Հա-
ռօնա տէտի. Պու գավմ սանա նէ՞ էյլէտի, քի օ-
22 նուն իւղերինէ պէօյիւք կիւնահ կէթիրտին: Վ է
Ն՚Հարօն տէտի. Չ՚էնտիմին էօրքէսի դուլթուշ-
մասըն. սէն պու գավմը պիլիրսին քի՝ քէօթիւլիւյէ
23 մայիլ տիր: Ամի պանա տէտիլէր. Պիզէ ալլահ-
լար եաի, քի էօնիւմիւզէ կիտէլէր. Զ՚ըներա պու
Ն՚օսէ՝ պիզի Ն՚ըսրըտան չըգարան քիմսէ՝ օնա նէ
24 օլտու պիլմէ՞զիզ: Վ է պէն օնլարա տէտիմ. Կի-
մին ալթունու վարիսէ չըգարըպ՝ պանա կէթիրսին,
վէ պանա կէթիրտիլէր. իմդի՝ օնու աթէչէ աթ-
25 տըմ՝, վէ պու պուղաղը չըգտը: Վ էՆ՚օսէ գավ-
մըն պի գանուն Հարաքէթ իթտիյինի կէօրիւնճէ,
զերա Ն՚Հարօն օնլարը՝ տիւշմանլարընըն օրթա-
սընտա րէհիլ օլաճագ տէրէճէտէ պի գանուն Հա-
26 րաքէթ էթմէյէ սալը՛ վէրմիշ իտի, Ամի Ն՚օսէ՝
օրտունուն գափուսունտա տուրտուպ տէտի. Կապը-
տան օլան պանայ Ն՚ըչնէ. վէ ճիւմլէ Ա էւի օղուլլարը
27 օնուն եանընա ճէմ՝ օլտուլար: Վ է օնլարա տէ-
տի. Խարաէլին Ա՚լլահը Կապ՝ պէօյլէ տէր. Ա՚էր
քէս գըլըճընը պէլինէ գուշանսըն, վէ օրտուտա՝
գափուտան գափույա կէչիպ՝ տէօնիւնճ, վէ Հէրքէս
քէնտի գարընտաշընը՝ վէ Հէրքէս քէնտի գօնշու-
սունու՝ վէ Հէրքէս քէնտի ազրապասընը էօլտիւր-
28 սիւն: Ամի Ա էւի օղուլլարը Ն՚օսէնին աէօղիւնէ
կէօրէ էյլէտիլէր. վէ օլ կիւնահ գավմտան իչ-
29 պին քիշի գատար տիւշտիւ: Օ յրա Ն՚օսէ տէմիշ
իտի. Պու կիւն Հէրքէս քէնտի օղլունտա վէ քէն-
տի գարընտաշընտա քէնտինինզի Կապպա սու-
նուն, քի պու կիւն իւղերինիզէ պէրէքէմ վէրէ:
30 Վ է օլտուքի՝ էրթէսի կիւն Ն՚օսէ գավմա տէ-
տի. Ինզ պէօյիւք կիւնահ իշլէտինիզ, ամմա շիմ-

տի Յապպա չըգայըմ, պուլաքի կիւնահ՚ընդը քէ-
ֆարէթի էտէյիմ։ Վ է Յ՚Օսէ Յապպա տէօնիւպ 31
տէտի. Յ՚Ահ, պու գամմ՚ պէօյիւք կիւնահ իշլէտի,
վէ քէնտիլէրինէ ալըմնատան ալըհ՚լար եափը-
լար։ Յ՚Ամմա շիմտի էյէր կիւնահ՚լարընը ա՚ֆվ ի- 32
տէրսէն ԷՂ. եօխսա քէրէմ էյլէ՚ պէնի եազտըղընը
քիթապլընատան մահ՚վ էթ։ Վ է Յապպ Յ՚Օսէյ 33
տէտի. Պանա կիւնահ էտէն քիմ իսէ՚ քիթա-
պըմտան տնու մահ՚վ էտէրիմ։ Յ՚Ամմա շիմտի վար, 34
գամմը սանա տէտիյիմ մահալէ կէօթիւր. իշթէ
մէլէյիմ էօնիւնճէ վարաճագ տըր. ամմա եօզլա-
մամըն կիւնիւնտէ՚ օլտէմ տնլարըն կիւնահ՚ընդը իւ-
ղէրլէրինտէ եօզլայաճաղըմ։ Յմտի Յապպ գավ- 35
մը վուրտու, Յ՚Հարօնուն եափտըղը պուղաղըյը
եափտըգլարը իշիւն։

ՊԱՐ 33։

Վ է Յապպ Յ՚Օսէյէ սէօյլէյիպ՚ տէտի. Վ ար, 1
պուրատան սէն հէմ Յ՚ընըը տիյարընտան չըգար-
տըղըն գամմ Յ՚ապրահամա Իահագա վէ Յա՚գօպա՚
Յ՚Իւրրիւէթինէ վէրէյիմ տէյէրէք եէմին էթ-
տիյիմ տիյարա՚ չըգ։ Վ է էօնիւնճէ պիր մէլէք 2
կէօնտէրէճէյիմ. հէմ Յ՚Ահանա՚նկի՚ Յ՚մօրկի
վէ Էհ՚թկի վէ Ֆէրիզկի վէ Էիվկի վէ Յէբու-
սկի գօվսըըմ. Յիւտ վէ պալ ագան տիյարա՚ չը- 3
գասը՚ն. զնրա պէն՚ արանըղտա չը՚գմայաճաղըմ.
չիւն սէն պիր սէրթ պըյունըու գավմընըն. օլմայա
եօլտա սէնի հէլաք էտէյիմ։ Իմտի գավմ պու 4
աճը սէօզլէրի իշլէթտիքտէ, նաս չէքտիկէր. վէ
հիչ պիր քիմսէ զնյինէթինի իւղէրինէ գօմմատը։
Յ՚Իրա Յապպ Յ՚Օսէյէ տէմիշտի. Պէնի Յարաէ- 5
լէ տէյէսին. Յիզ՚ սէրթ պըյունըու գավմընընըզ,
պիրանտէ սէնին արանտտա չըգաճագ օլուրսամ,

սէնի հէլաք էտէրիմ. վէ չիմոի զիյնէթինի իւզէ-
րինտէն գալտըը ,քի սանա նէ էտէճէյիմի պիլէյ-
6 իմ։ Վ է Խարաէլ օղուլլարը Հօրէպ տաղընտա
քէնտի զիյնէթլէրինտէն սօյունտուլար։
7 Վ է Ինօք չաղըրը ալըպ՝ օնու օրտունուն տի-
շարըսընտա՝ օրտուտան իրագ գուրտու, վէ ատը-
նա՝ Ղէմամի չաղըրը գօտու. վէ օլտուքի՝ հէր
Խապպը գալապ էտէն՝ օրտունուն տիշարըսընտա
8 օլան ճէմամի չաղըրընա չըգարըը։ Վ է օլ-
տուքի՝ Ինօք չաղըրա չըգարընտա , ճիւմլէ
գավմ գալգտըլար, վէ հէրքէս քէնտի չաղըրընըն
գափուսունտա տուրտուլար. վէ Ինօքէնին արտը՛ն-
ճա պագտըլար, Թա օ՛ չաղըրա կիրի՛նճէյէտէք։
9 Վ է օլտուքի՝ Ինօք չաղըրա կիրտիքտէ , պուլուխ
տիրէյի էնիպ՝ չաղըրընը գափուսունտա տուրտու.
10 վէ օ՛ Ինօք իլէ սէօյլէշտի։ Խամի ճիւմլէ գավմ՝
պուլուխ տիրէյինին չաղըրընը գափուսունտա
տուրտուղունուն կէօրիւնճէ , ճիւմլէ գավմ գալգ-
տը, վէ հէր քէս չաղըրընըն գափուսունտա սէճտէ
11 գընլըը։ Վ է Խապպ Ինօք իլէ էիւզ պէ էիւզ՝
պիր քիմսէ տօսթու իլէ սէօյլէշտիյի կիպի՝ սէօյ-
լէշտի. անտէն օրտույա տէօնտիւ. ամմա խըզըլ-
քէսրը՝ Նուհ օղլու Խօշուա կէնճ՝ չաղըրընն ի-
չինտէն այրը լմտար։
12 Վ է Ինօք Խապպա տէտի. Պագ. սէն պանա պու
գավմը չըգար տէտիսէն, վէ սէն՝ պէրապէրիմճէ
քիմի՛ կէօնտէրէճէյինի պանա պիլտիրմէտին. հէմ
սէն տէտին. Ինէնի իսմիլէ պիլընրիմ, հէմ տաճի
13 նազարընտա լուգֆ պուլտուն։ Վ է չիմոի քէ-
բէմ էյլէ, էյէր նազարընտա լուգֆ պուլտում իւ-
սէ, Հալա եօլունտա պանա պիլտիր քի՝ սէնի պիլէյ-
իմ, շէօյլէքի՝ նազարընտա լուգֆ պուլայընը. հէմ
14 կէօրքի՝ պու դաւիֆէ սէնին գավմընտը։ Վ է օնա

սէտի . Հուզուրում պէտպէղնէն կիտէճէքտիր ,
Ք սէնի բահաթլանտըրաճաղըմ ։ Ա Է օ ծնա 15
սէտի . Ինչկր հուզուրուն կիթմէզսէ , պիղի պու-
ռատան չըգալմա . Օղիրա արթըգ նէ՞ իլէ պի- 16
լինիրքի՝ կերէք պէն կերէք գաւմըն նաղարընտա
լուդք պուլտուգ , պէրապէրիմիզճէ կիթմէնէ տէ-
կի՞լմի . պու վէճհիլէ կերէք պէն կերէք գաւմըն
նէր իւղէրինտէ օլան ճիւմլէ գաւմըտան այըրտ
օլաճաղըգ ։ Ա Է Ապպ Ա՝նսէյէ տէտի . Պու տէ- 17
տիյին նէսնէյի տահի էտէյիմ . ղիրա նաղարըմ-
տա լուդք պուլտուն , վէ սէնի իսմ իլէ պիլդիրիմ ։
Ա Է օ տէտի . Վ՝ԱՀրէմ էյլէ՝ ի՛ղղէթինի պանա 18
կէօսթէր ։ Ա Է օնա տէտի . Պէն ճիւմլէ էյլիյիմի 19
սէնին էօնիւնտէն կէչիրէճէյիմ , վէ սէնին էօնիւն-
տէ Ապպոն ատըներ չաղըրաճաղըմ , վէ ի՛նայէթ
էտէճէյիմ քիմսէյէ ի՛նայէթ էտէճէյիմ , վէ մը-
համմէտ էտէճէյիմմ մէրհամմէտ՝ էտէճէյիմ ։ Ա՛էմ 20
տէտի . Ա՝իւղիւմիւ կէօրէմէզսէն . ղիրա տտէմ՝
պէնի կէօրիւպ եաշայամազ ։ Ա Է Ապպ տէտի . 21
Ինչթէ եանրընտա պիր մահալ վար , վէ գայանըն
իւղէրինտէ տուր . Ա Է օլաքի՝ ի՛ղղէթիմ կէչէր- 22
քէն , սէնի գայանըն գօնդուրնա գէյսըրմ , վէ սէնի
ավուճճումէ էօրթէյիմ , թա պէն կէչինճէյէ-
տէք . Ինտէն ավուճճումու կիտէրէյիմ , վէ ար- 23
տըմի կէօրէսին , տմմա եհուդիմ կէօրիւմէզ ։

ՊԱՐ 34։

Ա Է Ապպ Ա՝նսէյէ տէտի . Վ՝ԱՆտինէ էվվէլքի- 1
լէր կիպի՝ դաշտան իքի լէվհալար եօն . վէ օ լէվ-
հալարըն իւղէրինտէ գըրտըղըն էվվէլքի լէվհա-
լարըն իւղէրինտէ օլան սէօզլէրի եազայըմ ։ Ա Է 2
սապահա հաղը՛ր օլ . վէ սապահլայըն Ա՝ինա տա-
զընա չըգ , վէ օրտտա՝ տաղըն պաշընտա հուզու-

3 բուման տուր։ Ոչ մեզ սենեկին քիմակ չը գտնալն,
հէմ տախի պիւթիւն տաղտա քիմակ կէօրիւնմէ-
սին. տախի պու տաղդն գարշըսընտա գոյուն նա
սըղըր օթլանմասըն։
4 Ամեն օ՝ եվվէլքիւէր կիպի հըի թաշ լէվհալար
նօնտու. վէ Անսկ սապահտան էրքէն գալգըպ՝
Թապպըն օնա պուլյուրտուղու կիպի Հինա տաղըննա
չըգտը, վէ հըի թաշ լէվհալարը էլինէ ալտը։
5 Ա՛ Թապպ պուլտըրա էնիպ՝ օրատա օնուրա
6 տուրտու, վէ Թապպըն ատընը չաղըրտը։ Ա՛
Թապպ օնուն էօնիւնտէն կէչտի, վէ չաղըրտը.
Թապպ՝ Թապպ Ալլահ՝ մէրհամէթլի վէ լադիք՝
դաղապը իրագ՝ իհսանտէ վէ կէրչէքլիքտէ զանի,
7 պինէրէ ինայէթ էտիճի՝ եարամազլըղը վէ ա-
սըլըղը վէ կիւնահը ա՛վք էտիճի՝ ամմա սու-չըլ-յոխ
ամալա փաք չըգարմազ. պապալարըն եարամազլը-
ղընը օղուլար իւզէրինէն վէ օղուլար օղուլարը
իւզէրինէն իւչիւնճիւ վէ տէօրթիւնճիւ սիլսիլէ-
8 նէտէք էօգլայրճիլտը։ Ա՛ Անսկ ա՛ճէլէթէն
9 նէրէ էյիլիպ՝ սէճտէ գըլտը. Ա՛ տէտի. Այա
Ոչ՛ֆէնտիմ՝ էյէր հալա նաղարընտա լուգֆ պուլ-
տում իսէ, քէրէմ էյլէ՝ Ոչ՛ֆէնտիմ արամըզտա
վարսըն. զիրա պու՝ սէրթի պէյտնլու գաւմ՝տըր.
վէ եարամազլըղըմըզը հէմ կիւնահըմըզը ա՛վք
էտիպ՝ պիզի միրաս՛ըն տէյիւ դուա։
10 Ա՛ Ա՛նա տէտի. Իշթէ պէն՝ ա՛հտ քէսէրիմ,
ճիւմլէ սենին գաւմընըն էօնիւնտէ՝ պիւթիւն եար-
տէ վէ ճէմի՝ դաւիճէլէրտէ օլմամըշ ա՛ճայիպլէր
գըլայըմ՝, վէ արասընտա օլտուղուն հէր գաւմ՝
Թապպըն իշինի կէօրէ. զիրա սէնինլէ էտէճէյիմ
11 Նէտնէ հէյպէթլու օլաճագ։ Պէնիմ սանա՝ պու
կիւն թէնպիհ էթտիկիմի սէն հըքդ էյլէ. իշթէ
պէն՝ Ա՛մրկի վէ Ա՛անա՛նկի վէ Ա՛իթկի վէ

Ցերիզեայ վե Հիվեայ վե Հեպուսեայ սէնին էօ-
նիւտէն գօվաճաղըմ։ Ուէնտինի սագրն, օլ- 12
մայա վարաճաղըն նէրին սաքինէրինէ ա՛տ քէ-
սիշէսին. թաքի օ՝ սէնին արանտա տուղագ իչին
օլմայա։ Ու է լաքին օնլարըն մէզպահլարընը 13
նէրգասըդ, վե փուռլարընը փարալայասըդ, վե գօ-
րուլարընը քէսէսիդ։ Օխրա ղայրի ալահլարա 14
սէճառէ էհմէհլիսին. չիւն իսմի Պայուր օլմն
Թապղ՝ ղայուր Ալահտըր։ Օլմայա՝ օլ տէյա- 15
րըն սաքինէրինէ ա՛տ քէսիշէսին, վե օնլար՝ ալ-
լահլարը արտընճա զինա էհտիքէրինտէ՝ հէմ
ալահլարընա գուրպան էհտիքէրինտէ՝ սէնի չա-
ղըրալար, վե գուրպանլարընտան նէյէսին։ Ու է 16
օնլարըն գըղլարընտան սէնին օղուլլարընա ալա-
սըն, վե օնլարըն գըղլարը ալահլարը արտընճա
զինա էտիդ՝ սէնին օղուլլարընը տա օնլարըն ալ-
լահլարը արտընճա զինա էհտիրէլէր։ Ուէն- 17
տինէ՝ տէգըմ ալահլար եաիմայասըն։ Կյա- 18
մուրսուղլարըն պայրամընը սաղլայասըն. Ա՛պիդ
այը մէվհիմինտէ՝ սանա թէնպիհ էհտիյիմ կէօ-
րէ՝ նէտի կիւն խամուրսուղ նէյէսին. զնրա Ա՛ը-
սըրտան Ա՛պիդ այնտա չըգտըն։ Ա՛եր անա 19
րահմի աչան պէնիմնիր. հէմ ճիւմլէ սիւրիւնտէն
իլգ տօղան էրգէգ՝ կէրէգ սըղըր կէրէգ գօյուն պէ-
նէ՛հնդ։ Ա՛ննա էշէյին իլգ տօղուշունու՝ գուղու- 20
իլէ փիտա էտէսին. վե էյէր փիտա էհմէղէսէն,
էնբաէսինի գրբասըն. օղուլլարընը՝ էր իլգ տօ-
ղաններ փիտա էտէսին. վե հուզուրումտա հիչ
քիմսէ էլի պօշ կէօրիւնմէյէ։ Ա՛ղիգ կիւն իշէյ- 21
էսին, վե եէտինճի կիւնտէ րահաթ էտէսին. կէ-
րէգ էգին կէրէգ պիչին վագիթընտա րահաթ է-
տէսին։ Ու է քէնտինէ՝ հաճիթալարըն պայրա- 22
մընը՝ պուղտայ պիչինի դուրփանտալարընըն վէ

եղբ տէօնիւշնաէ տէվէ իրմէ պայրամընը էտէ-
23 սին ։ Էեր եղբէյին եղբտա իւչ քերրէ Իարաէլին
Ալլահը Իապպ Ալլահըն հուզուրունտա կէօրիւ-
24 նէ ։ Օվիրա էօնիւնճէ դաւիթելեր սիւրիւպ՝ սէ-
նին սինօրլարընը պօյատտաճաղըմ. վէ եղբ տա իւչ
քերրէ Ալլահըն Իապպըն հուզուրունտա կէօրիւն-
մէյէ չըգտըղը՛ն ղէման՝ սէնին տիյարընա քիմսէ
25 գամա՛ էթմէյէ ։ Վուրպանըմըն գանընը մայա
իւղերինէ պօղաղլամայասըն, վէ Իասէհ պայրա-
26 մընըն գուրպանը սապահտատէք գէլմայա ։ Վօփ-
րաղընըն գուրփանտալարընըն իլբէյերինի՛ Ալլա-
հըն Իապպըն էվինէ կէօթիւրէսին ։ Ողլաղը ա-
27 Նասընըն սիւտիւնտէ փիշիրմէյէսին ։ Վ է Իապպ
Անսէյէ տէտի . Վէնտինէ պու սէօղլէրի եազ .
ղնրա սէնին իլէ վէ Իարաէլ իլէ պու սէօղլէրին
28 ափֆիւմիւնէ կէօրէ ա՛Հա քէսիշտիմ ։ Իմտի օ՛
օրատա Իապպ իլէ գըրդ կիւն վէ գըրդ կէճէ տուր-
տաս . նէմէք նէմէտի, վէ սու իչմէտի . վէ լէվհա-
լարընը իւղերինտէ ա՛Հարընը սէօղլէրինի՛ Է՛նէ օնքէ-
լիմսէնը եազար ։
29 Վ է օլտուքի՛ Անսէ Վինա տաղընտան էնտիքա-
տէ, շէհատէթին իքի լէվհալարը Անսէնին էլինա-
տէ իտի, տաղտան էնտիյի ղէման. վէ Անսէ՛ քէն-
տիսիիլէ սէօյլէշտիյի ղէման՝ եիւղինիւն տէրիսի
30 միւնէվվէր օլտուղունտա պիլմէտի ։ Իմտի Ալհա-
ըոն հէմ ճիւմլէ Իարաէլ օղուլլարը Անսէյէ պագ-
տը լար, վէ իշթէհ եիւղինիւն տէրիսի միւնէվվէր
31 իտի, վէ օնա եազլաշմադա գօրգտուլար ։ Վ է
Անսէ օնլարը չաղըրտը, վէ Ալհարօն հէմ ճէմա-
ա՛թընն ճիւմլէ պէյլէրի օնա տէօնտիւլէր, վէ Անսէ
32 օնլարը լա սէօյլէշտի ։ Վ է անտէն սօնկրա ճիւմ-
լէ Իարաէլ օղուլլարը եագլաշտը լար, վէ Իապպըն
Անինա տաղընտա ճիւմլէ պիլէսինճէ սէօյլէշտիյի-

նի՝ ծնլարա թէնպիհ էթտի ։ Ա է Ա նա ծնլարը լա 33
սէօյլէշմէյի պիմիրինձէյտէ՝ նիւշնէնէ նիգաղ
գօտու ։ Լ աբին Ա նա Տապպէն հուզուրունա՝ օ- 34
նունա սէօյլէշմէյ կիրտիքտէ թա չըգընձէյ-
տէ՝ նիգաղը գալըրըրըմ ։ վէ չըգըլ՝ ծնա թէն-
պիհ օլունանը Խարաէլ օղուլլարընա սէօյլէրիտի ։
Ա է Խարաէլ օղուլլարը Ա նա էնին նիւշնէնիւ կէօ- 35
րիւլէրիտի քի՝ Ա նա էնին նիւշնէնիւն աէրիտի մի-
նէվվէր իտի ։ իտին Ա նա՝ քէնտի նիւշնէնէ նիգա-
ղը կէրու գօրուտու , թա ծնունա սէօյլէշմէյ
վարընձէյտէ ։

ՊԸՐ. 35։

Իտի Ա նա՝ Խարաէլ օղուլլարըն ճիւմլէ ճէմաա- 1
թընը ճէմ՝ էտիպ՝ օնլարա ուէտի ։ Տապպէն՝ էտէ-
սիլ ուէյիս թէնպիհ էթտիյի նէտնէկէր պունլար
տըր ։ Ընձը կիւն իշ իշլէնէ , վէ նէտիճէմ կիւն- 2
ուէ սիզէ Տապպ իչուն մուգատտաս բահսիթ շաղ-
պաթը օլա ։ ծնատա հէր իշլէյէն էօլտուրիւչ ։
Ը՞ տապպաթըն կիւնիւնտէ՝ ճիւմլէ մէսքանլարը- 3
նը գատա ատէկ նաձմայարդ ։
Ա է Ա նա Խարաէլ օղուլլարըն ճիւմլէ ճէմաա- 4
թընա սէօյլէյիպ՝ ուէտի ։ Տապպէն թէնպիհ էտիպ
ուէտիյի նէտնէկ պու տուր ։ Ընտընդատան Տապպա 5
հէտիյէ ալասընդ ։ հէր կէօնլիւ իրատէթի իլէ օլան՝
Տապպէն հէտիյէսինի կէթիրէ , Ընձուն վէ կիւ- 6
միշ վէ պաղըր , Ա է լաճիվէրտ վէ էրդաման վէ
իբի գաթլու գընմընդ վէ ինձէ քէթէն վէ քէչի
գընը , Ա է գընմընդը պէյանմընդ գէչ ուէրիլէրի վէ 7
թէհլաճ ուէրիլէրի վէ շիդդիմ ազաճլարը , Ա է 8
ընդզդ իչուն եաղ վէ մէսհ եաղը իչուն հէմ խոշ գէ-
գուրու պուխուր իչուն պահարլար , Ա է ա՛գիզ 9
դաշլարը վէ էֆօտ իչուն հէմ հէցիւսիւնիք իչուն

10 մրեխանաձագ գաշլար կենկե։ Ա Է արանըզտա
ճիւմլե ալեմ եիւրեբլի օլանլար կելիպ Թապալըն
11 ճիւմլե թենպիհ եմտիբլերինի եափալար. Ջա-
տըրը՝ օնուն խայմեսինի վե էօրթիւսինե՝ գոպ-
չալարընը վե թախթալարընը՝ սըրըգլարընը՝ սի-
12 բելերինի վե ափալիքլերինի, Ամանատը վե օ-
նուն սըրըգլարընը՝ քեֆարեթի վե էօրթիւնեն
13 կերտեսինի, Աօֆրայը վե օնուն սըրըգլարընը
վե ճիւմլե գաալարընը՝ վե եիւզերին եքմեկինի,
14 Ա Է ըզըղըն շամ՝ տանընը վե օնուն գաալարընը վե
15 գանտիլլերինի՝ վե ըզըղըն եաղընը, Ա Է պուխար.
մեզպահընը հեմ օնուն սըրըգլարընը՝ վե մեսհ եա-
զընը վե խոշ գոգուլը պուխարը՝ վե չատըրքն
16 գափուտա իչուն գափու փերտեսինի, Պիւթիւն-
եամա մեզպահընը վե օնուն պագրը բոգարտաք-
նը՝ սըրըգլարընը վե ճիւմլե ալեթլերինի գուրնայը
17 վե օնուն այաղընը, Ջավ լինին փերտեսինի՝ օ-
նուն ափերքլերինի վե ափալիքլերինի՝ վե հավլի-
18 նին գափուտանուն գափու փերտեսինի, Ջատը-
րըն գաղդալարընը՝ վե հավլինին գաղդալարընը վե
19 օնլարըն խիլերինի, Ա ագահեսահ խըզմեթի եմ-
մեք իչուն խըզմեթին լիպասլարընը՝ եա՞նի քեա-
հին Հարօնուն մուգատտես լիպասլարընը վեզ-
ղուլլարընն լիպասլարընը՝ քի քեահինլիք եահ-
լեր,
20 Ա Է խարաէլ օղուլլարըն ճիւմլե ճեմաաթը՝
21 Ա Ենկինի հուզուրունատ չղտար լար։ Ա Է հեր
կեօնլիւ հէվես եահն քիմսե՝ վե հեր ճանը խեթեչ-
էն կելիպ՝ ճեմաաթ չատրըրնըն իչի իչուն՝ վե օ-
նուն ճիւմլե խըզմեթի իչուն՝ հեմ մուգատտես
լիպասլար իչուն Թապալըն հեռիչեսինի կեթերթի-
22 լեր։ Խմոի հեմ երքեբլեր հեմ գարը լար կելիպ՝
հեր կեօնլիւ իրատեթինեե օլան, թեօգալար վե

քիւփէլէր վէ կիւղիւքլէր վէ պիւղիքլէր՝ հէր կէօ-
նէ ալճուն գապլար՝ կէթիրտիլէր : Նապպա ալ-
Թուն հէտիյէսի հէր սունան քիմնէ կէթիրտի :
Նատէն ճիւմլէ եանընտա լաճիվէրտ վէ էրղաման 23
վէ լէի քաթլու գըրմըղ վէ ինճէ քէթէն վէ քէչի
գըլը վէ գըրմըղը պոյանմըշ գօչ տէրիլէրի վէ Թէ-
հաշ տէրիլէրի պուլունան քիմնէլէր կէթիրտիլէր :
Կիւվիւշ վէ պագըր հէտիյէսինի՝ հէր սունապիլէն 24
քիմնէ պաճի Նապպան հէտիյէսինի կէթիրտի . հէմ
իշնն խրղմէթինէ նարար շնդիմ աղաճլարը հէր
քիմին եանընտա պուլունամու խսկ կէթիրտի : Ա՛ 25
ճիւմլէ ա՛լիմ նիւրէքլի գարը լար քէնտի էլլէրի
իլէ էյիրտիլէր , վէ էյիրտիքլէրի լաճիվէրտի՝ էր-
գաւանը՝ լէի գաթլու գըրմըղը վէ ինճէ քէթէնի
կէթիրտիլէր : Ե՛մ մա՛րիֆէթէ հէվէս 26
հէվի գարը լար՝ քէչի գըլընը էյիրտիլէր : Ա՛ 27
պէյլէր՝ ա՛գիգ դաշլարընը վէ էֆօտ հէմ կէօյիւ-
լիւք իշնն մրխլանաճագ դաշլարը , Ե՛մ ըշրգ 28
իշնն վէ մէսհ եաղը իշնն վէ խօշ գօգուլու պու-
խաւր իշնն պահարլարը իլէ եաղը՝ կէթիրտիլէր :
Նապպ Անսէնին եէտիլէ էմր էթմէյի ճիւմլէ իշ 29
իշնն՝ կէթիրմէյէ կէօնլիւ իրատէթինէ օլան
հէր էրքէք վէ գարը՝ Խրաէլ օղուլլարը Նապպա
իրատէթ հէտիյէսինի կէթիրտիլէր :

Ա՛ Անսէ Խրաէլ օղուլլարընա տէմի . Պա- 30
գըն . Նապպ Եհուտա սրպղընտան Ե՛ուր օղլու
Ուրինին օղլու Պէսալէէլի իսմիյլէ չաղըրար . Ա՛ 31
օնու Ա՛լլահ Նուհու իլէ՝ ի՛լմ ու ֆէհմ ու խրաք
վէ հէր կէօնէ մա՛րիֆէթլէ տօլտուրտու . Ա՛տքի 32
հիւնէրլու ուսթաղ իշլէրի իճատ էտիպ՝ ալճուն-
տա վէ կիւվիւշտէ վէ պագըրտաւ իշլէյէ . Ա՛ 33
մրխլամագ իշնն գա՛շ քէսէ , վէ հէր հիւնէրլու
ուսթաղ իշնտէ իշլէմէք իշնն աղաճ պիչէ : Ա՛ 34

օնուն եհուդիներէն էսյրեհէպիլմէյի գօտու, կերկը
ծնուն կերկը Տան սըպղընատան Ընհասմագ օղլու
35 Ընհալիապին։ Օնլարը եհուդիք իլմիլէ տօլ-
տուրտու, քի ցմահը վէ հիւներլու ուսմագ՝ վէ
լաճիվէրտուկ հէմ էրղալանտա՝ իքի գաթլու գըղ-
մըզտա վէ ինձէ քէթէնտկ հէր կէօնկ նագաշ վէ
չալհա իշինի՝ հէր տիւրլու իշ իշլէյէնլէրին վէ
հիւներլու իճտալէր իճատ էտինլէրին իշինի էտի-
լէր։

ՊԱՐ. 36։

1 Խմի Պէտռէհէլ իլէ Ընհալիապ՝ վէ Նագաէօք
խըղմէթինին ճիւմլէ իշինի իշլէյիկ պիլմէք իչուն
Տապպըն իլմ ու ֆէհմ վէրտիկի հէր ա՛լիմ նէ-
րէքլի քիմսէ Տապպըն էմր էթտիկինկ կէօրէ ա՛մէլ
2 *էթտիկլէր։* Ա՛յ Նօսէ Պէտռէհէլ իլէ Ընհալիա-
պը՝ հէմ Տապպ եհուդիներկ իլմ գօտուղու հէր ա՛-
լիմ եհուդիքլի քիմսէյի՝ հէման իշլէմէք իչուն իշ
նագշամազա ճիւմլէ եհուդիի հէվէս էտինի չա-
3 *զըրտը։* Ա՛յ օնլար՝ Խարաէլ օղուլտարըն Նագ-
աէսէնին նաֆը լմասը իչուն օնուն իշինկ գուլ-
նը լմազա կէթիրտիքլէրի հէտիկսի Նօսէնին հ-
լինտէն ալտը լար. օնլար իսկ օնա հէր սապահ Խ-
բտուէթ հէտիկսինի տահա կէթիրմէքտէ իտի-
լէր։
4 Խմի Նագաէսէնին հէր իշինի իշլէյէն ճիւմլէ
ա՛լիմլէր՝ հէրքէս քէնտի նաֆտրղը իշինտէն կէչ-
5 *մէյէր. Ա՛յ Նօսէյէ սէցյէյիպ տէտիկլէր.*
Գամմ՝ Տապպըն նաֆմազա պուլտուրտուղու իշնի
խըղմէթինկ լազիմ օլմտանտն զկյատէ կէթիրմէք-
6 *մէտիր։* Խմի Նօսէ պուլտուրտու՝ քի՝ օրտուտա
մէլլալ չաղըրտըպ տէկէյէր. Ընթըզ հիչ պիր
էրքէք նա գարը Նագաէսէնին հէտիկսի իշինէ

իշ իշեմ ևէլեր. պէտլէճէ գավմ կէթիրմէքտէն
ֆէրաղաթի կէլսի: Ա Է օ էշնա ճիւմլէ եաթսու 7
եաթմազա նէթէր խոի, հէմ արթար խոի:
Ա Է չաորըդն իշինի իշնէչինէրտէն ճիւմլէ 8
եիւրէյի ա՛լնմէր՝ գըվրըլմըշ ինճէ քէթէն վէ լա-
ճիվէրտ վէ էրղաման վէ իքի գաթլու գըրմըզը
պէզտէն օն փէրտէ եաթտը լար. օնլարը հիւնէր-
լու ուսթազ իշի քէրուպիմէրըլէ եաթտը լար:
Գլիր փէրտէնին ուզունլուղու էյիրմի սէքիզ արշըն 9
վէ պիրփէրտէնին էնի տէօրթ արշըն խոի. հէփ
փէրտէէրին էօլչիւսիւ պիր խոի: Ա Է պէշ փէր- 10
տէյի պիրի պիրինէ էքլէտի, վէ օնիը պէշ փէր-
տէյի պիրի պիրինէ էքլէտի: Ա Է պիր փէրտէ- 11
նին քէնարը իւզէրինտէ էքին ուճունտա լամի-
վէրտի իլիքլէր եաթտը. սօնկրաքի փէրտէնին
քէնարընտա օպիր էքտէ տաևի պէօյլէ էյլէտի:
Գլիր փէրտէտէ էլլի իլիք եաթտը, վէ օպիր էքտէ 12
օլան փէրտէնին ուճունտա պաևի էլլի իլիք եաթ-
տը. իլիքլէր պիրի պիրինէ գարշը գարշըյա խոի-
լէր: Ա Է էլլի ալթուն գօպչալար եաթտը. վէ 13
փէրտէլէրի գօպչալարընա պիրի պիրինէ իլիքլէտի,
վէ չաորը պիր օլտու: Ա Է չաորըդն իւզէրինէ՝ 14
խայմէ իչինէ քէչի գընընտան փէրտէլէր եաթտը.
օնլարը օնպիր փէրտէ եաթտը: Գլիր փէրտէնին 15
ուզունլուղու օթուզ արշըն՝ վէ պիր փէրտէնին էնի
տէօրթ արշըն օլարագ՝ օնպիր փէրտէնին էօլչիւ-
սիւ պիր խոի: Ա Է պէշ փէրտէէրի պաշգա՝ վէ 16
ալթը փէրտէէրի պաշգա իլիքլէտի: Ա Է ուճտա 17
օլան փէրտէնին քէնարը իւզէրինտէ՝ էքտէ էլլի
իլիք՝ վէ օպիր էքտէ օլան փէրտէնին ուճունտա
էլլի իլիք եաթտը: Ա Է էլլի պագըր գօպչալար 18
եաթտը, քի խայմէյի իլիքլէյէ, վէ պիր օլտու: Ա Է 19
խայմէյէ գըրմըզը պայանմըշ գօչ տէրթլէէրինտէն

պիր էօրթիւ՝ հէմ օնա եօղարըտան թէհլաշ տէրփ-
20 ղէրինաէն պիր էօրթիւ եափտը ։ Ա Է չատըը խ-
չիւն թախթալարը շիդդիմ աղաճընաան՝ գախի
21 եափտը ։ Պիր թախթանըն ուլունըտուղու օն ապ-
շընն՝ վէ պիր թախթանըն էնի պիր պուչուգ արշընն
22 իսի ։ Ա Էր պիր թախթանըն՝ պիրի պիրինէ եան
եանա իքի ղովանասը վարրար ։ չատըրըն հէմ
23 թախթալարընա պէօյլէ էյլէտի ։ Ա մնի չատը-
րըն թախթալարընը եափտը ։ լօտօսա տօղրու՝ օ-
նաէն ղըպլէ դարափը իչիւն էյրըմի թախթա էափ-
24 տը ։ Ա Է էյրըմի թախթալարըն ալթընտա ղըրդ
կիւմիշ տիպլիք՝ էա՛նէ պիր թախթանըն ալթընտա
իքի ղովանասը կէչիրիմիք իչիւն իքի տիպլիք՝ վէ
օպիր թախթանըն ալթընտա իքի ղովանասը կէ-
25 չիրիլմիք իչիւն իքի տիպլիք եափտը ։ Ա Է չատը-
րըն օպիր եանը իչիւն՝ փօրեաա դարափընա էյրըմի
26 թախթա եափտը ։ Ա Էմ օնըարա ղըրդ կիւմիշ
տիպլիք՝ պիր թախթանըն ալթընտա իքի տիպլիք՝
վէ օպիր թախթանըն ալթընտա իքի տիպլիք էափ-
27 տը ։ Ա Է չատըրըն եանըարը իչիւն՝ պաթը դա-
28 րափընա ալթը թախթա եափտը ։ Ա Է չատըրըն
քէօշէլէրի իչիւն՝ իքի եանընտաան իքի թախթա
29 եափտը ։ Ա Է օնըար աշաղատաան պիթիշիր խոի,
եօգարըտան տախի պիր Հալգա իլէ պիթիշիպ՝
պէրապէր իսիլէր ։ իքիսինին տէ իքի քէօշէլէրինէ
30 պէօյլէ էյլէտի ։ Ա Է օնըար սէքիզ թախթա իս-
տի ։ վէ կիւմիշ տիպլիքլերի Հէր պիր թախթանըն
ալթընտա իքիշէր տիպլիքտաէն՝ օն ալթը տիպլիք
31 իսի ։ Ա Է շիդդիմ աղաճընաան քիրիշլէր եափ-
տը ։ չատըրըն պիր եանը թախթալարը իչիւն պէշ՝
32 Ա Է չատըրըն օպիր եանը թախթալարը իչիւն
պէշ քիրիշ՝ վէ չատըրըն պաթըյա տօղրու ալըն
իքի եանըարը թախթալարը իչիւն պէշ քիրիշ՝

Հէմ թախթալարըն օթասընտան պիր ուճտան 33
պիր ուճա կէչէճէք քիրիշի եափտը : Ա է թախ- 34
թալարա ալճուն գափլատը . վէ Հալգալարընը
Ճանի սըրըգլարըն խանէլէրինի ալճունտան եափ-
տը . սըրըգլարա տախի ալճուն գափլատը : Ա է 35
լաճիվէրտ Հէմ էրղլան վէ իքի գամըլու գըմըղ
վէ ինճէ գըմըը լմըշ քէթէնտէն փէրտէյի եափ-
տը . օնու հիւնէրլու ուսթաղ իշի քէրուպիմէ
եափտը : Ա է օնա շիդդիմ աղաճընտան տէօրթ 36
ախրէք եափտը . վէ օնլարա ալճուն գափլատը .
թօփուղլարը ալճուն իսի . վէ օնլարա տէօրթ կիւ-
ժիշ տիպլիք տէօքտիւ : Ա է չատըրըն գափու- 37
սաճնտա՝ լաճիվէրտ վէ էրղլան վէ իքի գամըլ-
գըմըղ վէ ինճէ գըմըը լմըշ քէթէնտէն նագաշ
իշլու պիր գափուփէրտէսի եափտը . Ա է օնուն 38
պէշ տիրէքլէրինի վէ օնլարըն թօփուղլարընը
Էօփտը . վէ պաշլըգլարընա Հէմ պաղլարընա ալ-
թճուն գափլատը . ամմա օնլարըն պէշ տիպլիքլէրէ
պագըրտան իսի :

ՊԱՏՄ. 37.

Ա է պէսալէէլ շիդդիմ աղաճընտան սանտուղու 1
եափտը . ուղունլուղու իքի պուչուգ արշըն վէ էնի
պիր պուչուգ արշըն վէ նիւքսէքլիյի պիր պուչուգ
ուքշըն իսի : Ա է օնու իչէրինտէն վէ տիշարը- 2
տան Հալիս ալճունա գափլատը . Հէմ չէփ չէվ-
րէսինէ պիր ալճուն չէնպէր եափտը : Ա է օնա 3
տէօրթ քէօշէլէրի իչինն տէօրթ ալճուն Հալգա
տէօքտիւ , եանի պիր եանընտան իքի Հալգա՝ վէ օ
պիր եանընտան իքի Հալգա : Ա է շիդդիմ աղա- 4
ճընտան սըրըգլար եափտը , վէ օնլարը ալճունլա
գափլատը : Ա է սըրըգլարը սանտուղուն եանքա- 5
րընտա օլան Հալգալարա կէչիրտի , քի սանտուգ
գալարըլա :

6 Ալ է խալիս ալթուռնատան քէֆարէթի նափտը.
ուղունլուղու լքի պուչուգ արշըն վէ էնի պիր պու-
7 չուգ արշըն իտի: Ալ է լքի ալթուն քէրուպիմ
նափտը. ընլարը քէֆարէթին լքի ուճունատան
8 պիթէվի նափտը: Պիր քէրուպի պիր նանըն ու-
ճունատան՝ վէ օպիր քէրուպի օպիր նանըն ուճուն-
ատան օլարագ՝ քէրուպէրի քէֆարէթին լքի ուճ-
9 լարընտան նափտը: Ալ է քէրուպէրը գանատա-
լարընը եօգարրտան նայարագ՝ գանատալարընըդը
քէֆարէթի էօրթէրէր իտի, վէ նիւզէրի պիրի
պիրինէ գարշը գարշըյա իտի. քէրուպէրին նիւզ-
էրի քէֆարէթէ տօղրու իտիլէր:
10 Ալ է սօֆրայը շիդդիմ աղաճընտան նափտը.
ուզունլուղու լքի արշըն՝ վէ էնի պիր արշըն՝ վէ
11 նիւքսէքլիյի պիր պուչուգ արշըն իտի: Ալ է օնու
խալիս ալթուռնա գափլատը. հէմ չէփչէվրէսինէ
12 պիր ալթուն չէնպէր նափտը: Ալ է էդրաֆընտա
ռէօրթի փարմագ պիր փէրվազ՝ վէ փէրվազըն չէվ-
13 րէսինէ պիր ալթուն չէնպէր նափտը: Ալ է օնա
ռէօրթի ալթուն Հալգա տէօքսիւ, վէ Հալգալարը
14 առու: Հալգալար փէրվազըն նանընտա օլուպ՝
սօֆրայը գալարըմագ իչուն սըրդգլարըն խանէլէրի
15 իտիլէր: Ալ է սօֆրայը գալարըմագ իչուն սըրդ-
լարը՝ շիդդիմ աղաճընտան նափտը, վէ ընլարը
16 ալթուռնա գափլատը: Ալ է սօֆրանըն իւզէրինէ
օրան շէրպէթի սունուլաճագ գապլարընը՝ չանագ-
լարընը վէ թասպագլարընը վէ թասլարընը վէ
քէասէլէրինի խալիս ալթուռնատան նափտը:
17 Ալ է խալիս ալթուռնատան շամ՝տանըդ նափտը.
շամ՝տանը նէքփարէ նափտը. սագը՝ վէ տալա-
րը՝ գատէհլէրի՝ պօղումլարը վէ չիչէքլէրի քէն-
18 տինէն իտիլէր: Ալ է օնուն նանլարընտան ալթը

տալար չզան իսի։ շամ՝ տանըն պիր նանընտան
իւչ տալ՝ վե շամ՝ տանըն օպիր նանընտան իւչ
տալ։ Պիր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ գա- 19
տէհ պիր պօղում վե պիր չիչէք՝ վե օպիր տալտա
պատըմ շէքլինտէ իւչ գատէհ պիր պօղում վե պիր
չիչէք՝ շամ՝ տանտան չզան պիրը տալար պէօյլէ
իսի։ Ա՛ շամ՝ տանտա՝ պօղումնարը վե չիչէք- 20
լէրի իլէ պատէմ շէքլինտէ ահէրի գատէհ վար
իսի։ Ա՛ օնտան չզան պիրը տալըն՝ իլի տալըն 21
պիրինտա՝ քէնտինտէն պիր պօղում՝ վե իլի
տալտարըն պիրինտա՝ քէնտինտէն պիր պօղում՝
վե իլի տալըն պիրինտա՝ քէնտինտէն պիր պօղու-
մունտարսըն։ Պօղումնարը վե տալտարը քէնտին- 22
ուէն իսիկէր։ պիւտպիւտիւնիւ նէքսարէ պիր՝
նասըլ պիրինտան իսի։ Ա՛ նէհան գանտիլինի 23
վե մնաշատարընը վե փիլիլ մնգատարընը նասըլ
պիրինտան նատըր։ Ընտնճիւտիւ պու պիրի- 24
լէրի իլէ պիր գանդան նասըլ պիրինտան նատըր։
Ա՛ պուխուր մէղատէրընը շիդդիմ ադաճընտան 25
նատըր, ուղունլուղու պիր արշըն՝ վե էնի պիր ար-
շըն՝ տէօրթ քէօշէլի՝ վե նիւքսէքլիկի իլի արշըն
օլուպ՝ պուլունուպտարը քէնտինտէն իսի։ Ա՛ օ- 26
նտան իւսթիւնիւ վե չէփչէվլէ նանըպտարընը՝ վե
պուլունուպտարընը նասըլ պիրինտան գատըլատը՝ վե
չէփչէվլէնմէ պիր պիրիսին չինանըր նատըր։ Ա՛ 27
օնտա՝ չինանըրի պիրինտան՝ իլի նանըպտընտա իլի
գատըրընտան իլի պիրիսին հայգա նատըր՝ իլի օն-
լար սըրըդլարըն նանէլէրի օլուպ՝ օնլարտան գալ-
մըպտըլար։ Ա՛ սըրըդլարը շիդդիմ ադաճընտան 28
նատըր, վե օնլարը պիրիսինա գատըլատը։ Ա՛ 29
մնագատէս մէսճ նաղընը՝ վե փաք խօշ գօղուլու
պուխուրու էճդաճի իշի իլէ նատըր։

ՊԱՐ 38։

1 Ա Է պիւթիւնանմա մէզպահրնը շիդդիմ աղա-
ճընտան նափտը . ուզունլուզու պէշ արշընն վէ հնի
պէշ արշընն տէօրթ քէօշէլի վէ նիւքսէքլիսի իւչ
2 արշընն իտի ։ Ա Է օնուն պուչնուզլարընը տէօրթ
քէօշէլէրինէ նափտը . պուչնուզլարը քէնարին-
3 տէն իտիլէր . վէ օնու պագըրըլա գափլատը ։ Ա Է
մէզպահ իչուն ճիւմլէ ալէթլէրի նամնի քիւլ գապ-
լարը վէ քիւրէքլէրի վէ լէյլէնլէրի վէ էմ մաշա-
լարը վէ ամէճ գապլարը նափտը . օնուն ճիւմլէ
4 ալէթլէրինի պագըրտան նափտը ։ Ա Է մէզպա-
հա՝ օնուն չէվրէսինին թախթընտա՝ օնուն ալ-
թընտան՝ հէմուն օրթասընտա պագըրտան աղ իշի
5 պէր ըզգարա նափտը ։ Ա Է պագըր ըզգաքայա՝
սըրըգլար խանէսի իչուն տէօրթ քէօշէսինտէ
6 տէօրթ հայդա տէօքտիւ ։ Ա Է սըրըգլարը շեթ-
դիմ աղաճընտան նափտը , վէ օնլարը պագըրըլա
7 գափլատը ։ Ա Է սըրըգլարը մէզպահրնը նամնա-
րընտա օլան հալգալարա կէչիրտի , քի օնու օնչար-
լա գալարըրալար . օնու թախթալարտան՝ իչի պէշ
8 նափտը ։ Ա Է պագըր գուրնայը հէմ օնուն պա-
գըր այաղընը ճէմմաի չատրըրընըն գափչատնա
պէօլիւքլէրէ ճէմ՝ օլմագէ օլան գարը լարըն այ-
նիչէլէրինտէն նափտը ։

9 Ա Է հավլիյի նափտը . գըպլէ նամը թամա գա-
րաճընտան հավլինին փէրտէլէրի ինճէ գըվըգլ-
10 միշ քէմէնտէն օլարագ նիւզ արշընն իտի . նիր-
ճի տիրէքլէրի վէ օնլարընն նիրճի տիպլիքլէրի պա-
գըրտան՝ տիրէքլէրին թօփուզլարը վէ օնլարընն
11 պաղլարը կիւմիշտէն իտի ։ Ա Է փօրնա նա նամնն
չէվրէսինէ նիւզ արշընն՝ նիրճի տիրէքլէրի վէ օն-
լարընն նիրճի տիպլիքլէրի պագըրտան՝ տիրէքլէրին

թօփուզլարը վէ պաղլարը կիւմիւշտէն իտի։ Ալ 12
պաճաղը եանընտան փէրտէլէր էլլի արշըն իտի.
տիրէքլէրի օն՝ վէ օնլարըն տիպլիքլէրի օն իտի.
տիրէքլէրին թօփուզլարը վէ պաղլարը կիւմիւշ-
տէն իտի։ Ալ 13 կիւն տօղուսու եանը՝ կիւն տօղու-
դաթրաթըն տէպրէտէճէք էլլի արշըն իտի։ Գկիր 14
եանըն փէրտէլէրի օն պէշ արշըն՝ տիրէքլէրի իւչ
վէ տիպլիքլէրի իւչ իտի։ Ալ 15 օպիր եանըն՝ եանն
հավլի գափուսունուն պիր դարաթըտան վէ օպիր
դարաթըտան՝ փէրտէլէրի օն պէշ արշըն՝ տիրէք-
լէրի իւչ՝ վէ տիպլիքլէրի իւչ իտի։ Հավլինին 16
չէփչէվրէ ճիւմլէ փէրտէլէրի ինճէ գըվրը լմըշ
քէթէնտէն իտի. Ալ 17 տիրէքլէրին տիպլիքլէրի
պագըրտան՝ տիրէքլէրին թօփուզլարը վէ պաղ-
րը կիւմիւշտէն՝ վէ պաշլըգլարը կիւմիւշ գափլը՝
վէ հավլինին ճիւմլէ տիրէքլէրի կիւմիւշ պաղլը
իտի։ Ալ 18 հավլի գափուսունուն գափու փէրտէ-
սի նագըշ իշլի՝ լաճիվէրտ վէ էրղավան վէ էթի
գամճը գըվրմըշ վէ ինճէ գըվրը լմըշ քէթէնտէն
իտի. ուզունլուղու կիւրմի՛ արշըն՝ վէ էնինէ կիւք-
աէքլիյի հավլինին փէրտէսինէ կէօրէ պէշ արշըն
իտի։ Ալ 19 տէօրթ տիրէքլէրի հէմ օնլարըն տէօրթ
տիպլիքլէրի պագըրտան՝ թօփուզլարը կիւմիւշ-
տէն՝ վէ պաշլըգլարընին գափլամասը հէմ պաղ-
լարը կիւմիւշտէն իտի։ Ալ 20 չաթըրըն՝ վէ հավ-
լինին չէփչէվրէտէ ճիւմլէ գաղըգլարը պագըր-
տան իտիլէր։

Վէհահին Ղհարօնուն օղլու Մհամմարըն եէտի- 21
լէ Ալ էվլիլէրին իսրգմէթի ինճէ Ալնէնին սէօզլէ-
իւզրէ նօգլանան չաթըրըն նա՛նի չէհատէթ չա-
թըրընըն նօգլանմըշ նէմանլէրի պուռնլարտը։
Եամի Ղհէհուտա սըպգընտան Հուր օղլու Ալրինէն 22
օղլու Պէսալէէլ՝ Մապպըն Ալնօէյէ ճիւմլէ պուլ-

23 ուրտուղունու եափտը · Ա Է ջմաձը հէմ հիւ-
Նէրլու ուաթազ՝ վէ լաճիվէրտլէ հէմ էրղամանլա
հէմ իքի գաթլու գըրմըզլա վէ ինձէ քէթէնլէ
նագըշ իշլէմէտէ մահիր՝ Տան սըպղընտան Ա՛հի-
24 սամագ օղլու Ա՛հալիապ պիլէսինձէ իսի ։ Ա՛նա-
փույա սարփ օլունան ճիւմլէ ալթուն՝ Ա՛ագաէսէ-
նին ճիւմլէ եափուսունա՝ հէտիյէ ալթունու օլա-
ըագ՝ Ա՛ագաէսէ մը՛գալը իւղէրէ էյիրմի տօգուզ
գանդար վէ եէտի եիւղ օթուզ մը՛գալ իսի ։
25 Ա Է ճէմաա՛թտան եօգլանանլարըն կիւմիւշիւ՝
Ա՛ագաէսէ մը՛գալը իւղէրէ՝ եիւղ գանդար վէ
26 պին եէտի եիւղ եէթմիշ պէշ մը՛գալ իսի ։ Ա՛-
աէմ պաշընա պիր պէգա՝ Է՛ն Ա՛ագաէսէ մը՛-
գալը իւղէրէ եարըմ մը՛գալ ճիւմլէ եօգլանմա-
զա կէչինլէրտէն էյիրմի եաշընտան եօգարը քի՛
ալթը եիւղ իւչ պին պէշ եիւղ էլլի ոպէ՛ իսի ։
27 Ա՛մոի եիւղ գանդար կիւմիւշ Ա՛ագաէսէնին տիպ-
լիքլէրի՛ վէ փէրտէլէր տիպլիքլէրինին տէօ-
քիւլմէսինէ կիւմտի · տիպլէյի պիրտէր գանդար օ-
28 լարագ՝ եիւղ գանդարտան եիւղ տիպլիք ։ Ա Է
պին եէտի եիւղ եէթմիշ պէշ մը՛գալտան՝ տի-
րէքլէրին գօփուղլարընը՛ եափտը · վէ պաշլըգլա-
29 րընը՛ գափլատը , հէմ օնլարը պաղլատը ։ Ա Է
հէտիյէնին պագըրը եէթմիշ գանդար վէ իքի պին
30 տէօրթ եիւղ մը՛գալ իսի ։ Ա Է օնլարտան ճէ-
մաա՛թ չատըրը գափուսունուն տիպլիքլէրինի՛ վէ
պագըր մէզպահը՛ վէ օնուն պագըր ըսգարասընը՛
31 վէ մէզպահըն ճիւմլէ ալէթլէրինի՛ Ը՛էմ հավ-
լինին էէփէվրէ տիպլիքլէրինի՛ վէ հավլի գա-
փուսունուն տիպլիքլէրինի՛ վէ չատըրըն ճիւմլէ
գաղըղլարընը՛ վէ հավլինին էէփէվրէ ճիւմլէ
գաղըղլարընը՛ եափտը ։

ՊՒՐ 39:

Ա է լաճիվերտ վէ էրղաման վէ իբի գաթլու 1
գըրմըղտէն Ա՝ագախէտ խըղմէթ էմմէք իչուն
խըղմէթ լիպասլարընը եափար լար . իմի Ա՝հա-
րոն իչուն մուգատտաս լիպասլար եափար լար ,
Ա՝ապպըն Ա՝ոսէյէ պույուրտուղու կիպի : Ա է 2
էֆոտու ալմուն՝ լաճիվերտ վէ էրղաման վէ իբի
գաթլու գըրմըղ վէ ինճէ քէթէնտէն եափար :
Ամի ալմունու՝ ինճէ թէնէքէլէրէ տէյամիւլէր , 3
վէ թէլլէր քէստիլէր , քի լաճիվերտին արաս-
նա՝ վէ էրղաանըն արասընա՝ վէ իբի գաթլու
գըրմըղըն արասընա՝ վէ ինճէ քէթէնէն արաս-
նա հիւնէրլու ուսթադ իշի իշլէյէլէր : Ա՝նա ի- 4
լիքլէնիր ումուղլուգլար եափար լար . իբի ուճուն-
տան իլիքլէնիր իտի : Ա է էֆոտուն իւղէրինտէ 5
օլան շէրիտ՝ քէնտինտէն իտի . օնուն իշլէմէսի
իւղրէ ալմուն՝ լաճիվերտ վէ էրղաման վէ իբի
գաթլու գըրմըղ վէ ինճէ գըվըրըմըշ քէթէնտէն
իտի , Ա՝ապպըն Ա՝ոսէյէ պույուրտուղու կիպի :
Ա է ալմուն իսանէլէրէ մընասընմըշ միհրիբանա 6
իշի իլէ՝ Ա՝րաէլ օղուլլարընըն ատլարը գաղըլ-
մըշ ա՝գիղ գաշլարընը եափար լար : Ա է օնլա- 7
րը էֆոտուն ումուղլուղու իւղէրինէ գոտուբի՝ Ա՝ա-
րաէլ օղուլլարընա եափըկնար գաշլար օլալար ,
Ա՝ապպըն Ա՝ոսէյէ պույուրտուղու կիպի :
Ա է կէօյիւսլիւյիւ հիւնէրլու ուսթադ իշի իլէ՝ 8
էֆոտուն իշի կիպի ալմուն՝ լաճիվերտ վէ էրղա-
ման վէ իբի գաթլու գըրմըղ վէ գըվըրըմըշ քէ-
թէնտէն եափար : Տէօրթ քէօշէլի իտի . կէօյ- 9
իւսլիւյիւ՝ իքիյէ գաթլանընը եափար լար . պիր
գարըշ ուզուն՝ վէ պիր գարըշ էնլի՝ իքիյէ գաթ-
լանընը իտի . Ա է օնաա տէօրթ սըրա գաշլար 10

մըխլատը լար · պէր սըրասը դըղըլ նագուլ՝ գո-
11 փաղ վէ գնամբիւտ խոի · պու ինք սըրա տըր : Ա Է
ինքնձի սըրասը շէպէրաղ՝ կէօք նագուլ վէ էլ
12 մնա խոի · Ա Է իւշնձիւ սըրա փէրուզէ՝ սու-
13 ղէմանի վէ ճէպէղգում խոի · Ա Է տէօրտնձիւ
սըրա գէպէրձէա՝ ա՛գիզ վէ հէշիմ խոի · պո՛նըլ-
ըը՛ն մըխլանմալարը ալճուն խանէլէրտէ խոի :
14 Ա Է դաշլար Խորահէ օղուլլարըն ատլարը իւզրէ՝
ծնլարըն ատլարընա կէօրէ օ՛ն ինքի խոի · հէր պի-
րինին ատը՝ օն ինքի սըպդա կէօրէ՝ հէք քնաք իշի
15 իւզէ գաղըմըշ խոի : Ա Է կէօյիւսլիւյուն իւզէրին-
տէ էօրմէ իշի խալնա ալճունատան քէնար գնձիք-
16 լէրի նափար լար : Ա Է ինքի ալճուն խանէ՝ հէմ
ինքի ալճուն Հալգա նափարլար · վէ ինքի Հալգալա-
17 րը կէօյիւսլիւյուն ինքի ուճմարընա գոտուլար : Ա Է
կէօյիւսլիւյուն ինքի ուճմարընատա օլան ինքի Հալգա-
լարա՝ օլ ինքի ալճուն էօրմէ՛ գնձիրլէրինի թագ-
18 տը լար : Ա Է ինքի գնձիրլէրին օ՛ղէր ինքի ուճմա-
րընը ինքի խանէլէրէ թագտը լար , վէ օնլարը է-
ֆոտուն ումուղլուգլարը իւսթիւնէ՝ օնուն էօն
19 գարաֆը իւզէրինէ գոտուլար : Ա Է ինքի ալճուն
Հալգա պահա նափար լար , վէ օնլարը կէօյիւսլիւ-
կինն իւ գարաֆընատան էֆոտուն պիճի իշը քէնա-
րընըն իւզէրինտէ օլան ինքի ուճմարընա գոտուլար :
20 Ա Է ինքի ալճուն Հալգա պահա նափար լար · վէ օն-
լարը էֆոտուն ինքի ումուղլուգլարընա՝ աշաղատան
օնուն էօն գարաֆընատան՝ պիճի իշմէնին գարշըսըն-
ատա էֆոտուն շէրիտի իւզէրինտէն թագտը լար :
21 Ա Է կէօյիւսլիւյու՝ Հալգալարընատան էֆոտուն
Հալգալարընա լամիվէրտի փիճիղ իլէ պաղլատը-
լար , քի էֆոտուն շէրիտինին իւզէրինտէ օլա , վէ
կէօյիւսլիւք էֆոտուտան այրըլմայա , Ա՛տալըն
Ա՛նէյէ պույուրտուղու կիպի :

22 Ալ է եփօտուն գաֆթանընը չուշխա իշի իլէ պիւսպիւթիւն լաճիվէրտաէն եափտը ։ 23 Ալ է գաֆթանըն օրթասընտա ճէպէ ընրթմանճը կիպի պիր ընրթմանճը վարրտը , ընրթմանճընըն չէփչէվրէ տօգուտմա քէնարը վարրտը , քի ընրթընըսընն ։ 24 Ալ է գաֆթանըն էթէքլէրի քէնարընըն իւզէրինա՛ էն լաճիվէրտ վէ էրղափան վէ իքի գամըլու գըրմըղ վէ ինճէ քէթէնտէն նարլար եափտըլար ։ 25 Ալ է խալխս ալթունտան չընկըրագլար եափտըլար , վէ չընկըրագլարը նարլարընն արասընտա՛ գաֆթանըն էթէքլէրի քէնարընտա չէփչէվրէ օլան նարլարընն արասընա գօտուրլար ։ 26 Գաֆթանընն էթէքլէրի քէնարընըն իւզէրինտէ չէփչէվրէ՛ պիր չընկըրագ վէ պիր նար՝ պիր չընկըրագ վէ պիր նար վարրտը , խըղմէթ իչիւն Թապպըն՝ Ասէյէ պուլուտուղու կիպի ։

27 Ալ է Ղարօն իչիւն էմ օղուլլարը իչիւն ինճէ քէթէնտէն չուշխա իշի կէօմլէքլէրի եափտըլար ։ 28 Ալ է պէօրքիւ ինճէ քէթէնտէն՝ վէ զէյնէթ քիւլահլէրինի ինճէ քէթէնտէն՝ վէ քէթէն տիզլիքլէրի ինճէ գըվրը ըմրշ քէթէնտէն , 29 Ալ է գուշաղը՝ լաճիվէրտ վէ էրղափան վէ իքի գամըլու գըրմըղ վէ ինճէ գըվրը ըմրշ քէթէնտէն նագրէշ իշլուէնէրէ ըտը , Թապպըն Ասէյէ պուլուտուղու կիպի ։ 30 Ալ է ա՛զիզ Թաճըն Թէնէքէսինի խալխս ալթունտան եափտըլար , վէ իւզէրինտէ միւհիւրգաղըճը եաղըսընըլա Ի ՕՏՏԻՇ ԱՂ ԱՀՃՕ ԱՂ Ա Ղ եաղտըլար ։ 31 Ալ է իւզէրինէ պիր լաճիվէրտաէն ֆիլիթիլ Թաղտըլար , քի հօգարըտան պէօրքէն իւզէրինէ գօնուլա , Թապպըն Ասէյէ պուլուտուղու կիպի ։

Ամոի չատրըրն՝ Եա՛նի ճէմաա՛Թ չատրըրընըն 32 ճիւմլէ իշի Թէքմի՛լ օլտու , վէ Խարաէլ օղուլլարը

Թագպէն Աստիճ ճիւմիէ պույուրտուղունա կէօրէ
38 էյլէտիւէր . պէյլէ էյլէտիւէր ։ Եւ չատրըը
Աստիճ կէթիրտիւէր . խայմէյի վէ օնուն ճիւմիէ
ալէթլէրինի՝ գօպչալարըը՝ թախթալարըը՝ քի-
բիշլէրինի վէ տիրէքլէրինի վէ տիպլիքլէրինի ,
34 Եւ կըրմըզը պօյանմըշ գօչ տէրիլէրինտէն էօր-
թիւիւ վէ թէհմաշ տէրիլէրինտէն էօրթիւիւ վէ
35 էօրթիւնիւն փէրտէսինի , Ը էհատէթ սանտա-
36 ղունու վէ սըրըգլարըը՝ վէ քէփարէթի , Աօփ-
րայը՝ ճիւմիէ գապլարըը վէ նիւշլէր էքմէյինի ,
37 վաք շամ՝ տաանը՝ գանտիլլէրինի եա՞նի տիպլիլճէք
գանտիլլէրինի վէ ճիւմիէ ալէթլէրինի վէ ըշըղա-
38 նաղընը , Եւ չ ալթուն մէզպահը վէ մէսճ նաղը-
նը վէ խօշ գօգուլու պուխուրու՝ վէ չատրըը գա-
39 փուտու իչիւն գափու փէրտէսինի , Պագրը մէզ-
պահը վէ օնուն պագրը ըսգարասըը՝ սըրըգլարը-
նը վէ ճիւմիէ ալէթլէրինի՝ գուրնայը վէ օնուն ա-
40 նաղընը , Ջավ լինին փէրտէլէրինի՝ օնուն տի-
րէքլէրինի վէ տիպլիքլէրինի վէ Ջավ լինին գա-
փուտու իչիւն գափու փէրտէսինի՝ իփլէրինի վէ
գաղըգլարընը վէ չատրըը Ե՞նդ ճէմաա՛թ չա-
տրընին խըղմէթի իչիւն ճիւմիէ ալէթլէրինի ,
41 Աագտէսէտ խըղմէթ իթմէք իչիւն խըղմէթ լը-
պասլարընը՝ քեահին Ա՛հարօնուն մուգատտէս լը-
պասլարընը վէ օղուլլարընին լիպասլարընը՝ քի
42 քեահինլիք էտէլէր ։ Թագպէն Աօսէյ ճիւմիէ
պույուրտուղունա կէօրէ՝ Խարաէլ օղուլլարը Հէփ
43 իչի պէյլէ էթմիւէր ։ Խմոի Աօսէ ճիւմիէ ևա-
փույա պագտը , վէ իչինէ օնու՝ Թագպէն պույուր-
տուղու կիպի էթմիւէր . էյլէ էյլէտիւէր ։ Եւ չ
Աօսէ օնըարը միւպարէքլէտի ։

ԳԼ. 40.

1 Եվ Երապ Յովհաբ սեղկերիպ տէտի. Յովհերքի
պատա՝ պըղն իլք կիւնիւնտէ՝ չատըրը Էա՛նի ճէմա-
8 ա՛թ չատըրընը գուրսըն։ Եվ օրպա շէհա-
տէթ սանտուղունու գոյուպ՝ սանտուղու փէրտէ
4 իլե էօրթէնըն։ Եվ սօֆրպը կէթիրէնըն. վէ
օնա տիղկէճէք Էմէլերի տիղէսին. հէմ շամ՛-
5 տանը կէթիրիպ՝ գանտիլերինի նագաըն։ Եվ
շէհատէթ սանտուղունուն էօնիւնտէ պուխուրուն
ալթուն մէզպահընը գոյասըն. հէմ չատըր գա-
6 փուսունուն գափուփէրտէսինի գոյասըն։ Եվ
չատըրըն Էա՛նի ճէմա՛թ չատըրընըն գափուսու-
նուն էօնիւնտէ՝ պիւթիւնանմա մէզպահընը գօ-
7 նասըն։ Յնտէն ճէմա՛թ չատըրը իլե մէզպահըն
արասընտա գուրնայը գոյասըն, վէ օնուն իչինէ
սու գոյասըն։ Յնտէն չէփչէվրէտէ հավլիյի
8 գուրասըն. վէ հավլինին գափուսունուն գափու
փէրտէսինի գոյասըն։ Եվ մէսհ նաղընը՝ ալըպ՝
9 չատըրը վէ ճիւմլէ օնտա օլանը մէսհ էտէսին. վէ
օնու հէմ օնուն ճիւմլէ ալէթլէրինի թագսիս է-
տէսին, վէ մուգատտէս օլա։ Եվ պիւթիւնանմա
10 մէզպահընը հէմ ճիւմլէ ալէթլէրինի մէսհ էտէ-
սին, վէ մէզպահը թագսիս էտէսին. վէ մէզպահ՝
ա՛լիղլէր ա՛լիղի օլա։ Եվ գուրնայը հէմ օնուն
11 այաղընը մէսհ էտէսին, վէ օնու թագսիս էտէսին։
Եվ Յհարօն իլե օնուն օղուլլարընը ճէմա՛թ
12 չատըրը գափուսունուն նանընա նագլաշտըրա-
սըն, վէ օնլարը սու իլե նայգայասըն։ Եվ Յհ-
13 հարօնա մուգատտէս լիպասլարը կիյտիրէսին.
վէ օնու մէսհ էտէսին, հէմ օնու թագսիս էտէ-
սին քի՝ պանա քահինլիք էտէ։ Եվ օնուն օղուլ-
14 լարընը տա նագլաշտըրասըն, վէ օնլարա կէօմ-

15 լէքլէքը կկատիրէսին ։ Ա և ընկարը՝ պապալարընը
ամ՛սհ էհտկին կիպի՝ ամ՛սհ էտէսին, քի պանա
քհահինկինք էտէկը . վէ ընկարըն ամ՛սհ՝ ընկարա
սիլսիկէկէրինձէ թահգիգան էպէտի քհահինկինք
իչիւն օկա ։
16 Յմոի Ա՝նսէ Յապպըն ընա ճիւմկէ պուլուրաա-
17 ղունա կէօրէ էյկէտի . էօյկէ էյկէտի ։ Ա և օկ-
առւքի խքինճի ևը լսա՝ էվվէկքի պրն ինք կո-
18 նիւնտէ չատրը դուրուլտու ։ Յմոի Ա՝նսէ չատը-
րը դուրտու, վէ տիպկիքէրինի գօտու, վէ թախ-
թալարընը կերկէշթիրտի, վէ քիրիշկէրինի թափ-
19 տը, վէ տիրէքէրինի տիքտի ։ Ա և չատրըն իւ-
զէրինէ խայմէկի նայտը, վէ եօգարրտան խայմէ-
նին էօրթիւսիւնիւ՝ ընուն իւզէրինէ գօտու, Յապ-
20 պըն Ա՝նսէյէ պուլուրտուղու կիպի ։ Ա և շէհա-
տէթի ալըպ՝ սանտուղա գօտու. վէ սանտուղուն
իւզէրինէ սըրըգլարը թագտը , վէ եօգարրտան
21 սանտուղուն իւզէրինէ քէֆարէթի գօտու ։ Ա և
սանտուղու չատրըա կէթիրտի, վէ էօրթիւսի-
նին փէրտէսինի գօտու , վէ շէհատէթին սան-
տուղունու էօրթտիւ, Յապպըն Ա՝նսէյէ պուլուգ-
22 տուղու կիպի ։ Ա և ճէմաա՛թ չատրըընտա՝ չա-
տրըն փօրնաս գարաքընտաքի նանընտա՝ փէր-
23 աէնին տիշարըսընտա սօֆրայը գօտու ։ Ա և խ-
զէրինտէ՝ Յապպըն Հուզուրունտա տիզկէճէք
էքմէքէրի տիզտի , Յապպըն Ա՝նսէյէ պուլուգ-
24 տուղու կիպի ։ Ա և շամ՛տանը՝ ճէմաա՛թ չա-
տրըընտա սօֆրանըն գարշըսընտա չատրըն գէզ-
25 կէ նանընտա գօտու ։ Ա և Յապպըն Հուզուրուն-
տա գանտիլէրի նագտը, Յապպըն Ա՝նսէյէ պուլ-
26 ուրտուղու կիպի ։ Ա և ալթուն մէզրահը՝ ճէ-
մաա՛թ չատրըընտա փէրտէնին էօնինէ գօտու ։
27 Ա և ընուն իւզէրինտէ խօշ գօգուլու պուխուր

եագտը, Թապպէն Անէկ պուլտուղու կիպի։
Ա Է չաթըը գափուսունուն գափուփէրտէսինի 28
գօտու։ Ա Է չաթըրըն Կանչ ճէմաա թի չաթըրը- 29
նըն գափուսունտա պիլթիւնեանմա մէզապահընը
գօտու. վէ իւզէրինտէ պիլթիւնեանմայը վէ էք-
մէքփէշքէշինի սունտու, Թապպէն Անէկ պուլ-
ուրտուղու կիպի։ Ա Է գուրնայը ճէմաա թի չա- 30
աըրը իլէ մէզապահընն արասընտա գօտու, վէ իչինէ
նայգանմագ իչուն սու գօտու։ Ա Է Անէկ իլէ Կ- 31
Հարօն Հէմ օնուն օղուլլարը՝ էլլէրինի վէ այագ-
լարընը օնտան նայդարլարըտը. Ն'էմաա թի չա- 32
աըրընա կիրտիքլէրի զէման, վէ մէզապահա նաբ-
լաշտըգլարը զէման նայգանըըլարըտը, Թապպէն
Անէկ պուլտուղու կիպի։ Ա Է չաթըրընն 33
Հէմ մէզապահընն չէվրէսինտէ Հավլկի՝ գուրտու,
վէ Հավլի գափուսունուն գափուփէրտէսինի գօ-
տու։ Խմոի Անէկ եափագու թէքմիլ էթմի։
Ա Է պուլտա՝ ճէմաա թի չաթըրընը գափլատը, 34
վէ Թապպէն Ի՝ զդէթի՝ չաթըրը տօլտուրտու։ Ա Է 35
Անէկ ճէմաա թի չաթըրընա կիրկէզ իտի. զէրա
պուլտա օնուն իւզէրինտէ ատըին իտի, վէ Թապ-
պէն Ի՝ զդէթի՝ չաթըրը տօլտուրմուշտու։ Խմոի 36
Խարաէլ օղուլլարը Հէր կէօչէրինտէ՝ պուլտա
չաթըրտաան գալդընճա կէօչէրէր իտի։ Ա Է է- 37
կէր պուլտա գալդմադըա իտի, թաա գալդաճաղը
կիւնէտէ կէօչմէզլէրիտի։ Օ Իրա կիւնտիւզ 38
Թապպէն պուլտա չաթըրըն իւզէրինտէ իտի,
վէ կէճէ՝ օնուն իւզէրինտէ աթէչ վարըտը, ճիւմ-
լէ պէյլիի Խարաէլին կէօղլէրի էօնիւնտէ ճիւմլէ
կէօչլէրինտէ։

ԼԵՒԻԼԻԼԵՐ

Նախօսք

ԳԼԽԻՏԸԿԸՆՔ

ԳԼՈՒԽ Ա։

1 Ա֊ և Տապպ Անսէյի չաղըրտը, վէ ճէմաա֊թ չա֊
2 տըրընտան օնա սէֆլէյիպ տէտի. Խարաէլ օղուլ֊
լարընա սէֆլէ, վէ մնլարա տէ. Ալդտէն պիր ա֊
տէմ Տապպա գուրպան սունտուգտա, գուրպան֊
լարընդը տավարլարտան՝ Եա՛հ սըղըրլարտան վէ
պիւրիւվէրտէն սունասընդը։

3 Ընչէր գուրպանը սըղըրլարտան պիւթիւնեան֊
մա իսէ, այրպսըզ էղբէք սունա. Տապպան Հուզօ֊
բաընտա մագպուլ օլմագ իչիւն՝ օնու ճէմաա֊թ չա֊
4 տըրընդն գաիուսունտա սունա։ Ա֊ էլինի պիւ֊
թիւնեանմանդն պաշը՝ իւղէրինէ գօյուպ՝ քէնտինէ
5 քէֆարէթ իչիւն գապուլ օլունա։ Ա֊ սըղըդ
հաւրուսունու Տապպան էօնիւնտէ պօղազլայա֊
վէ Ընհարօնան օղուլլարը քահինդէր գանը եուգ֊
լաշարընդպ՝ գանը ճէմաա֊թ չատրընդն գաիու֊
սունտա օլան մէզպահնդն իւղէրինէ էյիչվէրէյ
6 սէրիէլէր։ Ա֊ պիւթիւնեանմանդը եիւգիւպ՝ օ֊
7 նու փարչա փարչա էտէ։ Ա֊ քահինդն Ընհարօ֊
նան օղուլլարը մէզպահնդն իւղէրինէ աճէշ գօյա֊
լար, վէ աճէշնդն իւղէրինէ օտունլար տիղէլէր։
8 Ա֊ էն Ընհարօնան օղուլլարը քահինդէր փարչալա֊
րը՝ պաշը վէ իչեաղնդը մէզպահնդն իւղէրինաէքի

աթէշտէ օլան օտուն|լարըն իւղէրինէ տիզիլէր ։
Ա|մմա իչէրինի վէ փաչալարընը սու՛ իլէ եայդա- 9
նա , վէ քահին հէփիսինի մէզպահտա պիւթիւն-
նանմա՝ Ա|տպա խօշ գօգուլու աթէշգուրպանը
իչիւն նագա ։

Ա|է էյէր պիւթիւննանմա իչիւն գուրպանը 10
սիւրիւլէրսէն՝ էօնէ գօյունլարտան նա քէչիլը-
տէն իսկ , օնու ա՛յրըպսըղ էրքէք սունա ։ Ա|է օ- 11
նու Ա|տպալը էօնիւնտէ մէզպահը փօրնասա տօղ-
րու օլան նանըլտա պօղազլայա . վէ Ա|հարընուն օ-
գուլլարը քնահինէր օնուն գանընը մէզպահը
իւղէրինէ չէփչէվրէտէ սէրփէլէր ։ Ա|է օնու 12
փարչա փարչա էտէ , պաշը իլէ վէ իչ նաղը իլէ ·
վէ քնահին օնլարը մէզպահը իւղէրինտէքի ա-
թէշտէ օլան օտուն|լարըն իւղէրինէ սիզէ ։ Ա|է 13
իչէրի վէ փաչալարը սու՛յը լա եայդայա · վէ քնա-
հին հէփիսինի սունու՛ մէզպահտա նագա · պու՛
պիւթիւննանմա՝ Ա|տպա խօշ գօգուլու աթէշ-
գուրպանը տըր ։

Ա|է էյէր Ա|տպա պիւթիւննանմա գուրպանը 14
գուշլարտան իսկ , օլտէմ գուրպանընըը գումրու-
լարտան նա կէօյէրճինէրտէն սունա ։ Ա|է քնա- 15
հին օնու մէզպահա կէթիրիպ՝ պաշընը գօփարա ,
վէ մէզպահտա նագա · վէ գանը մէզպահը նան-
լարընա սիւրմէլէ ։ Ա|է գուրսաղընը հէմ՛ թիւ- 16
նիւ այըրըպ՝ օնու մէզպահը կիւնտօղումսուն-
տաքի նանըլտա օլան քիւլմահալինէ աթա ։ Ա|է 17
օնու այըրմայարագ՝ գանտտալարընտան էրքնա ·
վէ քնահին օնու աթէշտէ օլան օտուն|լարըն իւ-
զէրինտէ մէզպահտա նագա · պու՛ պիւթիւննան-
մա՝ Ա|տպա խօշ գօգուլու աթէշգուրպանը տըր ։

ԳԼՈՒԽ 2։

1 Ա Է պիր քիմնէ Յապպա էքմէքփէշքէշի գուր-
պանը սունտուղտա, գուրպանը սիմիտ ունունտան
ալա. վէ իւղէրինէ եաղ տէօքէ, հէմ իւղէրինէ
2 քիւնլիւք գօյա։ Ա է օնու Ըհարօնուն օղուլլարը
քեահինլէրէ կէթիրէ. վէ քեահին օնտան ավա-
ճնի տօլուսու՝ սիմիտ ունունտան վէ եաղընտան
հէփ քիւնլիւյիւ իլէ ալա, վէ օնուն եատիկեարընը
ճէզպահլըն իւղէրինտէ Յապպա խօշ գօղու ա-
3 թէշգուրպանը իչուն եափա։ Ա է էքմէքփէշ-
քէշինտէն գալան՝ Ըհարօնուն վէ օղուլլարընըն
ալա. Յապպա աթէշգուրպանլարընտան՝ ա՛զիզլէր
4 ա՛զիզի տիր։ Ա է ֆուրունտա փիշմիշ էքմէք-
փէշքէշի գուրպանը սունտուղունտա, սիմիտ ու-
նունտան եաղլըա եօղուրմուշ խամուրտուզ փէ-
ճէլլէր՝ վէ եաղլըա սիւրիւմիւշ խամուրտուզ եուփ-
5 գալար օլա։ Ա է էյէր գուրպանըն թամամ փէշ-
քէշի իսէ, սիմիտ ունունտան եաղըլա եօղուրմուշ
6 խամուրտուզ օլա։ Ընու փարչա փարչա փաքա-
լըյասըն, վէ իւղէրինէ եաղ տէօքէսին. պու՝ էք-
7 մէքփէշքէշի գուրպանը տըր։ Ա է էյէր գուր-
պանըն դէնճէրէ փէշքէշի իսէ, սիմիտ ունունտան
8 եաղլըա եափըլա։ Ա է պունտարտան եափըլան
էքմէքփէշքէշինի՝ Յապպա կէթիրէսին, վէ քեա-
հինէ սունասըն, վէ օ՝ օնու ճէզպահ եագըլաշաք-
9 լա։ Ա է քեահին էքմէքփէշքէշինտէն օնուն
եատիկեարընի գալտըրա, վէ ճէզպահլըն իւղէրին-
տէ Յապպա աթէշգուրպանը խօշ գօղու իչուն
10 եափա։ Ա է էքմէքփէշքէշինտէն գալան՝ Ը-
հարօնուն վէ օղուլլարընըն օլա. Յապպա աթէշ-
գուրպանլարընտան ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր։

Թագաւոր սունաձաղընըզ էքմէքփէշքէշլինին 11
Հիւ պիրի՝ մայալը եաւբըլնայա . զերա Թագաւոր
ասլա մայատան վէ պալտան՝ հիւ աթէշգուրպանը
իչուն նագմայաձագսըզ : Ընլարը Թագաւոր 12
գուրբանտալը՛գ փէշքէշի իչուն սունասըզ . ամմա
ամէնա զէղպահըն իւզէրինէ խօշ գօգու իչուն նագըզ-
մայալար : Վէ էր էքմէքփէշքէշլինին գուր- 13
պանընը՝ Թուղլիլ Թուղլայասըն , վէ էքմէքփէշ-
քէշլինտէն Ալլահ ա՛Հտընըն Թուղունու էքսիք
էթմէյէսին . էր գուրպանընըա Թուղ սունասըն :
Վէ էյէր Թագաւոր գուրբանտալըգլար փէշքէշի 14
սունարսան , գուրբանտալըգլարընըն փէշքէշի ի-
չուն աթէշտէ գավրուլմուշ Թաւլէ պաշագլարտան
աէօյիւլմուշ պուղտայ սունասըն . Վէ իւզէրինէ 15
եաղ գօյասըն , էմ՛ իւզէրինէ քիւնլիւք գօյասըն .
պա՝ էքմէքփէշքէշի գուրպանը տըր : Վէ 16
քահէնին տէօյիւլմուշ պուղտայտան վէ օնուն եա-
զընտան ճիւմլէ քիւնլիւյիւ իւլէ եաստիկեարընը՝
Թագաւոր աթէշգուրպանը իչուն նագա :

ՊԱՐ. 3.

Վէ էյէր գուրպանը՝ սէլամէթգուրպանը էօթ , 1
էյէր օ՝ սըղըրլարտան սունայօր իսկ , երքէք օլտուն
ափշի օլտուն , օնու Թագաւրն Հուզուրունտա այ՛լըգ-
տըզ սունա : Վէ էլինի գուրպանընըն պաշը՛ էա- 2
զէրինէ գօյա , վէ օնու ճէմնա՛ թ չատրըընըն գա-
փուտունտա պօղաղլայա . վէ գանը՝ Ալհարօնուն օ-
զուլլարը քահէնլէր մէղպահըն իւզէրինէ չէփ-
չէվրէտէ սէրփէլէր : Վէ էսէյամէթգուրպանըն- 3
տան՝ իչէրի էօրթէն եաղը Հէմ իչէրին իւզէ-
քինտէ օլան Հէփ եաղը Թագաւոր աթէշգուրպանը
ասունա : Վէ էքի պէօյրէքլէրի վէ օնլարըն իւզէ- 4
րինտէքի պէօյրիւն իւզէրինտէ օլան եաղը՝ Հէմ

գարա ճկէրին իւղերինտէ օլան աղը պէօրէքլէր
5 իլէ գօփարա։ Ա֊է Ա֊Հարօնուն օղուլլարը օնու՝
մէզպահըն իւղերինտէ ամէնէ գօնուլմուշ օտուն֊
լարըն իւղերինտէ՝ պիւթիւնեանմա իլէ եագա֊
լար։ Ա֊պապա ամէնէգուրպանը խօշ գօգու տուր։
6 Ա֊է էվէր գուրպանը՝ Ա֊պապա սէլամէթգուր֊
պանը իշխան սիրիւլէրտէն իսկ, էրքէք օլսուն
7 ահլի օլսուն, օնու այրըպըղ սունա։ Ա֊էվէր օ՝
գուրպանը իշխան գուղու սունարսա, օնու Ա֊պա֊
8 պըն հուզուրունա կէթիրէ, Ա֊է էլինի պաշը֊
նընըն պաշը իւղերինէ գոյա, վէ օնու ճէմաաթ
չատրըրընըն էօնիւնտէ պօզազլայա. վէ գանընը՝
Ա֊Հարօնուն օղուլլարը մէզպահըն իւղերինէ չէփ֊
9 չէվրէտէ սէրփէլէր։ Ա֊է սէլամէթգուրպանըն֊
սան եաղը՝ վէ գույրուգ սօգումունտան գօփարա֊
րագ պիւթիւն գույրուղու վէ իչինի էօրթէն
եաղը՝ հէմ իւղերին իւղերինտէ օլան հէփ եաղը
10 Ա֊պապա ամէնէգուրպանը իչխան սունա։ Ա֊է
իքի պէօրէքլէրի վէ օնլարըն իւղերինտէքի պէօ֊
րիւն իւղերինտէ օլան եաղը՝ հէմ գարա ճկէրին
իւղերինտէ օլան աղը պէօրէքլէրիւլէ գօփարա։
11 Ա֊է քահէին օնու մէզպահըն իւղերինտէ եագա֊
Ա֊պապըն ամէնէգուրպանընըն էքմէկի տիր։
12 Ա֊է էվէր գուրպանը քէչի իսկ, օնու Ա֊պապըն
13 հուզուրունա կէթիրէ. Ա֊է էլինի պաշընըն իւ֊
զերինէ գոյա, վէ օնու ճէմաաթ չատրըրընըն էօ֊
նիւնտէ պօզազլայա, վէ գանընը՝ Ա֊Հարօնուն օ֊
զուլլարը մէզպահըն իւղերինէ չէփիչէվրէտէ սէր֊
14 փէլէր։ Ա֊է գուրպանընը օնտան՝ Ա֊պապա ա֊
մէնէգուրպանը իչխան իչինի էօրթէն եաղը՝ վէ իչ֊
15 էրին իւղերինտէ օլան հէփ եաղը սունա։ Ա֊է
իքի պէօրէքլէրի վէ օնլարըն իւղերինտէքի պէօ֊
րիւն իւղերինտէ օլան եաղը՝ հէմ գարա ճկէրին

իւղերինտէ օլան աղը պէօյրէքլէրինէ գօփարա ։
Ա Է քահանին օնլարը մէղապահըն իւղերինտէ եա- 16
գա՝ խօշ գօդուլու ամէնչգուրպանը էքմէյիտիր ։
Հէր իչ եաղը Տապպաթ օլա ։ Այսպէսէրինիզմէ 17
ճիւմլէ մէսքեանլարընըզտա էպէտի գանուն օլա
քի՝ իչեաղը վէ գան ենէմէյեսիղ ։

ՊԵՏՐ· 4։

Ա Է Տապպաթ Յօսէյֆ սէօյլէյիպ տէտի ։ Խորաէլ 1
օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէյէսին ։ Պիր քիմսէ
եանղըշլըղլա Տապպաթ թէնպիհլէրինտէն պի-
րինէ գարշը էտիլմէյէճէք շէյլէրտէ կիւնահ է-
տիպ՝ օնլարտան պիրինէ գարշը սուչլու օլտուգտա ։
Այսէր մեսհ օլունմուշ քահինի՝ գաւմի սուչլու 3
էթմէրէճէք կիւնահ իշլէրսէ ։ իշլէտիլի կիւնահը
իչիւն Տապպաթ կիւնահ գուրպանը իչիւն պիր սը-
ղըր եավրուսու ա՛յրպսըղ պուղա սունա ։ Ա Է 4
պուղայը ճէմմաաթ չատրըրընըն գափուսունա
Տապպաթ էօնիւնէ կէթիրէ ։ վէ էլինի պուղանըն
պաշը՛ իւղերինէ գօյա ։ վէ օնու Տապպաթ հուզու-
րունտա պօղազլայա ։ Ա Է մեսհ օլունմուշ քահա- 5
հին պուղանըն գանընտան ալըպ՝ օնու ճէմմաաթ
չատրըրընա կէթիրէ ։ Ա Է քահինի քէնտի փար- 6
մաղընը գանա պաթրըրպ՝ գանտան Տապպաթ հու-
զուրունտա՝ մուգատտես փէրտէնին էօնիւնտէ նէ-
սի քէրրէ սէրփէ ։ Էմ՛ քահինի գանտան՝ ճէ- 7
մմաաթ չատրըրընտա օլան Տապպաթ հուզուրունտա
խօշ գօդուլու պուխուր մէղապահընըն պուչնուգ-
լարը իւղերինէ գօյա ։ վէ պուղանըն ճիւմլէ գանը-
նը ճէմմաաթ չատրըրընըն գափուսունտա օլան
պիւթիւնանմա մէղապահընըն թէմէլինէ տէօքէ ։
Ա Է կիւնահգուրպանը օլան պուղանըն ճիւմլէ 8
եաղընը՝ Էռնէ իչինի էօրթէն եաղը վէ իչերին

9 իւղերինաէ օլան ևաղը օնտան գալտըրա: Ա֊է
ևքի պէօրէքլերի վէ օնլարըն իւղերինաէքի պէօ֊
րէն իւղերինաէ օլան ևաղը՝ հէմ գարա ճիչերին
իւղերինաէ օլան ադը պէօրէքլերիլէ գօփարա,
10 Ա֊ևլամէ թուրպանըն պուղասընտան գօփարտըղը՝
կիպի· վէ քահէին օնլարը պիւթիւնևանմա մէղ֊
11 պահընըն իւղերինաէ ևագա: Ա֊է պուղանըն
տէրիխինի վէ ճիւմլէ էթինի՝ պաշը՝ իլէ վէ փա֊
12 չալարը իլէ՝ հէմ իչլերինի վէ թէղէյինի, Այ֊
նի պիւթիւն պուղայը օրտունան տիշարրսընտա
պիր թէմիզ մահալէ՝ քիւլ տէօքիւլէն ևէրէ՝ չը֊
գարա, վէ օնու օտունլարըն իւղերինաէ աթէշէ
ևագա· քիւլ տէօքիւլէն ևէրաէ ևագըլա:
13 Ա֊է էյէր Խարաէլին ճիւմլէ ճէմաաթը ևանդ֊
լըշըդ էտէրսէ, վէ պու՝ ճէմաաթըն կէօղլերին֊
տէն կիղլի օլարագ՝ Խապպըն թէնապհլերինաէն
պիրինէ գէօշը էտիլմէյէճէք նէանէ էտիպ՝ սու չըղ֊
14 օղուրլարսա· Ո֊է էթոիքլերի կիւնահ պիլինտիկի
գէման, ճէմաաթ՝ կիւնահ գուրպանը իչինն պիր
սըղըր ևավրուսու պուղա սունա· վէ օնու ճէմաաթ
15 չատրըրընն էօնիւնէ կէթիրէ: Ա֊է ճէմաաթ իւ֊
թիյարլարը Խապպըն էօնիւնաէ էլլէրինի պուղա֊
նըն պաշը՝ իւղերինէ գօյալար· վէ պուղա Խապ֊
16 պըն Հուղուրտունտա պօղալանա: Ա֊է մէհ օ֊
լունմուշ քահէին պուղանըն գանընտան ճէմաաթ
17 չատրըրնա կէթիրէ: Ա֊է քահէին փարմաղընը
գանա պաթըրըպ՝ Խապպըն Հուղուրտունտա փէր֊
18 տէնին էօնիւնաէ ևէտի քէրրէ սէրփէ: Ա֊է գան֊
տան՝ ճէմաաթ չատրըրնտա Խապպըն Հուղու֊
րտունտա օլան մէղպահընն պուլնուղլարը իւղերինէ
գօյա· վէ հէտի գանը ճէմաաթ չատրըրընն գա֊
փուսունտա օլան պիւթիւնևանմա մէղպահընն
19 թէմէլինէ տէօքէ: Ա֊է օնուն հէտի ևաղընը օն֊

տան գալտըրըպ՝ մէղպահտա եագա։ Ա Է պու- 20
ղայա՝ կիւնահգուրպանը պուղասընա էյլէտիյէ
կիպի էյլէյէ. պունատա էօյլէ էյլէյէ. վէ քեա-
հին օնըլար իչիւն քէֆարէթ էտէ, վէ օնլարա ա՛ֆվ
օլունա։ Ա Է պուղայը օրտուտան տիշարը չըգա- 21
րա, վէ օնու Էվվէլքի պուղայը եագարըղը կիպի
եագա. պու՝ ձէմատ կիւնահգուրպանը տըր։

Պ՚կր պէյ՝ կիւնահ էտէրսէ, վէ Ղազհը Ա՝ապպըն 22
թէնպիհլէրինէն պիրինէ գօպչը էտիլմէյէճէք
նէսնէյի եանղըշլը՛գրնա էտիպ՝ սուչլու օլուրսա.
Ղ՚թատիյի կիւնահը օնա պիլինտիքտէ, քէնտի 23
գուրպանը իչիւն քէչիլէրտէն պիր ա՛յրպսըղ էր-
քէք քէչի կէթիրէ։ Ա Է էլինի էրքէճին պաշը 24
իւղէրինէ գօյա, վէ օնու Ա՝ապպըն հուզուրունտա
պիւթիւնեանմանըն պօղաղանտըղը մահալտէ
պօղաղայա. կիւնահգուրպանըտըր։ Ա Է քեա- 25
հին կիւնահգուրպանըն գանընտան փարմաղը-
յըա ալըպ՝ պիւթիւնեանմա մէղպահըն պու-
նուզտարը իւղէրինէ գօյա, վէ գալտըն գանընը
պիւթիւնեանմա մէղպահըն թէմէլինէ տէօքէ։
Ա Է օնուն հէփ եաղընը՝ սէլամ՚թգուրպանըն 26
եաղը կիպի՝ մէղպահտա եագա. վէ քեահին օնա՝
օնուն կիւնահը իչիւն քէֆարէթ էտէ, վէ օնա
ա՛ֆվ օլունա։

Ա Է էյէր տիյարըն գաւմընտան պիր քիմսէ 27
եանղըշլըղըա կիւնահ էտիպ՝ Ա՝ապպըն թէն-
պիհլէրինին պիրէնէ գօպչը պիր էտիլմէյէճէք
նէսնէ էթմէքլէ՝ սուչլու օլուրսա. Ղ՚թատիյի կի- 28
նահ օնա պիլինտիքտէ, քէնտի գուրպանընը՝ օղ
իչէտիյի կիւնահը իչիւն քէչիլէրտէն պիր ա՛յրպ-
սըղ տիշի քէչի կէթիրէ։ Ա Է էլինի կիւնահ- 29
գուրպանըն պաշը իւղէրինէ գօյա, վէ կիւնահ-
գուրպանընը պիւթիւնեանմանըն մահալինտէ պօ-

30 ղաղելայա ։ Ալ Է քահանին՝ փարմաղը յրլա օնուն
գանընտան ալըպ՝ պիւթիւնեանմա մէղպահրնըն
պուչնուղլարը իւղէրինէ գոյա , վէ ճիւմլէ գալան
31 գանընը մէղպահրն թէմիլինէ տէօքե ։ Ալ Է հէվ
եաղընը՝ սէլամէթգուրպանընտան եաղ գօփա-
րըլըղը կիպի գօփարա . վէ քահանին օնու Տապպա
խօշ գօգու իչուն մէղպահտա եագա , հէմ քահանին
օնուն իչուն քէֆարէթ էտէ , վէ օնա ա՛ֆվ օլունա։
32 Ալ Է էչէր գուրպանը տէչիւ՝ կիւնահգուրպանը ի-
չուն գոյուն կէթիրիրսէ , օնու՝ տիշի ա՛յրպսըղ կէ-
33 թիրէ ։ Ալ Է էլինի կիւնահգուրպանընըն պաշը
իւղէրինէ գոյա , վէ օնու պիւթիւնեանմայը պօ-
ղազլատրգլարը մնահալտէ կիւնահգուրպանը ի-
34 չուն պօղազլայա ։ Ալ Է քահանին փարմաղը յրլա
կիւնահգուրպանընըն գանընտան ալըպ՝ մէղպա-
հրնըն պուչնուղլարը իւղէրինէ գոյա . վէ գալան
ճիւմլէ գանընը մէղպահրն թէմիլինէ տէօքե ։
35 Ալ Է հէվ եաղընը՝ սէլամէթգուրպանընտան գոյու-
նուն եաղը գօփարրլարղը՝ կիպի՝ գօփարա . վէ
քահանին օնլարը՝ մէղպահտա Տապպա ախէչգուր-
պանը դարըղնտա եագա . վէ քահանին օնա՝ էթ-
տիյի կիւնահը իչուն քէֆարէթ էտէ , վէ օնա
ա՛ֆվ օլունա ։

ՊԸՐ. 5։

1 Ալ Է պիր ճան կիւնահ էթտիքտէ , վէ եէմին էտէ-
նին սէսինի իշիտիպ շահիտ օլմաղըլա՝ կէրէք
կէօրմիշ կէրէք պիլմիշ իքէն՝ էչէր խապէր վէր-
2 մէ՛զսէ , կիւնահընը չէքէ ։ Տաթօտ պիր ճան պիր
նաիսաք նէճնէչէ՝ կէրէք նաիսաք ճանտարըն լէ-
շինէ կէրէք նաիսաք տամարըն լէշինէ կէրէք նա-
իսաք սիւրթիւնէնին լէշինէ տօգունուրսա , օնտան
կիզլի օլտուղու սու լէթտէ , օտա նաիսաք օլու պ

սուչլու օլա : Ղախօտ ատէմին նամիաքլըղընա՝ 3
հէր նէ կէօնէ նամիաքլըղա տօղու-
նուրսա , օնտան կիշիլի օլտուղու սուրէթէ , օ՝
պիլտիկի ղէման սուչլու օլա : Ղախօտ պիր ճան՝ 4
քէմիկը նա էյլիք էթմէյէ աղըը իլէ սէօյլէյիպ՝
նէմին էտերսէ , ատէմին հէր նէ նէմինիլէ սէօյլէ-
տիյինի պէօյլէսէ , օնտան կիշիլի օլտուղու սու-
րէթէտէ , պիլտիկիներէ՝ պունլարըն պիրինէ սուչլու
օլա : Ա է օլա քի՝ պունլարըն պիրինէ սուչլու 5
օլտուգտա՝ օշէյտէ կիւնահ իշլէտիկինի Թագրիր
էտէ : Ա է էթտիկի կիւնահընտան էօթիւրիւ 6
Ղապպա՝ սուչլու գուրպանը իշլուն՝ սիւրիւկերտէն
պիր տիշի գուղու նա քէչիկերտէն պիր տիշի քէչի
կիւնահգուրպանը իշլուն կէթիրէ . վէ քահինն օ-
նա՝ կիւնահը իշլուն քէֆարէթ էտէ : Ա է էյէր 7
գոյուն կէթիրմէյէ էլի նէթմէյէ գաաիր տէկիլ
խսէ , սուչլու օլտուղու կիւնահը իշլուն Ղապպա իքի
գումրու նա իքի կէօյէրճին նավրուսու կէթիրէ .
պիրինի կիւնահգուրպանը իշլուն , վէ օպիրինի
պիւթիւնանումա իշլուն : Ա է օնլարը քահինէ 8
կէթիրէ , վէ էվվէլա կիւնահգուրպանը օլանը
սունա . վէ պաշընը պօյնունտան պըրմայարագ
գօփարա : Ա է կիւնահգուրպանըրն գանընտան 9
մէզապահրն նանընա սէրփէ , վէ գալան գան՝ մէզ-
պահրն թէմիզլինէ սիւզիւլէ . պու՝ կիւնահգուր-
պանը տըր : Ա է օպիրինի ա՛տէթի իւզրէ պիւ- 10
թիւնանումա էյլէյէ . վէ քահինն օնա էթտիկի
կիւնահը իշլուն քէֆարէթ էտէ , վէ օնա ա՛ֆվ օ-
լունա : Ա է էյէր իքի գումրու նա իքի կէօյէրճին 11
նավրուսու կէթիրմէյէ էլի նէթմէզսէ , կիւնահ
իշլէյէն՝ գուրպանը իշլուն սիւիտ ունունտան պիր
էֆա իւշրիւ կիւնահգուրպանը կէթիրէ . իւզէրի-
նէ նաղ գօմայա , հէմ իւզէրինէ քիւնլիք գօմայա .

12 գերա կիւնահգուրպանը տըր: Ա է օնու քահ-
հինե կէթիրէ, վէ քահհին օնտան ալուճու տօ-
լուսու նատիկնարընը ալըպ՝ մէզպահտա Յապպըն
ամէնգուրպանը կիպի նագա. կիւնահգուրպանը
13 տըր: Ա է քահհին օնա՝ պունլարտան պիրինէ
էմտիկի կիւնահը իչիւն քէֆարէթ էտէ, վէ օնա
ա՛ֆվ օլունա. վէ օ՝ էքմէքփէշքէշի կիպի քահ-
հինին օլա:
14 Ա է Յապպ Ա՛օսէյէ սէյլէյիպ տէտի. Պիր
ճան պինամուսլուգ էտիպ՝ նանղըրըլըգլա Յապ-
պըն մուգատտէս նէնանէլէրինէ կիւնահ էմտիքտէ,
Յապպա սուչգուրպանը իչիւն սիւրիւլէրտէն
Ա՛պգաէտ մըս՛գալը իւղրէ՝ սէնին թէրթիպ էմ-
տիկին գատար մըս՛գալ կիւմիւշ իւք պիր ա՛յրպ-
16 սըդ գօչ կէթիրէ: Ա է մուգատտէսլէրէ կիւնահ
էմտիկինի կէրի վէրէ, հէմ օնուն իւղրինէ պէշ-
տէ պիրինի գաթա, վէ օնու քահհինէ վէրէ. վէ
քահհին օնա սուչգուրպանը գօչուիլէ քէֆարէթ
17 էտէ, վէ օնա ա՛ֆվ օլունա: Ա է էյէր պիր ճան
կիւնահ էտիպ՝ Յապպըն ճիւմլէ էմմէմէյէ օլան
թէնպիհլէրինին պիրինի էտէրսէ, պիլմէզսէ տէ
18 սուչգու օլուպ՝ կիւնահրընը չէքէ: Յամո օ՝ սէնին
թէրթիպ էմտիկինէ կէօրէ՝ քահհինէ սուչգուր-
պանը իչիւն սիւրիւլէրտէն պիր ա՛յրպսըդ գօչ
կէթիրէ. վէ քահհին օնա՝ օնուն պիլմէյիպ նան-
ղըլըդը նանղըրըլդը իչիւն քէֆարէթ էտէ, վէ
19 օնա ա՛ֆվ օլունա: Պու՝ սուչգուրպանը տըր. օ՝
Թահդիգան Յապպա սուչգու օլմուշ տուր:

ՊԱՐ. 6:

1 Ա է Յապպ Ա՛օսէյէ սէյլէյիպ տէտի. Պիր ճան
կիւնահ էտիպ՝ Յապպա գարշը պինամուսլուգ
էթտիքտէ, վէ գօնշուսունուն էմմանէթինի՝ եա

քենտի էլինէ Թէսլիմ օլունմուշ շէյինի՝ նա գա-
փըլմըշ շէյինի ինքնար էթտիքտէ, նա գօնշու-
սունա հիլէ էթտիքտէ։ Նախօտա զապպ օլմուշ 3
շէյի պուլուպ՝ վէ օնու ինքնար էտիպ նալան ներէ
նէմին էթտիքտէ, ատէմին ճիւմլէ էլլէտիյի շէյ-
լերին պիրինտէ կիւնահ էտէրսէ։ Ողեման կիւ- 4
նահ էտիպ սուչլու օլտուղու իչիւն՝ ճէպր իլէ գափ-
արդը շէյի՝ նա հիլէ իլէ ալտըդը շէյի՝ նա օնա
Թէսլիմ օլունան էմանէթի՝ նա պուլտուղու զայիպ
նէսնէյի կէրի վէրէ։ Նախօտա նալան ներէ նէ- 5
մին էթտիյի հէր նէսնէտէն էօթիւրիւ՝ օնու թէ-
մամէն ներինէ վէրէ, վէ օնուն իւզէրինէ պէշտէ
պիրինի գաթա. օ նէսնէ քիմին իսէ, սուչգուրպա-
նը կիւնիւնտէ օնա վէրէ։ Ա է Նապպա սուչ- 6
գուրպանընը՝ սէնին Թէրթիպինէ կէօրէ՝ քահի-
նէ սուչգուրպանը իչիւն սիւրիւչէրտէն պիր ալտը-
սըդ գօչ կէթիրէ։ Ա է քահինն օնա Նապպըն 7
հուզուրունտա քէֆարէթ էտէ. վէ օնուն՝ սուչլու
օլմադըդա էթտիյի՝ ճիւմլէ նէսնէլէրինն հէր պիրի
օնա ալ՝ փվ օլունա։

Ա է Նապպ Նօսկէ սէօյլէմիպ տէտի. Նհա- 8
բնա վէ օղուլլարընա Թէնպիհ էտիպ տէ. Պիւ-
Թիւնեանմանընն շէրիա՛թի պէտ տուր. Պու պիւ-
Թիւնեանմա՝ պիւ Թիւն կէճէ սապահ՝ աէք մէզ-
պահընն իւզէրինտէքի աԹէշտէ օլա. վէ մէզպա- 10
հընն աԹէշի օնտա եանա։ Ա է քահինն քէԹէն
գաֆթանընը կիյինէ, վէ Թէնի իւզէրինէ քէԹէն
ատըլիյինի կիյէ. վէ մէզպահընն իւզէրինտէ պիւ-
Թիւնեանմանընն աԹէշինին եագտըդը քիւլիւ
գալտըրըպ՝ մէզպահընն եանընտա գօյա։ Ա է Էս՛- 11
վապլարընը սօյունուպ՝ պաշգա Էս՛վապլար կիյի-
նէ. վէ քիւլիւ օրտուտան տիշարը պիր Թէմիզ մա-
հալէ չըգարա։ Ա է մէզպահընն իւզէրինտէքի 12

աթէղ օնտա եանա, սէօյիւնմէյէ. վէ քեահֆին հէր
տապահ՝ օնուն իւղէրինտէ օտունլար եագա, վէ օ-
նուն իւղէրինտէ պիւթիւնեանմայը տիզէ, հէմ օ-
նուն իւղէրինտէ սեղլամֆէգուրպանընըն եաղընը
13 եագա։ Քահէ՝ մէզպահըն իւղէրինտէ տայիմ
եանա. սէօյիւնմէյէ։
14 Էքմէք փէշքեշին տախի՝ շէրիաթի պուր տուր.
Օնու Հարօնուն օղուլլարը Քապպըն հուզու-
15 րունա մէզպահըն էօնիւնտէ սունալար։ Վէ ե-
վուճուր իլէ օնտան՝ էքմէք փէշքեշինին սիմիտ ու-
նունտան վէ օնուն եաղընտան՝ հէմ էքմէք փէշ-
քեշինին իւղէրինտէ օլան ճիւմլէ քիւնլիյիւնիւ
գալտըրըպ՝ եատիկեարընը Քապպա խօշ գօգու խ-
16 չիւն մէզպահտա եագա։ Վէ օնտան արթմանը
Հարօն իլէ օնուն օղուլլարը եէյէլէր. օ՝ մուգատա-
աէս մահալտէ խամուրսուզ եէնիլէ. օնու ճէմա-
17 ատ չատրըրընըն հավլիսինտէ եէյէլէր։ Քայա-
լը փէշնրիլմէյէ. օնու՝ աթէշգուրպանլարըմտանտ
օնլարա փայլարը իչիւն վէրտիմ. պու՝ կիւնաշ-
գուրպանը վէ սուչգուրպանը կիպի ատզըզէր ա-
18 զըզլը տիր։ Օնու Հարօն օղուլլարընըն ճիւմլէ
էրքէյի եէյէ, Քապպըն աթէշգուրպանլարընտան՝
ալըսիլէէրինիզէ՝ էպէտի գանուն օլա. օնլարա
հէր տօգունան՝ մուգատտէսլէնէ։
19 Վէ Քապպ Յօսէյէ սէօյլէյիպ ատտի. Հ-
Հարօնուն վէ օղուլլարընըն մէհՏ օլտուղու կիւնտէ՝
Քապպա սունաճագլարը գուրպան պուր տուր. Հ-
Ֆանընըն օն փայընըն պիր փայը սիմիտ ունու տայիմ
էքմէք փէշքեշի իչիւն՝ նաւրըսընը սապահտա վէ
21 նաւրըսընը ախշամտա։ Ֆաւաատա եաւղըլա եա-
փըլա. օնու գաւզուլմուշ կէթիրէսին, չէ էքմէք
փէշքեշինին փիշմիշ ուֆագլարընը Քապպա խօշ
22 գօգու իչիւն սունմասընը։ Վէ օնու՝ օնուն եէրինէ

օղուլլարընտան մէսհ օլունան քահէին սունա. Թապպա հպէտի գանուն իւղով պիլքիւլլէյէ հա-
գըլա։ Ա՛ յ քահէինին հէր փէշքէշի պիլ քիւլ- 23
լէյէ հագըլա. նէնիլմէյէ։
Ա՛ յ Թապպ Ա՛օսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Ա՛յհա- 24
րօնա վէ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ. Կիւնահ-
գուրպանըն շէրիա՛թի պա՛ւտուր. Կիւնահգուր-
պանը՝ պիւթիւնեանմանըն պօղազլանտըղը մա-
հալտէ՝ Թապպըն հուղուրունտա պօղազլանա. պու
ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր։ Ա՛նու՝ կիւնահգուրպանը 26
իչիւն սունան քահէին նէյէ. մուգատտէս մահալ-
տէ ճէմաա՛թ չատրըրընըն հավլ իսինտէ նէնիլէ։
Ա՛իւմլէ օնուն էթինէ տօգունան մուգատտէսլէնէ, 27
վէ օնուն գանընտան պիր էս՛վապըն իւղէրինէ
սէրփիլի՛րսէ, իւղէրինէ սէրփիլէնի մուգատտէս
մահալտէ նայգայսըն։ Ա՛ յ իչինտէ գայնա- 28
տըլտըղը դօփրագ գապ գըրըլա. ամմա էյէր պա-
գըր գապտա գայնատըլտը՛իսկ. օվուրտա սա՛ւ իլէ
եայգանա։ Ա՛նու՝ քահէինէլէրին հէր էրքէյի 29
նէյէ. պու ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր։ Ա՛ յ մուգատ- 30
տէս մահալտէ քէֆարէթ իչիւն՝ գանընտան ճէ-
մաա՛թ չատրըրընա կէթիրիլէն հէր կիւնահ գուր-
պանը՝ նէնիլմէյէ, աթէշէ եագըլա։

ՊԱՐ. 7։

Ա՛ յ սուչգուրպանընըն շէրիա՛թի պա՛ւտուր. պու՝ 1
ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր. Սուչգուրպանընը՝ պիւթիւն- 2
եանմայը պօղազլատըղըրը մահալտէ պօղազլա-
եալար. վէ գանը մէզպահըն իւղէրինէ չէփչէվրէ-
տէ սէրփիլէ։ Հէմ օնտան ճիւմլէ եաղընը՝ Եա՛- 3
նի գույրուղու վէ իչէրի էօրթէն եաղը սունա։
Ա՛ յ էքի պէօյրէքլէրի վէ օնլարըն իւղէրինտէքի 4
պէօյրիւն իւղէրինտէ օլան եաղը՝ հէմ գարա ճի-

յերին իւղերինտէ օլան աղը պէզըրգըէր իլէ գո-
5 փարա : Վ Է քահէին ընդարը մէզպահտա Իսպ-
պա ան Էհդուրպանը իչիւն եադա . պու՝ սուդգուր-
6 պանը տըր : Ընու քահէինէրտէն էր էրքէք
նէյէ , մուգատտես մահալտէ նէնիլսին . պու՝ ա-
7 զիզէր ա՛զիզի տիր : Վիւնահգուրպանը նիճէ ի-
սէ , սուդգուրպանը տա էզլէ տիր . իքիսինին շէ-
րիա՛թի պէր տիր . օնունլա քէֆարէթ էտէն քեա-
8 հինին օլա : Վ Է պէր քիմսէնին պիւթիւնեան-
մասընը սունան քահէին՝ սունտուղու պիւթիւն-
9 եանմանըն տէրիսի օ՛քահինին օլսուն : Վ Է
հէփ փուրունտա փիշմիշ՝ էհմ հէփ թաւատա վէ
սաճ իւղերինտէ եաիրլմըշ էքմէք փէշքէշի՝ օնու
10 սունան քահինին օլա : Վ Է հէր եաղըլա եօղ-
րուլմուշ՝ վէ գուրու էքմէք փէշքէշի Վհարօնուն
ճիւմլէ օղուլլարընըն օլսուն . հէր պիրինին փայը
պէր օլսուն :
11 Վ Է Իապպա սունուլաճագ սէլամէթգուրպա-
12 նընըն շէրիա՛թի պու տուր . Վչհէր օնու շի՛ւքր
իչիւն սունարսա , օ զէմանի շիւքրգուրպանը իլէ
եաղըլա եօղրուլմուշ խամուրսուզ փիտէլէր՝ վէ
եաղըլա եաղանմըշ խամուրսուզ եուֆգալար՝
13 վէ սիմիտ ունունտան եաղըլա եօղրուլմուշ գամ-
րուլմուշ փիտէլէր սունա : Վուրպանընը սէ-
լամէթլէրի իչիւն շիւքրգուրպանը իլէ փիտէլէր-
14 տէն մա՛տա՝ մայալը էքմէք սունա : Վ Է օն-
տան՝ Է՛նէ հէփ գուրպանտան պիրինի Իապպա
գալտըրմա՛ սունա . պու՝ սէլամէթգուրպանընըն
15 գանընը սէրիէն քահինին օլա : Վ Է սէլամէթ-
լէրի իչիւն շիւքրգուրպանընըն էթի՛ սունուլտու-
ղու կիւնտէ նէնիլէ , օնտան թա սապահատէք
պրաղը՛լմայա :
16 Վ Է էյէր գուրպանը ատագ եախօտ իրատէթ
գուրպանը իսէ , գուրպանը սունտուղու կիւնտէ

ՀԷՆԻԼԷ , ՎԷ ԳԱԼԱՆը ԷՐԹԷՍԻ ԿԻՒՆԱՏ ՀԷՆԻԼԷ ։
Ա Է ԳՈՒՐԱՊԱՆըՆ ԷԹԻՆԱՏՆ ԻՒՀԻՒՆՃԻՒ ԿԻՒՆԱՏ ԳԱ- 17
ԼԱՆը ԱՐԹԷՂ ՆԱԳԸԼԱ ։ Ա Է ՀՅԷՐ ՍԷԼԱՄԷԹԻՆԻՆ 18
ԳՈՒՐԱՊԱՆըՆըՆ ԷԹԻՆԱՏՆ ԻՒՀԻՒՆՃԻՒ ԿԻՒՆԱՏ ԱՒՍԼԱ
ՀԷՆԻԼԻՐՍԷ , ՄԱԳԱՊՈՒԼ ՕԼՈՒՆՄԱՂ , ՆՀԱՏ ՕՆՈՒ ՍՈՒ-
ՆԱՆԱ ԳԱՒՐՊԱՆ ՍԱՅԸԼԸՐ . ՄՈՒՐԱՏԱՐ ՏՐՐ , ՎԷ ՕՆ-
ՏԱՆ ՆԷՀՅԷՆ ՃԱՆ՝ ԳԱՊԱՀԱԹԸՆՐ ՀԷՔԷ ։ Ա Է 19
ՃԻՒՄԼԷ ՆԱՓԱՔ ՀԷՀ ՏՕՂՈՒՆԱՆ ԷԹ՝ ՀԷՆԻԼՄՀԷ ,
ԱԹՀԷՂ ՆԱԳԸԼԱ . ԱՄՄԱ ԷԹԻ՝ ՀԷՐ ՓԱՔ ՕԼԱՆ ՔԻՄ-
ԱՀ ԷԹՏՀՆ ՀԷՀ ։ Ա ՅԱՐԻՆ ՊԻՐ ՃԱՆ՝ ՔՀՆՏԻՆԱ- 20
ՓԱՔԸՂԸՂ ԻԼՂԵՐԻՆՏԷ ԻՔՀՆ՝ Ա՟ՊԱՊՂՆ ՕԼԱՆ ՍԿԼԱ-
ՄԱԹԼԷՐԳՈՒՐԱՊԱՆՐՆՏԱՆ ԷԹ ՀԷՐՍԿ , Օ՟Ղ ՃԱՆ ԳԱՎ-
ՄՐՆՏԱՆ ՀԷԼՍՔ ՕԼՈՒՆԱ ։ Ա Է ՀԷՐ ԿԷՕՆԷ ՆԱՓԱՔ- 21
ՂԸՂԱ ՏՕՂՈՒՆՄՈՒՂ ՃԱՆ՝ ԿԵՐԹՔ ԻՆՏԱՆ ՆԱՓԱՔՂԸ-
ՂՐՆԱ ԿԵՐԹՔ ՆԱՓԱՔ ՀԱՅՎԱՆԱ ԿԵՐԹՔ ՀԵՐ ԿԷՕՆԷ
ԱՀՔՐՈՒՀ ՆԱՓԱՔ ՀՀՆՏ Ա՟ՊԱՊՂՆ ՕԼԱՆ ՍԿԼԱՄԱԹ-
ԼԷՐԳՈՒՐԱՊԱՆՐՆՐՆ ԷԹԻՆԱՏՆ ՀԷՐՍԿ , Օ՟Ղ ՃԱՆ ԳԱՎ-
ՄՐՆՏԱՆ ՀԷԼՍՔ ՕԼՈՒՆԱ ։
Ա Է Ա՟ՊԱՊ Ա՟ՕՍՀՅԷ ՍԷՂՂԷՀԻՊ ՏԷՏԻ · Ա՟ՐԱԿԼ 22
ՕՂՈՒԼԼԱՐՐՆԱ ՍԷՂՂԷՀԻՊ ՏԷ · Ի՟ՒՀ ՊԻՐ ՍՂՂԸՐՐՆ ԵԱ
ԳՕՀՈՒՆՈՒՆ ԵԱ ՔՀՀՆԻՆԻՆ ԵԱՂՂՆՐ ՀՀՄՀԷՍԻՂ ։ Ա Է 24
ԷՕՂՄԻՒՀԻՒՆ ԵԱՂԸ ՀԵՄ ԵՐՐԹՂՒՄՂՐՆ ԵԱՂԸ ՀԵՐ
ԽՈՂՉՄԹԻՏԷ ԳՈՒԼԱՆՂԼԱ , ԱՄՄԱ ԱՒՍԼԱ ՕՆՏԱՆ ՀՀՄ-
ՀԷՍԻՂ ։ Ո՟ՒՐԱ ՀԵՐ ՔԻՄ՝ Ա՟ՊԱՊԱ ԱԹՀԷՂԳՈՒՐ- 25
ԳԱՆՐՆ ՍՈՒՆՈՒԼԱՆ ՀԱՅՎԱՆՐՆ ԵԱՂՐՆՏԱՆ ՀՀՐՍԿ ,
Օ ՀԷՀՆ ՃԱՆ՝ ԳԱՎՄՐՆՏԱՆ ՀԷԼՍՔ ՕԼՈՒՆԱ ։ Ա Է 26
ՃԻՒՄԼԷ ՄՀՍՔԲԱՆԼԱՐՐՆՐՂՏԱ ՀԻՀ ԳԱՆ՝ ԳՈՒՀՈՒՆ
ՕԼՈՒՆ ՏԱՎԱՐՐՆ ՕԼՈՒՆ՝ ԱՒՍԼԱ ՀՀՄՀԷՍԻՂ ։
Ի՟ՀՐ ՃԱՆ ՔԻ՝ ՀԵՐ ՆՀ ԿԷՕՆԷ ԳԱՆՏԱՆ ՀՀՐՍԿ , 27
Օ ՃԱՆ ԳԱՎՄՐՆՏԱՆ ՀԷԼՍՔ ՕԼՈՒՆԱ ։
Ա Է Ա՟ՊԱՊ Ա՟ՕՍՀՅԷ ՍԷՂՂԷՀԻՊ ՏԷՏԻ · Ա՟ՐԱ- 28
ԷԼ ՕՂՈՒԼԼԱՐՐՆԱ ՍԷՕՂԷՀԻՊ ՏԷ · Ա՟ՊԱՊԱ ՍԿԼԱ-
ՄԱԹԼԷՐԻ ԳՈՒԲԱՊԱՆՐՆԸ ՍՈՒՆԱՆ՝ Ա՟ՊԱՊԱ ԳՈՒԲԱՊ-

նըները սէլամէթլէրինին գուրպանընտան ւ էթիրէ։
30 Իսպպըն ամէնգուրպանլարընը էլի իլէ կէթիրէ.
տէօշ իլէ եաղը կէթիրէ, քի տէօշ Իսպպըն հու-
31 գուրունտա սալմա գուրպանը իչիւն սալընա։ Ա է
քնահինն եաղը մէղպահտա եադա, ամմա տէօշ՝ Ի-
32 հարօնուն վէ օղուլլարընըն օլա։ Ա է սէլամէթ-
լէրինիզ գուրպանընտան սաղ պուտու քնահինէ
33 գալընըմա գուրպանը վէրէսիղ։ Ի՛հարօնուն
օղուլլարընտան սէլամէթգուրպանընըն գանընը
վէ եաղընը քիմ սունաբսա, սաղ պուտ օնուն
34 փայը օլա։ Ո՛վ իրա սէլամէթլէրի գուրպանլա-
րընտան՝ սալմա տէօշիւնիւ հէմ գալընըմա պու-
տունու Իսրաէլ օղուլլարընտան ալտըմ, վէ օն-
լարը՝ Իսրաէլ օղուլլարընտան էպէտի գանուն
իւղուէ քնահին Ի՛հարօնուն վէ օղուլլարընա վէր-
35 տիմ։ Ի՛հարօնուն փայը հէմ օղուլլարընըն փա-
եը՝ Իսպպըն ամէնգուրպանլարընտան պու օլա,
օնլարը Իսպպա քնահինլիք էթմէյէ եադլաշ-
36 տըրըղը կիւնտէ, Ո՛վ Իսպպ օնլարը մէսհէթ-
տէյի կիւնտէ Իսրաէլ օղուլլարընտան սիլսիլէլէ-
րինճէ էպէտի գանուն տէյիւ՝ օնլարա վէրմէյէ
37 էմր էյլէտի։ Պիւթիւնեանմանընըն՝ էբմէքփէշ-
քէշինին վէ կիւնահգուրպանընըն վէ սուչգուր-
պանընըն վէ նասպլարընը վէ սէլամէթլէրգուրպա-
38 նընըն չէրիա թի պու տուր, Ո՛վ Իսպպ Մօսէյէ
Սինա տաղընտա՝ Իսրաէլ օղուլլարընա Սինա
չէօլինտէ Իսպպա գուրպանլարընը սունմաղա
պույուրտուղու կիւնտէ էմր էյլէտի։

ԳԼ. 8։

1 Ա է Իսպպ Մօսէյէ սէյլէյիպ տէտի. Ի՛հարօ-
նու՛ հէմ պէրապէրինճէ օղուլլարընը՝ վէ էս՛վապ-
լարը վէ մէսհ եաղընը վէ կիւնահգուրպանը պու-

ղայը վէ ինի գօշու վէ խամուրօուղ սէլէսինի ալ .
Ա և ճիւմլէ ճէմաաթը՝ ճէմաաթ չատրըրնըն 3
գաիւսունտա ճէմ՝ էյլէ : Իսմի Պօսի՝ Յապ- 4
պըն օնա պույուրտուղու կիպի էյլէսի . վէ ճէ-
մաաթ՝ ճէմաաթ չատրըրնըն գաիւսունտա
ճէմ՝ օլտու : Պնտէն Պօսի ճէմաաթա տէսի . 5
Յապպըն սիզի՝ էթմէք իչինն էմր էյլէսինի նէնէ
պու տուր : Ա և Պօսի Պհարօնու վէ օղուլլարը- 6
նը նագլաշտրըրպ՝ օնլարը սուինլէ նայգատը : Ա և 7
օնուն իւղէրինէ կէօմլէյի գոյուպ՝ օնա գուշաղը
գուշաթտը , վէ օնա գափթանը կիյտիրիպ՝ օնուն
իւղէրինէ էփօտու գօտու , վէ օնու էփօտուն շէ-
րիտի իլէ գուշաթտը , վէ օնու օնունլա տօնաթ-
տը : Ա և օնուն իւղէրինէ կէօյսլուլիյու գօտու . 8
վէ կէօյսլուլիքտէ Ուրիմի վէ Թումմիմ՝ գօտու :
Ա և պաշը իւղէրինէ պէօրքիս գօտու , վէ պէօր- 9
քիսն իւղէրինտէ՝ օնուն էօն զարափընտան ալ-
թուն թէնէքէյի՝ մուգատտէս թաաձի գօտու ,
Յապպըն Պօսի պույուրտուղու կիպի : Պնտէն 10
Պօսի մէսհ նաղընը այլպ՝ չատրըը վէ ճիւմլէ օն-
տա օլանը մէսհ էյլէսի . վէ օնլարը թագոիս
էյլէսի : Ա և մէզպահը օնտան նէսի քէրրէ 11
սէրիսի . վէ մէզպահը հէմ ճիւմլէ գապլարընը՝
վէ գուրնայը հէմ այաղընը՝ օնլարը թագոիս էթ-
մէք իչինն՝ մէսհ էյլէսի : Ա և մէսհ նաղընը Պ- 12
հարօնուն պաշը իւղէրինէ տէօքիպ՝ օնու թագ-
ոիս էթմէք իչինն մէսհ էյլէսի : Պնտէն Պօ- 13
սի՝ Պհարօնուն օղուլլարընը նագլաշտրըրպ՝ օն-
լարա կէօմլէքլէր կիյտիրսի , վէ օնլարա գու-
շաղ գուշաթտը , հէմ օնլարա սարըգլար սարթը ,
Յապպըն Պօսի պույուրտուղու կիպի : Ա և 14
կհնահգուրպանը պուղասընը նագլաշտրըրտը . վէ
Պհարօն իլէ օղուլլարը էլէրինի կհնահգուրպա-

15 նը պուղատսընըն պաշը իւղէրինէ գօտուլար ։ Ա է
օնու պօղաղլատը · վէ Ա նօսկ գանը ալըպ՝ փարսա-
ղըլըա չէփչէվրէ մէղպահըն պուչնուղլարը իւղէ-
րինէ գօտու , վէ մէղպահը թէմիղլէտի · վէ գանը
մէղպահըն թէմէլինէ տէօքտիւ , վէ օնուն իւղէ-
րինտէ քէփարէթ էթմէք իչիւն օնու թագտիս
16 էյլէտի ։ Ա նտէն իչէրին իւղէրինտէ օլան ճիւմ-
լէ եաղը վէ գարա ճիյէրին ալընը՝ էմ ինչի պէչ-
րէքլէրի վէ օնլարըն եաղընը ալըպ՝ Ա նօսկ մէղպա-
17 հըն իւղէրինտէ եագտը ։ Ա մմա պուղայը՝ էմ
աէրիսինի վէ էթինի վէ թէղէյինի՝ օրտունուն
ափշարըսընտա աթէշէ եագտը , Ա տապըն Ա նօսկ
18 պուչուրտուղու կիպի ։ Ա նտէն պիւթիւնեանմա
գօչունու եագլաշըրըտը · վէ Ա հարօն իլէ օղուլա-
րը էլէրինի գօչուն պաշը իւղէրինէ գօտուլար ։
19 Ա է օնու պօղաղլատը · վէ Ա նօսկ գանը չէփչէվրէ
20 մէղպահա սէրփտի ։ Ա է գօչու փարչա փարչա
էյլէտի · վէ Ա նօսկ պաշը վէ փարչալարը վէ եաղը
21 եագտը ։ Ա է իչէրի էմ փաչալարը սուիլէ
եայկատը · վէ Ա նօսկ պիւթիւն գօչու մէղպահտա
եագտը · պու՝ պիւթիւնեանմա Ա տապա խօշ գօ-
գուլու աթէշ գուրպանը տըը , Ա տապըն Ա նօսկ
22 պուչուրտուղու կիպի ։ Ա է օպիր գօչու Ե՛նէ
նամապ գօչունու եագլաշըրըտը · վէ Ա հարօն իլէ օ-
ղուլարը էլէրինի գօչուն պաշընա գօտուլար ·
23 Ա նտէն օնու պօղաղլատը · վէ Ա նօսկ օնուն գա-
նընտան ալըպ՝ Ա հարօնուն սաղ գուլաղընըն
եուսմաղը իւղէրինէ՝ վէ սաղ էլինին պաչ փար-
մաղը իւղէրինէ՝ էմ սաղ այաղընըն պաչ փար-
24 մաղը իւղէրինէ գօտու ։ Ա է Ա հարօնուն օ-
ղուլարընը եագլաշըրըպ՝ Ա նօսկ գանընտան
սաղ գուլագլարընըն եուսմաղը իւղէրինէ՝ վէ օն-
լարըն սաղ էլէրինին պաչ փարմաղը իւղէրինէ՝

հեմ օնլարըն սաղ այաղընըն պայշ փարմաղը իւ-
ղերինէ գօտու. վէ Ա՛նսէ գալան գանը չէփչէվ-
րէ մէղպահայ սէրփոփ։ Ա և եաղ իլէ գոյ- 25
րուղու վէ իչլէրին իւղէրինտէ օլան ճիւմլէ եա-
ղը՝ հեմ գարա ճկիէրին աղընը վէ լբի պէզ-
րէքլէրի վէ օնլարըն եաղընը վէ սաղ պուտու ալ-
տը. Հեմ Ղապալն Հուզուրունտա օլան խա- 26
մուրսուզ սէփէթինտէն պիր խամուրսուզ փիաէ
իլէ պիր եաղ էքմէկի փիտէսի վէ պիր եուֆկա ա-
լըպ՝ եաղլարըն իւղէրինէ վէ սաղ պուտուն իւղէ-
րինէ գօտու։ Ա և ճիւմլէսինի Ղհարօնուն էլինէ 27
վէ օղուլլարընըն էլինէ վէրիպ՝ օնլարը Ղապալն
Հուզուրունտա սալմայ գուրպանը սալտըրտը։
Ղնտէն Ա՛նսէ օնլարը էլէրինտէն ալըպ՝ մէղպահ- 28
տա պիւթիւնեանմանընն իւղէրինտէ եագտը.
պունլար նասըլ իչուն Ղապալ խօշ գօղուլու ա-
թէնգուրպանը տըր։ Ղմոի Ա՛նսէ տէօշի՛ ալըպ՝ 29
օնու Ղապալն Հուզուրունտա սալմայ գուրպանը
սալտըրտը. պու՝ նասըլն գօչունտան Ա՛նսէնին
փայը օլտու, Ղապալն Ա՛նսէյէ պույուրտուղու
կիպի։ Ղնտէն Ա՛նսէ մէհ եաղընտան վէ մէղ- 30
պահընն իւղէրինէ օլան գանտան ալըպ՝ Ղհարօ-
նուն իւղէրինէ Հեմ օնուն էս՛ վապլարը իւղէրինէ՝
վէ պիւէսինճէ օղուլլարընըն իւղէրինէ Հեմ օ-
ղուլլարընըն էս՛ վապլարը իւղէրինէ սէրփոփ. վէ
Ղհարօնու Հեմ էս՛ վապլարընը՝ Հեմ օնունըա պիւէ
օնուն օղուլլարընը վէ օղուլլարընըն էս՛ վապլարը-
նը թագսիս էյլէտի։ Ղմոի Ա՛նսէ Ղհարօնա վէ 31
օղուլլարընա տէփի. Ղմի՛ ճէմաաթ չատրընըն
գափուտունտա գայնատըն, վէ օնու օրատա՝ նաս-
պէն սէյէսինտէ օլան էքմէքլէր իլէ եէյին. օնլա-
րը՝ Ղհարօն վէ օնուն օղուլլարը եէսինլէր տէյիւ
էմր էթտիյիմ կիպի։ Ա և էթտէն Հեմ էքմէք- 32

33 տէն արթանը՝ աթէշէ հագրն: Ալ է ճէմաաթ
չատրըրնըն գափուսունտան նէտի կիւն չը գման,
թա նապըրնըզ կիւնլէրինին սօն կիւնիւնէտէք.
34 զերա նապըրնըզ նէտի կիւնտէ օլուր: Պուկիւն
էթմէյի կիտի՝ սիզէ քէֆարէթ էթմէք իչիւն՝
35 Թապպ պէօյլէ էթմէյէ էմր էյլէտի: Ամեն կիւն-
տիւզ վէ կէճէ նէտի կիւն ճէմաաթ չատրըրնըն
գափուսունտան օթուրապըզ, վէ Թապպըն թէն-
պիհլէրինի պէքլէյէսիզ, քի էօլմէյէսիզ. զերա
36 պէօյլէ էմր օլունտում: Ամեն Եհարօն իլէ օ-
ղուլլարը՝ Թապպ Մօսէնին վասդասը իլէ ճիւմլէ
էմր էյլէտիյինի էթտիլէր:

ՊԱՐ. 9:

1 Ալ է օլտու քի սէքիզնճի կիւնտէ՝ Մօսէ Եհա-
րօնու վէ օնուն օղուլլարընը հէմ Խարաէլին խէթի-
2 արլարընը չաղըրտը. Ալ է Եհարօնա տէտիր
Վէնտիկ կիւնահգուրպանը իչիւն պիր սըղըր
եավրուսու պուզաղը՝ վէ պիւթիւնեանմա իչիւն
պիր գօչ ալ. այրպսըզ օլալար. վէ Թապպըն հու-
3 զուրունտա սօն: Ալ է Խարաէլ օղուլլարընա
սէօյլէյիւպ տէ. Կիւնահգուրպանը իչիւն քէչի-
լէրտէն պիր էրքէճ՝ վէ պիւթիւնեանմա իչիւն պիր
պուզաղը վէ պիր գուզու ալըն. պիր նըլըզ՝ այրպ-
4 սըզ օլալար: Էմ սէլամէթգուրպանը իչիւն
Թապպըն հուզուրունտա գուրպան էթմէյէ պիր
պուղա վէ պիր գօչ՝ վէ եաղըլա նօղրուլմուշ էք-
մէքփէշքէշի ալտըղ. զերա պու կիւն Թապպ սի-
5 զէ կէօրիւնէճէք սիր: Ամեն Մօսէնին էմր էթ-
տիյինի ճէմաաթ չատրըրնըն էօնիւնէ կէթիրտի-
լէր. վէ պիւթիւն ճէմաաթ եաղըլաշըպ՝ Թապպըն
6 հուզուրունտա տուրտուլար: Ալ է Մօսէ տէտի.
Թապպըն պու պույուրտուղու նէսնէյի էյլէյին, վէ

Թագաւորն ի զղեկին սիզէ կէօրիւնէճիք տիր։ Ա է 7
Ասէ Տէրոջնա տէտի. Ես զպահա եագլաշ, վէ
քէնտի կիւնահգուրպանդըր հէմ պիւթիւնեան-
մանը էյլէ, վէ քէնտին իչիւն հէմ գաւմ իչիւն
քէֆարէթի էյլէ. հէմ գաւմդն գուրպանդըր էյլէ,
վէ ընդար իչիւն քէֆարէթի էյլէ, Թագաւորն պույ-
ուրտուդու կիպի։

Ոմոի Տէրոջ մէզպահա եագլաշդը, վէ քէն- 8
տիսի իչիւն օլան կիւնահգուրպանդը պուղաղըլ
պօղալտատը։ Ա է Տէրոջնուն օղուլլարը գնա 9
գանդ եագլաշդրդըլար. վէ ա՛ փարմաղդնը գանա
պաթրըդ՝ մէզպահդն պույնուդլարընա գօտու,
անտէն գանը մէզպահդն թէմէլինէ տէօքտիւ։
Անտէն կիւնահգուրպանդընտան եաղը վէ պէօյ- 10
րէքլէրի վէ գարա ճիչէրտէն աղը մէզպահտա
եագտը, Թագաւորն Աստէյ պույուրտուդու կիպի։
Ա է էթի հէմ տէրկի օրտունուն տիշարըսընտա 11
աթէշէ եագտը։ Անտէն պիւթիւնեանմայը պօ- 12
ղալտատը. վէ Տէրոջնուն օղուլլարը գանը գնա
թէսկի՛մ էթի տիլէր, վէ գնու մէզպահդն իւզէրինէ
չէփչէվրէ սէրփտի։ Հէմ գնա պիւթիւնեան- 13
մայը փարշալարը իլէ վէ պաշը իլէ թէսկի՛մ էթ-
տիլէր, վէ մէզպահդն իւզէրինտէ եագտը։ Ա է 14
իչէրի հէմ փաշալարը նայդպսիպ՝ պիւթիւնեան-
մանդն իւզէրինտէ մէզպահտա եագտը։

Անտէն գաւմդն գուրպանդընը եագլաշդրդտը, 15
վէ գաւմ իչիւն կիւնահգուրպանը օլան էրքէճի
աղտը, վէ գնու պօղալտայդպ՝ գնու կիւնահգուր-
պանը էյլէտի, էվվէլքի կիպի։ Ա է պիւթիւն- 16
եանմայը եագլաշդրդտը, վէ ա՛տէթ իւզրէ էյլէ-
տի։ Անտէն էքմէքփէշէքչիլնի եագլաշդրդտը, 17
վէ գնտան ավուճունու տօղտուրուպ՝ մէզպահդն
իւզէրինտէ եագտը, սապահ պիւթիւնեանմասդն-
տան մա՛տա։ Ա է գաւմդն սէլամէթգուրպանը 18

օլան պուղայը վէ գօչու պօղազլատը· վէ Ա֊հարօ֊
նուն օղուլլարը օնա գանը թէսլի՛մ էյլէտիլէր, վէ
օնու մէղահըն իւղերինէ չէփչէվրէ սերփտի:
19 Ա֊ է պուղատան եաղլարը՝ հէմ գօչտան գույրու֊
ղու վէ իչ եաղլարը վէ պէօյրէքլերի վէ գարա ճի֊
20 կէրին աղընը վէրտիլէր: Ա֊ է եաղլարը տէօշէ֊
րին իւղերինէ գօտուլար, անտէն եաղլարը մէղ֊
21 պահտա եագտը: Ա֊ է տէօշէրի հէմ սաղ պու֊
ատու՝ Ա֊հարօն Ա֊ապպըն հուղուրտունտա սալմա
գուրպանը սալտը, Ա֊օսէնին պույուրտուղու կի֊
պի:
22 Ա֊նտէն Ա֊հարօն էլինի գաւմա տօղրու գալտըր֊
ատը, վէ օնլարը միւպարէքլէտի· վէ կէնահգու֊
պանընը հէմ պիւթիւնանմայը վէ սէլամէթ֊
23 գուրպանընը էյլէմէքտէն էնտի: Ա֊նտէն Ա֊ռա֊
իլ Ա֊հարօն ճէմաա֊թ չատրընա կիրտի, վէ չը֊
գըպ՝ գաւմը պէրէքէթլէտիլէր· վէ Ա֊ապպըն ի՛ղ֊
24 ղէթի ճիւմլէ գաւմա կէօրիւնտիւ: Ա֊ է Ա֊ապ֊
պըն հուղուրտունտան աթէչ չըգըպ՝ մէղահըն
իւղերինտէ օլան պիւթիւնանմայը վէ եաղլարը
եագտը· վէ պիւթիւն գաւմ կէօրիւքտէ, հայ֊
գըրըպ՝ եիւղի՛ւ գօյու գափանտըլար:

ՊԱՐ. 10:

1 Ա֊ է Ա֊հարօնուն օղուլլարը Նատապ վէ Ա֊պի֊հու
հէր պիրի պուխուրտանընը ալըպ՝ օնլարա աթէչ
գօտուրլար· վէ օնուն իւղերինէ պուխուր գօյուպ՝
Ա֊ապպըն հուղուրտունա՝ օնլարա էմր էթմէտիյի֊
2 ետտա աթէչ սունտուլար: Ա֊ է Ա֊ապպըն հուղու֊
րտունտան աթէչ չըգըպ՝ օնլարը թէլէֆ էթտի, վէ
3 Ա֊ապպըն հուղուրտունտա էօլտիլէր: Ա֊մմի Ա֊ռ֊
սէ Ա֊հարօնա տէտի· Ա֊ապպըն սէօյլէյիպ՝ տէտիյի
պու֊տուր· Պանա եագլաշանլարտան թագտըլէ֊
նէճէկիմ, վէ ճիւմլէ գաւմըն հուղուրտունտա ի՛ղ֊

զէթլէնէձէյիմ . վէ Ա՛հարօն սիւքիւթ էթտի ։
Ընտէն Ա՛օսէ՝ Ա՛հարօնուն ա՛մուճասը Իւզիէլին 4
օղուլլարընը՝ Ա՛իհաէլի վէ Էլսափանը չաղըրտը ,
վէ օնլարա տէտի . Ախագլաշըն , գարընտաշլարը-
նըզը Ա՛նգտէսէնին էօնիւնտէն օտուունուն տիշա-
րըսընա գալտըրըն ։ Ա՛ է օնլար եագլաշտը , վէ 5
Ա՛օսէնին տէտիյի կիպի՝ օնլարը գափխանըլարը
իլա օտուտուան տիշարը գալտրըտըլար ։ Ընտէն 6
Ա՛օսէ Ա՛հարօնա վէ օնուն օղուլլարը Իչէ՛զարա
վէ Վհամարա տէտի . Պաշընըզը ա՛չման , վէ էս՛-
վապլարընըզը եըրթման , քի էօլմէյէսիզ , հէմ
ճիւմլէ ձէմա՛թըն իւզէրինէ ղազապ կէլմէյէ .
ա՛մմա ճիւմլէ Խարաէլ էվի գարընտաշլարընըզ՝
Իապպըն եագտըզը եանդընտա ազլասընլար ։ Ա՛իզ 7
իսկ ձէմա՛թ չատրըրընըն գափուտունտան չը՛գ-
ման , քի էօլմէյէսիզ . ղէրա Իապպըն մէհ եա-
զը իւզէրինիզտէ տիր . իմտի օնլար Ա՛օսէնին տէ-
տիյի կիպի էյլէտի ։
Ա՛ է Իապպ Ա՛հարօնա սէօյլէյիպ տէտի . 8
Ձ՛էմա՛թ չատրըրնա կիրտիյիսիզտէ՝ կէրէք 9
սէն կէրէք օղուլլարըն պէրապէրինճէ՝ շարապ
վէ սէրհօշ էտիճինէմանէ իչմէն , քի էօլմէյէսիզ .
պո՛՝ սիւսիյէնիզճէ էպէտի գանուն օլա . Իա՛ 10
քիմ՝ մուգատաէս իլէ մէքրուհուն արասընտա ,
հէմ նաիպաք իլէ փաքրն արասընտա այլըտ է-
տէսիզ . Հէմ Խարաէլ օղուլլարընա՝ Իապպ օն- 11
լար իչհուն Ա՛օսէնին եէտիյէ սէօյլէտիյի ճիւմլէ
գանուունլարը էօյրէտէսիզ ։
Իմտի Ա՛օսէ՝ Ա՛հարօնա վէ օնուն գալան օ- 12
ղուլլարը Իչէ՛զարա վէ Իվհամարա տէտի . Իապ-
պըն ամէղգուրպանլարընտան արթան փէշքէշի
ալըն , վէ մէզպահլըն եանընտա՝ խամուրտուզլար
իլէ եէյին . ղէրա պու՝ ա՛զիզէր ա՛զիզի տիր ։

13 Ա է օնու մուգաստես մահալտե նէյին. չիւն պու՝
Թագպըն ամէնգուրպանլարընտան սէնին հագ-
գըն վէ օղուլլարընըն հագգը տըր. զիրա պէջլէ
14 էմր օլունտում: Ա է սալընմըշ տէօշիւ հէմ գալ-
մըրմըշ պուտու՝ սէն վէ պէրապէրինճէ օղուլ-
լարըն վէ գըզլարըն փաք մահալտե եէյէսիզ.
զիրա օ՝ Իսրաէլ օղուլլարընըն սէլամէթգուր-
պանլարընտան սէնին հագգըն՝ վէ օղուլլարընըն
15 հագգը իչիւն վէրիլմիշ տիր: Գալմըրմըշ պու-
տու վէ սալընմըշ տէօշիւ՝ իչ նահըլըն ամէնգ-
ուրպանլարը իլէ՝ Թագպըն Հուզուրունտա սալ-
մա փէշքէշի սալմագ իչիւն կէթիրէլէր. վէ Թագ-
պըն էմրինէ կէօրէ սէնին՝ վէ պէրապէրինճէ օ-
ղուլլարընըն օլա, էպէտի գանուն իւղէ:
16 Իմոի Ա՛նսէ կիւնահգուրպանը քէչկի տիգ-
գաթի իլէ սրատը, վէ իչինէ նանմըշ իտի. օլաէմ
Եչէազարա հէմ Իթամարա՝ Հարօնուն գա-
17 լան օղուլլարընա էօրքէլէնիպ տէտի. Գիէ սէ-
պէպտէն կիւնահգուրպանընը մուգաստես մա-
հալտե նէմէտինիզ. զիրա պու՝ ա՛զիզլէր ա՛զիզի
տիր, վէ օնու՝ ճէմաաթընըն նարամազըղընը գալ-
մըրմագ իչիւն՝ Թագպըն Հուզուրունտա օնլար
իչիւն քէֆարէթի հէմէչէ սիզէ վէրմիշ տիր:
18 Իչինէ օնուն գանը Ա՛նգտէսէնին իչինէ կէթի-
րիլմէտի. օնու՝ պույուրտուզում կիւպի էլպէթթէ
19 Ա՛նգտէսէտէ նէմէզի՛իտինիզ: Ա է Հարօն
Ա՛նսէյէ տէտի. Իչինէ պու կիւն կիւնահգուր-
պանընը վէ պիւթիւնէնանմայը Թագպըն Հուզու-
րունտա սունտուլար, վէ պաշընա պէջլէ իչլէր
կէլտի. նա պու կիւն կիւնահգուրպանընը նէսէ
իտիմ, Թագպըն նազարընտա խօշ կէօրիւնմի-
20 միւ իտի: Ա է Ա՛նսէ պու-նու իչիւնճէ, նա-
զարընտա խօշ կէօրիւնտիւ:

ԳԼՈՒԽ 11։

Ա֊ Է Թագոր Անսէյե վէ Ա֊հարօնա սէօյլէյիպ՝ 1
ծելարա տէտի· Խարաէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ 2
ասէյին· Ինէրին իւզէրինտէ օլան ճիւմլէ տէօրթ
այագլըլարտան նէյէճէյինիզ հայվանլար պուն֊
լար տըր· Էր դըրնաղը չաթալ՝ վէ նարդզ 3
դըրնագը օլարագ՝ կէվիշ կէթիրէն տէօրթ ա֊
նագը օլանը նէյէսիզ։ Ընճագ՝ կէվիշ կէթիրէն֊ 4
աէն վէ դըրնաղը չաթալ օլանտան՝ պունլարը
նէմէյէսիզ· Տէվէյե· զէրա օ՝ կէվիշ կէթիրիր
իսէտե, դըրնաղը չաթալ տէյիլտիր, պու՝ սիզէ
նաիփաք օլա։ Ա֊ է ատա գավշանընը· զէրա օ՝ 5
կէվիշ կէթիրիր, ամմա նարդզ դըրնագը տէյիլ,
պու սիզէ նաիփաք օլա։ Ա֊ է գավշանը քի օ՝ 6
կէվիշ կէթիրիր, լաքին դըրնաղը չաթալ տէ֊
կիլ, պու սիզէ նաիփաք օլա։ Ա֊ է տօնկուզու, 7
քի օնուն դըրնաղը չաթալ՝ հէմ օ նարդզ դըրնագ֊
ը խէտե, կէվիշ կէթիրմէ֊զ, պու՝ սիզէ նաիփաք
օլա։ Պունլարընը էթինտէն նէմէյէսիզ, վէ 8
լէշլէրինէ տօգունմայասըզ· օնլար սիզէ նաիփաք
օլա։

Ա֊ուլարտա ճիւմլէ օլանլարտան պունլարը նէ֊ 9
նէսիզ· Ա֊ուլարտա՝ տէնիզլէրտէ վէ չայլարտա
հէփ գանատը վէ փուլու֊ օլանը՝ օնու֊ նէյէսիզ։
Ա֊ է տէնիզտէ հէմ չայլարտա օլան ճիւմլէ գա֊ 10
նատսըզ վէ փուլսուզ օլանլար՝ սիզէ սուլարընը
ճիւմլէ պէօճէյինտէն վէ սուլարտա օլան ճիւմլէ
ճանլու հայվանատան մէքրուհ օլալար։ Ամմի 11
օնլար սիզէ մէքրուհ օլա· էթլէրինտէն նէմէյէ֊
սիզ, վէ լէշլէրինտէն իքրահ էտէսիզ։ Ա֊ու֊ 12
լարտա օլան ճիւմլէ գանատսըզ վէ փուլսուզ օ֊
լան՝ սիզէ մէքրուհ օլա։

13 Ա՛յ գուշարտան մէքրուհ գութաձաղընըզ
պունլար տըր· օնլար ևէնիլմէյ, մէքրուհտուբ-
լար· Վարթալ վէ դավշանճիլ վէ տէնիզ գաթ-
14 թալը, Ա՛յ ագպապա՝ վէ չայլագ ճինսինճէ,
15 Ա՛յ ճիւմլէ գուղղուն ճինսինճէ, Ա՛յ տէվէ
գուշու վէ պայգուշ վէ գուգու գուշու՝ վէ տօղան
17 ճինսէրինճէ, Ա՛յ ույու գուշու վէ գարապա-
18 թագ վէ մարթի, Ա՛յ թոյ վէ գաշղագճը վէ
19 րահամ, Ա՛յ լէյլէք Ա՛ն պալըգչին ճինսինճէ՝
վէ պուպու գուշու վէ կէճէ գուշու·
20 Պիւթիւն տէօրթ այագ իւզէրինէ եիւրիւր
21 ուչան պէօճէք սիզէ մէքրուհ օլա· Ա՛նճագ
պունլարը եէյսիզ· Ա՛իմլէ տէօրթ այագ իւ-
զէրինէ եիւրիւր ուչան պէօճէքլէրտէն եէրին
իւզէրինտէ սըչրամագ իչինն այագլարը իւզէ-
22 րինտէ պուտու օլանլարը· Ա՛նլարտան պաան-
լարը եէյսիզ· Ա՛եբիրկէյի ճինսինճէ՝ վէ ճէտ-
ճէտի ճինսինճէ՝ վէ հարդօլի ճինսինճէ՝ վէ օթ-
23 պէօճէյինի ճինսինճէ· Ա՛ննա հէր գալան տէօրթ
24 այագը ուչան պէօճէք՝ սիզէ մէքրուհ օլա· Ա՛նաի
պունլարըա մուտտարլանըրսընըզ· հէր օնլարըն
լէշինէ տօգունան՝ ախշամտաէք նաիւաք օլա·
25 Ա՛յ հէր օնլարըն լէշինի գալտըրան՝ էս՛վապա-
րընը եայգայա, վէ ախշամտաէք նաիւաք օլա·
26 Ա՛իմլէ տէօրթ այագլարըի՝ օնլարըն դըրնաղը
չաթալ իսէտ՝ նարըզ դըրնաղը տէյիլ վէ կճ-
վիշ կէթիրմէզլէր, օնլար սիզէ նաիւաք օլա· օն-
լարա հէր տօգունան՝ նաիւաք օլուր·
27 Ա՛յ ճիւմլէ տէօրթ այագ իւզէրինտէ եէ-
բիւյէն ճանաւարլարտան՝ ավուճլարը իւզէրին-
ա՛ հէվ եիւրիւյէնլէր՝ սիզէ նաիւաք օլաըար·
հէր օնլարըն լէշինէ տօգունան՝ ախշամտաէք
28 նաիւաք օլա· Ա՛էմ լէշլէրինի գալտըրան՝ էս՛-

վասլարընը նայդայա, վէ ախշամատէք նափաք
օլա. պունլար սիզէ նափաք տըր։
Ա է եէրին իւզէրինտէ թէփրենէնլէրին ա- 29
րտասընտա՝ պունլար սիզէ նափաք օլա. Կէչին-
ճիք վէ սըչան՝ վէ գափլըպաղը ճինսինճէ, Ա է 30
քէչէր վէ վէրլի վէ քէօսթէպէք վէ քէրթէն-
քէչէ վէ գամըն։ Հիւմէ թէփրենէնլէրին 31
արտասընտա՝ սիզէ նափաք օլան պունլար տըր.
հէր ծնլարըն էօլիւսինէ տօգունան՝ ախշամա-
տէք նափաք օլա։
Ա է ծնլարըն էօլիւսիւ հէր հանկը շէյին իւս- 32
թինէ տիւշէրսէ, հէր նէ կէօնէ աղաճ գապը
եա էօ՛վապ եա տէրի եա չիւլ՝ իշէ գուլլանը-
լան հէր նէ կէօնէ գապ իսէ, նափաք օլա. օ՝
սուչա կիրէ, վէ ախշամատէք նափաք օլա, ան-
տէն թէմիզ սայըլա։ Ա է պունլարըն պիրի հէր 33
հանկը գօփրագ գապըն իչինէ տիւշէրսէ, իչինտէ
հէր նէ վարըսա նափաք օլա, ծնու տա գրրա-
սըզ։ Հէր նէնիր գաա՛մ քի՝ ծնուն իւզէրինէ 34
պէօյլէ սու կէլիր՝ նափաք օլա. վէ հէր պէօյլէ
գապտա օլան ճիւմլէ իչլիր իչքի՝ նափաք օլա։
Ա է հէր շէյքի՝ ծնուն իւզէրինէ պունլարըն 35
լէշի՛ տիւշէր՝ նափաք օլա. փուրուն օլսուն օճագ
օլսուն՝ կըզըլա. պունլար նափաք տըր, վէ սիզէ
նափաք օլալար։ Ումմա սու պիրիքինթիսի՝ պուն- 36
կար վէ գոյու փաք օլա. անճագ ծնլարըն լէշինէ
տօգունան՝ նափաք օլա։ Ա է էչէր ծնլարըն լէշի 37
պիր էքիլէճէք էքին թօխտումնուն իւզէրինէ
տիւշէրսէ, փաք օլա։ Ումմա էչէր էքինին իւզէ- 38
րինէ սու գօնդումուշ իքէն՝ ծնուն իւզէրինէ ծն-
լարըն լէշի տիւշէրսէ, օ սիզէ նափաք օլա։
Ա է նէչէճէյինիզ Հայվանլարտան պիրի հօ- 39
լիւսէ, ծնուն լէշինէ տօգունան՝ ախշամատէք

40 նափաք օլա։ Ա՛ւ ընուն լըշինտէն ևէյէն՝ էա՛-
վապընը՛ եայդայա՛, վէ ախշամատէք նափաք օ-
լա. վէ լըշինի գալարրան՝ էա՛վապարընը՛ եայ-
դայա՛, վէ ախշամատէք նափաք օլա։
41 Ա՛ւ ևէր իւղէրինէ սիւրթիւնէն հէփ պէօ-
42 ճէք՝ մէրրուհ տուր. օլ ևէնմէյէ։ Լէր իւղէ-
րինէ ճիւմլէ սիւրթիւնէն պէօճէքլէրտէն հէր
գարնը իւղէրինէ նիւրիյէնի՛ վէ հէփ տէօրթ
այագտա կէղէնի՛ ճիւմլէ չօգ այագլը օլանլարա
վարընճա ևէմէյէսիլ. պէրա մէրրուհ տուրլար։
43 Սիւրթիւնէն պէօճէքլէրիլէ ճանլարընըզը մէր-
րուհ էթմէն, նէտէ օնլար իլէ մուբաարլանըզ՝
քէնտիլէրինիզի նափաք էտին։
44 Օ՛իրա Ա՛լլահընըզ Բապպ պէն իմ. իմոի
մուգաատէսլէնիպ՝ մուգաատէս օլուն. պէրա պէն
մուգաատէս իմ. վէ ևէր իւղէրինէ հիչ պիր
սիւրթիւնէն պէօճէք իլէ ճանլարընըզը մուր-
45 տարլաման։ Օ՛իրա պէն սիզին Ա՛լլահընըզ
օլմագ իչուն՝ սիզի Ա՛ընը տէյարրնտան չըգա-
րան Բապպ պէնիմ. իմոի մուգաատէս օլուն,
46 չիւն պէն մուգաատէս իմ։ Տէօրթ այագլըլար՝ վէ
գուշլար՝ վէ սուլարտա թէկրէնէն ճիւմլէ ճան-
լը Հայվան՝ վէ ևէր իւղէրինէ սիւրթիւնէն հէր
47 Հայվան հագգընտա՝ շէրիա՛թ պիւ տուր։ Թա՛-
քիմ՝ փաք իլէ նափաք արասընտա՝ վէ ևէնէճէք
Հայվան իլէ ևէնմէյէճէք Հայվան արասընտա
այըրտ էտէսիզ։

ՊԼԸ 12։

1 Ա՛ւ Բապպ Աօսէյէ սէյլէյիպ տէտի. Խարա-
էլ օղուլլարընա սէյլէյիպ տէ. Պիր գարը կէպէ
գալըպ՝ էրքէք տօղուրտուգտա, նէտի կիւն նա-
փաք օլա. Հայղընտա այըրմասընըն կիւնլէրինէ

կէօրէ նափաք օլա։ Ա՛ֆ սէքիզնճի կիւնտէ 3
չօճա՛ղա՛ն զուլֆէսինին էթի սիւննէթ օլունա։
Ընտէն գարը փաբլանմասընըն գանըլըլա օ- 4
թուզ իւչ կիւն օթուրա. վէ թա փաբլանմասը-
նըն կիւնլէրի թէմամ՝ օլունճէյէտէք, հիչ ա-
լա մուգատտէս նէմնէյէ տօգունմայա, նէտէ
Աղատէսէյէ կիրէ։ Ըմմա էյէր գըզ տօղու- 5
բուրսա, այրըլմասընա կէօրէ իքի հաֆթա նա-
փաք օլա, վէ ալթմըշ ալթը կիւն փաբլանմասը-
նըն գանըլըլա օթուրա։ Ա՛ֆ էյբէք էվլատ 6
նա գըզ էվլատ իչիւն փաբլանմասընըն կիւնլէրի
թէմամ՝ օլտուգտա, քեահինէ՝ ճէմաաթ չատը-
րընըն գափտասընտա պիւթիւնեանմա իչիւն պիր
էրլէգ պիր գուզու՝ վէ կիւնահգուբպանը իչիւն
պիր կէօյէրճին փալազը՝ նա պիր գումրու կէ-
թիրէ։ Ա՛ֆ օ՝ օնու Իապպըն Հուզուրունտա 7
սունուպ՝ օնա քէֆարէթ էտէ, վէ գանընըն ագ-
մասընտան փաբլանա։ Ըչբէք նա գըզ էվլատ
տօղուրանըն շէրիա՛թի պու տուր։ Ա՛ֆ էյէր 8
գուզու կէթիրմէյէ էլի նէթմէ՛զսէ, իքի գումրու
նա իքի կէօյէրճին փալազը ալա, պիրինի պիւ-
թիւնեանմա՝ վէ օպիրինի կիւնահգուբպանը ի-
չիւն, վէ քեահին օնա քէֆարէթ էտէ, վէ փաբ-
լանա։

ՊԱՐ՝ 13։

Ա՛ֆ Իապպ Ա՛նսէյէ՛ վէ Ը՛հարօնա սէօյլէյիպ 1
տէ՛մի. Պիր ատէմին թէնինին տէրիսինտէ շիշ 2
նա ույուզ նա փարլագ պէնէք օլուպ՝ թէնինին
տէրիսինտէ ճուտամ ի՛լէթի կիպի վագը՝ օլուր-
սա, օլ տէմ քեահին Ը՛հարօնա՝ նա օնուն քեա-
հին օլան օղուլլարընըն պիրինէ կէօթիւրիւլէ։
Ա՛ֆ քեահին թէնին տէրիսինտէ ի՛լէթի կէօ- 3

րէ, վէ էյէր ի՛լլեթաէքի գըլլար պէյազա տէօ-
նիւպ՝ ի՛լլեթ կէօսթէրիշտէ թէնին տէրիսինտէն
տէրին խսէ, ճուտամ ի՛լլեթի տիր. վէ քահէին
4 օնու կէօրտիւքտէ՝ օնու նափաք պիլտիրէ։ Ա՛մ-
մա էյէր թէնին տէրիսինտէ փարլագ պէնէք ա՛գ
օլուպ՝ կէօրինիւշտէ տէրիտէն տէրին տէյիլ ի-
սէ, գըլլ տէ պէյազա տէօնիմէտի խսէ, օլտէմ
5 քահէին ի՛լլեթլիյի եէտի կիւն գափայա։ Ա՛ն-
տէն քահէին եէտինճի կիւնտէ օնա պագա, վէ
կէօրիւրսէ քի՝ իշթէ ի՛լլեթ տուրույօր, ի՛լլեթ
տէրիյէ նայըլմամըշ, օլտէմ քահէին օնու եէտի
6 կիւն տահա գափայա։ Վ է քահէին օնա թէք-
բար եէտինճի կիւնտէ պագտըգտա, իշթէ ի՛լլեթ
սօլմա՛ուշ՝ հէմ ի՛լլեթ տէրիտէ նայըլմամըշ խսէ,
օ՛լտէմ քահէին օնու փաք պիլտիրէ. պու՝ ույուզ
տուր. իմմի օ՝ էս՛վապլարընը նայդայա, վէ փաք
7 օլա։ Ա՛մմա էյէր փաքլամմասը իչիւն քահ-
հինտէն պագըլտըգտան սօնկրա ույուզ մա՛ռթվա-
գան տէրիյէ նայըլըրսա, քահէին օնա թէքբար
8 պագա։ Վ է քահէին պագտըգտա, իշթէ ու-
ւուզ տէրիյէ նայըլմըշ խսէ, օլտէմ քահէին օ-
նու նափաք պիլտիրէ, պու՝ ճուտամ տըր։
9 Պի՛ր ատէմտէ ճուտամ ի՛լլեթի օլտուգտա, օլ՝
10 քահէինէ կէօթիւրիւլէ։ Վ է քահէին պագա,
վէ իշթէ տէրիտէ պէյազ շէ՛ճ վա՛ր՝ վէ գըլը
պէյազա տէօնտէրսէ՝ վէ շիշտէ սաղ էթ նէշա-
11 նը վա՛ր խսէ, Պու՝ օնուն թէնինին տէրիսինտէ
էսքիմիշ ճուտամ տըր. իմմի քահէին օնու նա-
փաք պիլտիրէ, օնու գափամմայա. զիրա նա-
փաք տըր։
12 Վ է էյէր ճուտամ տէրիտէ մա՛ռթվագան փի-
լիսլէնտի խսէ, վէ ճուտամտան ի՛լլեթլի օլանըն
ճի՛ւմլէ տէրիսինի՝ պաշընտան թա այագլարընա՝

Եաւնի քահինին կէօղլէրինին ճիւմլէ կէօրտիւ-
կիւ նէրի գափլատը իսկ· Ա է քահին կէօ- 13
րիւրսէ քի՝ իշլէմ ճուտամ ճիւմլէ Թէնինի գափ-
լամըշ տըր, օղլման ի՛լլէթլէյի փաք պիլտիրէ·
պիւսպիւթիւն պէյազա տէօնտիւ· օ փաք տըր։
Ա՛մմա օնտա տիրի էթի կէօրիւնտիւյիւ կիւնտէ՝ 14
օ նափաք օլա։ Ա է քահին տիրի էթի կէօր- 15
տիւքտէ, օնու նափաք պիլտիրէ· տիրի էթ՝ նա-
փաք տըր· ճուտամ տըր։ Ա՛յսօնա տիրի էթ 16
Թէպտիլ օլուպ՝ պէյազա տէօնէրսէ, օլտէմ
քահինէ կէլէ· Ա է քահին օնա պագտըղտա, 17
իշլէմ ի՛լլէթ պէյազա տէօնտիւ իսկ, օլտէմ
քահին ի՛լլէթլէյի փաք պիլտիրէ, օ փաք տըր։
Ա է Թէնին տէրիսինտէ չըպան օլուպ՝ սա- 18
ղալըղտա, Ա է չըպանըն նէրինտէ ագ շիշ՝ 19
նա պէյազ գըղըլճա փարլագ պէնէք օլտուղտա,
օլտէմ քահինէ կէօսթէրիլէ։ Ա է քահին 20
պագա՝ վէ իշլէմ տէրիտէն ալչագ կէօրիւնիւր՝ վէ
գըլ պէյազա տէօնտիւ իսկ, օլտէմ քահին օ-
նու նափաք պիլտիրէ· պու՝ չըպանտա պիթմիշ
ճիւտամ ի՛լլէթի տիր։ Ա է էյէր քահին կէօ- 21
րիւրսէ քի՝ իշլէմ օնտա ագ գըլ նօգ, վէ տէրի-
տէն ալչագ տէյիլ՝ ամմա օ սօլմիւշ տուր, օլտէմ
քահին օնու նէտի կիւն գափայա։ Ա է էյէր 22
տէրիտէ մուԹլաղան նայը լմիշ իսկ, օլտէմ քա-
հին օնու նափաք պիլտիրէ· պու՝ ի՛լլէթ տիր։
Ա՛մմա փարլագ պէնէք նէրինտէ տուրուպ՝ նայ- 23
ը՛լմատը իսկ, չըպանըն աղմասը տըր· իմտի քա-
հին օնու փաք պիլտիրէ։
Ա՛յա Թէնին տէրիսինտէ ամէշ նանըղը օլուպ՝ 24
նանըղըն տիրի էթինտէ գըղըրմըշ նա աղարմըշ
պէյազ փարլագ պէնէք օլտուղտա, Վ՛քահին 25
օնա պագտըղը՛ գէմման, իշլէմ փարլագ պէնէքտէ

գըլ պէյազայ տէօնտիւ՝ վէ տէրիտէն տէրին կէօ-
բիւնիւբ խսէ , պու՝ նանըգտա պիճմիշ ճիւտամ
տըր , վէ քահնին օնու նափաք պիլտիրէ . օ՝ ճիւ-
26 տամ ի՛լլէթի տիր : Ա՛մմա էյէր քահնին օնա
պագտըգտա , իշլէթ փարլագ պէնէքտէ գըլ ագ
տէյիլ՝ վէ տէրիտէն տէրին տէյիլ՝ անճագ օ սօլ-
մուշ խսէ , օդէման քահնին օնու նէմի կիւն գա-
27 փայ : Ա՛ն նէմինճի կիւնտէ քահնին օնա
պագտըգտա , էյէր տէրիտէ մութլագան նայըլ-
տը խսէ , քահնին օնու նափաք պիլտիրէ . օ՝ ճիւ-
28 տամ ի՛լլէթի տիր : Ա՛ն էյէր փարլագ պէնէք
նէրինտէ տուրսա՝ տէրիյէ նայը՛լմատը խսէ ,
ամմա սօլմուշ խսէ , օ՝ հանըգըն շիշի տիր , խմոի
քահնին օնու փաք պիլտիրէ . զիրա հանըգըն ազ-
մատը տըր :
29 Ա՛ն պիր էրքէյին՝ նա պիր գարընըն պաշընտա
30 նա սագալըտա ի՛լլէթ օլուրսա , Ա՛ն քահնին
ի՛լլէթէ պագըպ՝ իշլէթ տէրիտէն տէրին կէօրիւ-
նիւբ՝ վէ օնտա սարը հինճէ գըլ վարըրսա , օլտէմ
քահնին օնու նափաք պիլտիրէ . պու՝ քէլ տիր ,
31 պաշընն նա սագալըն ճիւտամը տըր : Ա՛ն քահ-
նին քէլ ի՛լլէթինի կէօրիւրսէ քի՝ իշլէթ տէրի-
տէն տէրին կէօրիւնմէդ՝ վէ օնտա գարսա գըլ նէգ
տուբ , օլտէմ քահնին քէլտէն ի՛լլէթլի քիմսէյի
32 նէմի կիւն գափայ : Ա՛նտէն նէմինճի կիւնտէ
քահնին ի՛լլէթէ պագտըգտա , իշլէթ քէլ նայը՛լ-
մատը՝ վէ օնտա սարը գըլ նէգրսա , հէմ քէլ տէ-
33 րիտէն տէրին կէօրիւնմէդ խսէ . Օ՛լտէմ օ՝ թը-
րաշ օլա , ամմա քէլի թրաշ էթմէյէ . անտէն
քահնին քէլ էյի նէմի կիւն տահա գափայա :
34 Ա՛ն նէմինճի կիւնտէ քահնին քէլէ պագա , վէ
իշլէթ քէլ տէրիյէ նայը՛լմատը՝ վէ տէրիտէն տէ-
րին տէյիլ խսէ , օլտէմ քահնին օնու փաք պիլ-

տիրէ. վէ օ՝ էս՝ վապլարընը նայդայա, վէ փաք օ-
լա։ Ա՛մմա էյեր փաքլանմասընտան սօնկրա՝ քէլ 35
տէրիյէ մուէթլագան նայը լըրսա. Ա՛լէմ քհա- 36
հին օնա պադտըգտա, իշլէք քէլ տէրիյէ նայըլը-
մըշ իսէ, քհահին ապ՛ըզ սարը գըլ իչինն պադ-
մասըն. օ նափաք տըր։ Ա՛մմա էյեր կէօրիւր- 37
սէքքի՝ քէլ տուրույօր, վէ օնտա գարա գըլ պիթ-
տի, քէլ սաղալմըշ տըր. օ փաքտըր, վէ քհահին
օնու փաք պիլտիրէ։

Ա՛ է պիր էրքէչին նա գարընըն թէնէկէրինին 38
տէրիսինտէ փարլագ պէնէ-քլէր՝ Է՛ֆ՛ պէյազ
փարլագ պէնէ-քլէր օլուրսա. Ա՛լէմ քհահին 39
պադա, վէ իշլէք օնլարըն թէնէկէրինին տէրիսին-
տէ փարլագ պէնէ-քլէր սօլուպ աղլարտըլար իսէ,
օ՝ տէրիսէ պիթմիշ պէհէք տիր, օ փաք տըր։

Ա՛ է պիր ատէմին պաշընըն սաչը տիւշմիշ օ- 40
լուրսա, օ՝ տաղ տըր, փաք տըր։ Ա՛ է էյեր նիւ- 41
ղիւ գարաֆընտան պաշընըն սաչլարը տիւշմիշ
իսէ, դաղլադ տըր, օ փաք տըր։ Ա՛մմա էյեր տաղ- 42
տա նա դաղլադտա՝ պիր գըզըլճա ադ իլլէթի օ-
լուրսա, օ՝ տաղընտա նա դաղլադընտա պիթմիշ
ճիւտամ տըր։ Ա՛մմի քհահին օնա պադտըգտա, 43
իշլէք օնուն տաղընտա նա դաղլադընտա իլլէթին
շիշի գըզարմըշ ադ օլուր տա՝ թէնէին տէրիսինտէ
օլան ճիւտամ կիպի կէօրինիւրսէ. Ա՛ քիմսէ 44
ճուտամ՛ուր տըր, նափաք տըր. քհահին օնու էլ-
պէթթէ նափաք պիլտիրէ, օնուն իլլէթի պա-
շընտա տըր։

Ա՛ է իլլէթի սահիպի ճուտամու քիմսէնին 45
էս՝ վապլը էրթիդգ օլա, վէ պաշը չըփլագ օլա, վէ
չէնկէսի էօրիւլմիշ օլա, վէ՝ Ա՛ֆ՛ նափաք՝ նափաք
իմ չաղըրա։ Ա՛լէթին օնտա ճիւմլէ օլտուղու- 46
կիւնէէրտէ նափաք օլա. օ՝ նափաք տըր, նալընըդ
օթուրա. մէսքանը օլտուտան տիշարը օլա։

47 Ա և է ո էս՝վասպ քի՝ ծնտա ճուտամ ի լլեվթի օ-
լուր , նիւն էս՝վասպը օլսուն քեվթէն էս՝վասպը օլ-
48 սուն . Լյա մէշվիւտուէ նա արղաճտա՝ կէրէք
քեվթէն կէրէք նիւն՝ նա տէրիտուէ նա տէրիտուէն
49 հէր իշլէնմիշ նէսնէտուէ , Լյա՞նի էյէր էս՝վասպ-
տա նա տէրիտուէ նա մէշվիւտուէ նա արղաճտա
նա տէրիտուէն հէր կէօնէ գապտա նէշիլ նա գըզըլ
ի լլեվթի օլուրսա , ճուտամ ի լլեվթի տէր , վէ քնա-
50 հինէ կէօսթէրիլլ : Ա և է քնահին ի լլեվթէ պա-
51 գրպ՝ ի լլեվվի շէյի նէտի կիւն գափայա : Ա և է
նէտինձի կիւնտուէ ի լլեվթի կէօրիւրսէքի՝ էս՝վասպ-
տա նա մէշվիւտուէ նա արղաճտա նա տէրիտուէ
նա տէրիտուէն գուլլանը լմնդա նափը լմըշ հէր
նէսնէտուէ ի լլեվթ նայը լմըշ տըր , պու ի լլեվթ ազ-
52 ղըն ճուտամ օլուպ՝ նափաք տըր : Լյմնի օ էս՝-
վասպը նա մէշվիւտու նա արղաճը՝ նիւնտուէն օլ-
սուն քեվթէնտուէն օլսուն , նա տէրիտուէն հէր կէօնէ
գապը քի ծնտա ի լլեվթ օլա , ծնու նագա . զիրա
53 ազղըն ճուտամ տըր , տվթէչէ նագըլա : Ա և է հ-
կէր քնահին կէօրիւրսէ քի՝ իշվթէ ի լլեվթ էս՝-
վասպտա՝ նա մէշվիւտուէ՝ նա արղաճտա՝ նա հէր
54 կէօնէ տէրի գապընտա նայը լմադը . ()լոէմ
քնահին պուշուրա քի՝ ի լլեվթին օլսուղու նէսնէկի
նայգայալար . վէ քնահին ծնու թէքրար եէտի
55 կիւն գափայա : Ա և է ի լլեվթին օլսուղու նէսնէկ
նայգանտրգտան՝ սօնկրա , քնահին կէօրիւրսէ
քի՝ իշվթէ ի լլեվթ րէնկինի տէյիշվիրմէյիպ՝ ի լ-
լեվթ նայը լմադը իսկ , օ նափաք տըր . ծնու աթէ-
շէ նագասըն . թէրսինտուէ նա նիւլինտուէ չիւրիւ-
56 տիճիւվար : Ա և է էյէր քնահին կէօրիւրսէքի՝
իշվթէ ծնու նայգատրգտան սօնկրա՝ ի լլեվթ սօլ-
մուշտուր , օլսէմ ծնու էս՝վասպտան նա տէրիտուէն՝
57 նա մէշվիւտուէն նա արղաճտան՝ նըրթա : Ա և է

էյեր էս՝ վապտա՝ ևս մէշթիւտէ ևս արղաճտա՝
ևս հէր կէօնէ տէրի գապլնտա թէքրար զուհուր
էտէրսէ, օ՝ փիլիսլէնամիշ ճո–գամ տրը. իսթիւնէ
բլլէթի օլան նէսննէյի ամէնչէ ևսգասըն։ Վ է 58
օ էս՝ վապ ևս մէշթիւտ ևս արղաճ՝ ևս ճիւմլէ
տէրիսէն գապլբի՝ ևսյգանտրգտան սօնկրա օն–
տան բլլէթի կիմ միշ տիր, թէքրար ևսյգանա, վէ
փաք օղուր։ Նիւն ևս քէմէն էս՝ վապլնտա՝ 59
ևս մէշթիւտէ ևս արղաճտա ևս տէրիսէն հէր
կէօնէ գապտա ճուտամ բլլէթինին շէրիա՝թի
պուռուզ, օնու փաք՝ ևս նափաք պիլտիրմէք ի–
չիւն։

ՊԱՐ. 14։

Վ է Ասպղ Անսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Ո՛ու– 1
տամլընըն փագլանաճաղը կիմնաճ շէրիա՝թի պու–
ռուզ. Ո՝ քնահինէ կէօթիւրիւլէ. Վ է քնա– 3
հին օրտուտան տիշարը չըգա, վէ քնահինն պա–
գա, վէ իչթէկ ճուտամլընըն՝ ճուտամ բլլէթի սա–
ղալըր իսէ. Ոլամ քնահինն էմր էտէ քի՝ 4
փաքլանաճագ քիմնէ իչիւն իքի տիրի փաք գուշ
վէ չամ աղաճը վէ իքի գաթը գըրմըզ հէմ զու–
ֆա՝ալընա։ Անահին քնահինն էմր էտէ քի՝ գու– 5
շուն պիրի պիր գօփրագ գապտա թաղէ սու իս–
զէբինտէ պօղալանա։ Տիրի գուշու իսէ՝ կէլիք 6
օնու կէլիք չամ՝ աղաճընը վէ իքի գաթը գըր–
մըզը վէ զուֆայը ալըպ՝ օնլարը տիրի գուշնէ
թաղէ սույուն իսզէբինտէ պօղալանմիշ գուշուն
գանընա գաթըրա։ Վ է ճուտամնան փաքլա– 7
նաճագ քիմնէնինն իսզէբինէ նէտի քէրրէ սեր–
փէ. վէ օնու փաքլայա, վէ տիրի գուշու գըրա
ատղրու սալը վէրէ։ Անահին փաքլանաճագ քիմ– 8
սէ էս՝ վապլտրընը ևսյգայա, վէ պիլճիւմէ գը–

լընը թրաշ էտէ, վէ սուխլէ նայգանա, վէ փաք-
լանա. անտէն սօնկրա օրտույա կիրիպ՝ չատրըը-
9 նըն տիշարըսընտա նէտի կիւն տուրա: Ա է օ-
լաքի՝ նէտինճի կիւնտէ հէփ գըլընը թրաշ էտէ,
պաշընը վէ սագալընը վէ գաշտարընը՝ նանի ճիւմ-
լէ գըլընը թրաշ էտէ. անտէն էս՝վապլարընը
նայգայա, վէ թէնինի սուխլէ նայգայա, վէ փաք
10 օլա: Ա է սէքիզնճի կիւնտէ ինի այըպսըզ
էրքէք գուզու՝ վէ պիր ուլուգ պիր այըպսըզ տի-
շի գուզու՝ հէմ էքմէքփէշքէշի իչիւն նաղըլա
նօղրուլմուշ իւչ իւշը սիմիտ ունու՝ վէ պիր լօղ
11 նաղ ալա: Ա է փաքլայան քահինի՝ փաքլանա-
ճագ քիմնէյի պունլարիլէ Ապպըն Հուզուրունա
ճէմնա՝ թ չատրըընըն գափուսունտա տուրտու-
12 րա: Ընտէն քահինի էրքէք գուզունուն պիրի-
սինի ալըպ՝ օնու սուչգուրպանը իչիւն լօղուն
նաղը՝ իլէ սունա, վէ օնլարը Ապպըն Հուզու-
13 րունտա սալմա փէշքէշի սալտըրա: Ա է գու-
զույու՝ կիւնահգուրպանընը վէ պիւթիւնանմայը
պօղազլատըղը՝ մահալտէ՝ մուգատտես մահալտէ
պօղազլայա. զիրա սուչգուրպանը՝ կիւնահգուր-
պանը կիպի քահինինի տիր. պու՝ ա՛զիզէր ա՛-
14 զիզի տիր: Ամի քահին սուչգուրպանընըն
գանընտան ալա, վէ քահին օնու՝ փաքլանաճագ
քիմնէնին սաղ գուլաղընըն նուշաղը իւզէրինէ
վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւզէրինէ՝ հէմ
սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ գօյա:
15 Ա է քահին լօղտան նաղը ալա, վէ քահինին
16 սօլ ավուճունա տէօքէ: Ա է քահին սաղ փար-
մաղընը՝ սօլ ավուճունտա օլան նաղա պաճըրա,
վէ նաղտան՝ փարմաղը յըրտա Ապպըն Հուզու-
17 րունա նէտի՝ քէրրէ սէրիփէ: Ընտէն քահինի՝
ավուճունտա գալան նաղտան՝ փաքլանաճագ

քիմնէնին սաղ գուլաղընըն եումշաղը՝ իւղերինէ
վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը իւղերինէ հէմ սաղ
այաղընըն պաշ փարմաղը իւղերինէ սուչգուրպա-
նընըն գանը իւսթիւնէ գոյա ։ Ա Է քահնին ա- 18
ղուշնուտաբի գալան եաղը՝ փաքլանաճագ քիմ-
սէնին պաշը՝ իւղերինէ գոյա . վէ քահնին օնա
Տապպըն հուզուրունտա քէֆարէթ էտէ ։ Ա Է 19
քահնին կիւնահգուրպանընը էլէկէ , վէ նա-
փաքլըղընտան փաքլանաճագ քիմնէկէ քէֆա-
րէթ էտէ , անտէն սօնկրա պիւթիւնեանմայը պօ-
ղազլայա ։ Ա Է քահնին պիւթիւնեանմայը վէ 20
էքմէքփիշքէշինի մէղպահտա սունա . վէ քա-
հնին օնա քէֆարէթ էտէ , վէ փաքլանա ։
Ա Է էյէր փագիր օղլոպ՝ պունա էլի նէթմէղ- 21
սէ , օլտէմ օնա քէֆարէթ իչուն՝ սաղմա փէշքէշի
իչուն սուչգուրպանը պիր գուզու վէ էքմէքփիշ-
քէշի իչուն եաղըլա եօղուրմուշ պիր իւշիւր սի-
միտ ունու վէ պիր ղոչ եաղ սալա , Էհմ իբի 22
գումրու նա իբի կէօյէրճինի եավրուլարը՝ հէրնէկէ
էլի նէթմէրսէ , քի պիրի կիւնահգուրպանը վէ օ
պիրի պիւթիւնեանմա օլա ։ Ա Է օնլարը՝ փաք- 23
լանմասը իչուն՝ սէքիզնճի կիւնտէ քահնինէ
ճէմմաաթի չատրըրնըն գափուսունտա Տապպըն
հուզուրունա կէթիրէ ։ Ա Է քահնին սուչգուր- 24
պանը գուզուլու վէ եաղ ղօղունու ալըպ՝ քա-
հնին օնլարը Տապպըն հուզուրունտա սալմա փէշ-
քէշի սալա ։ Անտէն սուչգուրպանը գուզուլու- 25
պօղազլայա , վէ քահնին սուչգուրպանընընն գա-
նընտան՝ ալըպ՝ օնու փաքլանաճագ քիմնէնին սաղ
գուլաղընըն եումշաղը՝ իւղերինէ վէ սաղ էլինին
պաշ փարմաղը իւղերինէ հէմ սաղ այաղընըն
պաշ փարմաղը իւղերինէ գոյա ։ Ա Է քահնին 26
եաղտան՝ քէնտինին սօղ էլինին ավուճունա տէօ-

27 քէ։ Ա և քահանին սաղ փարմաղը իւր սօղ ամու-
ճունտա օլան եաղտան Մապպըն Հուզուրունտա
28 եէտի քէրդ սէրփէ։ Ա և քահանին ամուճունտա
օլան եաղտան փաքլանաճագ քիմնէնին սաղ գու-
լաղընըն եումշաղը իւղէրինէ վէ սաղ էլինին պաշ
փարմաղը իւղէրինէ հէմ սաղ այաղընըն պաշ
փարմաղը իւղէրինէ սուչգուրպանընըն գանը օլան
29 մահալին իւղէրինէ գօյա։ Ա և քահանին ամու-
ճունտա օլան եաղտան գալանը՝ փաքլանաճագ
քիմնէնին պաշը իւղէրինէ՝ Մապպըն Հուզուրունտա
30 տա օնա քէֆարէթ էմմէք իչուն գօյա։ Ընտէն
էլի նէֆսիկի նէ իսկ, գումրուլարտան՝ նա կէօ-
31 էրճին նամուսլարընտան պիրինի, Ընչինին նէֆ-
սիկի նէ իսկ, պիրինի կինանհգուրպանը իչուն
վէ օ պիրինի պիւթիւնեանմա իչուն՝ էքմէքփէշ-
քէշիլիլ պէրապէր սունա. վէ քահանին փաքլա-
նաճագ քիմնէկէ Մապպըն Հուզուրունտա քէֆա-
32 րէթ էտէ։ Նուտամ իլլէթի օլուպ՝ քէնտի
փաքլանմասընա էլի նէֆսիկէնին շէրիաթի պու-
տուր։
33 Ա և Մապպ Անէկէ վէ Ընհարօնա սէյլէկիպ
34 տէտի. Պէնիմ սիղէ զապդ էտէսինիզ տէկիս
վէրէճէկիմ Ամանաան տիյարընա կիրտիյինիզ-
տէ, վէ պէն զապդընըզտա օլան տիյարտա պիր է-
35 վէ ճուտամ իլլէթի վէրտիյիմտէ, Ըլտէմ է-
վինն սահապի կէլէ, վէ քահանին խապէր վէրիպ՝
տէկէ, Պանա՝ էվիմտէ իլլէթի վար կիպի կէօրիւ-
36 նիյօր։ Ամտի քահանին պույուրա քի, քահանին
իլլէթի կէօրմէկէ կէլմէզտէն էվվէլ՝ էվի պօշա-
տալար, թաքիմ էվտէ օլան շէյլէրտէն հիչ պիրի
փիսէնմէկէ. վէ անտէն սօնկրա քահանին էվի
37 կէօրմէկէ վարա։ Ա և իլլէթէ պագտրգտա,
իշթէ իլլէթլու էվինն տիվարլարընտա եէշիլ նա

գրոլը չուգուրլար վարիսկ , վէ օնլար տիվարըն
Նիւղիւնտէն տէրին կէօրիւնիւր խսկ · ()լսէմ 38
քահնին էվտէն՝ էվին գափուսունա չրգա · վէ էվի
նէտի կիւն գափայա ։ Ա է նէտինձի կիւնտէ՝ 39
քահնին տէօնիւպ պագա , վէ իշլէք իլլէթ էվին
տիվարընտա նայը լսոր խսկ · ()լսէմ քահնին 40
պույուրա քի՝ իւղէրլէրինտէ իլլէթ օլան դաշլարը
չրգարալար , վէ օնլարը շէհրտէն տիշարը պիր
նափաք մահալէ աթալար ։ Ա է էվի իչերուտէն 41
չէփչէվրէ դաղտրըա · վէ դաղտրգլարը գօփրաղը
շէհրին տիշարըսընտա պիր նափաք մահալէ տէօ-
քէլէր ։ Նտէն գայրի դաշլար ալըպ՝ օնլարը օ 42
դաշլարըն նէրինէ գօյալար , հէմ գայրի գօփրագ
ալըպ՝ էվի սըվայա ։ Ա է էյէր դաշլարը չրգար- 43
տըտան սօնկրա՝ վէ էվի գաղտրըտրգտան վէ սը-
վանտրգտա՝ն սօնկրա՝ իլլէթ տէօնիւպ՝ էվտէ պի-
լթէրսէ · () գէման քահնին կէլիպ կէօրտիւքտէ , 44
իշլէք իլլէթ էվտէ նայը լմիշ խսկ , էվտէ ադգըն
Ճուտամ՝ վար · օ՝նափաք տըր ։ Խմոի էվի՝ Է՝ա՛նէ 45
դաշլարընը վէ օտունլարընը վէ էվին Ճիւմլէ սը-վ՛
գօփրաղընը նրգա , վէ շէհրին տիշարըսընտա պիր
նափաք մահալէ չրգարա ։ Ա է օ էվէ՝ օնուն 46
Ճիւմլէ գափանտրդը՝ կիւնլէրտէ կիրէն՝ ախշամա-
տէք նափաք օլա ։ Ա է օ էվտէ եաթան՝ էս՝վա- 47
պընը նայդայա · հէմ օ էվտէ դաս՝մ նէյէն՝ էս՝-
վապընը նայդայա ։ Խմոա էյէր քահնին մուէ- 48
լագան կէլիպ պագտրգտա , իշլէք էվ սըվանտրգ-
տան սօնկրա իլլէթ էվտէ նայը լմամըշ խսկ , օլ-
տէմ քահնին էվի փաք պիլտիրէ · գիրա իլլէթ
սաղալմըշ տըր ։ Խմոի էվի փաքլամաք իչուն՝ ի- 49
քի գուշ վէ չամ աղաճը վէ իքի գաթը գըրմըզ վէ
զուփա ալա ։ Ա է գուշուն պիրինի՝ պիր գօփրագ 50
գապտա թաղէ սույուն իւղէրինտէ պօղազլայա ։

51 Ա՛ն չամ աղաճը իւէ գուփայը վէ իւթի գաթլը
գըսմըզը վէ տիրի գուշու ալըպ՝ օնլարը պօղազլան-
մըշ գուշուն գանընա վէ օ թաղէ սույա պաթըրա,
52 վէ էվէ եէտի քէրրէ սէրփէ։ Ա՛ն էվի՝ գուշուն
գանը իւէ վէ օ թաղէ սու՛ իւէ վէ օ տիրի գուշ իւէ
հէմ չամ աղաճը իւէ վէ գուփա իւէ հէմ իւթի
53 գաթլը գըսմըզ իւէ փաքլայա ։ Ընտէն տիրի
գուշու շէհրին տիշարըսընտա գըրա տօղրու սալը
վէրիպ՝ էվ քէֆարէթի էտէ, վէ փաքլանա։
54 Ա՛իմլէ ճուտամ իլլէթինին վէ քէլին՝ հէմ
56 էս՛վապըն վէ էվ ճուտամընըն՝ վէ շէհրին վէ ու-
ուդուն վէ փարլագ լէքէնին շէրիաթի պու՛ տուր։
57 Պիր նէմանէնին Հա՛նկը կիւնտէ նաֆաք օլտուղու-
նու՝ վէ Հա՛նկը կիւնտէ փաքլանտըղընը էօյրէթ-
մէք իչուն ճուտամընն շէրիաթի պու՛ տուր։

ՊԱՐ՝ 15։

1 Ա՛ն Իապպ Ա՛նսէյէ վէ Ա՛Հարօնա սէօյլէյիպ տէ-
2 տի՛. Իսրաէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա
տէյին. Պիր քիմսէնին թէնիսէն սէյէան վագը
3 օլտուգտա, սէյէանը նաֆաք տըր։ Ա՛ն սէյէ-
լանընտա նաֆաքլըղը պու՛ տուր. կէրէք սէյէանը
իւէ թէնի ագաըրտա, կէրէք սէյէանընտան գա-
4 փանըրտա, նաֆաքլըղը պու՛ տուր։ Ա՛կէյէանը օ-
լանըն՝ իւէրինտէ եաթաղը հէր եաթագ նա-
ֆաք օլա, վէ հէր Հա՛նկը էշեանըն իւէրինտէ օ-
5 թուրտա, օ նաֆաք օլա։ Ա՛ն օնուն եաթա-
ղընա տօղունան քիմսէ՝ էս՛վապընը եայդայա,
հէմ սու՛ իւէ եայդանա, վէ ախշամտաէք նաֆաք
6 օլա։ Ա՛ն սէյէանըղընըն իւէրինտէ օթուրտու-
ղու էշեատա օթուրան՝ էս՛վապընը եայդայա,
հէմ սու՛ իւէ եայդանա, վէ ախշամտաէք նաֆաք
7 օլա։ Ա՛ն սէյէանըղընըն թէնինէ տօղունան՝

էս՝վապլընր եայգայա, հէմ՝ սու իլէ եայգանա, վէ
ախշամատէք նաիփաք օլա։ ¶ Է սէյէլանը օլան՝ 8
պիր փաք քիմնէնին իւզէրինէ թիւքիւրիւսէ, ո
քիմնէ էս՝վապլընր եայգայա, հէմ՝ սու իլէ եայ-
գանա, վէ ախշամատէք նաիփաք օլա։ ¶ Է սէյէ- 9
լանընընն՝ իւզէրինէ պինաիյէ հէր սէմէր նաիփաք
օլա։ ¶ Է օնուն ալթընտա օլան նէհանէնին պի- 10
րինէ հէր տօգունան՝ ախշամատէք նաիփաք օլա,
վէ օնլարը գալտըրան՝ էս՝վապլընր եայգայա, վէ
սու իլէ եայգանա, վէ ախշամատէք նաիփաք օլա։
¶ Է սէյէլանլը՝ էլինի սույա պաղըրմաղան հէր 11
տօգունտուղու քիմնէ էս՝վապլընր եայգայա, վէ
սու իլէ եայգանա, վէ ախշամատէք նաիփաք օլա։
¶ Է սէյէլանընընն տօգունտուղու գօփրագ գապ 12
գըրըլա, ամմա հէր ադամ գապ սույա պաղըրը-
լա։ ¶ Է սէյէլանը օլան՝ սէյէլանընտան փաք- 13
լանտըղընտա, փաքլանմասը իչինն քէնտինէ նէ-
մի կիւն սույա, անտէն էս՝վապլընր եայգայա, վէ
թէնինի ագար սուտան եայգայա, վէ փաք օլա։
¶ Է սէքիզինճի կիւնտէ քէնտինէ իլի գումրու 14
նա իլի կէօյէրճինն նամրուլարը ալըպ՝ Ի՛ապլընն
Հուզուրունտա ճէմաա՛թի չատրընընն գափուտու-
նա վարա, վէ օնլարը քեահինէ վէրէ։ ¶ Է 15
քեահինն օնլարընն պիրինի կիւնահ գուրպանը՝ վէ
ո պիրինի պիւթիւնլէնմէմիս էլլէկէ, վէ քեահինն
օնա Ի՛ապլընն Հուզուրունտա սէյէլանընտան քէ-
ֆարէթի էտէ։ ¶ Է պիր քիմսէսէնէ ճիմնտ նէֆսի 16
չըգարըղընտա՝ պիւթիւն թէնինի սու իլէ եայգայա,
վէ ախշամատէք նաիփաք օլա։ ¶ Է իւզէրինտէ՝ 17
ճիմնտ նէֆսի օլան հէր էս՝վապ վէ հէր տէրի սու
իլէ եայգանա, վէ ախշամատէք նաիփաք օլա։
¶ Է օ գաղը քի՝ օնունլա պիր էրքէք ճիմնտ նէֆ- 18
սի իլէ եամաղ, նէհանէ սու իլէ եայգանալար, վէ
ախշամատէք նաիփաք օլալար։

19 Ա Է պիր գարընըն սէյէլանը օլուպ՝ թէնինտէ
քի սէյէլան գան իսէ, նէտի կիւն այրը տուրա. վէ
Հէր օնա տօգունան՝ ախշամտատէ նափաք օլա:
20 Ա Է այրը օլտուղունտա՝ Հէր նէ իւղէրինէ նա-
թարսա, օ շէյ նափաք օլա. վէ Հէր նէ իւղէրին-
21 տէ օթուրսա, օ շէյ նափաք օլա: Ա Է օնուն
նաթարընա Հէր տօգունան՝ էս՛վապլարընը նայ-
գայա, վէ սուխլէ նայգանա, վէ ախշամտատէ
22 նափաք օլա: Ա Է օնուն՝ իւղէրինէ օթուրտու-
ղու Հէր կէօնէ էշնայէ Հէր տօգունան՝ էս՛վապ-
լարընը նայգայա, վէ սուխլէ նայգանա, վէ ախ-
23 շամտատէ նափաք օլա: Ա Է կէրէք սէօշէյի
իւղէրինտէ՝ կէրէք իւղէրինէ օթուրտուղու գա-
պըն իւղէրինտէ օլան նէսնէյէ տօգունան քիմսէ
24 ախշամտատէ նափաք օլա: Ա Է էյէր պիլէսին-
ճէ պիր վէճսիլէ քիմսէ նաթարսա, վէ օնուն Հայ-
ըը օ քիմսէյէ տօգունուրսա, օ՝ նէտի կիւն նա-
փաք օլա. Հէմ Հէր իւղէրինէ նաթարըը նաթագ
25 նափաք օլա: Ա Է պիր գարը քի՝ Հայըը ղէմա-
նընտա տէյիլէքէն, գանընըն սէյէլանը պիր չօգ
կիւն ագարսա, նախօա Հայըընտան զկյատէ ա-
գարսա, նափաքըըը սէյէլանըն ճիւմլէ կիւնլէրի՝
Հայըընը՛ն կիւնլէրի կիպի օլա. օ՝ նափաք սըը:
26 Ա Է յէյէանընըն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ՝ օնուն Հէր իւ-
ղէրինտէ նաթարըը նաթագ՝ քէնտինէ Հայըընըն
նաթագը՛ կիպի օլա. վէ Հէր իւղէրինտէ օթուր-
տուղու էշնա՝ Հայըընըն նափաքըըը՛ կիպի նա-
27 փաք օլա: Ա Է Հէր օնըարա տօգունան՝ նափաք
օլա. վէ էս՛վապլարընը նայգայա Հէմ սուխլէ
28 նայգանա, վէ ախշամտատէ նափաք օլա: Ա Է
էյէր սէյէլանընտան թէմիզլէնիբսէ, օ զէմանն
քէնտիսինէ նէտի կիւն սայա, անտէն սօնկրա
29 փաք օլա: Ա Է սէքիզինճի կիւնտէ քէնտիսինէ

ի՛ր գուժիու եա ի՛ր կէօյէրճի՛ն եավրուլարը ա֊
լըպ՝ օնլարը քահի՛նէ ձէմաա՛թ չաարըրընըն գա֊
փուսունա՛ կէմի՛րէ։ Ա՛ է քահի՛ն պիրի՛նի կիւ֊ 30
նահ գուրպանը՝ վէ օպիրինի պիւմիւնեանմա էյ֊
լէյէ. հէմ քահի՛ն օնա՝ Խապպըն հուզուրունա՝
նափաքլըղընըն սէյէլանընտան քէֆարէթ էտէ։
Պէօյլէճէ Խարաէլ օղուլլարընը նափաք Հալ֊ 31
լէրինէն այրըածըղ, քի արաարընտա օլան չա֊
արըմը փիսիքմէքլէ՛ նափաք Հալլէրինէ էօլ֊
մէյէլէր։ Ա՛կէյէանը օլանըն՝ վէ շօլ ձիմա՛ նէֆ֊ 32
սի չըգըպ՝ օնուն սէպէպիյլէ նափաք օլան քի՛մսէ֊
նէն՝ հէմ Հայդը իլէ խասթա գարընըն՝ վէ սէ֊ 33
եէլանը օլան կէրէք էլքէյին կէրէք գարընըն՝
հէմ նափաք գարը իլէ եաման էլքէյին չէրիա֊
թի պա՛ւ տուր։

ՊԻԸ՟ 16։

Ա՛ է Ը՟Հարօնուն ի՛ր օղուլլարը Խապպըն Հուզու֊ 1
րունա նագլաշըպ էօլտիւքլէրինէ, օնլարըն վէ֊
փաթէրընտան սօնկրա՝ Խապպ Ա՛նսէ իլէ սէօյլէշտի,
Ա՛ է Խապպ Ա՛նսէյէ ուէտի. Վարընտաշըն Ը՟Հա֊ 2
րօնա սէօյլէ՛ քի՝ Հէր վագրէթտա մուգատտէս մա֊
Հալէ՛ փէրահնին իչէրիսինէ՛ սանտուղուն իւղէ֊
րինտէ օլան քէֆարէթին էօնիւնէ կիրպէսին, քի
էօլմէյէ. դիրա քէֆարէթին իւղէրինտէ՛ պու֊
լունթտա կէօրիւնէճէկսիմ։ Ը՟Հարօն մուգատտէս 3
մահալէ պուննունա կիրէ. Ալհահգուրպանը ի֊
չինէ պիր կէնճ պուղա իլէ, վէ պիւմիւնեանմա ի֊
չինէ պիր գօչ իլէ։ Ա՛ուգատտէս քէմէնպէղի 4
կէօմլէք կիյէ, վէ թէնէի իւղէրինտէ քէմէն պէ֊
ղի տիպլիք օլա, հէմ քէմէն պէղի գուշագ իլէ
գուշանա, վէ քէմէն պէղի սարըգ սարընա. պուն֊
լար մուգատտէս լհպասլար տըր. իմամ թէնէնի

5 սու. իրէ եայդայա , անտէն օնլարը կիյէ ։ Հէմ
Խարտել օղուլլարընըն ճէհննաժ թընտան կիւնահ-
գուրպանը իչիւն քէչիկէրտէն իբի էրքէճ՝ վէ
6 պիւթիւնեանմա իչիւն պիր գօչ ալա ։ Ա՛ յ Ո-
հարօն քէնտիսինին կիւնահգուրպանը պուղա-
սընը սունա , վէ քէնտիսինտէն էօթիւրիւ հէմ
7 էվինտէն էօթիւրիւ քէֆարէթի էտէ ։ Ընտէն
իբի էրքէճի ալըպ՝ օնլարը Խապլըն Հուզուրուն-
տա ճէհննաժի չատրըրընըն գափուսունտա թագ-
8 տիմ էտէ ։ Ա՛ յ Ո՛հարօն՝ իբի էրքէճլէրինի խա-
զէրինէ գուրանէր ալա . գուրանըն պիրի Խապլ
իչիւն՝ վէ գուրանըն օպիրի ադատ օլունաճագ
9 էրքէճ իչիւն օլա ։ Ա՛ յ Ո՛հարօն՝ օլ իւզէրինէ
Խապլըն գուրանը չօգան էրքէճի թագրիպ է-
10տէ , վէ օնու կիւնահգուրպանը էյլիյէ ։ Ա՛ յ օլ
էրքէճ քի օնուն իւզէրինէ ադատ օլունմագ գու-
րանը չօգար՝ օնունլա քէֆարէթի էտիպ օնու ա-
զատ օլմադա չէօլէ սաղլըմըմէք իչիւն՝ Խապլըն
էօնինէ տիրի թագտիմ օլունա ։
11 Ընտէն Ո՛հարօն քէնտի կիւնահգուրպանը
պուղասընը սունա , վէ քէնտիսինտէն էօթիւրիւ՝
հէմ էվինտէն էօթիւրիւ քէֆարէթի էտէ , վէ
քէնտինին կիւնահգուրպանը պուղասընը պօղազ-
12լայա ։ Ա՛ յ պուխուրտաներ՝ Խապլըն Հուզուրուն-
տա օլան մէզարահատան ալթէչ քէօշէքրիվէ տօղու՝
ալա , վէ տէօղրիւրիւչ խօշ գօգուրտ պուխուրտան
ավուճլարընը տօղուրտուգ՝ փէրուէնին իչէրիսինէ
13կէօթիւրէ ։ Ա՛ յ պուխուրտ՝ Խապլըն Հուզու-
րունտա ալթէչէ գօյա , վէ պուխուրտն տուսմանը
շէհհաէթինի իւզէրինտէ օլան քէֆարէթի գափ-
14լայա , քի էօլմէյէ ։ Ընտէն պուղասընը գանընը-
տան ալըպ՝ փարմաղըվէ քէֆարէթինի իւսթինէ՝
կիւն տօղուսունա տօղրու սէրվիճ , հէմ փարմաղը

իւէ գանատան քէֆարէթին էօնիւնտէ նէտի քէր-
րէ սէրիւէ ։ Ա է գալմ իչուն կիւնահգուրպանը 15
օլան էրքէճի պօղաղլայըպ՝ գանընը փէրտէնին ի-
չէրիսինէ կէօթիւրէ . վէ օնուն գանը իւէ՝ պուղա-
նըն գանը իւէ էյլէսիյի կիպի էյլէյէ , նանի օնու
քէֆարէթին իւղէրինէ վէ քէֆարէթին էօնիւնէ
սէրիւէ ։ Ա է մուգատտէս մահալէ՝ Խարաէլ օ- 16
ղուլարընըն նաֆաքըղլարընտան վէ օնլարըն
ի՛սանընտան վէ ճիւմլէ կիւնահլարընտան քէ-
ֆարէթ էտէ . նաֆաքըղլարը օրթասընտա՝ ա-
բաալարընտա տուրան ճէմաաթ չատրըընա տախի
պէօյլէ էյլէյէ ։ Ա է մուգատտէս մահալէ քէ- 17
ֆարէթ էթմէկէ կիրտիյինէ , քէնտիսինտէն
էօթիւրու վէ էվլիատէն էօթիւրու Էմ Խարաէլին
ճիւմլէ ճէմաաթընտան էօթիւրու քէֆարէթ
էտիպ չըդը՛նճայտաէք՝ ճէմաաթ չատրըընտա
հիչ պիր ատէմ օլմայա ։ Ա նտէն Խապպըն Հու- 18
զուրունտա օլան մէզպահա չըդա , վէ օնա քէֆա-
րէթ էտէ . վէ պուղանըն գանընտան վէ էրքէճին
գանընտան ալա , վէ մէզպահըն պույնուղլարը իւ-
ղէրինէ էվիէվըրէտէ գէյա ։ Ա է գանատան փար- 19
մաղըյլա նէտի քէրրէ օնուն իւղէրինէ սէրիւէ .
վէ օնու Խարաէլ օղուլլարընըն նաֆաքըղլարըն-
տան թէմիղլէյէ , վէ օնու թապտխըլէյէ ։

Խմոի մուգատտէս մահալէ՝ վէ ճէմաաթ չա- 20
տրըընա՝ Էմ մէզպահա քէֆարէթ էթմէկի
թէքմի՛լ էթտիքտէ , տիրի էրքէճի թապրխպ է-
տէ ։ Ա նտէն Ա՛հարօն լէքի էրքէրինի տիրի էրքէ- 21
ճին պաշը՛ իւղէրինէ գէյա , վէ Խարաէլ օղուլլարը-
նըն ճիւմլէ նարամադըղլարընը վէ ճիւմլէ օնլա-
րըն ի՛սանընը վէ ճիւմլէ կիւնահլարընը օնուն
իւղէրինտէ թապրխը էտէ . վէ օնլարը էրքէճին
պաշընտա գէյուտ՝ պիր միւնասիպ քիմսէ նէտիրլէ

22 չէօլէ կէօնտէրէ։ Ա֊ է էրքէճ օնլարըն ևարա֊
մալըզլարընը քէնտի իւղէրինտէ պիր պէյապան
ևէրէ կէօթիւրէ. իմոի էրքէճի չէօլէ սալը վէրէ։
23 Ա֊նտէն Ա֊հարօն ճէմաաթի չատրըընա կիրէ,
վէ մուգատտէս մահալէ կիրտիյինտէ՝ կկատկի
քէթէն պէզի էս՝վապլարընտան սօյունա, վէ օն֊
24 լարը օրատա պրագա։ Ա֊ է թէնինի մուգատտէս
մահալտէ սուրիլ եայգայա, վէ էս՝վապլարընը
կկյինէ. անտէն չըգըպ՝ քէնտի պիւթիւնեանմա֊
սընը վէ գամմըն պիւթիւնեանմասընը էյլէյէ, վէ
քէնտինտէն էօթիւրիւ հէմ գամմտան էօթիւրիւ
25 քէֆարէթի եատ։ Ա֊նտէն կիւնահ գուրպանընըն
եաղընը մէզպահտա եագա։
26 Ա֊ է էրքէճի աղատ օլմագ իչիւն կէօթիւրէն
քիմսէ՝ էս՝վապլարընը եայգայա, վէ թէնինի սուր
իլէ եայգայա, վէ անտէն սօնկրա օրտույա կիրէ։
27 Ա֊ է օ կիւնահգուրպանը պուղայը վէ կիւնահ֊
գուրպանը էրքէճի՝ քի օնլարըն գանը քէֆարէթի
էմմէ֊ք իչիւն մուգատտէս մահալէ կէօթիւրիւլ֊
սիւ՝ օնլարը օրտուտան տիշարը՝ չըգարա, վէ օն֊
լարըն տէրիսինի վէ էթլէրինի հէմ թէզէյինի ա֊
28 թէշէ եագալար։ Ա֊ է օնլարը եագան քիմսէ՝
էս՝վապլարընը եայգայա, վէ թէնինի սուր իլէ
եայգայա, վէ անտէն սօնկրա օրտույա կիրէ։
29 Ա֊ պու սիզէ էպէտի գանուն օլա քի՝ նէտիւ֊
ճի այտա այրն օնունճու կիւնիւնտէ ճանլարընըզը
ճէֆալանտըրմասըզ, վէ հիչ իշ իչիւմէյէսիզ, կէ֊
րէք եէրլի քիմսէ կէրէք արանըզտա միւսաֆիր
30 օլան եապանճը։ Օ֊իրա օ֊ սիզի փաքըլտմագ իւ֊
չիւն՝ սիզէ պու կիւնտէ քէֆարէթի էտէճէք, քի
ճիւմլէ կիւնահլարընըզտան Ա֊պապըն հուզուրունա֊
31 տա փաքըլանասըզ։ Ո֊ սիզէ բահաթի շապպաթը
օլա, վէ էպէտի գանուն իւզրէ ճանլարընըզը ճէ֊

ֆալանտրրանսրզ ։ Ա է պապասը ևէբինտէ քեա- 32
հինդիք էթմէք իչուն՝ մեհ օլունան վէ նասպ օ-
լունան քեահին՝ ո քէֆարէթի հատ, վէ քէթէն
պէզի լիպասլարընը՝ մուգատտես լիպասլարը ո
կլնյէ ։ Ա է մուգատտես Ա նագտէսէյէ քէֆարէթի 33
հատ, հէմ ձէմաաթի չատրընընա վէ մէզպահա
քէֆարէթի հատ ։ վէ քեահինէրէ հէմ ձէմաա-
թըն ձիւմլէ գավմընա քէֆարէթի հատ ։ Ա է պու- 34
սիդ՝ նը լատա պիր քէրրէ Խարաէլ օղուլլարընա
ձիւմլէ կինանէլարընան քէֆարէթի էթմէք ի-
չուն՝ էպէտի գանուն օլա ։ Խամի ո՝ Խապպն Ա-
սէյէ պուլյուրտուղու կիպի էյլէտի ։

ՊԵՐ 17։

Ա է Խապպ Ա ոսէյէ սէջդէյիպ տէտի ։ Ընհարս- 1
նա վէ ոնուն օղուլլարընա վէ ձիւմլէ Խարաէլ օ-
ղուլլարընա սէջդէյիպ՝ ընլարա տէ ։ Խապպն
պուլյուրտպ տէտիյի սէօզ պու տուր ։ Խարաէլ է- 3
վինտէն հէր քիմ՝ օրտուտա սըղըր նա գօյուն նա
քէչի պօղազլարընա, նա օրտուտան սիշարը պօ-
ղազլարընա, Ա է ոնու ձէմաաթի չատրընընն գա- 4
փուտունա Խապպա գուբպան սունմադա՝ Խապպն
չատրընը էօնինէ կէօթիւրմէզսէ, ո տաէմ գանլը
սայըլա ։ ո՝ գան տէօքմիշտիր ։ վէ ո տաէմ քէն-
տի գավմընըն արասընտան հէլայք օլունա ։ Ա- 5
քիմ Խարաէլ օղուլլարը՝ աչդ գրբտա պօղազլա-
տրգլարը գուբպանլարընը կէթիրէյէր ։ նանի ոն-
լարը Խապպա ձէմաաթի չատրընընն գափուտու-
նա քեահինէ կէթիրէյէր, վէ ոնլարը Խապպա սէ-
լամէթգուբպանլարը իչուն պօղազլայլար ։ Ա է 6
քեահին գանը ձէմաաթի չատրընընն գափուտուն-
տա Խապպն մէզպահը խաղէրինէ սէրփէ, վէ ե-
ղընը Խապպա խօշ գօղու իչուն նագա ։ Ա է ար- 7

թըզ գուրպանըրընը՝ շօշ արտարընձա ՝ըրըշ
ղինա էթսիքէրի չէյդանըրա պօղազլամայալար.
պու օնըրա սիլսիլէրինձէ էպէտի գանուն օլա :
8 Ըմ օնըրա տէյէսին . Խարաէլ էվինտէն նա
արանըզտա միւսաֆիր օլան նապանձը լարտան
պիր քիմսէնի՝ պիթթիւնեանմա նա գուրպան սու-
9 նարսա , Վ է օնու Թապպա սունմազա՝ ձէմնա՝ թէ
չաարընընդն գափուսունա կէթիրմէզսէ , օ ատէմ
գամընտան հէլաք օլունա :
10 Վ է Խարաէլ էվինտէն նա արաէարընընդտա
միւսաֆիր օլան նապանձը լարտան պիր ատէմ՝
պիր վէձհլէ գան նէրսէ , գանը օ հէյէն ձանընն իւ-
ղէրինէ նիւգիւմիւ տիքիպ՝ օնու գամընընն արա-
11 սընտան հէլաք էտէձէյիմ : Օ ֆրա թէնին ձա-
նը գանտա տըր . վէ պէն օնու սիղէ վէրտիմ՝ քի՝
մէզպահընն իւղէրինէ ձանըարընընդտա քէֆարէթի
էտէսիղ . ղինա ձանա քէֆարէթի էտէն՝ գան տըր :
12 Ընտէն էօթիւրու Խարաէլ օղուլարընա տէյտիմ .
Ախտէն հիչ պիր ձան գան նէմէսին . արանըզտա
միւսաֆիր օլան նապանձը տախի գան նէմէսին :
13 Վ է Խարաէլ օղուլարընտան՝ նա արաէարընընդտա
միւսաֆիր օլան նապանձրտան՝ պիր քիմսէ նէնիր
ձանտամար նա գուշ շիքտարը ամլատըգտա , օնուն
գանընը՝ տէօքէ , վէ օնու գօփրագընա էօրթէք :
14 Օ ֆրա հէր թէնին ձանը՝ օնուն գանը՝ տըր , օ՝
ձանը՝ նէրինտէ տիր . իմտի Խարաէլ օղուլարընա
տէյտիմ . Հիչ պիր թէնին գանընը նէմէյէսիղ .
ղինա հէր թէնին ձանը՝ օնուն գանը՝ տըր . հէր օ-
նու նէյէն հէլաք օլունա :
15 Վ է նէրինէրտէն նա նապանձրտան լէշ նա
փարաէանմըշ նէյէն հէր ձան՝ էտ՝ վապլարընը՝
նայգայա , վէ սու իլէ նայգանա , վէ ախշամտաէ-
16 նաիփաք օլա . անտէն փաք օլուր . Ընմնա էյէր

Եպիտամիզսա, հէմ թէնինի նումանզսա, օ զէման նարամանզլըզնը՝ չէբէ։

ՊԸՐ· 18։

Ա է Պապպ Աօսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Խարաէլ 1
օղուլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէնին. Ա-
լահընըզ Պապպ պէնիմ։ Օլ սաբին խոյնինիզ 3
Աընըզ տէյարընըն ա՛մէլինէ կէօրէ էհմէյէսիզ.
վէ պէն սիզի կէթիրէճէյիմ Ա՛նանա՛ն տէյարը-
նըն ա՛մէլինէ կէօրէ էհմէյէսիզ, հէմ օնլարըն
դանունլարը իւզրէ նիւրիւմէյէսիզ։ Էօգմէ- 4
բիմի իճրա էտիպ՝ դանունլարըմըզ սագլայանըզ,
քի օնլար իւզրէ նիւրիւյէսիզ. Ալլահընըզ Պապպ
պէն իմ։ Ամի դանունլարըմըզ վէ հէօքմէկրիմի 5
սագլայանըզ, քի օնլարը իճրա էտէն ատէմ՝ օն-
լարըա հաշայաճագ տըր. Պապպ պէն իմ։
Էիչ պիր քիմսէ թէնճէ խըլըմընա օնուն չըփ- 6
լագլըզընը աչմագ իչուն նագլայանայա. Պապպ
պէն իմ։ Պապանըն չըփլագլըզընը՝ նա անա- 7
նըն չըփլագլըզընը այմայասըն, օլ սէնին անա՛ն-
տըր, օնուն չըփլագլըզընը այմայասըն։ Պապա- 8
նըն գարըսընըն չըփլագլըզընը այմայասըն. սէնին
պապանը՛ն չըփլագլըզը տըր։ Պապանըն գըզը 9
նա անանըն գըզը օյան գըզգարընտաշընըն չըփ-
լագլըզընը՝ կէրէք էվտէ տօղմուշ կէրէք դաշըն-
տէ տօղմուշ օլսուն՝ օնլարըն չըփլագլըզընը այ-
մայասըն։ Օղլուն գըզընըն նա գըզըն գըզընըն 10
չըփլագլըզընը՝ օնլարըն չըփլագլըզընը այմայա-
սըն. զիրա օնլարըն չըփլագլըզը սէնին տըր։
Պապանըն գարըսը գըզընըն չըփլագլըզընը՝ պա- 11
պանատն տօղուպ սէնին գըզգարընտաշընըն օլմազլա
օնուն չըփլագլըզընը այմայասըն։ Պապանըն 12
գըզգարընտաշընըն չըփլագլըզընը այմայասըն. օ՝

13 պապանըն խոսըմը՝ տըր : Ինանըն գըղգարըն-
տաշընըն չըփլագլըղընը այմայասըն . ղիրա անա-
14 նըն խոսըմը՝ տըր : Պապանըն գարընտաշընըն
չըփլագլըղընը այմայասըն , գարըսընա եագլայշ-
15 մայասըն . օ սէնին այմուճան գարըսը տըր : Կէ-
լենին չըփլագլըղընը այմայասըն . օղլունուն գա-
րըսը՝ տըր . օնուն չըփլագլըղընը այմայասըն :
16 Կարընտաշըն գարսընըն չըփլագլըղընը այմայա-
սըն . սէնին գարընտաշընը՛ն չըփլագլըղը տըր :
17 Պիր գարընըն՝ հէմ օնուն գըղընըն չըփլագլըղընը
այմայասըն . օնուն օղլու գըղընըն նա գըղը գըղը-
նըն չըփլագլըղընը այմագ իչուն այմայասըն . օն-
18 լար օնուն խոսըմը՝ տըր . պու՝ փիւճիւրտիւր : Ա՛յ
պիր գարըլը՝ գըղգարընտաշըլը լա այմայասըն ,
թաքի օնու՝ օ տահա սաղլըքէն՝ օպիրինին չըփլագ-
լըղընը այմաղըլա այլագլայթմայասըն :
19 Ա՛յ նաիփաքլըղը էս՝ նասընտա այրըմըշ գա-
րըլա՝ չըփլագլըղընը այմաղա եագլայմայասըն :
20 Ա՛յ ճիման իչուն գօնշունուն գարըսը իլէ եայթ-
մայասըն , քի օնունլէ նաիփաքլայնմայասըն :
21 Օ իւրիւէյթինտէն Ա՛նլէա իչուն ալէքչէն կէ-
լիրմէյէ վէրմէյէսին . վէ Ա՛լահընըն տաընը մաւր-
22 տարլամայասըն . Ի՛տպպ պէն իմ՝ : Ա՛յ էրքէք
իլէ՝ գարը եայթըշը եայթմայասըն . պու՝ իքրա-
23 հիյէթ տիր : Ա՛յ հիչ պիր հայվանըլա ճիման
էյթմէ , քի օնունլա նաիփաքլայնմայասըն . վէ պիր
գարը հայվան էօնիւնտէ տուրսա՝ օնունլա ճիման
էյթմէսին . պու՝ նէճիս տիր :
24 Պունլարըն հիչ պիրինէ նաիփաքլայնմայասըզ .
ղիրա ճիմէ պունլար իլէ՝ էօնիւնիւզտէն գօմա-
25 ճաղըմ՝ դահիֆէյէր նաիփաքլանար լար : Ա՛յ օ
տիյար նաիփաքլանմաղըլա , պէն եարամազլըղընը
օնուն իւզէրինէ սալաճաղըմ՝ վէ օ տիյար՝ սաքին-

լերինի գուսաճաց տը։ Ամոի սիզ գանունլա- 26
բըմը վե հեօթիլերիմի սագլայըշ՝ պու մէքրուհ-
լուգլարտան հիշ պիրինի էթմէկէսիզ , կերէք
եէրլե՝ կերէք արանըզտա միւսաֆիր օլան նապան-
ճը։ Օխրա սիզտէն էվվել օ տէյարըն ատէմիլերի 27
ճիւմլէ պու մէքրուհլուգլարը էթտիլէր , վե օ
տէյար նափաքլանտը։ Ամոի օ տէյար սիզի տէ՝ 28
օնու նափաքլատըղընդտա՝ սիզտէն էվվել օլան
դահիճէլերի կիպի գուսմայա։ Օխրա հեր քիմ՝ 29
ճիւմլէ պու մէքրուհլուգլարտան պիրինի էէրսէ,
հէման օլ էէն ճանլար քէնտիլերին գաւմը ա-
րտասընտան հէլալ օլունալար։ Ամոի թէնպիհ- 30
լերիմի կէօզէտէսիզ , քի սիզտէն էվվել իշլէնէն
մէքրուհ այրընլարտան պիրինի էթմէկէսիզ , վե
օնլարըա նափաքլանմայատըզ։ Ղլտհընըզ Տապպ
պէն իմ։

ՊԱՐ 19։

Վ է Տապպ Յոսէֆէ սէօյլէյիպ տէտի . Ամարաէ 1
օղուլլարընըն ճիւմլէ ճէմաաթընա սէօյլէյիպ՝
օնլարա տէյէսին . Յուգատտալեր օլուն . զերա
պէն Ղլտհընըզ Տապպ մուգատտէս իմ։ Էեր 3
քէս՝ անասընտան վե պադասընտան գօրգսուն , վե
շապգաթլարըմը կէօզէտէսիզ . Ղլտհընըզ Տապպ
պէնիմ։ Վուխթլարա մէլլ էթմէն , վե քէնտի- 4
լերինիզէ տէօբմէ սալտհար նափման . Ղլտհը-
նըզ Տապպ պէնիմ։

Վ է Տապպա սէլամէթգուրպանը սունտուղու- 5
նուզտա , պէօյլէ սունասընըզ քի՝ մադպուլ օլա .
Յունտուղունուզ կիւնտե՝ վե էրթէսի կիւնտե 6
նէնիլէ . վե իշլիյնճիւ կիւնէտէք գալան՝ ամէնէ
եագըլա ։ Վ է էյէր պիր վէճհլէ իշլիյնճիւ 7
կիւնտե նէնիրսէ , մէքրուհ օլուպ՝ մադպուլա կէշ-

8 մէզ: Ալ է օնու նէյլէն կիւնահլընը չէքէ . զիրա
Բապպէն մուգաատէսինի մուբարաքլըշ տըր . վէ
օ Ճան գավմընատան հէլալ օլսունա :
9 Ալ է նէբիհիզին պիչինինի պիչտիկինիշտէ
Թաբլանըն քէնարընը թէմամ պիչմիյէսին , վէ
պիչինինին գաբան պաշագաարընը տէվէ իրմիյէ-
10 սին : Ալ է պաղընըն պօղմասընատան գաբանը գօփ-
լամայասըն , հէմ պաղընատա գաբան սալգըմըզը
տէվէ իրմիյէսին . ծնլարը ֆագիրէ վէ եապան-
ճըլա գըլվէրէսին . Ելլահընըզ Բապպ պէնիմ :
11 Խէրսըզլըգ էթմէն , եապան սէօյլէմէն , վէ պիրի
12 պիրինիզի ատաթմամն : Ալ է խամիմ եապան նէ-
րէ նէմին էթմէն . վէ Ելլահընըն ատընը մուբ-
13 տարլամա . Բապպ պէնիմ : Վօնշունա զուրմ
էթմէ , վէ զօր իլէ շէյ գաթիմա . սանա իւճրէթլէ
իշլէյէնին իւճրէթի սէնին եանընատա պիր կէշ
14 սապահատէ ատէրմասուն : Ալաղրա սէօյմէ ,
վէ քէօրսըն հօնիւնա էթօրէզ գօմա , ատմա Ել-
15 լահընատան գօրգ . Բապպ պէնիմ : Է էրիհ թէտ
նահապգլըգ էթմէն . ֆագիրէ խադը էթմէ , վէ
քէպիրէն խադրընը սայմա . գօնշունուն շէրիհա-
16 թընը ա ատըէթմ իւզէ կէօր : Վատմընատա զա-
մանըգ էթմէկէ կէզմէյէսին . գօնշունուն գանը-
17 նա ՚ՒՀմէյէ գալգմայասըն . Բապպ պէնիմ : Վա-
բրնատաշընը նիւրէկինէ պուղ էթմէկէսին .
գօնշունու էլլէթթէ ազարլայասըն , վէ օնուն ի-
18 չին կիւնահ նիւքէնմէկէսին : Ինթիգամ ալ-
մայասըն , վէ գավմընըն օղուլտարընա քէն սագ-
լամայասըն , իլա գօնշունու քէնարին կիպի սէ-
վէսին . Բապպ պէնիմ :
19 Վանունըզարըմը սագլայասըզ . Հայվանընընը պիր
ճինսի պիր զայրի ճինսիկլէ չիֆթլէշտիրմէյէսին .
Թաբլանա ատըրլու էբին էքմէկէսին . վէ իւզէ-

բինք տիւրլիւ խիլիքտէն տօգունմուշ էս՝ վապ ալ-
մայասըն ։ Վ է պիր տաէմ պիր գաբը իլէ հաթըզ 20
ճիմի՝ էտէրսէ, վէ ծ պիր քիմսէնին սաթըն ալըն-
մըշ խալայըզը օլուպ՝ ասլա ֆիտա օլմասը խսէ,
հէմ օնա ազատլըզ վէրիլմէյիսէ, օ՝ թէտիպ օ-
լունսուն. էօլտիւրիւլմէսինլէր, զնրա օ՝ ազատլը
տէյիլտիր ։ Վ է սուչու իչիւն Նապպա ձէմմաթ 21
չատըրըն գաիուսունա՝ սուչգուրպաներ իչիւն պիր
գօչ կէթիրէ ։ Վ է քհահին օնա՝ էթմէյի կիւ- 22
նահը իչիւն սուչգուրպաներ գօչու իլէ Նապպըն
Հուզուրունտա քէֆարէթ էտէ. վէ էթմէյի կիւ-
նահ օնա ա՛վֆ օլունա ։

Վ է օլ տիյարա վարտըղընըզտա, հէր նէ կէօ- 23
նէ նէնիր ֆէյնէնէ ադաձ տիքտիյինիզ զէմանի՝ օնուն
մէյվէսինի սիննէթմսիզ կիպի նատիք գուման-
սըզ. սիզտէն իւչ նըլ սիննէթմսիզ սայըլըպ նէ-
նիլմէյէ ։ Վ է տէօրտունճի նը լտա ճիւմլէ մէյ- 24
վէսի Նապպըն Համուլէրի իչիւն մուգատտէս օլա.
Վ է պէշինճի նը լտա մէյվէսինի նէյէսիզ. թաքի 25
ֆզլին իչիւն մնհսուլունու արթընա. Ալահընըզ
Նապպ պէնիմ։

Վան իլէ պէրապէր պէզ չէյ նէմէյէսիզ. ֆալ 26
այմայասըզ, վէ Հավայա՝ զպիպի պիլմէք իչիւն՝
պա՛գմայասըզ ։ Պաշընըզըն քէնարընտաքի սա- 27
չընը գըրգմայասըզ, վէ սագալընըն քէնարընը
պօզմայասըն ։ Վ է հօլու իչիւն թէնինիզտէ 28
քէրթիքլէր էթմէյէսիզ, հէմ քէնտիլէրինիզտէ
եաղը տամղալամայասըզ. Նապպ պէնիմ։ Կը- 29
զընը՝ ֆահիշէ էթմէքլէ մուտտաբլամա, քի օ տի-
եար ֆահիշ օլմայա, հէմ օ վիլայէթի եարամազ-
լըգըա տօլմայա ։ Հ ապպաթըրըմը սագլայա- 30
սըզ, վէ Վ ագաէսէմնէն գօրգասըզ. Նապպ պէն
իմ։ Վհիրպաղլաբա եիւզ վէրմէյէ, վէ թէմմալ- 31

լարա տանը՛շման , քի օնլարը լա նախաքա՛նման-
նասըդ · Ա՛լլահընըդ Թապպ պէնիմ:
32 Մահը աղարմըշ քիմնէ էօնիւնտէն՝ այդաղ
գալդ , վէ իւնթիարըն եիւղնունէ իքրամ էյլէ , վէ
33 Ա՛լլահընտան գօրդ · Թապպ պէնիմ: Ա է տէյա-
ըրընըզտա՝ սիզինէ պիր նասանձը միւսաֆիր օ-
34 *լուբսա , օնա ճէֆա էթմէյէսիզ : Ա՛նընըզտա*
միւսաֆիր օլան նասանձը սիզ՛ էերլինիզ կիպի
օլա , վէ օնու քէնտի՛ն կիպի սէվմէսին · զիրա սիզ ահ
Ա՛ըրը տէյաըրընտա միւսաֆիր իտինիզ · Ա՛լլահը-
նըզ Թապպ պէնիմ:
35 Ը՛երիմ՛թտա նահագլըդ էթմէյէսիզ , ա՛ր-
36 *շընտա՝ գարթըտա վէ էօյլէ քահ տահի : Ա՛իզնէ*
թէրտաղընըզ թէմամ՛ տիրհէմլէրինիզ թէմամ՛
էֆանըզ թէմամ՛ վէ հին էօյլէ՛ էերինիզ թէմամ՛
օլա · սիզի Ա՛ըրը տէյաըրընտան չըգարան Ա՛լլահը-
37 Նըզ Թապպ պէնիմ: Ա՛մմի ճիւմլէ գանունլա-
ըրմը վէ ճիւմլէ հէօքմլէրինի սագլայսըդ , վէ օն-
լարը իճրա էյլէյէսիզ · Թապպ պէնիմ:

ՊԱՇ 20:

1 Վէ է Թապպ Ա՛նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի · Ա՛մմի
Խարաէլ օղուլլարընա տէյէսին · Խարաէլ օղուլ-
լարընտան վէ Խարաէլտէ միւսաֆիր օլան հա-
պանձրլարտան՝ հէր քէնտի զիւրրիյէթինէն
Ա՛նլէխ վէրէն քիմնէ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ ·
3 *տէյաըրըն գավմը օնու դաշլայրլա գաշլայա : Վէ է*
պէն օլ ատէմին իւլէրինէ եիւղնիմիւ տիքիպ՝ օ-
նու գավմինըն արասընտան էհէմմէյիմ ·
չիւն Ա՛ադաէսէմի նախաքլամնաղա վէ մուգատ-
տէս ատրմը մուտտաըլամնաղա տէյնիւ քէնտի
4 զիւրրիյէթինէն Ա՛նլէխ վէրմիշտիր : Վէ է է-
կէր տէյաըրըն գավմը կէօղլէրինի օլ քիմսէյէ՛ն՝

զերբրկելմնաէն Այլեսք վերադրնաէ պիր վեճ
իլէ գափամաղըա՝ օնու հօլտուրմ՚զսէ ։ Ա-
տեմ պէն օղ քիմսէնին իւզէրինէ՝ հէմ օնուն էվ
խալզընըն իւզէրինէ նիւշիւմի՛ւ տիքճէյիմ, վէ
կերէք օնու՝ կերէք Այլեսլէ ֆահիշլիք էմմէք
իչիւն օ քիմսէնին արատընճա ճիւմլէ վարանլարը՝
գամմընըն արասընատան հէյլաք էտէճէյիմ ։ Էմ
սիհիրպազլարըն վէ բէմմազլարըն արատարընճա
ֆահիշլիք էմմէք իչիւն ատճանէն ճանընըն իւզէ-
րինէ տահի նիւշիւմի՛ւ տիքիա՝ օնու քէնտի գամ-
մընըն արասընատան հէյլաք էտէճէյիմ ։ Խամի
մուգատասէլէնին, վէ մուգատասէլէր օլսուն. զի-
րա Ալահընըզ Տապպ պէնիմ ։ Էմ դանուն-
լարըմը սաղլայընը, վէ օնլարը իճրա էյլէյին. սի-
զի մուգատասէլէյէն Տապպ պէնիմ ։

Էր՝ պապասընա նա անասընա սէջդէն քիմ-
սէ էլպէթմէ հօլտուրուլէ. օ՝ պապասընա վէ ա-
նասընա սէջդիւշտուր. գանը իւզէրինտէ օլա ։
Վ է հէր քիմ զայրի քիմսէնին գարըսդըրա
զինա էտէրսէ, գօնշուսունուն գարըսը իլէ զի-
նա էտէն քիմսէ՝ էլպէթմէ հօլտուրուլէ. կէ-
րէք զանի կերէք զանկէ հօլտուրուլէ ։ Վ է
պիր ատէմ պապասընըն գարըսդըրա նաճա ար-
սա, պապասընըն չոճուգդուգընըն այմիշտըր. էլ-
պէթմէ իքիսի տէ հօլտուրուլէ. գանդարը իւ-
զէրինէ օլա ։ Վ է պիր քիմսէ կէլինի իլէ
նաճա արսա, էլպէթմէ իքիսի տէ հօլտուրուլէ.
խապհա՛լիք էմմիլէր. գանդարը իւզէրինտէ
օլա ։ Վ է պիր քիմսէ էրքէքլիկ՚ գարըմըլէ նա-
ճար կիսի նաճարսա, իքիսի տէ մէքրուհլուգ
էմմիլէր. էլպէթմէ հօլտուրուլէլէր. գանդարը
իւզէրինտէ օլա ։ Վ է պիր քիմսէ պիր գա-
րըդը հէմ օնուն անասընը ալդըրսա, պու՝ ֆիւ-

ճիւր օլմաղըլա, հէմ օնու հէմ օնլարը աթէշէ
նագալար· թաքիմ՝ արանըզտա նարամազլըգ
15 օլմայա: Ա֊է հայվանըլա ճիմա՝ էտէն քիմնէ՝
էլգեթմէթ էօլտիւրիւլէ, վէ հայվանը տէփէլէյ֊
16 սիզ: Ա֊է պիր գարը՝ հէրնէ հայվանըլա չիփթ֊
լէշմէ֊ք իչնէն օնա նագլաշըրսա, կէրէ֊ք գարըլը
կէրէ֊ք հայվանը տէփէլէյէսին· օնլար էլգեթմէթ
17 էօլտիւրիւլ· գանլարը իւզէրլէրինտէ օլա: Ա֊է
պիր քիմնէ պապասընէն գըզը՝ նա անասընէն
գըզը օլան գըզգարընտաշընը ալը՛րսա, վէ օնուն
չըփլագլըղընը կէօրիւրսէ, հէմ գըզ տա օնուն
չըփլագլըղընը կէօրիւրսէ, պու՝ րիսվայլըգ օլմա֊
ղըլա, օնլար՝ գավմէրի խալգընէն կէօղէրի էօ֊
նինտէ հէլաք օլունալար· օ՝ գըզգարընտաշընէն
չըփլագլըղընը աչմըշ տըր· կիւնահընը՛ չէ֊քէ:
18 Ա֊է պիր քիմնէ հայվընտա օլան գարըիլէ նա֊
թըզ՝ օնուն չըփլագլըղընը աչարսա, օ՝ օնուն
պուննկարընը՛ աչար, օ գարը տախի քէնտի գանը֊
նէն պուննկարընը՛ աչմըշտըր, իքսիի տէ գավմէ֊
19 րինէն արասընտան հէլաք օլունալար: Ա֊է ա֊
նանէն գըզգարընտաշընէն՝ նա պապանէն գըզ֊
գարընտաշընէն չըփլագլըղընը աչմայասըն· գիրա
պիր քիմնէ՝ պիր խրսըմընէն չըփլագլըղընը աչար֊
20 սա, իքսիի տէ նարամազլըղընը՛ չէ֊քէլէր: Ա֊է
պիր քիմնէ ամուճասընէն գարըսըլըա նաճար֊
սա, ամուճասընէն չըփլագլըղընը՛ աչմըշտըր· օն֊
լար կիւնահլարընը՛ չէ֊քէլէր· էվլատտը՛դ էօլէլէր
21 Ա֊է պիր քիմնէ՝ քէնտի գարընտաշընէն գարըսը֊
նը ալմազ հարամ տըր· օ՝ գարընտաշընէն չըփ֊
լագլըղընը՛ աչար· էվլատտը՛դ օլալար:
22 Իսմի ճիւմլէ գանունլարըմըզ վէ ճիւմլէ հէօքմ֊
լէրիմի սագլայասըդ, վէ օնլարը իճրա էյլէյէ֊
սիդ, թաքիմ պէնիմ՝ օնտա սաքին օլասընըդ

տէրեւ՝ սիղի կէօթիւրէճէյիմ տիյար սիղի դուս-
մայա։ Ա Է էօնիւնիւզտէն սիւրէճէյիմ դահ- 23
ֆէլէրին գանունլարընճա ևիւրիւմէյէսիզ . զիրա
ճիւմլէ պուղլարը ծնլար էթտի , վէ պէն ծնլար-
տան նէֆրէթ էյլէտիմ ։ Ա Է սիզ տէտիմ . 24
Ընլարըն ևէրինի զապդ էտէսիզ , վէ պէն ծնու՝
Ն՚ան՚ի օսիտա վէ պալ ագան տիյարը սիզ միւլք
իչիւն վէրճէյիմ . սիզի գաւմլարտան այրըան
Ը՚լահընըզ Ը՚ապպ պէնիմ ։ Իտտի սիզ փաք ի- 25
լէ նաւիաք Հայվանլարըն արասընտա՝ Հէմ նա-
փաք իլէ փաք գուշլարըն արասընտա այրըտ է-
տէսիզ . վէ նաւիաք գուԹաստընըզ տէյիւ այրը-
տըզըմ Հայվանլարտա վէ գուշլարտա Հէմ ևէրտէ
ճիւմլէ սիւրԹիւնէնլէրիլէ ճանլարընընզը մէքրուհ
էԹմէյէսիզ ։ Ա Է պանա մուգատտէսիզ օլա- 26
սընզ . զիրա պէն Ը՚ապպ մուգատտէսիմ , վէ պէ-
նիմ օլասընըզ տէյիւ՝ սիզի գաւմլարտան այրը-
տըմ ։

Իտտի սիհիրպալ վէ րէմմալ օլան՝ էլիքէ օլ- 27
սուն գարը օլսուն՝ էլպէԹԹէ էօլտիւրիւլէ . օն-
լարը դաշլարընա դաշլայալար . գանլարը իւղէրիլէ-
րինտէ օլսուն ։

ՊԼՂ 21։

Ա Է Ը՚ապպ Ա՚նսէյէ տէտի . Ը՚Հարօն օղուլլարը 1
քէՀՀինէրէ սէօյլէյիպ՝ ծնլարտա տէ քի՝ Հիշ
պիրիսի գաւմընտա էօլիւ իչիւն նափաքլանմա-
սընն ։ Ը՚մմա ծնուն ադրապասը օլան խըսըմը ի- 2
չիւն՝ Է՚ն՚ի անասը վէ պապասը վէ օղլու վէ գը-
զը վէ գարընտաշը իչիւն , Ը՚էմ գարիպէսի օլան՝ 3
գօճայա վարմամըշ պիքրէ գը՚զգարընտաշը իչիւն
նափաքլանտա ճայիզ տիր . Ա՚ գաւմընտա խօ- 4
ճա օլմաղըլա՝ նափաքլանմասընն , Թապիմ քէն-

5 տախնի մուրտարլամասըն : Պաշլարընը եօլմա-
եալար , վէ սագալարընըն քէնարընը թրաշ
էթմէյէլէր . հէմ թէնէկէրինտէ քէրթիլէր
6 քէրթմէյէլէր : Վէնտիլէրինին Ալլահընա մու-
գատտէս օլալար , վէ քէնտիլէրինին Ալլահընը
ատընը մուրտարլամայալար . զիրա Թապպըն ա-
թէշգուրպանլարընը՝ քէնտիլէրինին Ալլահը-
նըն էքմէյինի ծնլար սունաալար . իմտի մուգատա-
7 տէսլէր օլալար : Ցահիշէ՝ եա մուրտարլանմըշ
գարը ալմայալար , վէ գօճասընտան պօշանմըշ
գարը ալմայալար . զիրա չէհէննէ՝ Ալլահընա մու-
8 գատտէստիր : Իմտի օնու մուգատտէսլէյէսինիս-
զիրա սէնին Ալլահընըն էքմէյինի օ սունաար . օ
սանա մուգատտէս օլա . չիւն պէն սիզի մուգատա-
9 տէսլէյէն Թապպ՝ մուգատտէսիմ : Վ է քեա-
հին օլան քիսէյինին գըզը՝ ֆահիշ ի՛ք էթմէ՛քլէ
մուրտարլանը՛րսա , պապասընը՛ մուրտարլար . օ՝
ալէյհէ նագըլա :
10 Վ է օնուն գարընտաշլարընտան՝ պաշը իւզէ-
րինէ մէսհինի եաղը տէօքիւլմիւշ՝ վէ լեպասլարը
կիյմէյէ նասպ օլունմուշ պիւյիւք քեահինի՝ պա-
11 շընը այրմայա , վէ էս՛վապընը եր՛րթմայա . Վ է
հիչ պիր էօլմիւշ քիմսէյինին նանընա վարմայա ,
պապասը եա անասը՛ իչիւն պիրլէ նափաբլանմա-
12 եա . Վ է Անադէօխտէն չը՛գմայա , հէմ Ա-
լլահընըն Անադէօխինի մուրտարլամայա . զիրա
քէնտի Ալլահընըն նասպ մէսհինին եաղը իւզէ-
13 րինէօխար . Թապպ պէնիմ : Վ է օ՝ գարըսընը
14 պիքրէ իբէն ալա . Տուլ գարը՝ եա պօշանմըշ
եա մուրտարլանմըշ՝ էա զիննաքեար օլանը ալմա-
եա . անճագ գարը իչիւն գամմընտան պիր պիք-
15 րէ ալա : Վ է գամմընտա զիւրրիյէթինի մուր-
տարլամայա . զիրա օնու մուգատտէս էյլէյէն
Թապպ պէնիմ :

Ա է Թագաւ Աստուած սեղկիպ տեառ։ Ը- 16
հարձնա սեղկիպ տէրհսին։ Աենին զիւրրիկե-
թինաէն օնդարրն սիլսիկիէրինձէ՝ իւզերինաէ
այրպաղ օլան քիմսէ Ալլահընդն էքմէկինի Թագ-
րիպ էմմէկէ եանաչմայա։ Օվիրա հիշ պիր 18
այրպաղ օլան քիշի եանաչաձագ տէկիլ։ քէօր
քիշի եա ագասագ՝ եա ա՛ղաջ՝ եա էքսկի եա ար-
Թըղը օլան, Այա այաղը գըրըգ՝ եա էլի չօլաձգ 19
օլան քիշի, Այա գանպուր եա ճիւճէ եա կէօ- 20
զինաէ լէքէսի օլան՝ եա ույուղու եա ԹԷմիէ-
կիլի եա գասըղը եարըգ, Ալհահին Ալարօ- 21
նաէն զիւրրիկէմինաէն՝ պիր կէօնէ այրպաղ օլան
սաէմ Թագպէն աՌէչգուրպանդարրնր սունմա-
զա եանաչմայա։ օնաէն այրպաղ վար։ Ալլահընդն
էքմէկինի սունմադա եանաչմայա։ Կէրէք ա- 22
զիզէր ա՛զիզինաէն՝ կէրէք ա՛զիզէրտէն՝ Ալլա-
հընդն էքմէկինի եէյէ։ Ընճագ փէրտէյէ կիր- 23
մէյէ, վէ մէզպահա եապդաշմայա։ զիրա այրպաղ
վար, վէ Ադտէսէմի մուրատարդմայա։ չիւն օն-
դարրը մուգատտէսդէյէն Թագպ պէնիմ։ Ա է 24
Աստ Ալհարօն իլէ օղուդդարընա՝ հէմ ճիւմլէ
Իսրաէլ օղուդդարընա պո- նէռնէդէրէ սէօյլէսի։

ՊԱՐ 22։

Ա է Թագպ Աստուած սեղկիպ տեառ։ Ալհա- 1
բօնա վէ օղուդդարընա տէրհի Իսրաէլ օղուդդա-
րըն մուգատտէս նէսնդէրինաէն կէրհի տուրա-
դար։ վէ օնդարրն պանա Թագսիս էմմէկի նէս-
նդէրտէ մուգատտէս ասըմն մուրատարդմայա-
դար։ Թագպ պէնիմ։ Ընդարա տէյէսին։ Ճիւմլէ 3
զիւրրիկէմինիգաէն՝ սիլսիկէրինիգձէ՝ հէր քիմ
նաիաքդըղը իւզերինաէ իքէն, Իսրաէլ օղուդդա-
րըն Թագպա Թագսիս էմմէկդերի մուգատտէս

Նէանէլէրէ՛ ևապլաշը՛բաս , օ ձան Հուզուրտանան
4 Հէլաք օլունա . Ասպ պէնիմ : Ընտրօնուն զիւրրկէմինտէն հիշ պիր ճուտամիւ ևա սէյ-
էլանլու քիմսանէ՝ մուգաատէս Նէանէլէրտէն
Նէմէյէ , ևա փաքլանը՛նձէյէտէ՛ք . վէ էօլիւտէն
պիր վէճհիլէ նափաքլանմըշա՛ տօգունան՝ ևա
5 քէնտինտէն ճիմա՛ նէֆսի չըգմըշ քիմսէ , Ընա
օնու նափաքլայան Հէր սիւրթինէն Հայնանա
տօգունան քիմսէ՛ ևա օնու նափաք էտէն Հէրնէ
6 կէօնէ նափաքլըգ իլէ օլան ատէմ , Պունլարա
տօգունան ճան՝ ախշամնատէ՛ք նափաք օլա . վէ
թէնէնիւ սու իլէ եայգամայընճա՛ մուգաատէս
7 Նէանէլէրտէն Նէմէյէ : Ամսի կիւնէ պաթընճա
փաք օլա , անտէն սօնկրա մուգաատէս Նէանէ-
8 լէրտէն Նէյէ . պէրա օնուն էքմէյիտիր : Օ՛
էօլմիւշ վէ փարալանմըշ Նէմէյէ , քի օնունլա
9 նափաքլանմայա . Ասպ պէնիմ : Վ է թէր-
թիպ էթտիկիմի կէօրէտէյէր քի՛ անտէն էօլիւ-
բիւ կիւնահ նիւբլէնմէյէյէր , վէ օնու մուրաար-
լատրգլարը իչիւն էօլմէյէյէր . օնլարը մուգաա-
տէսլէյէն Ասպ պէնիմ :
10 Վ է հիշ պիր նապանճը քիմսէ՛ մուգաատէս
Նէանէտէն Նէմէյէ . քնահինին միւսաֆիրի վէ
նանաշմասը մուգաատէս Նէանէտէն Նէմէյէ :
11 Ընմնա քնահինին ապչէսի իլէ սաթըն ալտրգը՛
ճան՝ Հէմ էվինտէ տօգան՝ օնտան նէսին . օնլար
12 օնուն դա՛տինտան նէյէյէր : Նյէր քնահինին
գըզը պիր էճնէպի քիմսէյէ՛ էվլէնիրսէ , օ՛ փէշ-
քէշլէրին մուգաատէս Նէանէյէրինտէն Նէմէյէ :
13 Ընմնա քնահինին գըզը տուլ ևա պօշանմըշ օլուա՛
զիւրրկէմի նօղ իսէ , պապասրնըն էվինէ տէօն-
տիւրիւ զէման , գըզլ ըզընտա կիպի պապասրնըն
էքմէյինտէն նէյէ . ամմնա հիշ պիր էճնէպի օն-
տան Նէմէյէ :

Ալ է էյէր պիր քիմսէ պիլմէզլիքլէ մուգատաէս նէնէհէն նէբսէ, օնուն իւլէրինէ պէշտէ պիր գաթըլ՝ մուգատատէս նէհանէ իլէ քահինէ վէրէ։ 14
Ալ է Յարաէլ օղուլլարըն Յապպա սունաւգլարը մուգատատէս նէհանէլէրինի մուրտարլամայալար. Ուվի օնլարըն մուգատատէս նէհանէլէրինի եէմէյիլէ քէնտիլէրինէ գապահաթի պէլասը եիւբլէմէյէլէր. ղերա օնլարը մուգատաէսլէյէն Յապպ պէնիմ։ 15, 16
Ալ է Յապպ Ոօսէյէ սէցլէյիպ տէտի. Ուհարօնա վէ օնուն օղուլլարընա վէ ճիւմլէ Յարաէլ օղուլլարընա սէցլէյիպ՝ օնլարա տէյէսին. Յարաէլ էվինէն նա Յարաէլտէ օլան նապանաճըտան՝ պիլթիւնանմա տէյիւ Յապպա սունաւգլարը ճիւմլէ աւտագլարը իչինէ վէ ճիւմլէ իրաաէլթիփէշքէշլէրի իչինէ գուրպանլընը սունան հէր աւտ, Սիղին իչինէ գապուլ օլունմադ՝ էօբիւզլէրտէն՝ գօյունլարտան նա քէչիլէրտէն այըպսըղ էրքէք սոնա։ Ուիչ պիր այըպը օլանը սունմայասըղ. ղերա սիղին իչինէ գապուլ օլունմազ։ 17, 18, 19, 20
Ալ է աւտագ էտա էթմէք իչինէ՝ նա իրաաէլթիփէշքէշի իչինէ՝ պիր քիմսէ էօբիւզլէրէն նա գօյունլարտան Յապպա սէլամէթգուրպանը սունարտա, օ՝ այըպսըղ օլա, թաքիմ գաթիլ օլունա. անդա օնտա պիր այդ օլմայա։ 21
Ուհօր նա պէդ էոնը գըրըղ նա սաղադ նա չըպանը նա ույուզլու նա թէմիզսիզլի օլանլարտան Յապպա սունմայասըղ. վէ պունլարտան Յապպա աթէշգուրպանը իչինէ մէղպահնէն իւղէրինէ գօժայասըղ։ 22
Ումմա արթըգ նա էքսիք ա՛զալը պուզայը նա գօյունու՝ իրաաէլթիգուրպանը իչինէ սուն. լաքին օ՝ աւտագ իչինէ գապուլ օլունմազ։ 23
Խայէսի էզիլմիշ նա տէօյիւլմիշ նա գօփարըլ- 24

մըշ եա քէսիլմիշ օլանը՝ Տապպա սունմայասըզ.
25 վէ վիլայէթինիզտէ պո՚նու՚ էթմէյէսիզ : Ա՚ է
Ա՚լահընըզըն էքմէյինի՝ նապանձը քիմսէնին
էլինիլէ ճիւմլէ պունլարտան սունմայասըզ . վէրա
ծնլարտա՝ օնլարըն փէսատը վէ ո՚յրսըզ՝ վար . օն-
լար սիզին իչուն գապուլ օլունմազ :
26 Ա՚ է Տապպ Ա՚օսէյէ սէօյլէյիւպ տուր . Ա՚ը-
զըր նա գօյուն նա քէչի տօղունճա՝ նէտի կիւն
անասընըն նանընտա օլա . վէ սէքիզնճի կիւնը-
ա՚՝ հէմ օնտան սօնկրա Տապպա ամէնգուպանը
28 իչուն մագպուլ օլուր : Ակերէք սըղըրը կերէք
գօյունու՝ հէմ օնու հէմ նավրուսունու պիր
29 կիւնտէ պօղազլամայասըզ : Ա՚ է Տապպա շիւ-
քրգուրպանը սունտուղունուզտա՝ պէօյլէ սունա-
30 սընըզ , քի սիզին իչուն գապուլ օլունա . Ո՚՝
հէման ո կիւնտէ նէնիլէ , սապահատէք օնտաչ
ալըգօյմայասըզ . Տապպ պէնիմ :
31 Ա՚մմի Թէնապիհլերիմի սաղլայասըզ , վէ օնլա-
32 րըր էյլէյսիզ . Տապպ պէն իմ : Ա՚ է մուգաս-
տէս ատըմը մուրտարլամայասըզ , քի պէն՝ Տա-
րաէլ օղուլլարընըն արասընտա մուգատտէսլէ-
նէյիմ . սիզի մուգատտէսլէյէն Տապպ պէն իմ .
33 Ա՚յի Ա՚լահընըզ օլմագ իչուն սիզի Ա՚ընսը տի-
նարընտան չըգարտըմ . Տապպ պէն իմ :

ՊԱՐ. 23 :

1 Ա՚ է Տապպ Ա՚օսէյէ սէօյլէյիպ տուր . Իսրա-
էլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ օնլարա՝ Ա՚ուգաս-
տէս ճէմի՚յէթի չաղըրտաճաղընըզ Տապպըն պայ-
րամլարը իչուն տէյէսինքի՝ պէնիմ պայրամլարըմ
3 պունլար տըր . Ա՚լթը կիւն իշ իշլէնէ , վէ եվ-
տինճի կիւն բահաթըն շապպաթը մուգատտէս
ճէմի՚յէթի տիր . հիչ պիր իշ իշլէմէյէսիզ . ճէ-

մի՛յ մեքեանըլարընըզտա Թապպա շապպաթի տըր։

Ա՛եվսիմինաէ մուգաատաէս ճէմի՛յէթի չաղըրա- 4
ճաղընըղ՝ Թապպըն պայրամլարը պուննաթ տըր.
Չվէլբի պատա՝ պյըն օն ալթօրտունճու կիւ- 5
նինաէ՝ ախշամ իւմթիւ Թապպա փասէհ տիր։
Ա՛է պու պյըն օն պէշինճի կիւնինաէ Թապպա 6
խամուրտուղ պայրամը տըր. նէտի կիւն խամուր-
տուզնար նէյնսիղ։ Իլք կիւնաէ սիպին մուգաատաէս 7
ճէմի՛յէթինիղ օլա. հիչ խըզմէթ միւճա՛ղիգ
իչ՝ իշլէմէյսիղ։ Ա՛է նէտի կիւն Թապպա ա- 8
թէշգուրպանը սունասըղ. նէտինճի կիւնաէ
մուգաատաէս ճէմի՛յէթի տիր. հիչ խըզմէթ միւ-
ճա՛ղիգ իչ իշլէմէյսիղ։
Ա՛է Թապպ Ա՛օսէյէ սէօյլէյիպ աէտի. Իա- 9
բաէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէ. Ա՛ի-
զէ վէրէճէյիմ տէյարաւ կիրտյինիղտէ՝ վէ պի-
չինինի պիչաղյինիղտէ, պիչինինիղնի գուրբան-
տա աէմէտինի քնահինէ կէմիրէսիղ։ Ա՛է օ՛ 11
աէմէտի Թապպըն էօնինաէ սալա, քի սիղնի ի-
չինի գապուլ օլունա. քնահինի օնու շապպաթնի
էրթէսի կիւնինաէ սալա։ Ա՛է աէմէտի սալ- 12
մըղընըղ կինաէ՝ Թապպա պիւթինէանտա իչինի
պիր նըլըղ պիր այրպսըղ գուդու սունասըղ։
Ա՛է օնուն էքմէքփէչքէչնի՝ նաղըլա նօղրուլ- 13
մուշ լքի ի՛չը սիմի՛տ ունու օլա. Թապպա խօշ
գօգուլու աթէշգուրպանը իչինի տըր. վէ օնուն
շէրպէթփէչքէչնի՝ պիր չէյրէք հինի շէրպէթ օլա։
Ա՛է Ա՛լլահընըղ գուրպանը հէմման սունաճա- 14
ղընըղ կինաէաէք՝ էքմէք նա գաւրուլմուշ պու-
ղատայ նա թաղէ պիշագլար նէմէյսիղ. սիլսիլէ-
լէրինիզնի ճէմի՛յ մէքեանըլարընըզտա՝ պու սիզէ
էպէտի գանուն օլա։

15 Ա Է սալմանըն տէմէտինի կէթիրտիյինիզ
շապաթըն էրթէսինտէն՝ քէնտինիզ թէմամ
16 նէտի հափթա սայասըդ . Թա նէտինձի շապ-
աթըն էրթէսինէտէք էլլի կիւն սայասըդ . վէ
17 Շապա նէնի էքմէքփէշքէշլի սունասըդ : Ա Էս-
քեանլարընդան սալմափէշքէշլի իչիւն իքի էք-
մէք կէթիրէսիդ , քի ծնլար իքի ի՛չը սիմիտ ու-
նունտան օլարագ՝ մայալը փիշմիշ օլարար . պու՝
18 Շապա իլք մահսուլար արը : Ա Է էքմէքլէր
իլէ՝ Շապա պիրէր նըլըգ ա՛յրապըդ նէտի գու-
զու հէմ պիր ինէք նավրուսու պուղա վէ իքի
գօչ սունասըդ . պունլար՝ էքմէքփէշքէշլերի ի-
լէ վէ շէրպէթփէշքէշլերի իլէ Շապա պիս-
թիւնեանմա՝ Եա՛նի Շապա խօշ գօգուլու ա-
19 թէշգուրպանը օլա : Հէմ կիւնահգուրպանը ի-
չիւն քէչիլէրտէն պիր էրքէճ՝ վէ սէլամէթգուր-
պանը իչիւն պիրէր նըլըգ իքի գուզու Եաֆըլմ
20 Էտէսիդ : Ա Է քեահ֊ին ծնլարը՝ իլք մահսու-
լուն էքմէքի իլէ սալմափէշքէշլի իչիւն՝ իքի գու-
զուլար իլէ Շապալըն Հուզուրունտա սալա . ծն-
լար քեահ֊ին իչիւն Շապա մուգաատէս օլա :
21 Ա Է հէման ծ կիւնտէ չաղը բասըդ քի՝ սիզէ մու-
գաատէս ձէմի՛յէթ օլա . հիչ պիր խըղմէթ մի-
թա՛չիգ իչ իչէմէյէսիդ . պու՝ ձէմի՛յ մէսձիտլա-
րընդա սիլսիլէլէրինիզճէ Էպէտի դանուն օլա :
22 Ա Է տիյարընդըն պիչինինի պիչակչինիզտէ՝
պիչակչին ղէման թարըսընըն քէնարընը թէմա-
մէն պիչմէյէսին , վէ պիչինինին գալան պաշագ-
լարընը տէվէլիրմէյէսին . ծնլարը փագիրէ վէ եա-
պանճը յա՛ գըյմէրէսին . Ընըսընընդ Շապա պէն
իմ :
23 Ա Է Շապա Ա՛նէյէ սէօյլէյիպ տէտի . Խա-
րաէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէ . Նէտինձի այ-

տա՝ այլեւ իւր կիւնիւնտէ սիզէ շապպաթի՝ պօրու
սէտասըներն զիւրրի՝ մուգաստատէս ձէմի՛չէթի օլա։
Հիչ պիր խըղմէթի միւթաւլիգ իշ իչլէմիչէ- 25
սիզ, ամմա Թապպա ամէնչգուրպանը սունասըզ։
Էմմ Թապպ Աննսէյ սէջդէչիպ տէտի։ 26
Պունտան մա՛տա պու նէտինձի այլեն օնունձու 27
կիւնիւնտէ քէֆարէթլէրին կիւնիւ օլմազըլա՝
սիզէ մուգաստատէս ձէմի՛չէթի օլա. իմի ճանլա-
րընըզը ձէֆալանտըրմասըզ, վէ Թապպա ամէնչ-
գուրպանը սունասըզ։ Ա է հէման պու կիւն- 28
տէ հիչ պիր իշ իչլէմէչիզ. զիրա Ալլահընըզ
Թապպըն հուզուրունտա սիզտէն էօթիւրիւ քէ-
ֆարէթի էմմէք իչին՝ քէֆարէթլէր կիւնիւ-
տիւր։ Օրրա հէման օլ կիւնտէ հէր՝ ձէֆա 29
չէքմէչին ճան՝ գաւմընտան հէյսիք օլունա։
Ա է հէման օլ կիւնտէ հէր հանկը ճան պիր կէօ- 30
նէ՝ իշ իչլէրսէ, գաւմընըն արասընտան օ ճանը
թէկէվ էտէճէյիմ։ Հիչ պիր իշ իչլէմէչսիզ, 31
սիզսիզլէրինիզճէ ճէմի՛չ մէսաբհանլարընըզտա է-
պէտի գանուն օլա։ Պու սիզէ բահայի շապ- 32
պաթլարը, վէ ճանլարընըզը ձէֆալանտըրմա-
սըզ. այլեն տօգուզունճու կիւնիւն ախշամընտա՝
շապպաթլարընըզը պիր ախշամտան օպիր ախշա-
մէտէ դուրմասըզ։
Ա է Թապպ Աննսէյ սէջդէչիպ տէտի. Ա- 33
բահէ օղուլլարընա սէջդէչիպ տէյէսին. Պու նէ-
տինձի այլեն օնպէշինձի կիւնիւնտէ Թապպա նէ- 34
տի կիւն չատըր պայրամը օլա։ Իչլէ կիւնտէ 35
մուգաստատէս ձէմի՛չէթի օլա. հիչ պիր խըղմէթ
միւթաւլիգ իշ իչլէմէչսիզ։ Նէտի կիւն Թապ- 36
պա ամէնչգուրպանը սունասըզ. վէ սէչբիլինձի
կիւն սիզէ մուգաստատէս ձէմի՛չէթի օլա, վէ Թապ-
պա ամէնչգուրպանը սունասըզ. օ՝ պայրամ

կիւնիւտիւր ։ Հիչ պիր խըղմէթէ միւթալիգ իշ
37 իշլեմէկէսիդ ։ Խապպա աթէշգուրպանը պիւ-
թիւնեանմա՝ վէ էքմէքփէշքէշլի գուրպանը վէ
շէրպէթփէշքէշլի՝ հէր կիւնուէ իգթիլա էաէնի
սունմադ իչիւն՝ մուգատտէս ճէմի՛յէթի չաղըրա-
ճաղընըդ ։ Խապպըն պայրամլարը պունլար տըր ։
38 Խապպըն շապպաթլարընըան մա՛տա վէ հէաէ-
նէէրինիզտէն մա՛տա վէ ճիւմլէ ատագլարընըդ-
տան մա՛տա՝ վէ ճիւմլէ Խապպա վէրէճէկինիզ
39 իհսանէթլու փէշքէշլէրինիզտէն մա՛տա ։ Ըէմ՝
նէաինճէի պըրն օնպէշինճի կիւնիւնտէ՝ նէէրին
մահսուլունու տէվէիրտիկինիզտէ՝ Խապպա նէ-
տի կիւն պայրամ էաէսիդ ։ Էվվէլքի կիւնուէ
շապպաթ՝ հէմ սէբիղինճի կիւնուէ շապպաթ
40 օլա ։ Վ՚ էվվէլքի կիւնուէ քէնտիլէրինիզէ
կիւդէլ աղաճ նէմիշի խուրմա տալլարը՝ վէ սըդ
էաիրագլը աղաճ տալլարը՝ վէ սէդ սէօյիւտիւ ա-
լասըդ ։ վէ Ա՚լահընըդ Խապպըն էօնիւնտէ նէ-
41 տի կիւն շա՛տ օլասըդ ։ Վ՚ պու պայրամը Խապ-
պա նըլտա նէտի կիւն սապդայասըդ ։ սիլսիլէէ-
րինիզճէ էպէտի գանուն իւղրէ՝ օնու նէտինճի
42 այտա էաէսիդ ։ Ըէտի կիւն չաարըլարտա օ-
թուրասըդ ։ Խարաէլտէ ճիւմլէ նէրդէ օլանլար
43 չաարըլարտա օթուրալար ։ Թաքիմ՝ զիւրրիյէ-
թինիզ պիլէէր ։ քի Խարաէլ օղուլլարընը Ա՚ընը
տէյարընտան չըգարտըղընմընա՝ օնլարը չաարը-
լարտա օթուրթուտում ։ Ա՚լահընըդ Խապպ պէնիմ ։
44 Վ՚ Ա՚նա Խապպըն պայրամլարընը Խարաէլ օ-
ղուլլարընա տէյիվէրտի ։

ՊԱՐ, 24։

1 Վ՚ Խապպ Ա՚նաէյ սէօյլէյիպ տէտի ։ Խարա-
էլ օղուլլարընա թէնպիհ էթքի՝ սանա ըշըգ ի-

չուն էզմէ սաֆի զէյթունեաղը կէթիրէլէր, քի
գանտիլլէր տայիմա եանա։ Ընհարօն ճէմանա՛թ 3
չատըրընտա՝ շէհատէթ փէրտէսինին տիշարը-
սընտա՝ օնու ախշամտան սապահատէք Տապպէն
հուզուրունտա տայիմա թէրթիպ էտէ. պու՝ սիլ-
սիլէլէրինիղճէ էպէտի գանուն օլա։ Ղանտիլ- 4
լէրի փաք շամտանընն իւղէրինտէ՝ Տապպէն էօ-
նիւնտէ տայիմա թէրթիպլէ գոյա։

Ա՛ է սիմիտ ունու ալըպ՝ օնտան օնիքի փիտէ 5
փիշնիրէսին. հէր պիր փիտէ իքիշեր իւշատուն օ-
լա։ Ա՛ է օնլարը Տապպէն էօնիւնտէ՝ փաք սօֆ- 6
բանըն իւղէրինտէ իքի սըրայա գոյասըն, հէր սը-
րատա ալթըշար օլա։ Ա՛ է հէր սըրանըն իւզէ- 7
րինտէ սաֆի քիշնիւք գոյասըն, քի օ՝ էքմէքտէ
Տապպա աթէշդուրպանը զիքրի էչիւն օլա։ Ը՛ 8
օնու Խարաէլ օղուլլարընըն գարաթփընտան էպէ-
սի ա՛հա իւղրէ՝ հէր շապպաթի կիւնիւնտէ տայ-
իմա Տապպէն էօնիւնտէ թէրթիպլ էտէ։ Ա՛ է 9
օ՛ Ընհարօնուն իլէ օղուլլարընը՛ն օլա, վէ օնու
մուգատտէս մահալտէ եէյէլէր. զիքրա պու՝ Տապ-
պէն աթէշդուրպանլարընտան՝ օնա էպէտի գա-
նուն իւղրէ ա՛զիզլէր ա՛զիզի տիր։

Ա՛ է Խարաէլ օղուլլարընըն արասընտա չըգ- 10
մըշ՝ պիր Խարաէլլի գարընըն օղլու վարըրսը, քի
օնուն պապասը Ընհարօր խոճա. վէ օ Խարաէլի
գարընըն օղլու պիր Խարաէլլի քիմսէ իլէ օրտու-
տա չէքիշտի։ Ա՛ է օ Խարաէլի գարընըն օղլու 11
Տապպա՛ ատընտա քիւֆր էտիպ սէօյտիւ. իմտի
օնու Ընհարօնի կէօթիւրտիւքլէր. վէ օնուն անա-
սընըն ատը՝ Տան սրպզընտան Տիւրինին դըզը՝
Շ էլօմի՛մ խոճա։ Իմտի օնու Հապսա գօտուլսար, 12
քի Տապպէն միւրտատը օնլարա մա՛լիւմ օլուն-
ճէյէտէք։ Ա՛ է Տապպ Ընհարօնի սէօյլէյիպ տէ- 13

14 տի. () սեղէն քիմնէյի օրտուտան տիշարը
չըգարտ, վէ ճիւմլէ իշխաէնլէր էլէրինի ծնուն պա-
շը իւղերինէ գոյարտար, վէ ճիւմլէ ճէմաաթ ծնու-
15 գաշլայա: Վ է Խարաէլ օղուլլարընա սեղէկիպ
տէյէսին. Էէր քիմ՝ քէնտի Ընլահընա սեղէր-
16 սէ, կիւնահընը չէքէ: Վ է Խապպըն ատընա
քիւֆր էտէն՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ. ծնու ճիւմլէ
ճէմաաթ էլպէթթէ գաշլայա, նապանէր օրսուն
էէրլի օրսուն՝ Խապպըն ատընա քիւֆր էտէրսէ,
17 էօլտիւրիւլէ: Վ է պիր վէճհիլէ պիր ատէմի
վուրուպ էօլտիւրէն քիմնէ՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւ-
18 լէ: Վ է պիր հայվան վուրուպ էօլտիւրէն՝ հայ-
19 վան էէրինէ հայվան էտա էտէ. Վ է պիր
քիմնէ գծնշուտունա սագաթլըզ էտէրսէ, ծնա ատա
20 հէման էճմաէյի կիպի օրսունա. Ընըզ էէրինէ
սընըզ՝ կէօզ էէրինէ կէօզ՝ տիշ էէրինէ տիշ՝
ծնա տա հէման պիր ատէմի էճմաէյի սագաթլը-զ
21 կիպի օրսունա: Վ է հայվան վուրուպ էօլտիւ-
րէն՝ ծնու էօտէյէ, ամմա ատէմ վուրուպ էօլ-
22 տիւրէն՝ էօլտիւրիւլէ: Ը էրիսա թընըզ պիր օ-
լա, նապանէրյա նիճէ խսէ էէրլույէ տէ պէօյլէ
23 օլա. վէրա Ընլահընըզ Խապպ պէնիմ: Վ է
Ընաէ խարաէլ օղուլլարընա սեղէկտի, վէ օ սեղէն
քիմնէյի օրտուտան տիշարը չըգարտըլար, վէ օ-
նու գաշլա գաշլատըլար. վէ խարաէլ օղուլլա-
րը՝ Խապպըն Ընաէյէ թէնսիհ էճմաէյի կիպի
էյլէտիլէր:

ՊԸՐ. 25.

1 Վ է Խապպ Ընաէյէ Վինա տաղընտա սեղէկիպ
2 տէտի. Խարաէլ օղուլլարընա սեղէկիպ՝ ծնըզտա
տէ. Պէն սիզէ վէրէճէկիմ տիյարա կէրտիյինիզ-
տէ՝ ծ տիյար Խապպըն շապաթընը դուճնատն:

Թաղլանը ալեը՝ նը լ եքեսին, վէ պաղընը ալեը՝ 3
նը լ պուտայասըն, հէմ օնուն մահսուլունու տեվ-
շէրեսին ։ Իմմա եէտինձի նը լսա՝ եէր իչին 4
բահալի շապպալէը՝ Է՛ն Իապպա շապպալէ օ-
լա. Թաղլանը էքմէկեսին, վէ պաղընը պուտա-
մայասըն. Պիչենինտէն քենտինտէն պիլմէնի 5
պիչմէկեսին, վէ պուտամմատըղընն պաղըն իւզիւմ
լէրինի տեվշիրմէկեսին. եէրէ բահալի նը լը օլա ։
Ա է սիղէ դաա՛մ իչին եէրին շապպալէը՝ օլա, 6
կէրէք սանա կէրէք գուլունա կէրէք խալայըղը-
նա կէրէք եանաշմանա՝ կէրէք եանընտա միւսա-
ֆիր օլան եապանճընա. Իմմա ճիւմլէ մահսու- 7
լանը՝ տաւաղարընա հէմ սէնին ուիյարընտա օ-
լան Հայվանատա դաա՛մ իչին օլա ։

Ա է քենտինէ եէտի հաֆթա նը լսար՝ Է՛ն 8
եէտի քերրէ եէտի նը լ սայասըն. վէ եէտի հաֆ-
թա նը լսընըն կիւնլէրի՝ սանա գըրդ տօգուղ նը լ
օլուր ։ Ա է եէտինձի այտա այլն օնունճու կիւ- 9
նինտէ նիւքսէք սէտալը պօրու էօհմանրէսին,
պօրույու՝ քէֆարէթի կիւնինտէ ճիւմլէ ուիյարը-
նըզտա էօհմանրէսիղ ։ Ա է էլլինճի նը լը թադ- 10
ուիս էլլէկեսիղ, վէ ևերսէ՝ ճիւմլէ սաքինլէրի ի-
չիւն ազատլըղա տէլյուլ չաղրտասընղ. պու սիղէ
Լօպէլ Եալը օլա. վէ սիղտէն հէր քէս քենտի
միւլքինէ տէօնէ, վէ սիղտէն հէր քէս քենտի գա-
պիչենինէ տէօնէ ։ Պու էլլինճի նը լ սիղէ Լօպէլ 11
սէնէսի օլա, էքմէկեսիղ, վէ քենտինտէն պիլմէ-
նի պիչմէկեսիղ, վէ պուտամմատըղընդզ պաղըն
տեվշիրմէկեսիղ. Օխրա Լօպէլ սէնէսի սիր, ո 12
սիղէ մուգատաէս օլա. Թաղլանըն մահսուլունու
նէկեսիղ ։ Պու Լօպէլ նը լընտա հէր պիրինիղ 13
քենտի միւլքինէ տէօնէկսիղ ։ Ա է գօնշունտա պիր 14
շէյ սաթտըղընտա՝ ևա գօնշունուն էլինտէն ատ-

Թէրն ալարդընտա , սիղտէն հիշ պիր քիմսէ գա-
15 րընտաշընա զարար էթմէկէ . Կ՚օճնշունտան՝ Կո-
պէլտէն սօնկրա օլան եր լսարըն հիսապընա կէօրէ
սաթըն ալասըն , օ պա մահսուլուն եր լսարընըն հի-
16 սապընա կէօրէ սանա սաթա : Պահասընը՝ երլ-
լսարըն չօգլուղունա կէօրէ չօղալտասըն , վէ երլ-
լսարըն ազլընընա կէօրէ պահասընը ազալտասըն .
զիրա օ սանա մահսուլսարըն հիսապընձա սա-
17 թար : Ա՛յ սիղտէն հիշ քիմսէ գօնշուտունա
զարար էթմէկէ , վէ Ա՛լահընտան գօրդասըն . զիրա
Ա՛լահընըզ Բապա պէն իմ :
18 Ա՛յ գանունլարըմը իձրա էտէսիզ , էմ հէօքմ-
լերիմի սագլայըպ՝ օնլարը էյլէյէսիզ . վէ օ ախյար-
19 տա էմինլիքըլէ սաբին օլաճագսըզ : Ա՛յ նէր
մահսուլտունու վէրէճէք , վէ տօյունճայատէք
նէյէճէքսիզ . վէ օնուն իւզէրինտէ էմինլիքըլէ
20 սաբին օլաճագսըզ : Ա՛յ տէրսէնիզ՝ քի Ա՛էտին-
ճի երբտա նէ՞ նէյէյիմ . իչթիհ էքմէյէճէզիզ վէ
21 մահսուլսարըմըզը տէվզիր իրմէյէճէզիզ . Իչթիհ պէն
պէրէքէթի իմի՝ ալթընճը երբտա սիզին իչինն էմի
էտէճէյիմ , վէ իւչ երբլըզ մահսուլ վէրէճէք :
22 Ա՛յ սէքիզնճի երբտա էքսիկինիզտէ՝ էսքի մահ-
սուլտան տօգուզունճու երբտէք նէյէսիզ , թա
էնէնի մահսուլու էկլինճէյէտէք՝ էսքիսէն նէյէ-
սիզ :
23 Ա՛յ նէր գադի՛ա լագտա սաթը՛ըմյա , զիրա նէր
պէնիմ տէր , չինն սիզ՝ պէնիմ եանընտա եապան-
24 ճը լար վէ միւսաֆիրլէրսինիզ : Ա՛յ միւլքինիւ-
զինն ճիւմլէ տէյարընտա՝ նէր իչինն փիտա վէրէ-
25 սիզ : Կ՚յարընտաշընն փագիրլէնիզ՝ քէնտի միւլ-
քինտէն սաթ ա՛րտա , օնուն փիտա էտէճէք ագ-
րապասը կէլտիրտէ , գարընտաշընըն սաթտըղընը
26 օ փիտա էտէ : Ա՛մմա պիր քիմսէնին փիտա է-

առնի եօղ խաչ, վէ՛ օնուն էլի կենիշլենիպ՝ փիտպէ
նէթէր միգտարընը պուլուրսա, () զէման օ՝ 27
սաթտըղընտան պէրու նը լսարը հինսպ էտէ, վէ
արթանընը սաթտըղը քիմնէյէ կէրի՛ վէրե, վէ
քէնտի միւքրիւնէ տէօնէ։ Ա՛յնմա էյէր օնա կէրի 28
վէրիլճէք նէթէրինի էլի պուլամազ խաչ, օլտէմ
սաթտըղը շէյ՝ օնու սաթըն ալանըն էլինտէ Ա՛օ-
պէլ ահէհսինէ՛տէք գալա, վէ Ա՛օպէլ Ե՛լըշնպա
չըգա, վէ օ՝ միւքրիւնէ տէօնէ։

Ա՛յ պիր քիմնէ հիսարը շէհրտէ սաբին օլա- 29
ճագ էվ սաթտըրսա, օնու սաթտըղընտան պիր
թէմամ ը՛ր լսատէք փիտա՛ էտէ, փիտասը պիր սէնէ
իչինտէ օլա։ Ա՛յ էյէր թէքմիլ ը՛ր ը՛ն թէմա- 30
մընտէք փիտա օլունմնըսա, օլ սուրէթտէ հի-
սարը օլան շէհրտէ՛քի էվ՝ մինթաղան օնու սա-
թը՛ն ալանա սիլսիլէսինճէ ս՛ապիթի օլա, Ա՛օպէլ
Ե՛լըշնպա չը՛գմայա։ Ա՛յնմա էդրաիքը հիսարը օլ- 31
մայան գասապալարըն էվլէրի՛ վիլայէթին թար-
լասը՛ կիպի սայը լայար, օնլար փիտա օլունա պի-
լէ, վէ Ա՛օպէլ Ե՛լըշնպա չըգա։ Ա՛յ Էվլիլէ- 32
րին շէհրլէրի քէնտիլէրին միւքրիւ օլմաղըլա,
Էվլիլէր քէնտի շէհրլէրինին էվլէրինի տայիմա
փիտա էտէպիլըրլէր։ Ա՛յ պիր քիմնէ Էվլիլ- 33
լէրտէն սաթը՛ն ալտըգտա, միւքրիւ օլտուղտը շէ-
հրտէ քի սաթը՛մը շ էվ Ա՛օպէլ Ե՛լըշնպա չըգա,
զէրա Էվլիլէր շէհրլէրինին էվլէրի՛ Ա՛տաէլ օ-
ղուլլարըն արասընտա քէնտիլէրին միւքրիւտիւր։
Ա՛յնմա շէհրլէրինին վարօշինտէ օլան Թարլալարը 34
սաթը՛մայա, զէրա օ՝ օնլարըն էպէտի միւքրիւ
տիւր։

Ա՛յ գարընտաշըն փագիրլէնիպ՝ սէնին եանընա- 35
սա էլի վա՛յըփլանտըգտա, եսպանճը օլսուն միւ-
սաֆիր օլսուն՝ օնա եարտըմ էտէպին, քի եանընա-

36 տա եաշայա։ Ընտան մուտ մէկ վէ մուրապա-
հա ալմայասըն , իւրա Ալահընտան գօրգասըն ,
37 քի գարընտաշըն սէնին եանընտա եաշայա։ Ա-
չէնի օնա մուտ մէկիւլէ վերմէյէսին , հէմ դա-
38 մընը մուրապահա իւլէ վերմէյէսին։ Ալահընդը
Թապպ պէն իմ , քի սիզէ Վանտան տէյարընը
վերմէյէ՝ Ալահընդը օմմագ իչուն սիզի Ընսը
տէյարընտան չըգարըմ։
39 Վ է էյէր գարընտաշըն սէնին եանընտա փա-
գիրլէնիպ՝ քէնտիսինի սանա սաթարսա , օնու
40 գուլ խրզմէթինտէ գուլտանմայասըն։ Վանըն-
տա եանաշմա եա միւսաֆիր կիպի օլա , սանա Վօ-
41 պէլ կը ընտատէք խրզմէթ էտէ . Ընտէն եա-
նընտան՝ կէրէք քէնտիսի կէրէք օնուն օղուլլարը
պիլէսինէ՛ չըգա , վէ քէնտի պապիլէսինէ տէօնէ,
42 վէ պապալարընըն միւլքիւնէ տէօնէ։ Օ խրա
օնլար պէնիմ՝ Ընսը տէյարընտան չըգարըրդըմ
գուլլարընտարը , գուլ սաթը լարդը կիպի սաթըլ-
43 մայալար։ Օնա սէրթ աղալըգ էթմէյէսին , իւլա
44 Ալահընտան գօրգասըն։ Ամմա էտինէճէյին
գուլ վէ խալայըդ՝ էդրաֆընընդտա օլան գաւիֆէ-
լէրտէն օլա , գուլու վէ խալայըդը օնլարտան սա-
45 թըն ալասըն։ Ահմ տաւսի՝ եանընդըդտա սաքին
օլան եապանճը լարըն օղուլլարընտան՝ կէրէք օն-
լարտան կէրէք տէյարընդըդտա տօղուրտուգլարը՝
եանընդըդտա օլան գապիլէլէրինտէն սաթըն ալա-
46 սըդ , վէ քէնտի մալընդը օլալար։ Վ է օնլարը
սիզտէն սօնկրա օղուլլարընդըդա միրաս միւլքիս
իչուն թագսիմ էտէսիդ , քի օնլար տայիմա գու-
լունուդ օլա . ամմա գարընտաշլարընդը օլան Ա-
բահել օղուլլարընա՝ հիչ քիմսէ գարընտաշընա
սէրթ աղալըգ էթմէյէ։
47 Վ է սէնին եանընտա օլան եապանճընըն եա

միւսաֆիրին էլի կենիշլենտիքտէ, վէ օնուն եա-
նընտա օլան գարընտաշըն փագիրլենիպ՝ սէնին
եանընտա օլան եապանճլըա Է միւսաֆիրէ եա
եապանճը գապիլէսինին սօյսօփունա քէնտիսինի
սաղմտըգտա, Վ.Էնտիսինի սաղմտըգտան սօնկ- 48
րա, օ՝ ֆիտա օլունապիլիր. գարընտաշլարընտան
պիրիսի օնու ֆիտա էտէ. Ո՞նու եա ա՛մէճասը 49
եա ա՛մէճասընըն օղլու ֆիտա էտէ, եա գապի-
լէսինէ ԹԷՆՃԷ ագրապասը՝ օնու ֆիտա էտէ.
եախօտ էլի կենիշլենտիքտէ, քէնտի քէնտիսինի
ֆիտա էտէ: Ալ Է օնու սաղըն ալանլըՙ քէն- 50
տինի օնա սաղմտըղը ևրլտան Յօպէլ ևրլընատէք
Հիտապլաշա, վէ սաղըսընըն ագէսի ևրլարըն
Հիտապլընճա օլա. օնուն Հնոտաչ եանաշմա կիւն-
տէլլի կիպի օլա: Յէկեր տահա չօգ ևրլ վարի- 51
սէ, օնլարա կէօրէ քէնտի սաղըսընըն ագէսինի-
տէն ֆիտասընը էտաւ էտէ: Ալ Է էկեր Յօպէլ 52
ևրլընատէք աղ ևրլ գալըրսա, օնուն Հիտապ-
լաշըպ՝ ևրլարընա կէօրէ ֆիտասընը էտաւ էտէ:
Ենրլ պէ ևրլ օնուն եանընտա եանաշմա կիպի օ- 53
լա. սէնին Հուզուրունտա օնա սէրթ ադալըգ էթ-
մէյէ: Ալ Է էկեր պու էօ՞նատէ ֆիտա օլունմադ- 54
սա, Յօպէլ ևրլընտա կէրէք քէնտիսի կէրէք օ-
ղուլլարը պիլէսի՞նճէ չըգա: Օ՞ղրա Խարաէլ օ- 55
ղուլլարը պէնիմ գուլլարըմընը. օնլար՝ Յ՞նըը
տիյարընտան չըգարտըղը՛մ գուլլարըմընը. Ալլա-
Հընըղ Խապպ պէնիմ:

ՊԼԸ՝ 26:

Վ.Էնտիլէրինիզ ալլահլար վէ ցմա փուԹլար 1
եաւմայասըղ. վէ քէնտիլէրինիզէ սուրէԹլէր
տէքմէյէսիղ. Հէմ տիյարընըզտա՝ օնա սէճտա
էթմէք իչուն՝ դաշտան փուԹ գօմմայասըղ. զիրա

2 Ալեհրնըզ Թագպ պէնիմ: Հ՚ագպագթելարրմը
ագզայագըզ, վէ Մագաէսէմ հիւրմէթ էյլէյէ-
3 սիզ· Թագպ պէնիմ: Յչէր գանունլարրմնա
եիւրիւրսէնիզ, վէ թէնպիհլէրիմի սագլայըզ՝ օն-
4 լարը ճձրա էտէրսէնիզ, Պէնտէ եաղմուրլա-
րընդը մէվհիմներին՚ձէ վերէձէյիմ, վէ եէր մահ-
սուլունու վէրե, հէմ թարլանըն աղաճլարը մէյ-
5 վէլերինի վերէլեր: Մ է խարմանընդը պաղպօ-
զումնատէք նէթիլէ, վէ պաղ պօղումու էքի-
նէտէք նէթիլէ· վէ էքմէյինիզի տօյունճայա-
տէք նէյէսիզ, վէ տէյարընդըզտա էվինդիքլէ սա-
6 քին օլասըզ: Ահմ եէրե սէզամէթ վերէյիմ, վէ
եամասըզ, վէ իւրքիւտէն օմայա· վէ տէյարտան
քէօթիւ ճանավարլարը թիւքէտէյիմ, հէմ տէյ-
7 արընդըզտան գրլըճ կէչմէյէ: Մ է տիշմինդէ-
րինիզի գօվասըզ, վէ էօնիւնիւզտէ գրլըճտան
8 տիշէլեր: Ահմ սիղտէն պէշ քիմսէ եիւզ քիմ-
սէյի գօվալայա, վէ սիղտէն եիւզ քիմսէ օն պին
քիմսէյի գօվալայա, հէմ տիշմինդլարընդը էօ-
9 նիւնիւզտէ գրլըճտան տիշէլեր: Մ է սիղէ
եաղար էտէյիմ, վէ սիղի մէյվէտար գրլըզ՝ սիղէ
չօղալտայըմ, վէ սիղինդէ ահ՚տրմը ս՚ապէթ է-
10 տէյիմ: Մ է էսքի զախիրէյի նէյէսիզ, վէ նէ-
նիյէ նէր եէմէք իչիւն՚ էսքիյի չրգարտըզ:
11 Մ է չատրըրմը արանդըզտա գօյայըմ, վէ ճանդըմ
12 սիղտէն լյրէնմէյէ: Մ է օրմանդըզտա կէղէյիմ,
վէ սիղին Ալեհրնըզ օլայըմ, հէմ սիղ պէնիմ
13 գօվմըմ օլասըզ: Ալեհրնըզ Թագպ պէնիմ,
քի ծնըարտա գուդլար օմայասըզ տէյիւ սիղի Ալըսը
տէյարընտան չրգարտըմ, վէ պէյունտուրդուզ-
նուզուն պաղլարընը գրըտըմ, վէ սիղի տիք կէղ-
տիրտիմ:
14 Ալմնա էյէր պէնի տինկլէմէյիպ՝ պու ճիւմլէ

Եմրլեբիմի եթմէզսէնիզ, ալ է հյեր գանունլա- 15
ըըմը խօրլարսանընըզ, հեմ էյեր ճանընըզ հէօքմ-
լէրիմսէն իբրահ էսէրսէ, շէօյլէ քի՝ ճիմիզ Եմ-
լէրիմի եթմէյիզ՝ ա՛հտըմը խպդալ էտէսիզ։
Պէ՛ն տախի սիզէ պունու էսէճէյիմ, եա՛նի, ու- 16
զէրինիզէ կէօզլէրի թէլէֆ էտէն վէ ճանը պայ-
ըլտըրան գօրդույու՝ վէրեմի վէ հիմմայի սալա-
եըմ, վէ թօխունմունուզու նաֆիլէյէ էքէսիզ։
զլրա ծնու տիւշմնլէրինիզ նէյճէ՛ը։ Ալ է նիս- 17
զիմիս իւզէրինիզէ տիքէյիմ, վէ տիւշմնլէրի-
նիզին էօնինտէ գըրըլսընըզ։ վէ սիզի պունզ է-
տէնլէր՝ սիզէ մնասալսընզ օլտար, վէ սիզի գօվա-
լայան էօզլէքէն՝ գաչսընընըզ։ Ալ է էյեր պուն- 18
լարիզ տախի պէնի տինկլէմէզսէնիզ, կիւնահլա-
ըրընըզ իչհէն սիզի նէտի գամի տահա թէտիպ է-
տէյիմ։ Ալ է գուվվէթինիզին մազրուրլուզունու 19
գըրսայըմ, վէ կէօյհիսիզ տէմիր կիպի՝ հեմ նէ-
քինիզի պագըը կիպի էտէյիմ։ Ալ է գուվվէթի- 20
նիզ պօշունա թէլէֆ օլա, վէ նէրինիզ մահսու-
լունու վէրմէյէ, հեմ նէրին ազամլարը մէյմէկէ-
րինի վէրմէյէլէր։ Ալ է էյեր պէնիմլէ զըթ կի- 21
տիպ՝ պէնի տինլէմէյէ խաթէմէզսէնիզ, օ զէմման
իւզէրինիզէ՝ կիւնահլարընըզա կէօրէ նէտի գամի
պէլա զամմ էտէյիմ։ Ալ է իւզէրինիզէ գըրըն 22
ճանավարլարընը՛ սալայըմ, քի սիզի էվլատսըզ
էտէյէր, վէ տավարլարընըզը գրըսլար, հեմ սիզի
ազալտալա՛ր, վէ նօլսարընըզ խարտպ օլա։ Լչէր 23
պէնտէն՝ պունլարըա տախի թէտիպ օրմանլսանընըզ,
վէ պէնիմլէ զըթ կիտէրսէնիզ։ Ըլտէմ պէն տա- 24
խի սիզինէ զըթընա կիտէճէյիմ, վէ պէն տախի
սիզի՝ կիւնահլարընըզ իչհէն նէտի գամի գրըսա-
ճա՛ղըմ։ Ալ է իւզէրինիզէ ա՛հտըն ինեիգամընը 25
ալան գըլըճը՛ սալաճաղըմ. վէ շէհրլէրինիզտէ

ձէմ՝ օլասընըզ, վէ արանըզա դառ՛ն կէօնտէրէ-
ևիմ, վէ տիշմանըն էլինէ թէսլիմ օլասընըզ:
26 Իսկ էքմէկին տէյնէկիւն գըրտըղըմտա՝ էքմէկ-
ինիզն ան գարը պէր ֆուրընտա փիշկիրէկէր, վէ
էքմէկինիզն թարթը չըզա տէօնտէրէկէր. վէ
27 նէյսիզ, ամմա տէյմայասըզ: Նէյսէր պունըլ-
ըզ լա տախի պէնի տինկլէմէզսէնիզ, ամմա պէ-
28 նիմկի զըթի կիտէրսէնիզ, Ոզման սիզինկի զա-
զապկի զըթընա կիտէյիմ. վէ պէն տախի սիզի
կիտնահլարընըզ իչուն նէտի գաթ թէսթիպ է-
29 տէյիմ. Իսկ է օղուլլարընըզդըն էթինի նէյսիզ,
30 Հէմ գըզլարընըզդըն էթինի նէյսիզ: Իսկ է նիւք-
սէք նէրկէրինիզի պօղայըմ, վէ ֆութլարընըզը
գըրայըմ, վէ լէշլէրինիզի ֆութլարընըզդըն լէշ-
լէրի իւզէրինէ գէյայըմ, վէ ճանըմ սիզտէն խո-
31 շունա էտէ: Իսկ է շէհրիլէրինիզի խարապ՝ վէ մագ-
տէսէլէրինիզի վիրան էտէյիմ, վէ սիզին խօշ գո-
32 գունուզու գօղամայըմ: Իսկ է պէն օ տէյյարը վի-
րան էտէյիմ, վէ օնտա սաքին օլամազ տիշման-
33 լարընըզ օնա թա՛ճիպ չէքէկէր: Իսկ է սիզի դահ-
ֆէկէրտէ տաղըտայըմ, վէ արտընըզնա գը լը՛ճ
չէքէյիմ. վէ տէյյարընըզ վիրան օլա, հէմ շէհր-
34 լէրինիզ խարապ օլա: Ոլ տէմ տէյյար վիրան
գալտըղը ճիւմլէ կիւնէրտէ՝ սիզ տիշմանլարընը-
զդըն տէյյարընտա իքէն՝ շապպաթլարընտան ա-
ղըրը օլա. նէր ծլ տէմ բահաթ էտիպ՝ քէնտի
35 շապպաթլարընտան ակսրը օլա. Ճիւմլէ վիրան
գալտըղը կիւնէրտէ բահաթ էտէ. զէրա սիզ իւ-
զէրինտէ սաքին իքէն, շապպաթլարընըզտա բա-
36 հաթսըզլըմըմ շտըը: Իսկ է սիզտէն գալանլարդըն՝
տիշմանլարընըզդըն տէյյարընտա էիւրէքլէրինէ
տիթրէմէ կէթիրէյիմ, վէ օնլարը տէփրէնէն
եափրաղըն սէտասը գօվալայըզ՝ գը լը՛ճ էօնիւն-

տէն գաչար կիպի գաչալար, վէ գօվալայան եօղլեքէն՝ տիշէլէր։ Ալ է գօվալայան եօղլեքէն՝ գը- 37
լըճ էօնիւնտէն գաչար կիպի՝ պիրիպիրինին իւղէրինէ տիշէլէր. հէմ տիւշմէնլէրինիզին էօնիւնէ տուրմադա գատիր օլմայասըդ։ Ալ է գաւիֆէլէր 38
արասընտա հէլալք օլասընըդ, հէմ տիւշմէնլէրինիզին վիլայէթի սիզի թէկէֆֆիւ էտէ։ Ալ է սիզտէն 39
գալանլար՝ եարամազլըգլարը յըղա տիւշմէնլէրինիզին տէյարընտա հէլալք օլալար. հէմ տաճի պապալարընըն եարամազլըգլարը իլէ՝ ծնլարընն պիրէօնճէ հէլալք օլալար։
Ալ է եարամազլըգլարընը հէմ պապալարընըն 40
եարամազլըգընը՝ պանա ա՛սլ օլտուգլարը ի՞սնանէլէրի իլէ իգրար էտէրլէրսէ, հէմ տաճի պէնիմէ զը՛թի կիմսէյէրինի՝ Պէն տաճի ծնլարը- 41
ղա զը՛թի կիմսէյիմի՛ վէ ծնլարը տիւշմէնլէրինին տէյարընտա կէմիրտէյիմի նէզար էտէրէք, պաղոռուսա ծնլարընն սիննէթսիզ նիւրէյի ալչագանընըսա, հէմ եարամազլըգլարընըն իւճրէմինի րիղա իլէ էձէրլէրսէ, Ա՛լտէմ Լա՛ գօպիլէ օլան 42
ա՛հարմը խադրըմա կէմիրէյիմ, հէմ տէ Լա՛հագ իլէ օլան ա՛հարմը՝ վէ Ա՛պրահամիլէ օլան ա՛հարմը՝ տաճի խադրըմա կէմիրէյիմ, վէ օ տէյարը՝ սա խադրըմա կէմիրէյիմ։
Ալ է օ տէյար ծնլարտան պրաղըլըպ ծնլարտան 43
վիրան էքէն, շապպաթլարընտան մէսրո՛ւր օլուճա, վէ ծնլար եարամազլըգլարընըն իւճրէմինի րիղայիլէ էձէրինճէ, հէմնան ծնուն իչուն քի՛ հէճրէլէրիմի խօրլատալար, վէ ճանլարը գանուռնարըմտան էքրահ էթմէ, Ա՛լտէմ պու սուրէթտէ 44
տաճի՛ ծնլար տիւշմէնլարընըն տէյարընտա էքէն՝ ծնլարա խօր պագմամ՛, վէ ծնլարը պիլ քի՛ղ էյէ թէկէֆֆիւ էթմէյէճէ ծնլարիլէ օլան ա՛հարմը իպդալ

էթմէք իշխան ընդարտան իբրահ էթմէմ. չիւն ան-
45 լարըն Ալլահը Թապպ պէնիմ։ Ամմա շօղ փիր-
լէրինին ա՛հտընը խադրըմա կէթիրիմ քի՝ գա-
խֆէլէրին կէօղլէրի էօնիւնտէ ընդարա Ալլահ
օղմագ իշխան ընդարը Անոր ը տէյարընտան չըգար-
46 տըմ. Թապպ պէնիմ։ Թապպըն՝ քէնտիի իւէ
Խարաէլ օղուլլարընըն արասընտա Անէնին նէտի
իւէ Ամինա տաղընտա վէրտիյի գանունլար վէ հէօ-
քըմլէր վէ շէրիաթլէր պունլարտըր։

ՊԵՐ 27։

1 Վ Է Թապպ Անէյէ սէօյլէդիւ՝ տէտի. Խարաէլ
օղուլլարընա սէօյլէյիւ՝ օնդարա տէ. Պիր քիմսէ
ատագ ատատըղընտա, ճանդարըն ճէ յէրէն Թապ-
3 պա՝ պիչտիյին գըյմէթ կէօրէ օլա։ Վ է էրքէյէ
պիչէճէյին գըյմէթ պու օլա. Յիրմի նաշընտան
ալթմըշ նաշընտաէք օլանա պիչէճէյին գըյմէթ՝
Անագտահ մըս՛գալը իւզրէ՝ էլլի մըս՛գալ կիւմիւշ
4 օլա։ Վ է էյէր տիշի խսէ, պիչէճէյին գըյմէթ
5 օճիւզ մըս՛գալ օլա։ Ամմա էյէր պէշ նաշտան
յիրմի նաշընտաէք խսէ, օլտէմ էրքէք իշխան
պիչէճէյին գըյմէթ յիրմի մըս՛գալ վէ տիշի իշխան
6 օն մըս՛գալ օլա։ Վ է էյէր պիր այըգտան պէշ
նաշընտաէք խսէ, օլտէմ էրքէյէ պիչէճէյին գը-
յմէթ պէշ մըս՛գալ կիւմիւշ՝ վէ տիշիյէ պիչէճէյին
7 գըյմէթ իւչ մըս՛գալ կիւմիւշ օլա։ Վ է էյէր
ալթմըշ նաշընտան եօգարը օլուրսա, էրքէք խսէ,
պիչէճէյին գըյմէթ օն պէշ մըս՛գալ՝ վէ տիշիյէ
8 օն մըս՛գալ օլա։ Վ է էյէր պիչէճէյին գըյմէթ
գուտուրէթի նէթմէզսէ, քնահինին էօնիւնէ չը-
գա, վէ օնուն գըյմէթինի քնահին պիչէ. քնա-
հին օնուն գըյմէթինի՝ ատագ էտէնին էլինտէն
կէլտիյինէ կէօրէ պիչէ։

Ա Է էյեր ասպող Յապպա գուրպան սունուլուր 9
Հայվանտան խսէ, օնըարտան Յապպա Հերնէ վէ-
րիրսէ մուգատտէս օլա։ Ընու Թէպհիլ էթմէ- 10
ենէ, վէ էյիյէ քէօթիւյէ՝ նա քէօթիւյիւ էյիյէ
տէյիշթիրմէյէ· վէ էյեր պիր Թապրիսպէ Հայ-
վանը Հայվանտա տէյիշթիրիրսէ, օլտէմ կէրէք օ
կէրէք պէտէլի մուգատտէս օլա։ Ա Է էյեր ա- 11
պող Յապպա գուրպան սունուլմազ պիր կէօնէ
նափաք Հայվանտան օլուրսա, օ Հայվանը քնա-
հինին էօնիւնէ չըգարա· Ա Է քնահինն օնա էյի- 12
լիյինէ նա քէօթիւլիյինէ կէօրէ գըյմէթ պիչէ·
նա՝ քնահինն սէնին Հէման պիչտիյին գըյմէթ
կէօրէ օլա։ Ա Է էյեր մուԹլագան օնու փիտա 13
էտէրսէ, օնա պիչտիյին գըյմէթինտէն պէշտէ պիր
զամմ էտէ։

Ա Է պիր ատէմ էվինի Յապպա Թագտիս օլ- 14
մադա վագֆ էտէրսէ, քնահինն օնա էյիլիյինէ նա
քէօթիւլիյինէ կէօրէ գըյմէթ պիչէ· քնահինն
օնա նէ գըյմէթ պիչէրսէ, էզըլէճէ գալա։ Ա Է 15
էյեր վագֆ էտէն՝ էվինի փիտա էտէճէք օլուրսա,
օնա գըյմէթ պիչտիյին ագչէնին իւզէրինէ պէշտէ
պիր զամմ էտէ, վէ էվ օնուն օլա։ Ա Է էյեր 16
պիր ատէմ՝ միւքթինինուն Թարլասընտան Յապպա
վագֆ էտէրսէ, օլտէմ պիչտիյին գըյմէթ Թօ-
խունմունա կէօրէ օլա· պիր Հօմէր արթա Թօխու-
մու իչինն էլլի մըս՚գալ կիւմիւշ օլա։ Էյեր 17
Թարլասընը Աօպէլ էլլընտան վագֆ էտէրսէ,
պիչտիյին գըյմէթ իւզէրէ գալա։ Ա Է էյեր Թար- 18
լասընը Աօպէլտէն սօնկրա վագֆ էտէրսէ, քնա-
հին օնունա՝ ագչէյի Աօպէլ էլլընտաւէք գալան
էլլարա կէօրէ Հիսապ էտէ, վէ պիչտիյին գը-
յմէթտէն աշաղա վարըլա· Ա Է էյեր Թարլասը 19
վագֆ էտէն՝ օնու մուԹլագան փիտա էտէճէք օ-

լուրսա, օնա գլամէթ պիշախլին ագէնին իւլերի-
նէ պէշտէ պիր զամմ էտէ, վէ օնա իպգա օլունա։
20 Վ է էյէր թարլայը փիտա էթմէզսէ, եա թար-
լայը պիր ղայրի քիմսէյէ սաթարսա, այրըդ փի-
21 տա օլունմայա։ Ակամա թարլա՝ Խօպէլտէ ջըդ-
տըգտա, Իապպա վագի թարլասը կիպի մուգատա-
տէս օլա. միւքիւ քնահինին օլա։
22 Վ է էյէր քէնտի միւքիւնիւն թարլասընտան
օլմայըդ՝ քէնտիսինէ սաթըն ալտըդը թարլայը
23 Իապպա վագի էտէրսէ, Ըլամ քնահին օ-
նունա՝ պիշախլին գլամէթին սայըսընը Խօպէլ
Եըլընտատէ հիսապ էտէ, վէ օ կիւնտէ պիշախլին
գլամէթի Իապպա մուգատատէս կիպի վէրէ։
24 Թարլա Խօպէլ Եըլընտա՝ սաթըն ալընմըշ օլ-
տուղու քիմսէյէ՝ եա՛նի էէր միւքիւնիւն սա-
25 հապինէ տէօնէ։ Վ է ճիւմլէ պիշախլին գլամէթ՝
Ագատէսէ մըս՛գալը իւղերէ օլա. մըս՛գալ կիրմի
գըրագտըը։
26 Ընճագ հայվանլարըն իլէ տօղմուշունու՝ իլէ
տօղտուղու իչիւն՝ օ հայվան Իապպին օլմազըա,
օնու հիչ քիմսէ վագի ՚Եթմէյէ. կէրէք սըղըը կէ-
27 րէք գոյուն Իապպին սըը։ Վ է էյէր նափաք
հայվանլարտան օլուրսա, օնու՝ պիշախլին գլամէթ
իւղէրէ փիտա էտէ, վէ իւղերինէ պէշտէ պիր զամմ
էտէ. վէ էյէր փիտա օլունմազսա, պիշախլին գլա-
մէթ իւղէրէ սաթըըա։
28 Ընճագ պիր քիմսէնին ճիւմլէ քէնտինին օլան
ատէմլէրտէն վէ հայվանլարտան վէ միւքիւնիւն
թարլասընտան Իապպա էթտիկի հիչ պիր վագի
սաթը՛ըմայա, վէ փիտա օլունմայա. Էէր վագի՝
29 Իապպա ա՛ղիղլէր ա՛ղիղտիր։ Ատէմլէրտէն
վագի օլունան հիչ պիր վագի՝ փիտա օլունմայա,
էլպէթթէ Էօյտիւրիւլէ։

Ա Է Հերին ճիւմլէ օնտալըղը՝ կերէք Հերին Է- 30
քինինտէն կերէք աղաճլարըն մէյվէսինտէն՝
Թապպըն տըր. Թապպա մուգատտէս տիր։ Ա Է 31
էյէր պիր ատէմ քէնտի օնտալըգլարընտան փիտա
էթմէյէ խաթէրսէ, իւզէրինէ պէշտէ պիր զամմ՝
էտէ։ Ա Է սըղըրլարըն վէ գոյունլարըն Հէր օն- 32
տալըղը՝ տէյնէք ալըընտան Հէր կէչինին օնտա-
լըղը՝ Թապպա մուգատտէս օլա։ Էյինին վէ քէօ- 33
թիւնիւն արասընտա փարգ էթմէյէ, վէ օնու տէ-
Հիշթիրմէյէ. վէ էյէր պիր Թագրիպլէ օնու տէ-
Հիշթիրիրսէ, օլտէմ կերէք օ՝ կերէք պէտէլի մու-
գատտէս օլուա՝ փիտա օլմունմայա։ Թապպըն՝ 34
Խարաէլ օղուլլարը իչինն Աինա տաղընտա Ա օ-
սէյէ էմր էթտիյի Թէնպիհլէր պունլար տըր։

ՍԱՂՄՈՍ

Եւթօդ

ԹՈՒԻՈՑ

ՊԱՏ. 1։

1 Ա՛ե Տապա՝ Անիա չէօլիւնտէ ճէմնա՛թ չատը-
ըընտա Անսը տէյարընտան չըգմալարընն ի-
քինճի նըլընտա իքինճի այըն իլը կիւնիւնտէ՝
2 Անահէ սէօյլէյիպ տէտի. Խարաէլ օղուլլարըն
ճիւմլէ ճէմնա՛թընըն գապիլէլէրինճէ պապալա-
րը էվլէրինճէ՝ ատէմ պաշընա մահսուպէն ճիւմ-
լէ էրքէյինին ատլարը՝ սայըսընա կէօրէ նէքիւ-
3 նիւնիւ ալասըդ։ Անն Ընհարօն իլէ ծնլարը պէօ-
լիւքլէրինճէ՝ Խարաէլտէ ճէնկէ ճիւմլէ չըգա պի-
լէնի՝ Խիրմի հաշընտան հօգարըսընը հօգլայա-
4 սըդ։ Ա՛ե պէրապէրինիզճէ՝ հէր սըպգտան պի-
րէր ատէմ՝ օլա. ծնլարըն հէր պիրի՝ պապասը է-
վինին պէյի օլա։
5 Ա՛ե պիլէնիզճէ տուրաճագ ատէմլէրին ատ-
լարը պունլար տըր. Թուպէնտէն՝ Հ Էսէյուր օղ-
6 լու Ընլիսուր, Հ Խմճնատան՝ Մուրիշատայ օղլու
7 Հ Էլուսիել, Ախհուտատան՝ Ընմինատապ օղ-
8 լու Նահշօն, Խաաախարտան՝ Մուա՛ր օղլու
9 Նէթանէլ, Օ Էպուլճնտան՝ Ջէլօն օղլու Ընթ-
10 լիապ, Խօսէֆ օղուլլարը Ընֆրաիմէն՝ Ընմի-
հուտ օղլու Ընլիշամա, Անանասէտէն Փէ-
11 տահսուր օղլու Կամէլիել, Պէնիամինտէն՝ Կի-

տօ՛նի օղու Ազիտան, Տանտէն՝ Ամմիշատտայ 12
օղու Հիմէզէր, Աշերտէն՝ Օ՛խրան օղու 13
փակիէլ, Կատտան՝ Տէո՛ւէլ օղու Յլիասաֆ, 14
Աֆթալևտէն՝ Յ՛ինան օղու Հիրա՛ տըր։ 15
Գունդար ճէմաա՛թըն ուղուէրի՝ պապալարը՛ 16
սըպդըարըն պէյլէրի՝ Խարաէլ պինդէրինին սեր-
վերլերի խոի։
Խմոի Ո՛նսէ իլէ Ո՛հարօն՝ իշպու խսիմլերիլէ 17
պէյան ատէմլերի ալտըլար։ Ա՛ է իբինձի պըն 18
իլը կիւնիւնտէ՝ ճիւմլէ ճէմաա՛թը ճէ՛մ էթտի-
լեր։ վէ ծնըլար գապիլէլերի իւզրէ պապալարը էվ-
լերինձէ՝ ատէմ պաշընա մահսուպէն՝ խրիմի
նաշընտան եօգարը ատլարը՛ սայըսընա կէօրէ
վիլատէթ տէֆթէրինէ գոյտ օրնտուլար։
Խապպ Ո՛նսէյէ նիձէ կամ էթտի իսէ, օ՛ Պինա 19
չէօղիւնտէ օնլարը Հէման էօյլէձէ եօգլատը։
Ա՛ է Խարաէլին իլը տօղուշու Խուպէնին օ- 20
ղուլարը տօղուշլարըՆձա՝ գապիլէլերինձէ՝ պա-
պալարը էվլերինձէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չըգա պիլէն
խրիմի նաշընտան եօգարը Հէր էրքէք ատէմ պա-
շընա մահսուպէն՝ ատլարը՛ սայըսընա կէօրէ
«այըլըպ», Խուպէն սըպդընտան եօգլանանլար՝ 21
դըրգ ալթը պին պէշ հիւզ քիշի խոի։
Շ Համ՛ն օղուլլարը տօղուշլարը՛նձա՝ գապիլէ- 22
լերինձէ պապալարը էվլերինձէ ճէնկէ ճիւմլէ չը-
գա պիլէն խրիմի նաշընտան եօգարը Հէր էրքէք
ատէմ պաշընա մահսուպէն՝ ատլարը սայըսընա
կէօրէ «այըլըպ», Շ Համ՛ն՝ սըպդընտան եօգլա- 23
նանլար՝ էլլի տօղուզ պին իւչ հիւզ քիշի խոի։
Կատ օղուլլարը տօղուշլարը՛նձա՝ գապիլէլէ- 24
րինձէ՝ պապալարը էվլերինձէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ չը-
գա պիլէն խրիմի նաշընտան եօգարը ատլարը՛
սայըսընա կէօրէ «այըլըպ», Կատ սըպդընտան 25

հօգլանանլար՝ դըրդ պէշ պին ալթը հիւզ էլլի քիշի իտի։
26 Լ՚ևհուտա օղուլլարը տօղուշլարընձա՝ գապի-
լէլէրինձէ՝ պապալարը էվլէրինձէ՝ ձէնկէ ճիւմլէ
չըգա պիլէն էյիրմի եաշընտան հօգարը ատլարը՝
27 սայըսընա կէօրէ ասյըլըմ, Լ՚ևհուտա սըպդընտան հօգլանանլար՝ եէթմիշ տէօրթ պին ալթը հիւզ քիշի իտի։
28 Լասախար օղուլլարը տօղուշլարընձա՝ գապի-
լէլէրինձէ՝ պապալարը էվլէրինձէ՝ ձէնկէ ճիւմ-
լէ չըգա պիլէն էյիրմի եաշընտան հօգարը ատ-
29 լարը՝ սայըսընա կէօրէ ասյըլըմ, Լասախար սըպ-
դընտան հօգլանանլար՝ էլլի տէօրթ պին տէօրթ հիւզ քիշի իտի։
30 Օ՚ֆպուզն օղուլլարը տօղուշլարընձա՝ գա-
պիլէլէրինձէ՝ պապալարը էվլէրինձէ՝ ձէնկէ
ճիւմլէ չըգա պիլէն էյիրմի եաշընտան հօգարը
31 ատլարը՝ սայըսընա կէօրէ ասյըլըմ, Օ՚ֆպուզն սըպդընտան հօգլանանլար՝ էլլի եէտի պին տէօրթ հիւզ քիշի իտի։
32 Լ՚օսմ՚ֆ օղուլլարընտան Լ՚ֆրահիմ՝ օղուլլա-
րը՝ տօղուշլարընձա՝ գապիլէլէրինձէ՝ պապալարը
էվլէրինձէ՝ ձէնկէ ճիւմլէ չըգա պիլէն էյիրմի եա-
շընտան հօգարը ատլարը՝ սայըսընա կէօրէ ասյը-
33 լըմ, Լ՚ֆրահիմ՝ սըպդընտան հօգլանանլար՝ դըրդ պին պէշ հիւզ քիշի իտի։
34 Ա՚նասսէ օղուլլարը տօղուշլարընձա՝ գապի-
լէլէրինձէ՝ պապալարը էվլէրինձէ՝ ձէնկէ ճիւմլէ
չըգա պիլէն էյիրմի եաշընտան հօգարը ատլարը՝
35 սայըսընա կէօրէ ասյըլըմ, Ա՚նասսէ սըպդընտան հօգլանանլար՝ օթուզ էքի պին էքի հիւզ քիշի իտի։
36 Պ՚ենիամին օղուլլարը տօղուշլարընձա՝ գապի-
լէլէրինձէ՝ պապալարը էվլէրինձէ՝ ձէնկէ ճիւմլէ

ջգա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը
սայըսընա կէօրէ «այըլըմ», Պէնիամին սըպգընա- 37
տան եօգլանանլար՝ օղուզ պէշ պին տէօրթ
եիւզ քիշի իտի:

Տան օղուլլարը տօղուշլարընճա՝ գապիլէ- 38
րինճէ՝ պապալարը էվէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ ջը-
գա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը
սայըսընա կէօրէ «այըլըմ», Տան սըպգընատան 39
եօգլանանլար՝ ալթմըշ էքի պին եէտի եիւզ քիշի
իտի:

Աշէր օղուլլարը տօղուշլարընճա՝ գապիլէ- 40
լէրինճէ՝ պապալարը էվէրինճէ՝ ճէնկէ ճիւմլէ
ջգա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը ատլարը
սայըսընա կէօրէ «այըլըմ», Աշէր սըպգընատան 41
եօգլանանլար՝ գըրգ պիր պին պէշ եիւզ քիշի ի-
տի:

Նաֆթալի օղուլլարը տօղուշլարընճա՝ գա- 42
պիլէլէրինճէ՝ պապալարը էվէրինճէ՝ ճէնկէ
ճիւմլէ ջգա պիլէն էյիրմի եաշընտան եօգարը
ատլարը սայըսընա կէօրէ «այըլըմ», Նաֆթա- 43
լի սըպգընատան եօգլանանլար՝ էլլի իւչ պին
տէօրթ եիւզ քիշի իտի:

Անաէ իլէ Աշարընուն՝ վէ պէրտաէլէնճէ 44
պապալարը էվէրինտէն պիրէր ատէմ օլարագ՝
Խարաէլին օնիքի պէյլէրինին եօգլատըգլարը եօգ-
լանան քիմսէլէր պունլար տըր: Խամի Խարա- 45
էլ օղուլլարընըն ճիւմլէսի պապալարը էվէրին-
ճէ՝ էյիրմի եաշընտան եօգարը Խարաէլտէ ճէնկէ
ջգա պիլէնին ճիւմլէսի եօգլանտը. Ալ է ճիւմլէ 46
եօգլանանլար՝ ալթը եիւզ իւչ պին պէշ եիւզ
էլլի քիշի իտի:

Ամմա Էֆրայըմ՝ պապալարը սըպգընճա՝ օն- 47
լարըն արասընտա եօգլանմատըլար: Ահան 48

49 Թապպ Ովսէէ սէօյլէյիպ տէտի. Չալընըր
Էվիլներին սրպդընը հօդամայասըն. վէ Խրա-
էլ օղուլարընըն պասընտա՝ ծնլարըն նէքիւ-
50 նիւնիւ ալմայասըն: Աքին սէն Էվիլներվ
շէհատէթ չաորըրընըն վէ ճիւմլէ օնուն ալէթլէ-
րինին՝ վէ հէր նէսի վարրսա՝ իւղէրինէ նայմ
էտէսին. չաորըր վէ ճիւմլէ ալէթլէրինի ծնլար
գալարրա, վէ օնա՝ ծնլար իարդամէթ էտէ. վէ ծնլար՝
51 չաորըրն էդրաֆընտա գօնաճար: Վ է չաորը
կէօչէնէք զէմանտէ՝ օնու Էվիլներ էնտիրէ,
հէմ չաորը գօնաճագտա՝ օնու Էվիլներ գուրա-
լար. վէ օնա նապլաշան էձնէպի էօլմիւրիւզ:
52 Վ է Խրաէլ օղուլարը՝ պէօյիւքլէրինէ հէր
քէս քէնտի չաորըր՝ նանընտա՝ վէ հէր քէս քէն-
53 տի պայրաղը նանընտա գօնաճար: Ամմա Է-
վիլներ՝ շէհատէթ չաորըրընըն էթրաֆընտա գօ-
նաճար. վէ Խրաէլ օղուլարընըն ճէմաաթը իւ-
զէրինէ զաղապ կէլմէյէ. վէ Էվիլներ՝ շէհա-
տէթ չաորըրընըն նէվպէթլէրինի պէքլէյէնլէր:
54 Ամտի Խրաէլ օղուլարը՝ Թապպըն Ովսէէ
ճիւմլէ էմր էթմիյինէ կէօրէ էյլէմիլէր. պէօյ-
լէ էյլէմիլէր:

ՊԱՏ· 2:

1 Վ է Թապպ Ովսէ իլէ Էհարօնա սէօյլէյիպ տէ-
2 տի. Խրաէլ օղուլարը հէրքէս քէնտի պայրա-
ղը նանընտա պապալարը էվլինին սանճաղըլրա՝
գօնաճար. ճէմաաթի չաորըրընըն էօնիւնտէ չէփ-
չէվրիւտէ գօնաճար:
3 Վ է կիւնաօղուսու դարաֆընտա կիւնաօղու-
սունա տօղրու գօնաճագլար՝ քէնտի ա՛աքլրլէ-
րինճէ Էհուտա օրտուսունուն պայրաղը օլա, վէ
Էհուտա օղուլարընըն պէկի Ամինատապըն

օղու՝ Նահշօն օլա։ Վ է օնուն ա՛սքերի վէ հօգ- 4
լանանլարը հէթիվ տէօրթ պին ալթը հիւզ քի-
շի իտի։ Վ է օնուն Համընտա գօնաճագլար՝ 5
Խասախարըն սրպդը օլա· վէ Խասախար օղուլա-
րընըն պէյի՝ Ուսար օղու Նէհանէվ իտի։ Վ է 6
օնուն ա՛սքերի վէ հօգլանանլարը՝ էլլի տէօրթ
պին տէօրթ հիւզ քիշի իտի։ Նդոէն Օչպու- 7
լօն սրպդը· վէ Օչպուլօն օղուլարընըն պէյի՝
Հէլօն օղու Նչլհանպ իտի։ Վ է օնուն ա՛սքերի 8
վէ հօգլանանլարը՝ էլլի եհտի պին տէօրթ հիւզ
քիշի իտի։ ՆհՀուտանըն օրտուսունտա հօգ- 9
լանանլարընը ճիւմլէսի՝ ա՛սքերէրինճէ՝ հիւզ սէք-
սէն ալթը պին տէօրթ հիւզ քիշի իտի· պունլար՝
էլէրտէն կէօչէ։

Պը՛պլէ դարաֆընտան՝ ա՛սքերէրինճէ Խու- 10
պէն օրտուսունուն պայրաղը օլա· վէ Խուպէն օ-
ղուլարընըն պէյի՝ Հ էհէյտար օղու Նչհսուր ի-
տի։ Վ է օնուն ա՛սքերի վէ հօգլանանլարը՝ 11
դըրգ ալթը պին պէշ հիւզ քիշի իտի։ Վ է օ- 12
նուն Համընտա գօնաճագլար՝ Հ իմճնուն սրպդը
օլա· վէ Հ իմճն օղուլարընըն պէյի՝ Ասրիշատ-
տայ օղու Հ էլտմիհէլ իտի։ Վ է օնուն ա՛սքէ- 13
րի վէ հօգլանանլարը՝ էլլի տօգուզ պին իւչ հիւզ
քիշի իտի։ Նշտէն Կայտ սրպդը· վէ Կայտ օ- 14
ղուլարընըն պէյի՝ Էհմէտէվ օղու Նչհասափ իտի։
Վ է օնուն ա՛սքերի վէ հօգլանանլարը՝ դըրգ պէշ 15
պին ալթը հիւզ էլլի քիշի իտի։ Խուպէնին 16
օրտուսունտա հօգլանանլարընն ճիւմլէսի ա՛սքեր-
էրինճէ՝ հիւզ էլլի պիր պին տէօրթ հիւզ էլլի
քիշի իտի· վէ էքինճի պունլար կէօչէ։

Նշտէն Էւլլէրին օրտուսու իլէ՝ օրտուսու- 17
րըն օրթասընտա ճէմմաա՛թ չատրըը կէօչէ· Հէր
քէս քէնտի Նէրլէրինտէ պայրաղլարը Համընտա՝
գօնտուղլարը՛ կիպի կէօչէլեր։

18 Կիւնպաթը գարափընտա՝ ա՛սքէրլէրինճէ Չ֊փ֊
րահիմ օրտուսունուն պայրաղը օլա։ վէ Չ֊փրա֊
հիմ օղուլլարընըն պէյի՝ Ը՛միհուտ օղլու Չի֊
19 շամա՝ իսի։ Ա֊է օնուն ա՛սքէրի վէ եօզլանան֊
20 լարը՝ գըրգ պին պէշ եիւզ քիշի իսի։ Ա֊է օ֊
նուն եանընտա Ը՛անասսէ սըպդը։ վէ Ը՛անասսէ
օղուլլարընըն պէյի՝ փէտահսուր օղլու Կամէլի֊
21 էլ իսի։ Ա֊է օնուն ա՛սքէրի վէ եօզլանանլա֊
22 րը՝ օթուզ էքի պին էքի եիւզ քիշի իսի։ Ը՛նա֊
տէն Պէնիամի՛ն սըպդը։ վէ Պէնիամին օղուլլա֊
23 րընըն պէյի՝ Կիտօնի օղլու Ը՛պիտան իսի։ Ա֊է
օնուն ա՛սքէրի վէ եօզլանանլարը՝ օթուզ պէշ
24 պին տէօրթ եիւզ քիշի իսի։ Չ֊փրահիմ օր֊
տուսունտա եօզլանանլարընըն Ճիւմլէսի ա՛սքէրլէ֊
րինճէ՝ եիւզ սէքիզ պին եիւզ քիշի իսի։ վէ
պունլար իւչիւնճիւ կէօչէ։
25 Փօրեաս գարափընտա՝ ա՛սքէրլէրինճէ Տան
օրտուսունուն պայրաղը օլա։ վէ Տան օղուլլա֊
րընըն պէյի՝ Ը՛միշատտայ օղլու Ը՛հիէզէր ի֊
26 սի։ Ա֊է օնուն ա՛սքէրի վէ եօզլանանլարը՝
27 ալթմըշ էքի պին եէտի եիւզ քիշի իսի։ Ա֊է օ֊
նուն եանընտա գօնանլար՝ Ա՛շէր սըպդը օլա։ վէ
Ա՛շէր օղուլլարընըն պէյի՝ Օ՛խրան օղլու Փա֊
28 կի՛էլ իսի։ Ա֊է օնուն ա՛սքէրի վէ եօզլանան֊
29 լարը՝ գըրգ պիր պին պէշ եիւզ քիշի իսի։ Ը՛նա֊
տէն Նաֆթալի՛ սըպդը։ վէ Նաֆթալի՛ օղուլ֊
30 լարընըն պէյի՝ Ի՛նան օղլու Ը՛հիրա՛ իսի։ Ա֊է
օնուն ա՛սքէրի վէ եօզլանանլարը՝ էլլի իւչ պին
31 տէօրթ եիւզ քիշի իսի։ Տան օրտուսունտան
եօզլանանլարընըն Ճիւմլէսի՝ եիւզ էլլի եէտի պին
ալթը եիւզ քիշի իսի։ պունլար պայրագլարընը֊
Ճա արգատան կէօչէ։
32 Իսրաէլ օղուլլարընտան՝ պապալարը Եվէբրին֊

ձէ հօգլանանլար պունլարտրը՝ օրտուլարընտա
հօգլանանլարըն ձիւմլէսի՝ ա՛սքէրլէրինձէ՝ ալթը
եիւզ իւչ պին վէ պէշ եիւզ էլլի քիշի իսի։
Ա՛մմա Ա՛էիլիէր՝ Ա՛րաէլ օղուլլարըն արասըն- 33
տա հօգլանմատըլար. Նիհէքիմ Ա՛պպըն Ա՛նահ-
եէ Թէնպիհ էհմիշ իսի։ Ա՛մոի Ա՛րաէլ օ- 34
ղուլլարը՝ Ա՛պպըն Ա՛նահէ ձիւմլէ պույրտու-
ղունա՛ կէօրէ Ա՛յլէտիլէր. պու մինվալ իւղրէ պայ-
րտագլարընձա գօնտուրար, վէ պէջյլէձէ Հէրքէս
գապիլէլէրինձէ Ա՛ն պապալարը՛ Էվլէրինձէ կէօչ-
տիւլէր։

ՊԱՐ· 3։

Ա՛ն Ա՛նահ իլէ Ա՛Հարօնուն սիլսիլէլէրի պուն- 1
լարտրը, Ա՛պպ Ա՛ինա տաղընտա սէջյլէտիյի
կիւնտէ։ Ա՛ն Ա՛Հարօնուն օղուլլարընըն ատ- 2
լարը պունլար տրը. Ա՛նուն իլքտօղուշու Նա-
տապ՝ անտէն Ա՛պիհու՝ Ա՛չէա՛զար վէ Ի՛թամար։
Ա՛Հարօնուն՝ Ա՛լահինվէք էհմէյէ նապ օղու- 3
նուպ՝ մէհՀ օղունան օղուլլարը քհահինլէրին ատ-
լարը պունլար տրը։ Ա՛ն Նատապ իլէ Ա՛պիհու՝ 4
Ա՛ինա չէօլիւնտէ Ա՛պպըն Հուզուրունտա նատ
աթէշ սունտուգլարը գէման՝ Ա՛պպըն Հուզու-
րունտա էօլտիլէր, վէ օնլարըն օղուլլարը նօղի-
տի. իմոի Ա՛չէա՛զար վէ Ի՛թամար՝ պապալարը
Ա՛Հարօնուն էօնիւնտէ քհահինլիք էհմիլէր։
Ա՛ն Ա՛պպ Ա՛նահէ սէջյլէյիպ տէմի. Ա՛յ- 5
լի սըպգընը նանաշտը՛ր, վէ օնլարը քհահին Ա՛-
Հարօնուն էօնիւնտէ տուրտուր քի՛ օնա խրզմէթ
էտէլէր։ Ա՛ն օնուն նէվպէթինի՛ վէ ձէմաա՛թ 7
չատրըրընըն էօնիւնտէ ձիւմլէ ձէմաա՛թընն նէվ-
պէթինի պէ՛քլէյիպ՝ չատրըրըն խրզմէթինի էտէ-
լէր։ Ա՛ն ձէմաա՛թ չատրըրընըն ձիւմլէ ալէթ- 8

լերինի՝ հետ Խարաէլ օղուլլարընդն նեվպեթլե-
րինի պեքլեյիպ՝ չատրըն խըղմեթինի էտելեր։
9 Ա է Եւիլելերի Ճհարօնա վե օնուն օղուլլարը-
նա՝ վերէսին. օնլար Խարաէլ օղուլլարընտան՝
10 պիլ քիւլլէ օնա՝ վերիլմիշլերտիր։ Ա է Ճ-
հարօնու հետ օնուն օղուլլարընդն քահինլիք
խըղմեթինի կէօրմէյէ մէմուր էտէսին. վե օնա
նապլաշան էճնէպի էօլմիւրիլէ։
11 Ա է Խապ Նօահ սէյլէյիպ տէտի. Ահետ
իլհէք պէն Եւիլելերի Խարաէլ օղուլլարընդն ա-
րտասընտան Խարաէլ օղուլլարընտա հեր անա բահ-
մի աչան իլք տօղուշուն պէտէլինէ ալտըմ. վե
13 Եւիլելեր պէնիմ օլալար։ Օխրա հեր իլք
տօղուշ պէնիմ տիր. Նընդր տիյարընտա ճիւմլե
իլք տօղուշու վուրտուղում կիւնտէ՝ Խարաէլտէ
ճիւմլե իլք տօղանլարը առէմտէն թա Հայվա-
նատէք՝ քէնտիմէ թապտըս էյլէտիմ. օնլար պէ-
նիմ օլալար. Խապ պէնիմ։
14 Ա է Խապ Նինա չէօլմէնտէ Նօահ սէյ-
15 լէյիպ տէտի. Եւիլ օղուլլարընդն՝ պապալարը
էվլերինձէ՝ գապիլէլերինձէ հօգլա. պիր այլըգ-
16 տան հօգարը հեր երքէյի հօգլայասըն։ Խմոի
Նօահ Խապըն սէօվմէնէ կէօրէ՝ քէնտինէ էմր
17 օլունտուղու կիպի՝ օնլարը հօգլատը։ Ա է Եւիլ
օղուլլարը՝ ատլարընձա պուննլար իտիլէր. Կէր-
18 շօն վե Կահաթ վե Մերարի։ Ա է Կերշօն օ-
ղուլլարընդն գապիլէլերինձէ ատլարը պուննլար
19 տըր. Եւիմնի վե Շիմէի։ Ա է Կահաթ օղուլ-
լարը գապիլէլերինձէ Ամրամ վե Իսհար՝ Հեպ-
20 րօն վե Ուզզիէլ իտի։ Ա է Մերարինէն օղուլ-
լարը գապիլէլերինձէ՝ Մահլի վե Մուշի իտի.
Եւիլելերին գապիլէլերի՝ պապալարը էվլերինձէ՝
պուննլար տըր։

Կերշօնատան Լ՝իսնիլլէրին գապիլէսի՝ վէ 21
Հ՝իմէնլիլէրին գապիլէսի օլսու· Կերշօնիլէրին
գապիլէլէրի պունլար տըր։ Լ՝օգլանանլարը՝ 22
պիր պլըգատան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր սայը-
լարը իւզրէ եօգլանանլար՝ եէտի պին պէշ եիւզ
քիշի իտի։ Կերշօնիլէրին գապիլէլէրի՝ չատըրըն 23
արտընատա կիւն պաթըյա տօղրու գօնալար։ Ա՛յ 24
Կերշօնիլէր պապասը եվինին պէյի՝ Լ՝աել օղու
Ի՝լիասափ իտի։ Ա՛յ Կերշօն օղուլլարընըն՝ ճէ- 25
մալէթ չատըրընատա պէքլէյճէքլէրի՝ չատըր
վէ խայմէ՝ օնուն էօրթիւսիւ վէ ճէմատէթ չատը-
րըն ըն գափուտունուն գափու փէրտէսի, Ա՛էմ 26
հավլինին փէրտէլէրի՝ վէ չատըրըն Լանընատա օ-
լան հավլի գափուտունուն ՀԷՄ մէզպահըն եա-
նընատա չէփէվրէտէ օլան փէրտէլէրի՝ վէ օնուն
Հէր խրզմէթի իչինն օլան իփլէրի օլա։

Ա՛յ Կահանէտէն Ի՝մամլէրին գապիլէսի՝ 27
վէ Լ՝ահարիլէրին գապիլէսի՝ վէ Ա՛էզնէտնիլէրին
գապիլէսի՝ վէ Ա՛ւզլէնլէրին գապիլէսի օլսու·
Կահանիլէրին գապիլէլէրի պունլարտըր· Պիր 28
պլըգատան եօգարը ճիւմլէ էրքէքլէր՝ սայըլարը
իւզրէ՝ սէքիզ պին ալթը եիւզ քիշի իտի· օնլար
Ա՝ղաէսէնին պէքչիլիյինի պէքլէրլէրտի։ Կա- 29
հանի օղուլլարընըն գապիլէլէրի՝ չատըրըն դէպ-
լէ նանընատան գօնալար։ Ա՛յ Կահանի գապի- 30
լէլէրինին պապասը եվինին պէյի՝ Ա՛ւզլէ օղ-
լու Ի՝լիասափան իտի։ Ա՛յ պէքլէյճէքլէրի՝ 31
սանտուգ վէ սօֆրա վէ շամ՝տան վէ մէզպահլար
վէ Ա՝ղաէսէնին խրզմէթինէ գուլլանըլըր գապ-
լարը վէ փէրտէ վէ ճիւմլէ օնուն խրզմէթի օլա։
Ա՛յ Լ՝էվլիլէրին պէյլէր պէյիսի՝ քահէնին Ի՝- 32
հարօնուն օղլու Լ՝էազար օլա· ե՝ Ա՝ղաէսէնին
պէքչիլիյինի պէքլէյէնլէրին իւզէրինէ մէմուր օ-
լա։

33 Եվ Երարիտէն՝ Ահղիղերին գապիղեսի վե Ա-
շիղիղերին գապիղեսի օղտու. Երարինին գապի-
34 ղերի պունղար տըր։ Ա՛ն ճօգղանանղարը՝ պիր
պյըղտան ճօգարը ճիւմղէ էրքէքղեր՝ սայըղարը
35 իւզրէ՝ ալթը պին ղքի ճիւղ քիշի իտի։ Ա՛ն
Երարի գապիղերինին պապասը Էվինին պէ-
յի՝ Ասիհաթ օղտու Ասրիճ իտի. պունղար չա-
36 տըրըն փօրնաս նանընտա գօնաղար։ Ա՛ն Ե-
րարի օղուղարընըն պէքճէմէյէ մէմուր օղտուգ-
ղարը՝ չատրըրն թախթալարը վե ճնուն սրըրգղա-
րը վե տիրէքղերի վե տիպղիքղերի վե ճիւմղէ
37 ալէթղերի վե ճիւմղէ ճնուն խրզմէթի, Ադամ
Հավվինին չէփչէվրէսինէքի տիրէքղերի վե ճնղա-
րըն տիպղիքղերի վե գաղրգղարը վե իփղերի օ-
ղա։

38 Ա՛ն չատրըրն ճօնիւնտէ կիւնտօղուսունա
տօղրու ճէմատ՝թ չատրըրն ճօն գարաֆընտա
կիւնտօղուտան նանա գնտաճագ քիմսէղեր՝ Ասճ
իղէ Ադարօն վե ճնուն օղուղարը օղա, քի Ադա-
տէսէնին պէքճիղիյինի՝ Խարաէ օղուղարըն պէք-
ճիղիյի իչուն պէքճիյէղեր. վե ճնա նագղաշան էճ-
39 նէպի Հօղտիւրիւղ։ Խապպըն սէօղու իւզրէ Ճն-
ճ իղէ Ադարճնուն ճագղատրգղարը Էւիղիղերին
ճիւմղէ ճօգղանանղարը՝ գապիղերինինճէ պիր պյ-
ղըգտան ճօգարըճը ճիւմղէ էրքէքղեր՝ Խիրմի ղքի
պին իտի։

40 Ա՛ն Խապպ Ասճյէ տէմի. Խարաէ օղուղ-
ղարըն ճիւմղէ իլք տօղմուշ էրքէքինի՝ պիր պյ-
ղըգտան ճօգարը ճօգղայանըն. վե ատղարընըն
41 սայըճընը ալանըն։ Ա՛ն պէնիմ իչուն՝ Էվիղի-
ղերի Խարաէ օղուղարընըն ճիւմղէ իլք տօղուշ-
ղարընըն պէտղինէ ալանըն. Խապպ պէն իմ. վե
Էվիղիղերին հայվանղարընը՝ Խարաէ օղուղա-

բրնեըն Հայվանդարբընտան օլան ճիւմլէ իւք տօ-
ղանդարբն պէտէլինէ ալսաբն։ Ամեն Ասէ 42
Յապպըն օնա պույուրտուղու կիպի Խարահէ օ-
ղուլդարբընըն ճիւմլէ իւք տօղուշդարբընը Հօգլատը։
Ա է ճիւմլէ իւք տօղան էւքէքլէր՝ ատդարբ սա- 43
ևբարնա կէօրէ պիր պլէղտան Հօգարը՝ Հօգլան-
մալարընա կէօրէ էյիւմի իւքի պին իւքի եիւզ
ևէճմիշ իւշ քիշի իտի։ Ա է Յապպ Ասէյէ 44
սէյլէյիպ տէտի. Խարահէ օղուլդարընտա ճէ- 45
մի իւք տօղանդարբն պէտէլինէ Էւլիլկէրի վէ
ծնդարբն Հայվանդարբընն պէտէլինէ Էւլիլկէ-
րին Հայվանդարբընը ալսաբն, վէ Էւլիլկէր պէ-
նիմ օդադար. Յապպ պէնիմ։ Ա է Էւլիլկէր- 46
տէն գիյատէ կէլէն՝ Խարահէ օղուլդարբընըն իւքի
եիւզ ևէճմիշ իւշ իւք տօղանդարբն ֆիտալէրի
իշինն, Ումէմ պաշընա պէշէր մըդ՛գալ ալա- 47
սըն. Ինդատէսէ մըդ՛գալը իւղերէ ալասըն, պիր
մըդ՛գալ էյիւմի գըրուդարը։ Ա է օնդարտա՝ 48
գիյատէ կէլէնէլէրին ֆիտալէրինէն ապշէսինի՝
Ումարնա վէ օնուն օղուլդարընա վէրէսին։ Ամ- 49
տի Ասէ՝ Էւլիլկէրիւէ ֆիտա օլունանդարտան
գիյատէ կէլէնէլէրտէն՝ ֆիտա ապշէսի ալտը։
Խարահէ օղուլդարընըն իւք տօղանդարբընտան՝ 50
Ինդատէսէ մըդ՛գալը իւղերէ՝ պին իւշ եիւզ ալթ-
մըշ պէշ մըդ՛գալ կիւմիւշ ալտը։ Ա է Ասէ՝ 51
Յապպըն սէօղիւնէ կէօրէ՝ ֆիտա օլունանդարբն
ապշէսինի Ումարնա վէ օնուն օղուլդարընա վէր-
տի, Յապպըն Ասէյէ պույուրտուղու կիպի։

ՊԵՐ, 4։

Ա է Յապպ Ասէյէ վէ Ումարնա սէյլէյիպ 1
տէտի. Էւի օղուլդարընըն արասընտան Վա- 2
Համի օղուլդարընըն՝ գապկիլէրինէ վէ պապա-

3 լարը հվհերինձէ՝ հէքիւնիւնիւ ալ : Ո՞թուզ
եաշընատան հօգարը էլլի եաշընատաէք՝ ձէմանա՛թ
չատըրընտա խըղմէթ էթմէյէ ճիւմլէ պէօլիւյէ
4 կիրէնլէրի սայըսընդ : Ո՞ճմանա՛թ չատըրընտա
Վահաթի օղուլլարընդն խըղմէթի՝ ա՛զիզլէր ա-
5 զիզինաէ օլա : Ա՛յ օրտու կէօյէնձէք զէմանաէ՝
Ո՞հարօն վէ օղուլլարը կէլիպ՝ էօրթիւնիւն փէր-
տէսինի հնտիրկէր, վէ օնուն շէհատէթ սան-
6 տուղունու էօրթէկէր : Ա՛յ թէհյաշ տէրիկէրի
էօրթիւսիւնիւ իւղէրինէ գոյալար, վէ իւղէրինէ
պաշտանպաշա պիր լամիվէրտի էս՛վապ եայա-
7 լար, անտէն սըրըգլարընը թագալար : Ա՛յ հու-
ղուր սօֆրասընդն իւղէրինէ պիր լամիվէրտի էս՛-
վապ եայալար, վէ իւղէրինէ՝ չանագլարը վէ
թաղագլարը վէ թասլարը վէ շէրպէթի սունու-
լամագ քնասէկէրի գոյալար, վէ միւսայիմ էք-
8 մէքէր օնուն իւղէրինաէ օլա : Ա՛յ օնլարընդն
իւղէրինէ իքի գաթլու գըրմըզը պիր էս՛վապ եա-
եալար, վէ օնու թէհյաշ տէրիկէրի էօրթիւսիւ
իլէ էօրթէկէր. անտէն օնուն սըրըգլարընը թա-
9 գալար : Ա՛յ պիր լամիվէրտի էս՛վապ ալըպ՝
ըշըղընն շամ՛տանընդը վէ օնուն գանտիլլէրինի
հէմ՛ օնուն մաշալարընդը վէ մոմ՛ մագասլարընդը
վէ օնուն խըղմէթինէ գուլլատըգլարը օնուն
10 ճիւմլէ եաղ գապլարընդը էօրթնէկէր : Ա՛յ օ-
նու՛ ճիւմլէ գապլարը իլէ՛ թէհյաշ տէրիկէրինաէն
պիր գըլըճա գոյալար, անտէն օնու գըզաղընն իւ-
11 զէրինէ գոյալար : Ա՛յ ալթուն մէզրահընը իւ-
զէրինէ պիր լամիվէրտի էս՛վապ եայալար, վէ
օնու թէհյաշ տէրիկէրի էօրթիւսիւլէ էօրթէկէր.
12 անտէն սըրըգլարընը թագալար : Ա՛յ Ա՞գատէ-
սէտէ խըղմէթէ իսթի՛մալ օլունան խըղմէթինն
ճիւմլէ գապլարընդը ալըպ՝ պիր լամիվէրտի էս՛-

վապա սարալար, վե ծնլարը թեհհաշ տերիլերի
էօրթիւսիւ իլե էօրթելէր. անտէն գըլաղըն իւ-
զերինէ գոյալար։ Ա Է մէղապհատան քիւլերի 13
չըգարըպ՝ իւզերինէ պիր էրղավանի էտ՝ վապ եա-
նալար։ Ա Է ծնուն իւզերինտէ խըզմէթէ խա- 14
թի՛մալ օլունան ծնուն ճիւմլէ գապլարընը Է՛ա-
նէ պուխուրտանլարը՝ էթմաշալարը վե քիւրէք-
լերի վե լէյլենլերի՝ մէղապհէնը ճիւմլէ գապլարը-
նը ծնուն իւսթիւնէ գոյալար, վե իւզերինէ թէ-
հհաշ տերիլերինտէն պիր էօրթիւ եայալար. ան-
տէն ծնուն սըրըգլարընը թագալար։ Ա Է Ը- 15
հարօն իլե ծնուն օղուլլարը՝ Ա՝ագտէսէնին վե
ճիւմլէ Ա՝ագտէսէ գապլարընին էօրթմէսինի օր-
տու կէօչէմէք զէմանտէ թէքմիլ էտէլէր. վե
անտէն սօնկրա Ա՝ահամի օղուլլարը ծնու գալ-
տըրմադա կէլէլէր. ամմա մուգատտէս նէսնէլէ-
րէ տօգունմայալար, թաքիմ էօլմէյէլէր. Ա՝ա-
համի օղուլլարընին ճիւմլէ չատըրընտա նիւք-
լերի պունլար օլա։ Ա Է քեահին Ը՝հարօնուն 16
օղու Ը՝չէ՛ալար՝ ըշըդ եաղընին վե խօշ գօգու-
լու պուխուրուն վե տայիմ էքմէք փէշքէշինին
վե մէսհ եաղընին իւզերինէ մէմնու օլա. հէմ
ճիւմլէ չատըրըն վե ծնտա՝ կէրէք Ա՝ագտէսէտէ
կէրէք ալէթլերինտէ՝ ճիւմլէ օլանլարըն իւզերի-
նէ մէմնու օլա։ Ա Է Իապպ Ա՝նէյէ վե Ը՝հա- 17
բօնա սէօյլէյիպ տէսթ. Ա Էւլիլէր արասընտան՝ 18
Ա՝ահամէղլար գապլէլէրէրինին սըղդընը հէլաք
էթմէն. Ը՝մմա օնլարա պունու էտէսիպ, քի ա- 19
զիզլեր ա՛զինէ նապըշտըրըլարընտա՝ սօղ գա-
լալար, վե էօլմէյէլէր. Ը՝հարօն վե ծնուն օղուլ-
լարը կէլիպ՝ օնլարըն հէր պիրինի խըզմէթի իւ-
զերինէ վե էիւքիւնէ թաճն էտէլէր։ Ա Է օն- 20
լար՝ դաճիլտէն մուգատտէս նէսնէլէրէ պադմա-
զա կէրմէյէլէր, քի էօլմէյէլէր։

21 Ա՛ն Յապպ Աօսէյ սէօյլէյիպ տէտի. Կէր-
շօն օղուլլարընըն տախի՝ պապալարը էվլէրինճէ՝
23 գապիլէլէրինճէ նէքիւնիւնիւ ալ։ Ովթուզ նա-
շընատան հօգարը թա էլլի նաշընատաէ՝ ճէմաա՛թ
չատրըընտա խըզմէթի էհմէյէ ճիւմլէ պէօլիյէ
24 կիրէպիլէնլէրի հօգլայասըն։ Կէրշօնիլէր գա-
պիլէլէրինին՝ կէրէք խըզմէթի էհմէք կէրէք
25 նիւքլէնմէք իչուն խըզմէթլէրի պու օլա։ Յաճի
օնլար՝ չատրըըն փէրտէլէրինի վէ ճէմաա՛թ չա-
տրըընը հօրթիւսիւնիւ վէ իւսթիւնտէն օլան իւ-
զէրինտէքի թէհչէ հօրթիւսիւնիւ հէմ ճէմաա՛թ չատրըը գափուսունուն գափու-փէրտէսինի
26 գալընըալար։ Ա՛ն հավլինին փէրտէլէրինի վէ
չատրըըն նանընտա հէմ մէզհաՀըն էհթիաճընտա օլան հավլիյէ կիրէճէք գափուսունուն գափու-
փէրտէսինի վէ օնուն իչէլէրինի հէմ պունլարըն
խըզմէթլէրինին ճիւմլէ ալէթլէրինի ֆէրՀ։ Հէմ օնլարըն ճիւմլէ իշլէնէճէկլինէ տախի խըզ-
27 մէթի էտէէր։ Կէրշօնիլէր օղուլլարընըն ճիւմլէ
խըզմէթի՝ հէի նիւքլէրի իչուն վէ ճիւմլէ խըզ-
մէթլէրի իչուն՝ Ա՛հարօնուն վէ օղուլլարընըն էմ-
րի իլէ օլա։ Հէմ օնլարըն ճիւմլէ պէքլէյէճէք
28 նիւքլէրինի՝ օնլարա թա՛յինն էտէսիղ։ Կէրշօն
օղուլլարը գապիլէլէրինին՝ ճէմաա՛թ չատրըընտա խըզմէթի պու օլա։ վէ օնլարըն պէքլէլլիյի՝
քեահին Ա՛հարօնուն օղլու Ի՛թամարըն էլի ալ-
թընտա օլա։

29 Ա՛ն էրաբի օղուլլարընը տախի գապիլէլէրինճէ
30 պապալարը էվլէրինճէ հօգլայասըն։ Ովթուզ
նաշընատան հօգարը թա էլլի նաշընատաէ օնլա-
րը սայասըն։ ճէմաա՛թ չատրըընն խըզմէթինի
էհմէք իչուն պէօլիյէ ճիւմլէ կիրէպիլէնլէրի
31 հօգլայասըն։ Ա՛ն ճէմաա՛թ չատրըընտա օն-

լարըն ճիւմէ խըղմէթլէրինճէ՝ մէմուր օլաճագ-
լարը եիւքլէր պունլար տըր։ Ղատըրըն թախ-
թալարը վէ քիրիշլէրի վէ տիրէքլէրի վէ տիպ-
լիքլէրի, 32 և Հավլինին չէվրէսինտէքի տի-
րէքլէրի վէ ծնլարըն տիպլիքլէրի վէ գաղըգլարը
վէ իփլէրի՝ ծնլարըն հէփ ալէթլէրի իչուն վէ
հէփ խըղմէթի իչուն՝ հէմ պէքլէյէճէք եիւք-
լէրինին գապլարընը ատլարը իլէ թայի՚ն էտէ-
սիզ։ 33 Վերարի օղուլլարը գապիլէլէրինին՝ քեա-
հին Հարօնուն օղլու Լթամարըն էլի ալթընտա
ճէմաա՚թ չատրընտա օլան ճիւմէ խըղմէթլէ-
րինէ կէօրէ՝ խըղմէթի պու՛ օլա։

Լմամ 34 Նաէ իլէ Հարօն վէ ճէմաա՚թըն պէյ-
լէրի՝ Կահաթ օղուլլարընը գապիլէլէրինճէ վէ
պապալարը օճագլարընճա հօգլատըլար։ 35 Օ-
թուզ հաշընտան հօգարը թա էլլի հաշընտատ՚ք՚
ճէմաա՚թ չատրընտա խըղմէթ էթմէք իչուն
ճիւմէ պէօլիյէ կիրէպիլէնլէր այըլըպ՝ 36 Հօգ-
լանանլարը՝ գապիլէլէրինճէ՝ իքի պին եէտի եիւզ
էլլի քիշի՛ իտի։ 37 Նաէնին եէտի իլէ Տապպըն
էմրինէ կէօրէ՝ 38 Նաէ իլէ Հարօնուն հօգլա-
տրգլարը Կահաթիլէր գապիլէլէրինին ճէմաա՚թ
չատրընտա ճիւմէ խըղմէթ էտէնլէրին հօգլա-
նանլարը պունլար տըր։ և է Կէրշօն օղուլ-
լարընն գապիլէլէրինճէ վէ պապալարը էվլէ-
րինճէ հօգլանանլարը՝ 39 Օթուզ հաշընտան հօ-
գարը թա էլլի հաշընտատ՚ք՚ ճէմաա՚թ չատր-
րընտա ճիւմէ խըղմէթ էթմէքյէ պէօլիյէ կիրէ
պիլէն այըլըպ, 40 և է ծնլարըն հօգլանանլարը՝
գապիլէլէրինճէ պապալարը էվլէրինճէ՝ իքի պին
ալթը եիւզ օթուզ քիշի՛ իտի։ 41 Տապպն էմրի-
նէ կէօրէ Նաէ իլէ Հարօնուն հօգլատրգլարը՝
Կէրշօն օղուլլարը գապիլէլէրինին ճէմաա՚թ չա-

տրրընտա ճիւմլէ խրղմէթ էտէնլէրին եօղլա-
42նանլարը պունլար տրը։ Ա Է Ա՝Երարի օղուլ-
լարը գապիլէլէրինին եօղլանանլարը՝ գապիլէ-
43լէրինճէ պապալարը էվլէրինճէ՝ ()թուզ եա-
շընտան եօգարը էլլի եաշընատէք՝ ճէմաա՝թ չա-
տրրընտա ճիւմլէ խրղմէթ էթմէյէ պէօլիւյէ կի-
44րէ պիլէնլէր ասյուբբ։ Ամոի օնլարըն եօգ-
լանանլարը՝ գապիլէլէրինճէ իւչ պին իքի եիւզ
45քիշի՛ իտի։ Ա՝նէնին եէտի իլէ Ա՝պպէլն էմ-
րինէ կէօրէ՝ Ա՝նսէ իլէ Ա՝Հարօնուն եօգլատըգ-
լարը Ա՝Երարի օղուլլարը գապիլէլէրինին եօգլա-
46նանլարը պունլար տրը։ Ա՝նսէ իլէ Ա՝Հարօն վէ
Ամարաէլին պէյլէրի՝ Է՛իլիլէրտէն գապիլէլէ-
րինճէ վէ պապալարը էվլէրինճէ եօգլատըգլա-
47րը ճիւմլէ եօգլանանլար՝ ()թուզ եաշընտան
եօգարը թա էլլի եաշընատէք՝ ճէմաա՝թ չա-
տրրընտա ճիւմլէ խրղմէթ էթմէյէվէ նիւք խրղ-
48մէթինի կէօրմէյէ վարանլար՝ Ամա՝նի օնլարըն
ճի՛հէթ եօգլանանլարը՝ սէքիզ պին պէշ եիւզ
49սէքսէն քիշի՛ իտի։ Ամապպէն էմրինէ կէօրէ
Ա՝նսէնին եէտի իլէ՝ օնլարըն հէր պիրինի քէն-
տի խրղմէթի իւզրէ վէ քէնտի նիւքիւ իւզրէ եօգ-
լատը։ իմոի օնլար՝ Ամապպ Ա՝նսէյէ էմր էթտիյի
կիպի եօգլանտը։

ՊԵՇ 5։

1 Ա Է Ամապպ Ա՝նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի։ Ամարաէլ
օղուլլարընա էմր էյլէ քի՝ հէր ճիւտամլը յը վէ
հէր սէյէլանլը յը հէմ՝ էօլիւ իլէ հէր նափաքլա-
3 նանը օրտուտան սիւրէլէր։ Ա՝յրքէքտէն տիշլիյէ
վարընճա սիւրէսիդ։ օնլարը օրտուտան տիշլարը՛
սիւրէսիդ, թաքիմ՛ արանրզտա սաքին օյտուզտամ
4 օրտուլարընը նափաքլամայալար։ Իմոի Ամարա-

Եվ օղուվլարը պէօյլէ էյլէյիպ՝ ընլարը օրտուտան տիշարը՛ սիւրտիւլէր։ Ապպ Յօսէյ նիձէ տէտի խսէ, Խարաէլ օղուվլարը պէօյլէ էյլէտիվէր։

Վ է Ապպ Յօսէյ սէօյլէյիպ տէտի. Խարաէլ օղուվլարընա սէօյլէ քի՝ Պիր երքէք նա պիր գարը՝ ատէմին ճէմի՝ կիւնահվլարընտան պերինի իշլէյիպ՝ Ապպա՛ա՛սը օլմաղըլա, օ ճան ուչւու օլուրսա, Ընլէմ ընլարըն իշլէտկի կիւնահրնը իքրար էտէլէր, վէ օ՛ զարարընը պաշ իվէ կէրի տէօնտէրիպ՝ օնուն իւզերինէ պէշտէ պիր զիյատէ գաթա, վէ օնու զարար չէքէնէ վէրէ։ Վ է Ե- կէր օ ատէմին խըսըմը նէղ խսէ, քի զարարը օնա տէօնտէրէ, կէրի տէօնտէրիվէճէք զարար Ապ- պա վէրիվէ՝ օ՛ օնուն իչիւն քէֆարէթի էթտկի քէֆարէթի գօչունտան մա՛տա՛ քեահֆինին օլա։

Վ է Խարաէլ օղուվլարընըն քեահֆինէ թագրիպ էթտիքլէրի ճիւմլէ մուգաատէս նէսնէկէրին հէր փէշքէշի օնունն օլա։ Վ է Հէրքէսին թագտիս էթտկի նէսնէ օնունն օլա։ Հէրքէս քեահֆինէ նէ վէրիրսէ, օնունն օլա։

Վ է Ապպ Յօսէյ սէօյլէյիպ տէտի. Խարա- էլ օղուվլարընա սէօյլէյիպ՝ ընլարա տէյէսին. Պիր քիմսէյնին գարըսը աղըպ՝ օնա խայֆինլիք էտէրսէ, Վ է պիր քիմսէ օնունա եաթըպ՝ ճիմա՛ էտէրսէ, վէ՛ գօճասը կէօրմէմէքլէ կիշլի գալը՛րսա, վէ օ՛ նապաքլանմըշ իքէն իւզերինէ շահիտ եօղ խսէ, հէմ քէնտիսի ա՛մէլսէ դաւթալմազ խսէ, Վ է օ քիմսէյնին իւզերինէ գըզգանճըգ բուհու կէչիպ՝ գարըսընը նապաք իքէն գըզգանը՛րսա, եաիսա օ- նուն իւզերինէ գըզգանճըգ բուհու կէչիպ՝ գարը- սընը նապաք տէյիլ իքէն գըզգանը՛րսա. Ընլ- տէմ օ քիմսէ գարըսընը քեահֆինէ կէթիրէ. վէ օ- նուն փէշքէշի իչիւն՝ արփա ունաւնտան պիր էֆա

բ՝ւշրիւ կէթիրէ · իւղէրինէ եաղ տէօքմէյէ՝նէ տէ
իւղէրինէ քիւնլիւք գօյա · զիրա պու՝ գըզգանճլը՛գ
փէշքէշխոր · անկըշ փէշքէշի տիր · կիւնահը
16 խաթըրա կէթիրէր : Ա՛նտէն քահնին գարըյը
եանաշտըրըպ՝ Ա՛ապպըն Հուզուրունտա տուրտու-
17 րա : Ա՛յ քահնին պիր չէօլմէք գապատա մուգատ-
տէս սու՛ալա · անտէն քահնին չատըրըն տէօշէմէ-
18 սինտէ օլան գօփրագտան ալըպ՝ սույա՛ գօյա : Ա՛յ
քահնին գարըյը Ա՛ապպըն Հուզուրունտա տուր-
տուրուպ՝ գարընըն պաշընը ասա, վէ անկըշ փէշ-
քէշնիի Է՛ՆԴ գըզգանճլըգ փէշքէշնիի օնուն ա-
վուճունա վէրէ · վէ լա՛նէթին ածը սույու քահա-
19 հինին էլինտէ օլա : Ա՛յ քահնին օնա նէմի՛ն
վէրտիրէ , վէ գարըյա տէյէ · Ի՛յէր սէնին իլէ
քիմսէ եաճմատը իսէ , վէ էյէր գօճանա խաին
օլուպ՝ նափաքլա՛նմատըն իսէ , լա՛նէթին պու ածը
20 սուլարը սանա պիր զարար էճմէսին : Ա՛մմա է-
կէր գօճանա խաին օլուպ՝ նափաքլանտըն իսէ , վէ
գօճանտան զայրի պիր քիմսէնէ սինին իլէ եաճ-
21 տը՛ իսէ , Օ՛լսէմ՝ քահնին գարըյա՛ պէտտուա՛
նէմինիլէ նէմի՛ն վէրտիրիպ՝ քահնին գարըյա
տէյէ · Ա՛ապպ սէնին պուտտունու չիւրիւտիպ՝
գարնըրը շիշիրմէքլէ՝ Ա՛ապպ սէնի գաւմընըն ա-
22 րասընտա պէտտուա՛ վէ նէմի՛ն իչիւն գօյա : Ի՛մ-
տի պու լա՛նէթին սուլարը սէնին պաղըրսագլա-
րընա վարալար , քի սէնին գարնընը շիշիրէլէր ,
վէ պուտտունու չիւրիւտէլէր · վէ գարը՝ Ա՛մի՛ն ա-
23 մի՛ տէյէ : Ա՛նտէն քահնին պու պէտտուա՛լարը
պիր քիթապա եազա , վէ ածը սուլարըա պօզա՛ :
24 Ա՛յ լա՛նէթին ածը սուլարընը գարըյա՛ իչիրէ ,
վէ լա՛նէթին ածը սուլարը օնուն գարնընա ածը-
25 լըգ իչիւն վարա : Ա՛նտէն քահնին գարընըն է-
լինտէն գըզգանճլը՛գ փէշքէշնիի ալըպ՝ փէշքէշի

Թագաւորն Հուդայի ասալ, վէ ընու մեզպահա
եագլաշտըրա։ Վ է քեահին փէշքեշտէն ևա- 26
տիկեարընը ավուճլալըպ՝ մեզպահտա եագա. ան-
տէն սօնկրա սուլարը գարըր յա՛ իչիրէ։ Վ է սու- 27
լարը օնա իչիրիճէ, օլաքի էչէր ծնափաքլանմը՛շ
իսէ, վէ գօճասընա խը յանէթ էթմի՛շիսէ, լանէ-
թին սուլարը աճը լըղա տէօնիւպ՝ իչինէ վա՛րտըգ-
լէչին գարնը շիշէ, վէ պուտու չիւրիյէ, վէ գարը
քենտի գավմընըն արասընտա պէտտուա՛լը՛ օլա։
Վ է էչէր գարը նափաքլանմը՛շ օլմայըպ՝ օ՛ փաք 28
իսէ, զարար չէքմէյէ, վէ էվլատ կէթիրէ։ Վ՛օ- 29
ճասընա խայրնըլըգ էտիպ՝ նափաքլանան գարը
հագգընտա՝ գըղգանճլըղըն շէրիա՛թի պո՛ւտուր։
Ա՛խօտ պիր քիմսէտէ գըղգանճլըգ բուհու՛ վագը՛ 30
օլուպ՝ գարըսընը գըղգանտըգտա, գարըյը Ա՛տա-
պըն հուզուրունա՛ տուրտուրուպ՝ քեահին օնա
ճիւմլէ պու՛ շէրիա՛թի իճրա էտէրսէ, () ղէման
օքիմսէ գապահաթտան փաք օլուր, վէ օ գարը
քենտի գապահաթընը՛ չէքէր։

ՊԱՐ. 6։

Վ է Ա՛տապ Ա՛օսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Խարաէլ 1
օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէ. Պիր էղրէք
ևա պիր գարը քենտինի Ա՛տապա թագտիս էթ-
մէյէ՝ Ա՛յաղըր ատաղը ատամընա՝ պըրը լը՛րսա,
Շ էրապտան վէ սերհօշլատրճը՛ նէհանէտէն սագը- 3
նա. շէրապ սիրքէսի վէ սերհօշ էտիճի նէհանէ սիր-
քէսի իչմէյէ, վէ իւզիւմ շէրպէթի իչմէյէ, վէ
թազէ ևա գուրու իւզիւմ նէմէյէ։ Ա՛տաղընըն 4
ճիւմլէ կիւնլէրինտէ իւզիւմ ասմասընտան Հասըլ
օլան հիչ պիր նէհանէ՝ չէքիրտէքլէրտէն թա գա-
պուղատէք՝ նէմէյէ։ Ա՛տաղընըն ճէմի՛ կիւնլէ- 5
րինտէ պաշընտան ուսթուրա կէչմէյէ, թա Ա՛տապ

Ա՛տապըն Հուզուրունտա սալա՛, վէ օնու մեզպահա
եագլաշտըրա։ Վ է քեահին փէշքեշտէն ևա- 26
տիկեարընը ավուճլալըպ՝ մեզպահտա եագա. ան-
տէն սօնկրա սուլարը գարըր յա՛ իչիրէ։ Վ է սու- 27
լարը օնա իչիրիճէ, օլաքի էչէր ծնափաքլանմը՛շ
իսէ, վէ գօճասընա խը յանէթ էթմի՛շիսէ, լանէ-
թին սուլարը աճը լըղա տէօնիւպ՝ իչինէ վա՛րտըգ-
լէչին գարնը շիշէ, վէ պուտու չիւրիյէ, վէ գարը
քենտի գավմընըն արասընտա պէտտուա՛լը՛ օլա։
Վ է էչէր գարը նափաքլանմը՛շ օլմայըպ՝ օ՛ փաք 28
իսէ, զարար չէքմէյէ, վէ էվլատ կէթիրէ։ Վ՛օ- 29
ճասընա խայրնըլըգ էտիպ՝ նափաքլանան գարը
հագգընտա՝ գըղգանճլըղըն շէրիա՛թի պո՛ւտուր։
Ա՛խօտ պիր քիմսէտէ գըղգանճլըգ բուհու՛ վագը՛ 30
օլուպ՝ գարըսընը գըղգանտըգտա, գարըյը Ա՛տա-
պըն հուզուրունա՛ տուրտուրուպ՝ քեահին օնա
ճիւմլէ պու՛ շէրիա՛թի իճրա էտէրսէ, () ղէման
օքիմսէ գապահաթտան փաք օլուր, վէ օ գարը
քենտի գապահաթընը՛ չէքէր։

ՊԱՐ. 6։

Վ է Ա՛տապ Ա՛օսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Խարաէլ 1
օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէ. Պիր էղրէք
ևա պիր գարը քենտինի Ա՛տապա թագտիս էթ-
մէյէ՝ Ա՛յաղըր ատաղը ատամընա՝ պըրը լը՛րսա,
Շ էրապտան վէ սերհօշլատրճը՛ նէհանէտէն սագը- 3
նա. շէրապ սիրքէսի վէ սերհօշ էտիճի նէհանէ սիր-
քէսի իչմէյէ, վէ իւզիւմ շէրպէթի իչմէյէ, վէ
թազէ ևա գուրու իւզիւմ նէմէյէ։ Ա՛տաղընըն 4
ճիւմլէ կիւնլէրինտէ իւզիւմ ասմասընտան Հասըլ
օլան հիչ պիր նէհանէ՝ չէքիրտէքլէրտէն թա գա-
պուղատէք՝ նէմէյէ։ Ա՛տաղընըն ճէմի՛ կիւնլէ- 5
րինտէ պաշընտան ուսթուրա կէչմէյէ, թա Ա՛տապ

իչին պըրը լորդը կիւնէր Թէմամ օլունճէյէտէք՝
մուգատտէս օլա. պաշընըն փէրչէմ սաչընը պէց-
6 իւճէյ սալը՛ վէրե։ Ապպ իչին պըրը լորդը
ճիւմլէ կիւնէրտէ՝ հիչ պիր էօլմիւշ քիմսէյէ
7 եաղլաշմայա։ Պապասը իչին եա անասը իչին՝
գարընտաշը եա գըղգարընտաշը իչին օնլարըն
էօլտիւքլէրինտէ՝ օնլար իչին նափաքլանմայա.
զէրա Ալլահընըն ատաղը քէնտի պաշընտա տրը։
8 Ո՝ատաղընըն ճիւմլէ կիւնէրինտէ Ապպա մու-
9 գատտէս տիր։ Ա՛յ անկսըզընն եանընտա պիր
քիմսէ էօլիւպ՝ ատաղընըն պաշը նափաքլանըրսա,
փաքլանմասընըն կիւնիւնտէ պաշընը թրաշ էտէ.
10 օնու՝ եէտինճի կիւնտէ թրաշ էտէ։ Ա՛յ սէքի-
զինճի կիւնտէ ճէմաաթ չատրընըն գափուսու-
նա՝ քեահլիէ իբի քումրու եա իբի կէօկէրճին
11 եավրուսու կէթիրէ։ Ա՛յ քեահլին պիրինի կիւ-
նահգուրպանը՝ վէ օ պիրինի պիւթիւնեանմա էյ-
լէյէ, վէ օնա՝ էօլիւ իչին էթմէյի կիւնահտան
էօթիւրիւ քէֆարէթ էտէ. վէ օ կիւնտէ՝ օնուն
12 պաշընը թագտիս էյլէյէ։ Ա՛յ ատաղընըն կիւն-
լէրինի Ապպա թագտիս էյլէյիպ՝ սուչգուրպա-
նը իչին պիր եըլլըգ պիր գուզու կէթիրէ. վէ ի-
լէրթի կիւնլէր սայըլմայալար. զէրա ատաղը նա-
13 փաքլանտը։ Ամոի ատաղ էտէնին շէրիա՝ թի
պուտուր. Ա՛տաղընըն կիւնլէրի թէմամլանտըղը
կիւնտէ՝ օ՝ ճէմաաթ չատրընըն գափուսունա կէ-
14 թիրլէ. Ա՛յ գուրպանը իչին Ապպա՝ պիր
եըլլըգ այըպսըզ պիր էրքէք գուզու պիւթիւն-
եանմա իչին՝ վէ պիր եըլլըգ այըպսըզ պիր տիշի
գուզու կիւնահգուրպանը իչին՝ վէ պիր այըպ-
15 սըզ գօչ սէլամէթգուրպանը իչին սունա։ Ա՛յ
պիր սէլէտէ՝ սիմիտ ունունտան եաղլա եօղրուլ-
մուշ խամուրսուզ փիտէլէր վէ եաղլա եաղլանմըշ

խամուրսուզ եւ ուիֆգալար վէ օնլարըն էքմէք փէշ-
քէշինի հէմ օնլարըն շէրպէթի փէշքէշինի սոնա։
Իմամի քեահէին օնլարը՝ Թապպէն հուզուրունայ 16
եագլաշարրա . վէ օնուն կիւնահգուրպանընը վէ
պիւթիւնանմասընը սունա ։ Վ է գօչու՝ խա- 17
մուրսուզլարըն սէլէսի իլէ Թապպա սէլամէթ-
գուրպանը էյլէյէ . հէմ քեահէին օնուն էքմէք
փէշքէշինի վէ շէրպէթի փէշքէշինի սունա ։ Ին- 18
տէն առագը ճէմաաթի չատրըրընէն գափուսուն-
տա քէնտի առաղընէն պաշընը թրաշ էտէ . վէ ա-
ռաղընէն պաշընէն սաչընը ալըպ՝ սէլամէթգուր-
պանըն ալթընտա օլան աթէշէ գօյա ։ Վ է քեա- 19
հէին գօչուան փիշմիշ գօլու վէ սէլէտէն պիր խա-
մուրսուզ փիտէ հէմ պիր խամուրսուզ եուֆգա
ալըպ՝ առագլընէն ավուճունա գօյա , առաղը թը-
րաշ էթմէյէ սօնկրա . Վ է քեահէին օնլարը 20
Թապպէն էօնիւնտէ սալմա գուրպանը սալտըրա .
պունլար՝ սալմա տէօշիւ վէ գալտըրմա պուտու իլէ
քեահէին իչինէ մուգաուտէստիր . անտէն սօնկրա
առագը շէրպէթ իչէ ։ Ղայղիր առաղը էտէնին վէ 21
օնուն՝ առաղը իչինէ Թապպա քէնտի գուրպանը-
նըն շէրիաթի պուտուր , օնուն էլինտէն կէլէնտէն
մա՛տա . օ՝ առաղըը առաղընա կէօրէ հէման ա-
ռաղըընէն շէրիաթի իւզէրէ՝ էօյլէ էյլէյէ ։
Վ է Թապպ Ո՞օսէյէ սէօյլէյիպ տէյի . Ո՞հա- 22
բընա վէ օղուլլարընա սէօյլէյիպ տէյէսին . Իա-
բաէլ օղուլլարընը մուպարէքլէրքէն , օնլարա
պէօյլէ տէյէսիզ . Թապպ սէնի մուպարէքլէսին , 24
վէ սէնի սագլասըն . Թապպ եիւզիւնիւ սէնին իւ- 25
զէրինէ թէճէլլի էթսին , վէ սանա մէրհամէթ
էթսին . Թապպ եիւզիւնիւ սանա տօղրու գալտըր- 26
սըն , վէ սանա սէլամէթ վէրսին ։ Իմամի Խարաէլ 27
օղուլլարըն իւզէրինէ առաղը գօյալար , վէ պէն օն-
լարը մուպարէքլէյիմ ։

ՊԵՐ. 7։

1 Ա Է օլտուքի՝ Ա՝նսէ չատրըը դուրմաղը վէ օնու-
մէՀ էտիպ Թագոիս էԹմէկի՝ վէ օնուն ճիւմլէ
գապլարընը՝ վէ մէզպահը ՀԷմ օնուն ճիւմլէ գապ-
լարընը մէՀ էտիպ օնլարը Թագոիս էԹմէկի ԹԷ-
2 մամ էԹմէկի կիւնտէ, Օլտէմ Խարաէլին պէյ-
լէրի՝ պապալարը՝ էվլէրինին պաշլարը՝ եօղլան-
մանըն իւզէրինէ նաղըր օլան սըպդլարըն պէյլէրի
3 Հէտիյէլէր կէԹիրտիլէր։ Ա Է Հէտիյէլէրինի՝
ալԹը էօրԹիւլմիւշ ա՝րապա վէ օն Լքի էօբիւշ՝
Հէր Լքի պէյ իչիւն պիր ա՝րապա վէ Հէր պիրի ի-
չիւն պիրէր էօբիւշ՝ Խապպըն Հուզուրունա կէ-
ԹիրտիլԷր. վէ օնլարը չատրըըն էօնիւնէ կանաշ-
4 տրտրըլար։ Ա Է Խապպ Ա՝նսէյէ սէօյլէյիպ տէ-
5 տի. Օնլարտան ալ տա՝ ճէմնա՝Թ չատրըընըն
խըզմէԹինտէ դուլլանմադ իչիւն օլալար. վէ օն-
լարը Ա Է-իլիլէրէ՝ Հէր պիրինին խըզմէԹի իգԹի-
6 զասընա կէօրէ վէր։ Ա Է Ա՝նսէ ա՝րապալարը վէ
7 էօբիւշլէրի ալըպ՝ օնլարը Ա Է-իլիլէրէ վէրտի։ Խ-
քի ա՝րապայը վէ տէօրԹ էօբիւշիւ՝ Ակրշօն օ-
զուլլարընա վէրտի, օնլարըն խըզմէԹիլէրի իգԹի-
8 զասընա կէօրէ։ Ա Է տէօրԹ ա՝րապայը վէ սէ-
քիզ էօբիւշիւ Ա՝ղրարի օզուլլարընա վէրտի,
քէաՀին Ա՝Հարօնուն օզլու Խթամարըն էլիիլէ օն-
9 լարըն խըզմէԹի իգԹիզասընա կէօրէ։ Ա՝մմա
Կահաթ օզուլլարընա վէրմէտի. օնլարըն իւլէ-
բինտէ՝ Ա՝նագէսէնին խըզմէԹի օլմաղըլա, ու-
10 մուղըլա գալըրըը լմնգ կէրէ՛ք իտի։ Խամի մէզ-
պահըն մէՀ օլտնտուղու կիւնտէ՝ օնուն Թէպէր-
բուքի իչիւն պէյլէր Հէտիյէ կէԹիրտիլէր. վէ
պէյլէր՝ Հէտիյէլէրինի մէզպահըն էօնիւնտէ
11 սունտուլար։ Ա Է Խապպ Ա՝նսէյէ տէտի. Պէյ-

լեր՝ մեզպահէն թէպէրրուքի իչխան Հեռիչելէրինի
կիւնաւ պիրեր պէչ կիւնաւ պիրեր պէչ սունալար։
Ամեն իլը կիւնաւ Հեռիչխինի սունան՝ Նէ- 12
հուտա սըպզըտան Ամինատաղ օղլու Նահշօն
իտի։ Ա Է օնուն Հեռիչխի Նագտէսէ մըս՛գալը 13
իւզրէ Հիւզ օթուզ մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝
նէքմիշ մըս՛գալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսիաւ
էքմէքփէշքէշի իչխան նաղըլա նօղուլմուշ սիմիա
ունունտան տօրու իտի, Պուսուր իլէ տօրու՝ օն 14
մըս՛գալ պիր ալթուն գատէհ, Պիւթիւնեանմա 15
իչխան պիր պուղա՝ պիր գօչ չէ պիր նըլլըգ պիր
գուղու, Կինահգուրպանը իչխան՝ քէչիլէրտէն 16
պիր էրքէճ, Ա Է սէլամէթ գուրպանը իչխան իքի 17
էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ չէ պէշ պիրեր նըլ-
լըգ գուղու իտի. Ամինատաղ օղլու Նահշօնուն
փէշքէշի պու իտի։
Իքինճի կիւնաւ Նասախարըն պէչի Ասա՛ր օղ- 18
լու Նէհմանէլ սունտու։ Ասունտուղու Հեռիչխէ 19
Նագտէսէ մըս՛գալը իւզրէ Հիւզ օթուզ մըս՛գալ
պիր կիւմիւշ թէփսի՝ նէքմիշ մըս՛գալ պիր կիւ-
միւշ լէյէն՝ իքիսիաւ էքմէքփէշքէշի իչխան նա-
ղըլա նօղուլմուշ սիմիա ունունտան տօրու իտի,
Պուսուր իլէ տօրու՝ օն մըս՛գալ պիր ալթուն գա- 20
տէհ, Պիւթիւնեանմա իչխան պիր պուղա՝ պիր 21
գօչ չէ պիր նըլլըգ պիր գուղու, Կինահգուր- 22
պանը իչխան՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ, Ա Է սէ- 23
լամէթ գուրպանը իչխան իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝
պէշ թէքէ չէ պէշ պիրեր նըլլըգ գուղու իտի.
Ասա՛ր օղլու Նէհմանէլին Հեռիչխի պու իտի։
Ութինճի կիւնաւ Օէպալօն օղուլլարընդէն 24
պէչի Էլօն օղլու Չիւսպ սոնտու։ Ունուն Հե- 25
ռիչխի Նագտէսէ մըս՛գալը իւզրէ Հիւզ օթուզ
մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ նէքմիշ մըս՛գալ

պիր կիւմիւշ լէյկն՝ իքխսիտէ էքմէքփէշքէշի խ-
շինն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիա ունունեան տօղու-
26 խաի, Պուխուր իլէ տօղու՝ օն մըս՛գալ պիր ալթուն
27 գաատԿ, Պիւթիւնեանմա իշինն պիր պուղա՝
28 պիր գօշ ՚ն պիր նըլլըգ պիր գուղու, ԿիւնաՀ-
29 գուրպանը իշինն՝ քէշիլէրտէն պիր էրքէճ, Ա է
սէլամ՚էթ գուրպանը իշինն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօշ՝
պէշ թէքէ ՚ն պէշ պիրեր նըլլըգ գուղու խաի,
Էէօն օղու Չիսապըն փէշքէշի պու խաի։
30 Տէօրտիւնճի կիւնտէ Ռուպէն օղուլլարընըն
31 պէյի Ը Էտէյուր օղու Չիսուր սա—նպա— ։ Ա-
նուն Կէտիյէսի՝ Ա՚նգաէսէ մըս՛գալը իւղրէ նիւղ
օթուզ մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէյփի՝ նէթմիշ
մըս՛գալ պիր կիւմիւշ լէյկն՝ իքխսիտէ էքմէքփէշ-
քէշի իշինն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիա ունուն-
32 տան տօղու խաի, Պուխուր իլէ տօղու՝ օն մըս՛գալ
33 պիր ալթուն գաատԿ, Պիւթիւնեանմա իշինն պիր
34 պուղա՝ պիր գօշ ՚ն պիր նըլլըգ պիր գուղու, Կիւ-
նաՀգուրպանը իշինն՝ քէշիլէրտէն պիր էրքէճ,
35 Ա է սէլամ՚էթ գուրպանը իշինն իքի էօքիւզ՝ պէշ
գօշ՝ պէշ թէքէ ՚ն պէշ պիրեր նըլլըգ գուղու խ-
տի. Ը Էտէյուր օղու Չիսուրուն փէշքէշի պու
խաի։
36 Պէշինճի կիւնտէ Ը Իմօն օղուլլարընըն պէյի
37 Ռուրիշատատայ օղու Ը Էլուտիկ սա—նպա— ։ Ա-
նուն Կէտիյէսի՝ Ա՚նգաէսէ մըս՛գալը իւղրէ նիւղ
օթուզ մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէյփի՝ նէթմիշ
մըս՛գալ պիր կիւմիւշ լէյկն՝ իքխսիտէ էքմէքփէշ-
քէշի իշինն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիա ու-
38 նունատան տօղու խաի, Պուխուր իլէ տօղու՝ օն
39 մըս՛գալ պիր ալթուն գաատԿ, Պիւթիւնեանմա
իշինն պիր պուղա՝ պիր գօշ ՚ն պիր նըլլըգ պիր
40 գուղու, ԿիւնաՀգուրպանը իշինն՝ քէշիլէրտէն

պիր էրքէճ, Ա է սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի 41
էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ վէ պէշ պիրէր ըըլ-
լըդ գուզու իտի· Այուրիշատայ օղլու Ճ էլուսիէ-
լին փէշքէշի պու իտի։

Ըլթընճը կիւնտէ Կատ օղուլլարընըն պէյի 42
Տէօ՛ւէլ օղլու Չիւսասաքի ատ–նամը։ Ընուն հէ– 43
տիյէսի՝ Ա՝ագտէսէ մըս՛գալը իւզէրէ նիւզ օթուզ
մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ նէթմիշ մըս՛գալ
պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէքփէշքէշի ի–
չիւն նաղըլա նօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօ–
լու իտի, Պուխսուր իլէ տօլու՝ օն մըս՛գալ պիր 44
ալթուն գատէհ, Պուխիւնէանմա իչիւն պիր 45
պուղա՝ պիր գօչ վէ պիր նըըլըդ պիր գուզու, Կի– 46
նահգուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ,
Ա է սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ 47
գօչ՝ պէշ թէքէ վէ պէշ պիրէր ըըլըդ գուզու
իտի· Տէօ՛ւէլ օղլու Չիւսասաքըն Հէտիյէսի պու
իտի։

Ըէտինճի կիւնտէ Ըֆրահիմ օղուլլարընըն 48
պէյի Ը՝մմիհուտ օղլու Չիշամա՛ատ–նամը։ Ընուն– 49
նուն Հէտիյէսի՝ Ա՝ագտէսէ մըս՛գալը իւզէրէ նիւզ
օթուզ մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ նէթմիշ
մըս՛գալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէք–
փէշքէշի իչիւն նաղըլա նօղրուլմուշ սիմիտ ու–
նունտան տօլու իտի, Պուխսուր իլէ տօլու՝ օն մըս՛– 50
գալ պիր ալթուն գատէհ, Պուխիւնէանմա իչիւն 51
պիր պուղա՝ պիր գօչ վէ պիր նըըլըդ պիր գուզու,
Կինահգուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ, 52
Ա է սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ 53
գօչ՝ պէշ թէքէ վէ պէշ պիրէր ըըլըդ գուզու
իտի· Ը՝մմիհուտ օղլու Չիշամա՛նըն Հէտիյէսի
պու իտի։

Ակբիչինճի կիւնտէ Ա՝նանասէ օղուլլարընըն 54

պէյի փէտահսուր օղլու Կամէլհէլ սահապա։
55 ()Նուն Հեսիկեսի՝ Ագատէսէ մըս՛գալը իւզրէ
եիւզ օթուզ մըս՛գալ պիր կիւմիշ թէփսի՝ եէթ-
միշ մըս՛գալ պիր կիւմիշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէք-
փէշքէշի իչինն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիա ու-
56 նունտան տօլու իտի, Պուխուր իչէ տօլու՝ օն մըս՛-
57 գալ պիր ալթուն գատէհ, Պիւթիւնեանմա ի-
չինն պիր պուղա՝ պիր գօչ ՚ի պիր եըլլըգ պիր
58 գուղու, Կիւնահգուրպանը իչինն՝ քէչիլէրտէն
59 պիր էրքէճ, Ա է սէլամէթ գուրպանը իչինն իքի
էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ ՚ի պէշ պիրէր եը-
լըգ գուղու իտի · Փէտահսուր օղլու Կամէլհէլէն
Հեսիկեսի պու իտի։
60 Տօգուզունճու կիւնտէ Պէնիամին օղուլլարընըն
61 պէյի Կիտօնի օղլու Պիտանն սահապա։ ()Նուն
Հեսիկեսի Ագատէսէ մըսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ
մըս՛գալ պիր կիւմիշ թէփսի՝ եէթմիշ մըս՛գալ
պիր կիւմիշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէքփէշքէշի ի-
չինն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիա ունունտան տօլու
62 իտի, Պուխուրըլա տօլու՝ օն մըս՛գալ պիր ալ-
63 թուն գատէհ, Պիւթիւնեանմա իչինն պիր պու-
64 ղա՝ պիր գօչ ՚ի պիր եըլլըգ պիր գուղու, Կիւ-
նահգուրպանը իչինն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ,
65 Ա է սէլամէթ գուրպանը իչինն իքի էօքիւզ՝ պէշ
գօչ՝ պէշ թէքէ ՚ի պէշ պիրէր եըլլըգ գուղու ի-
տի · Կիտօնի օղլու Պիտանըն Հեսիկեսի պու իտի։
66 ()Նունճու կիւնտէ Տան օղուլլարընըն պէյի
67 Ամիհատտայ օղլու Նահէզէր սահապա։ ()Նուն
Հեսիկեսի՝ Ագատէսէ մըս՛գալը իւզրէ եիւզ օ-
թուզ մըս՛գալ պիր կիւմիշ թէփսի՝ եէթմիշ մըս՛-
գալ պիր կիւմիշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէքփէշքէշի
իչինն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիա ունունտան տօ-
68 լու իտի, Պուխուրըլա տօլու՝ օն մըս՛գալ պիր

ալթուն գաւահ, Պիւթիւնեանմա իչիւն պիր 69
պուղա՝ պիր գօչ վէ պիր երլլըգ պիր գուզու, Կիւ- 70
նահգուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ,
Ա էսէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ 71
գօչ՝ պէշ թէքէ վէ պէշ պիրէր երլլըգ գուզու ի-
տի. Ա՛մմիշատտայ օղլու Ա՛հիմ՛զէրին հէտիյէսի
պու իտի։

Անպիրինճի կիւնտէ Ա՛շէր օղուլլարընըն պէյի 72
Ա՛խրան օղլու վաքի էլ ...։ Անուն հէտի- 73
եէսի՝ Ա՛ադէսէ մըս՛գալը իւզէրէ եիւզ օթուզ
մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըս՛գալ
պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէքփէքչէնի ի-
չիւն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան տօղու
իտի, Պուխուրիլէ տօղու՝ ոն մըս՛գալ պիր ալթուն 74
գաւահ, Պիւթիւնեանմա իչիւն պիր պուղա՝ 75
պիր գօչ վէ պիր երլլըգ պիր գուզու, Կիւնահ- 76
գուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ, Ա է 77
սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօքիւզ՝ պէշ գօչ՝
պէշ թէքէ վէ պէշ պէրէր երլլըգ գուզու իտի։
Ա՛խրան օղլու վաքի էլին հէտիյէսի պու իտի։

Ան իքինճի կիւնտէ Ա՛լաֆթալի օղուլլարընըն 78
պէյի Ա՛յնան օղլու Ա՛հիրա՛ ...։ Անուն 79
հէտիյէսի՝ Ա՛ադէսէ մըս՛գալը իւզէրէ եիւզ օ-
թուզ մըս՛գալ պիր կիւմիւշ թէփսի՝ եէթմիշ մըս՛-
գալ պիր կիւմիւշ լէյէն՝ իքիսիտէ էքմէքփէչքէ-
չի իչիւն եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիտ ունունտան
տօղու իտի, Պուխուր իլէ տօղու՝ ոն մըս՛գալ պիր 80
ալթուն գաւահ, Պիւթիւնեանմա իչիւն պիր 81
պուղա՝ պիր գօչ վէ պիր երլլըգ պիր գուզու,
Կիւնահգուրպանը իչիւն՝ քէչիլէրտէն պիր էր- 82
քէճ, Ա է սէլամէթ գուրպանը իչիւն իքի էօ- 83
քիւզ՝ պէշ գօչ՝ պէշ թէքէ վէ պէշ պիրէր երլ-
լըգ գուզու իտի. Ա՛յնան օղլու Ա՛հիրա՛նըն հէտի-
եէսի պու իտի.

84 Ա֊ղպահըն մէսՀ օլտուղու կիւնտէ՝ Խարաէլ պէյլերինտէն օնուն թէպէրրուքի պու՛ իտի . Օն
85 իքի կիւմիւշ թէփսի՝ օն իքի կիւմիւշ լէյլէն՝ վէ օն իքի ալթուն գաոէհլէր , Էր պիր կիւմիւշ թէփ֊
սի եիւզ օթուզ մըս՛գալ՝ վէ հեր պիր լէյլէն եէթ֊
86 միշ մըս՛գալ իտի . Հեփ կիւմիւշ գապլար իքի պին տէօրթ եիւզ մըս՛գալ իտի , Ա֊նգաէսէ մըս՛գալը
87 իւզրէ . Պուխուր իլէ տօլու օն իքի ալթուն գա֊ տէհ՝ հեր գաոէհ Ա֊նգաէսէ մըս՛գալը իւզրէ օնար մըս՛գալ օլարագ՝ ճիւմլէ ալթուն գաոէհլէր եիւզ
87 հյիրմի մըս՛գալ իտի . Պիւթիւնևանմա իչիւն սըղըրլարըն ճիւմլէսի օն իքի իտի , օն իքի պուղա՝ օն իքի գօչ՝ օն իքի պիրեր եըլըգ գուզու՝ հէմ օնլարըն էքմէքփէշքէշի . վէ կիւնահգուրպանը
88 իչիւն քէչիլերտէն օն իքի էրքէճ իտի . Ա է սէ֊ լամէթ գուրպանլարընըն ճիւմլէ էօքիւզլէրի՝ հյ֊ իրմի տէօրթ պուղալար իտի , գօչլարը ալթմըշ՝ թէքէլերի ալթմըշ վէ պիրեր եըլըգ գուզուլարը ալթմըշ իտի : Ա֊ղպահըն՝ մէսՀ օլունտուգտան սօնկրա օնուն թէպէրրուքի պու իտի :
89 Ա է Ա֊նսէ ճէմաա֊թ չատրըընա օնունլա սէօյ֊ լէշմէյէ կիրտիյինտէ , օլսէմ՝ օնա սէօյլէյէնին սէ֊ սինի՝ շէհատէթ սանտուղունուն իւզերինտէ իքի քէրրուպիմին արասընտա օլան քէփարէթտէն ի֊ շիտիրիտի , վէ օ՝ օնա սէօյլերիտի :

ՊԱՐ 8:

1 Ա է Ա֊պապ Ա֊նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի . Ը֊հարօ֊ նա՝ սէօյլէ , վէ օնա տէ . Կանտիլլէրի նագտրըղըն֊ տա՝ նէտի գանտիլլէր շամ՛տանըն էօն դարաֆը֊
3 նա այտընըղագ վէրէլէր : Յամի Ը֊հարօն պէօյլէ էյլէյիպ՝ օնուն գանտիլլէրինի շամ՛տանըն էօն դարաֆընա հագտը , Ա֊պապըն Ա֊նսէյէ պուշուր֊

տուղաւ կիպի ։ Ա Է շամ՚տանըն եաւիտաւս պուս 4
իտի . եէքփարէ ալթունտաւն իտի , սափրնաւ վա-
րընձա՝ չիչէքլերինէ վարընձա՝ եէքփարէ իտի .
Խապպըն Յօսէյ կէօսթերտիյի էօրնէյէ կէօրէ՝
շամ՚տանը էյլէ եափտը ։

Ա Է Խապպ Յօսէյ սէյլէյիպ տէտի . Խա- 5
րաէլ օղուլլարընըն արասընտաւն Էփիլլէրի ալ ,
վէ օնլարը փաքլէ ։ Խտի օնլարը փաքլէմէք ի- 7
չինն՝ օնլարա պէյլէ էյլէյէսին . Ուղէրլերինէ
փաքլէմէ սուլարը սէրփէսին , վէ պիւթիւն թէն-
լէրի իւղէրինէ ուսթուրա կէչիրէլէր , հէմ էս՚-
վապլարընը եայգայալար , վէ փաքլէնէլէր ։ Ընդ- 8
տէն պիր պուղա՝ վէ օնուն էքմէքփէշքէշինի եա-
զըրա եօղրուլմուշ սիմիտ ունու ալալար . սէն տէ
կիւնահգուրպանը իչինն պիր պուղա ալ ։ Ա Է 9
Էփիլլէրի ճէմաաթի չատրընըն էօնիւնէ եա-
նաշտը . վէ Խարաէլ օղուլլարընըն ճիւմլէ ճէմա-
աթինը ճէմ՚ էյլէ ։ Ընտէն Էփիլլէրի Խապ- 10
պըն հուզուրունա եանաշտը , վէ Խարաէլ օղուլ-
լարը՝ էլլէրինի Էփիլլէրին իւղէրինէ գոյալար ։
Ա Է Ընհարօն՝ Խարաէլ օղուլլարըն դարաճընտան՝ 11
Էփիլլէրի Խապպըն հուզուրունա սալմափէշքէ-
շի սալա . վէ օնլար Խապպըն խըզմէթինի իչէճէյէ
թաչինն օլալար ։ Ա Է Էփիլլէր էլլէրինի պու- 12
զալարըն պաշը իւղէրինէ գոյալար . վէ Էփիլլէրէ
քէֆարէթ իչուն՝ Խապպա պիրինի կիւնահգուր-
պանը վէ օ պիրինի պիւթիւնեանմա էյլէյէսին ։
Խտի Էփիլլէրի Ընհարօնուն էօնիւնէ՝ վէ օնուն 13
օղուլլարընըն էօնիւնէ տուրտուրասըն . վէ օնլարը
Խապպա սալմափէշքէշի սալասըն ։ Պէօյլէճէ 14
Էփիլլէրի Խարաէլ օղուլլարընըն արասընտան
պըրագասըն , վէ Էփիլլէր պէնիմ օլալար ։ Ա Է 15
անաէն սօնկրա Էփիլլէր ճէմաաթի չատրընըա

խըղմեթ էթմեյէ կիրելեր · վե օնլարը փաքէյէ-
16 սին , հէմ օնլարը սալմափէշքէշի սալասըն : Օյ-
րա օնլար պանա՝ Խարաէլ օղուլլարընըն արասըն-
տան պիլթէմամ վէրիլմիշլէրտիր · օնլարը՝ Էր ա-
նա բահմի ուչան Խարաէլ օղուլլարընըն ճիւմլե իլը
17 տօղուշլարը պէտէլինէ՝ քէնտիմէ՝ ալտըմ : Օյ-
րա Խարաէլ օղուլլարընտա Էր իլը տօղան՝ կէրէք
աէմմոռ կէրէք Հայվանտա՝ պէնիմ տիր · Ընըը
տէյտրընտա Էր իլը տօղուշու վուրտուղում կիւն-
տէն պէրու՝ օնլարը քէնտիմէ՝ թապտխս էթմիմ ·
18 Ա է Էւիլիլէրի Խարաէլ օղուլլարընտա օլան
19 ճիւմլե իլը տօղուշլարընն պէտէլինէ ալտըմ : Ա է
Խարաէլ օղուլլարընըն արասընտան Էւիլիլէրի՝
Ընհարօնա վէ օնուն օղուլլարընտա ա՝թէյէ վէր-
տիմ , քի ճէմաա՝թի չատրընտա Խարաէլ օղուլա-
րընըն խղմեթինի էտէլէր , վէ Խարաէլ օղուլա-
րը իչինն քէֆարէթ էտէլէր · Թաքիմ Խարաէլ օ-
ղուլլարը Ագտէսէյէ եագլաշմալըը իլէ՝ Խա-
20 րաէլ օղուլլարընտա պէկլա կէլմէյէ : Խմոի Ագ
իլը Ընհարօն վէ Խարաէլ օղուլլարընըն ճիւմլե ճէ-
մաա՝թը Էւիլիլէրէ՝ Ապպըն Ագսէյէ Էւիլի-
լէրին հագգընտա ճիւմլե էմր էթմէյինէ կէօրէ
էյլէտիլէր · Խարաէլ օղուլլարը օնլարա էօյլէ էյ-
21 լէտիլէր · Ա է Էւիլիլէր փաքէնտիլէր , հէմ
էօ՝վապլարընը՝ եայգաատըլար , վէ Ընհարօն օնլարը՝
Ապպըն հուզուրունտա սալմայ փէշքէշի սալար ·
հէմ Ընհարօն օնլարը փաքէմէք իչինն՝ օնլար ի-
22 չինն քէֆարէթ էյլէտի : Ա է անտէն սօնռա
Էւիլիլէր՝ ճէմաա՝թի չատրընտա քէնտի խղմ-
մէթլէրինի էթմէք իչինն՝ Ընհարօնուն վէ օնուն
օղուլլարընըն էօնիւնէ կէլտիլէր · Ապպ Էւիլի-
լէր հագգընտա Ագսէյէ նիճէ թէնպիհ էթտի
խսէ , օնլարա էօյլէ էյլէտիլէր :

Ա և Պապ Անանիա սեղանիպ տէտի · Ա եւ- 23
լիլէրե վաճառ օլան պու տուր · Այրումի պէշ հաշնա-
տան հօգարը օլանլար՝ ձիմնատի չատրըրներն խղճ-
մէթինի էմմէկ պէօլիւկ կիրելէր ։ Ա և էլլի 25
հաշնատան սօնկրա՝ խղճմէթին պէօլիւշտունէն
չէքիլելէր , վէ սրթըզ խղճմէթ էմմէկէր ։
Ընձատ ձիմնատի չատրըրնտա՝ գարրնտաշլարը- 26
նա նէվպէթ պէքլէմէքտէ միւսաղիմէթ էտէլէր ,
ամմա խղճմէթ էմմէկէր · Եւիլելերե՝ պէքշ-
լիքլերի խոստոստունտա պունձըլայըն էտէսին ։

ՊԱՏ. 9։

Ա և Ընտը տէյարընտան չըգմալարընդեն իբինձի 1
նը լընտա իլք այտա՝ Պապ Անիա չէօլիւնտէ Ա-
նանիա սէղանիպ տէտի · Ամոի Խարաէլ օղուլա- 2
րը փասհի օնուն թանկին օլմուշ զէմանընտա էյ-
լէյէլեր ։ Ինու՝ պու պընդն օն տէօրտունձիւ կիւ- 3
նինտէ ախշամ իւսթիւ՝ օնուն թանկին օլմուշ զէ-
մանընտա էյլէյէսիդ · օնու ձիւմլէ գանուդարը
իւղերե վէ ձիւմլէ էրքեանլերի իւղերե էյլէյե-
սիդ ։ Ամոի Անանիա Խարաէլ օղուլարընտա սէղդէ- 4
տիքի՝ փասհի էյլէյելեր ։ Ա և օնլար էվվէլքի 5
պընդն օն տէօրտունձիւ կիւնինտէ՝ ախշամ իւս-
թիւ՝ Անիա չէօլիւնտէ փասհի էյլէտիլեր · Պապ-
պընդն Անանիա ձիւմլէ պուլուտուղունա կէօրէ՝
Խարաէլ օղուլարը էօյլէ էյլէտիլեր ։

Ա և պանդը քիմսէլեր վարըսը քի՝ ատէմ էօլիւ- 6
սիւ իլէ նաիսաբլանմըշ օլմազլա , օ կիւնտէ փա-
սհի էմմէկէ գատիր տէյիլելեր իտի · վէ օ կիւնտէ
Անանիա էօնիւնէ վէ Ազարունուն էօնիւնէ նագ-
լաշտը լար · Ա և օ ատէմլեր օնա տէտիլեր · Պիզ 7
ատէմ էօլիւսիւ իլէ նաիսաբդը · Նիշիւն Պապըն
գուրպանընը թանկին օլմուշ զէմանընտա Խարաէլ

օղուլարընէն արասընտա սունմագտան մէ՛ն՝ օլա-
8 լըմ: Խմոի Աօսէ օնլարա տէտի. Տուրուն, վէ
Թապպ սիղէն հագդընըզա նէ պույուրուր տինկէ-
9 նիմ: Ա՛ է Թապպ Աօսէյէ սէօյլէյիպ տէտի.
10 Խարաէլ օղուլարընա սէօյլէյիպ տէ՛ն. Ա՛յր քիմ՝
կէրէք սիղտէն կէրէք ղևըրկէմինիզտէն՝ էօլու-
լէ նահաբլանը՛րսա, նա իրագ սէֆէրտէ օլուր-
11 սա, Թապպա ֆասէկի ծ տախի էյլէյէ: Ընու՝
էքինճի այըն օն ոէօրտունճու կիւնիւնտէ ախշամ
իւսթի էյլէյէլէր. ընու՝ խամուրտսուղ էքմէքլէ վէ
12 աճը օթլարընա նէյէլէր: Ընտան սապահատէ
պրսգմայալար, վէ ընտան պիր քէմիք գը՛րմայա-
լար. ընու՝ ֆասէկին ճիւմլէ գանունլարը՛ իւղրէ
13 նէյէլէր: Ա՛մմա փաթ օլան նա սէֆէրտէ օ՛րմայան
ատէմ՝ ֆասէկի էճմէքտէն դալը՛րսա, օլ ճան
քէնտի գամըրնտան հէլաք օլունա. ղևրա Թապպլըն
գուրպանընը թա՛յլին օլմուշ ղէմանընտա սունա-
14 մատը. օ ատէմ՝ քէնտի կիւնահընը՛ չէքէ: Ա՛ է
նանընըզտա պիր միւսաֆիր սապին օլտուգտա, օ՝
Թապպա ֆասէկի էտէճէք օլ՛ուրսա, ընու՝ հէման
ֆասէկին գանունու իւղէ վէ էրբանէլէրի իւղէ-
րէ էյլէյէ. կէրէք միւսաֆիրէ կէրէք նէրին նէր-
լիսինէ գանունունուղ պիր օլսուն:
15 Ա՛ է չատը գուրուտուղու կիւնտէ՝ շէհատէթի
խայրէսինին իւղէրինտէն չատըը պուլումի գափ-
լատը. վէ ախշամնան սապահատէ չատըրըն իւ-
16 ղէրինտէ սէճէդ շէքլինտէ տուրբուտու: Տախին
պէօյլէ իտի. ընու պուլումի գափլարրար, վէ կէճէ
17 սէճէդ կէօսթէրիլի: Ա՛ է հէր նէ զէմանի պու-
լումի չատըրտան գալգ՛ադա իտի, Խարաէլ օղուլ-
լարը անտէն սօնկրա կէօչէրլէրտի. վէ պուլումի
սապին օլտուղու մահալտէ՝ Խարաէլ օղուլլարը օ-
18 բատա գօնադրլարտը: Խարաէլ օղուլարը Թապ-

պըն էմբինէ կէօրե կէօչէրլէրտի, վէ Թապըն էմ-
բինէ կէօրե գօնարլարընը, պուլուդ չատրըն իւ-
ղէրինտէ ճիւմլէ սաքին օլտուղու կիւնլէրտէ՝ գօ-
նագ դուխարլարտը: Վ է պուլուդ չատրըն 19
իւղէրինտէ պիրչօգ կիւն գալմըդչա՝ Յոսաէլ օ-
ղուլլարը Թապըն Թէնպիհինի դուխարլարընը,
վէ կէօչմէզլէրտի: Վ է պուլուդ չատրըն իւ- 20
ղէրինտէ ազ կիւն տուրտուղունտա տախի պէօյ-
խի. Թապըն էմբինէ կէօրե գօնարլարտը. վէ
Թապըն էմբինէ կէօրե կէօչէրլէրտի: Պուլուդ 21
ախշամնան սապահնատէ տուրտուգտա տէ պէօյ-
խի, պուլուդ սապահնան գալգտըղը զէմնան
կէօչէրլէր խի. կիւնտիւզ օլսուն կէճէ օլսուն՝
պուլուդ գալգտըղը զէմնանտա կէօչէրլէրտի:
Պուլուդ չատրըն իւղէրինտէ սաքին օլուպ գալ- 22
տըգչա՝ կէրէք իքի կիւն կէրէք պիր պյ կէրէք պիր
նըչ՝ Յոսաէլ օղուլլարը գօնագ էտէրլէր խի, վէ
կէօչմէզլէրտի. ամմա գալգտըղը կիպի կէօչէրլէր-
տի: Թապըն էմբինէ կէօրե գօնարլարտը, վէ 23
Թապըն էմբինէ կէօրե կէօչէրլէրտի. Թապըն՝
Ենաէնին էլիյլէ էմբինէ կէօրե օլսուն Թապըն էմ-
բինի կէօղէտիրլէր խի:

ՊԱՐ 10:

Վ է Թապ Ենաէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Վէյն- 1
տինէ կիւմիւշտէն իքի պօրու նաի. օնլարը պի-
Թէվի նաիսասըն. վէ օնլարը ճէմնաաԹը չաղըր-
մագ իչինէ՝ վէ օրտուլարը կէօչիւ րմէք իչինէ գուլ-
լան: Վ է օնլարլա չալտըգլարը՝ զէմնան, ճիւմլէ 3
ճէմնաաԹ սանա՝ ճէմնաաԹ չատրըրնըն գափու-
սունա ճէմ՝ օլսունա: Վ է էյէր պիրի իյէ չա- 4
լարլարսա, սանա պէյլէր՝ Յոսաէլին պի նպաշըլա-
րը ճէմ՝ օլալար: Վ է իւքսէք սէտա չալտըղը- 5

ներգտա, կիւնաօդուստնտա գծնմուշ օրտուլար
6 կէօչէլէր: Ա է թէքբար նիւքսէք սէտա չալտը-
ղընըզտա, բլպլէտ գծնմուշ օրտուլար կէօչէլէր.
կէօչ էմմէլէրի իչինն նիւքսէք սէտա չալտար:
7 Ա է ձէմնա՛թը ձէմ՝ էմոխինիզտէ՝ չալնըզը,
8 ամմա իւքսէք սէտա գալտը՛րմայասըզ: Ա է պօ-
ռուլարը՝ Ա՛հարն օդուլտարը քնահինէր չալտար.
վէ սիզէ սիլսիլէլէրինիզձէ էպէտի գանանն օլա:
9 Ա է տէյալարընըզտա սիզէ սըգընթը վէրէն տուշ-
մէն իւզէրինէ ձէնկէ վարտըղընըզտա՝ պօռուլա-
րը չա նիւքսէք սէտա չալտըրտասըզ, վէ Ա՛լահընըզ
Տապպըն հուզուրտունտա անկը՛ը՛ըսընըզ, վէ տուշ-
10 մինէրինիզտէն խէյլա օլտըռտանուզ: Ա է չէն-
լէք կիւնինիզտէ հէմ պայրամլարընըզտա վէ
այպաշընարընըզտա՝ պիւթիւնամանլարընըզ իւ-
զէրինտէ վէ սէլամէթլէրինիզին գուրպանլարը
իւզէրինտէ պօռուլարը չալտըզը, քի սիզէ Ա՛լա-
հընըզտն հուզուրտունտա անկը՛շ իչինն օլալար.
Ա՛լահընըզ Տապպ պէնիմ:
11 Ա է օլտուքի՝ իքինճի նը՛ըտա՝ իքինճի այտա՝
այըն կիւնի մինճի կիւնինտէ՝ շէհատէթ չատրը-
12 նըն իւզէրինտէն պուլու՛թ գալգտը: Ա է Ա՛տա-
հէ օղուլտարը Ա՛նա չէօլինտէն՝ կէօչէրի իւզէ-
րէ՝ կէօչտիւլէր. վէ պուլու՛թ Ա՛տահէն չէօլինտէ
13 տաքին օլտու: Ա՛տահի Տապպըն Ա՛օսէնին վատը-
գտատ իկի էմրինէ կէօրէ՝ իկի Ա՛տա կէօչտիւլէր:
14 Ա է Ա՛օնտէ՝ Ա՛հարտա օդուլտարընըն օլտու-
տունտն պայրաղը՝ պէօլիւքլէրինձէ՝ կէօչտիւ. վէ
պէօլիւչինինն իւզէրինտէ Ա՛մմինատաղ օդուլ-
15 Ա՛տահէօն խտ: Ա է Ա՛տահահար օդուլտարընըն սըգ-
դընըն պէօլիւչիւ իւզէրինտէ՝ Ա՛ուտար օդուլ Ա՛նէ-
16 թտանէլ խտ: Ա է Ա՛Հէպուլօն օդուլտարընըն սըգ-
դընըն պէօլիւչիւ իւզէրինտէ՝ Ա՛հէօն օդուլ Ա՛չինտ

խի։ Ընտէն չատրը Հնտիրիլտի · վէ չատրըը 17
գալտրըան Կէրշօն օղուլլարը՝ վէ Մէրարի օղուլ-
լարը կէօչտիւլէր։ Ընտէն Ուսպէն օրտուսու- 18
նուն պայրաղը՝ պէօլիւքլէրինճէ՝ կէօչտիւ · վէ
պէօլիւյինէն իւղէրինտէ Հ Էսէյուր օղու Ի-
լիսուր խի։ Ա Է Հ Լմճն օղուլլարընըն սըպդը- 19
նըն պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Ուրիշատայ օղու
Հ Էլուվիել խի։ Ա Է Կատ օղուլլարընըն սըպ- 20
դընըն պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Տէուէլ օղու Ի-
լիսասափ խի։ Ընտէն Անդաէսէյի գալտրըան 21
Կահաթլըլար կէօչտիւլէր · վէ ընլար կէլինճէյէ-
տէք չատրը գուրուլուրտու։ Ա Է Իփրահիմ օ- 22
ղուլլարընըն օրտուսունուն պայրաղը՝ պէօլիւքլէ-
րինճէ՝ կէօչտիւ · վէ պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Ամ-
միհուտ օղու Իշրաիմա խի։ Ա Է Անանասէ օ- 23
ղուլլարը սըպդընըն պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Փէ-
տահսուր օղու Կամալիել խի։ Ա Է Պէնիամին 24
օղուլլարընըն սըպդընըն պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝
Կիտէոնի օղու Ապիտան խի։ Ընտէն Տան օ- 25
ղուլլարը օրտուսունուն պայրաղը պէօլիւքլէրին-
ճէ՝ ճիւմլէ օրտուլարա տիւմտարըզ էտէրէք՝
կէօչտիւ · վէ պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Ամմիշատայ
օղու Հիմղէր խի։ Ա Է Իշէր օղուլլարընըն 26
սըպդընըն պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Ոմրան օղու
Փակիել խի։ Ա Է Նէֆթալի օղուլլարը սըպ- 27
դընըն պէօլիւյիւ իւղէրինտէ՝ Իյնան օղու Հիս-
բա՝ խի։ Խրաէլ օղուլլարընըն՝ պէօլիւքլէրին- 28
ճէ՝ կէօչէրի պուննըր խի · պէօյլէ կէօչտիւլէր։

Ա Է Ոսմ քէնտի գայնաթասը Իհահանի 29
Թուէլ օղու Հօպապ տէտի · Պիզ Ապապըն պի-
զե վէրէյիմ տէտիյի մահալէ կէօչէյօրուզ · պիզիմ
իլէ կէլ, վէ սանա էյլիք էտէճէյիզ · զիրա Ապապ
Խրաէլէ էյլիք վատ էճմի։ Ա Է օ՝ օնա տէտի · 30

կէլմէմ, լսքին տիյարըմա վէ խրսըմարըմա կի-
31 տերիմ ։ Ա է օնա տէտի · Ահէրէմ էլլէ՝ պիզի
պրածգմա · չիւն չէօլտէ գօնաճաղըմըզ մահալլերի
32 պիլիրսին, պիզի գուլաղուզ օլ ։ Ա է օլաքի էլլէր
պիղնմէզ կիտէրսէն, Թապպէն պիզէ էտէճէյի էլ-
լէք վագլ՝ օլտուգտան պիզ տէ սանա էօյլէ էլլէք է-
տերիզ ։
33 Ամոի օնըսար Թապպէն տաղընտան իւչ կիւնլիւք
եօլա կէօչտիւլէր · վէ Թապպէն ա՛հարընըն սան-
տուղու՝ օնըարա բահաթլը եէր պուլմազ իչիւն՝
34 էօնլէրի՛նճէ իւչ կիւնլիւք եօլ կիտէր իտի ։ Ա է
գօնագտան կէօչտիւքլէրինտէ, Թապպէն պուլու-
35 թու կիւնտիւզիւն իւզէրլէրինտէ իտի ։ Ա է
սանտուգ կէօչմէյէ պաշլատըղընտա՝ Ա՛օսէ տէրի-
տի · Վա՛յգ, եա՛ Թապպ՝ վէ տիւշմէնլէրին տար-
տաղա՛ն օլսունլար · Հէմ սէնի պուղզ էտէնլէր՝
36 Հուզուրունտան գաչընլար ։ Ա է գօնտուղուն-
տա՝ տէրիտի · եա՛ Թապպ՝ Խրաէլին պի՛ն օնպին-
լէրինէ տէօն ։

ԳԼՈՒԽ 11։

1 Ա է գավմ՝ մըրը լտանմազա պաշլամազըլա,
Թապպէն գուլագլարընտա քէօթիւ կէլտի · վէ
Թապպ իշլտիպ՝ էօրքէսի գուրթուշտու, վէ տրա-
լարընտա Թապպտան ատէկը եանըպ՝ օրտունուն
2 ուճճարընտա թէկլէֆ էյլէտի ։ Ա է գավմ Ա՛օ-
սէյէ ֆէրեատ էյլէտի · վէ Ա՛օսէ Թապպա նէյազ
3 էթտի, վէ ատէկը տինտի ։ Ամոի օ մահալին ա-
տընա Ա՛ապէ՛բրա գօտու, Թապպէն ատէկըն տրա-
լարընտա եանտըղը իչիւն ։
4 Ա է տրալարընտա օլան գարըշըղ խալգ՝ իշտիհ
իլէ տրգու չէքտիլէր · հէմ Խրաէլ օղուլլարը
տախի տէօնիւպ աղլատըլար, վէ տէտիլէր · Պիզէ

քի՞մ էթ եէտիրիր։ Ա֊ընբրտա ճապա եէտկի֊ 5
միզ պալըգլար՝ խլտարլար վէ գաուընլար վէ փրա֊
սալար վէ սօղանլար վէ սարբմնագլար ֆիքրիմիզէ
կէլկյօր։ Ա֊է շիմտի ճանըմըզ գուրտուտու, մանն֊ 6
տան զայրի՝ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ պիր շէյ եօգ֊
տուր։ Ա֊է Ա֊նան քիշնիշ թօխտումու կիպի՞ վէ 7
ըէնկի ինճու ըէնկի կիպի խոի։ Վատմ՝ նայը֊ 8
լըգ օնու֊ տէվէխրիստոի, վէ տէյիրմինտէ խյիւ֊
տիւլէրտոի, նա Հավանտաւ տէօդէրլէր խոի. վէ
դէնճէրէլէրտէ փիշիրիրլէրտոի, վէ օնտան փօղա֊
չալար նափարլարտոը. վէ օնուն տատը՝ նաղ փի֊
տէխ տատը կիպի խոի։ Ա֊է կէճէտէ օրտունտուն 9
իւզէրինէ չիհին տիւշտիւյինտէ՝ մանն փէ օնուն
իւզէրինէ տիւշէր խոի։

Իմտի Ա֊նսէ գավմը՝ գապիլէրինճէ Հէր քէսի 10
քէնտի չատըրընըն գափուտունտա ադլայօր իքէն
իչիմտէ. վէ Ա֊տապըն էօդքէսի զայէմիլէ դու֊
Թուշտու, վէ Ա֊նէնին կէօզլէրինտէ պո֊ քէօմիւ
կէօրինտիւ։ Ա֊է Ա֊նսէ Ա֊տապա տէտի. Ա֊յի֊ 11
չիւն պու գուլտունու պէլայի սատըն. վէ նի՞չիւն
կէօզիւնտէ լուդի պուլմատըմ. քի ճիւմլէ պու
գավմըն նիւքիւնիւ իւզէրիմէ գօմու շուն։ Ա֊իւմ 12
լէ պու գավմա պէ՞նմի կէպէ գալտըմ. եօխսա օնու
պէ՞նմի տօղուրտուտ, քի պանա Ա֊նու հէմման մա֊
սումու գայէսի գալտրտարդը կիպի՝ պատգալտրընա
նէմինէլ վա՛տ էթմէյիմ վիլայէթէ գատար գօյ֊
նունտուտ գալտրը տէրսին։ Պանա նէ՞ր կտէն էթ 13
օլա, քի ճիւմլէ պու գավմա վէրէյիմ. ղնրա պանա
աղլայտը՝ Պիղէ էթ վէր նէյէյիմ տէրլէր։
Ա՛իւմլէ պու գավմը պէն եալնըզդ խտարէ էթմէյէ 14
գատէր տէյիլիմ. ղնրա պու պանա փէք աղըրտըր։
Ա֊է էյէր պանա պէօյլէ էտէրսէն, քէրէմ էյլէ՝ 15
կէօզինտէ լուդի պուլտումիսէ, հէման պէնի էօլ֊
տիւր քի՝ պէլամը կէօրմէյիմ։

16 Ա է Տապպ Ասէյէ տէտի. Պանա Յարաէլին իսռէիարլարընտան՝ գավմըն իսռէիարլարը վէ զապիդէրի օլտուգլարընը պիլտիկին՝ նէֆսիվ քի-
շի պիրիքտիր. վէ ծնլարը ճէմաաթի չատրընտա
17 կէթիր, վէ օրատա՝ սէնինլէ տուրալար։ Ա է պէն Էնիպ՝ սէնինլէ օրատա սէօյլէշէճէյիմ. վէ սէնին իւգէրինտէ օլան րուհտան ալըպ՝ ծնլարըն իւգէրլէրինէ գօյաճաղըմ, քի գավմըն եիւքիւնիւ պէրապէրինճէ գալտըրալար, վէ սէն եալընըզ
18 գալտը՛րմայասըն։ Ա է գավմա տէյէսին. Յա-
րըն իշիւն փաքլէնին, վէ էթ նէյէճէքսինիզ. զէրա Տապպըն գուլաղընա ազլայըպ՝ տէտինիզ. Պիղէ քի՞մ էթ նէտիրիր, Ասըրտա նէ խօշչա կէչինիրիտիք. իմտի Տապպ սիղէ էթ վէրէճէք,
19 քի նէյէսիզ։ Յալընըզ պիր կիւն տէյիլ՝ նէ իքի կիւն՝ նէ պէշ կիւն՝ նէ օն կիւն՝ նէ կիրիմի կիւն
20 նէյէճէքսիզ. Թէմամ պիր այ՝ Թա պուրնու-
նուզտան չըգըճէյէտէք էնէյճէ՜ն, չէօյլէքի իկրէնէսիզ. պունուն իշիւն քի՝ սրանըզտա օլան Տապպը խօր կէօրտիւնիւզ, վէ Հուզուրունտա աղլայըպ՝ Նի՞չիւն պէօյլէ Ասըրտան չըգտըզ տէտինիզ։
21 Ա է Ասէ տէտի. Պու սրտանընտա օլտուղում գավմ՝ ալթը եիւզ պին եաւա նէֆէր տիր, վէ սէն տէտին. Ասնլարա էթ վէրէճէյիմ, քի Թէմամ պիր
22 այ նէյէլէր։ Ասնլար իշիւն գօյունըպր վէ սըղըր-
լար պօղազլանտա, ծնլարա նէմի՞րմի. եախօտ տէնինկին ճիւմլէ պալընըզ ճէմ՝ օլունտա, ծնլարա
23 նէմի՞րմի։ Ա է Տապպ Ասէյէ տէտի. Տապպըն էլի գըտա՞մը. շիմտի կէօրիւրսիւն, տանա սէօզիւմ՝ կիպի օղիւրմու եօխսա եօգ։
24 Ա է Ասէ չըգըպ՝ Տապպըն սէօզիւնիւ գավմա սէօյլէտի. վէ գավմըն իսռէիարլարընտան նէմի-

միշ քիշի պիրիքտիրիպ՝ օնլարը չատրըն չէվրէ-
սինտէ տուրտուրտու ։ Ա է Ասպպ՝ պուլըմտա 25
Էնիպ՝ օնուղա սէօյլէշտի, վէ օնուն խալէրինտէ օ-
լան բուհտան ալըպ՝ էէթմիշ իսթիսար քիմսէյէրին
խալէրինէ գօտու. վէ օլտուքի՝ բուհ օնլարըն խա-
լէրինէ գօնտուղու կիպի՝ փէյղամպէրլիք էէթտի-
լէր, ամմա օնտան սօնկրա էէթմէտիլէր ։ Ա է խբի 26
քիմսէ օրտուտա գալմը, պիրինին ատը Ասյտատ՝
վէ օպիրինին ատը Աէյտատ խտի. վէ օնլարըն
խալէրինտէ տախի բուհ գօնտու. չիւն օնլար
նաղըմըշլարտան խտի, ամմա չատրըա չըգմա-
մըշլարըդը. վէ օրտուտա փէյղամպէրլիք էտեր-
լէր խտի ։ Ա է պիր ուշաղ սէյիրթտի, վէ Ասէյէ 27
խապէր վէրիպ՝ տէտի. Ասյտատ վէ Աէյտատ օր-
տուտա փէյղամպէրլիք էտէյօրլար ։ Ա է Ասուն 28
օղլու Ասօշուա՝ Աօսէնին սէչիլմիշ խրղմէթքեարը՝
ճէվապ վէրիպ տէտի. Ասփէնտիմ Աօսէ՝ օնլարը
մէն՝ էթ ։ Ա է Աօսէ տէտի. Պէնիմ իչիւնմի 29
դըղդանըրսըն. նօլայտը Ասպպըն ճիւմլէ գավմը
փէյղամպէրլէր օլսալարըդը, վէ Ասպպ՝ բուհտու-
նու իսպէրլէրինէ գօյայըդը ։ Ասնէն Աօսէ օր- 30
տույա էէթիլտի, կէրէք օ՝ կէրէք Ասրաէլին խա-
թիարըդարը ։

Ա է Ասպպտան պիր նէլ գօփտու, վէ տէնիղ 31
դարաթբնտան պուլտուրճինլէր ուչուրտպ՝ օրտու-
տա պիր կիւնլիւք եօլ պիր դարաթտան վէ պիր
կիւնլիւք եօլ օպիր դարաթտան օրտունուն չէփ-
չէվրէսինտէ եայտը. վէ նէր նիսպէտինին իսպէ-
րինտէ իքի արշըն միդտարի նիւքսէք խտիլէր ։
Ա է գավմ գալդըպ՝ օլ պիւթթիւն կիւն՝ վէ պիւթթիւն 32
կէճէ՝ էէմ պիւթթիւն էրթէսի կիւն պուլտուրճինլէ-
րի տէվէ իրտիլէր. ամպ տէվէ իրթէն ճն Հօմէր տէվ-
շիրտի. վէ օնլարը քէնտիլէրինէ օրտունուն չէվ-

33 բէսթնտէ հայտըլար։ Իմի տահա տիշլերի ա-
բասընտա քէսիլմէզտէն էվվէլ՝ Թապպէն էօղքէսի
գավմին իւղէրինէ դուճաւշտաւ. վէ Թապպ գավմ-
34 տա պիր զայէթ պէյլիւք գըրըղ՚ն սալտը։ Ալ է օ
մահալին ատընա՝ Վիպրօթի համիամվա գօտու.
զնրա իշթահ էէքէն գավմը օրատա կէօմիւլէր։
35 Վիպրօթի համիամվատան գավմ՝ Ասէրօթա
կէօչտի, վէ Ասէրօթատա գալտը լար։

ՊԱՐ՝ 12։

1 Ալ է Ինրնամ իլէ Ենհարն՝ Անսէյէ գարշը՝ ալ-
տընը Ասպէշի գարը խուսուսունտա սէօյլէտի-
2 լէր, զնրա օ՝ Հապէշի գարը ատմը շար, Ալ է տէ-
տիկէր. Թապպ եալընդղ Անսէնին վասրգասը ի-
լէմի սէօյլէտի. պիզիմիչէ տապի սէօյլէ՚մէտիմի. վէ
3 Թապպ իշլիմտի։ Ինմնա Անսէ՝ նէր նիւզիւ իւղէ-
րինտէ օլան ճէմի՚ տաւմիչերտէն զայէթ մահճճուպ
4 քիշլի իտի։ Ալ է Թապպ տէբա՚գապ Անսէյէ վէ
Ենհարնա վէ Ինրնամա տէտի. Իւչինիւղ ճէմա-
ա՚թի չատրըճնա չըգըն. վէ իւչիւ տէ չըգտըլար։
5 Ալ է Թապպ պուլտի տիրէչինտէ էնիպ՝ չատրըճն
գաւիուսունտա տուրտու. վէ Ենհարն իլէ Ինր-
նամը չաղըրտը, վէ օնլարըն էքիսի տէ չըգտը։
6 Ինմի օնլարա տէտի. Ասլա սէօզիւմիւ իշինին.
Ինղտէն պիր քիմնէ փէչղամպէր օլուրսա, պէն
Թապպ՝ քէնտիմի օնա բուլատա պիլտիրիրիմ. օ-
7 նունլա տիւշտէ սէօյլէշիրիմ։ Կուլտա Անսէ
իլէ էօյլէ տէչիլ, օ՝ պիլմիւն էվիմտէ էմին տիր.
8 Օնուն իլէ աղը՚զ աղըզա՝ աշէքնարէ սէօյլէշիրիմ,
վէ բէմզ իլէ տէչիլ. Հէմ օ՝ Թապպըն սուրէմինէ
կէօրիւբ. իտիի նէ՞ ա՚ճէպ գուլտա Անսէյէ գար-
9 շը սէօյլէմէյէ գօրգմատընըղ։ Ալ է Թապպըն զա-
զապը օնլարըն իւղէրինէ դուճաւշտաւ. վէ կիճ-

տի ։ Ա է պատրաստ չատրտան չէ քիչինձէ , իշխէ 10
Ա՛ղրեամ՝ գար կիպի ճիւտամլը՝ օլտու · իմոի Ա՛հա-
րօն Ա՛ղրեամս պագտըգտա , իշխէ օ՝ ճիւտամլը՝ ի-
տի ։ Ա է Ա՛հարօն Ա՛նէյէ տէտի · Ա՛մի՞ն էֆէն- 11
տիմ , քէրէմ էյլէ՝ իւղէրիմիզէ կիւնահ գօմա , զի-
րա տէլիլիք էտիպ՝ կիւնահ էթմիք · Ա՛յերէմ էյ- 12
լէ , օ՝ անասըներն գարնընտան չըգտըղընտա էթի-
նին եա՛րըսը չիւրիմիշ օլան էօլիս կիպի օլմասըն։
Ա է Ա՛նէ Բապպա ֆէրաւտ էտիպ տէտի · Ա՛յ- 13
րէմ էյլէ եա՛ Ա՛լլահ , հալա օնա շիֆա վէր ։ Ա է 14
Բապպ Ա՛նէյէ տէտի · Այս պապասը օնուն նիւ-
զիւնէ՝ պիր վէճհիլէ թիւքիւրսէ՛յտի , էէտի կիւնէ-
տէք ուխանմա՛զմը խոի · էէտի կիւն օրտուտան
տիշարը գափանըսըն · անտէն սօնկրա կէրիալընսըն։
Իմոի Ա՛ղրեամ՝ օրտունուն տիշարըսընտա էէտի 15
կիւն գափանտը՝ վէ գավմ կէօչմէտի , Ա՛ղրեամ
ճէմաա՛թա կէրի ալընրնճէկէտէք ։
Ընտէն սօնկրա գավմ Հասէրօթտան կէօչիւպ՝ 16
Ցարան չէօլիւնտէ գօնտուլար ։

ՊԱՐ՝ 13։

Ա է Բապպ Ա՛նէյէ սէցլէյիպ տէտի · Պէնիմ՝ 1
Իսրաէլ օղուլլարընա վէրէճէյիմ՝ Իսանտան տիյ-
արընը չասուսլամադա ատէմիէր կէօնտէր · պա-
պալարը սըպդըլարընտան պիրէր քիշի՝ ընլարտան
պէյ օլանլարը կէօնտէրէսիդ ։ Ա է Ա՛նէ օնլարը՝ 3
Բապդըն սէօզիւնէ կէօրէ՝ Ցարան չէօլիւնտէն
կէօնտէրտի · օղ քիմնէլէրին հէվէսի՝ Իսրաէլ օ-
ղուլլարընըն պաշլարը՝ խոի ։ Իմոի օնլարըն ատա- 4
լարը պունլարտըր · Իւսպէն սըպդընտան՝ Հ՛ամ- 5
քըր օղլու Հ՛ամմուա՛ , Հ՛իմէն սըպդընտան՝
Հ՛օրի օղլու Հ՛աֆաղ , Նէֆթունէ՛ սըպդընտան՝ 6
Նէֆթունէ՛ օղլու Ա՛լէպ , Ասսա՛խար սըպդըն- 7

8 տան՝ Յօսէֆ օղլու Իշալ, Յիփրահիմ սրպդընտան՝
9 Նյուն օղլու Հօշէա, Պենիամին սրպդընտան՝
10 Թաֆու օղլու Թալգի, Օկպուզն սրպդընտան՝
11 Ասոի օղլու Կատուիէլ, Յօսէֆ սրպդընըն Ան-
12 նասէ սրպդընտան՝ Ասսի օղլու Կատուի, Տան
13 սրպդընտան՝ Կէմալլի օղլու Ամիհէլ, Հէբր սրպ-
14 դընտան՝ Ոքրան օղլու Էլիասաբ, Նաֆթալի
15 սրպդընտան՝ Ի Յահսէլ, Կատ
16 սրպդընտան՝ Գաղի օղլու Կուէլ իսի: Ասսկ-
նին՝ տիյարը թէֆէսսուս էթմիէ կէօնտէրտիյի
առէմիէրին ատլարը պունլարտըր. վէ Ասսկ Նյուն
17 օղլու Հօշէանըն ատընա Յօշուա գօտու: Իսմի
Ասսկ օնլարը Կանաան տիյարընը թէֆէսսուս
էթմիէ կէօնտէրիպ՝ օնլարա տէսի. Հ ու զըպկէ
դարափընտան եօգարը՝ տօղրու վարըպ՝ տաղա չը-
18 գըն. Ի է օ տիյարըն նիճէ օլտուղունու պակըն.
Հէմ օնտա սաքին օլան գամմ գուվվէթլի մա-
19 ի՛ փմի՝ աղմը չօգմու. Ի է օնտա սաքին օլուն-
մուշ ևէր՝ նի կէօնէ սիր, էյի՛մի փէնամը. վէ սա-
քին օլունմուշ շէհրլեր նիճէ սիր, օրտումու հի-
20 սարմը. Հէմ ևէր նէ շէբբտիր, սէմի՛ղմի արըգ-
մը. իչինտէ աղաճլար վարմը եօխսա եօգմու կէօ-
ղէ—ն. իսմի գուվվէթլէնին, վէ օ ևէրին եէմիշին-
տէն ալըն: Ի է օլ կիւնլէր՝ գուրբանտա իւղիւմ
21 կիւնլերի իսի: Իսմի չըգտը լար, վէ օ տիյարը՝
Ային չէօլիւնտէն Թա Համամէթ վարաճագ՝ Իհօ-
22 պէտէք թէֆէսսուս էթմիլլեր: Ընտէն դըպկէ
դարափընտան չըգըպ՝ Հպրօնա տէկին կէլտի-
լեր. վէ օրտատա Ընագրն օղուլտարը Ի հիմին՝ Հ հ-
շայ վէ Թալմայ սաչին իսի. վէ Հպրօն՝ Ընըրըն
Օան շէհրինտէն եէտի եըլ էվվէլ եափը լմըշը-
22 տը: Ընտէն Չքօլ տէրէսինէտէք կէլտիլեր. վէ
օրտատան չըպուղու իլէ պիր իւղիւմ սալգըմը քէս-

տիլէր, վէ օնու խբի քիշի պիր սըրըգլա Եիւքլէն-
տիլէր . Հէմ նարլարտան վէ ինձիրլէրտէն կէօ-
նէ-ըտէ-լէր : Իսրաէլ օղուլլարըն օրատան քէս- 24
տիլէրի սալգըմըն սէպէպլինտէն՝ օ մնհալին ա-
տընա Ղահալէշքօլ գօնուլտու : Իմտի Թէմամ 25
դըրդ կիւնտէ՝ տէյարը Թէճէսսուս էհմէք-քտէն
տէօնտիւլէր :

Ա է վարըպ Ա՝նահէյ վէ Ա՝հարօնա վէ Իսրաէլ 26
օղուլլարընըն ճիւմլէ ճէմաա՝Թընա՝ Ղիսրան չէօ-
լինէ՝ Ղատէշէ կէլտիլէր . վէ օնլարա վէ ճիւմլէ
ճէմաա՝Թա խապէր կէմիրտիլէր , Հէմ օնլարա
տէյարըն մէղվէսինի կէօսթէրտիլէր : Ա է օնա 27
նագլ էտիպ տէտիլէր . Պիզի կէօնտէրտիյին տէյա-
րա վարտըգ . կէրչէքտէն օ՝ սիւտ վէ պալ ագար,
վէ օնուն մէղվէսի պուտուր : Ղալտը՛քի օլ տէյ- 28
արտա սաբին օլան գավմ գուվվէթլիտիր , վէ
չէհրլէր Հիսարլը Հէմ ղայէթ պէզիքտիր . վէ օ-
րատա Ա՝նագըն օղուլլարընը՛ տախի կէօրտիւք :
Ա՝մալէգլիլէր տէյարըն գըպլէ դարափքընտա սա- 29
քին օլուրլար . վէ Ա՝մօրիլէր տուղլարտա՛ սաբին օլու րլար , վէ Ղա-
նաա՝նլըլար տէնիզ Եանընտա վէ Իսրաանըն քէ-
նարընտա սաբին օլուրլար : Ա է Ղալէպ գավմը 30
Ա՝նահէյ ՚էօյլէ՛ֆէն սիւքիւթ Եէթտիրիպ՝ տէտի .
Իչկէթէթ չըգալըմ՛, վէ օնու զայդ էտէլիմ՛. զի-
րա պիզ օնու էլկէթէթ Եէնմէհէյ գաւտիրիլ : Ա՛մ 31
մա օնունլա պիլէ չըգան աւէտիլէր տէտիլէր . Պիզ
օ գավմընն իւղերինէ չըգմալա գաւտիր տէյիլիլ՝
զիրա օ՝ պիզտէն գուվվէթլիտիր : Ա է Թէճէս- 32
սուս էհմէք իչինն օրԹասընտան
կէչտիյիմիզ տէյար՝ քէնտի Ե՛Ղալսինի Եէյէն

պիր տէյար տըր · վէ իչինտէ կէօրտիւիւմիւզ ճիւմ-
33 լէ գաւմ պէյիւք կէօվտէլի քիմնէլէր տիր ։ Ա՛յ է
օրատա ճէպպարլարտան՝ Ա՛նադ օղլու ճէպպար-
լարը՝ կէօրտիւք · շէօյլէքի պէդ՝ քէնտի կէօզլէրի-
միզտէ չէքիրկէ կիպի կէօրիւնտիւք · Հէմ օնլարըն
կէօզլէրինէ տաճի պէյլէ կէօրիւնտիւք ։

ՊԱՀ· 14։

1 Ա՛յ ճիւմլէ ճէմաա՛թ սէվլէրինի գալտըրըպ՝ ֆէր-
նա՛ս էթտիլէր · վէ գաւմ օ կէձէ աղլատը լար ։
2 Ա՛յ ճիւմլէ Իսրաէլ օղուլլարը Ա՛նաս իլէ Ա՛հա-
րօնա գարշը մըրը լտանտը լար · վէ ճիւմլէ ճէմա-
ա՛թ օնլարա տէտիլէր · Ա՛օլայտը Ա՛նըր՛ը տէյա-
րընտա էօլմի՛ւշ օլայտրգ , նա՛ նօլայտը պո՛ւ չէօլ-
3 տէ էօլմիւշ օլայտրգ ։ Հէմ Մ՛ապպ պիզի պու
տէյարա նի՛չիւն կէթիրտի , քի գըլըճտան տիւ-
շիւպ՝ գարը լարըմըզ վէ էվլատլարըմըզ նա՛ղմա
օլալար · պիզէ Ա՛նըրընա տէօնմէք էէկ տէյի՛լմի ։
4 Իմոի պիրի պիրինէ տէտիլէր · Պիր պաշ նասպ է-
5 տէլիմ՝ վէ Ա՛նըրընա տէօնէլիմ՝ ։ Ա՛յ է Ա՛նաս իլէ
Ա՛հարօն Իսրաէլ օղուլլարընէ ճէմի՝ ճիւմհիւր
ճէմաա՛թ լէ էօնիւնտէ նիւգիւ գոյուն գափանտը-
6 լար ։ Իմոի տէյարը թէճէհսուս էտէնլէրտէն՝
Ա՛նուն օղլու Ա՛յոշուա՛ վէ Ա՛էփունէհ օղլու Ա՛լաէպ
7 էա՛վապլարընէ նըրթտըլար · Ա՛յ է Իսրաէլ օղուլ-
լարընէ ճիւմլէ ճէմաա՛թ թընա սէյլէյիպ տէտի-
լէր · Օլ թէճէհսուս էթմէք իչինէ իչինտէն կէչ-
տէյիմիզ տէյար՝ ղայէթի զէյատէսի իլէ էյի տէյար
8 տըր ։ Ա՛յէր Մ՛ապպ պիզտէն բաղի օլմըրսա , օլ-
տէմ պիզի օ տէյարա կէօթիւրէճէքտիր , Հէմ օնու
պիզէ վէրէճէքտիր · օ՛ սիւտ վէ պա՛լ ագան տէյար
9 տըր ։ Ա՛նճագ Մ՛ապպա ա՛սըլար օլմանի · վէ սիզ օ
տէյարընի գաւմընտան գօրգմանի , չինի օնլար էչ-

մէյիմի զտիրլէր · օնլարդն քէօլէկսի իւզէրլէրին-
տէն կիմի շտիր , հէմ Տապպ պիղնիդէ տիր · օն-
լարտան գօրգման ։

Ա Է ճիւմլէ ճէմաա՛թ՝ Շ ունլարը դաշնարլա 10
դաշնայալըմ տէտիլէր · ամմա Տապպդն ճէլալը ճէ-
մաա՛թ չատրըննտա ճիւմլէ Խարաէլ օղուլլարընա
կէօրիւնտիւ ։ Ա Է Տապպ Ո՞նէյէ տէտի · Ո՞ւիչ- 11
պիր պու գաւմ պէնի դաշտապէ կէմիրիր , վէ նիչ-
պիր արաալարընտա էմտիկիմ ճիւմլէ մ՛ուճիզամա-
լարդ լա պանա իննանմազլար ։ Պէն օնլարդ գառ՛ուն 12
իլէ վուրուպ՝ օնլարդ Լ՛օդ էտճէկիմ · վէ սէնի՝ օն-
տան պէօյիւք վէ գուվվէթլի դաիֆէկէ նսապ է-
տէճէկիմ ։ Ա Է Ո՞նէ Տապպա տէտի · Ո՞ւլտէմ 13
Ո՞նսրըլլսար իշնտէճէքլէր · զնրա սէն պու գաւմդ
գուվվէթինլէ օնլարդն արասընտան չըգարտըն ·
Ա Է պու տէյարդն գաւմընա սէօյլէյէճէքլէր · չ՛ո՞ւն 14
օնլար՝ սէն Լա՛ Տապպ՝ պու գաւմդն արասընտա օլ-
տուղունու՝ Հ՛էյ սէնին Լա՛ Տապպ՝ Լիւզ պէ Լիւզ
կէօրիւնտիւկիւնիւ վէ սէնին պուլուտունուն օնլա-
րդն իւզէրինտէ տուրտուղունու Հէմ Լ՛օնլէրինտէ
կիւնտիւզիւն պուլութ տիրէկիինտէ վէ կէճէտէ
ամէշ տիրէկիինտէ կէզտկիինի իշնէմիշլէր տիր ։
Ո՞նդի պու գաւմդ պիր տաէմ կիպի Հէլաք էտճէկ 15
օլուրսան , սէնին տարդն իշնտէն գաիֆէկլէր սէօյ-
լէյիպ՝ տէյէճէքլէր · Տապպ պու գաւմդ՝ օնլա- 16
րա Լէմինիլէ վա՛տ Լէմտիկի տիյարդն իշնէնէ կէօ-
Թիւրմէյէ գուտրէԹի օլմտարդդ իշնն , օնլարդ
չէօլէյէ՛ էօլտիւրտիւ ։ Ա Է շիմտի քէրիմ էլլէ՛ 17
Ո՞ֆէնտիմին գուվվէթի ա՛զիմ օլսուն , նիճէ պու-
Լուրուպ տէտիդն իսէ · Տապպ զաղսապդ իրագ վէ 18
Ի՞նայէԹի չօգ՝ կիւնահա վէ Ի՞սանա ԹէՀամմո՛լ
էտիճիտիր · ամմա սա—չը—յա փաք չըգարմազ · պա-
պալարդն Լարամազլըղնըդ օղուլլարդն իւզէրինէ

իւ չհունձիւ վէ տէօրտունճիւ սիլսիլէյէտէ քօպ-
19 *լայըճը տըր . Ինայէթինին չօպլուղունա կէօրէ՝*
քէրէմ էյլը պու գամմին կիւնահընը ա՛ֆվ էյլէ ,
նիճէ քի պու գամմա Ընսըրտան չըգալտան պէրու
20 *պու անէտէ քէհամմիւլ էթմէյին : Ա է Ինպպ*
21 *տէտի . Ինօղլունէ կէօրէ՝ ա՛ֆվ էթտիմ . Ա է*
լաքին պէն սաղըմ . վէ պիւթիւն ևէր Ինպպըն ի՞ղ-
22 *զէթի իլէ տօլաճագ , Վի պէնիմ ի՞զէթիմի՝ վէ*
Ընսըրտա հէմ չէօլտէ էթտիկիմ մի՛ չէիզահլա-
ըրմը կէօրիւպ՝ պէնի շիմտի ան քէրըէ սընայան վէ
23 *սէօզիւմիւ տինկլէմէյէն օլ ճիւմլէ ատէմիէր՝ Պա-*
պալարընա նէմին էթմէյիմ տէյարը ատլա կէօր-
մէյէճէքլեր . պէնի խօբլայանլարըն հիչ պիրիսի
24 *տէ տնու կէօրմէյէճէքտիր : Ընմմա գուլում Վա-*
լէպին նէյէթի պաշգա՝ օլուպ՝ պանա թէքմիլէն
թամպի օլտուղու էճիլէն , պէն տէ տնու՝ վարար-
ը տէյարա կէօթիւրէյիմ . վէ տնուն գիւրբէյէթի
25 *տնու միրա՛ս էտէ : Ա է Ընմմէկիլեր հէմ Վա-*
նատ՝նիլեր տէրեէկտէ՛ տաքին օլուրլար . Ատրըն
տէ՛տնիւն . վէ չէօլէ՝ գըղըՂ տէնիզլինին հօլունա
կէօչիւն :
26 *Ա է Ինպպ Ընսէյէ վէ Ըհարօնա սէօյլէյիպ*
27 *տէտի . Շ՛ու՝ պանա՝ գարշը մըրը լատյան Ատա-*
մազ գամմա նիչէյի՛տէ . Խրաէլ օղուլլարընին
պանա՝ գարշը մըրը լուտուրգլարը մըրը լՂը լարընը
28 *իշլեմէտիմ : Օնլարա տէ . Ինպպ տէքքի՝ պէն*
սաղըմ . սիզէ էլպէթէյ՝ գուլագլարըմնա սէօյլէ-
29 *տիկինիզ կիպի՝ Հէմման էօյլէ էտէճէյիմ . Ա է Ը՞շ-*
լէրինիզ պու չէօլտէ տիւչէկէր . Հէմ սիզտէն Հէվի
հօգլանանլար՝ ճիւմլէ Հիսապընըզա կէօրէ՝ կիրմի
հաշընատն հօգարը պանա՝ գարշը մըրը լատյան-
30 *լար , Ա է չըգէթէյէ սիզ՝ սիզի իչինտէ սաքին էթ-*
տիքէյիմ՝ տէյիւ էլճի գալտըրտընըզմ տէյարա

կերամ զբնիդ, Յեփոննէ օղու Ասլէպ՝վէ Ցուն
օղու Յօշուա տան մատա : Ամմա օլ հաղմա օ- 31
լաճագ տէտիլինիդ չօճուդլարընըդ՝ ընլարը կէօ-
թիւրէյիմ, վէ պէյլէնմէտիլինիդ տիյարը ընլար
պիլէյէր : Սիդ իսկ՝ լէշլէրինիդ պու չէօլտէ տու- 32
շէյէր : Ա է օղուլլարընըդ պու չէօլտէ գըրդ ընլ 33
օթլանըպ՝ պէնալարընըդը Թաշըյալար, Թա լէշ-
լէրինիդ պու չէօլտէ իփրանընձէյէտ : Ա 34
տիյարը Թէձէսսուա էթմէյինիդ կիւնլէրին հիսա-
պընա կէօրէ գըրդ կիւն՝ հէր կիւն եէրինէ պիրէր
եըլ սայըպ՝ գըրդ եըլ քէօթիւլիւքլէրինիդն Թա-
շըյասըդ· վէ պէնիմ սիդն Թէրք էթմէյիմի պիլէ-
սիդ : Պէն Ռասպ սէօյլէտիմ· պանա՝ գարշը ձէմ՝ 35
օլան շու ձիւմլէ եասրամադ ձէմնաա՝ Թա պունու
էլպէթթէ կոձձէյիմ· ընլար պու չէօլտէ Թէրէփ
օլաճագ, վէ օրատա էօլձէքլէր : Ամմի Ա Նօա- 36
նէն՝ տիյարը Թէձէսսուա էթմէյէ կէօնտէրմէյի՝
վէ տէօնիւպ տիյարդն Հագդընտա քէօթիւ խա-
պեր չըգարմադըա ձիւմլէ ձէմնաա՝ Թը օնա գարշը
մըրը լատտան ատէմլէր, Էմման տիյարդն Հագ- 37
դընտա քէօթիւ խապէրի չըգարան ատէմլէր՝
Ռասպդն Հուդրատընտա գաո՝ընլէ գըրը լըրլար :
Ամմա տիյարը Թէձէսսուա էթմէյէ կիւտէն ատէմ- 38
լէրտէն՝ Ցուն օղու Յօշուա՝ վէ Յէփոննէ օղու
Ասլէպ սաղ գալըրլար : Ամմի Ա Նօա Հէմի պու 39
սէօզլէրի Խարաէլ օղուլլարընա սէօյլէտի, վէ գամմ
ղայէթլէ գասամվէթլէնտիլէր :

Ա է սապահտան էրքէն գալգընչ՝ վէ տաղդն 40
Թէփէնմէնէ չըգըչ՝ տէտիլէր· Պիզ Հաղդըրդ, վէ
Ռասպդն տէտիյի մահէլէ չըգարըդ· զիրա կիւնահ
էթմիք : Ա է Ա Նօա ատի· Ցի՞չիւն պէօյլէ՝ 41
Ռասպդն էմրինտէն կէչէրմինիդ· ամմա պու իշ
պաշա չըգմադ : Ձըգման· զիրա Ռասպ արա- 42

ՆԸղտա տէյլտիր, վէ տիւշմէնլէրինիզին էօնիւն-
43 տէ գըսըլմայասըզ։ Օխրա Ա՛մալէգիլէր վէ
Ռ՚ամանա՚նըլըար օրատա էօնիւնիւզտէտիր, վէ գը-
ըճտան՚ն տիւշէրսինիզ. սիզ Ա՚ապպըն արտընտան
տէօնտիւյինիւզ իչիւն՝ Ա՚ապպ սիզինէ օլմայա-
44 ճագտըր։ Ա՚մմա օնլար տաղըն թէփէսինէ չըգ-
մադա ի՚նանտ էթտիլէր. լաքին Ա՚ապպըն ա՚հտ
սանտուղու վէ Ա՚նսէ՝ օրտունուն իչինտէն այրըլ-
45 մատը լար։ Ամտի օլ տաղտա սաքին օլան Ա՚մա-
լէգիլէր վէ Ռ՚ամանա՚նըլըար էնտի, վէ օնլարը վու-
րուպ՝ օնլարը Ա՚օրմայէտէք գօվալատը լար։

ՊԱՐ 15։

1 Ա՚ Ա՚ապպ Ա՚նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Ախրահէլ
օղու՚լլարընա սէօյլէյիպ՝ օնլարա տէյէսին. Պէն
սիզէ սաքին օլմաղա վէրէճէյիմ տիյարա կիրտիյի-
3 նիզտէ, Ա՚ Ա՚ապպա խօշ գօղու էթմէք իչիւն
սըղըրլարտան ենա սիւրիւլէրտէն՝ կէրէք ատաղ էօ-
տէմէյէ կէրէք իրատէթփէշքէշլինտէ կէրէք թա-
ին օլունմուշ փէշքէշլէրինիզտէ՝ Ա՚ապպա աթէշ-
գուրպանը պիւթիւնէսանմա էյլէտիյինիզտէ,
4 Օլտէմ՝ Ա՚ապպա գուրպանընը սունան՝ էքմէք-
փէշքէշլի իչիւն պիր հին էէյրէսի եաղըլա գաղը շը-
5 մըշ պիր ի՚ւշը սիմի՚ա ունու սունա։ Էմ՚ պիւ-
թիւնէսանմա իլէ ենա գուրպանիլէ հէր պիր գուղու-
իչիւն պիր հին էէյրէսի շէրպէթփէշքէշլի էյլէ-
6 էէսին։ Ա՚նախօտ պիր գօչ իչիւն՝ հինին իւչփայը-
նըն պիր փայը եաղըլա գաղը շմըշ իւչ ի՚ւշը սիմիտ
7 ունու էքմէքփէշքէշլի էյլէյէսին։ Ա՚ Է շէրպէթ-
փէշքէշլի իչիւն հինին իւչ փայընըն պիր փայը շէ-
8 բաչ՝ Ա՚ապպա խօշ գօղու սունասըն։ Ա՚ Է պիւ-
թիւնէսանմա իչիւն՝ ենա աւտաղ էօտէմէյէ գուր-
պանն իչիւն՝ եախօտ Ա՚ապպա սէլամէթգուրպանը

տէյիւ պիր պուզաղը էյլեսիյինտէ , Պուզաղը 9
իլէ՝ ևարըմ՝ հին ևաղիլէ գարը շմիշ իւչ ֆիւը սի-
միտ ունու էքմէքփիչքէշի սունասըն . Ա՛ խ շեր- 10
պէթփիչքէշի իչիւն ևարըմ՝ հին շէրպաթ սունա-
սըն . Յապպա ամէչգուրպանը խօշ գօգու տուր :
Ա՛խեր պիր պուզա ևա հեր պիր գօչ իչիւն՝ ևախօտ 11
գօյուն ևա քէչի ևաւրուսու իչիւն՝ պէօյլէ օլունա:
Ն՛յլեյէճէյինիզին սայըսը՛ միւճէպինճէ՝ օնլարըն 12
սայըսընա կէօրէ հեր պիրինէ էօյլէ էաէսիզ :
Ա՛խեր ևէրլէ՝ Յապպա ամէչգուրպանը խօշ գօգու 13
սունմադ իչիւն՝ պունլարը էօյլէ էյլեյէ : Ա՛ խ 14
ևանընըզտա միւսաֆիր օլան ևապանճը՝ ևախօտ
սիլսիլէլէրինիզճէ արանըզտա օլան՝ Յապպա խօշ
գօգու ամէչգուրպանը էաէճէ՛ք օլուրսա , սիզին
էհմալյինիզ կիպի՝ օ տա էօյլէ էյլեյէ : Ա՛ խ՝ ճէ- 15
մաա՛թ՝ սիզին իչիւն վէ միւսաֆիր օլան ևապանճը
իչիւն գանուն պիր օլա . սիլսիլէլէրինիզճէ էպէտի
գանուն իւզրէ՝ Յապպըն Հուզուրունտա սիզ նիճէ
խսէնիլ , ևապանճը տա էօյլէ օլա : Սիզին իչիւն 16
վէ արանըզտա միւսաֆիր օլան ևապանճը իչիւն՝
նօմուս պիր՝ վէ շէրիա՛թ պիր օլա :
Ա՛ խ Յապպ Սնսէյէ սէօյլէյիպ տէտի . Խսրա- 17
էլ օղուլլարընա սէօյլէ , վէ օնլարա տէ՛ . Պէնիմ 18
սիզի կէօրմիւրճէյիմ տիյարա վարտըղընըզտա ,
Ա՛ խ օլաքի՝ օտիյարըն էքմէկինտէն ևէտիյինիզտէ՝ 19
Յապպա գալտըրմամփիչքէշի սունասըզ : Խտա- 20
մաւրարընըզտն իլքէչինտէն պիր փօղաչա գալ-
տըրմամփիչքէշի գալտըրասըզ . խարման գալտըր-
մամփիչքէշի նիճէ խսէ , օնու էօյլէճէ գալտըրա-
սըզ : Խտամաւրարընըզտն իլքինտէն՝ սիլսիլէլէ- 21
րինիզճէ՝ Յապպըն գալտըրմամփիչքէշինի վէրէ-
սիզ :
Ա՛ խ ևանղըզտ՝ պու ճիւմլէ Յապպըն Սնսէյէ 22

տէտկի ԹԷնպիհԷլԷրինի Էթմէտկինիզ սուրԷթ-
23 տէ , Ապպ Աօսէնին ԷՏտի իլԷ սիզ Հէրնէ
պույուրտու խսՏ սիլսիլԷլԷրինիզՏ Ապպըն
24 պույուրտուղու կիւնտէն սօնկրա , Ըլաքի Էյէր
ՃԷմաա'թ եանղլըշլը'գ իլԷ խաղա էտէրսԷ , օլտէմ
ՃիւմԼէ ՃԷմաա'թ պիւԹիւնեանում Ապպա խօշ
գօղու իչիւն ա'տէթ իւզրէ Էքմէ'քփէշքէշի վէ
շէրպէԹփէշքէշի իլԷ սրղըր եավըուսու պիր պու-
ղա՝ վէ կիւնահ գուրպանը իչիւն պիր քէչի ԹԷքէ-
25 սի Էյլէյէ : Վ Է քահնին Ապարէլ օղուլլարըն
ՃիւմԼէ ՃԷմաա'թը իչիւն քէփարէթ էտէ , վէ օն-
լարա ա'ֆվ օլունա , զերա պու խաղա տըր . վէ օն-
լար՝ խաղալարը իչիւն քէնտիլէրին գուրպանըր՝
Ապպըն աԹէշգուրպանընը՝ վէ քէնտիլէրին կիւ-
նահգուրպանընը Ապպըն Հուզուրունա կէթԹի-
26 րէյէր : Վ Է Ապարէլ օղուլլարըն ՃիւմԼէ ՃԷմա-
ա'թընա՝ վէ օնլարըն արաալարընտա միւսաֆիր օ-
լան եապանՃըլարա ա'ֆվ օլունա . զերա ՃիւմԼէ
գաւմ խաղա՝ ալԹընտաըր :
27 Վ Է Էյէր պիր ՃԱն պիլմէքսիզին կիւնահ է-
տէրսէ , օլտէմ կիւնահգուրպանը իչիւն պիր եա-
28 շընտա պիր տիշի քէչի սունա : Վ Է քահնին՝օլ
պիլմէքսիզին կիւնահ էտէն ՃԱնա քէփարէթ է-
տէ . Ապպըն Հուզուրունտա կիւնահ էթմէյինտէ
օնա քէփարէթ էտէ , վէ օնա ա'ֆվ օլունա :
29 Եանղլըշլըգ իլԷ կիւնահ էտէն՝ կէրէք Ապարէլ
օղուլլարըրնն էէրլիլէրի իչիւն՝ կէրէք արաալարըն-
տա միւսաֆիր օլան եապանՃըլար իչիւն շէրիա-
Թընըղ պիր օլա :
30 Ըմմա մաղրուրլուգ իլԷ էտէն ՃԱն՝ էէրլի օլսուն
եապանՃը օլսուն՝ օ՝ Ապպա՝ սէօյմիշտիւր . օ ՃԱն
քէնտի գաւմիրնըն արաըստտան Հէլալ օլունա :
31 Ապպըն սէօզիւնիւ խօրլայըպ՝ օնուն ԹԷնպիհինի

իպդալ էթտիյե իչուն՝ օ ճան էլպէթթէ հէլալք օ-
լունա · վէպալը պօյնունտա՝ օլա ։

32 Վ է Խարակէ օղուլլարը չէօլտէ իքէն , շապ-
պաթի կիւնինտէ օտուն տէվշիրիր պիր քիշի
պուլտուլար ։ 33 Վ է օնու օտուն տէվշիրիրքէն պու-
լանլար՝ օնու Վ՝նսէյէ վէ Ք՝հարօնա վէ ճիւմլէ ճէ-
մաաթա կէօթիւրտիւլէր ։ 34 Վ է օնու Հապսա գօ-
տուլար · զիրա օնա նէ՛ կտէճէքլէրի պէյան օլմուն-
մամըշտըր ։ 35 Վ է Խապպ Վ՝նսէյէ տէտի · Օ քիմ-
սէ էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ · ճիւմլէ ճէմաաթ օ-
նու օրտունուն տիշարըսընտա՝ դաշլարըա դաշլա-
կա ։ Խմոի ճիւմլէ ճէմաաթ օնու օրտուտան տի-
շարը՝ չըգարըպ՝ օնու դաշլատըլար , վէ էօլտիւ ·
Խապպըն Վ՝նսէյէ պուլյուրտուղու կիպի ։

36 Վ է Խապպ Վ՝նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի · Խարա-
էլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ օնլարա տէքիր քէնտի-
լէրինէ սիլսիլէլէրինճէ գափթանլարընըն ուճլա-
րընտա սաչագլար կափլար · վէ ուճլարըն սաչա-
ղընտա պիր լաճիվէրտի ֆիլմիլ գօյալար · 37 Վ է օ
սիղէ նիշան իչուն օլա , քի օնու կէօրտիյունիւղ-
տէ՝ Խապպըն ճիւմլէ թէնպիհլէրինի խաղրընըզա
կէթիրէսիղ , վէ օնլարը իճրա էտէսիղ · վէ հէվա-
սընա ույուպ ֆահիշլիք էթտիյինիղ կէօնլինտիս-
զինն վէ կէօղէրինիղնի հէվասընտա կէղմէյէսիղ ·
38 Շ էօյլէ քի՝ ճիւմլէ թէնպիհլէրինի խաղրընտա՝
դուշմուպ իճրա էտէսիղ , վէ Ա՝լլահընըզա մու-
գատտալէր օլասըղ ։ 41 Ա՝լլահընըղ Խապպ պէն-
իմ՝ քի սիղէ Ա՝լլահ օլմագ իչուն՝ սիղի Ա՝նըրը տիշ-
արընտան չըգարտըմ · Ա՝լլահընըղ Խապպ պէն
իմ ։

ՊԱՏ՝ 16։

1 Վ է Էւի օղլու Վահաթ օղլու Հահար օղլու Վօ-
բահ՝ վէ Խուպէն օղուլլարընտան Իչիապ օղուլա-

րը Տաթ՚ան վե Ա՚պիրամ վե Յեհլեթ օղու ()ն՝
2 պա՚պ ինհելեր ալըպ , Յարահէ օղուլլարընտան՝
մէշվերեթեմ տա՚վեթ օլունուր ձեմսանա՚թ պաշա-
րը նամտար քիմնելեր օլարագ իքի նիւղ էլլի
քիմնելերիվե Ա՚օսէնին էօնիւնտե գալգտըլար ,
3 վ է Ա՚օսէ իվե Ա՚հարօնա գարշը ձեմ՚ օլուպ՝ օն-
լարա տէտիվեր . Ա՚էթէր սիզե . վերա պիւթիւն
ձեմսանա՚թըն հէվիսի մուգատաէսէրտիր , վե
Ա՚ապպ օնլարըն արասընտա տըր . վե Ա՚ապպըն ձե-
մսանա՚թը իւզերինե նի՚չիւն նիւձէլէնիրսինիզ :
4 Ա՚մի Ա՚օսէ իշլեթտիքտե՚ նիւղիւ գօյուն սիւշ-
5 տիւ . վ է Կ՚օրահա՚ հեմ ձիւմլե օնուն ձեմի՚յէ-
թինե սէօյլէյիպ տէտի . Ա՚ապպ՚ սանպահ օնուն օ-
լանը՚ վե մուգատաէսի պէյ՚ն էտիպ քէնտինէ
նագլաշտըրաձագտըր . հեմ քիմի սէչէրսե , քէն-
6 տինէ օնու նագլաշտըրաձագ տըր : Պունու է-
տին . Ա՚էն՚ նա՚ Կ՚օրահ վե օնուն պիւթիւն ձեմի՚-
նէթի՚ քէնտիլէրինիզկ պուխուրտանըպ ալըն .
7 վ է նարըն իշլէրինե աթէշ գօյուն , վե Ա՚ապպըն
հուզուրունտա իւզերլէրինե պուխուր գօյուն . վե
օլաքի՚ Ա՚ապպըն սէչտիյի քիմսե՚ մուգատաէս օ՚
8 տուր . նէթէր սիզե՚ հ՚յ Ա՚էի օղուլլարը : Ա՚էմ
Ա՚օսէ Կ՚օրահա տէտի . Ա՚էրեմ էյլէյին՝ հ՚յ Ա՚է-
9 ի օղուլլարը իշտին . Ա՚զմը սիզե քի՚ Յարահ-
լին Ա՚լահը սիզի Յարաելին ձեմսանա՚թընտան այ-
րըտը , քի սիզի քէնտիսինէ նագլաշտըրա , թա-
քիմ Ա՚ապպըն չատըրընըն խրզմէթինի էտէսիզ ,
վե ձեմսանա՚թըն էօնիւնտե՚ տուրուպ՝ օնլարըն ի-
10 պատէթ խրզմէթինի էտէսիզ . Ա՚էմ սէնի՚ վե
պիլէնձէ ձիւմլե Ա՚էի օղուլլարը գարընտաշլա-
րընը նագլաշտըրտը . վե սիզ քէտհիւդ տախիմի
11 արտրսընըզ : Օնուն իշտին սէն՚ վե ձիւմլե ձէ-
մի՚յէթին՝ Ա՚ապպ գարշը ձեմ՚ օլտունուզ . Ա՚էտ-

բան իսկ՝ օնի՞տիրքի օնա՝ գարշը մրոը լտարոնդրզ ։
Աշտեն Աոսկ՝ Լչլիապ օղուլլարը Տաթանը վե Լ- 12
պիրամը չաղըրմաղա կէօնտէրտի՝ վե օնլար տէ-
տի ։ Ա արմանըզ ։ Ըղմը քի պիղե չէօլտէ Էօլ- 13
տիւրմէ՞ք իչուն՝ պիղե սիւտ վե պալ ագան տիյ-
արտան՝ չըգարտըն ՝ քի տահա իւղէրիմիզե թէ-
սալըտ էտիպ՝ սուլդան օլմադա խոթէրսին ։ Ա է 14
պիղե սիւտ վե պալ ագան տիյարա կէօթիւրմէտին
իսկ ՝ պարի պիղե թարլա վե պաղ միրաս՝ վէրմիշ
օլպյտըն ՝ պու ատէմլէրին կէօզլէրինի չըգարըր-
մըսըն ՝ պիղ վարմադըզ ։ Ա է Աոսկ ղայէթլէ 15
էօրքէլէնիպ՝ Լապպա տէտի ՝ փէշքէշլէրինէ նա-
ղար գը՛լմա ՝ օնլարտան էշէք ալմատըմ՝ վե օն-
լարտան հիչ քիմսէյէ բէնճիտէ էթմէտիմ ։ Ըն- 16
տէն Աոսկ Կօրահա տէտի ՝ Լյարըն սէն վե ճիւմ
լե ճէմի՛յէթին Լապպըն հուդուրունտա հազըրլար
օլուն ՝ կէրէք սէն՝ կէրէք օնլար՝ կէրէք Ըչարօն ՝
Ա է Հէր քէս քէնտի պուխուրտանըզը ալըպ՝ իչ- 17
քէրինէ պուխուր գօյուն ՝ վե Հէրքէս քէնտի պու-
խուրտանըզը՝ իքի եիւզ էլլի պուխուրտանը՝ Հէմ
սէն տէ Ըչարօնիլէ Հէր պիրինիզ պուխուրտանըզը
Լապպըն Հուդուրունա՝ եադըշարըրըն ։

Լմտի Հէրքէս քէնտի պուխուրտանըզը ալըպ՝ 18
վե իչէրինէ աճէկ գօյուպ՝ իւղէրէրինէ պուխուր
գօտուլար ՝ վե ճէմատ՝ թ չատըրըրըն գափուսուն-
տա Աոսկ վե Ըչարօն իլէ տուրտուլար ։ Ա է 19
Կօրահ՝ ճիւմլէ ճէմատ՝ թը օնլարա՝ գարշը ճէմա-
տ՝ թ չատըրըրըն գափուսունա ճէմ՝ էթտի ՝ վե
Լապպըն բ՛ղդէթի ճիւմլէ ճէմատ՝ թա կէօրիւն-
տիւ ։ Ա է Լապպ Աոսկ էյէ վե Ըչարօնա սէօյլէյ- 20
իպ տէտի ՝ Պու ճէմատ՝ թըն իչինտէն պյրըլըն ՝ 21
վե օնլարը պիրանտէ հէյուբ էտէյիմ ։ Ըմմա օն- 22
լար՝ եիւզլու գօյուն տիւշիպ տէտիլէր ՝ Լա՞ Ըլլահ՝

ձիւմլէ թէնին բուհլարընդն Աղահը՝ պիր տաէմ
կիւնահ էթմէքլէ, ձիւմլէ ձէմաաթա դաղապ է-
23տէրմիսին։ Ա է Թապպ Ոնահէյ սէօյլէյիպ տէ-
24տի. Ա՛էմաաթա սէօյլէյիպ տէ. Վօրահընն՝
Տաթհանընդն վէ Այիրամընդն չաարըլարընդն չէվրէ-
25սինտէն իրադ կիտին։ Իմտի Ոնահ գալգըդ՝ Տա-
թհանա վէ Այիրամա՝ կիթտի, վէ Իսրաէլին խա-
26թհարլարը օնուն արտընձա կիթտիլէր։ Ա է
ձէմաաթա սէօյլէյիպ տէտի. Վ՛Աբրէմ Էտին, պու
ֆասիգ տաէմլէրին չաարըլարընտան իրադ կիտին,
վէ օնլարընն էշհասընտան հինչ պիր շէյ տօգունա-
մըն, Թաքիմ օնլարընն ձիւմլէ կիւնահլարը իլէ
27Թէլէֆ օլմըյասըդ։ Իմտի օնլար Վօրահընն՝ Տա-
թհանընն վէ Այիրամընն չաարըլարընդն չէվրէսին-
տէն իրադ կիթտիլէր. վէ Տաթհան վէ Այիրամ
Էմ օնլարընն գարը լարը՝ օղուլլարը իլէ վէ չո-
ճուգլարը իլէ՝ քէնտիլէրինն չաարըլարընդն գա-
28փուսունա չըդըպ տուրտուլար։ Ա է Ոնահ տէտի.
Պունտան սիլէսինիզ՝ քի պու ձիւմլէ իշլէրի իշլէ-
մէյէ պէնի Թապպ կէօնտէրտի, վէ կէօնլիմէ ու-
29նուպ էթմէտիմ. Այնէր պունլար Էր տաէմին
էօլտիւյիւ մինվալ իւզէրէ էօլտուրդուսա, վէ ձիւմլէ
տաէմլէրէ վագ՛ օլան պունլարընն իւզէրինտէ վու-
գ՛ու պուլտուսա, Թապպ պէնի կէօնտէրմէմիշտիր։
30Ընննա էյէր Թապպ պիր մի՛ձիզա՛թ եարատըպ՝
նէր քէնտի աղզընը աչար տա՝ օնլարը Էմ Էվի
օնլարընն օլանը եուտարսա, վէ ձէհէննէմէ տիպ-
տիրի էնէրլէրսէ, օլտուրմըշլէյիդ քի պու տաէմ-
31լէր Թապպը խօրլատըլմըշ։ Ա է օլտուքի՝ պու
ձիւմլէ սէօզլէրի սէօյլէմէյի Թէքմիլ էթտիքտէ՝
32օնլարընն ալթընտա օլան նէյէ եարը լտը. Ա է նէր
քէնտի աղզընը աչըպ՝ օնլարը վէ օնլարընն էվլէ-
րինի վէ Վօրահընն օլան ձիւմլէ տաէմլէրինի՝ Էմ

ձիւմիէ մանի եուխտու։ Ա և օնլար վէ ձիւմիէ օն- 33
լարըն օլան՝ տիպտիրի ձէհէննէմի էնտիէր . վէ
նէր օնլարը էօրթմէ , վէ ձէմմաթըն արասըն-
տան նապէհտիա օլտուլար ։ Ա և օնլարըն չէվրէ- 34
լէրինէ օլան ձիւմիէ Խարաէլ՝ օնլարըն սէսինէն
գաչտըլար . զիրա տէհտիէր . Ովմայա նէր պիղի 35
տէ եուտա ։ Էմ Խապպատան ամէհշ չըղրպ՝
պուխուրու սունան էբի եիւզ էլլի քիմսէյի թէ-
լէֆ էթմէ ։

Ա և Խապպ Ովսէյէ սէպյէկիպ տէտի . Վհա- 36
հին Ձարօնուն օղլու Յէհօզարա տէ՝ քի՝ նան-
կընատան պուխուրտանլարը ալըն , վէ ամէհշի էօ-
թմէյէ տաղըթ . զիրա օնլար մուգատտէս օլտու-
լար ։ Պու ճանլարընա կիւնահ էտէնլէրին պու- 38
խուրտանլարընը ալըպ՝ օնլարտան մէզքահը գափ-
լամագ իչուն եասըր թէնէքէլէր եափալար . զի-
րա օնլարը Խապպըն հուզուրունտա սունտուլար ,
վէ օնլար մուգատտէս օլտու . վէ Խարաէլ օղուլլա-
րընա նիշան օլտունլար ։ Խամի քնահին Յէհօ- 39
զար օլ նանմըշ քիմսէյէրին սունտուգլարը պագրը
պուխուրտանլարընը ալտը , վէ օնլարը՝ մէզքահը
գափլամագ իչուն եասըր լաթտըլար . Խարաէլ 40
օղուլլարընա անկըշ իչուն օլա , քի Ձարօն գիւր-
բիյէթինէն օլմայան էձնէպի քիմսէ Խապպըն
հուզուրունտա պուխուր սունմադա եագըշմայա ,
վէ Կօրահ կիպի՝ վէ օնուն ձէմ՛իյէթի կիպի օլմա-
եա , Խապպըն օնա՝ Ովսէյին եէտի՛ իլէ սէպյէ-
տէյի կիպի ։

Ա և էրթէսի կիւնտէ՝ Խարաէլ օղուլլարընըն 41
ձիւմիէ ձէմմաթը Ովսէյ գարշը վէ Ձարօնա
գարշը մըրըրտայրպ՝ տէտիլէր . Խապպըն գամմընը
էօլտիւրէն սիպսինիպ ։ Ա և օլտուբի՛ ձէմմաթ 42
Ովսէ իլէ Ձարօնա գարշը ձէմ՛օլտուգլարընտա

ձեմնաւ թ չաստրբընա տօղրու պագրպ կէօրտիւլէր
քի՝ իշթէ պուլուն օձու գափլատը, վէ Տապպէն
43 ի ղզէթի կէօրիւնտիւ: Ա է Անսէ իչ Էհարօն
44 ձեմնաւ թ չաստրբընըն էօնիւնէ կէլտիլէր: Ա է
45 Տապպ Անսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Պու ձեմնաւ-
թըն արասընտան չը՛գըն, քի օնլարը պիրտանէ
թէկէֆ էտէյիմ. ամմա օնլար ևիւզլէրի գօյուն
46 տիւշտիւլէր: Ա է Անսէ Էհարօնա տէտի. Պու-
խուրտանը՛ ալ, վէ իչինէ մէզպահտան ալթէչ գօ,
հէմ իւսթիւնէ պուխուր գօ, վէ թէզ ձեմնաւ թ տ
վարըպ՝ օնլարա քէֆարէթի գըլ. պիրա Տապպէն
Հուզուրունտան զաղնպ չըգտը. դառ՛ն պաշլտան-
47 տը. Ա է Էհարօն՝ Անէնին տէտիյի կիպի ալըպ՝
ձեմնաւ թընըն արասընա՛ սէյիրթտի, վէ իշթէ
գամմտա դառ՛ն պաշլտանմըշ իտի. իմտի պուխուր
48 գօյուպ՝ գամմա քէֆարէթի էթտի: Ա է Էօլու-
լէրիլէ տիրիլէրինն արասընտա տուրտու, վէ դա-
49 ռ՛ն տինտի: Ա է դառ՛նտան էօլէնլէր՝ օն տէօրթ
պին վէ եէտի ևիւզ քիշի իտիլէր, Ցօրահ իչինն
50 Էօլէնլէրտէն մ՛ատա: Ա է Էհարօն՝ Անսէյէ
ձեմնաւ թ չաստրբընըն գափուտունա՛ տէօնտիւ, վէ
դառ՛ն տինտի:

ՊԱՐ՝ 17:

1 Ա է Տապպ Անսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Իսրաէլ
օղուլտարընա սէօյլէ, վէ օնլարտան՝ պապալարը
էվլէրինձէ պիրէր տէչինէ՛ք՝ Եա՛նի պապալարը
էվլէրինին ճիւմլէ պէչլէրինէն ծն իքի տէչինէ՛ք
ալ. Հէր պիրինին ատընը տէչինէչինին իւզէրին-
3 տէ եազ: Ա է Էհարօնուն ատընը՝ Նատինին
տէչինէչի իւզէրինէ եազտըն. դիրա պապալարը
էվլէրինին պաշտըր իչինն պիրէր տէչինէ՛ք օլա-
4 ճագ: Ա է օնլարը ձեմնաւ թ չաստրբընտա՝ շէ-

Հատէթին էօնիւնատէ սիղնէղէ պուլուշտուղում
եէրտէ գոյսըն։ Ա Է օլաքի՝ պէնիմ սէչտիյիմ 5
քիմսէնին տէյնէյի փիլիսէնէքճէ քտիր. պէջէ-
ճէ Իսրաէլ օղուլլարընըն սիղ գարշը մըրըլտա-
տըգլարը մըրըլտայըշլարընը էօնիւմունէն կիտէ-
րէճէյիմ։ Իմոի Ա Նօսէ Իսրաէլ օղուլլարընա 6
սէջյէտի. վէ օնլարըն ճիւմլէ պէյլէրի օնա պի-
րէր տէյնէք՝ պէյ պաշընա պիրեր տէյնէք՝ պա-
պալարը էվլէրինէ կէօրէ օն իքի տէյնէք վէրի-
լէր. վէ Ի Հարօնուն տէյնէյի՝ օնլարըն տէյնէք-
լէրինին արասընտա իտի։ Իմոի Ա Նօսէ տէյնէք- 7
լէրի՝ Իապպըն հուզուրունտա շէհատէթ չատը-
րընտա գօտու։ Ա Է օլտուքի էրթէսի կիւնտէ՝ 8
Ա Նօսէ շէհատէթ չատըրընա կիրտի. վէ իշթէ
Ի Էֆ էվինտէն Ի Հարօնուն տէյնէյի փիլիսէնիպ՝
ղօնչէ չըղարտը, վէ չիչէքլէնիպ՝ պատէմիլեր կէ-
թիրտի։ Ա Է Ա Նօսէ ճիւմլէ տէյնէքլէրի Իապ- 9
պըն հուզուրունտան ճիւմլէ Իսրաէլ օղուլլարը-
նա չըղարտը. վէ օնլար կէօրտիւ, վէ հեր քէս
քէնտի տէյնէյինի ալտը։ Ա Է Իապպ Ա Նօսէյէ 10
տէտի. Ի Հարօնուն տէյնէյինի շէհատէթին էօ-
նիւնէ տէօնտիւրըլտի, քի Իսան օղուլլարընա նիշան
իչիւն սադընըրլա. վէ օնլարըն մըրըլտայըշլարընը
էօնիւմունէն կիտէրէճին, վէ էօլմէյէլեր։ Իմոի 11
Ա Նօսէ Իապպըն օնա պուշուրտուղու կիպի էյլէ-
տի. էօյլէ էյլէտի։ Ա Է Իսրաէլ օղուլլարը Ա Ն- 12
սէյէ սէօյլէյիպ տէտիլեր. Իշթէ էօտուրուք, էվլէր
օլտուգ. ճիւմլէմիզ էվլէր օլտուգ։ Իապպըն չա- 13
արընա հեր պիր նապըշան էօլուր. էվիմիզ
պիլթէմտիմ էօլէճէքմիյիզ։

ՊԱՐ. 18։

1 Ա Է Թագ Ը Հարօնա տէտի . Ա Էն վէ օղուլլա-
րըն վէ պապանըն էվի պիլէնճէ՝ Ա՝ագատէսէնին
կիւնահընը չէ՛քէսիզ . վէ սէն վէ օղուլլարըն պի-
լէնճէ՝ քահինլիկինիզի՛ն կիւնահընը չէ՛քէսիզ .
2 Ա՝էմ տաճի պապան սըպդը օլան՝ Ա՝էւի սըպդը
գարընտաշլարընը եագլաշտըրսըն , վէ սանա
միւլհագ օլուպ՝ սանա խըզմէ՛թ էտէլլէր . վէ սէն
հէմ պիլէնճէ օղուլլարըն՝ շէհատէթ չատըրընըն
3 էօնիւնտէ օլսուն : Ա Է սէնին կէօղէտէճէկ յի-
նի՛ հէմ չատըրըն ճիւմլէ կէօղէտէճէկ յինի կէօ-
ղէտէլլէր . անճագ Ա՝ագատէսէնին գապլարընա վէ
մէղպահա եագլաշմայալար , քի կէրէ՛ք օնլար կէ-
4 րէ՛ք սիզ էօվմէյէսիզ : Ա՝մոի օնլար սանա միւ-
հագ օլուպ՝ ճէմաա՛թ չատըրընըն կէօղէտէճէկ յի-
նի՛ չատըրըն հէր իշինտէ՝ օնլար կէօղէտէ .
5 վէ էճնէպի սիզէ եագլաշմայա : Ա Է Ա՝ագ-
տէսէնին կէօղէտէճէկ յինի՛ վէ մէղպահըն կէօղէ-
տէճէկ յինի կէօղէտին , քի արթըգ Ա՝սրաէլ օղուլ-
6 լարընըն իւզէրինէ զալապ օլմայա : Ա Է պէն՝
իշթէ Ա՝սրաէլ օղուլլարընըն արասընտան Ա՝էւի-
լի գարընտաշլարընըզը՛ ալտըմ . օնլար սիզէ՝
Թագ իչուն ա՛թէյէ վէրիլմիշ տիր , քի ճէմաա՛թ
7 չատըրընըն խըզմէթինի՛ էտէլլէր : Ա՝մոի սէն վէ
օղուլլարըն պիլէնճէ՝ մէղպահըն ճիւմլէ նէմնէլէ-
րի իչուն վէ փէրուէնին իչէրուսինտէ օլան նէս-
նէլէր իչուն քահինլիկինիզի կէօղէտիպ՝ խըզ-
մէ՛թ էտէսիզ . անկէ՛ քահինլիկինիզի ա՛թէյէ
խըզմէթի վէրտիմ , վէ եագլաշան էճնէպի էօլ-
տիրիւլէ :
8 Ա՝էմ Թագ Ը Հարօնա տէտի . Ա՝մոի իշթէ
պէն գալտըրմըշըզըգիլէրիմին կէօղէմէսինի

սանա ըսմարլատըմ . Խարաէլ օղուլլարընըն ճիւմ-
լէ մուգատտէս նէհանէլէրի սանա մէսհ հագդը խ-
չհան վէրլիմիշտիր , հէմ սէնին օղուլլարընա էպէ-
տի գանուն իւղրէ : Ա՛թէշտէն գալան ա՛ղիզլէր 9
ա՛ղիզի նէհանէլէրտէն պու սէնին օլա . Պանա է-
տա էթմիքլէրի ճիւմլէ էքմէքփէշքէշլէրինին վէ
ճիւմլէ կիւնահգուրպանլարընըն վէ ճիւմլէ սուշ-
գուրպանլարընըն հէսիկսի . օ՝ ա՛ղիզլէր ա՛ղիզի
տիր . սէնին վէ սէնին օղուլլարընըն օլա : Ընու՝ 10
ա՛ղիզլէր ա՛ղիզինտէ նէյէսին . ընու՝ հէր էրքէք
նէյէ . սանա մուգատտէս օլա : Պու տա սէնին 11
օլա . Ա՛թէյէլէրինին գալարըմմիշքէքշի՝ վէ Խա-
րաէլ օղուլլարընըն սալմամիշքէքշիլէրի , ընլար է-
պէտի գանուն իւղրէ սանա վէ պիլինճէ սէնին օ-
ղուլլարընա վէ գըզլարընա վէրիլմիշտիր . սէնին
էվինտէ հէր փաք օլան՝ ընտան նէյէ . Ա՛իւմլէ 12
էն էյի նաղը՝ վէ հէմ էն էյի շէրապը վէ պուղ-
տայը՝ Խապպա վէրճէքլէրի դուրփանտալարընը-
տան սանա ա՛թէյէ էյլէտիմ : Խապպա կէթի- 13
րէճէքլէրի՝ տիյարլարընտա ճիւմլէ դուրփանտա-
լարը սէնին օլալար . էվինտէ հէր փաք օլան՝ ընտ-
տան նէյէ : Խարաէլտէ հէր փագ օլանմուշ՝ 14
սէնին օլա : Խապպա սունտաճագլարը ճիւմլէ 15
թէնտէն հէմ անա բահմի աչանը՝ ատէմտէն
օլսուն հայվանտան օլսուն՝ սէնին օլա . անճագ
ատէմին իլը ադամընընը էլպէթթէ փիտա էտէ-
սին . նամիաք հայվանըն իլը ադամընընը տախի փի-
տա էյլէյէսին . Ա՛յ փիտա օլսունտաճագ պէր 16
պյլըգ չօճուգլարը՝ սէնին պիչտիկին գըյմէթէ
կէօրէ՝ Ա՛ղաէյէ մըս՛գալը իւղրէ պէշ մըս՛գալ
կիւմիշէ փիտա էտէսին . Խա՛ֆալ խմրմի գըրտագ 17
տըր : Ընճագ սըղըրըն իլքտօղուշունու վէ գոյ-
ունուն իլքտօղուշունու՝ ետա քէչինին իլը տօ-

զուշունու փիտա էհմէկէսին, ընլար մուտաէֆ
տիր. ընլարըն գանընը մէզապահըն իւղէրինէ սէր-
փէսին, վէ ընլարըն եաղընը՝ Խապպա խօշ գօգու
18 իչինե աճէշգուրպանը եագասըն: Ումմա ընլա-
րըն էհմի սէնին օլա, սալմափէշքէշինին տէօշիւ
19 վէ սաղ պուա սէնին օլտուղու կիպի: Խարաէլ
օղուլլարընըն Խապպա սունտուգլարը մուգատ-
տաս նէմնէկէրին ճիւմլէ գալտըրմափէշքէշէրինի՝
էպէտի գանուն իւզրէ սանա վէ պիլէնճէ օղուլ-
լարընա վէ գըզլարընա վէրտիմ. Խապպընը հու-
զուրունտա սանա վէ պիլէնճէ ալըրկէմինէ
20 թուղ այհտը տըր: Ալ է Խապպ Ասհարընա տէ-
տի. Ընլարըն տէյյարընտա սէնին միրաս'ըն օլմա-
եա, վէ արաբարընտա սէնին հիսսէն օլմայա. Խա-
րաէլ օղուլլարընըն արաբընտա սէնին փայընը վէ
միրաս'ըն պէնիմ:
21 Ալ է իշթէ Էւի օղուլլարընա խըղմէթլէրի
պէտէլինէ՝ ճէմաաթի չատրըրընըն խըղմէթինի
իշլէմէկլէրի իչինե՝ միրաս' իչինե Խարաէլէ ճիւմլէ
22 ծնտալըղը վէրտիմ: Ալ է Խարաէլ օղուլլարը ար-
թըգ ճէմաաթի չատրըրընա եապաշմայալար, քի
23 կիւնահ չէքիպ էօմմէյէլէր: Էմ ճէմաաթի
չատրըրընըն խըղմէթի Էւիլիլէրէ մախսուս օլա,
վէ քէնտիէրին եարամազ ըղընը քէնտիէր չէ-
քէլէր. սիլսիլէլէրինիզճէ էպէտի գանուն իւզրէ
Խարաէլ օղուլլարընըն արաբընտա միրաս' ալմա-
24 եաղար: Օ իրա Խրաէլ օղուլլարընըն Խապպա
գալտըրմափէշքէշի տէյիւ իհտաա էտէճէքլէրի
ծնտալըգլարընը՝ Էւիլիլէրէ միրաս' իչինե վէր-
տիմ. ծնուն իչինե ընլարըն Հագդընտա տէտիմ
քի՝ Խարաէլ օղուլլարը արաբընտա միրաս' էտին-
մէյէլէր:
25 Ալ է Խապպ Աոսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Իմ

տի Աբիլեկերե սեղլեկիպ՝ ծնլարա տէյէսին ,
Խարաէլ օղուլլարընտան՝ սիղե ծնլարըն դարաֆընտան միրաս՝ընդզ իչինն վերտիյիմ ծնտալըգլարընը ալտըղընըլտա , օլտէմ՝ ծնտան՝ ծնտալըղըն ծնտա պիրինի Խապպա գալտըրմափէշքէչի իհտա էտէսիղ ։ Ա է պու գալտըրմափէշքէչինիզ՝ սի- 27
զե խարմանտան պու ղտայ կիպի՝ վե ճենտերէտէն շիրա կիպի սայրլա ։ Պէղլեճե սիղ տախի՝ Խա- 28
րաէլ օղուլլարընտան ալտըղընըզ ճիմլե ծնտալըգլարընըզտան՝ Խապպա գալտըրմափէշքէչի իհտա էտէսիղ ։ վե ծնտան Խապպըն գալտըրմափէշքէչինի՝ քհահին Ճհարօնա վերէսիղ ։
Ճիմլե սիղե օլան հէտիյէերտէն՝ Խապպըն հեր 29
գալտըրմափէշքէչինի ճիմլե ծնուն էն էյիսինտէն՝ ծնուն ա՝ղիղինտէն իհտա էտէսիղ ։ Ըմ 30
ծնլարա տէյէսին ։ Ծնուն էն էյիսինտէն իհտա էճտիյինիլտե , օլտէմ Աբիլեկերե խարմանն մահսուլու վե ճենտերե մահսուլու կիպի սայրլըր ։
Ա է ծնու հեր մահալտե նէյէսիղ , կերեք սիղ 31
կերեք եվ խալդընըղ ։ դինրա սիղին՝ ճէմաա՝թի չատրըրնտաքի խրղմէճինիզե պէտել՝ իւճրեճինիղ տիր ։ Ա է ծնտան էն էյիսինի իհտա էճ- 32
տիյինիլտե՝ պունտան էօճի իւրիւ կիտնահ չէքմէնէսիղ ։ վե Խարաէլ օղուլլարընըն մուգատտես նէսննէլերինի մուտտարլամայասըզ , Թաքիմ էօղմէյէսիղ ։

ՊԱՐ· 19։

Ա է Խապպ Ասհէլ վե Ճհարօնա սեղլեկիպ տե- 1
տի՝ ։ Խապպըն էմր էտիպ տէտիյի նօմնատուն գա- 2
նունու պու տուր ։ Խարաէլ օղուլլարընա սեղլեքի՝ սանա պիր գըղըզ սաղ տանա կէճիրելեր , քի ծնտա ասլա ա՝յըպ օլմայա , վե իւղերինէ պղուն-

3 տուրդ չը'գամըշ օլա: Ալ է օնու քահին Յե-
լե'զարա վերէսիզ, վէ օնու օրտուտան տիշարը
չըգարա, վէ օնու՝ օնուն էօնիւնտէ պօղազլըյա-
4 լար: Ալ է քահին Յելե'զար փարմաղըլըէ օ-
նուն գանընտան ալըպ՝ օնուն գանընտան ճէմա-
ա'թը չատրըրըն կիւղիւ էօնիւնէ եէտի քէրրէ
5 սէրիպէ: Յնտէն տանըպը քէնտի կէօզէրի էօ-
նիւնտէ եագալար, տէրիսինի վէ էթինի վէ գա-
6 նըրը թէրսի իլէ եագալար: Ալ է քահին չամ՝
աղաճը վէ զուճա վէ իբի գաթլու գըրմըզ ալըպ՝
7 տանանըն եանկըրը իչինէ ալմա: Յնտէն քահա-
հին էս՝ վապլարըրը եայգայա, վէ թէնինի սու՛իլէ
եայգայա, անտէն սօնկրա օրտուլա կիրէ. վէ
8 քահին ախշամնատէ՛ք նափաք օլա: Յէմ օնու
եագան՝ էս՝ վապլարըրը սու՛իլէ եագայա, վէ թէ-
նինի սու՛իլէ եայգայա, վէ ախշամնատէ՛ք նափաք
9 օլա: Ալ է պիր փաք քիմէ՛նէ՝ տանանըն քիւլիւ-
նիւ տէվէ իրիպ՝ օրտուտնուն տիշարըսընտա պիր
փաք մահալէ գօյա. վէ Խարաէլ օղուլլարընըն ճէ-
մա'թը իչինն հրփզ օլունա. պու՝ կիւնահ փաք-
10 լէմէ սույու իչինն օլա: Ալ է տանանըն քիւլիւ-
նիւ տէվէ իրէն՝ էս՝ վապլարըրնի եայգայա, վէ ախ-
շամնատէ՛ք նափաք օլա. իմոի պու՝ Խարաէլ օ-
ղուլլարընա Հէմ՝ արաալարընտա միւսաֆիր օլան
եապանճըլա էպէտի գանուն իչինն օլա:
11 Յէր պիր էօլմիշ ատէմին էօլիւսինէ տօգու-
12 նան՝ եէտի կինն նափաք օլուր. Ալ քիմնէ քէն-
տիսինի օնունլա իւչինճիւ կիւնտէ փաքլայա, վէ
նէտինճի կիւնտէ փաք օլա. ամմա էյէր իւչինն-
ճիւ կիւնտէ փաքլէնմէ՛պսէ, նէտինճի կիւնտէ տա-
13 նի փաք օլմայա: Յէր քիմ էօլմիշ ատէմին էօ-
լիւսինէ տօգունուրսա, վէ քէնտիսինի փաքլէ-
մէ՛պսէ, Խապպըն չատրըրըն նափաք էտէր. վէ ⊙

ձան Խարաէլտէն հէլալ օլունա . օնուն իւղէրինէ
փաքլամա սույու սէրփիլմէսինի իչուն՝ օնափաք
տըր . նափաքլըղը տահա քէնտինտէ տիր ։ Ձա- 14
տրըտա էօլէն տաէմին շէրիաթի պուտուր . Ձա-
տրըա հէր կիրէն՝ վէ չատրըտա հէր օլան՝ նէտի
կիւն նափաք օլա ։ Ա՛ յ հէր իւղէրինտէ պաղլը 15
գափաղը օրմայան աչըղ գապ՝ նափաք տրը ։ Ա՛ յ 16
հէր քիմ դըր նիւղինտէ գըլըճլա էօլտիւրիւ-
միշէ՝ նա քէնտինտէն էօլմիշէ՝ նա տաէմ քէ-
միյինէ՝ նա մէզարա տօգունուրսա , նէտի կիւն նա-
փաք օլա ։ Ա՛ յ նափաք օլան իչուն՝ օղ կիւնա- 17
փաքլամասը իչուն նագրլմըշ տանանըն քիւլիւն-
տէն ալալար , վէ իւղէրինէ՝ պիր գապտա թազէ
սու գօյալար . Ա՛ յ պիր փաք քիմսէ զուճա ա- 18
լըպ՝ սույա պաթըրսա , վէ չատրըրն իւղէրինէ՝ վէ
ճիւմլէ գապլարըն իւղէրինէ՝ վէ օրտտա օլան
ճանլարըն իւղէրինէ՝ վէ օղ՝ քէմիյէ նա էօլտիւ-
րիւմիշէ նա էօլմիշէ նա մէզարա տօգունանըն
իւղէրինէ սէրփէ ։ Ա՛ յ օղ փաք տաէմ՝ նափա- 19
քըն իւղէրինէ իչինտէ կիւնտէ վէ նէտինտէ
կիւնտէ սէրփէ . վէ օ՝ քէնտիսինի նէտինտէ կիւն-
տէ փաքլէյէ , անտէն էա՛ վապլարընը նայգայա ,
վէ սու իլի նայգանա , վէ ախշամտա փաք օլա ։
Ա՛ յմին նափաքլանըպ տա՝ քէնտինի փաքլէմէյէն 20
քիմսէ՝ օ ճան՝ ճէմաա՛թըն արասընտան հէլալ
օլունա . ղիրա Խապլըն Ա՛ նգտէսէսինի նափաք-
լէտի . օնուն իւղէրինէ փաքլէմէ սույու սէրփիլ-
մէտի . օ՝ նափաք տրը ։ Ա՛ յ օնլարա էպէտի դա- 21
նուն իւղրէ փաքլէմէ սույունու սէրփինէ՝ էօվսափ-
լարընը նայգայա . հէմ՝ փաքլէմէ սույունա տօգու-
նան՝ ախշամտա՛ք նափաք օլա ։ Ա՛ յ նափաք 22
քիմսէ հէր՛ նէյէ տօգունուրսա , նափաք օլա . հէմ՝
օնա տօգունան ճան՝ ախշամտա՛ք նափաք օլա ։

ԳԼՈՒԽ 20:

1 Ա Ե Լսրաէլ օղուլսարը ճիւմիէ ճէմսաա՛թ Եվ-
վէ՛քի այտա Այն չէօլիւնէ կէլտիկէր, վէ գավմ
Կատէշսէ գօնտու. վէ Այրեամ՛օրատա վէֆաթ
էթտի, վէ օրատա կէօմիւլտու:
2 Ա Ե ճէմսաա՛թ իչիւն սու նօղուտու. իմտի Ան-
3 սէ իւէ Էհարօնա գարշը ճէմ՛ օլտուլար Ա Ե
գավմ Անսէ իւէ չէքիշիպ՝ վէ սէօյլէյիպ տէտի-
լեր. Նօէլսյալը՝ գարընտաշլարըմդը Խապպըն էօ-
4 նիւնէ էօլտիւքլէրինտէ՝ էօլմիշ օլայրդ. Ա Ե
նէ՛չիւն Խապպըն ճէմսաա՛թրը պու չէօլէ կէ-
թիրտիկդ, քի պիզ հէմ տավարլարըմդը պու-
5 րատա էօլէլիմ: Ա Ե նէ՛չիւն պիզի Անըրտան
չըգարտընդը՝ պիզի պու քէօթիւ մահալէ կէթիր-
մէ՛ք իչիւն. պու՝ Ե՛քին վէ Ինճիր վէ պաղ վէ Նար
մահալի տէյիտիր. իչէճէ՛ք սու պիրէ նօգ տուր:
6 Իմտի Անսէ իւէ Էհարօն ճէմսաա՛թրըն Եիւսիւն-
տէն ճէմսաա՛թ չատրըրընըն գափուտունա վարըպ՝
Եիւզլէրի գօյուն տիւշտիւէր. վէ Խապպըն ի՛զկէ-
7 թի օնլարա կէօրիւնտիւ: Ա Ե Խապպ Անսէյէ
8 սէօյլէյիպ տէտի. Ա՛սայը ալ, վէ ճէմսաա՛թը
ճէմ՛ էթ՝ սէն վէ գարընտաշըն Էհարօն, վէ օն-
լարըն կէօղլէրի Էօնիւնտէ գայայէ սէօյլէյին, վէ
սույունու՛ վէրէ. վէ սէն օնլարա գայատան սու
չըգարասըն, վէ ճէմսաա՛թա հէմ օնլարըն տա-
9 վարլարընա իչիրէսին: Իմտի Անսէ Խապպըն
հուզուրունտան՝ օնա պույրուդ կիպի՛ ա՛սա-
10 կը ալտը: Ա Ե Անսէ իւէ Էհարօն ճէմսաա՛թը
գայանըն Էօնիւնէ ճէմ՛ էթտիկէր. վէ օնլարա
տէտի. Իշիտին չիմտի՛ էյ ա՛սիկէր, սիդէ պու-
11 գայատան սու չըգարալը՛մըզ: Ընտէն Անսէ
էլինի գալտըրըպ՝ ա՛սա իւէ գայայէ իրի՛ քէրրէ

վուրտու· իմոի պիրչօգ սուլար չըգտը, վէ ճէմա-
ա՛թ հէմ օնլարըն տավարլարը իչտիլէր։
Ա՛ն Ասպպ Ա՛նէ վէ Ա՛չարօնա տէտի· 12
Ա՛իւնքի՛ Խարաէլ օղուլլարընըն կէօղէրի էօնիւն-
տէ պէնի մուգատտէսլէմք իչիւն՝ պանա ինանը-
մատըղը, օնուն իչիւն պու ճէմաա՛թը՝ օնլարա
վէրտիյիմ տիյարա ա՛ղը կէթիրմէյէճէքսինիզ։
Ա՛էրիպա սուլարը պունլարտըր· պէրա Խարաէլ օ- 13
ղուլլարը Ասպպ իլէ չէքիշտիլէր· վէ օ՛ օնլարտա
մուգատտէսլէնտի։
Ա՛նտէն Ա՛նէ Վ՛ատէշտէն՝ Յոօմ փատիշա- 14
հընա էլէիլէր կէօնտէրիպ փէռա՛ն· Վ՛արընտաշըն
Խարաէլ պէօյլէ տէր· Պիղէ վադը՛ օլան ճիւմլէ
զահմէթի սէն պիլի՛րսին, Վ՛իճէ պապալարը- 15
մըզ Ա՛ղըրտա էնտիլէր, վէ Ա՛ղըրտտա պիր չօգ զէ-
ման սապհի՛ն օլտուգ· վէ Ա՛ղըրդըլար պիղէ հէմ
պապալարըմըզդա ճէֆա էթտիլէր։ Ա՛ն Ասպպա 16
ֆէրեամ էթտիք, վէ սէսիմիզի իչէմտի՛· վէ պիր
մէլէք կէօնտէրիպ՝ պիզի Ա՛ղըրտան չըգարտը՛·
վէ իչէթ պիզ՝ սէնին սինօրունուն ուճունտա օ-
լան շէհրի Վ՛ատէշտէիզ։ Վ՛էրէմ էլլէ՝ սէնին 17
տիյարընտա՛ն կէչէլիմ· Թարլաարտան վէ պաղ-
լարտան կէչմէյէճէկսիզ, վէ սէնին հիչ պիր գույ-
ունուն սույունու իչմէյէճէկսիզ· փատիշահ Եօլ-
տան կիտիպ՝ սինօրունու կէչինճէկյէտէք սաղա
վէ սօլա սաիմայաճաղըզ։ Ա՛ն Յոօմ օնա տէտի· 18
Ա՛ն էլայէթիմտէն կէչմէկյէսին, Եօնասա՝ գարշընա
գըլըճլա չըգարըմ։ Ա՛ն Խարաէլ օղուլլարը օ- 19
նա տէտիլէր· Պիղ ճատաէ Եօլտան չըգարըզդ, վէ
էյէր պէն հէմ սիրիւլէրիմ սույունտան իչէր-
սէք, պէհասընը վէրիրիմ· ղայրի՛նէ Եանկ էթմէզ-
տէն՝ այագլարըմդա կէչէ յիմ։ Ա՛ն օ՛ Կէչմէկյէ- 20
սին տէտի· հէմ Յոօմ պիր չօգ խալղ իլէ վէ

21 գավի էլիէ օնու գարշելամաղա չըգտը։ Ա է
Յոամ Յարաէլէ՝ քէնտի սինօրունտան կէչիտ
վէրմէյէ իսթէմէտի. իմմի Յարաէլ օնտան սափ-
տը։
22 Ա է Վաուէշտէն կէօչտիւէր. վէ Յարաէլ օ-
ղուլլարը՝ ճիւմլէ ճէմաա՛թ՝ Էօր տաղընա կէլ-
տիլէր։
23 Ա է Իապպ Էօր տաղընտա Յոամ տիյարը սի
նօրունտա Անսէյէ վէ Էհարօնա սէօյլէյիպ տէ-
24տի. Էհարօն քէնտի գավմընա գաթըլըլըն. զի-
բա՝ Անրիպա սույունտա էրիմէ ա՛սը օլտուղու-
նուզ իչուն, օ՝ Յարաէլ օղուլլարընա վէրտիյիմ
25տիյարա կիրէմէզ։ Էհարօնուն վէ օնուն օղու-
լէա՛զարը ալըպ՝ օնլարը Էօր տաղընա չըգար.
26 Ա է Էհարօնու՝ էս՛ վապլարընտան սօյ, վէ օնլա
27րը օղու Էլէա՛զարա կէյտիր. զիբա Էհարօն ին-
թիգալ էտիպ՝ օրատա էօլէճէքտիր։ Իմմի Անո
ան՝ Իապպըն պույուրտուղու կիպի էյլէտի. վէ
ճիւմլէ ճէմաա՛թընն կէօղլէրի էօնիւնտէ՝ Էօր տա-
28ղընա չըգտըլար։ Ա է Անսէ Էհարօնու էս՛ վապ-
լարընտան սօյսպ՝ օնլարը օղլու Էլէա՛զարա կէյ-
տիքտի. վէ Էհարօն օրատա տաղընն թէփէսինտէ
էօլտիւ. անտէն Անսէ վէ Էլէա՛զար տաղտան
29էնտիլէր։ Ա է ճիւմլէ ճէմաա՛թ Էհարօնուն վէ-
ֆաթ էթմէյինի կէօրտիւքտէ, պիւթիւն Յարա-
էլ էվի Էհարօն իչուն օթուղ կիւն աղլատըլար։

ԳԼՒ. 21։

1 Ա է գըպկէտէ սաքին օլան Վանաա՛նը Բրատ
փաթիշահը՝ Յարաէլին Բթարիմ էօլտունտան կէչ-
տիյինի իշիթտի. վէ Յարաէլ իլէ ճէնգ էտիպ՝ օն-
2 լարտան եէսիր ալտը։ Ա է Յարաէլ Իապպա ա-
տաղ ատայլըպ տէտի. Էյդի պու գավմը պիր-

քիւրևլիկ ելնեմ վերիրսէն , ծնլարքն շէհրլերինի
հերեմ էտէյիմ ։ Ա է Ասպա Ասրաելին սէսի- 3
նի իշնիթաի , վէ Վանասընըլարը՝ օնուն էլինէ
վերտի . վէ ծնլարը վէ շէհրլերինի հերեմ էթաի .
վէ օմահալին ատընա Հօրմա գօտու ։

Ընտէն Ընօմ տիյարընը տօղաշմագ իչնուն՝ 4
Հօր տաղընտան գրզըլ տէնիղնին եօղունա կէօչ-
տիւլէր . վէ եօլտա խալգին ճանը սըգրըլար ։ Ա է 5
գավմ Ըլահա գարշը վէ Ասնէյէ գարշը տէտի .
Ան՞չինն պիզի Ասընրտան չղգարտընըզ քի՝ չէօլ-
տէ եօլէլիմ . զիրա էքմէք եօգ չէմ սու եօգ
տուր . վէ պէզյլէ խաֆիֆ էքմէքտէն ճանըրը-
մըզ թիլթսինտի ։ Ա է Ասպա գավմըն իւզերի- 6
նէ եապըճը երլանըլարը կէօնտէրտի , վէ գավմը
ըսըրտըլար . չէօյլէքի Ասրաէլտէն պիր փաֆիր
խալգ հէլմէք օլտու ։ Ա է գավմ Ասնէյէ կէլիպ 7
տէտիլէր . Ասպապա վէ սանա գարշը սէօյլէմէ-քլէ՝
կիւնահ էթմիք . Ասպապա նէյապ էյլէ , քի իւզերի-
միզտէն պու երլանըլարը կիտերէ . վէ Ասնէյ գավմ
իչնուն նէյապ էյլէտի ։ Ա է Ասպա Ասնէյէ տէ- 8
տի . Վէնտունէ պիր եապըճը երլան եատի , վէ օ-
նու պիր պայրագ սըրըղընըն թէփէսինէ գօ . վէ
օլաքի՝ հէր քիմ ըսրըրլըրսա , օնա պագա , վէ
եաշայա ։ Ա է Ասնէ պագըրտան պիր երլան 9
եափըպ՝ օնու պայրագ սըրըղընըն թէփէսինէ գօ-
տու . վէ օլտուքի՝ պիր երլան պիր ատէմի ըսը-
րըրնձա , օլ քիմնէ պագըր երլանա պագտըգլայըն
տաղալըրտար ։

Ընտէն Ասրաէլ օղուլլարը կէօչիւպ՝ Ըսպօթ- 10
տէ գօնտուլար ։ Ա է Ըսպօթտէն կէօչիւպ՝ Ընէ 11
Հաատպարիմտէ՝ կիւնէշէն տօղուսունա տօղրու՝
Ասնապըն գարշըսընտա օլան չէօլտէ գօնտուլար ։
Ըրտատան կէօչիւպ՝ Ըսարէտ աէրէսինտէ գօն- 12

13 տուլար։ Օրտան կէօչիւպ՝ Ամօրիլէրին սի-
նօգոնտան չըգան չէօլտէ օլան Ընօնուն էօթէ-
սինտէ գօնտուլար. զնրա Ընօն՝ Նօապլն սինօ-
բու օլուպ՝ Նօապ իլէ Ամօրիլէր արասընտա տրը։
14 Ընուն իչուն Նապլն ճէնքլէրի քիթապընտա
տէնիզքի՝ Նօփտա Ա ահէալի վէ Ընօն չայլարը-
15նը, Էմ Ընրն տուրտուղու եկէ ագան՝ վէ
Նօապ սինօգունա տայանան չայլարընն ագընթը-
սընը։
16 Ա է օրտան Պէրէ կէլտիլէր. պու օղ գույս
տուրքի՝ օնուն իչուն Նապպ Նօսէյէ տէսի.
17 Կաւմը ճէմ՝ էթ՝ օնլարա սու վէրէյիմ։ Օլ-
տէմ Նարաէլ պու իլահիյի օգուտու. Այ գույս՝
18 ճէօչ. օնա իրլայրն. Այ գույս օէնի պէյլէր
գազտը, օնու գաւմընն սէրվէրլէրի՝ գանուն պազ-
լայրճընն էմրի իւպրէ՝ ա՝ սալարը իլէ գազտրլար։
19 Ամտի չէօլտէն՝ Նաթթանա, Ա է Նաթ-
թանտէն՝ Նահալիէլէ, վէ Նահալիէլտէն՝ Պա-
20 մոթթ, Ա է Պամոթթտէն՝ Նօապլն սահրասընտա
Նէշխմնունի գարշըսընա պագան վխտա թէփէ-
սինտէ օլան վատիյէ Նօլէնէ։
21 Ա է Նարաէլ՝ Ամօրիլէրին փատիշահը Ահմօնա
22 էլէ իլէր կէօնտէրիպ տէսի. Նէնին տէյյարընտան
կէչէլիմ. թաբրատա եա պաղտա իլիշմէյիզ, գույ-
ուտան սու իչմէյիզ. սինօգունու կէչինճէյէ-
23 տէ. թ փատիշահ Նօլտան կիտէճէյիզ։ Ամմա Ահ-
մօն Նարաէլէ քէնտի սինօգունտան կէչիտ վէրմէ-
տի. իլլա Ահմօն ճիւմլէ խալգընը տէվշիրտի, վէ
չէօլէ Նարաէլի գարշըլամազա չըգրդ՝ Այահսույէ
24 կէլտի. վէ Նարաէլ իլէ ճէնք էթտի։ Ա է Նարա-
էլ օնու գրըճ ազգ ընտան կէչիրիպ՝ օնուն տէյյա-
րընը՝ Ընօնտան թա Նապպօգատէ թա Ամմն
օղուլլարըն տէյյարընտէ՝ փէթհ էթտի. զնրա

Ա՛մմէն օղուլլարընդեն սինօրու սարպ իտի։ Իմ- 25
տի Խարաէլ՝ ճիւմլէ պու շէհրլէրի ալտը. հէմ
Խարաէլ Ա՛մորիլէրին ճէմի՛ շէհրլէրինտէ սաքին
օլտու, կէրէք Էհչպօնտա կէրէք օնուն ճիւմլէ
քէօյլիւքլէրինտէ։ Օ՛իրա Էհչպօն Ա՛մորիլէրին 26
փատիշահը՝ Սիհօնուն շէհրի իտի. չիւն օ՝ Ա՛ն-
ապըն էվվէլքի փատիշահը իլէ ճէնք էտիպ՝ օ-
նուն էլինտէն ճիւմլէ տիյարրընը Ա՛ռնօնատէք՝
ալմըշտըր։ Օնուն իչիւն էմ՛ալ սէօյլէյէնլէր 27
տէրլէր. Էհչպօնա կէլլին. Սիհօնուն շէհրի հա-
փըլըպ թա՛մա՛ր օլունա. Օ՛իրա Էհչպօնտան 28
աթէշ՝ Սիհօնուն, շէհրինտէն ա՛լէվ չըգտը.
Ա՛ծապըն Ա՛րինի վէ Պամօթ Ա՛ռնօնուն սաքինլէ-
դինի հաբտը. Ա՛յ սանա՝ Հ՛յ Ա՛ծապ. Հ՛յ Ա՛Ր- 29
մօշ գավմի՝ Հէլայք օլտուն. գուրթուլմուշ օղուլ-
լարընը վէ գըզլարընը Ա՛մորիլէրին փատիշահը
Սիհօնա էսիրլիյէ վէրտի. Օնլարը օգլար իլէ 30
սափլատըգ. Էհչպօն Հէլայք օլտու, թա Տիպօ-
նատէք. վէ օնլարը թա Ա՛էաեպայէտէք էրէն
Ա՛օֆահատէք խարապ էլլէտիք։ Իմտի Խարա- 31
էլ Ա՛մորիլէրին տիյարընտա սաքին օլտու։ Ա՛ և 32
Ա՛ծաս Ա՛սա՛ղէրի Թէճէհսուս էթմէյէ կէօնտէր-
տի. վէ օնուն գաստապալարընդեն ալըպ՝ օրատա օ-
լան Ա՛մորիլէրի գօմտուլար։

Ա՛նտէն տէօնիպ՝ Պաշան Հօլունա չըգտըլար. 33
վէ Պաշան փատիշահը Օ՛ղ՝ կէրէք քէնտիսի
կէրէք օնուն ճիւմլէ գավմի՝ օնլարսա գարշը Ա՛ս-
րէյէ ճէնկէ չըգտը։ Ա՛ և Խապպ Ա՛ծաէյէ տէ- 34
տի. Օնտան գօրգմա. զիրա օնու վէ ճիւմլէ օ-
նուն գավմինը վէ տիյարընը սէնին էլինէ վեր-
տիմ. վէ օնա՝ Ա՛մորիլէրին Էհչպօնտա սաքին օ-
լան փատիշահը Սիհօնա էլլէտիյին կիպի էլլէ։
Իմտի օնու վէ օղուլլարընը հէմ՛ ճիւմլէ գավմը- 35

Նը գըրտըլար · չէօյլէքի՝ պիրիսի պիւլ պագը գալմատը · վէ տէյարընը զապդ էթտիլէր ։

ՊԱՐ՝ 22։

1 Վ է Խարաէլ օղուլըարը կէօչիւպ՝ Անապ սահ-
րայընտա Էհրիհօ Խօրտանըն էօթէ եագա-
սընտա գօնտուլար ։
2 Վ է Ախֆօր օղլու Պալագ՝ Խարաէլին Ըմո-
3 րիլէրէ ճիւմլէ էթտիյինի կէօրտիւ ։ Վ է Անապ՝
գաւմընն Հուդըրունտան զայէթի գօրգտու · պիրա
չօգ իտի · հէմ Անապ Խարաէլ օղուլըարըն Հու-
4 զուրունտան սըզդըլտը ։ Վ է Անապ՝ Ախիան
իւսէթիարըարընա տէտի · Ը՞մնի պու ճէմաաթի՝
սըղըր սահրայ օթուռնու եարատդը կիպի՝ հէփ էդ-
րաֆլարըմըզը եալայաճադլարտը ։ Վ է Ախ-
ֆօր օղլու Պալագ՝ օլ հէնկեամնէ Անապ փա-
5 տիշահը իտի ։ Վ է քէնտի գաւմը օղուլըարը-
նըն տէյարը ըրմադընըն քէնտըրընտա օլան փէ-
թօր չէհրինէ՝ Պէօր օղլու Պալաամ էլչիլէրը
կէօնտէրտի · քի օնու չաղըրըպ տէյէլէր · Իչմէ
Անըսը տէյարընտան պիր գաւմ չըգտը · իչմէ նէր
եիւզիւնիւ գաւիլտատը · վէ օ՝ գաւշըմտա օթուրուր ։
6 Ամտի հալա քէլիւմ էյլէ՝ կէլ՝ պանա պու գաւմնա
լա՛նէթ օգուչտասըն · պիրա պէնտէն գուվվէթլի
տիր · պու լաքի՛ղ օլուպ՝ օնու գըրայըմ՝ վէ
տէյարտան գօվայըմ · պիրա պիւլիրիմ քի՝ մի-
պարէքլէտիյինի քիմնէ միպարէք օլուր՝ վէ լա՛-
նէթ օգուտուղուն՝ մէլո՛ւն օլուր ։
7 Ամտի Անապըն իւսէթիարըարը վէ Անիանընըն
իւսէթիարըարը՝ փալ իւզրէթլէրի իլէ էլլէբինտէ՝
կէթտիլէր · վէ Պալաամ կէլիպ՝ Պալագընն աէօգ-
8 լէրինի օնա տէտիլէր ։ Վ է օ՝ օնըարա տէտի ·
Պու կէճէ պո՛ւրատա գալըն · վէ Խապպընն պանա

սեղկտիկինէ կէօրէ՝ սիզէ ճէվապ վերէկիմ. իմ-
տի Աստպէն պէկլերի Պալասա՛մ իլէ գալտըլար։
Ալ է Էլլահ Պալասա՛մա կէլիպ՝ Պու նանընտաքի 9
ատէմլեր քիմլե՞րտիր տէտի։ Ալ է Պալասա՛մ 10
Էլլահա տէտի. Աստապ փատիշահը Ալիֆթօր օղ-
լու Պալագ՝ պանա կէօնտէրիպ պէտի՝ Իչլէ Աբ-
սբտան պիր գավմ՝ չըգըպ՝ նէր նիւղինիւ գափ- 11
լատը. Տալա կէլ, պէնիմ իչիւն օնա պէտտուա՛
Էլլէկէսին, պուլաքի օնունլա ճէնէք էտէ պիլիպ
օնու գօվայըմ։ Ալ է Էլլահ Պալասա՛մա տէ- 12
տի. Ընարըրսա կիմ՞մէ, սէն գավմա լա՛նէթ օ-
գուլա. զիրա օ՝ միւպարէք տիր։ Ալ է Պալա- 13
սա՛մ սապահտան գալգըպ՝ Պալագըն պէկլերինէ
տէտի. Տկյարընըզա կիտին. զիրա Թապպ պանա
սիզինկէ կիմ՞մէկ իզն վերմէկյօր։ Ալ է Աստպ 14
պէկլերի գալգըպ՝ վէ Պալագա կէլիպ՝ տէտիլեր.
Պալասա՛մ պիզիմլէ կէլմէկ իսթէմէտի։
Ալ է Պալագ իմէքլար՝ օնլարտան տահա զէյ- 15
ատէ վէ տահա միւ իմէկեր պէկլեր կէօնտէրտի։
Ալ է օնլար Պալասա՛մա կէլիպ՝ օնա տէտիլեր. 16
Ալիֆթօր օղլու Պալագ պէզլէ տեր. Իչերիմ էյ-
լէ, պանա կէլմէքտէն կերի գալմա. Օխրա սա- 17
նա ղայէթ չօղ իքրա՛մ էտէճէկիմ, վէ պանա
հէրնէ տէյէճէք օլուրսան՝ էտէճէկիմ. իսկի քէ-
րէմ էյլէ՝ կէլ, պանա պու գալմա պէտտուա՛
Էլլէկէսին։ Ալ է Պալասա՛մ ճէվապ վերիպ՝ 18
Պալագըն գուլլարընա տէտի. Պալագ պանա է-
վինին տօրտսու կիտիշ վէ այլճան վերսէյէ,
Էլլահըմ Թապպըն ակօղլունտէն թէճաւուզ է-
տիպ՝ քիչիւք նա պէօյիւք նէսնէկ էտէմէմ։ Ալ է 19
չիտի քէրէմ էտիպ՝ պու կէճէ սիզ տահի պու-
րատա գալըն, քի պիլէյիմ, Թապպ պանա տա-
Հա նէ սեզլեր։ Ալ է կէճէ Էլլահ Պալասա՛մա 20

կՁլիպ՝ օնա տէտի. Ի չՀեր օ տատմիէր սէնի չաղըր-
մաղա կէլըրլէրսէ, գալգ օնլարըլա կիմ. վէ լաքին
սանա նէգի սէզլէրսէմ, օնու էլլէյսէն:
21 Ա է Պալաա՛մ սապահտան գալգըպ՝ վէ է-
շէյինի սէմէրլէյիպ՝ Ա՛նապ պէլլէրինին պիլէ-
22 սինձէ կիմտի: Ա է օնուն կիմտիյի իչուն՝ Ա՛է-
լահՀըն էօրքէսի դուՀուշտու, վէ Ի՛սպպըն մէլէյի
եօլուն իւղէրինտէ տուրտը քի՝ օնա գարշը էնկէլ
օլա. վէ օ՝ էշէյինին իւղէրինէ պինմի՛շ իտի, վէ
23 Ձքի ուշաղը պիլէսինձէ իտի: Իմտի էշէք՝ Ի՛սպ-
պըն մէլէյինի եօլուն իւղէրինտէ էլինտէ չըփլագ
գըլըճ իլէ տուրտուղունու կէօրտիւքտէ, եօլտան
սափտը տա՝ Ձարըլայա կիրտի. վէ Պալաա՛մ էշէ-
24 նի եօլա տէօնտիւրմէք իչուն օնու տէօյտիւ: Ա է
Ի՛սպպըն մէլէյի պաղչաըրըն նայա եօլունտա տու-
րուրտու. պիր կանտան տիվար վէ օպիր կանտան
25 տիվար իտի: Ա է էշէք Ի՛սպպըն մէլէյինի
կէօրտիւքտէ՝ տիվարըն կանընա գըսըլըը, վէ
Պալաա՛մ՚ին այաղընը տիվարա գըստը. վէ օ՝ օ-
26 նու Ձէքրար տէօյտիւ: Ա է Ի՛սպպըն մէլէյի
իչէրի վարըպ՝ պիր տար նէրտէ տուրտու, քի օ-
27 րատա սաղա կա սօլա սափաճագ եօլ կՀղիտի: Ա է
էշէք Ի՛սպպըն մէլէյինի կէօրինճէ, Պալաա՛մ՚ին
ալԸնտա չէօքտիւ. վէ Պալաա՛մ՚ին էօրքէսի
28 դուՀուշուպ՝ էշէյէ տէյէնէքլէ վուրտու: Ա է
Ի՛սպպ՝ էշէյին ադգընը աչտը, վէ օ Պալաա՛մա
տէտի. Ա՛նա նէՀ էմտիմ քի՝ պէնի պու իւչ
29 քէրրէ տէօյտիւն: Ա է Պալաա՛մ էշէյէ տէտի.
Պէնի ղէվգէնտիյին իչուն. էլիմտէ գըլըճ օլսյտը՝
30 չիմտիյէտէք սէնի էսլտիւրիւրտիւմ: Իմտի է-
շէք՝ Պալաա՛մա տէտի. Պէն սէնին էշէյին տէօ-
յի՛լմիյիմ, քի սէնին օլալտան պէրու Ձա պու կիւ-
նէտէք իւղէրիմէ պինտին. սանա պէօյլէ էմ մէք

ա՛տեղիմ միյտի. վէ օ՝ Լ՛օգ տէտի։ Ընտէն 31
Լ՛ատպ Պալաա՛մին կէօղլէրինի աչտը. վէ Լ՛ատ-
պըն մէղէյինին՝ էլինտէ չըփլագ գըլըճ իլէ նօլուն
իւղէրինտէ տուրտուղունու կէօրիւնճէ, Հէման
տիւշիւպ՝ նիւվիւ գօյուն սէճտէ գըլտը։ Վ է 32
Լ՛ատպըն մէղէյի օնա տէտի։ Լ՛ի՞չին՝ պու իւչ քէր-
րէ՝ Հէյինի տէօյտիւն. իշլէ պէն սանա էնկէղ
օլմադա՛ չըդտըմ՝ զէրա նօլուն՝ Էօնիւմտէ նարա-
մա՛զ տըր։ Վ է Հէյէք պէնի կէօրմէ՛լէ, պու իւչ 33
քէրրէ Էօնիւմտէն սսփտը. էյէր Էօնիւմտէն սա՛փ-
մասա իտի, շիմտի սէնի էլպէթթէ Էօլուրբիւր ի-
տի՛, վէ օնու տիրլի գօրուտուտ։ Վ է Պալաա՛մ 34
Լ՛ատպըն մէղէյինէ տէտի. Կիտնա՛Հ Էթտի՛մ. զի-
րա պիլմէտիմ քի՝ նօլուտնա պանա գարշը՛ տու-
րան սէն խոն. իտի՛մ էյէր կէօղլէրինտէ քէօթթի
կէօրիւնիւրսէ, կէրի տէօնէ՛յիմ։ Վ է Լ՛ատպըն 35
մէղէյի Պալաա՛մա տէտի. Պու ատէմ՛լէրլէ կիթ,
անճագ սանա սէօյլէյէճէ՛յիմ՝ սէօղլիւ սէօյլէյէ-
սին. վէ Պալաա՛մ Պալագըն պէ՛յլէրլիլէ կիթ-
տի։

Վ է Պալագ Պալաա՛մին կէլտիյինի իշլէմտիք- 36
տէ, օնու գարշը լսմնաղա՝ սինօրուն ուճունտաքի
Ընօնուն սինօրունտա օլան Նապիլէրին պիր
շէհրինէ չըգտը։ Վ է Պալագ Պալաա՛մա տէ- 37
տի. Իէնի չաղըրմադա Թահգիդան կէօնտէ՛րմէ-
տիմի՞, իտի՛մ նի՞չին պանա կէլմէտին. Հագգան
սանա իքրամ՛ էթմէ՛յէ գատիր տէյի՛լմիյիմ։ Վ է 38
Պալաա՛մ Պալագա տէտի. Իշլէմ սանա կէլտի՛մ,
Եա շի՛մտի սանա Հիչ պիր նէյնէ սէօյլէմէ՛յէ գա-
տի՛րմիյիմ. Ընտէ՛Հ ադըդըմա նէ սէօզ գօրսա,
օնու սէօյլէյէճէ՛յիմ։ Ընտէն Պալաա՛մ Պա- 39
լագ իլէ կիթտի. վէ Կիրեաթ Հուսօթա՛կէլ-
տիլէր։ Վ է Պալագ սըղըր Հէմ գօյուն պօ- 40

զաղաւարով՝ Պալաա՛մ վէ պիլէսինճէ օլան պէյ-
լէրի՛ կէօնտէրտի։
41 *Ալ է սապահ օլունճա, Պալագ Պալաա՛մը ա-*
լըպ՝ օնու Պաա՛լըն թէփէ փուրխանէլէրինէ չը-
գարտը, վէ օրատան գաւմըն ուճունու կէօրտու։

ԳԼՐ՝ 23։

1 *Ալ է Պալաա՛մ Պալագա տէտի. Պանա պուրա-*
տա եէտի մէղպահ եափ. հէմ պանա պուրատա
2 *եէտի պուղա վէ եէտի գօչ հազըրլա։ Ալ է Պա-*
լագ Պալաա՛մըն տէտիյի կիպի էյլէտի. վէ Պա-
3 *լագ իլէ Պալաա՛մ հէր մէղպահտա պիրեր պու-*
ղա վէ պիրեր գօչ սունտուլար։ Ալ է Պալաա՛մ
Պալագա տէտի. Վ՚էնտի պիւթիւնեանմանընն
եանընտա տուր, վէ պէն կիտէյիմ, պէլքի Տ՚ապպ
գարշըմա բանթ կէլէ. վէ նէ՛քի պանա կէօսթէ-
րիրսէ, սանա տէյիվէրէյիմ. անտէն պիր նիւք-
4 *սէ՛ք մնհալէ չըգար։ Ալ է Ա՚լլահ Պալաա՛մա*
բանթ կէլտի. վէ օ՝ օնա տէտի. Ա՚էտի մէղպահը
հազը ըլատըմ, վէ հէր մէղպահտա պիրեր պու-
5 *ղա վէ պիրեր գօչ սունտուս։ Ալ է Տ՚ապպ*
Պալաա՛մըն աղզընա սէօզ գօյուպ՝ տէտի. Պա-
6 *լագա տէօն, վէ պէօյլէ սէօյլէ։ Յամի օնա տէօն-*
տիւ. վէ իշթէ օ՝ պիւթիւնեանմասընն եանընտ-
աա տուրուրտու, կէ րէ՛ք օ՝ կէրէ՛ք Ա՚ռապէն
7 *ճիւմլէ պէյլէրի։ Ալ է քէնտի մէս՚էլինի պաշ-*
լայըպ՝ տէտի. Ա՚օսպ փուտիշահը Պալագ՝ կէլ
պանա յա՛գօպա լա՛նէթ օգու, կէլ Խարաէլ օ-
զուլարընա պէտ տուա էթ փէյղէմբէր, պէնի Ա՚-
րամտան՝ կիւնտօղու տաղլարընտան կէթիրտի։
8 *Ա՚լլահըն լա՛նէթ էթմէտիյինէ նի՛ճէ լա՛նէթ օ-*
գու յայըրմ, Տ՚ապպըն պէտ տուա էթմէտիյինէ՝
9 *նի՛ճէ պէտ տուա էտէյիմ. Ո՚իրա օնու տաղ-*

լար պաշընտան կէօրտիւմ , վէ օնա թէփէլէր-
տէն պագարըմ . իշթէ պու գաւմ պաշգածա սա-
քին օլուպ՝ գաիփէլէրիվէ սայըլմայաճագ : Այա՛- 10
գօպուն թօզունու քի՞մ սայա պէրիր , վէ Ասրա-
էլին րուպա՛ունու քի՞մ հիսապ էտէպիվիր . ճա-
նըմ սատըգլարըն էօլիմի՛ւիվէ էօլէ , վէ սօնում՝
օնուն սօնու կիպի օլա : Ա՛է Պալագ Պալա- 11
ա՛մա տէտի . Պանա՛նէ էլլէհին . պէն սէնի՛ տիշ-
մէնլէրըմէ լա՛նէթի օգուսմաղա ալտըմ , վէ իշթէ
սէն խայըր տուա՛ օգուտուն : Ա՛է օ՝ ճէվապ վէ- 12
րիպ տէտի . Ասպպ ազդըմա նէ գօրսա , օնու սէջ-
լէմէյէ տիգգաթ էթմէլի տէյի՛լմիյիմ :
Ա՛է Էննէ Պալագ օնա տէտի . Ա՛էրէմ էլլէ՛ 13
պէնիմի՛լէ զայըրի մահալէ կէ՛լ , քի օնու օրատան
կէօրէսմին , ծնլարըն եանընըզ պիր ուճունու կէօ-
րէսմին , վէ հէփիսինի կէօրմէյէսմին . վէ օրատան
պէնիմ իչի՛ւն օնա լա՛նէթի օգու : Ա՛է օնու՝ 14
Աօֆիմ թարլասընտա փխազանըն թէփէսինէ
կէօթիւրտու . վէ նէտի մէզպահ եաիբպ՝ հէր պի-
րինտէ պիրեր պուզա վէ պիրեր գօչ սունտու :
Ա՛է Պալագա տէտի . Ա՛էն պուրատա քէնտի 15
պի՛թիւնեանմանըն եանընտա տուր . վէ պէն օ-
րատա Ասպպը գարշը լսայըմ : Ա՛է Ասպպ Պա- 16
լաա՛մա բանթի կէլտի . վէ ազդընա սէօզ գօյուպ
տէտի . Պալագա տէօնիւպ՝ պէօյլէ սէօյլէ : Ա՛է 17
օ՝ օնա կէլտիքտէ , իշթէ օ՝ պի՛թիւնեանմասընըն
եանընտա տուրտուրտու , վէ Ա՛նապըն պէյլէրի
պիլէսինէճէ իտի . իմոի Պալագ օնա տէտի . Ասպպ
նէ՞ սէօյլէտի : Ա՛է օ՝ քէնտի մէ՛նլինի պաշ- 18
լայըպ տէտի . Կա՛յլդ եա՞ Պալագ՝ վէ իշթէ . էյ
Ա՛իֆֆօր օղլու՝ պէնի տինկլէ : Ա՛լլահ՝ ատէմ 19
տէյի՛լ քի՝ եալա՛ն սէօյլէյէ , նէտէ ատէմ օղլու՝
քի փիշման օլա , օ տէտի , վէ իզրա էթմէյէճէ՛ք-

մի, եահօստ օ սէօյլէտի, վէ նէրինէ կէթիրմէյէ-
20 ձէք մի։ Իշլէ միւպարէքլէմէյէ էմր ալտըմ. հէմ
21 օ միւպարէքլէտի, վէ պէն տէօնտէրմէմ։ Յա-
գօպտա թաւգսիրսեն կէօրմէտի, նէտո Իսրաէլտէ
եարամազլըգ կէօրտիւ, քէնտիննին Իապպ Ա-
լահը՝ օնուն իլէտիր. վէ օնլարըն սրասընտա փա-
22 տիշահ ալգընը վար։ Ընդերը Ա՛ընըրտան չը-
գարան՝ Ալահ՛տըր. օնուն՝ քէրկէտէն կիպի գուվ-
23 վէթի վար։ Ո՛վքրա Յա՛գօպա պէյղամպըլըք
օլմազ. վէ Իսրաէլէ սիհր օլմազ. հէման պու
վագթ հագգընտա՝ Յա՛գօպ վէ Իսրաէլ իչիւն՝
24 Ալահ նէլէ՛ր էյլէտի տէնիլէ։ Իշլէ պու գաւմ
տիշի արալան կիպի գալգաճագ, վէ արալա՛ն եամ-
բուտու կիպի եիւճէլէնէճէք տիր. ամ նէմէյին-
ճէ՝ վէ էօլտիւրիւմիշլէր գանը իչմէյինճէյէտէք
25 եաթմայաճաք։ Ա՛յ Պալաղ Պալաա՛մա տէտի.
Ո՛նա լա՛նէթ օգուտմազ իսէն, պարի օնա պէրէ-
26 քէթ տախի օգուտմա։ Ա՛յ Պալաա՛մ ճէվապ
վէրիպ՝ Պալաղա տէտի. Յա՛նա սէօյլէյիպ տէ՛-
մէտիմ մի քի՝ Իապպ պանա հէր նէքի տէրսէ
օնու էտէճէյիմ։
27 Ա՛յ Պալաղ Պալաա՛մա տէտի. Վ՛էրէյմ էյ-
լէ՝ կէլ սէնի պիր զայըթ մահալէ կէօթիւրէյիմ.
պէլքի Ա՛լահըն րիզասը օլա տա՝ օրատան պէնիմ
28 իչիւն օնա լա՛նէթ օգուլսասըն։ Ա՛յ Պալաղ
Պալաա՛մը՝ Իսրահիմնա տօղրու պագան Չէօ՛րուն
29 թէփէսինէ կէօթիւրտիւ։ Ա՛յ Պալաա՛մ Պա-
լաղա տէտի. Պուրատա պանա եէտի մէզպահ
եաի, հէմ պանա պուրատա եէտի պուղա վէ նէ-
30 տի գօչ Հաղըրլա։ Իմմի Պալաղ՝ Պալաա՛մըն
տէտիյի կիպի էտիպ՝ հէր պիր մէզպահէ պիրէր
պուղա վէ պիրէր գօչ սունտու։

ՊԱՀ. 24։

Յամի Պալաամ՝ Յարաէլի միապարէքէմէսի 1
Յապպէն նազարբնտա խօշ օլտուղունու կէօր-
միւքտէ, օպիր քէրրէկէր կիպի սիհրլէր արամա-
զա կէթմէտի. լաքին նիւղիւնիւ չէօլէ տօղրում-
տու։ Ալ Պալաամ կէօզլէրինի գալդըրըպ՝ 2
Յարաէլի սրպդլարընճա գօնմուշ իքէն կէօրտիւք-
մէ, օնուն իւզէրինէ Ալլահըն րուհու կէլմի. Ալ 3
ճօ՛էլինի պաշլայրպ տէտի. Պէօր օղլու Պալա-
ա՛մըն քէլմի՝ վէ կէօզլի՛ աչըգ ատէմին քէլմի,
Ալլահըն սէօզլէրինի իշիտէն՝ վէ Ա՛ւմիճէյ գա- 4
տիրին իշհամընը կէօրէն՝ վէ տիւշմիւշ իքէն
կէօզլէրի աչը՛գ օլանըն քէլմի պո՛պո՛ւ. Ա՛յ 5
Յա՛գօպ չատրըլարըն՝ վէ Ա՛յ Յարաէլ չէրկէլէ-
րին նէ՛ կիւզէլտիր. Ալէլէր կիպի նէյլըտրըլար. 6
ըղմագլար նանընտա օլան պաղչէլէր կիպի, Յապ-
պէն տիքտիյի ի՛տ աղաճլարը՝ վէ սուլարն քէնա-
րընտա չամ աղաճլարը կիպի տիր։ Ընուն 7
գօվմլարընտան սու տէօքիւլէ, վէ թօխտումու չօգ
սուլարտա օլա. Հէմ փատիշահը՝ Ա՛գաղտան զիյ-
ատէ նիւճէլէնէ, վէ փատիշահլըղը նիւքսէքլէ-
նէ։ Ընու Ալլահըտան չըգարան Ա՛լայհտը. օ- 8
նուն՝ քէրկէտէն կիպի գուվվէթի վար. օնա
տիւշմէն օլան դաիճէլէրի թէլէճ էտիպ՝ օնլա-
րըն քէմիքլէրինի գըրըճագ, Հէմ օնլարը քէնտի-
լէրին օգլարըլա սաիլայճագ։ Ա՛րսլա՛ն 9
նամըտաս կիպի չէօքտիւ նաթտը, վէ տիշի
արսլա՛ն կիպի օնու քիմ ույանտըրըր. սէնի մի-
պարէքլէյէնլէր միապարէք օլուրլար, վէ սէնի
լա՛նէթլէյէնլէր մէլո՛ւն օլուրլար։ Յամի Պալա- 10
գրն էօրքէսի Պալաամըն իւզէրինէ գուճուշ
իտի, վէ էլլէրինի չարփտը, Հէմ Պալագ Պալա-

ա՛մա տէտի. Պէն սէնի՝ տիւշմէնլէրիմէ լա՛նէթ
օգուսմադա չաղըրտըմ. վէ իշթէ սէն շիմտի իւշ
11 քէրրէ ծնըպա խայըր տուսա՛ օգուտուն: Յամո՛ն Հա-
լա քէնտի մահալինէ գաշ. սանա վահիր իքրահիմ
էտէյիմ՝ տէտիմ՝, ամմա Յապպ իշթէ սէնի իք-
բամտան մահրում էթտի:
12 Վ է Պալաամ՝ Պալագա տէտի. Պանա կէօն-
տէրտիյին էլչիլէրինէ տախի սէօյլէյիպ տէ՛մէ-
13 տիմիքի, Պալագ պանա էյէր էվլինին տօղուսու
կիւմիշ վէ ալթուն վէրսէյտէ՝ Յապպըն էմրին-
տէն կէչէմէմ՝, քի կէօնլիւմտէն խայր նա շէյը
նէպանէ էտէյիմ՝. Յապպ նէ՛քի տէրսէ՝, օնու սէօյ-
14 լէյէճէյիմ՝: Վ է Հալա իշթէ պէն գավմըմա
կիտէրիմ՝. կէլ՝, պու գավմըն՝ սէնին գավմընա սօն
կիւնլէրտէ նէ էյլէյէճէյինի սանա պիլտիրէյիմ՝:
15 Յնտէն քէնտի մէս՝էլինի պաշլայըպ տէտի՝. Պէօ՛ր
օղլու Պալաամ՝ըն քէլտի՝ վէ կէօզլու աչըգ ա-
16 տէմին քէլտի՝, Յլլահ՝ըն սէօզլէրինի իշիտէն՝
վէ Ա՛սաա լանըն ի՛լմինի պիլէն՝ վէ Շիւմիլէյէ գա-
տէրին իլհամընը կէօրէն՝ վէ տիւշմիւշ իքէն
17 կէօզլէրի աչըգ օլանըն քէլտի պո՛-պո՛ը. Ա-
նու կէօրէճէյիմ՝ ամմա շիմտի տէյիլ, օնու սէյը
էտէճէյիմ՝ ամմա եագընտան տէյիլ. Յա՛գօպ-
տան պիր երլտրզ զուհը էտէճէք, վէ Իսրաէլ-
տէն հէօքիւմէթ ա՛սասը գալգաճագ, վէ Մոա-
պը՝ քէնարլարընը վուրաճագ, հէմ՛ճիւմլէ Շ էթ
18 օղուլլարընը հէլակ էտէճէք տիր: Վ է Յա՛օմ՝
զա՛պդ օլունաճագ, Սէ՛իր տախի տիւշմէնլէրինտէն
զա՛պդ օլունաճագ. ամմա Իսրաէլ գուվվէթի պու-
19 լաճագ. Վ է Յա՛գօպտան չըգա՛ն հէօքիւմէթ
սիւրէճէք, վէ շէհրտէն գալանը հէլակ էտէճէք-
20 տիր: Յնտէն օ՛՝ Յ՛մալէգէ պագտը. վէ մէս՛էլինի
պաշլայըպ տէտի. Յ՛մալէգ դաւիճէլէրին պաշը

տըը . ամմա ենձամընտա էպէտէն հէլաք օլաճագ ։
Ա է Վէյնկէյ պագտը , վէ մէս՛էլինի պաշլայըպ 21
տէտի . Աէրչի սաբին օլտուղուն նէր սապ տըը . վէ
նուվանը գայատա գուրմուշտուն . Ա տաբին Վէյնի 22
խարաթ օլուճաճագ , թամաքիմ Ա՛շուր սէնի էսիր
էտէ ։ Ա՛նտէն՝ մէս՛էլինի պաշլայըպ տէտի . Ա՛Հ , 23
Ա՛լլահըն պուննարը իձրա էթմէսինէ՝ քի՛մ սաղ
գալըը ։ Ա է պաճի՛ Աբրահիմ նալըսընտան կէ- 24
միլը կէլէպ Ա՛շուրա ձէվը՝ վէ Ա՛պէրէ ձէփա է-
տէձէքլէր , վէ օ տաճի էպէտէն հէլաք օլաճագ
տըը ։ Ա՛նտէն Պաղտա՛տ գալգըպ կիթտի , վէ 25
քէնտի մահալինէ տէօնտիւ . վէ Պաղտագ տաճի
քէնտի նօլունա կիթտի ։

ՊԵՐ՝ 25։

Ա է Խարաէլ Ը իդդիմտէ սաբին օլտուս , վէ 1
գաձմ՛ Ա՝նապ գըղլարը իլէ զէնա էթմէկէ պաշլա-
տը ։ Ա է ծնլար գավմը քէնտիլէրին ալտհլա- 2
րընդն գուրպանըարընա տա՛վէթ էթտիլէր . վէ
պավմ նէյիպ՝ ծնլարըն ալտհլարընա սէձտէ
գըտըղլար ։ Ա է Խարաէլ Պաա՛ղ Իէօ՛բա իլհաձ 3
օլտուս . իմտի Ա՝ապպն զաղապը Խարաէլ իւզէ-
րինէ գուրթուշտուս ։ Ա է Ա՝ապպ Ա՝նէյէ տէտի . 4
Ն՛իւմի՛լ գավմի՛ն սէրվէրլէրինի ալտպ՝ ծնլարը
Ա՝ապպա՝ կիւնէշէ գարշը ա՛ս , քի Ա՝ապպն զաղա-
պընդն գուրթուշմասը Խարաէլտէն տէծտիւրիլէ ։
Ա է Ա՝նաս Խարաէլդն Հաքիմլէրինէ տէտի . Ա՛էհ 5
պէրինիդ՝ քէնտի աստմլէրինի՛ Պաա՛ղ Իէօ՛բա
իլհաձ օլանլարը՝ էօլտիւրիւն ։
Ա է իշմէ Խարաէլ օղուլլարընտան պէրի կէ- 6
լիպ՝ քէնտի գարընտաշլարընա՝ Ա՝նէնին կէօղլէ-
րի էծնիւնտէ վէ Խարաէլ օղուլլարընդն ճիւմլէ
ձէմաա՛թը կէօղլէրի էծնիւնտէ պէրի Ա՝խտանըը

գարը կէթիրտի· օնլար իսկ ձէմմաՙթի չտարըր-
7 նըն գափուտունտա աղլայօր իտի: Ասոի քիա-
հին Ա՛հարօն օղու Էլիազարըն օղու Փինէհաս
կէօրիւնճէ, ձէմմաՙթըն արասընտան գալգըպ՝
8 էլինէ պիր խիլճ ալտը· Ա՛ն Ասաէլի ատէ-
մին արտընճա չտարըա կիրիպ իբիսինի պիլէ՝ Ա-
սաէլնի վէ գարըյը՝ գարնընտան սոփլատը·
վէ գառ՛ուն Ասաէլ օղուլարընտան տէփ՝ օլտու:
9 Ա՛ն գառ՛ունտան էօլինլէր՝ կիրմի տէօրթ պին ա-
10 տէմ իտի: Ա՛ն Ասպտ Ա՛օսէյ սէօյլէյիպ տէ-
11 տի· Ա՛խահին Ա՛հարօն օղու Էլիազարըն օղ-
լու Փինէհաս՝ պէնիմ զաղապըմը Ասաէլ օ-
ղուլարընտան տէօնտիւրտիւ· չիւն օ՛ օնլարըն ա-
րասընտա պէնիմ զայրէթիմի չէքտի· վէ պէն
զայրէթիմնէ՝ Ասաէլ օղուլարընը թէկէփ էթ-
12 մէտիմ: Պունուն իչիւն տէքտի· Էշմէ պէն օ-
13 նա սէլամէթ ա՛հտըմը վէրիրիմ· Ա՛ն էնա՝
հէմ օնտան սօնկրա օնուն զիւրրիյէթինէ էպէ-
տի քնահինլիք ա՛հտը օլա· չիւնքի Ա՛լլահընըն
զայրէթինի չէքտի, վէ Ասաէլ օղուլարընա քէ-
14 ֆարէթ էյլէտի: Ա՛ն Ա՛իտհանը գարը իլէ վու-
րուլան Ասաէլի քիմնէնին ատը՝ Հ՛իմՙնուէլ-
տան պիր օճագզատէ պէյ՝ Ա՛ալու օղու Օ՛խրի
15 իտի: Ա՛ն վուրուլան Ա՛իտհանը գարընըն ա-
տը՝ Ա՛իտհանտէ օճագզատէ գապիլէ սէրվէրի օ-
լան Ա՛ուրան գընը Ասազպի իտի:
16 Ա՛նտէն Ասպտ Ա՛օսէյ սէօյլէյիպ տէտի·
17 Ա՛իտհանըլարա ա՛տտվէթի էտին, վէ օնլարը վու-
18 րուն: Օ՛ իրա օնլար՝ Ա՛էօ՛րուն մասլահաթընտա
սիզէ թէրթիպ էթտիքլէրի հիլէլէրինէ՛ վէ դա-
ռ՛ուն կիւնիւնտէ Ա՛էօ՛րուն մասլահաթըլրա վու-
րուլան գընգարընտաշլարը Ա՛իտհանը պէյճի
գընը Ասազպինին մասլահաթըլրա՝ սիզէ ա՛տտա-
վէթի էթտիքլէր:

ՊԱՐ. 26։

Ա Եւ դառնայան սօնկրա՝ Յապպ Աօսէյէ վէ 1
քնահին Ըհարօնաուն օղլու Իչէա՛զարա սէօյլէյիպ
աէտի. Ա՛իւմլէ Խարաէլ օղուլլարը ճէմաա՛թը- 2
նըն՝ Խիւրմի եաշընտան եօգարը՛ պապալարը էվ-
լէրինճէ՝ Խարաէլտէ ճէնկէ հէվի չըգա պիլէնին
եէքիւնիւնիւ ալըն։ Խմոի Աօսէ իլէ Իչէա՛- 3
զար՝ Աօսապ սահրալարընտա՝ Իէրիհօ Իօրտա-
նըն եանընտա՝ օնլարա սէօյլէյիպ տէտիլէր. Ի- 4
յիւրմի եաշընտան եօգարըսընը՝ Յապպըն Աօսէ-
նէ վէ Աընսը տէյյարընտան չըգան Խարաէլ օ-
ղուլլարընա պոյյուրտուղու կիպի՝ ատ՛յըն։

Խարաէլին իլէ տօղուշու Յուպէն. Յուպէնին 5
օղուլլարը, Հանօխտան՝ Հանօխլըլարըն գապի-
լէսի, Փալլուտան՝ Փալլույիլէրին գապիլէսի,
Հէսրօնտան՝ Հէսրօնլուլարըն գապիլէսի, 6
Քարմիտէն՝ Քարմիլիլէրին գապիլէսի օղուս։
Յուպէնլիլէրին գապիլէլէրի պուն՛լարարը. վէ 7
օնլարըն եօգլանանլարը՝ գըրգ իւշ պին եէտի
եիւզ օթուզ քիշի իտի։ Ա Է Փալլուտան օ- 8
ղուլլարը՝ Իչխակ իտի։ Ա Է Իչխապըն օղուլ- 9
լարը՝ Ույմունէլ վէ Տաթան վէ Ափիրամ իտի.
Խապպա գարշը պաշ գալտըրտըգլարընտա՝ Կո-
րահըն ճէմի՛յէթինտէ Աօսէյէ գարշը վէ Հա-
րօնա գարշը պաշ գալտըրան ճէմաա՛թըն մէշ-
հուրլէրի Տաթան վէ Ափիրամ պունչարարը.
Կի եէր ազգընը աչըպ՝ օնլարը վէ Կօրահը 10
եումաու, օլ ճէմի՛յէթ էօսիւյիւ զէման, վէ ա-
թէշ էքի եիւզ էլլի քիմսէյի թէվէք էթմէյի
զէման, վէ խրէմի օլտուլար։ Հմմա Կօրահըն 11
օղուլլարը էօլմէտիլէր։

Շ Իմ՝ օն օղուլլարը՝ գապիլէլէրինճէ. Ույմունէլ 12

տէն՝ Լեմուէլիլերին գապիլէսի, Լամինտէն՝
Լամինելիլերին գապիլէսի, Լախինտէն՝ Լախին-
13 լելերին գապիլէսի, Օհրահտան՝ Օհրահլը-
լարըն գապիլէսի, Հաուլտան՝ Հաուլտլարըն
14 գապիլէսի օլտու։ Հիմ՝ օնլուլարըն գապիլէլէ-
րի պունլարտըր. էյիրմի էքի պին էքի եիւզ քի-
չի՛ իտի։
15 Այտա օղուլլարը՝ գապիլէլէրինճէ. Էֆօնտան՝
Էֆօնելուլարըն գապիլէսի, Ըակիտէն՝ Ըակիլի-
լէրին գապիլէսի, Հունիտէն՝ Հունիլելերին
16 գապիլէսի, Օզնիտէն՝ Օզնիլելերին գապիլէ-
17 սի, Ընրիտէն՝ Ընրիլելերին գապիլէսի, Ընօտա-
տան՝ Ընօտլըլարըն գապիլէսի, Ընէլիտէն Ընէ-
18 լելերին գապիլէսի օլտու։ Այտա օղուլլարընըն
գապիլէլերի պունլար տըր. եօգլանմալարը իւզէ՝
գըրգ պին պէշ եիւզ քիշի իտի։
19 Ընհուտա օղուլլարը Ընր վէ Օնան իտի.
ամմա Ընր վէ Օնան Ընանատան տիյարընտա
20 եօլտաելէր։ Ինտի Ընհուտա օղուլլարը՝ գապի-
լէլերինճէ. Հէլատան՝ Հէլալըլարըն գապիլէ-
սի, Ցէրեստէն՝ Ցէրեսելիլերին գապիլէսի, Օշա-
րահտան՝ Օշարահլըլարըն գապիլէսի օլտու։
21 Ել է Ցէրեսին օղուլլարը. Ըէսրօնտան՝ Ըէսրօն-
լըլարըն գապիլէսի, Ըամուլտան՝ Ըամուլըլա-
22 րըն գապիլէսի օլտու։ Ընհուտա գապիլէլերի
պունլար տըր. եօգլանմալարը իւզէ՝ եէթմիշ
ալթը պին պէշ եիւզ քիշի իտի։
23 Իսսախար օղուլլարը՝ գապիլէլէրինճէ. Թօ-
լատան՝ Թօլալըլարըն գապիլէսի, Փուատան՝
24 Փուալըլարըն գապիլէսի, Ընաշուպտան՝ Ընա-
շուպելուլարըն գապիլէսի, Հ իմրօնտան՝ Հ իմ-
25 րօնլըլարըն գապիլէսի օլտու։ Իսսախարըն
գապիլէլերի պունլար տըր. եօգլանմալարը իւզ-
էյ՝ ալթմըշ եէօրթ պին իւչ եիւզ քիշի իտի։

Օֆպուլօն օղուլլարը՝ գապիլէլերինճէ· Ա֊26
բէտաէն՝ Աերէտալիլէրին գապիլէսի, Աչօնտան՝ Ա֊
լօնլըլարըն գապիլէսի, Ահէնէլտէն՝ Ահէնէլ֊
լիլէրին գապիլէսի օլտու: Օֆպուլօն օղուլլա֊27
րը պունլար տըր, եօգլանմալարը իւզրէ՝ ալթմըշ
պին պէշ նիւզ քիշի իտի:

Ասօսէֆ օղուլլարը գապիլէլերինճէ՝ Անասսէ 28
վէ Աֆրաիմ իտի: Անասսէ օղուլլարը· Ան֊29
խիրտէն՝ Անախիրլիլէրին գապիլէսի օլտու, վէ
Անախիր Աիլէատը տօղուրտու, վէ Աիլէատա֊
տան՝ Աիլէատլըլարըն գապիլէսի օլտու: Աիլէ֊30
ատըն օղուլլարը պունլար տըր, Ահէզէրտէն՝
Ահէզէրլիլէրին գապիլէսի, Հէլէգտէն՝ Հէլէգ֊
լիլէրին գապիլէսի, Ա է Ասրիէլտէն՝ Ասրիէլ֊31
լիլէրին գապիլէսի, վէ Շէխէմտէն՝ Շէխէմլի֊
լէրին գապիլէսի, Ա է Շ էմիտատէն՝ Շ էմի֊32
տատլըլարըն գապիլէսի, վէ Հէֆէրտէն՝ Հէֆեր֊
լիլէրին գապիլէսի օլտու: Ա է Հէֆեր օղու֊33
Աէլօֆհատըն օղուլլարը օլմատը, իւլա օնա գըզլար
օլտու, վէ Աէլօֆհատ գըզլարընն ատլարը՝ Ան֊
լա վէ Նօա՝ Հօգլա՝ Աիլքա վէ Թիրսա իտի:
Անասսէ գապիլէլերի պունլար տըր, վէ եօգլա֊34
նանլարը՝ էլի իքի պին եէտի նիւզ քիշի իտի:

Աֆրաիմ օղուլլարը գապիլէլերինճէ՝ պուն֊35
լար տըր, Շ ութէլհահտան՝ Շ ութէլհահլըլարըն
գապիլէսի, Պէհէրտէն՝ Պէհէրլիլէրին գապիլէ֊
սի, Թահանտան՝ Թահանլըլարըն գապիլէսի օլ֊
տու: Ա է Շ ութէլհահըն օղուլլարը պունլար 36
տըր· Էրանտան՝ Էրանլըլարըն գապիլէսի օլտու:
Աֆրաիմ օղուլլարընն գապիլէլերի պունլար 37
տըր, եօգլանմալարը իւզրէ՝ օթուզ իքի պին պէշ
եիւզ քիշի իտի: Ասօսֆին օղուլլարը գապիլէլե֊
րինճէ պունլար տըր:

38 Պենիամին օղուլլարը՝ գապիլէլէրինճէ . Պէլա-
տան՝ Պէլա՛լլարըն գապիլէսի , Աշպէլտէն՝ Աշ-
պէլիլէրին գապիլէսի , Ահիրամտան՝ Ահիրամլը-
39 լարըն գապիլէսի , Շուփամտան՝ Շուփամլը-
լարըն գապիլէսի , Հուփամտան՝ Հուփամլըլա-
40 րըն գապիլէսի օլտու : Ա Է Պէլա՛նըն օղուլլարը
Արտա վէ Կաա՛ման օլուպ՝ Արտըպան Արտալը-
լարըն գապիլէսի , Կաա՛մանտան՝ Կաա՛մանլըլա-
41 րըն գապիլէսի օլտու : Պենիամին օղուլլարը
գապիլէլէրինճէ պունլար տըր . վէ եօգլանանլարը՝
գըրգ պէշ պին ալթընիւղ քիշի իտի :
42 Տան օղուլլարը գապիլէլէրինճէ պունլար տըր .
Շուհամտան՝ Շուհամլըլարըն գապիլէսի օլտու .
Տան գապիլէլէրի՝ գապիլէլէրինճէ պունլար տըր :
43 Շուհամլըլարըն ճիւմլէ գապիլէլէրի եօգլանմա-
լարը իւզրէ՝ ալթմըշ եէօրլի պին եէօրլի եիւզ
քիշի իտի :
44 Ահէր օղուլլարը՝ գապիլէլէրինճէ . Ախիճատան՝
Ախիճալըլարըն գապիլէսի , Ախիվտէն՝ Ախիվի-
լիլէրին գապիլէսի , Պէրիատան՝ Պէրիալըլարըն
45 գապիլէսի , Պէրիա՝ օղուլլարընտան՝ Հէպէրտէն՝
Հէպէրլիլէրին գապիլէսի , Մալքիէլտէն՝ Մալ-
46 քիէլիլէրին գապիլէսի օլտու : Ա Է Ահէր գը-
47 զընըն ատը Սարահ իտի : Ահէր օղուլլարը գա-
պիլէլէրինճէ պունլար տըր . եօգլանմալարը իւզ-
րէ՝ եէլի իւչ պին եէօրլի եիւզ քիշի իտի :
48 Նաֆթալի օղուլլարը՝ գապիլէլէրինճէ . Նահ-
սեէլտէն՝ Նահսէէլլիլէրին գապիլէսի , Կունի-
49 տէն՝ Կունիլիլէրին գապիլէսի , Հէսէրտէն՝ Հէ-
սէրլիլէրին գապիլէսի , Ի Իլլեմտէն՝ Ի Իլլեմլի-
50 լէրին գապիլէսի օլտու : Նաֆթալի գապիլէլէ-
րի՝ գապիլէլէրինճէ պունլար տըր . վէ եօգլանան-
լարը՝ գըրգ պէշ պին եէօրլի եիւզ քիշի իտի :

Խարակէ օղուլարընէն հօգլանանլարը պունլար 51
տըր· ալթը նիւզ պիր պին նէտի նիւզ օթուզ
քիշի իտի։

Ա՛ֆ Խապպ Ա՛օսէյֆ սէօյլէյիպ տէտի· Ո՛ 52
ախչայ՝ միւլք իշիւն ատլար սայրսը իւլտէ՝ պուն-
լարա թագսիմ օլունա։ Ջօգլուգ օլանընէն՝ միւլ- 54
քիւնիւ չօգ վէրէսիղ, վէ ազլըգ օլանընէն՝ միւլքիւ-
նիւ ազ վէրէսիղ· հէրքէսէ՝ միւլքիւ քէնտի հօգ-
լանանլարընա կէօրէ վէրիլէ։ Ա՛պրին նէր գու- 55
րա իլէ թագսիմ օլունուգ՝ պապալարը սրպզլա-
րընէն ատլարընէն Թէմիղ էտէլէր։ Ջօգլուգ 56
իլէ ազլըգ արասընտա՝ միւլքիւ գուրա իլէ թագ-
սիմ օլունա։

Ա՛ֆ Ա՛իլիլէրին՝ գապիլէլէրինէ՝ հօգլանան- 57
լարը պունլար տըր· Ա՛կրշէհիրտան՝ Ա՛կրշէհիրլըլարընէն
գապիլէսի, Ա՛ահաթիտան՝ Ա՛ահաթլըլարընէն գա-
պիլէսի, Ա՛էրաբիստէն՝ Ա՛էրաբիլիլէրին գապիլէ-
սի օլտու։ Ա՛էվլիլէրին գապիլէլէրի պունլար 58
տըր· Ա՛իսնիլիլէրին գապիլէսի՝ Ա՛էպրօնլուլա-
րընէն գապիլէսի՝ Ա՛անէլիլէրին գապիլէսի՝ Ա՛ու-
շիլիլէրին գապիլէսի՝ ևՏ Կօրահլըլարընէն գապի-
լէսի։ Ա՛մմի Կ՛ահահէ Ա՛մրանէ տօղուրտու։
Ա՛ֆ Ա՛մրանին գարրսընընէն ատը՝ Ա՛էվի գըզը Կօ- 59
խէպէտ իտի, քի օ՝ Ա՛էվլէ Ա՛ընըրտա տօղմա-
շուտու, վէ օ՝ Ա՛մրանա Ա՛հարօնու վէ Ա՛նէհլի վէ
օնլարընէն գըզդարընտաշլարը Ա՛իրևանէ տօղուր-
տու։ Ա՛ֆ Ա՛հարօնա Կ՛ատապ վէ Ա՛պիհու՝ Կ՛- 60
լէազար վէ Կ՛Թամմար տօղտու։ Ա՛մմա Կ՛ատապ 61
իլէ Ա՛պիհու՝ Կ՛ապպարն հուզուրունտա նատ ա-
Թէշ սունտուգլարընտա էօլտիլէր։ Կ՛մմի պուն- 62
լարըն հօգլանանլարը՝ ճիւմլէսի էրքէք օլարագ
պիր այլըգ չօճուգտան հօգարը՝ էյերմի իւչ պին
քիշի իտի· գէրա՝ ընըտա Կ՛իրահէլ օղուլարընէն

արասբնտա միւք վերիվէտիի իչիւն՝ Խրաէլ
օղուլլարընըն արասբնտա լօգլանմատըլար։
63 Անադ սահրաարընտա Երիհօ Լօրտանըն
Եանընտա՝ Խրաէլ օղուլլարընը Լօգլայան Ո-
սէնին վէ քահինի Լէւի՛զարըն Լօգլանանլարը
64 պունլարտըր։ Ա է օնլարը՛ն արասբնտա՝ Անա
իւէ Ըհարօնուն Անինա չէօլիւնտէ Լօգլատըգլա-
րը Խրաէլ օղուլլարընըն Լօգլանմըշլարընտան՝
65 Հիչ պիր քիմսէ նէօղուտաւ։ Օ Լիրա Լապ օն-
լարըն Հադգընտա՝ Լչկեթէ չէօլսէ Լօլէձէք-
լէր տէմիշ իտի. վէ օնլարտան՝ Լէֆունէնէ օղու-
Գալէպոէն վէ Լուն օղու Լօշուատան զայրի՝
Հիչ քիմսէ գալմատը։

ՊԸՐ՝ 27։

1 Ա է Լօսէֆ օղու Անասսէ գապիլէլէրինտէն՝
Անասսէ օղու Անխիր օղու Ակէա՛տ օղու Հէ-
ֆէր օղու Ա էլօֆհատըն գըզլարը եագըշտրլար.
վէ գըզլարըն ատլարը պունլա՛ր տըր. Անհլա՝
2 Նօա՛ վէ Հօգլա վէ Ակիքա վէ Թիրսա։ Խամի
օնլար՝ Անսէնին վէ քահինի Լէւի՛զարըն վէ
պէյլէրին վէ ճիւմլէ ճէմաա՛թըն էօնիւնտէ՝ ճէ-
մաա՛թ չատըրըն գափուսունտա տուրուպ տէ-
3 տիլէր. Պապամըզ չէօլսէ էօլտիւ. վէ օ՝ Լապ-
պա գարշը ճէմ՛ օլան ճէմի՛յէթին արասբնտա՝
Լօրահըն ճէմի՛յէթի իլէ տէյիլ իտի. լաքին օ՝
քէնտի կիւնահընտա էօլտիւ, վէ օղուլլարը ե՛ն-
4 ղուտաւ։ Ա՛ի՞չիւն պապամըզըն ատը՝ օղուլ օլ-
մատըգը իչիւն՝ գապիլէսինին արասբնտան մահվ
օլունա. պիզէ՝ պապամըզըն գարընտաշլարը արա-
5 սբնտա միւք վէր։ Խամի Անսէ՝ օնլարըն ատ՛-
վասընը Լապպըն հուզուրունա ա՛րզ էյլէտի։
6 Ա է Լապպ Անսէյէ սէօյլէյիպ տուտի. Ակօփ-

Հատրն զբղարը տօղրու սէօյլէտիլէր · էլպէթթէ
օնլարա՝ քէնտիլէրին պապասրնրն գարընտաշլա-
րը՛ արասընտա միրա՝ միլքիւ վէրէսին, վէ պա-
պալարրնրն միլքիւնիւ օնլարա ինթիգալ էթ-
տիրէսին։ Ահմ Խրաէլ օղուլլարընա սէօյլէ- 8
նիպ տէյէսին. Պիր քիմսէ էօլտիւքտէ՝ օնուն օղ-
լու եօղ իսէ, օնուն միլքիւնիւ գրղընա ինթիգալ
էտէսիղ։ Վ է էյէր օնուն գրղը՛ տա եօղ իսէ, 9
օղէման օնուն միլքիւնիւ գարընտաշլարընա վէ-
րէսիղ։ Վ է էյէր գարընտաշլարը՛ տախի եօղ 10
իսէ, օլտէմ օնուն միլքիւնիւ պապասընը՛ն գա-
րընտաշլարընա վէրէսիղ։ Վ է պապասրնրն 11
գարընտաշլարը օլմատրղը սուրէթթէ, օնուն
միլքիւնիւ գապիլէսինտէն էն եագրն խրսրմը
օլանա վէրէսիղ, վէ օ օնա վարիա՝ օլա. վէ պու՝
Խրաէլ օղուլլարընա շէրիաթթ պանուսու օլա,
Խապպէն Վնահէ պույու բտուղու կիպի։
Ընտէն Խապպ Վնահէ սէօյլէյիպ տէտի. Հ ու 12
Ա՛պարիմ տուղընա չըգ, վէ Խրաէլ օղուլլարը-
նա վէրէճէյիմ տիյարը կէօր։ Վ է օնու կէօր- 13
տիւքտէն սօնկրա, սէն տախի գավմընա գաթը-
լասրն, գարընտաշրն Ա՛հարօն նիճէ գաթըլար ի-
սէ։ Ահինքի պէնիմ էմրիմճ՝ Վին չէօլինտէ 14
ճէմաա՛թթ չէ քիշիյի զէմանտէ օնլարրն կէօզլէ-
րինտէ պէնի սուտա թագտիս էթմէյէ մուհալի-
ֆէթ էթտինիղ. Վին չէօլինտէ գատէշտէքի
Վհրիպա սույու պու տուր։ Վ է Վնահ Խապպ 15
սէօյլէյիպ տէտի. Ահիմդի թէնինն բուհլարընրն 16
Ա՛զրահը Խապպ՝ պու ճէմաա՛թթրն իւզէրինէ պիր
ատէմ նասպ էտէ. Խի օ՝ օնլարրն էօնլէրինճէ 17
չըգա, վէ օ՝ էօնլէրինճէ կիրէ, Հէմ օ օնլարը չը-
գարա, վէ օ օնլարը իչէրի կէթիրէ. թաքիմ Խապ-
պրն ճէմաա՛թթը՝ չօպանը օլմայան սիւրու կիպի օլ-

18 մայա։ Ա է Յապպ Ա՝նսէյէ տէտի. Վէնտինէ՝
րուհ սահիպի օլան քիմսէյի՝ Ւյուն օղլու Յօշու-
19 ա՝յլ ալ, վէ օնուն իւզէրինէ էլինի գօ։ Ա է օնու
քեահին Ւչէա՝զարըն վէ ճիւմլէ ճէմաա՝թըն էօ-
նիւնտէ տուրտուր, վէ օնա՝ ընդարըն կէօղէրի էօ-
20 նիւնտէ թէնպիհ էյլէ։ Ա է սէնին բ՝զէթինա-
մէն օնուն իւզէրինէ գօ, թաքիմ Յարաէլ օղուլ-
լարընըն ճիւմլէ ճէմաա՝թը օնա խըտաա՝թ էտէյէր։
21 Ա՝էմ՝օ՝ քեահին Ւչէա՝զարըն էօնիւնէ տուրա, քի
օ՝ օնուն իչիւն Յապպըն հուզուրունտա Ուրիմ
հէօքմիւնտէն սօրա. օնուն սէօղիւ իլէ չըգալար,
վէ օնուն սէօղիւ իլէ կիրէյէր, կէրէք օ՝ կէրէք
22 ճիւմլէ Յարաէլ օղուլլարը պիլէսինճէ, հէմ՝ճիւմլէ
ճէմաա՝թ։ Յմոի Ա՝նսէ՝ Յապպըն օնա թէնպիհ
էթմէյի կիպի էյլէյիմ՝ Ւյօշուա՝յը ալտը, վէ օ-
նու քեահին Ւչէա՝զարըն վէ ճիւմլէ ճէմաա՝թըն
23 էօնիւնէ տուրտուրտու։ Ա է էլէէրինի օնուն իւ-
զէրինէ գօյուպ՝ օնա թէնպիհ էյլէմի, Յապպըն
Ա՝նսէնին վասըդասը իլէ տէտիյի կիպի։

ՊԼՃ՝ 28։

1 Ա է Յապպ Ա՝նսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Յարա-
էլ՝ օղուլլարընա թէնպիհ էտիպ՝ օնլարա տէյէ-
սին. Ա՝էհյէմի՝ պանա խօշ գօգու օլան աթէշ-
գուրպանլարըմ իչիւն է՝քմէյիմի՝ պանա վագ-
3 թը՝նճա սունմադա տիգգանի էտէսիդ։ Ա՝էմ՝
օնլարա տէյէսին. Յապպա սունմաճաղընըդ ա-
թէշգուրպանը պու տուր. Կիւնտէ իքի պիրէր
կըլըճ այըպսըդ գուդուս տայիմ՝ պու թիւնճանմա
4 իչիւն. Պիր գուդուդու սապահ՝լայըն սունմասըն,
վէ օպիր գուդուդու ախշամ իւսթիւ սունմասըն.
5 Ա է պիր հին չէյրէյի տէօյիւմիւշ նաղըլա կօշ-
կուրմուշ պիր էֆա բ՝ուշրիւ սիմիտ ունու՝ է՝քմէ՝ք-

փեշքեշի իչիւն սա–նաստը ղ ։ Պու՝ տայիմ պիւ– 6
թիւնեանմատը ։ Վինա տաղընտա թէրթիպ օ–
լունմուշ Ապպա խօշ գօգու իչիւն աթէչգուր–
պանը տրը ։ Վ է օնուն շէրպէթփեշքեշինի՝ հէր 7
պիր գուղու իչիւն պիր հին չէյրէյի՝ Վագոէսէ–
աէ Ապպա խասա շէրապ շէրպէթփեշքեշի
աէօքսիւրէսին ։ Վ է օպիր գուղույու ախշամ 8
իւսթիւ էյլէյսին ։ Չէ սապահ էքմէքփեշքեշի
կիպի հէմ օնուն շէրպէթփեշքեշի կիպի էոէ–
սին ։ Ապպա խօշ գօգուլու աթէչգուրպանը տրը ։
Վ է շապպաթի կիւնիւնտէ իքի պիրեր երլերդ 9
գուղու՝ վէ եաղըլա եօղրուլմուշ իքի ֆիւշը սիմիտ
ունու էքմէքփեշքեշի՝ հէմ օնուն շէրպէթփէշ–
քեշինի սա–նաստը ղ ։ Պու՝ տայիմ պիւթիւնեան– 10
մատան վէ օնուն շէրպէթփեշքեշինտէն մա՛տա՝
հէր շապպաթին պիւթիւնեանմասը օլա ։
Վ է այպաշըլարընըզտա Ապպա պիւթիւն– 11
եանմա սունասըղ ։ իքի սըղըր եամըրտուս պուղա
վէ պիր գօչ՝ եէտի այըպսըղ պիրեր երլերդ գու–
զու, Չէմ հէր պիր պուղա իչիւն՝ եաղըլա եօղ– 12
րուլմուշ իւչ էֆտ ֆիւշրիւ սիմիտ ունու էքմէք–
փեշքեշի հէմ հէր պիր գօչ իչիւն եաղըլա եօղ–
րուլմուշ իքի էֆտ ֆիւշրիւ սիմիտ ունու էքմէքփէշ–
քեշի, Վ է հէր պիր գուղու իչիւն պիրեր ֆիւշը 13
եաղըլա եօղրուլմուշ սիմիտ ունու էքմէքփեշքէ–
շի սա–նաստը ղ ։ Ապպա պիւթիւնեանմա խօշ գօ–
գուլու աթէչգուրպանը տրը ։ Վ է օնլարըն շէր– 14
պէթփեշքեշի՝ հէր պիր պուղա իչիւն եարըմ հին՝
վէ հէր պիր գօչ իչիւն հինին իւչ փայընտան պիր
փայ՝ վէ հէր պիր գուղու իչիւն պիր հին չէյրէ–
եէ շէրապ օլա ։ պու՝ երլ այլարը իչիւն՝ հէր
այպաշընին պիւթիւնեանմասը տրը ։ Վ է տայ– 15
իմ պիւթիւնեանմատան վէ օնուն շէրպէթփեշ–

քէշինտէն մա՛տա՝ կիւնահգուրպանը իչէն Ասպ-
պա քէչիլէրտէն պիր էրքէճ սունուլա:
16 Ա է էվվէլքի այտա պլըն օնտէօրտիւնճի-
17 կիւնինտէ Ասպպա ֆասէհ տըր: Էմ օ այ-
ըն օն պէշինճի կիւնինտէ պպըրամ տըր. եէ-
18 տի կիւն խամուրսուղլար եէյէսիզ: Էվվէլքի
կիւնտէ մուգատտէս ճէմ'յէթի օլուպ՝ խըղմէթէ
19 մուԹա՛ղիգ հիչ պիր իշ իշլէմէյէսիզ: Ա է
Ասպպա պիւթիւնեանմա աթէշգուրպանը՝ իքի
սըղըր եավրուսու պուղա վէ պիր գօչ վէ եէտի
պիրեր ելլըզ այըպսըզ գուղու սունասըզ. օն-
20 լար սիզէ այըպսը'զ օլալար: Ա է օնլարըն էք-
մէքփէշքէշլի եաղըլա եօղուրմուշ սիմի՛տ ունու
օլա. հեր պիր պուղա իչէն իւչ ի՛ւշը վէ հեր պիր
21 գօչ իչէն իքի ի՛ւշը էյլէյէսիզ: Էյտի գուղու
իչէն՝ հեր պիր գուղու իչէն պիրեր ի՛ւշը էյլէյէ-
22 սին: Էմ սիզէ քէֆայէթ էմէմէք իչէն քէ-
չիլէրտէն պիր էրքէճ կիւնահգուրպանը առնու-
23 աըշ: Պունլարը՝ տայիմ պիւթիւնեանմա օլան՝
սապահ պիւթիւնեանմասընտան մա՛տա էյլէյէ-
24 սիզ: Էյտի կիւն՝ հեր կիւնտէ պունըլար կիպի՝
Ասպպա խօշգօգու աթէշգուրպանըն էքմէքչինի
էտէսիզ. պու՝ տայիմ պիւթիւնեանմատան վէ օ-
նուն շէրպէթփէշքէշինտէն մա՛տա սունուլա:
25 Ա է եէտինճի կիւնտէ՝ սիզէ մուգատտէս ճէմ'-
յէթի օլա. հիչ պիր խըղմէթէ մուԹա՛ղիգ իշ իշ-
լէմէյէսիզ:
26 Ա է դուբհանտալարըն կիւնինտէ՝ Ասպպա
նէնի էքմէքփէշքէշլի սունտուղունուզտա՝ հաֆ-
թաալարընըղըն սօնունտա՝ սիզէ մուգատտէս ճէ-
մի'յէթի օլա. հիչ պիր խըղմէթէ մուԹա՛ղիգ իշ
27 իշլէմէյէսիզ: Ա է Ասպպա պիւթիւնեանմա խօշ
գօգու իչէն իքի սըղըր եավրուսու պուղա՝ պիր

գօշ վէ պիրեր կըլըգ եէսի գուզու սունասըղ ։
Ա է ծնարըն էքմէքփէշքէշի նաղըլա եօղրուլ- 28
մուշ սիմի՝ ա ունու օլա ։ հէր պիր պուղա իչին
իւչ իւշը՝ վէ հէր պիր գօշ իչին իքի իւշը եչ-
էնէնէղ ։ Նէսի գուզու իչին՝ հէր պիր գու- 29
զու իչին պիրեր իւշը , Էմ սիզէ քէֆարէթ 30
էթմէք իչին քէչիլէրտէն պիր էրքէճ ուռնա-
սըղ ։ Պունլարը՝ տայիմ պիւթիւնեանմասան 31
վէ օնուն էքմէքփէշքէշենտէն մ՚ատա՝ չէրպէթ-
փէշքէշլերի իլէ՝ էյլէյէսիղ ։ օնլար սիզէ այրըլ-
սըղ օլալար ։

ՊԱՀ 29։

Ա է եէսիճէի պատա պէրն իչք կիւնիւնտէ սիզէ 1
մուգատտէս ճէմ՚իյէթի օլա ։ խրզմէթէ մութա՚ալիգ
հիչ պիր իշ իչմէյէսիղ ։ սիզէ պօրու սէտասը
կիւնիւ օլա ։ Ա է Ն՚ապպա պիւթիւնեանմա խօշ 2
գօգու իչին՝ սըղըր եամրուսու պիր պուղա՝ պիր
գօշ վէ եէսի պիրեր եըլըգ այրպսըղ գուզու
սունասըղ ։ Ա է օնլարըն էքմէքփէշքէշի՝ նա- 3
ղըլա եօղրուլմուշ սիմի՚ա ունու օլա ։ հէր պիր պու-
զա իչին իւչ իւշը վէ հէր պիր գօշ իչին իքի
իւշը , Ա է եէսի գուզու իչին՝ հէր պիր գու- 4
զու իչին պիրեր իւշը եչէնէնէղ ։ Էմ սիզէ 5
քէֆարէթ էթմէք իչին՝ քէչիլէրտէն պիր էր-
քէճ կիւնահգուրպանը ուռնասըղ ։ Պունլարը՝ 6
այպպաշը պիւթիւնեանմասընտան վէ օնուն էք-
մէքփէշքէշենտէն մ՚ատա՝ վէ տայիմ պիւթիւն-
եանմասան վէ օնուն էքմէքփէշքէշենտէն վէ
շէրպէթփէշքէշլերինտէն մ՚ատա շուրուդլարը
իւշրէ Ն՚ապպա խօշ գօգուլու աթէշգուրպանը
ուռնասըղ ։
Ա է պու եէսիճէի պէրն օնունճու կիւնիւնտէ՝ 7

սիրէ մուգաատես ձէմի՛յէթի օրա. վէ ճանապարը-
նըդա ձէֆա էտէսիդ. հիչ պիր իշ իշլէմէյէսիդ:
8 Վ է Տապպա պիւթիւնանամա՝ խոշ գօգու պիր
սըղըր եավրուսու պուղա՝ պիր գօչ չէ պիրէր
երլըդ եէտի գուղու սունասըդ. ծնլար սիդէ այ-
9 րպսը՛դ օլալար: Վ է ծնլարըն է.քմէ.քփէշքէ-
շի՝ նաղբա եօղրումուշ սիմի՛տ ունու օրա. հէր
պիր պուղա իչիւն իւչ բ՛ուշը վէ հէր պիր գօչ ի-
10չիւն իքիշէր բ՛ուշը, Լէտի գուղու իչիւն՝ հէր
11 պիր գուղու իչիւն պիրէր բ՛ուշը, Էհմ.քէչիլէրտէն
պիր էրքէճ՝ կիւնահ.գուրպանը սո՛նասը՛ղ. քէ-
ֆարէթի կիւնահ.գուրպանընատա՝ վէ տայիմ պիւ-
թիւնանամատա՝ հէմ օնուն է.քմէ.քփէշքէչինա-
տէն վէ ծնլարըն շէրպէթփէշքէչինատէն մա՛տա:
12 Վ է եէտիւնճի պըրն ծնպէշինճի կիւնիւնատէ սի-
դէ մուգաատես ձէմի՛յէթի օրա. խրըմէթի մուեա՛-
լիդ հիչ պիր իշ իշլէմէյէսիդ, վէ Տապպա եէ-
13տի կիւն պայրամ՛ էտէսիդ: Վ է Տապպա ա-
թէշգուրպանը խոշ գօգուղու պիւթիւնանամա՝ օն
իւչ սըղըր եավրուսու պուղա՝ իքի գօչ չէ պիրէր
երլըդ օնտէօրթ գուղու սունասըդ. այրըպսը՛դ օ-
14լալար: Վ է ծնլարըն է.քմէ.քփէշքէչի՝ նաղբա
եօղրումուշ սիմի՛տ ունու օրա. օն իւչ պուղա-
լար իչիւն՝ հէր պիր պուղա իչիւն իւչէր բ՛ուշը չէ
իքի գօչլարա հէր պիր գօչ իչիւն իքիշէր բ՛ուշը,
15 Վ է ծնտէօրթ գուղուլար իչիւն՝ հէր պիր գուղու
16իչիւն պիրէր բ՛ուշը էյէ՛ն.ի՛ղ: Վ է.քէչիլէրտէն
պիր էրքէճ՝ կիւնահ գուրպանը սո՛նասը՛ղ. տայ-
իմ պիւթիւնանամատա՝ վէ օնուն է.քմէ.քփէշ-
քէչինտէն վէ շէրպէթփէշքէչինտէն մա՛տա:
17 Վ է իքինճի կիւնտէ օնիքի սըղըր եավրուսու պու-
ղա՝ իքի գօչ չէ օնտէօրթի պիրէր երլըդ այրպ-
18սըդ գուղու սո՛նասը՛ղ: Վ է ծնլարըն է.քմէ.քէ-

փէշքեշի վէ շէրպէթփէշքեշլէրի՝ կէնճ պուղա-
լար իչիւն՝ գօչլար իչիւն վէ գուզուլար իչիւն՝
սայըլարընա կէօրէ շուրուդլարը իւլըրէ օլա։
Էմ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ՝ կիւնահգուրպանը 19
ա՛ստուծը՛ղ · տայիմ պիւթիւնանմատան՝ վէ օ-
նուն էքմէքփէշքեշլիւնտէն վէ շէրպէթփէշքէշ-
լէրիւնտէն մա՛տա։ Ի իւչիւնճիւ կիւնտէ օնպիր 20
պուղա՝ իքի գօչ էն օն տէօրթ պիրէր ըւլըգ ա-
յըպսըզ գուզու ա՛ստուծը՛ղ։ Ի օնլարըն էք- 21
մէքփէշքեշի վէ շէրպէթփէշքեշլէրի՝ պուղա-
լար՝ գօչլար վէ գուզուլար իչիւն՝ սայըլարընա
կէօրէ շուրուդլարը իւլըրէ օլա։ Էմ քէչիլէր- 22
տէն պիր էրքէճ՝ կիւնահգուրպանը ա՛ստուծը՛ղ ·
տայիմ պիւթիւնանմատան՝ վէ օնուն էքմէք-
փէշքեշիւնտէն վէ շէրպէթփէշքեշիւնտէն մա՛տա։
Ի տէօրտիւնճիւ կիւնտէ օն պուղա՝ իքի գօչ 23
էն՝ օն տէօրթ պիրէր ըւլըգ այըպսըզ գուզու
ա՛ստուծը՛ղ։ Ի օնլարըն էքմէքփէշքեշի՝ 24
վէ շէրպէթփէշքեշլէրի՝ պուղալար՝ գօչլար
վէ գուզուլար իչիւն՝ սայըլարընա կէօրէ շու-
րուդլարը իւլըրէ օլա։ Ի քէչիլէրտէն պիր 25
էրքէճ՝ կիւնահգուրպանը ա՛ստուծը՛ղ · տայիմ
պիւթիւնանմատան՝ վէ օնուն էքմէքփէշքէ-
շիւնտէն վէ շէրպէթփէշքեշիւնտէն մա՛տա։ Ի 26
պէշիւնճի կիւնտէ տօգուզ պուղա՝ իքի գօչ
էն օն տէօրթ պիրէր ըւլըգ այըպսըզ գուզու
ա՛ստուծը՛ղ։ Ի օնլարըն էքմէքփէշքեշի վէ 27
շէրպէթփէշքեշլէրի՝ պուղալար՝ գօչլար վէ գու-
զուլար իչիւն՝ սայըլարընա կէօրէ շուրուդլա-
րը իւլըրէ օլա։ Էմ պիր էրքէճ կիւնահգուր- 28
պանը ա՛ստուծը՛ղ · տայիմ պիւթիւնանմա-
տան՝ վէ օնուն էքմէքփէշքեշիւնտէն վէ շէրպէթ-
փէշքեշիւնտէն մա՛տա։ Ի եէտիւնճի կիւնտէ 29
եէքիզ պուղա՝ իքի գօչ էն օն տէօրթ պիրէր

30 Երկրդ այրպարդ գուզէ սահասը ղ: Ալ է օն-
լարըն էքմէքփէշքէշի վէ շէրպէթփէշքէշլէրի՝
պաւզալար՝ գօչլար վէ գուզուլար իչուն՝ սայրլար-
31 րընա կէօրէ շուրուդլարը իւղրէ օլա: Էմ պիր
էրքէճ կիւնահգուրպանը սահասը ղ, տայիմ
պիւթիւնեանմատան՝ վէ օնուն էքմէքփէշքէշնի-
32 տէն վէ շէրպէթփէշքէշնիտէն մատա: Ալ է ևէ-
տինճի կիւնտէ ևէտի պուզա՝ իքի գօչ ալէ պիրէր
երկրդ օն ուէօրթ այրպարդ գուզէ սահասը ղ:
33 Ալ է օնլարըն էքմէքփէշքէշի վէ շէրպէթփէշ-
քէշլէրի՝ պուզալար՝ գօչլար վէ գուզուլար իչուն՝
34 սայրլարրընա կէօրէ շուրուդլարը իւղրէ օլա: Էմ
պիր էրքէճ կիւնահգուրպանը սահասը ղ, տայիմ
պիւթիւնեանմատան՝ վէ օնուն էքմէքփէշքէշ-
35 նիտէն վէ շէրպէթփէշքէշնիտէն մատա: Ալ է-
քիզինճի կիւնտէ՝ սիզէ պէզիւք պայրամ օլա,
խրզմէթէ մատաղդ հիչ պիր իշ իչէմէզսիզ:
36 Ալ է Բապպա պիւթիւնեանմա խօշ գօգուլու ա-
թէշգուրպանը՝ պիր պուզա՝ պիր գօչ վէ պիրէր
37 երկրդ ևէտի այրպարդ գուզէ սունասրդ: Ալ է
օնլարըն էքմէքփէշքէշի վէ շէրպէթփէշքէշլէ-
րի՝ պուզա՝ գօչ վէ գուզուլար իչուն՝ սայրլարրընա
38 կէօրէ շուրուդլարը իւղրէ օլա: Ալ է պիր էրքէճ
կիւնահգուրպանը սահասը ղ, տայիմ պիւթիւն-
եանմատան՝ վէ օնուն էքմէքփէշքէշնիտէն վէ
շէրպէթփէշքէշնիտէն մատա:
39 ԵՒայրին օլունմուշ պայրամլարընդատա ատագ-
լարընդատան վէ իրատէթփէշքէշլէրինիտէն մա-
տա՝ պիւթիւնեանմալարընդ վէ էքմէքփէշքէշ-
լէրինիդ վէ շէրպէթփէշքէշլէրինիդ վէ սէլամէթ-
գուրպանլարընդ իչուն՝ Բապպա պունլարդ սահ-
40 նասրդ: Իմամ Ալնէ Խրոսէլ օղուլլարընա՝
Բապպան Ալնէյէ ճիւմլէ թէնպիհ էթտիյինէ
սէպէպէտի:

ՊԱՐ. 30։

Ա Ե Ն Ա Հ Խարահէլ օղուլլարըն սըպդպաշլարընա սէօյլէյիպ տէտի . Խապպըն պայրուտուդու էմր պիւտուր . Պիր քիմսէ Խապպա ատագ ատաթ- 2
սա , եաթսօտ պիր վէճհիլէ նէմին էտէր տա՝ ճանըր- 3
նըր պաղլիլէ պաղլաթսա , սէօղիւնիւ պօշա չըգար- 4
մայա . աղըզնատան ճիւմլէ չըգանա կէօրէ էյլէյէ :

Ա Ե պիր գաղը Խապպա պիր ատագ ատաթսա , 5
վէ էրկէնըլէյինտէ՝ պապասընըն էվինտէ քէնտինի
պաղ իլէ պաղլաթսա , Ա Ե պապասը օնուն ատա- 6
ղընը վէ ճանընա պաղլատընը պաղընը իշխիր տա՝
օնա դընմմազա , օխէմ՝ օնուն ճիւմլէ ատագլարը
ս՝ապէթի օլսուր . հէմ՝ ճանընա հէր պաղլատընը
պաղ ս՝ապէթի օլսուր : Ա մմա էյէր պապասը ի- 7
շեմտիյի կիւնտէ օնա մանի՛ օլսուրսա , օխէմ՝ օնուն
ճիւմլէ ատագլարը վէ ճանընա պաղլատընը պաղը
ս՝ապէթի օլմազլար . իմտի Խապպ օնա ա՛վք էտէր .
պէրա պապասը օնա մանի՛ օլսուր :

Ա Ե էյէր գօճայա վարմըշ իքէն ատաթսա , 8
եաթսօտ տուտագլարընատան քէնտինի պաղլար պիր
սէօզ չըգարսա , Ա Ե գօճասը իշխիր տա՝ իշխի- 9
տիյի կիւնտէ օնա դընմմազա , օխէմ՝ օնուն ատագ-
լարը ս՝ապէթի օլսուր , հէմ՝ ճանընա պաղլատընը
պաղը ս՝ապէթի օլսուր : Ա մմա էյէր գօճասը ի- 10
շեմտիյի կիւնտէ՝ օնա մանի՛ օլսուրսա , օխէմ՝ օ՛ օ-
նուն քէնտի իւղէրինտէ օլան ատաղընը՝ վէ ճա-
նընը պաղլայան տուտագլարընատան չըգարտըղընը
իպդալ էտէր . իմտի Խապպ օնա ա՛վք էտէճ՛ք :

Ա Ե տուլ՝ հէմ պօշանմըշ գաբրընըն ատաղը՝ 11
ճանընա հէր նէ քի պաղլաթսա՝ քէնտի իւղէրինէ
ս՝ապէթի օլսուր : Ա Ե էյէր օ՛ գօճասընըն էվինտէ 12
ատատը իսկ , եաթսօտ նէմին իլէ՝ ճանընա պիր

11 պող պաղատալ իսէ , Ա է գօճասը իշխոխ՝ օնա
դրնմամաղըլա՝ օնու խպդալ էթմէտի իսէ , օլոէմ՝
ճիւմլէ ատագլարը ս՛ապիթ օլուր , վէ ճանընա հէր
12 պաղատըղը պող ս՛ապիթ օլուր ։ Ա՛մմա գօճասը
իշխոխի կիւնտէ՝ օնլարը պիր վէճ իլէ խպդալ
էթտի իսէ , ատամտագ՝ վէ ճանընը պաղլամտագ ի-
չիւն տուտագլարընտան հէրնէ չըգար իսէ ս՛ա-
պիթ օլմազ , գօճասը օնլարը խպդալ էթմիշտիր ·
13 իմոի Տապպ օնա ս՛վֆ էտէր ։ Էր ատագը՝ վէ
հէր պաղլայան նէմինի ճանընը՛ ճէֆալանտրմտագ
իչիւն՝ գօճասը՛ ս՛ապիթ էտէ , վէ գօճասը՛ խպդալ
14 էտէ ։ Իմոի էյէր գօճասը կիւնտէն կիւնէ օնա
հիչ դրնմազսա , օլոէմ՝ օնուն ճիւմլէ ատագլարընը
վէ իւզէրինտէ օլան հէի պաղլարընը ս՛ապիթ է-
տէր · իշխոխի կիւնտէ օնա դրնմատրդը իչիւն՝
15 օնլարը ս՛ապիթ էթմիշ օլուր ։ Ա՛մմա էյէր օն-
լարը՝ իշխոխի կիւնտէն սօնկրա պիր վէճ իլէ
16 խպդալ էտէրսէ , օլոէմ կիւնահընը չէքէ ։ Գօ-
ճաս իլէ օնուն գարբսը՛ արասընտա՝ վէ պապա իլէ
էրկէնլիկինտէ պապասընըն էվինտէ օլան գըզը՝ն
ալմասընտա՝ Տապպըն Ա՛նէչէ պուլյուրտուղու
դանունըար պունըար տըր ։

ՊԱՐ 31։

1 Ա է Տապպ Ա՛նէչէ սէօյլէյիպ տէտի · Ա՛ի-
տիանլըլարտան Տարաէլ օղուլլարընըն խնթիգա-
մընը՛ ալասըն · անտէն գավմընա գանը լսասըն ։
3 Իմոի Ա՛նէչ գավմնա սէօյլէյիպ տէտի · Մէգտէն՝
ձէնք իչիւն ատէմլեր սիլահլանսընլար · վէ Ա՛ի-
տիան իւզէրինէ ձէնկէ վարըպ՝ Ա՛խտանտան
4 Տապպըն խնթիգամընը՛ ալալար ։ Տարաէլին
ճիւմլէ սըպդլարընտան՝ հէր սըպդտան պինէր ա-
5 տէմ ձէնկէ կէօնտէրէսիզ ։ Իմոի Տարաէլին

պինդերինտէն՝ հէր սրպդտան պինդեր առէմ վերի-
լիպ՝ ձէնք իչուն ծն լքի պին սիլահլանմիշ առէմ
օրտուլար : Ա Է Ա Նսէ օնլարը՝ հէր սրպդտան պի- 6
նէր առէմ օլարագ՝ ձէնկէ կէօնտէրսի . հէմ պէ-
րապէրլէրինձէ քնահին Ի չէ՛ զարըն օղլու Ի ին-
նէհասը՝ էլինտէ մուդաասէս գապլար վէ սէտա
պօրուլարը իլէ՝ ձէնկէ Իէօնդէրդի : Ա Է Ի ապպըն 7
Ա նահէյ պույուրտուղու կիպի Ա իտհանըլըլարա
դարշը ձէնք էտիպ՝ հէր երքէյի էօլտիւրտիւլէր :
Ա Է էօլտիւրիւլմիշլէր իլէ Ա իտհան փատիշահ- 8
լարընը տա Ի վիյի վէ Իէգէմի վէ Ա ուրի վէ Ի՛ուրի
վէ Իէպա՛յը՝ Ա իտհանընն պէշ փատիշահլարընը
էօլտիւրտիւլէր . հէմ Պէօ՛ր օղլու Պալաա՛մը գը-
լը՛ձլա էօլտիւրտիւլէր : Ա Է Ի սրաէլ օղուլլարը 9
Ա իտհանըլըլարըն գարը լարընը վէ չօճուգլարընը
էսիր էթտիլէր . վէ օնլարըն ձիւմլէ տաւարլարընը
վէ ձիւմլէ սիւրիւլէրինի հէմ ձիւմլէ էշնալարընը
եաղմա էթտիլէր : Ի՛էմ սաքին օլտուղլարը ձիւմ 10
լէ շէհրլէրինի վէ ձիւմլէ գալէլէրինի աթէշէ
եագտը լար : Ա Է ձիւմլէ եաղմայը հէմ ձիւմլէ 11
շիքնարը՝ կէրէ՛ք առէմ կէրէ՛ք տաւար՝ ալտը լար :
Ա Է էսիրլէրի վէ եաղմայը վէ շիքնարը՝ Ա նսէյհ 12
վէ՛ քնահին Ի չէ՛ զարա վէ Իարաէլ օղուլլարընն
ձէմաա՛թընա Իէրիհօ Իօրտանընն եանընտաքի
Ա նապընն սահրալարընտա օլան օրտուլար կէթտի-
տիլէր :
Ա Է Ա նսէ հէմ քնահին Ի չէ՛ զար վէ ձէմաա՛- 13
թընն ձիւմլէ պէյլէրի օրտուտան տիշարը օնլարը
գարշըլամալա՛ չըգտը լար : Ա Է Ա նսէ ձէնք սէ- 14
ֆէրինտէն կէլէն ա՛սքէրին զապիդլէրինէ՝ պին-
պաշըլարա վէ նիւզպաշըլարա տարը լար . Ի՛էմ 15
Ա նսէ օնլարա տէտի . ձիւմլէ գարը լարը սա՛ղմը
գօտունուզ : Ի չըթէ Պալաա՛մըն սէօզլու իլէ օնլար 16

սեպհ-ական օրտու. քի՝ Իարաեէ օղուլլարը Ցիւծր խու-
սուսի իչին Ասպպա ա՛սը՝ օրտուլար, վէ Ասպպըն
17 ձէմաա՛թըն տա օ դաո՛ւն օրտու։ Ամոի Հալա չո-
ճուգլարտան Հէր էլքէչի էօլտիւրիւն. Հէմ էր-
քէքլէ եաթըպ՝ էր պիլմիշ Հէր գարըլլը էօլտիւ-
18 րիւն։ Վ է գարըլլարտան Հէր էլքէք իլէ եաթ-
մամըշ քիւչիւչիւ քէնտիլէրինիզէ սաղ գոյուն։
19 Վ է սիզ օրտունուն տիշարըսընտա եէտի կիւն
տուրուն. պէր քիմսէչի Հէր էօլտիւրէնի վէ էօլ-
տիւրիւլմիշէ Հէր տօգունանը՝ կէրէք սիզ կէրէք
էսիրլէրինիզ՝ իւչիւնճիւ կիւնտէ վէ եէտինճի
20 կիւնտէ փաքլէյէսիզ։ Վ է Հէր էս՛վապը վէ Հէր
տէրիտէն գապը՝ վէ քէչի գըլընտան եափը լմըշ
Հէր շէյի Հէմ Հէր աղաճ գապըլընը փաքլէյէսիզ։
21 Վ է քահինի Ցլեա՛զար՝ ձէնկէկ վարմըշ ձէնքճի-
լէրէ տէտի. Ասպպըն Վօսէյէ պույուրտուղու շէ-
22 րիա՛թըն գանունու պու տուր. Ցայլընըզ ալճու-
նու՝ վէ կիւմիւշիւ՝ պագըրը՝ տէմիրի՝ գալայը վէ
23 գուրշունա՝ Ալթէչէ Հէր կիրէ պիլէն շէյի աթէչ-
տէն կէչիրէսիզ, վէ փաքլէնէ. անճագ փաքլէմէ՝
սույու իլէ փաքլէնէ. ամմա աթէչտէն կէչէ պիլ-
24 մէյէն շէյի՝ սուտան կէչիրէսիզ։ Վ է եէտինճի
կիւնտէ էս՛վապարընըզը՝ նայգայասըզ, վէ փաք
օլասըզ. անտէն սօնկրա օրտույա կիրէսիզ։
25 Վ է Ասպպ Վօսէյէ սէօյլէյիպ տէտի. Վէն
քահինի Ցլեա՛զար վէ ձէմաա՛թըն պաշ պապա-
լարը իլէ էսիրլիքտէն ալընան եաղմանընը՝ աստէմ
27 օլսուն Հայվան օլսուն՝ նէքիւնիւնիւ ալ։ Վ է
եա՛ղմայը՝ ձէնկէկ չըգմըշ ձէնքճիլէր իլէ ճիւմլէ
ձէմաա՛թըն պլասընտա նարը նարըյա պէօլէսին։
28 Վ է ձէնկէկ չըգմըշ ձէնքճիլէրտէն՝ Ասպպա վէրկի
իչինն պէշ նիւզտէ պիրէր ճաճն ալասընը, կէրէք ա-
տէմտէն՝ կէրէք սըղըրլարտան վէ էշէքլէրտէն վէ

սիւրիւլէրտէն ։ ()նու օնլարըն նարը հնաղանին- 29
տէն ալասըն , վէ օնու քնահին | չէ՛ զարա՛ |տապ-
պա գալտըրմայիէշքէշի իչին վէրէսին ։ Ա է 30
|տրաէլ օղուլլարըն նարը հնաղանիտէն ատէմտէն՝
սըղըրլատան՝ էշէքլէրտէն վէ սիւրիւլէրտէն՝ հէր
տաւարատան էլլետ պիրէր փայ ալասըն . վէ օն-
լարը |տապպըն չատրըրնըն պէքչիլկինի պէքլէչէն
| է ւիլիլէրէ վէրէսին ։ |տմոի Ա|նաէ իլէ քնահին 31
| չէ՛զա՛ր՝ |տապպըն Ա|նաէչէ պոյուրտուղու կիպի
հայէտիլէր ։
Ա է սէֆէր ա՛պէրինին նաղմալատրդը նաղ- 32
մանան գալան շնքնաւ՝ ալթը նիւղ նէթմիշ պէշ
պին գոյուն իտի . Ա է նէթմիշ իքի պին սրդրը , 33
Ա է ալթմըշ պիր պին էշէք , Ա է տաէմ Նու- 34
փուտու՝ էրքէք նամաղը պիլմէմիշ գարը լարըն
ձիւմլէսի՝ օղուղ իքի պին ճան իտի ։
Ա է ճէնկէ չոգանլարըն հիսսէսի օլան նըսբէ՝ 36
իչ նիւղ օղուղ նէտի պին պէշ նիւղ ա՛տէտ գոյ-
ուն իտի ։ Ա է գոյունլարտան |տապպ իչինն օ- 37
լան վէրկի՝ ալթը նիւղ նէթմիշ պէշ իտի ։ Ա է 38
սըղըրլար օղուղ ալթը՝ պին օլուպ՝ |տապպ իչինն
օլան վէրկի նէթմիշ իքի սըղըր իտի ։ Ա է հշէք- 39
լէր օղուղ պին պէշ նիւղ օլմաղըլա , |տապպ իչինն
օլան վէրկի ալթմըշ պիր հշէք իտի ։ Ա է տաէմ 40
Նուփուտու՝ օն ալթը պին օլուպ՝ |տապպ իչինն օլան
վէրկի օղուղ իքի ճան իտի ։ |տմոի Ա|նաէ |տապ- 41
պըն գալտըրմա փէշքէշինին վէրկիսինի՝ |տապպըն
Ա|նաէչէ պոյուրտուղունա կէօրէ քնահին | չէ-
ա՛զարա վէրտի ։
Ա է Ա|նաէ ճէնկճիլէրտէն պէօլտիւյու |տրաէլ 42
օղուլլարըն նարը հնաղանիտէն պա ալտը ։ |տմոի 43
ճէմաա՛թըն նարը հնաղանի՝ իչ նիւղ օղուղ նէտի
պին պէշ նիւղ գոյուն իտի . Ա է օղուղ ալթը 44

45 պին սրդըր , Ա և օթուզ պին պէշ հիւզ էշխ ,
46 Ա և օն ալթը պին նուֆուս ատէմ իտի ։ Ա և
Ա՝նօսկ Խարաէլ օղուլլարըն նարը հնուխնինէն՝ կէ-
րէք ատէմնէն կերէք Հայվանատն էլլիտէ պիրեր
փայը ալըպ՝ օնու Խապպըն չատրըրնըն պէքչիլիկի-
նի պէքլէյէն և իլլէրէ վերտի , Խապպըն Ա՝օ-
սէյէ պույուրտուղու կիպի ։
48 Ընտէն ա՝սքեր պինկերինին զապիդլերի՝ պին-
պաշըլար վէ հիւզպաշըլար Ա՝նօսկ նանաշար-
49 լար · Ա և Ա՝նօսկ ատիլլեր · Հօուլարըն՝ էլի-
միզտէ օլան ճէնքճիլլերին նէքհունհունիւ ալար լար ,
50 վէ պիզտէն հիչ բիմնէ էքսիք տէյիլ տիր ։ Խմոի
պիզտէն հէրքէս նէքի պուլտու իսէ , ալթուն գապ-
լար՝ գինճիրլեր վէ պիլէկլիքլեր՝ հիւզիքլեր՝
քիւփլեր վէ քէմեր գուշագլար՝ Խապպըն Հու-
զուրունտա ճանլարըմընդա քէֆարէթ էմմէք ի-
51 չին Խապպըն Հէտիյէսինի սունտաճաղըզ ։ Ա և
Ա՝նօսկ իլլէ քնահին Ա՝չի՝զար ալթուն՝ Հէփիսի
իշլէնմիշ գապլար օլարագ՝ օնլարտան ալար լար ։
52 Ա և պինպաշըլարտան Հէմ հիւզ պաշըլարտան
Խապպա սունուլան գալարըմափէշքէչինին ճիւմ-
լէ ալթունու օն ալթը պին նէֆէր հիւզ էլլի մրս՝-
53 գալ իտի ։ Ճէնքճիլլեր՝ Հէր քէս քէնտիսի իշխուն
54 նաղմալատը ։ Խմոի Ա՝նօսկ իլլէ քնահին Ա՝չի՝-
զար պինպաշըլարտան վէ հիւզպաշըլարտան ալ-
թունու ալար լար , վէ օնու Խապպըն Հուզուրունտ-
տա՝ Խարաէլ օղուլլարընա նատիկար իշխուն ճէ-
մաաթի չատրըրնա կէթիրտիլէր ։

ՊԱՐ՝ 32։

1 Ա և Խապպն օղուլլարը իլէ Կատ օղուլլարընն՝
զիյատէսի իլէ զայէթ չօգ սիւրիւլէրի վարըտը ·
իմոի Ա՝տ՝զէր տէյարը իլէ Ակէհ՝ատ տէյարընը

կէօրտիւլէր քի իշլեէ օ մահալ սիւրիւլէրէ միւնա-
սիպ մահալ տըր։ Ա է Թուպէն օղուլլարը Հէմ 2
Կատ օղուլլարը վարըպ՝ Ենօսէյ վէ քենահին Յա-
լէազարա Հէմ ճէմաաթլէրն սէրվէրլէրինէ սէց-
լէյիպ տէտիլէր· Ենդաւօթ վէ Տիպօն վէ Նա՛վէր 3
վէ Նիմրա վէ Հեշպօն վէ Ելէա՛լէ վէ Ենպամ՛ վէ
Նէպօ վէ Պէօն՝ Թապպէն Խարաէլ ճէմաաթը- 4
նըն էօնիւնտէ օլ վըւրտուղու տէյար՝ սիւրիւլէրէ
միւնասիպ նէր տիր, վէ գուլլարընըն սիւրիւլէրի՛
վար։ Հէմ տէտիլէր· Նաղարընտա լուդի պուլ- 5
ա՛ւազ իսէ, պու տէյար գուլլարընա մի՛ւլք վէրիլէ·
պիղի Նօրտանտան կէչիրմէ։

Ա է Ենօսէ Կատ օղուլլարընա վէ Թուպէն օղուլ- 6
լարընա տէտի· Ենըմրու քի գարընտաշլարընըզ
ճէնկէ վարալար տա՛ սիզ պա՛ւրատա օթուրասըզ։
Հէմ նի՛չիւն Խարաէլ օղուլլարընըն նիւրէֆինի՛ 7
Թապպէն օնլարա վէրտիյի տէյարա կէչմէքտէն
քէսէրսինիզ։ Պապալարընըզ տա պէօյլէ էյլէ- 8
տիլէր, օնլարը Կատէշ Պարնէա՛տէն տէյարը
կէօրմէյէ կէօնտէրտիյիմ՛ զէման։ Ո իրա Նէքօլ 9
վատխինէատէ չըզըպ՝ տէյարը կէօրտիւքլէրինը-
տէ, Խարաէլ օղուլլարըն նիւրէֆինի՛ Թապպէն օն-
լարա վէրտիյի տէյարա կիրմէքտէն քէստիլէր։
Ա է Թապպէն զաղապը օլ կիւնտէ դուֆթուշտու, 10
վէ նէմա՛ն էտիպ տէտի· Ենըսրըտան չըզան ա- 11
տէմլէր պանա թէմմամէն թաապ՛ օլմատըզլարը Ի-
չինն՝ էյիրմի նաշընտան եօգարը օլանլար՝ Ենպրա-
Համա՛ Խահագա վէ Նա՛գօպա վէրմէյէ նէմին
էֆտիյիմ՛ նէրի հիչ այլա կէօրմէյէճէքլէր։
Կէնիղլի Նէֆֆունէ օղլու Բալէպտէն՝ վէ Կուն 12
օղլու Նօշուա՛տան մա՛տա, զիրա օնլար Թապպա
թէմմամէն թաապ՛ օլտու։ Ա է Թապպէն զաղապը 13
Խարաէլէն իւզէրինէ դուֆթուշուպ՝ օնլարը գըրգ

հրէ չէօլտէ տօլաշտըրտը , թա Թագաւորն Հուդա-
րունատա օվ քէօթիւլիւք իշխէչէն սիլահլէնին ձիւմ-
14 *լէսի Թէվէֆ օլունճայատէք : Վէ իշթէ պատա-*
լարընդըն ևէրինէ սիղ՝ կիւնահֆքար ատէմլէր
ազմնալարը՝ Թագաւորն խըշմու զաղապընը Խարաէ-
լին իւչէրինէ տահա արթըրմադա գալգաընդըղ :
15 *Օվիրա էյէր ծնուն ա՛գապինտէն տէօնէրսէնիզ , օ*
տախի օնլարը տահա չէօլտէ պրագաճագտըր . վէ
ձիւմլէ պու գամմըն Հէլաքինէ սէպէպ օլաճագսը-
նդըղ :
16 *Ա՛մմա օնլար օնա եագլաշըպ տէտիլէր . Ամբիւ-*
լէրիմիզ իչինն պու բատտա գօյուն աղըլտարը՝ վէ չօ-
17 *ճուգլարըմդըղ իչինն շէհրիլէր եաթալըմ . Ա՛քին*
պիզ սիլահլանըպ՝ ա՛լէյա՛ձինէ Խարաէլ օղուլտա-
րըն էօնիւնճէ վարալըմ՝ , օնլարը քէնտի մահալէ-
րինէ կէօմիւրիւնճէկյէտէք . վէ չօճուգլարըմդը-
պու տիյարըն էհալիսի Հուդու բունատան հիսարլը
18 *շէհրիլէրտէ տուրալար : Խարաէլ օղուլտարընատան*
հէր քէս քէնտի միրաս՝ բնա մալնը օլունճէկյէտէք ,
19 *Եհվէհրիմիզ տէօնճէկյէնիմ : Օվիրա պիզ՝ Խօր-*
տանըն էօմէկ եագասընատան իլէրի օնլար իլէ պիլէ
միրաս՝ ալմայաճաղըզ . չիւն միրաս՝ ըմդըզ Խօրտա-
նըն պէրի եագասընատա՝ կիւնտօղուտա տիւշմիշ-
տիւր :
20 *Վէ Ի՛նսէ օնլարա տէտի . Չյէր պու նէմնէկյի*
էտէբսէնիզ , էյէր Թագաւորն Հուդուրունատա ճէնք
21 *իչինն սիլահլանըրսանըզ , Վէ Թագաւորն Հուդու-*
բունատա թա օ՛ տիւշմէնլէրինի էօնիւնատէն գօլունն-
ճէկյէտէք՝ ձիւմլէնիզ սիլահը Խօրտանատան կէ-
22 *չէրսէնիզ . Վէ օ տիյար Թագաւորն Հուդուրունատա*
ֆէթհ օլունուբ տա օնտան սօնկրա տէօնէրսէնիզ ,
օղլման Թագաւորն հմ Խարաէլին գրիմընատա սու չ-
սուզ օլուրսունուզ , վէ պու տիյար Թագաւորն Հու-

զաւրունտա միւլքիւնիւզ օլսուր ։ Ամմա էյեր 23
պէօյլէ էթմէզսէնիզ, իշլեթ Տապպա կիւնահ էթ-
տիւնիզ· վէ պիլդիւն քի կիւնահկարսը սիզի պուլա-
ճայդարը ։ Ձօճուգլարընըզ իչիւն շէհրիւեր՝ հէմ 24
սիւրիւէրինիզ իչիւն աղըլսար նաիրն, ամմա աղ-
զընըզտան չըգանը իճրա էյլէյէսիզ ։

Ամմի Կատ օղուլսարը վէ Ռուպէն օղուլսարը 25
Ձնօսէյէ սեօյլէյիպ տէտիլէր· Կուլսարընն էֆէն-
տիմիզնին պույուրտուղուն կիպի էտէճէյիզ ։ Ձօ- 26
ճուգլարըմըզ՝ գարը լարըմըզ՝ սիւրիւէրիմիզ վէ
ճիւմլէ տաւարլարըմըզ պուրատա Կիլէճէտըն շէ-
հրէրինտէ օլաճար· Ամմա գուլսարընն էֆէնտի- 27
միզ պույուրտուղուն կիպի՝ հէփիմիզ սիլահլանմըշ՝
դաւգուրճէ ճէնկ իչիւն Ռաւպզին էօնիւնտէ կէչէ-
լիմ ։ Ձնտէն Ձնսէ՝ քնահզին Ձչէճ զարա վէ 28
Ռուն օղլու Ձօշուայա հէմ Ռարաէլ օղուլսարընն
սըզդըլարընընն պաշ պապալարընա օնլարընն հադ-
դընա թէնպիհ էյլէտի, Ալ է Ձնսէ օնլարա տէ- 29
տի· Ձչէր Կատ օղուլսարը վէ Ռուպէն օղուլսարը
Տապպզին հուզուրունտա ճիւմլէսի ճէնկ իչիւն սի-
լահլանըպ՝ սիզին իլէ Ձօրտանտան կէչէրլէրսէ,
վէ օտիյար էօնիւնիւզտէ ֆէթհ օլուրսա, օպէման
օնլարա՝ Կիլէճէտ տիյարընը միւլք իչիւն վէրէ- 30
սիզ ։ Ամմա էյեր սիլահլանըպ սիզին իլէ կէչմէդ-
լէրսէ, օնլարըն միւլքիւ առանըզտա Ռանաան
տիյարընտա օլա ։ Ալ է Կատ օղուլսարը իլէ Ռու- 31
պէն օղուլսարը ճէվապ վէրիպ տէտիլէր· Տապպ՝
գուլսարընա նիճէ էմր էմճի իսէ, էօյլէ էտէճէ-
յիզ ։ Պիզ՝ Տապպզին հուզուրունտա սիլահլան- 32
մըշ Ռանաան տիյարընա կէչէճէյիզ· ամմա պի-
զիմ միրաս՝ըմըզըն միւլքիւ Ձօրտանըն պէրի եա-
գասընտա օլա ։ Ամմի Ձնսէ օնլարա՝ Էա՛նկ Կատ 33
օղուլսարընա վէ Ռուպէն օղուլսարընա հէմ Ձօ-

սեփ օղու Անասսէնին նարը սրպդինա՝ Ամօրհ-
լէը փատիշահը Ահմէնուն մէմլէքէթինի վէ Պա-
շան փատիշահը Օկուն մէմլէքէթինի՝ տէյարը
սինօրլարընտաքի շէհրլէրի իլէ՝ Էռնէօ տէյարըն
էդրաֆընտա օլան շէհրլէրինի վէրտի։
34 Ամոի Կատ օղուլլարը Տիպճնու վէ Ամդաօթու
35 վէ Ամօէրի պինա էմտիլէր· Էմ Ամդրօթու՝
36 Ր օֆանը՝ վէ Էա՛զէրի՝ վէ Էաղպհայը, Ա է
Պէյճինիմրայը՝ վէ Պէյճհարանը հիսարըը շէհր-
լէրի՝ հէմ գօյուն աղըլլարը Էռփըլէր։
37 Ամուպէն օղուլլարը տա Էհշաօնու վէ Էչէ՛լէյի
38 վէ Վէրնաճիմի՝ նափարլար, Ա է Նիպդը վէ
Պաա՛լէ՛օնու՝ քի օնլարըն ատլարընը տէյիշմիր-
տիլէր, հէմ Ամփմայը· Ամոի պինա էմտիքլէրի
շէհրլէրէ զայրի ատլար գօտուլար։
39 Ա է Անասսէ օղու Անախրին օղուլլարը Կի-
լէ՛տա վարըպ՝ օնու ալտը լար· հէմ օնուն իչինէ
40 օլան Ամօրիլէրի գօվտուլար։ Ա է Ասէ՝ Կիլէ՛-
տը Անասսէ օղու Անախրէ վէրտի· վէ օ՝ օնտա
41 սալճին օլտու։ Ա է Անասսէ օղու Էայիր վա-
րըպ՝ օնլարըն գասապալարընը ալտը· վէ օնլարըն
42 ատլարընա Էավօթ Էայիր գօտու։ Ա է Նօպահ
վարըպ՝ Կէնաթը վէ օնուն քէօյլէրինի ալտը· վէ
օնուն ատընա՝ քէնտի ատընտան Նօպահ գօտու։

ՊԱՐ 33։

1 Ասսէնին վէ Էհարօնուն նէտի իլէ՝ ա՛սքէրլէ-
րինէ Անըը տէյարընտան չըգան Խրաէլ օղուլ-
2 լարըն կէօչէէրի պունլար տըր։ Ա է Անսէ Էտա-
պըն էմրի իլէ օնլարըն գօնագլարընձա խուրուճ-
լարընը նաղտը· վէ խուրուճլարընձա գօնագլարը
պունլար տըր։
3 Ամոի պիրինճի այտա պիրինճի այըն օն պէշին-

Ճի կիւնիւնտե Յա՛մէսեստէն կէօչտիւլէր · փասէ-
հին էրթէսինտե՝ Յարաէլ օղուլլարը նիւճէվիշ
էլ իլէ ճիւմլէ Պնարդլարդլարին կէօզլէրի էօնինտե
չօղտալար ։ Պ Է Պնարդլար՝ Պապային օնլարտա 4
վուրտուղու ճիւմլէ իլէ տօղուշու կէօմէյօրլար ի-
տի · վէ Պապա օնլարդն ալնահլարը իւղէրինէ
հէօքմիէր էյլէտի ։ Յոմո Յարաէլ օղուլլարը 5
Յա՛մէսեստէն կէօչիւպ՝ Պուքքօթմէ գօնտուրար ։
Պ Է Պուքքօթմէն կէօչիւպ՝ էօրլիւն ուճունտա օ- 6
լան Չթամոմէ գօնտուրար ։ Պ Է Չթամոմէն կէօ- 7
չիւպ՝ Պատա լէվճօնուն էօնինտե օչին վիհա-
րօթմա տօղրու տէօնտիւլէր , վէ Պնիտօղուն էօ-
նինտե գօնտուրար ։ Պ Է վիհարիրօթմ էօնինն- 8
տէն կէօչիւպ՝ վէ տէնիզին օրթասընտան կէչիպ
էօրլէ Ելաթլէր · վէ Չթամ էօրլինտե իւչ կիւն-
լիւք հօղ նիւրիւչիւպ՝ Պարատա գօնտուրար ։ Պ Է 9
Պարատան կէօչիւպ՝ Չիմէ կէլտիրէր · վէ Չիմոմէ
օն իքի սու պունարլարը վէ նէֆէմիշ խուրմա ա-
ղաճը վարրտը , վէ օրատա գօնտուրար ։ Պ Է Չի- 10
լիմոմէն կէօչիւպ՝ գրդղլ տէնիզլին նանընտա գօն-
տուրար ։ Պ Է գրդղլ տէնիզտէն կէօչիւպ՝ Պին 11
էօրլինտե գօնտուրար ։ Պ Է Պին էօրլինտեն 12
կէօչիւպ՝ Տաֆգատա գօնտուրար ։ Պ Է Տաֆ- 13
գատան կէօչիւպ՝ Ղուշահէ գօնտուրար ։ Պ Է Ղու- 14
շահէն կէօչիւպ՝ Մէֆիհիմոմէ գօնտուրար · վէ օ-
րատա գամմ իչին իչէճէք սու նօղտատու ։ Պ Է 15
Մէֆիհիմոմէն կէօչիւպ՝ Պինա էօրլինտե գօն-
տուրար ։ Պ Է Պինա էօրլինտեն կէօչիւպ՝ Վախ- 16
թօթ Ճաթթախատա գօնտուրար ։ Պ Է Վախթօթ 17
Ճաթթախատան կէօչիւպ՝ Ճասէրօթմատա գօն-
տուրար ։ Պ Է Ճասէրօթմատան կէօչիւպ՝ Խիմ- 18
մատա գօնտուրար ։ Պ Է Խիմմատան կէօչիւպ՝ 19
Խիմինտիպարէտտե գօնտուրար ։ Պ Է Խիմինտիպա- 20

21 րեստէն կէօչիւպ՝ | ԻՆՆատա գօնտուլար : Ա Է
| իսնատան կէօչիւպ՝ Իսատատա գօնտուլար :
22 Ա Է Իսատատան կէօչիւպ՝ Վահկեաթատա գօն-
23 տուլար : Ա Է Վահկեաթատան կէօչիւպ՝ Շ ա-
24 ֆէր տաղընտա գօնտուլար : Ա Է Շ աֆէր տա-
25 ղընտան կէօչիւպ՝ Ըարատատէ գօնտուլար : Ա Է
Ըարատատէն կէօչիւպ՝ Պագհէղեմտէ գօնտու-
26 լար : Ա Է Պագհէղեմտէն կէօչիւպ՝ Զահաեմտէ
27 գօնտուլար : Ա Է Զահաեմտէն կէօչիւպ՝ Զա-
28 րահտէ գօնտուլար : Ա Է Զարահտէն կէօչիւպ՝
29 Պէզգատէ գօնտուլար : Ա Է Պէզգատէն կէօ-
30 չիւպ՝ Ըաշմնտա գօնտուլար : Ա Է Ըաշմնտան
31 կէօչիւպ՝ Պահբօեմտէ գօնտուլար : Ա Է Պահ-
բօեմտէն կէօչիւպ՝ Պէնէհատ գանտա գօնտուլար :
32 Ա Է Պէնէհատ գանտան կէօչիւպ՝ Ըօրհակիա-
33 կատատա գօնտուլար : Ա Է Ըօրհակիակատատան
34 կէօչիւպ՝ Ձօգպամեատէ գօնտուլար : Ա Է Ձօգ-
պամեատէն կէօչիւպ՝ Պրօնտա գօնտուլար :
35 Ա Է Պրօնտան կէօչիւպ՝ Ձսեօնկապէրտէ գօն-
36 տուլար : Ա Է Ձսեօնկապէրտէն կէօչիւպ՝ Պին
37 էօլիւնտէ՝ նա՛նի Վատէշտէ գօնտուլար : Ա Է
Վատէշտէն կէօչիւպ՝ Ձտօմ՝ տիյարբընդն ուշտուն-
38 տա օղան Ըօր տաղընտա գօնտուլար : Ա Է քհա-
հին Ընհարօն Թագպըն էմիր իւզրէ Ըօր տաղընտա
ղրգտը , վէ օրատա էօլտիւ , Խարաէղ օղուլլարըն
Պնարը տիյարբնտան ղրգմալարընդն գրբգընէր
եր ընտա՝ պէշինճի այտա՝ այրն իւր կիւնիւնտէ :
39 Ա Է Ընհարօն Ըօր տաղընտա էօլտիւյիւ պէման՝
40 նիւղ կիւրմի իւչ հաշընտա իտի : Ա Է դրպլէտէ՝
Վանատան տիյարբնտա տաքին օլան Վանատանդր
Ընրատ փատիշահը՝ Խարաէղ օղուլլարընդն կէլտի-
41 չինի իշնիմտի : Ա Է Ըօր տաղընտան կէօչիւպ՝
42 Պալմնտատա գօնտուլար : Ա Է Պալմնտատան
43 կէօչիւպ՝ Փունճնտա գօնտուլար : Ա Է Փունճն-

տան կէօչիւպ՝ ()պօթտան գընտուլար : Ա Է ()- 44
պօթտան կէօչիւպ՝ Ա՝նապըն սինօրուներտա Յ՝կ-
հատ պարիմտա գընտուլար : Ա Է Յ՝իմտէն կէօ- 45
չիւպ՝ Տիպօնկատտէ գընտուլար : Ա Է Տիպօն- 46
կատտան կէօչիւպ՝ Ը՝լմենտիպլաթ ախմտէ գըն-
տուլար : Ա Է Ը՝լմենտիպլաթ ախմտէն կէօչիւպ՝ 47
Ա՝կէպընտն Էօնիւնտէ՝ Ը՝պարիմ տաղլարընտա
գընտուլար : Ա Է Ը՝պարիմ տաղլարընտան կէօ- 48
չիւպ՝ Ա՝կերիհօ Ա՝օրտաներն Եանընտա Ա՝նապ սահ-
րալարընտա գընտուլար : Ա՝մոր Ա՝օրտաներն Եա- 49
նընտա Պէկլի Ա՝եչիմթեմէն Ը՝պէլիդիմէտ Ը
Ա՝նապ սահրալարընտա գընտուլար :
Ա Է Ը՝ապպ Ա՝նակէ՝ Ա՝նապ սահրալարընտա 50
Ա՝կերիհօ Ա՝օրտաներն Եանընտա՝ սէօյլէյիպ տէօ-
Ը՝արաէլ օղուլլարընա սէօյլէյիպ՝ ծնլարա տէ · 51
Ա՝օրտանտան Ը՝Ա՝անատ՝ն տիյարընա կէչիկինիլ-
տէ , () տիյարըն ճիւմլէ Էհալիսինի Էօնիւնէ ը- 52
տէն գօվմասըղ , վէ ծնլարըն ճիւմլէ սիւրէթլէրինի
վէ ճիւմլէ տէօքմէ փուԹլարընը պօղմասըղ , վէ ծն-
լարըն ճիւմլէ ԹէփէփուԹլանէլէրինի Եըղմասըղ :
Ա Է օ տիյարը զապդ էտիպ՝ ծնտա սաքին օլմասըղ · 53
գիւրա օ տիյարը սիղէ վէրտիմ՝ քի ծնու զապդ էտ-
սիղ : Ա Է տիյարը գուրա իլէ գապկիլէլէրինիղէ 54
Թէմլիք էտէսիղ · չօղլուգ օլանըն միւքէննէ չօգ
վէրէսիղ , վէ ազըգ օլանըն միւքէննէ ազ վէրէ-
սիղ , գուրա՝սը Հէր Հանկը Եէրէ չըղ՝ըրսա , օ Եէր
ծնուն օլա · պապաղալարընըզըն սըզդըրընա կէօրէ
Թէմլիք էտէսիղ : Ը՝մմա էյէր օ տիյարըն Էհալի- 55
սինի Էօնիւնիւզտէն գօվմազ՝ոանըղ , օլտում՝ օլաբի՝
ծնլարտան պագը գօտուղունուղ՝ կէօզլէրինիզէ
տիքէնլէր վէ Եանլարընըզա տիւրԹիւլլեր օլալար ·
վէ սաքին օլտուղունուղ տիյարտա սիղէ ա՝տավէթ
Էտէլէր : Ա Է օլաքի՝ ծնլարա նիճէ էթմէյէ նի- 56
յէթ էթմէմ իսէ , սիղէ Էտէճէյիմ :

ՊԱՀ 34:

1 Ա֊Ի Տապպ Անհյե սէղլէյիպ տէտի. Խարակէ
օղուլարընա Թէնպիհ էտիպ՝ ծնլարա տէյէսին.
Միզէ միրաս՝ իչուն տուշէն տիյարա՝ Էա՞նդ սինօր-
լարը իլէ Ղանաան տիյարընա կիրտիյինիզտէ.
3 Օլտէմ գըպլէ եանընըզ Ային չէօլնէնտէն Յատմ
սինօրլարը իլէ միւմթէտ օլուպ՝ գըպլէ սինօրու-
նուզ Թուզ տէնիզլինին քէնարընատան կիւնտօղու-
4 սունա տօղրու օլա: Ա֊Է սինօրունուզ գըպլէ դա-
րաֆընատան Ա֊գրապպիմ պ սիրինի տօլաշըպ՝ Սի-
նէ տօղրու կէչէ, վէ օնուն նիհայէթի գըպլէտէն
Յատէշ Պարնէա՛տա օլա. վէ Ա֊սար Ա֊տտար-
5 տան չըգըպ՝ Ա֊սէմնա տօղրու կէչէ: Ա֊Է օ սի-
նօր Ա֊սէմնատան՝ Ա֊ընըր տէրէսինէ տօղրու տօլա-
շա, վէ նիհայէթի տէնիզտէ օլա:
6 Ա֊Է պաՀը սինօրունուզ պէօյիւք տէնիզ օլու պ՝
սինօրու օ քէսէ. պաՀը սինօրունուզ օ օլա:
7 Ա֊Է փօրնաս դարաֆը սինօրունուզ պու օլա.
պէօյիւք տէնիզտէն Ա֊ծր տաղընատէ չիզէսիզ.
8 Ա֊օր տաղընատան Ա֊ամանէ կէլինճէյէտէ չիզէ-
սիզ. վէ օ սինօրուն նիհայէթի Ա֊էտատէ օլա:
9 Ա֊Է օ սինօր Ա֊իֆրօնա չըգա, վէ օնուն նիհայէ-
թի Ա֊սար Էնանատէ օլա. փօրնաս դարաֆը սի-
նօրունուզ օ օլա:
10 Ա֊Է կիւնտօղուսու դարաֆը սինօրունուզ իչուն՝
Ա֊սար Էնանատան Շ էֆամա տօղրու չիզէսիզ:
11 Ա֊Է պու սինօր Ա֊յինինին կիւնտօղուսու դարա-
ֆընատան՝ Շ էֆամատան Ինպայա էնէ. վէ՝ պու սի-
նօր էնէրէ֊ք՝ կիւնտօղուսունա տօղրու՝ Ա֊յինինէրէմ
12 տէնիզլինին եանընատա էրիչէ: Ա֊էմ պու սինօր
Ա֊օրտանա էնէ, վէ նիհայէթի Թուզ տէնիզլինտէ
օլա: Տիյարընըզ՝ չէփչէվրէ սինօրլարը իլէ պու
օլա:

Ա է Ասօճ Խարաէլ օղուլարընա Թէնպիհ է- 13
տիպ տէտի . Վուրա իվէ Թէմիվիք էտէճէյինիվ
տիյար պու տուր , քի Խապպ օնու տօգուզ պուչուգ
սրպդա վէրմէյէ պույուրտու ։ Օխրա Խուպէն 14
օղուլարընըն սրպդը պապալարը օճագլարընճա՝
Հէմ Կատ օղուլարընըն սրպդը պապալարը օճագ-
լարընճա ալտը լար . Անանասէնին ևարը սրպդը
տասնի միրաս՝լարընը ալտը լար ։ Պու խբի սրպդ՝ 15
Հէմ պու ևարըմ սրպդ միրաս՝լարընը՝ Էրհիշօ
Խօրտանըն պէրի ևագասընատա կիւնտօղուսու
Մէշհուդ դարաֆընատա ալտը լար ։
Ա է Խապպ Ասէյլէխիպ տէտի . Միզէ 16
օ տիյարը Թագսիմ էտէճէք ատէմլէրին ատլարը
պուննար տըր . Վհահին Չէճ՝դար վէ Կուն օղ- 18
լու Խօշտա՝ ։ Հէմ տիյարը միրաս՝ա Թագսիմ
Էմմէյէ Հէր պիր սրպդտան պիրեր պէյ ալասրպ ։
Ա է օ ատէմլէրին ատլարը պուննար տըր . Էհհու- 19
տա սրպդընատան՝ Էհֆունննէ օղլու Խալէպ , Ա է 20
Հ էմմօն օղուլարը սրպդընատան՝ Ի՝մմիհուտ օղլու
Հ էմմուէլ , Պէնհամին սրպդընատան՝ Վհիսէն օղ- 21
լու Էշհատա՝ , Ա է Տան օղուլարը սրպդընըն 22
պէյի՝ Խօղլի օղլու Պուգի , Խօսէֆ օղուլարըն- 23
տան Անանասէ օղուլարը սրպդընըն պէյի՝ Էֆօտ
օղլու Հաննիէլ , Ա է Էֆրահիմ օղուլարը սրպ- 24
դընըն պէյի՝ Միքդան օղլու Վհմուէլ , Ա է Օհ- 25
պուլօն օղուլարը սրպդընըն պէյի՝ Տարնաք օղլու
Էշհատիան , Ա է Խասախար օղուլարը սրպդը- 26
նըն պէյի՝ Ի՝զան օղլու Տալդիէլ , Ա է Ա՝շէր օ- 27
ղուլարը սրպդընըն պէյի՝ Հ էլօմի օղլու Ա՝հի-
հուտ , Ա է Նաֆթալի օղուլարը սրպդընըն 28
պէյի՝ Ի՝մմիհուտ օղլու Վհէտահէլ տիր ։ Խապ- 29
պըն՝ Խարաէլ օղուլարընա Վհանանէն տիյարընատա
միրաս՝ը Թագսիմ էմմէյէ պույուրտուղու քիմ-
սէլէր պունլար տըր ։

ՊԱՏ. 35։

1 Ա֊ Է Տապպ՝ Ասաղ սահրաւարքնատա Երիհո
Հորտանըն Նանքնատա՝ Ասէլէ սէօյլէյիպ տէտի.
2 Խարաէլ օղուլարքնա Թէնպիհ էյլէ քի՝ քէնտի
միրաս՝ միւլքլէրինտէն Լեւիլիլէրէ սաքին օլմադա
շէհրլէր վերէլէր. վէ շէհրլէրին չէփէվրէսինտէ
3 օլան վարօշլարքնը պա Լեւիլիլէրէ վերէլէր։ Ա֊ Է
շէհրլէր ընալարա սաքին օլմադ իչուն օլալար. վա֊
րօշլարը իսկ ընալարըն տավարլարը վէ մալլարը վէ
4 ճիւմլէ հայվանլարը՝ իչուն օլալար։ Ա֊ Է Լեւի֊
լիլէրէ վերէճէյինիզ շէհրլէրին վարօշլարը՝ շէհ֊
րին գալէ սինտէն տիշարը չէփէվրէ պինէր ար֊
5 շը՛ն օլա։ Ամտի շէհրին տիշարըսընտա կիւնտօ֊
ղուսու դարաֆքնատան իբի պին արշըն՝ վէ գըպլէ
գարաֆքնատան իբի պին արշըն՝ վէ պաթը դարա֊
ֆքնատան իբի պին արշըն՝ վէ փօրեաս դարաֆքն֊
տան իբի պին արշըն Էօլչէսիզ, վէ շէհր օրթատա
օլա. ընալար իչուն շէհրին վարօշլարը պու֊ օլա։
6 Ա֊ Է Լեւիլիլէրէ վերէճէյինիզ շէհրլէրտէն ալթը
շէհրի՝ փէնահկահ իչուն վերէսիզ, քի գաթիլ
օրայա գաչա. վէ պունլարտան մա՛տա ընալըա գըրգ
7 իբի շէհր վերէսիզ։ Լեւիլիլէրէ վերէճէյինիզ
շէհրլէրին ճիւմլէսի գըրգ սէքիզ շէհր օլա. ընալա֊
8 րը վարօշլարը իլէ վէրէսինիզ։ Ա֊ Է Խարաէլ օղու֊
լարըն միւլքունտէն վերէճէյինիզ շէհրլէրի՝ չօղ֊
լուգ օլանտան չօղ՝ վէ ազլըգ օլանտան ազ ալա֊
ըղ. Լեւիլիլէրէ՝ քէնտի շէհրլէրինտէն հէրքէս
քէնտի ալտըղը միրաս՝ընըն միգտարընա կէօրէ
վերէ։
9 Ա֊ Է Տապպ Ասէլէ սէօյլէյիպ տէտի. Խա֊
րաէլ օղուլարքնա սէօյլէյիպ՝ ընալարա տէյէսին.
Հորտանտան Քանանա՛ն տիյարընա կէչտիյինիզ֊

տէ , Ը էհրլերինիլտէն փէնահկահ շէհրլեր 11
թաչին էտէսիզ · վէ խադա իլէ պիր քիմսէյի վու-
բան գաթիլ՝ օրայա գաչա : Ա է օ շէհրլեր սիզէ՝ 12
գան հագդընը տա՛վա էտէնտէն փէնահկահ օլա ·
վէ գաթիլ՝ ճէմաաթըն էօնիւնէ շէրիաթէ հա-
զըր օլունճայէտէք էօմէկյէ : Ա է վերէճէկինիզ 13
շէհրլերտէն՝ փէնահկահ շէհրլերինիզ ալթը օլա:
Ը էհրլերին իւչիւնիւ Ա օրտանըն պէրի եագա- 14
սընտա վէրէսիզ · վէ շէհրլերին իւչիւնիւ Ա յա-
նաան տէյյարընտա վէրէսիզ · վէ ընչար փէնահ-
կահ շէհրլեր օլա : Պու ալթը շէհրլեր՝ Ա սրաէկ 15
օղուլլարընա վէ միւսաֆիրէ վէ արանըզտա սաքին
օլանա փէնահկահ իչիւն օլալար · թաքիմ խադա
իլէ պիր քիմսէյի էօլտիւրէն օրայա գաչա :
Ա՛մմա էյէր օնու պիր տէմիր ալէթ իլէ վուրմա- 16
ղընա էօլտիւրտիւ խսէ , օ՝ գաթիլ տիր · գաթիլ՝
էլպէթթէ էօլտիւրիւլէ : Ա յա էյէր օնու՝ էօլմէ- 17
սինէ սէպէպ օլուր պիր էլ գաչը իլէ վուրուր տա օ
էօլիւրսէ , օ՝ գաթիլտիր · գաթիլ էլպէթթէ էօլ-
տիւրիւլէ : Ա յախսա օնու՝ էօլմէսինէ սէպէպ օլուր 18
օտուռտան պիր էլ ալէթի իլէ վուրուրտա օ էօ-
լիւրսէ , օ գաթիլտիր · գաթիլ էլպէթթէ էօլտիւ-
րիւլէ : Վ ան հագդընը տա՛վա էտէն՝ գաթիլի օ 19
էօլտիւրէ · օնա բսսէ կէլտիյի զէմանն՝ օնու էօլ-
տիւրէ : Ա է էյէր օնու ա՛տաւէթի իլէ իթթիվէ- 20
րիրսէ , եա գաստ իլէ իւզէրինէ պիր շէյ աթա՛ր
տա՛ օ էօլիւրսէ , Ա յախսա օնու՝ տիւշմէնլիք սէպէ- 21
պիլէ՝ էլի իլէ վուրուր տա՛ օ էօլիւրսէ , վուրան էլ-
պէթթէ էօլտիւրիւլէ · օ գաթիլտիր · գանը տա՛վա
էտէն՝ գաթիլէ բսսէ կէլտիքտէ՝ օնու էօլտիւրէ :
Ա՛մմա էյէր օնու ա՛նկսըզտան՝ տիւշմէնլիք սէ- 22
պէպիլէ օլմայարագ՝ իթթի վէրիրսէ , եախսա գաստ
իլէ օլմայարագ՝ օնուն իւզէրինէ պիր ալէթ ա-

23 Թարսա , Կա ծնու կէօրմէքօխլին՝ իւղէրինէ ծնու
էօլիւրէճէք հէր նէ կէօնէ գաշ տիւշիւրիւր տա՝ օ
էօլիւրսէ , օ՝ ծնուն տիւշմէնի օլմայիպ՝ ծնուն քէմ-
24 լէյինի արամատըղը սուրէթուէ , Ա՛էմաա՛ թ տա-
խի վուրան իլէ գանը տա՛վա էտէնին արասընտա
25 պու՛ չէրիա՛ թլէր իւղրէ հէօքմ՝ էտէլէր ։ Ա է
ճէմաա՛ թ գաթիլի գանը տա՛վա էտէնին էլինտէն
գուրթարըպ՝ ճէմաա՛ թ ծնու քէնտինին սըղընտը-
ղը փէնահկեահ շէհրինէ տէօնտէրէ . վէ օ՝ թա
մուգատտէս եաղ իլէ մէհ օլունմուշ քեահին էօ-
26 լինճէյէտէք ծնտա սաբին օլա ։ Ա՛մմա էյէր գա-
թիլ՝ օ սըղընտըղը փէնահկեահ շէհրինին սինօ-
27 րունտան տիշարը պիր թագրիպլէ չըգարտա , Ա է
գանը տա՛վա էտէն՝ ծնուն փէնահկեահի օլան
շէհրին սինօրունտան տիշարը ծնու պուլուպ՝ գանը
տա՛վա էտէն գաթիլլի էօլիւրթիւրսէ , գանը սա-
28 յըլմայա ։ Ա՛իրա օ՝ թա պաշ քեահին էօլինա-
ճէյէտէք քէնտի փէնահկեահի օլան շէհրտէ օ-
թուրմայը իտի . ամմա պաշ քեահին էօլտիւքտէն
սոնկրա , գաթիլ քէնտի միւքիմնինն տէյարընա
29 տէօնէ ։ Ա՛մտի պունլար սիպէ՝ սիլսիլէլէրինիզէ
ճիւմլէ մէսքեանլարընըզտա շէրիա՛թ գանունլարը
օլա ։
30 Ա՛էր քիմ պիր քիմսէյի էօլտիւրթիւրսէ , գա-
թիլ՝ շահիտլէր աղըզ կա՛պունէ իլէ գաթլ օլունա .
ամմա պիր քիմսէյի էօլտիւրմէք իչինն՝ պիր շա-
31 հիտին շէհատէթի քիփայէթ էմմէզ ։ Ա է
գաթլէ վաճիպ օլան գաթիլնին ճանը իչինն՝ տէյէթ
այմայասըղ . վէրա օ՝ էլպէթթէ էօլտիւրիւլմէլի-
32 տիր ։ Ա՛էմ փէնահկեահի օլան շէհրէ գաչան
իչինն՝ վիլայէթէ տէօնտիպ սաբին օլա տէյին՝ տի-
յէթ այմայասըղ , թա քեահին էօլինճէյէտէք ։
33 Ա՛մտի օլտուղունուզ տէյարը մուտտասլամայասըղ .

ղերա գան՝ տիյարը մուրտարլար, վէ իչինտէ տէօ-
քիլէն գան իչուն՝ տիյարա քէֆարէթի օլմազ,
իլլա օնու տէօքէնին գանը իլէ։ Ամոի սաքին օլ- 34
տուղունտուզ՝ պէնիմ օրթասընտա սաքին օլտուս-
ղումտիյարը նասիպքէմիկիսիզ· ղերա Յարաէլ օ-
ղուլլարըն արասընտա սաքին օլան Յապպ պէն իմ։

ՊԵՐ, 36։

Ա՛ է Յօսէֆ օղուլլարըն գապիլէլէրինտէն օլան 1
Անանասէ օղու Ազարիա օղու Միշա՛ ա օղուլլարը
գապիլէսինին պաշ պապալարը Եանաշղա՝ Ա-
նէ-
նին Էօնիւնտէ վէ Յարաէլ օղուլլարըն պաշպապա-
լարը սերվէրլէրին Էօնիւնտէ սէօյլէյիպ՝ Տէփի- 2
լէր· Յապպ՝ Էֆէնտիմիզ Էմր Էտմի, քի Յարաէլ
օղուլլարընա տիյարը միրաս՝ իչուն գուրա իլէ վէ-
րէ· Հէմ Էֆէնտիմիզ Յապպատան պույրուլտուքի
գարընտաշըմըզ Ալէօֆհատըն միրաս՝ընը՝ օնուն
դըզլարընա վէրէ։ Ամոի օնլար՝ Յարաէլ օղուլ- 3
լարընըն սահր սըպդլարընտան օլան պիր քիմսէյէ
գարը իչուն վարըրլարսա, օնլարըն միրաս՝ը պա-
պալարըմըզըն միրաս՝ընտան Թէնգիլ օլուպ՝ դարը
իչուն վարարդլարը քիմսէնին սըպդրընըն միրաս՝սը-
նա գաթը լաճագ, վէ գուրա իլէ օլան միրաս՝ը-
մըզտան Թէնգիլ օլաճագ տըր։ Ա՛ է Յարաէլ օ- 4
ղուլլարընըն Յօսէֆ սէնէսի օլտուղունտա, օնլա-
րըն միրաս՝ը՝ վարարդլարը սըպդրն միրաս՝ընա
գաթը լաճագ· պու վէճհ իլէ օնլարըն միրաս՝ը՝
պապալարըմըզըն սըպդրընըն միրաս՝ընտան Թէն-
գիլ օլաճագտըր։

Ամոի Ա՛նա՝ Յապպըն էմրի իւզրէ՝ Յարաէլ օ- 5
ղուլլարընա Թէնգիհ էտիպ տուտի· Յօսէֆ օղուլ-
լարընըն սրպդը տօղրու սէօյլէր։ Ալէօֆհատըն 6
գըզլարը Հադգընա Յապպըն էմր էտիպ տուտի

սէօղ պու տուր· ()նլար գարը՝ տէյիւ կէօղլէրինէ
խօշ կէօրիւնէնէ վարալար· անձագ պապալարը
7 սրպդընըն գապիլէլէրինտէն էվլէնէլէր· (Ա-
քիմ Իսրաէլ օղուլլարըն միրաս՝ը՝ պիր սրպդտան
պիր սրպդա կէչմէյէ· ամմա Իսրաէլ օղուլլարտան
հէր քէս՝ պապալարը սրպդընըն միրաս՝ընա՝ ե-
8 փըշա· Ա՝ է հէր գըղ քի՝ Իսրաէլ օղուլլարըն
սրպդլարընտան պիր միրաս՝է մալիքէ օլուր, պա-
պասը սրպդընըն գապիլէսինտէն պիրինէ էվլէնէ·
Թաքիմ Իսրաէլ օղուլլարընտան հէր քէս պապա-
9 սընըն միրաս՝ընը Թէմիլիք էտէ· Ա՝ է միրաս՝ պիր
սրպդտան պիր ղայրի սրպդա կէչմէյէ· լաքին Իս-
րաէլ օղուլլարըն սրպդլարընտան հէրքէս քէնտի
10 միրաս՝ընա՝ եափըշա· Իապալըն Ա՝նէյէ պու-
յուրտուղունա կէօրէ Ա՝ելօֆհատըն գըղլարը էօյ-
11 լէ էյլէտիլէր· Օ՝իրա Ա՝ելօֆհատըն գըղլարը
Ա՝նէլա՝ Մէհրա վէ Հօղլա վէ Ա՝ղբա վէ Թիրսա՝
գարըլլար իչիւն ա՝մուճալարը օղուլլարընա՝ վար-
12 ըլլար· Իօսէֆ օղլու Ա՝նանասէ օղուլլարըն
գապիլէլէրինտէն էվլէնտիլէր· վէ օնլարըն միրա-
ս՝ը պապալարընըն գապիլէսինին սրպդը՝ իւղէ-
րինտէ գալըր·
13 Իապալըն Ա՝նապ սահրալարընտա Իէրիհօ
Իօրտանընն եանընտա՝ Ա՝նէնին հէտի իլէ Իսրա-
էլ օղուլլարընա էմր էթտիյի Թէնպիհլէր վէ շէ-
րիա՝Թլէր պունլար տըր·

ԻՔԻՆԱՒ ԹԻՒ ԲԱԹ

Եւխօտ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ՊԱՏՃ 1

1 Ա՛օսէնին ճիւմլէ Իարաէլէ Յօրտանըն պէրի եա-
գասընտա չէօլտէ գըզըլ տէնիզին գարշըսընտա
օլան սահրատա Վարան իլէ Թօֆել վէ Լապան
վէ Հասէրօթ վէ Տիզահապըն արասընտա՝ սեղ-
լէտիկի սէօզլէր պունլարտըր։ Հօրէպտէն՝ Ալէր 2
տաղը եօլունտան՝ Վատէշ Պարնէայէտէ ք ՚ն
պիր կիւն տիւր։ Իմոի օլտուքի գըրգընճը նը լտա 3
ն պիրինճի այտա այըն իլքինտէ Ա՛նսէ Իարաէլ
օղուլլարընա՝ Ա՛պպըն ծնա ծնլարըն Հագգընտա
ճիւմլէ թէնպիհ էթտիկինէ կէօրէ սեղլէտի.
Ա՛մորիլէրին Հէշպօնտա սաքին օլան փատիշահը 4
Սիհօնու՝ վէ Ա՛շդաոթ Կարնէյիմէ սաքին օլան
Պաշան փատիշահը Օ՛կու վուրտուգտան սօնկրա,
Յօրտանըն պէրի եագասընտա Ա՛նապ տիյարըն- 5
տա՝ Ա՛նսէ պու թէվրաթը պէյան էթմէկէ պաշ-
լըգըպ տէտի։

Ա՛լահրմըղ Ա՛պպ պիղէ Հօրէպտէ սեղլէկիպ 6
տէտի. Պու տաղտա օթուրտուղունու՛ղ էթթէր.
Տէօնիւպ կէօչիւն, վէ Ա՛մորիլէրին տաղընա հէմ 7
օնուն ճիւմլէ գուրպինէ՝ սահրայէ՝ տաղա վէ վա-
տիյէ վէ գըպլէ դարափքընա վէ տէնիղ եալըսընա՝
Փանանա՛նիլէրին տիյարընա վէ Լիպանան՝ թա

պէօյիւք ըրմագ Իւերաթի ըրմաղընատէք վարըն։
8 Պագ, օ տիյարը էօնիւնիւզէ գօտում. վարըն, վէ
Ասպզըն պագպալարընըզ Ասլրահամա՝ Իսհագա
վէ Յագօպա վէ օնլարտան սօնկրա օնլարըն
զիւրրկյէթինէ վէրմէյէ էէմին էթտիկի տիյարը
զապդ էտին։
9 Ալ է օ զէմանտէ սիզէ սէօյլէյիպ տէտիմ. Պէն
10 նալընըզ՝ սիզի կէօթիւրէմ։ Ասլահընըզ Ասպզ
սիզի չօղալթար. վէ իշթէ պուկիւն սիզ՝ կէօրլէ-
11 րին երլըրլըլարը գատար չօղսունուզ։ Պագպա-
լարընըզըն Ասլահ Ասպզ սիզի՝ հալա օլտուղու-
նուզտան պիւն գաթ զիյատէ էյլէյէ, հէմ սիզէ
12 սէօյլէտիյի կիպի սիզի միւպարէքլէյէ։ Պէն նա-
լընըզ՝ զահմէթինիզի վէ նիւքթինիզիւ վէ զավ-
13 զալարընըզը նի՞ճէ կէօթիւրէ պիլէյիմ։ Իյէն-
տինիզ իշիւն սըպդլարընըզդճէ ա՛լիմ վէ ա՛գըլը վէ
մէշհուր աաէմլէր վէրին, վէ օնլարը սիզէ պաշլար
14 տիքէյիմ։ Ասնդէն սիզ պանա ճէվապ վէրիպ տէ-
տինիզ. պու՝ էաէլիմ աէյիս տէտիյին նէսնէ էյի
15 տիր։ Ամտի սըպդլարընըզըն սէրմէրլէրինի՛ ա՛լիմ
վէ մէշհուր աաէմլէրի ալտըմ, վէ օնլարը իւզէր-
լէրինիզէ պաշլար՝ պինգապաշըլար վէ նիւզապաշըլար
վէ էլլիպապաշըլար վէ օնպաշըլար վէ սըպդլարընը-
16 զա զապիդլէր տիքտիմ։ Ամմա օ զէմանտէ հա-
քիմլէրինիզէ թէնպիհ էտիպ տէտիմ. Վարըն-
տաշլարընըզըն տա՛վարընը տինկլէյին. վէ հէր
քէսին՝ կէրէք գարընտաշը՛ իլէ կէրէք էճնէպի
իլէ օլան տա՛վարընը հագդ իւզէրէ էէօքմէյլէյին։
17 Ը էրիա՛թտէ խադրըա պագմայասըզ. քիւչիւյիւ՝
պէօյիւյիւ կիպի տինկլէյէսիզ. հիչ քիմսէյէն
գօրգմայասըզ, զիրա շէրիա՛թ Ասլահընարը. վէ
սիզէ միւշքիւլ կէլզէն մասլահաթը՝ պանա թէվխս
18 էտին, քի օնու տինկլէյիմ։ Ամմա օ զէմանտէ

սիզք՝ հեփ հուեճէյինիզ նէսնէլերի թէնպիհ էթ-
տիմ։

Ընտէն Հօրէպտէն կէօչտիւք, վէ Ալլահըմըզ 19
Թապպըն պիզէ պույուրտուղու կիպի՝ Մօրիլէրին
տաղը եօլունտան՝ օլ կէօրտիւյիւնիւզ պէջիւք վէ
գօրգուլու պիւթիւն չէօլիւ կէչտիք. վէ Կատէշ
Պարնէա՛յէտէք կէլտիք։ Ալ է սիզք տէտիմ. Ալ- 20
լահըմըզ Թապպըն պիզէ վէրտիյի Մօրիլէրին
տաղընա կէլտինիզ։ Պագ, Ալլահըն Թապպ օ 21
տիյարը սէնին էօնիւնէ գօտու. պապալարընէն
Ալլահը Թապպ սանա տէտիյի կիպի չը՛գ, դայդ
էյլէ. գօրգմա, վէ իւրքմէ։ Ալ է սիզ հէփինիզ 22
պանա եանաշըղ տէտինիզ. Յօնիւմիւզճէ ատէմ-
լէր կէօնտէրէլիմ, վէ պիզէ օ տիյարը թէճէհսուս
էտէլէր. վէ նէ եօլտան չըգաճաղընմըզը՝ հէմ նա-
սը Ը շհրլէրէ վարաճաղընմըզը պիզէ խապէր կէ-
թիրէլէր։ Ամի պու սէօզ պանա խօշ կէօրիւ- 23
նիւպ՝ սիզտէն օն իքի ատէմ՝ հէր սըպդտան պի-
րէր ատէմ ալտըմ։ Ալ է օնլար տէօնիւպ՝ տաղա 24
չըգտը լար. վէ Իշքօլ վատխինէտէք կէչիպ՝ օնու
թէճէհսուս էթտիլէր։ Ալ է էլլէրինէ օ տիյարըն 25
մէյվէսինտէն ալըպ՝ պիզէ կէթիրտիլէր. հէմ պի-
զէ խապէր կէթիրիպ՝ Թապպըն պիզէ վէրտիյի տի-
յար էյլի տիր տէտիլէր։ Ամմա սիզ չըգմաղա խա- 26
թէմէտինիզ. անճագ Ալլահընըզ Թապպըն էմրի-
նէ ա՛սը՛ օլտուղուզ։ Ալ է չատըրըարընըզտա մը- 27
րը լտայըպ տէտինիզ. Թապպ պիզի պու՛ղ էթ-
մէքլէ՝ պիզի Ամբը տիյարընտան չըգարտը, քի
պէզի հէլպք էթմէք իչին Մօրիլէրին էլինէ վէ-
րէ։ Նէ՞ օէյէ չըգարըղ. գարընտաշըարըմըզ 28
նիւրէյիմիզի էրիթտիլէր, չիւն տէտիլէր. ()
դավմ՝ պիզտէն պէջիւք վէ ուզուն պոյլուտուր.
չէհրլէր՝ պէջիւք վէ կէօյէտէք հիսարլըտըր. հէմ

օրհնած Աստուծոյ ժողովրդեան տախտ կէօրսիք ։
29 Ա Է սիրէ տէհտիմ . Ուրքմէն , վէ ծեղրտան գօրչ-
30 ման ։ Ասծիւնեղմէ կիտէն Աղահրիղը Ասպա՝
օխպին իչինդն օ ճէկնը էտճէկը սիր , հէր նիճէ սիպին
իչիւն Ա ընբրտա կէօղէրինիլին էօնիւնտէ էլլէ-
31 ան իտէ ։ Էվի չէօլաէ կէօրսիւն քի՝ պիր առէմ
քէնտի օղունտու կէօթիւրսիւ կիպի Աղահրին
Ասպա պու կիթտիյինիզ ճօլտա սիզ ընա պու մա-
հալէ կէվնճէյէտէք՝ սէնի պէյլէ կէօթիւրսիւ ։
32 Ա է պու պէյլէ իչէն , Աղահրիղը Ասպա էմ
33 նիյէթինիզ օլմատը . Չէ օ ճօլտա էօնիւնիւճէ
սիզէ գօնտճագ մահալ պուլմագ իչիւն՝ սիզէ կի-
տէճէյինիզ ճօլտ կէօսթէրմէյէ՝ կէճէ ահէճտէ
34 վէ կիւնտիւզ պուլտաս կիտէր իտի ։ Ա է
Ասպա սէօղէրինիզին սէսինի իչիւնիզ՝ զաղասի
35 կէտի . վէ նէմին էտիպ տէտի . Աղահրիթէ պու
տատմէրտէն՝ պու նասրանդղ սիտիյէտէն՝ հիչ պիր
քիմսէ պատալարընդղա վէրմէյէ նէմին էթտիյիմ
36 էյի տէյտդը կէօրմէյէճէք , Աղփունէ օղլու
Ասալէպտէն մահտա . օ ծէտ կէօրէճէքտիր , հէմ
ծէտն այադընին օ պատորդղ տէյտդը ծէտ վէ ծէտն
ողուլարընտա վէրէճէյիմ . չիւն օ Ասպա թէճմա-
37 մէն թահլի օլտու ։ Ահրտէն էօթիւրու Ասպա
պահտա պիրլէ տատրդղդղ տէտի . Ա է՞ն տէ օրդայա կէր-
38 մէզտիւ ։ Ասծիւնտէ տուրան Աղուն օղլու Ասօ-
շուա՝ օրդայա օ կիրէճէք . ծէտ դուվվէթլէնտիր .
39 զիրա ծէտ Ասարէկ օ թէճմիշ էթտիրէճէք ։ Ա է
օղ էտդղմա օլտճադ տէտիյինիզ չօճուգլարընդղ՝
հէմ պու կիւն էյիյի վէ քէօթիւլիւկ պիրլիյէն օ-
ղուլարընդղ՝ օրդայա ծնդղր կիրէճէք , հէմ ծէտ ծն-
դղտա վէրէճէյիմ՝ վէ ծէտ ծնդղր զաղդ էտճէք ։
40 Ասմանիզ տէօնէնէն , վէ Չօլէ տօղրու՝ դրդղլ տէ-
41 նիզ էօլտունտան կէօչիւն ։ Ասնտէն սիզ ճէվապ

վերիպ՝ պանա տէտինիզ. Յապպա կիւնահ էթ-
տէք, պիզ չըգրպ ճէնք էտէճէյիզ, Ալլահըմըզ
Յապպըն պիզէ ճիւմլէ պոյտուտուղու կիպի. վէ
հէր պիրինիզ ճէնք սիլահլարընը գուշանըպ՝ տա-
ղա չըգմաղա հաղըրլանտընըզ: Ա Է Յապպ պա- 42
նա տէտի. Ընդարա տէ. Ազգմանդ, վէ ճէնք էթ-
մէն. զիրա պէն արանըզտա տէյիլիմ, վէ տիւշ-
մէնլէրինիզին էօնիւնտէ գըրըլմայասընզ: Ա Է 43
սիզէ սէյլէտիմ տէ իչինէմէտինիզ. լաքին Յապ-
պըն սէօզլէնէ ա՛սը օլտուտուղ. վէ ինձատ էտիպ՝
տաղա չըգտընը՛զ: Ա Է օ տաղտա սաքին օլան Յ- 44
մըրիլէր գարշընըզա չըգպ՝ արը լարըն էթտիքլէրի
կիպի՝ սիզի գօվալատը լար. վէ սիզի Աէբրուէ թա
Ըօրմայատէք գըրտը լար: Ա Է տէօնիւպ՝ Յապ- 45
պըն հուզուրունտա աղլատընզը, ամմա Յապպ
սէպինիլի տինկլէմէտի, վէ սիզէ գուլագ վէրմա-
սը: Ա Է Վատէշտէ պիր չօգ կիւնլէր՝ օրտատա 46
տուրտուղունուղ կիւնլէր գատար՝ տուրտունուղ:

ՊԼՒՀ 2:

Ընտէն տէօնիւպ՝ Յապպըն պանա սէյլէտիյի 1
կիպի՝ գըղըլ տէնիպին Ըօլտնտան չէօլէ կէօչտիւ-
վէ պիր չօգ կիւնլէր Աէբր տաղընը տօլաշտըզ:
Ա Է Յապպ պանա սէյլէյիպ տէտի. Աէմէր 2
պու տաղը տօլաշտընըզ. փօրնատա տօղրու տէօ-
նէնէն: Ըէմ գավմա ֆէնպիհ էտիպ տէ. Աիզ՝ 4
Աէբրտէ սաքին օլան Յ՛սաւ օղուլլարը գարըն-
տաշլարընըզըն սինօրունտան կէչէճէքսինիզ.
կէրչի օնլար սիզտէն գօդգարլար, լաքին սիզ ղայ-
էթլէ սագընըն: Ընդար իլէ չէքիշմէն. վէրա 5
պէն սիզէ՝ օնլարըն տիյարընտան այագ գապանը
պատասճագ գատար պիլէ վէրմէմ. չիւն Աէբր տա-
ղընը Յ՛սաւա մէրատ վէրտիմ: Աէյճէճէյի օն- 6

լարտան ագչէ իլէ սաթըն ալըպ եէյէսիզ, սուչու
տա օնլարտան ագչէ իլէ սաթուն ալըպ իչէսիզ:
7 Ո՛վրա Ա՛լահըն Ա՛պպա սէնի՝ էլինին հէր իչինտէ
պէրէքէթլէտի. սէնին՝ պու պէօյիւք չէօլտէ կէզ-
տէյինի ո պիլիր. Ա՛լահըն Ա՛պպա պու գըրդ նը-
սէնի՛նէ իտի, վէ սանա հիչ պիր նէսնէ էքսիլ-
մէտի:
8 Ա է Ա՛էրտէ սաբին օլան Ո՛սաւ օղուլլարը
գարընտաշլարըմըզտան՝ սահրա եօլունտան Ո՛յ-
լաթտան վէ Ո՛սեռն կապէրտէն կէչտիք. անտէն
9 տէօնիւպ Ա՛նապ չէօլու եօլունտան կէչտիք: Ա է
Ա՛պպա պանա տէտի. Ա՛նապիլէրէ ա՛տամվէթի էթ-
մէ, վէ օնլար իլէ ճէնկէ սամա՛շմա. զիրա օնլարըն
ակյարընտան սանա միրաս՝ վէրմէմ. չիւն Ո՛րը՝
10 Ա՛ղ օղուլլարընա միրաս՝ վէրտիմ: Ա՛նուա էվ-
վէլտէն սաբին օլան Ո՛միլէր՝ պիր պէօյիւք վէ չօղ-
լուգ վէ Ո՛նագիմլէր կիպի ուզուն պօյլու գամմ ի-
11 տի: Ա՛նլար տա Ո՛նագիմլէր կիպի ճէպպարլըմ
սայըլըր իտի. վէ Ա՛նապիլէր օնլարա՝ Ո՛միմ չա-
12 ղըրըլար իտի: Ա է Ա՛էրտէ էվվէլտէն Ո՛օրի-
լէր սաբին իտի. ամմա Ո՛սաւ օղուլլարը օնլարը
ֆէթհ էտիպ՝ վէ օնլարը էօնլէրինտէն գըրդ՝ օն-
լարըն եէրինէ սաբին օլտուլար. Ի՛սրաէլ տաճի՛
Ա՛պպէրն օնլարա վէրտիյի միրաս՝ ընն տէյարընա
էյէտիյի կիպի:
13 Ե՛ի իմոր գալգըպ՝ Ո՛արէտ ըրմաղընտան կէչէն.
14 վէ Ո՛արէտ ըրմաղընտան կէչտիք: Ա է Ա՛ատէշ
Պարնէա՛տէն կիթտիյիմիզտէն թաւ Ո՛արէտ ըր-
ճաղընտան կէչինճէյէտէք օթուզ սէքիզ նըլ օլ-
տու, թաւ օրտունուն իչինտէն ճիւմլէ օ տէվրին
ճէնքճի ատէմլէրի թիւքէնինճէյէտէք Ա՛պպէրն
15 օնլարա նէմին էվտիյի կիպի: Ո՛էմ տաճի՛ օն-
լարը օրտունուն իչինտէն թէլէփ էթմէք իչուն՝

Թա ծնլար Իւքէնի՝ձէկ էհէ՝ Իապպըն էլի ծն-
լարըն իւզէրինաէ օլտու ։

16 Ա է օլտուքի՝ ձէնքձի ատէմլէրին Հէփիսի Իէ-
մինէն գումըն պրասընտան Էօլիւնձէ , Իապպ
17 *պանա սէօյլէյիպ տէսի . Պու կիւն սէն Ա՝օտպ սի-*
18 *նօրունու՝ Ա՝րը՝ կէչէձէքսին ։ Ա է Ա՝մմէն օղու-*
19 *լարընըն գարշըսընա նապլաշըրսըն , ծնլարա ա՝-*
տաւէթ էմէ , վէ ծնլար իլէ չէքիշմէ . զէրա Ա՝մ-
մէն օղուլլարընըն տիյարընտան սանա միրաս՝ վէր-
մէմ , չիւն ծնու Ա՝ օղ օղուլլարընա միրաս՝ վէրտիմ ։
Պու տախի ձէպպարլար վիլայէթի սայը լար խի . 20
էվվէլկէն օրատա ձէպպարլար սաբին օլուրտու .
վէ Ա՝մմինիլէր ծնլարա՝ Օամլու միմ չաղըրըրլար-
սա ։ Պու՝ Ա՝նագիմլէր կիպի ուլմուն պօյլու՝ վէ 21
չօղալտ վէ պէօյիւք գամմիտի . սոննա Իապպ ծնու
ծնլարըն էօնիւնտէն թէկէֆ էյլէտի , վէ ծնլարըն
վիլայէթինի ֆէթհ էտիպ՝ ծնլարըն էէրինէ սաբին
օլտուլար , Ա՝էրտէ սաբին օլան Ա՝սաս օղուլլա- 22
րընա էթմէյի կիպի , քի Ա՝օրիլէրի ծնլարըն էօ-
նիւնէէն թէկէֆ էյլէտի . անտէն ծնլարը գօվտու-
լար , վէ ծնլարըն էէրինէ սաբին օլտուլար , թա՝
պու կիւնէէտէք ։ Ա է Ա՝զայտաէք գ ատապալար- 23
տա սաբին օլան Ա՝վիլէրի՝ Ա՝ափթ օրտան՝ չըգան
Ա՝ափթ օրիլէր թէկէֆ էթմիլէր , վէ ծնլարըն էէ-
րինէ սաբին օլտուլար ։

Ա՝լայգրպ կէօչիւն , վէ Ա՝նօն բրմազընտան կէ- 24
չին , իչինէ Ա՝էշաօն փատիշահը Ա՝մրի Ա՝իհծնու
վէ ծնուն տիյարընը սէնին էլինէ վէրտիմ . զամպ
էմմէյէ պաշլայըպ՝ ծնուն իլէ ձէնք էյլէ ։ Պու՝ 25
կիւն սէնին հիյապէթինի վէ գօրգունու՝ պիւթիւն
կէօյիւն ալէմընտա օլան գամմիլարըն իւզէրինէ գօ-
յաձաղըմ , չէօյլէքի՝ սէնին ատընը իչինէնէլէր
սէնին հուզուրունտան տիթրէյէլէր , վէ ծնլարա

26 ս՝ըզկնի պասս ։ Ալ է Կ՝ասեմ՝ն չէօլինտեն՝
Հեշպօն փատիշահը Ինհօնա սուլհ սեօզլերի իլե
27 եւլիկեր կենտերիպ տեսիմ. Տիյարընտան կե-
չէյիմ. հէման ճաւուշ հօրնտան կեչիպ՝ սաղա եա
28 սօլա սաիմամ ։ Կէյճէկի պանա ագչէ իլե սաթ
վե կէյիմ, հէմ սույու պանա ագչէ իլե վեր վե ի-
29 չէյիմ. անճագ այագլարընմա կեչէյիմ. Ալեքոտ
օլան Կ՝սաս օղուլլարըն՝ վե Կ՝բաս սաքին օլան
Մ՝ասպիլէրին պանա էթտիքլէրի կիպի. թա պէն
Կ՝օրտանտան՝ Կ՝լահըմըզ Կ՝ապպըն պիզե վերտիյի
30 տիյարա կեչինճէյէտէք ։ Կ՝ոնա Հէշպօն փա-
տիշահը Ինհօն՝ օնտան կեչմիպիզ գաիլ օլմատը.
զերա Կ՝լահըն Կ՝ապպ օնուն բուհունու սէրթլե-
տիպ՝ հիւրէյինի փէքլեմի՛շ իտի, քի օնու՝ պու-
կիւն օլտուղու կիպի՝ սէնին էլինէ թէսլիմ էտէ ։
31 Ալ է Կ՝ապպ պանա ուէտի. Իշթէ Ինհօնու վե օ-
նուն տիյարընը սանա թէսլիմ էթմէկէ պաշլա-
տըմ. զանպզ էթմէկէ պաշլա, քի օնուն տիյարընը
32 ֆէթհ էտէսին ։ Իմտի Ինհօն քէնտիսի՝ ճիւմլէ
գավմը իլե Կ՝ահսատա պիզի ճէնկէ գարշըլամա-
33 ղա չըգտը ։ Ալ է Կ՝լահըմըզ Կ՝ապպ օնու պիզէ
թէսլիմ էյլէսի. վե օնու հէմ օղուլլարընը վե
34 ճիւմլէ գավմընը գըրտըգ ։ Ալ է օղէմանտէ օնուն
ճիւմլէ շէհրլէրինի ալտըգ, վե օնուն ճիւմլէ շէհր-
լէրինտէ էրքէքլէրի վե գարըլարը վե չօճուգլարը
գաթլ էթտիք. պէրիսինի պիզէ պագը գօնտարդ ։
35 Կ՝էնտիպիզ եալընըզ տավարլարը՝ վե ալտրդը-
36 մըզ շէհրլէրին եաղմասընը եաղմալատրդ ։ Կ՝ր-
նօն ըրմաղընըն քէնարը՝ իւզէրինտէ օլան Կ՝րօէր
վե ըրմագտա օլան շէհրտէն՝ թա Կիլէատտատէք
գարշըմըզդա տապանաճագ հիչ պիր շէհր օլմատը.
Կ՝լահըմըզ Կ՝ապպ ճիւմլէսինի պիզէ թէսլիմ էյ-
37 լէսի ։ Կ՝ալընըզ Կ՝մմօն օղուլլարընըն տիյարը-

նա՝ վէ Յապպօգ ըրմաղընըն հիչ պիր սէմթինէ վէ տաղ շէհրլէրինէ՝ հէմ Ալլահմըդ Յապպըն պիզէ ճիւմլէ նէհի էթմէյի մնահալէ նագլայնա-
տըն։

ՊԱՇ 3։

Ալնտէն տէօնիւպ՝ Պաշան հօրունա չըգարդ · վէ Պաշան փատիշահը Օկ քէնտիսի ճիւմլէ գավմը իլէ Յարէմտէ պիզի ճէնկէ գարշըլամադա չըգտը։ Ու է Յապպ պանա տէտի · Օնուան գօրգմա · զիրա օնու վէ օնուն ճիւմլէ գավմընը վէ տիյարընը սէ-նին էլինէ վէրիրիմ, վէ օնա Ալմօրիլէրին Էշպօն-տա սապին օլան փատիշահը Ալիհօնա էթմէյին կիպի էյլէ։ Ու է Ալլահմըդ Յապպ Պաշան փա-տիշահը Օկու տաճի վէ օնուն ճիւմլէ գավմընը էլճիզէ վէրտի, վէ օնու՝ թա քիմսէսի պագը գալ-մայընճայէտէ՝ գըրտը գ։ Ու է օ զէմանտէ օնուն ճիւմլէ շէհրլէրինի ալտըդ · օնլարտան այնատը զը-մըդ հիչ պիր քէյ գալմատը · ալթմըշ շէհր՝ ճիւմլէ Ալդօղ էյալէթինի Պաշանտա օլան Օկուն մէմ-լէքէթինի ալտըդ։ Պունլարըն ճիւմլէսի եիւք-սէք գալէլի՝ գափուլու վէ սիւրմէ մանտալը մէ-թինն շէհրլէր իտի, գալէ սիզ շէհրլէրտէն մնատա քի օնլար զայէթ չօգ իտի։ Ու է օնլարը խարապ էթմէյիք, Էշպօն փատիշահը Ալիհօնա էյլէտմէյի-միզ կիպի · ճիւմլէ շէհրլէրտէ՝ էրքէքլէրի վէ գա-րըլարը վէ չօճուգլարը գաթըլ էթմէյիք։ Ալմնա ճիւմլէ տաւարլարը հէմ շէհրլէրին հաղմասընը քէնտիլէրիմիզէ հաղմալատըդ։ Ու է օ զէմանտէ Յօրտանընն պէրի հագատընտա օլան տիյարը՝ Ալ-նօն ըրմաղընտան Էրմէն տաղընտան՝ Ալմօրիլէրին իքի փատիշահլարընըն էլինտէն ալտըդ։ Էրմէնա Ալիտօնլուլար Ալիրեօն տէրլէր իտի · Ալ-

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10 մօրիլէր իսէ օնա Աէնիր տերլէր իտի ։ Ասհրա-
նըն ճիւմլէ շէհրլէրինի վէ հէփ Ակիէաթը վէ պիւ-
թիւն Պաշանը՝ թա Ասլանայա վէ Յարէիյէտէք՝
Պաշանատա օլան Օկուն մէմլէքէթի շէհրլէրինի
11 ալըճ ։ Որա գալան ճէպպարլարատան՝ նայը-
նըզ Պաշան փատիշահը Օկ գալմըշըտը ։ իշթէ
օնուն քէրէվլէթի՝ տէվիր քէրէվլէթ օլարագ՝ Ամ-
մօն օղուլլարըն Տապպաթընատա տէյի ամր ։ օ-
նուն ուղունլուղու տօղուզ արշըն վէ էնի տէօրթ
արշըն տըր , ատէմ արշընը իւլրէ ։
12 Ա է օլ գէմիտան պու ֆէթհ էթմիյիմիզ տիյա-
րը Ամօն ըրմաղընըն իւլէրինտէ օլան Ամօ՛բ-
տէն՝ վէ Ակիէաթ տաղընըն նարըսընը շէհրլէրի
13 իլէ՝ Ուպէնլիլէրէ վէ Կատըլարա վէրտիմ ։ Ա է
Ակիէաթըն գալանընը վէ Օկուն մէմլէքէթի օլան
հէփ Պաշանը Անասսէնին նարը սըպդընա վէր-
տիմ, ճիւմլէ Ամղօպ սէմթինի պիւթիւն Պաշան
իլէ ։ պու տա ճէպպարլար տիյարը տէնիր իտի ։
14 Անասսէ օղու Ամիր Ամղօպուն պիւթիւն սէմ-
թինի ալտը , թա Ակշուրիլէրին վէ Նահտաթի-
լէրին սինօրուն ատէք ։ վէ օնլարըն ատընա քէնտի
ատընատան՝ թա պուկիւն քի կիւնէտէք՝ Պաշան
15 Ամօթի Ամիր գօտու ։ Ա է Նախրէ Ակիէաթը
16 վէրտիմ ։ Ա է Ուպէնլիլէրէ հէմ Կատըլարա՝
Ակիէաթատան թա Ամօն ըրմաղընատէք ըրմազ
իլէ սինօրուն արատընը՝ վէ թա Ամմօն օղուլլարըն
սինօրու օլան Տապպաթ ըրմաղընատէք վէրտիմ ,
17 Ա է սահրայը հէմ Տօրտանը սէվմիյիլէ իլէ՝
Ամէնէրէթատէն թա սահրա տէնիզինէ Տանի
թուզ տէնիզինէտէք , Ամշօթ փխդանըն ալթընը-
18 տա կիւնտօղուսունա տօղրու ։ Ա է օ գէմիտան
սիզէ թէնպիհ էտիպ տէտիմ՝ Ամլահընըզ Տապպ
սիզէ պու տիյարը վէրտի քի՝ օնու ֆէթհ էտէսիզ ։

սիզտէն հէփ գուվվէթ սահիպի օլանլար սիլահ-
նըդ՝ Իսրաէլ օղուլլարը գարընտաշլարընըդըն էօ-
նիւնէ կէչէլէր ։ Ընճաղ գարը լարընըդ վէ չօ- 19
ճուգլարընըդ վէ սիւրիւլէրինիզ՝ չիւն սիւրիւլէ-
րինիզին չօգ օլտուղունու պիլդիրիմ՝ սիզէ վէրտի-
յիմ՝ չէհրլէրինիզտէ գալսընլար , Ձա սիզին 20
գարընտաշլարընըդը՝ տախի՝ Տապտ սիզին կիպի
բահաթլանտըրընճէչէտէք , վէ օնլար տախի՝ Էլ-
լահընըդ Տապտըն օնլարա Չօրտանըն էօթէ նա-
գաստընտա վէրտիյի տէյարը զապդ էտինճէչէտէք .
անտէն հէր պիրինիզ սիզէ վէրտիյիմ միլքիւնէ
տէօնէսիզ ։

() զէմանտէ Չօշուալ՛էք Թէնպիհ էտիպ տէ- 21
տիմ . Էլլահընըդ Տապտըն պու իքի փատիշահ-
լարա ճիւմլէ էթտիյինի կէօզլէրին կէօրտիւ . սէ-
նին կէչէճէչին ճիւմլէ մէմլէքէթլէրէ Տապտ
պէյդլէ էտէճէքտիր ։ ()նլարտան գօրգմայասրդ . 22
զէրա սիզին իչիւն՝ Էլլահընըդ Տապտ քէնտիսի՛
ճէնք էտէճէքտիր ։ Ա է օ զէմանտէ Տապտա 23
նէյդ էտիպ տէտիմ . Չա՞ Տապտ Էլլահ՝ սէն 24
գուդրանա ա՛զամէթինի վէ գուվվէթլի էլինի կէօս-
թէրմէյէ պաշլատըն . զէրա կէօքտէ նա եէրտէ
հա՞նկը ալլահ վար քի՝ սէնին իշլէրինէ վէ սէնին
գուվվէթինէ կէօրէ պիր իշ էթմէյէ գատիր օլա ։
Վէրէմէյդէ կէչէյիմ՛, վէ Չօրտանըն էօթէ նա- 25
գաստընտա օլան օ էյի տէյարը՝ պու էյի տաղը վէ
Իսպանըը կէօրէյիմ ։ Էմմա Տապտ պանա՝ սի- 26
զէն սէպէպլինիդտէն տարը լմաղըլա՝ բէճամը գա-
պու էթմէտի . վէ Տապտ պանա տէտի . Չէթէր
տանա . արթըդ պու խուտուս իչիւն պանա սէյդլէ-
մէ . փխոշանըն թէփէսինէ չըգըդ՝ պարը յա վէ 27
փօրեաստ վէ գրապլէյէ վէ կիւնտօղուտունա տօղ-
րու կէօզլէրինի գալսըր , վէ քէնտի կէօզլէրին իլէ

պագ. զերա սէն պու Յօրտանտան կէչմէյէճէք-
28 սին: Ա է Յօշուայա թէնպիհ էտիպ՝ օնու գուվ-
վէթլէնտիր, վէ օնու եիւրէքլէնտիր. զերա պու
գաւմըն էօնիւնտէ օ կէչէճէք, հէմ օ կէօրէճէյին
29 տէյարը՝ օնլարա օ թէմիղիք էտէճէք տիր: Ա է
տէրէտէ Պէյթ Իէօ՛րուն գարշըսընտա օթուր-
տուգ:

ՊԼԸ 4:

1 Ա է շիմտի եա՞ Իսրաէլ՝ պէնիմ սանա Տալա էօյ-
րէթմէյիմ գանունլարը վէ շէրիա թէլերի տինկլէ-
թաքիմ օնլարը իճրա էտիպ հաշայասըդ, վէ կի-
րիպ՝ պապալարընըզըն Իլլահը Իապպ սիզէ վեր-
2 տէյի տէյարը զայդ էտէսիզ: Պէնիմ սիզէ Տալա
թէնպիհ էթմէյիմ սէօզէ զամմ էթմէյէսիզ, վէ
օնտան թէնպիղլ էթմէյէսիզ. թաքիմ պէնիմ սիզէ
թէնպիհ էթմէյիմ՝ Իլլահընըզ Իապպըն էմրլէ-
3 րինի սագլայասըդ: Պաա՛լ ֆէօ՛ր խուսուսունտա
կէօզլէրինիզ Իապպըն էթմէյինի կէօրմի՛ւշտիւր,
քի Պաա՛լ ֆէօ՛րա թապի՛ օլան ճիւմլէ ատէմլէրի
Իլլահըն Իապպ սէնին արանտան թէլէֆ էյլէտի:
4 Ա է սիզ քի Իլլահընըզ Իապպա եափըշընըզ,
5 հէփինիզ պուկիւն սաղսընըզ: Պա՛զ, սիզէ գա-
նունլար վէ շէրիա թէլեր էօյրէթմիմ՝ Իլլահընըզ
Իապպըն պանա թէնպիհ էթմէյի կիպի, քի Տալա
օլ զայդ էթմէյէ կիրճէյինիզ տէյարըն իչինտէ
6 պէօյլէ էյլէյէսիզ: Իմտի օնլարը սագլայասըդ,
վէ օնլար իլէ ա՛մէլ էտէսիզ. զերա գաւմըարըն
կէօզլէրինտէ սիզին իլճինիզ վէ ա՛գըլընիզ պու-
տուր, քի ճիւմլէ պու գանունլարը իչէթմէքլէ՝
Ադգան պու պէօյիւք դաւֆէ՝ ա՛լիմ վէ ա՛գըլը՛
7 գաւմ՛ըը տէյէլեր: Ո՞յրա Հա՞նկը պէօյիւք դա-
ւֆէ վար, քի օնուն քէնտիյէ եագըն ալլահլարը օ-

լա, Աղաղակմըզ Թագաւոր օնա հէր նիտա էթտիւիմիզ նէմնէտէ պէնէ օլտուղու կիպի: Ա է Ա՞նկը 8
պէջիւք դաիֆէ վար, քի օնուն՝ պէնիմ պուկիւն էօնիւնիւզէ գօտուղում պու ճիւմլէ թէվրաթ կիպի՝ Հագգ դանունլարը վէ շէրիաթլէրի օլա:
Աղճագ քէնարնի սագըն, վէ ճանընը ղայէթլէ 9
կէօղէթ, օլմայա քի՝ կէօղլէրինին կէօրտիւյիւ նէմնէէրի ունուտմասըն, վէ օլմայա քի՝ Էօմրիւնիւն ճէմի՝ կիւնլէրինտէ գալպինտէն չըգալար. ամմա օնլարը օղուլլարընա՝ Հէմ օղուլլարընա կէօրէտէխին: Էօրպատ Աղլահըն 10
Թագպըն Հուզուրունտա տուրտուղուն կիւնտէ՝ Թագպ պանա տէմի. Վաամը պանա ճէմ՝ էյլէ, վէ օնլարա սէօզիւմիւ իշլիմտիրէյիմ, քի ևէրին իւղէրինտէ ճիւմլէ նաշատըգլարը կիւնէրտէ պէնտէն գօրգմազա էօյրէնէլէր, քէնտի օղուլլարընա տաԹի էօյրէտէէր: Ա է սիզ նագլաշըպ՝ տաղըն 11
էթէյինտէ տուրտունուզ. վէ տաղ գարանը պուլութ վէ տիւմանն չէպէպէգ՝ կէօյիւն օրԹասընատէք աԹէշտէ եանարրտը: Ա է Թագպ սիզէ ա- 12
Թէշնն իշինտէն սէօյլէտի. սիզ սէօզլէրին սէսինի իշլիմտինիզ, ամմա՝ սէստէն ղայրի՝ սուրէթ կէօրմէտինիզ: Ա է սիզէ՝ իճրա էթմէյէ էմր 13
էթտիյի քէնտի ա՝Հալընը՝ օն քէլիմաթը խապէր էյլէտի. վէ օնլարը ևքի դաշ լէվՀալարա եաղար: Ա է օղէմանտէ Թագպ պանա թէնպիհ էթտի՝ քի՝ 14
սիզէ գանունլար վէ շէրիաթլէր էօյրէտէյիմ. քի օնլարը՝ Հալա օլ միրաս՝ էթմէյէ կէչտիյինիզ տիյարտա իճրա էտէսիզ:
Ամտի ճանլարընըզը ղայէթլէ սագընըն. չիւն 15
Թագպ սիզէ Էօրէպատէ աԹէշնն իշինտէն սէօյլէտիյի կիւնտէ՝ հիչ ասլա սուրէթ կէօրմէտինիզ. Օլմայա քի՝ ֆէսատտա վարասըզ, վէ քէնտինիզէ 16

ցմա փուԹ՝ պիր կէօնէ սուբէԹին Թասվիրինի
եափասըղ, կէրէք էրքէք կէրէք տիշի Թասվիրինի
17 Կէրեա օլան պիր կէօնէ Հայվանըն Թասվիրինի՝
Հավատա ուչան պիր կէօնէ գանատլը գուշուն
18 Թասվիրինի՝ Կէրեա պիր կէօնէ սիւրԹինէնէին
Թասվիրինի՝ եէրին ալԹընտա սուլտանա օլան պիր
19 կէօնէ պալըղըն Թասվիրինի։ Էմ օլմայաքի՝
կէօզլէրինի կէօյէ գալտըրըպ տա՝ կիւնէշէ եա այա
եա եըլտըզլարա՝ կէօյիւն ՃէմՀիւրիւնէ
պագտըղընտա ալտանմասըն, վէ ընտրա սէՃեէ վէ
ի պատէԹ գըլասըն. չիւն ընտրը Ալլահըն Թապ՝
պիւԹիւն կէօյիւն ալԹընտա գավմըտ իչիւն
20 Թագսիմ էԹմիշտիր։ Ամմա սիզի Թապպ ալտը,
վէ սիզի տէմիր ֆուրունտան՝ Աշըրտան չըգար-
ար, քի օնուն միւլքիւ գավմը օլասըղ, պուկիւն
21 օլտուղունուզ կիպի։ Վէ Թապպ պանա սիզտէն
էօԹիւրիւ տարը լըգ՝ նէմին էԹտի, քի Ֆօրտան-
տան կէչմէյիմ, վէ Ալլահըն Թապպ սանա միւլք
22 իչիւն վէրտիյի օլ էյի տէյարա կիրմէյիմ։ Օ իրա
պէն՝ պու տէյարտա էօլիւպ՝ Ֆօրտանտան կէչմէ-
յէՃէյիմ. ամմա սիզ կէչէէքսիզ, վէ օլ էյի տի-
23 յարը զայըֆ էտէՃէքսիզ։ Վէնտինիզէ սաղլը-
նըն, օլմայա քի՝ Ալլահընըզ Թապպըն սիզին իլէ
քէսիշտիյի ա՛Տոր ունուտտասըզ, վէ քէնտինիզէ՝
Ալլահըն Թապպըն նէմի էԹտիյի օյմա փուԹ պիր
24 կէօնէ չէյին Թասվիրինի եափասըզ։ Օ իրա
Ալլահըն Թապպ՝ ԹէլէՓ էտէն ալԹէշտիր. օ զայ-
ուր Ալլահ տըր։
25 Օղուլլար՝ վէ օղուլլար օղուլլարը տօղուրտու-
ղունուղտա, վէ օլ տէյարտա պիր չօգ զէմման օ-
Թուրտուղունուղտա, էյէր Փէսատտա վարըպ՝ օյմա
փուԹ՝ պիր կէօնէ չէյին Թասվիրինի եափարտա-
նըզ, վէ Ալլահընըզ Թապպըն հուզուրունտա՝ օնու-

տարբ լթմանգ իչիւն՝ քէօթիւլիւք էտէբսէնիզ ,
Պուկիւն սիկէ կէօյիւ վէ եէրի շահիտ դուԹարըմ, 26
քի Ա՝օբտանտան կէչիպ զապդ եԹմէյէ վարտը-
ղընըզ տիյարտա էլպէԹԹէ ԹԷզ հէլաք օլուբսու-
նուզ . օրատա Է՝օմրիւնիւզ ուզուն օլմայըլ՝ պիլ-
քիւլլեյէ գբըբլաճագընընզ : Վ է Ի՝ապպ սիզի 27
գավմարըն արաստնա տաղբտաճագտրը . հէմ
Ի՝ապպ սիզի սիւրէճէյի դաիֆէլէբտէ՝ օրատա սա-
յըտա այզ գալաճագընընզ : Վ է օրատա՝ կէօր- 28
մէզ վէ իչիԹմէզ վէ եէմէզ վէ գօգու տուչմաղ
դաշ վէ օտուն՝ ատէմ էլլէբի եափուսու օլան ալ-
լահ՝ըարա ի՝պատէԹ էտէճէքսինիզ :
Վ է օրատան Ա՝լլահ՝ն Ի՝ապպը արայաճագընն, 29
վէ օնու պիԹիւն եիւրէյինտէն վէ պիԹիւն ճա-
նընտան արա՝րսան , պուլաճագընն : Վանա ս՝ըգ- 30
լէԹ պաստըգտա , վէ ճիւմլէ պու նէմնէլէր սանա
վագը՝ օլտուգտա , սօնկ կիւնլէրտէ Ա՝լլահ՝ն Ի՝ապ-
պա տէօնէճէքսին , վէ օնուն սէօզիւնիւ տինկլէ-
յէճէքսին : Ա՝լլահ՝ն Ի՝ապպ մէրհամէԹլի Ա՝լլահ 31
օլտուղու իչիւն՝ սէնի պրագմադ , վէ սէնի հէլաք
էԹմէզ . հէմ՝ պապալարընա նէմին էԹտէյի ա՝հոը
ունուԹմանզ : Ա՝մոի Հալա սէնտէն իլէրի օլան էվ- 32
վէլքի կիւնլէր իչիւն՝ Ա՝լլահ ատէմի եէրին իւզէ-
րինտէ եարաԹտըղընտան պէրի՝ կէօյիւն պիր ու-
ճունտան օպիր ուճունատէք սուալ էյլէ , պուննաւն
կիպի պէօյիւք նէմնէ օլմ՝ուշմու , վէ պուննուն կիպի 33
նէմնէ իշիտիլմի՝շի : Ա՝իչ պիր գավմ աԹէչ ի-
չինտէն սէօյլէյէն Ա՝լլահ՝ն սէօսինի՝ սէնին իշիԹ-
տիյին կիպի՝ իշիտիպ եաշատըմը : Ա՝յախօտ Ա՝լ- 34
լահ՝ հի՝չ քէնտինէ պիր դաիֆէյի պիր դայրի դա-
իֆէնին օրԹասընտան ալմագ իչիւն՝ Թէճրիպէ-
լէր իլէ՝ մ՝ուճիզաԹլար իլէ վէ ա՝ճախպլէր իլէ վէ
ճէնք իլէ վէ գուվվէԹլի էլ իլէ վէ եիւճէլմիշ գ՝ոլ

իւէ վե պէօյիւք հէյպէթ իւէ Ա֊ստուածոյ Թագաւո֊
Ա֊ստուածութեան կէօզէրինիզին էօնինտէ սիզէ ճիւմլէ
35 էյլէտիյի կիպի՝ կէլմէյէ սընաւրմը : Պու սանա
կէօսթէրիւրսի , թա պիլէսիզ քի՝ Տ֊ստուածդ Ա֊ստուա
36 Թագաւ տըր . օնտան զայըի նէգ տուր : Ա֊ենի էօյ֊
րէթմէք իչիւն՝ սանա կէօքտէն սէսինի իչիւթմիր֊
տի , վե ահէր իւզէրինտէ սանա պէօյիւք աթէշինի
կէօսթէրտի , վե օնուն սէօզլէրինի աթէշին օր֊
37 թասընտան իչիւթմին : Ա֊ե սէնին պագալա֊
րընը սէվտիյի իչիւն՝ օնլարտան սօնկրա օնլարըն
զիւրրիյէթինի սէչտի , վե սէնի քէնտի հուզու֊
րունտա պէօյիւք գուվվէթլէ Ա֊ստուածդ չըգար֊
38 տը . Ա֊յա սէնին էօնինտէն՝ սէնտէն պէօյիւք
վե գուվվէթլի գաիթէլէր գօվա , քի սէնի կէօթիւ֊
րիւպ՝ պուկիւն վագիւ օլտուզուզ կիպի՝ սանա օնլա֊
39 րըն տիկարընը միրաս՝ վէրէ : Իմտի պուկիւն պիլ ,
վե գալպինէ գօ քի՝ էօգաբրտա կէօքտէ վէ աշա֊
գատա ահրտէ Տ֊ստուածդ Ա֊ստուած տըր . օնունդ
40 զայըի նէգտուր : Ա֊ե պէնիմ սանա պուկիւն
թէնպիհ էթմէյիմ՝ օնուն գանունլարընը վէ
թէնպիհլէրինի սագլայմասըն , քի սանա վէ սէն֊
տէն սօնկրա օղուլլարընա խայր օլա . Հէմ տահի
Ա֊ստուածն Ա֊ստուած տայիմա իչիւն վէրտիյի
տիկարըն իւզէրինտէ ճօմբիւն ուզուն օլա :
41 Ա֊մէմ Ա֊սէ Իսրաէլլէրին պէրի նագասընտա
42 կիւնաօղուսունա տօղրու իւչ չէհր այրտը . Ա֊վ
քէնտի գօնշուսունու՝ տիւն էօթէկիւնտէն օնա
զարազը օմմայարագ՝ պիլմէքսիզին էօլտիւրէն գա֊
թիլ օրայա գաչա . վէ պու շէհրլէրին պիրինէ
43 գաչմազընա՝ սաղ գալա : Ա֊ուպէնիլէր իչիւն
սահրա տիկարընտա չէօլտէ Պէսէրի վէ Ա֊ատընըսըր
իչիւն Կիլէատտա Ռամոթու՝ վէ Ա֊նասսէլիլէր ի֊
չիւն Պաշանտա Կօլանը՝ այըրդը :

Ա է Ա Նահեղին Խարաէլ օղուլլարըն էօնիւնէ գօ- 44
տուղու թէվրաթ պու տուր. Ա Նահեղին Խարաէլ 45
օղուլլարընա՝ օնլարըն Ա ընըրտան չըղտըգլարըն-
տա՝ սէօյլէտիյի շէրիա՛ թէր վէ գանունլար պուն-
լար տըր, Ա օրտանըն պէրի նագասընտա Պէյթ 46
ֆէօ՛ռուն գարշըսընտա օլան տէրէկտէ՝ Ա էշպօնտա
սաքին օլան Ա մորիլէր փատիշահի Ա իհօնուն տի-
յարընտա՛ քի օնու Ա նահ Խարաէլ օղուլլարը իլէ
Ա նընըրտան չըղտըգլարընտա գըրտը լար, Ա է 47
օնուն տիյարընը հէմ Պաշա՛ն փատիշահը Ա կուն
տիյարընը՝ Ա մորիլէրին Ա օրտանըն պէրի նագա-
սընտա կիւնտօղուսունա տօղրու օլան իւքի փատի-
շահլարընըն ադլարընը զապդ էթտիլէր. Ա րնօն 48
բրմադընըն քէնարընտա օլան Ա րօ՛ռտէն՝ թա
Ա՛ԷրմՏն տէնիլէն Ա իօ՛ն տաղընատէք. Ա է Ա օր- 49
տանըն պէրի նագասընտա կիւնտօղուսունա տօղ-
րու օլան հէմ օվայը՝ թա Ա ստօթ փիսաղընըն ալ-
Թընտաւքի օվանըն տէնիլինէտէք:

ՊԱՐ 5:

Ա է Ա նահ ճիւմլէ Խարաէլի չաղբըրըպ՝ օնլարա տէ- 1
տի. Ա՛ա՛ Խարաէլ՝ պուկիւն գուլագլարընըզ իշի-
տիր իւքէն՝ պէնիմ սէօյլէտիյիմ գանունլարը վէ
հէօքմլէրի տինկլէ, քի օնլարը էօրէնէսիդ, վէ օն-
լար իլէ ա՛մէլ էթմէկէ տիգգաթ էտէսիդ: Ա էլ- 2
լահ՛մընզ Ա տպպ Ա՛օրէպտէ պիզիմ իլէ ա՛հտ քէ-
սիշտի: Ա տպպ պու ա՛հտը պապալարընմընզ իլէ 3
քէսիշմէտի, լսքին պիզիմ իլէ քի՝ պիզ պուկիւն
հէպիմիզ պուրատա սաղընզ: Ա տպպ տաղտան սի- 4
զին իլէ աթէշլին իչինտէն եիւզ պէ եիւզ սէօյլէշ-
տի. Ա՛լ զէմանտէ՝ Ա տպպըն սէօղլէրինի սիզէ 5
խապէր էթմէք իչուն՝ Ա տպպ իլէ սիզին արանընզ-
տան տուրտում, զիրա աթէշտէն գօրդում՝ տաղա

6 չը գմատընըզ, իմոի տէտի. Այնի Ընըր տէյա-
ըընտան գուլլուգ էվինտէն չըգաբան՝ Ալլահըն
7 Խապպ պէն իմ. Պէնիմ հուզուրումտա՝ սէնին
8 զայրի ալահլարըն օլմասըն: Էյնոհնէ զամա
փուրի՝ եօգարըտա կէօքտէ ետա աշաղատա էերտէ
ետա էերին ալթընտա քի սուլարտա օլան նէհանէլէ-
9 բին հիչ պիր պէնկղէիշինի եափմայասըն. Օն-
լարա սէճտէ գը լմայասըն, վէ օնլարա ի պատէրի
էթմէ լէսին. զիրա պէն Ալլահըն Խապպ՝ պէնտէն
իքրահ էտէնլէրէ պապալար կիւնահըրնը օղուլա-
բըն իւզէրինտէ իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ սիլ-
10 սիլէյէտէք եօգլայան զայուր Ալլահըմ. Ա՛յ
պէնի սէվէնլէրէ վէ թէնպիհլէրիմի սագլայանլա-
11 րա պէն սիլսիլէյէտէք իհսան էտէրիմ: Այնին
Ալլահըն Խապպըն ատընը պօշ էերէ ողլէնա ալ-
մայասըն. զիրա Խապպ՝ օնուն ատընը պօշ էերէ
12 ողլէնա ալանը փաբ դուլմմազ: Ը՛ապպամ
կիւնիւնէ կէօզլէմ, քի օնու մուգատտէս սագլա-
յասըն, Ալլահըն Խապպ սանա թէնպիհ էթտիյի
13 ուալուպ իւզրէ. Ալթը կիւն չալը շըպ՝ հէր իշինի
14 իշլէ. Ալմմա նէտունճի կիւն՝ Ալլահըն Խապպըն
շապպամը տըր. հիչ իշ իշլէմէյէսին, կէրէք սէն՝
կէրէք օղլուն վէ գըզըն վէ քէօքէն վէ խալայըզըն
վէ էօքիւզիւն վէ էշէյին վէ հէր տաւարըն՝ վէ
կէրէք գափունտա օլան նապանճըն, թաքիմ քէօ-
15 լէն վէ խալայըզըն՝ սէն կիպի բահաթ էտէ: Ա՛յ
խագըրընտա օլսուն քի՝ Ընըր տիյարընտա գուլ
իտին, վէ Ալլահըն Խապպ սէնի օրատան գուվ-
վէթլի էլ իլէ վէ եիճէլմիշ գօլուա չըգարտը.
օնտան էօթիւրիւ Ալլահըն Խապպ սանա շապ-
16 պաթ կիւնիւնիւ սագլամաղա էմր էյլէտի: Պա-
պանա վէ անանա իքրամ էյլէ, Ալլահըն Խապպ
սանա թէնպիհ էթտիյի կիպի. թաքիմ Էօմրինն

ուղիւն օրա, հետ Աստուծոյն Յապպ սանա վերադիր
անյարատա՝ սանա խայր օրա : Առեմ էօրտիրմէ : 17
Ա է գլխա էթմէ : Ա է խըրսըղլըգ էթմէ : Ա է 18
գօնշունա գարշը նալան շէհատէթ էթմէ : Ա է 21
գօնշունուն գարըսընա արդու էթմէ . հետ գօնշու-
նուն էվինէ թարլասընա վէ քէօրէսինէ վէ խալա-
յըղընա վէ էօքիւզինէ վէ էշէյինէ՝ վէ գօնշու-
նուն հիչ պիր շէյինէ դամա՝ էթմէ :

Յապպ պու սէօղլէրի ճիւմլէ ճէմաաթընըզա 22
տադտա աթէշին՝ պուրնումուն վէ գարանըղըն ի-
չինաէն նիւճէ սէս իլէ սէօյլէսի , վէ ղայրի շէյ
գաթմատը . վէ օնլարը իքի դաշ լէվհալար իւզէ-
րինէ նաղըլ՝ օնլարը պանա վերտի : Ա է օլտու 23
քի՝ տադ նանաը իքէն՝ գարանըղըն իչինաէն սէսի
իչիթմէյինիզտէ , պանա նանաշտընըզ՝ Նա՛ն
սըպղլարընըզըն սէրվէրլէրի վէ իսթիխարընըզ ,
Ա է տէսինիզ . Իշթէ Աստուծոյն Յապպ՝ պիզէ 24
ի՛ղէթինի վէ պէօյիւքլիյինիւ կէօսթէրտի , հետ
ծնուն սէսինի աթէշին իչինաէն իշիթմիք . պու-
կիւն կէօրտիւք քի՝ Աստուած ատեմ իլէ սէօյլէշտի ,
վէ օ սաղ գալար : Ամոի հալա նի՞չիւն էօլէլիմ . 25
գնրա պու պէօյիւք աթէշ պիղի թէկէփ էտէճէք
տիր . էյէր պիզ թէքրար Աստուծոյն Յապպըն սէ-
սինի պիր տահա իշիտիրսէք , էօլուրիւզ : Օ խրա 26
ճիւմլէ թէնտէն՝ աթէշին իչինաէն սէօյլէյէն տի-
րի Աստուծն սէսինի պիղնմէ կիսի՝ քի՞մ իշիթտի ,
վէ սաղ գալար : Այն նագլաշ , վէ Աստուծմըզ 27
Յապպըն ճիւմլէ սէօյլէյէճէյինի իշիթ . վէ Աս-
տուծմըզ Յապպըն սանա ճիւմլէ սէօյլէյէճէյինի
աչն պիզէ տէյիվէր , վէ պիզ օնու տինկլէրիզ , հետ
իճրաա էտէրիզ : Ա է սիզ պանա սէօյլէրքէն՝ 28
Յապպ սէօղլէրինիզին սէսինի իշիթտի , վէ Յապպ
պանա տէտի . Պու գավմըն սանա սէօյլէտիյի

սէօղէրինին սէսինի իշիթտիմ, հէփ սէջլէտիք-
29 լերի էյի տիր: Ա՛օլայտը օնլարըն էիւրէյի պէջ-
լէ օլայտը, վէ պէնտէն գօրգուպ՝ ճիւմլէ թէնպիհ-
լէրիմի տայիմա սագլայալարրտը, թաքիմ քէն-
տիլէրէ վէ օղուլտարընա էպէտտան խայր օլայտը:
30 Ա՛որ օնլարա տէ. Ձատրըլարընըզա տէօնիւն:
31 Ա՛մմա սէն՝ պուրատա պէնիմլէ տուր, վէ օնլարա
էջրէտէճէյին ճիւմլէ թէնպիհլէրի վէ գանուն-
լարը վէ հէօքմլէրի սանա տէյիվէրէյիմ, քի պէ-
նիմ օնլարա միրաս՝ իչիւն վէրտիյիմ տիյարտա օն-
32 լար իլէ ա՛մել էտէլէր: Ա՛մոի Ա՛լլահընըզ Ա՛տա-
պընն սիզէ էմր էթտիյի կիպի էյլէմէյէ տիգգաթ
33 էտէսիզ, սաղա ևս օլա սա՛իմայասըզ: Ա՛լլահը-
նըզ Ա՛տապընն սիզէ ճիւմլէ էմր էթտիյի եօլարտա
եիւբիւյէսիզ. թաքիմ սա՛ղ գալասըզ, հէմ սիզէ
խայր օլա, վէ զապդ էտէճէյինիզ տիյարտա Ք՛օմ-
բիւնիւզ ուզուն օլա:

ՊԱՏ. 6:

1 Վ՛է սիզէ էջրէթմէք իչիւն՝ Ա՛լլահընըզ Ա՛տա-
պընն պանա էմր էթտիյի թէնպիհլէր՝ գանունլար
վէ հէօքմլէր պունլարտըր, քի զապդ էթմէք իչիւն
կէչտիյինիզ տիյարտա օնլար իլէ ա՛մել էտէճէք-
2 սիզ. Թ՛աքիմ Ա՛լլահընըզ Ա՛տապտան գօրգաստն,
վէ ճիւմլէ սանա թէնպիհ էթտիյիմ օնուն գանուն-
լարընը վէ էմրլէրինի՝ կէրէք սէն կէրէք օղլուն
կէրէք օղլունուն օղլու՝ Ք՛օմբիւնիւն ճիւմլէ կիւն-
լէրինտէ սագլայասըն, քի Ք՛օմբիւնն ուզուն օլա:
3 Ա՛մոի ևա Ի՛սրաէլ՝ տինկլէ, վէ էթմէյէ տիգգաթ
էթ, թաքիմ սանա խայր օլա, հէմ սիւտ վէ պալ
ադան տիյարտա ղայէթլէ չօղալասըզ, պապալա-
րընըն Ա՛լլահը Ա՛տապ սանա սէջլէտիյի կիպի:
4 Տինկլէ ևա Ի՛սրաէլ, Ա՛լլահընըզ Ա՛տապ՝ Ա՛տապ

պէր տէր : Ա Է Ա՛լլահըն Ա՛պպը պիւթիւն նիւ- 5
բէյինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն
գուվվէթինտէն սէվէնին : Ա Է պէնիմ սանա 6
պուկիւն պու Թէնպիհ էթմէյիմ՝ սէօզլէր նիւրէ-
յինտէ օլալար : Ա Է ծնլարը օղուլլարընա թէք- 7
բար պէ թէքբար Թա՛լիմ էտէսին . հէմ էվինտէ
օթուրտուղունտա՝ վէ նօլտա կէզտիյինտէ՝ վէ
նաթարըղընտա՝ վէ գալգտըղընտա ծնլարտան սէյ-
լէյէսին : Ա Է ծնլարը էլինին իւչէրինէ նիշան 8
տէյիւ պաղլայասըն . հէմ կէօղէրինին արասըն-
տա ալը՛ն պաղը իչինն օլալար : Ա՛էմ ծնլարը է- 9
վինին գափու փէրմաղլարընտա՝ վէ գափուլարըն-
տա նաղասըն : Ա Է օլաքի՝ Ա՛լլահըն Ա՛պպ՝ պու- 10
պալարըն Ա՛պրահամ՝ Ի՛սհագա՝ վէ Ի՛ագօպա էթ-
մին էթմէյիյէ տէյարա սէնի կէթիրտիյինտէ , քի
սանա՝ քէնտին նաւիմմաղըղըն պէօյիւք վէ կիւզէլ
շէհրիլէր վէրէ , Ա՛էմ քէնտին տօղտուրմաղըղըն 11
հէր տիւրլիւ էյի նէսնէլէր իլէ տօլու էվլէր՝ վէ
գաւմտըղըն գաղըմըշ գոյուլար՝ տիքմէտիյին
պաղլար վէ զէյթունլըգլար , վէ նէյիպ տօյար-
սան , Ի՛էնտիյի սաղըն , օլմայա քի սէնի Ա՛ըսրը 12
տէյարընտան գուլլուգ էվինտէն չըգարան Ա՛պա-
պը ունուտտուսըն : Ա՛լլահըն Ա՛պպտան գօրդու- 13
սըն , վէ օնա ի՛պատէթ էտէսին , հէմ օնուն տաղ-
նա նէսլին էտէսին : Ի՛դրաֆլարընըզտա օլան 14
գաւմլարըն ալլահլարընտան օլան զայըր ալլահլա-
րա Թապխ օլմայասըզ : Ա՛յրա զայրս Ա՛լլահ օ- 15
լան Ա՛լլահընըզ Ա՛պպպ արանտա տուր . օլմայա սէ-
նին իւզէրինէ Ա՛լլահըն Ա՛պպպըն դուզապը գու-
Թուշ տա՝ սէնի նէր նիւզինտէն հէյլաք էտէ :
Ա՛լլահընըզ Ա՛պպպը Ա Ա՛սաստա սընատըղընըզ 16
կիպի՝ սընամայասըզ : Ա՛լլահընըզ Ա՛պպպըն էմի- 17
լէրինի՝ հէմ սանա Թէնպիհ էթմէյի շէհատէթ-

լերինի վէ գանուածքերընը տիգգամի իլէ սագլայա-
18 սըդ: Ա Է Թապպէն նազարընտա տօղրու վէ խօշ
օլանը՝ էյլէյէսին, թաքիմ սանա խայր օլա, վէ
Թապպէն՝ սէնին պաշալարընա էհմին էհթիյի
19 տիյարա վարանըն, վէ օնու զանգը էտէսին, Թապպ
աէտիյի էվիպ՝ սէնին էօնիւնաէն հէվ տիշմինլէ-
րինի սիւրմէքլէ:
20 Այարըն օղլուն սանա սուալ էտիպ՝ Ա.լահրմըզ
Թապպէն սիզէ թէնպիհ էհմիյի շէհատէթլէր վէ
21 գանունլար վէ հէօքմիլէր նէ տիր տէրսէ, Ա.լահ
օղլունա տէյէսին. Ա Ընբրտա Ֆիրաօնա գուլայր
օլտուգ, վէ Թապպ պիզի Ա Ընբրտան գուվվէթլի
22 էլ իլէ չըգարտը: Էհմ Թապպ կէօյլէրիմիզին
էօնիւնաէ Ա Ընբրըն իւզէրինէ Ֆիրաօնուն իւզէ-
րինէ՝ վէ օնուն պիւթիւն էվի իւզէրինէ պէօյիւք
վէ նաման մի՛ աճիպլար վէ ա՛ճահլէր էյլէտի:
23 Ա Է պիզի օրատան չըգարտը. թաքիմ պիզի կէօ-
թիւրիպ՝ պաշալարընմըզա նէմին էհմիյի տիյա-
24 րը՛ վէրէ: Ամեն Թապպ սիզէ թէնպիհ էհմի՛ քի
ճիւմլէ պու գանունլար իլէ ա՛մէլ էտէլիմ, վէ ճէ-
մի՛ կիւնլէրտէ պիզէ խայր իշիւն՝ Թապպտան գօր-
գալըմ՛, քի պուկիւն օլաո՛ղո՛ղ կիպի պիզի սաղ
25 գօյա: Ա Է ճիւմլէ պու թէնպիհլէրի Ա.լահրմըզ
Թապպէն հուզուրունտա՝ պիզէ էմր էհմիյի կիպի
իճրա էհմէյէ տիգգամի էհմիյիմի՛զ թագտիր-
տէ՝ պիզէ սաոտագամի սայրլաճագ տըր:

ՊԱՐ. 7:

1 Ա.լահրն Թապպ սէնի՝ զաղգ էհմէյէ վարտը-
ղըն տիյարա կէհիրտիյինտէ, վէ սէնին էօնիւն-
տէն չօգ դաիֆէլէր՝ օլ սէնտէն պէօյիւք վէ դուվ-
վէթլի եէտի դաիֆէլէրի՝ Հիթիլէրի վէ Ամորէ-
շէլէրի վէ Ա.մորիլէրի վէ Ա.ռանա՛նիլէրի վէ Ֆէ-

րիշլէերի վէ Հիվիէերի վէ Եհպուսիէերի գօվ-
տուգտա , ա՛ է Ա՛լլահըն Թապպ օնլարը սէնին 2
էօհունէ Թէսլիմ էթմէյինտէ , օնլարը գըրսըսըն .
օնլարը՝ պիլթիւլլայէ հէրէմ էտէսին . օնլար իլէ
ա՛հտ քէսիշմէյէսին , վէ օնլարա մէրհամէթ էթ-
մէյէսին : Հէմ օնլար իլէ գըղ ալըպ վէրմէյէ- 3
սին . սէնին գըղընը օնուն օղլունա վէրմէյէսին , վէ
օնուն գըղընը սէնին օղլունա ալմայասըն . Հ՛այրա 4
սէնին օղլունու պանա Թապի օլմագտան՝ ղայրի
ալահալարա ի պատէթ էթմէյէ տէօնտէրիրլէր .
վէ Թապպըն ղազապը սիզէ դուԹուշուպ՝ սէնի
Թէզ հէլակ էտէճէքտիր : Ա՛պին օնլարա պէջլէ 5
էտէսիզ . Օնլարըն մէղապհալարընը պօզմասըզ , վէ
տիքիլի դաշլարընը գըրսասըզ , վէ գօրուլարընը
քէսէսիզ , վէ այմա փուԹլարընը աԹէչէ նագա-
սըզ : Հ՛այրա սէն՝ Ա՛լլահըն Թապպըն մուգատտէս 6
գավմընսըն . Ա՛լլահըն Թապպ սէնի սէչտի՛ քի՝ էէր
եիւզիւնտէ օլան ճէմի՛ գավմլարտան՝ օնուն խասս
գավմը օլասըն :

Թապպ սիզի՛ ճիւմլէ գավմլարտան չօգ օլտու- 7
ղունուզտան սէվիպ սէչմէտի . զէրա սիզ՝ ճիւմլէ
գավմլարտան ազընընըզ : Ա՛մմա Թապպ սիզի սէվ- 8
տիյինտէն վէ պապալարընըզդա էթտիյի էէմինի
սագլատըզընտան՝ Թապպ սիզի գուվվէԹլի էլ իլէ
գուլլուգ էվինտէն չըգարտը , վէ Աշըրը փատիշա-
հը Ֆիրաօնուն էվինտէն սիզի խէյլս էյլէտի :
Ա՛մմի պիլ քի՝ Ա՛լլահն Թապպ՝ Ա՛լլահ օ տուր . օ՝ 9
օնու սէվէնլէրէ վէ էմրլէրինի սագլայանլարա Թա
պին սիլսիլէյէտէ ա՛հտ վէ իհսան սագլայան է-
մի՛ն Ա՛լլահ տըր : Ա՛մմա օնտան իքրահ էտէնլէ- 10
րէ՝ օնլարը հէլակ էթմէք իչիւն՝ ճէզասընը եիւ-
զիւնէ գարշը վէրիր . օ՝ օնտան իքրահ էտէնին ճէ-
զասընը եիւզիւնէ գարշը վէրմէյէ կէճիքմէզ :

11 Ամոի պէնիմ սանա պուկիւն՝ իճրա էթմէյէ էմր
էթտիյիմ թէնպիհլերի վէ գանունլարը վէ հէզմէ-
12 լերի սագլայմասըն: Ալ է օլաքի՝ էյէր պու հէզմէ-
լերի տինկլէմէքլէ օնլարը սագլայըպ իճրա էտէր-
սէնիզ, Ալլահըն Տապպ տախի սանա՝ պապալա-
րընա եէմին էթտիյի ա՛նոր վէ Իսանը սագլայա-
13 ճագ տըր: Էմ սէնի սեվիպ՝ վէ սէնի պէրէքէթ-
լէյիպ՝ սէնի չօղալտաճագ տըր. վէ սանա վէրմէյէ
պապալարընա եէմին էթտիյի տիյարտա սէնին
գարնընըն մէյվէսինի վէ էերինին մէյվէսինի՝
պուղտայընը վէ շէրապընը վէ զէյթուն հաղընը
վէ սըղըրլարընըն հավուլարընը վէ սիրիւէրինին
14 Նիհաճընը պէրէքէթլէյէճէքտիր: Ահմէտ
գավմընտան միւպարէք օլուրսուն. սէնտէ վէ
տավարլարընտա՝ կէրէք էրքէքտէ կէրէք տիշտէ
15 գըսըր օղմայաճագտըր: Ալ է Տապպ սէնտէն՝
ճիւմլէ մանրաղը կիտէրէճէքտիր. վէ Ալընըրըն օլ
պիրտկին համան տէրտլէրինին հիչ պիրինի՝ սէ-
նին իւգէրինէ գօմայաճագ, ամմա օնլարը՝ սանա
ճիւմլէ տիւշմէնլիք հոէնլէրէ սալաճագտըր:
16 Ալ է Ալլահըն Տապպ սանա թէսլիմ էթտիյի
ճիւմլէ գավմլարը թէլէֆ հոէսին, կէօղլէրին օն-
լարը հսիրկէմէսին. վէ ալլահլարընա իպատէթ
17 էթմէյէսին. զիրա օ՝ սանա տուզագ օլուր: Էյէր
հիւրէյինտէ՝ Պու գաիֆէլէր պիղտէն չօգլուգ
18 տուր, օնլարը նիճէ գօվա պիլիրիլ՝ տէրսէն, Օն-
լարտան գօրգմա. Ալլահըն Տապպըն՝ Վիրաօնա
վէ ճիւմլէ Ալընըրըլարա էյլէսիյինի էյիճէ ֆիք-
19 րինէ կէթիր. Կէօղլէրինին կէօրտիւյիւօլ պէօ-
յիւք իմմիհսանլարը վէ մի՛ճիղալթլարը վէ ա՛-
ճահլէրի վէ գուվվէթլի էլի վէ եիճէլմիշ դօլու-
քի՝ օնունղա Ալլահըն Տապպ սէնի չօղտարըլ. Ալ-
լահըն Տապպ՝ օ սէնին գօրգտուղուն գավմլարա

պէջլէ էհէձէքտիր : ՟Էմ Ալլահըն Ռասպ օն- 20
լարըն իւղէրինէ էշկէք արբսընը տահի սալաճագ-
արը . Թաքիմ պագը գալանլար վէ սէնին էօնիւն-
տէն սագլանանլար հէլաք օլալար : Խմոի օնլարըն 21
Հուզուրտուտան գօրգմա . պէրա Ալլահըն Ռասպ՝
օլ գուվվէթլի վէ հէյպէթլի Ալլահ՝ սէնին օրթան-
տա՛ տը : ՟Էմ Ալլահըն Ռասպ՝ օլ դաիմի էէրի 22
սէնին էօնիւնտէն ազար ազար Թէլէֆ էտէձէք
տիր . օնլարը պիրտէն Թէլէֆ էտէմէզսին , օլմայա
քի՝ գըրըն ճանավարլարը սէնին իւղէրինէ չօղա-
լա : Վ է Ալլահըն Ռասպ՝ օնլարը սանա Թէսլիմ 23
էտէձէքտիր , Հէմ օնլարը պէօյիւք խարապաթլէ
խարապ էտէձէքտիր , Թա ձիւմլէսի Թէլէֆ օլմըն-
ձէյէտէք : ՟Էմ օնլարըն փատիշահլարընը սէ- 24
նին էլինէ Թէսլիմ էտէձէքտիր , վէ օնլարըն տա-
լարընը կէօյիւն ալԹընտան եօղ էտէսին . սէն օն-
լարը Հէլաք էտինձէյէտէք՝ Հիչ քիմսէ սէնին էօ-
նիւնտէ տուրամայաճագտըր : Օնլարըն ալլահ- 25
լարընըն օյմա փուԹլարընը աԹէշ եագասըն . վէ
իւղէրլէրինտէ օլան կիւվիւշ վէ ալԹունա դամն՝
էտիպ՝ քէնտունէ ալմայասըն , Թաքիմ օնունլա
տուղաղա դուԹուլմայասըն . պէրա օ՝ Ալլահըն
Ռասպըն գըԹընտա մէքրուհտուր : Խմոի մէք- 26
րուհ նէսնէկի էվինէ կէԹիրմէ , քի օնուն կիպի
մէղ՛ունն օլմայասըն . օնտան զայէԹլէ իբրահ էտէ-
սին , Հէմ օնտան զայէԹլէ նէֆրէԹ էտէսին . զի-
րա օ՝ մէղ՛ունտուր :

ՊԸՐ 8 :

Պէնիմ սանա պուկիւն Թէնպիհ էԹմէյիմ ձիւմլէ 1
Թէնպիհլէր իլէ ա՛մէլ էԹմէյէ տիգգաթ էտէսիզ .
Թաքիմ եաշայասըզ , վէ չօղալասըզ , վէ Ռասպըն
պաղալարընըզա եէտին էԹմէյի տիյարա կիրէսիզ ,

2 վէ օնու զանպդ էտէսիզ : Յամի Ա֊լահն Տապպ՝
օնուն թէնպիհլերինի սագլըմըսըն եօխսա տէյիլ
մի՝ սէնին էիւրէյինտէ օլանը պիրէ տէյիւ սանա
ճէֆա էտիպ՝ սէնի սընամագ իչիւն պու գրրգ նըլ֊
տա չէօլտէ սէնի կէզտիրտիկի պիւթիւն եօլու
3 խազրընտա՝ դուր : Ա֊ է Տապպ սանա ճէֆա՝ է֊
տիպ՝ սէնի աճրգտըրտը, վէ սանա՝ սէնին պիլմէ֊
տիկինի՝ պապալարընըն պիրէ պիլմէտիքլէրի մանը՝
նէտիրտի, թա սանա պիլտիրէ քի՝ ատէմ է֊քմէ֊ք
իլէ եաշընըզ եաշամազ, ամմա ատէմ՝ Ա֊լահն
4 աղղընտան հէր չըգա՛ն իլէ եաշար : Պու գրրգ
նըլտա՝ սէնին իւղէրինտէ է֊ա՝ վապլարըն է֊քիմէ֊
5 տի, վէ այաղըն գապարմատը : Յամի եիւրէյին֊
տէ պիրէսին քի՝ սէնի Ա֊լահն Տապպ՝ պիր քիմսէ
օղլունու թէտիպ է֊թմէյի կիպի թէտիպ է֊թմէ :
6 Ա֊ է Ա֊լահն Տապպըն թէնպիհլերինի սագլա֊
յանըն, քի օնուն եօլլարընտա եիւրիւյէսին վէ օն֊
7 տան գօրգանըն : Օ֊իրա Ա֊լահն Տապպ սէնի
պիր էյի տէյտա՛ դէօթիւրիւբ, պիր տէյտա՛ քի՝
տաղլատան վէ վատիլէրտէն չըգան ըրմնգլար վէ
սու փունարլարը վէ լուճճէլեր իլէ պօլ֊ տուր .
8 Օ֊լ պուղտայ վէ արփա վէ ատմա վէ ինճիր վէ նա՛ր
աղաճլարը իլէ պօլ֊ տէյտա՛, օլ զէյթունն աղաճ֊
9 լարը վէ պա՛լ տէյտարընա, Ա֊քմէյի օնտա պիրա
գրթիլըգ եէյէճէյին՝ ֆէ օնտա սանա հիչ պիր նէս֊
նէ է֊քսիլմէյէճէք տէյտարա, դաշլարը տէմիր՝ վէ
տաղլարընտան պագըր չըգարաճաղընն տէյտարա ֆէ֊
10 ինէէճէ֊ : Յամի եէյիպ տօյտուղունտա, Ա֊լա֊
հըն Տապպը՝ սանա վէրտիյի էյի տէյտար իչիւն՝
11 միւպարէ֊քլէյէսին : Ա֊լէնտինի սագլըն, օլմայա
քի՝ Ա֊լահն Տապպը պէնիմ՛ սանա պու կիւն թէն֊
պիհ էթմէյիմ՛ օնուն էմիրլերինի վէ հէօքմլերինի
վէ գանունլարընը սագլամայարագ՝ ունուտտասըն

Ելմայա քի եգիպ տօյտուղունտա՝ վէ կիւզէլ 12
էվլէր եաւրով սաքին օլտուղունտա, Ա է սըղըր- 13
լարըն էեմ՝ սիւրիւլէրին չօղալտըգտա՝ էեմ կիւ-
միշհուն վէ ալթունուն չօղալտըգտա՝ վէ էեր նէն
վարըսա չօղալտըգտա, Աբէնտի եիւրէյին մաղ- 14
բուրանըգ՝ սէնի Անըզը տէյարընտան գուլլուգ է-
վինտէն չըգարան Ալլահըն Տապը ունուտուսըն,
Անէի օղ պէօյիւք վէ գօրգուլու՝ վէ եագըճը եըլան 15
վէ ա՛զրէպ նէյ ֆօլը՝ վէ գօրաղ վէ սուսուղ չէօլտէ
կէզտիրէնի, էեմ սանա գաթը գայատան սու չը-
գարանը, Ամանա չէօլտէ պապալարընէն պիլմէ- 16
տիյի մանը եէտիրէնի, թաքիմ սանա ճէֆա էտէ,
էեմ թաքիմ՝ սանա սօնունտա էյլիք էթմէք ի-
չիւն՝ սէնի սընայա: Ա է եիւրէյինտէ՝ Պու մալը 17
գուտուրէթիմէ վէ էլիմին գուվվէթի իլէ գազան-
տըմ տէմէյէսին: Ա աքին Ալլահըն Տապը խաղ- 18
բընա՝ կէթիրէսին, զիրա սանա՝ մալ գազանմադա
գուվվէթ վէրէն օ տուր. թաքիմ պապալարընա
եէմին էթտիյի ա՛տընը՝ պուկիւն օլտուղու կիպի՝
ս՛ապէթ էտէ: Ա է օլաքի՝ էյէր պիր վէճհիլէ 19
Ալլահըն Տապը ունուտուպ՝ զայըրի ալտըլարա
թաապի՝ օլուրսան, վէ օնլարա ի՛պատէթ էտիպ՝ օն-
լարա սէճտէ գը լաճագ օլուրսան, պուկիւն սիզէ
շէհաատէթ էտէրիմ, քի պիլթէմտի հէլալը օլա-
ճագսըզ: Տապըն՝ էօնիւնիւզտէ հէլալ էթտիյի 20
գաիֆէլէր կիպի՝ պէօյլէ հէլալ օլաճագսընըզ,
Ալլահընըզ Տապըն սէօզիւնիւ տինկլէմտիյի-
նիզ թագսիրտէ:

ՊԱՐ 9:

Տինկլէ եա՛ Իսրաէլ, Ա էն պուկիւն Յօրտանտան 1
կէչէրսին, քի վարըպ՝ սէնտէն պէօյիւք վէ գուվ-
վէթլի դաիֆէլէր՝ վէ պէօյիւք էմ կէօյէտէք հի-

2 սարը շէհրլէր զապդ էտէսին. Ով պէօյիւք վէ
ուղէն պօյլու գամմը՝ Ղնադիմ օղուլլարընը քի՝
սէն ծնլարը պիլիրսին, հէմ՝ Ղնադ օղուլլարընըն
3 էօնիւնէ քի՞մ տուրա պիլիր՝ իշլեմիշսին: Ամմ
պու կիւն պիլ քի՝ Ղլահըն Թապպ քենտիսիւ սէնին
էօնիւնճէ կէչիպ՝ թէկէճ էտէն ալճէք Ղնդի ծնլարը
օ խարապ էտէճէք, հէմ սէնին էօնիւնտէն ծնլա-
րը՝ օ մահվ էտէճէք. վէ սէն ծնլարը գօրմայընն, վէ
Թատպըն սանա ատախլի կիպի ծնլարը թէկ հէլաք
4 էտէսին: Ղլահըն Թապպ ծնլարը սէնին էօնիւ-
տէն սիւրտիւրիւնտէ, եիւրէկիւնտէ սէօյլէյիպ՝
Թապպ պէնի պու տիյարա սատագաթիմ իշիւն
կէթիրտի քի՝ օնու զապդ էտէյիմ տէմէկէսին.
պիրա պու դահիճէլէրի Թապպ սէնին էօնիւնտէն՝
5 քենտիլէրին եարամնազլըղը իշիւն գօրմու: Ան-
նին սատագաթին վէ նիւրէկիւնին փիրի փաքլըղը
իշիւն տէյիլ տիր, քի սէն ծնլարըն տիյարընը զապդ
էթմէկէ կիրէսին. լաքին Ղլահըն Թապպ պու
դահիճէլէրի՝ սէնին էօնիւնտէն՝ քենտիլէրին եա-
րամնազլըղը իշիւն գօրմու. հէմ թաքիմ պապալա-
րըն Ղպրահամա՝ Ղսհագա վէ Ղյաղոպա եէմին
6 էթմէկի սէօզիւ սաապիթ էտէ: Ամմի պիլ քի՝
պու էլի տիյարը զապդ էթմէկէ՝ Ղլահըն Թապպ
սանա սատագաթին իշիւն վէրմէկէօր. պիրա սէն՝
պիր սէրթ պէօյունճէ գօրմանըն:
7 Իտդըրնաա զուհմուտ ունութմա, քի չէօլտէ
Ղլահըն Թապպը զաղապէ կէթիրտին. Ամբը
տիյարընաան չըգարըղըն կիւնտէն՝ պու մահալէ
8 կէլինճէկէտէք Թապպա ա՞նը օլտուճունու: Ո՞օ-
րէպտէ տաճի Թապպը զաղապէ կէթիրտինիզ. վէ
Թապպ սիզի հէլաք էթմէք իշիւն՝ սիզէ զարշը
9 հօրքէկէնտի: Ամմ լէհհալարընը՝ Թապպըն սի-
զին իչէ քէսիշմէյի ա՞հարն լէհհալարընը ալմա-

զա տաղա՛ չըգտըղըմտա, տաղտա գը՛րդ կիւն վէ
գը՛րդ կէձէ տուրտուս. էքմէք նէմէտիմ, վէ սու
իչմէտիմ: Ալ է Ղապպ պանա՝ Ղլուհըն փարմա- 10
ղը իլէ հաղըլմըշ իքի դաշ լէվհալարընը վէրտի.
վէ օնլարըն իւզէրինտէ՝ ճէմի՛յէթի կիւնիւնտէ ա-
թէշին իչինտէն տաղտա Ղապպըն սիղէ սէօյլէտի-
յի ճիւմլէ սէօզլէրէ կէօրէ Խապըշըշ իտի: Անոր 11
օլտուքի՛ գը՛րդ կիւնիւն վէ գը՛րդ կէճէնին սօնուն-
տա՝ Ղապպ պանա իքի դաշ լէվհալարընը՝ Հա՛նի
ա՛հտըն լէվհալարընը վէրտի: Ալ է Ղապպ պա- 12
նա տէտի. Վա՛յզ, թէզ պուրատան էն. զիրա սէ-
նին Ալ՚ընբրատան չըգարտըղըն գաւմին ազտը, վէ
օնլարա թէնպիհ էթտիյիմ Հօրտան թէզ սափ-
տըրտըր. քէնտիլէրինէ տէօքմէ փութ Հափտըրտր:
Ջէմ Ղապպ պանա սէօյլէյիպ տէտի. Պէն պու 13
գաւմա պագտըմ, վէ իչիմէ օ՝ սէրթ պըյուկնըս
գաւմ տըր: Պէնի դօյմէր, քի օնլարը Հէյաք է- 14
տիպ՝ օնլարըն ատընը կէօրիւն ալէթնտան մահվ
էտէյիմ. վէ սէնի օնտա՛ն պէօրիւք վէ գուվվէթլի
դաւիճէյէ Նապզ էտէյիմ: Ալնէն տէօնիւպ՝ 15
տաղտան էնտիմ. վէ տաղ ալէշտէ Հանհարըտր.
վէ ա՛հտըն իքի լէվհալարը էլիմտէ իտի: Անոր 16
կէօրտիմ քի՝ իչիմէ Ալ՚ըհտրնըզ Ղապպա կիւնահ
էտիպ՝ քէնտիլէրինիզէ տէօքմէ պուզաղը Հափ-
տրնըզ. Ղապպըն սիղէ թէնպիհ էթտիյի Հօրտան
թէզ սափտրնըզ: Օլտում իքի լէվհալարը դու- 17
թուպ՝ իքի էլիմտէն ալնարմ, վէ օնլարը կէօղլէ-
րինիզին Հօնիւնտէ գըրտրմ: Ալնտէն էվվէլքի 18
կիպի՝ Ղապպըն Հուզուրունա գափանտրմ, գը՛րդ
կիւն վէ գը՛րդ կէճ՝ էքմէք նէմէտիմ, վէ սու իչ-
մէտիմ, Ղապպըն Հուզուրունտա՝ օնու տարը լը-
մադ իչիւն՝ քէօթիլիւք էթմէքլէ Հէվ իշէտիյի-
նիզ կիւնահրնըզը՛ն սէպէպինտէն: Զիրա Ղապ- 19

ոլքն՝ սիզի հելաք եմ ի՛ք իշխն՝ իւզերինիզ հօր-
քելենախի խը շմու զազապընտան գօրգտում. վե
20 Ասպ պենի պու տեփա՛ տախի իշխիմ: Ա և
Ասպ Հարօնա զայեթիլ հօրքելենախ, շեզլե
քի օնու հելաք էտե. վե օղմանտե Հարօն իշխն
21 տախի նկյոզ էլլետիմ: Ա և եմտկյինիզ կիւ-
նահլընըզը՝ պուզազըլը ալըմ, վե օնու աթեշե
նագտում, անտեն օնու տեօյիւա՛ ինձե թօզ կիպի
օլունձկետե՛ք էյիձե եզտիմ, վե թօզունու
22 տուղտան էնեն սեզե աթտըմ: Ասպե՛ ըատա վե
Ասոսատա վե Կըպրօթ ՝աթեթաւատա՛ տախի
23 Ասպը զազապե կեմերտինիզ: Ա և Ասպ սի-
զի՝ Ձյոզըն վե սիզե վերտկյիմ տկյարը զանգ էտին
տեյերեք՛ սիզի Կատեշ Պարնեա՛տան կեօնտեր-
տիքտե, Հլահընըզ Ասպըն էմրինե ա՛սը օլտու-
նու՛զ, վե օնա ինանմայըզ՛ սեօզինե իգա՛ աթե-
24 մետինիզ: Սիզի պիլտկյիմ կիւնտե՛ն պերի Ասպ-
25 պա ա՛սը լարսընըզ: Ամեն օլ գափանտըղըմ գը՛զգ
կիւն վե գը՛զգ կեձի՛ Ասպըն Հուզուրունա գա-
փանտըմ. չիւն Ասպ տեսի՛ քի՛ սիզի հելաք է-
26 տե: Ձյոեմ Ասպա նկյոզ էտիպ տեսիմ. Ա՛յ
Ա՛ֆենտիմ Ասպ՛ ա՛զամեթին իլե խեձա էտիպ՛
գուվվեթլի եվ իլե Ասոսրատան չզգարտրղըն գավ-
27 մընը վե միրաս՛ընը հելաք եմ: Կուլարըն
Ա՛զրահամը՛ Ասհագը վե Ա՛ամգոպու խագրընու
կեթիր. պու գամմըն սերթկյինե վե եարամազ-
28 լըղընա վե կիւնահընա պա՛գմա. Ձյմայաքի՛ օլ
պիպե չզգարտրղըն տկյար տեյե՛ քի Ասպ օնլարա
վա՛տ եմտկյի տկյարա օնլարը կեօմիւրմե՛յե գա-
տիր օլմատրղընատան՛ նախօտ օնլարը իքրահ եմ-
տկյի սեպեպտեն օնլարը չզգարտր՛ քի՛ օնլարը
29 չեօլտե հելաք էտե: Ձիւն օնլար սեհին գամմըն՛
վե պեզիւք գուվվեթինլե հեմ նիձեկմիշ գօլուն-
լա չզգարտրղըն միրաս՛ընըզ:

ՊԱՏ. 10։

Ով զէմմանուէլ Թագաւոր պաղնա տէրի . Վրէնսինէ 1
էվվէլբիլէր կիպի՝ դաշտան էքի լէվհա նան , վէ
պաղնա՝ տաղաւ չըղ . հէմ քէնտինէ օտուռնատան պիր
սանտուղ նատի : Ա է պու լէվհալարըն իւղէրինէ՝ 2
օղ էվվէլքի դըբտըղըն լէվհալար իւղէրինտէ օլան
սէօզլէրի նազըմըմ . վէ ընդարը օղ սանտուղա գօ-
յասըն : Ամանի շիդդիմ ազաճընտան պիր սան- 3
տուղ նափտըմ . վէ էվվէլքի կիպի՝ դաշտան էքի
լէվհա նօնուզ՝ օղ էքի լէվհա էլինտէ օլարագ՝
տաղաւ չըղտըմ : Ա է լէվհալարըն իւղէրինէ՝ 4
էվվէլքի նազը կիպի՝ ճէմի՛յէթի կիւնինտէ աթէ-
շին օրթասընտան տաղաս Թագաւրն սիզէ սէօյլէ-
տիյի օն քէլիմանէր՝ նազար . վէ Թագաւ ընդարը
պաղնա՝ վէրտի : Ընտէն տէօնիւզ՝ տաղտան էն- 5
տիմ , վէ լէվհալարը նափտըղըմ՝ սանտուղա գօ-
տուզմ , քի օրատա օլալար , Թագաւրն պաղնա պու-
յուրտուղու կիպի :

Ա է Խարաէլ օղուլլարը՝ Յուդան օղուլլարընէն 6
Պէրօթմունտան Ընսէրայա կէօչտիլէր . Ընհարօն
օրատա էօլտիւ , հէմ օրատա կէօմիլտիւ , վէ օղու-
լէրինա զար օնուն եէրինէ քնահինն օլտու : Օրա- 7
տան Ասահօսույէ՝ վէ Ասահօսատէն սոն չայլէրի
տիյարը օլան Յադպաթայէ կէօչտիլէր :

Օղ զէմմանուէլ Թագաւ՝ էվի սըղընըր այըրտը 8
քի՝ Թագաւրն ա՛հտ սանտուղընտու կէօթիւրէ ,
Թագաւրն Հուզուրունտա տուրտուղ օնա խրղմէթ
էտէ , վէ օնուն իսմինտէ միւպարէքլէյէ , թա պու
կիւնէտէք : Պու խուսուստան Էլիյէ դարըն- 9
տաշլարը լէյ փայ վէ միրատ՝ նօգտուր . օնուն մի-
րատ՝ Թագաւրը , Ընդահրն Թագաւ օնա տէտիյի
կիպի : Ա է պէն տաղտա՝ էվվէլքի կիւնլէր գա- 10

տար՝ գըրգ կիւն վէ գըրգ կէձէ տուրտում. վէ
Ասպ պէնի պու տէփա տախի իշիտիպ՝ սէնի հէ-
11 լաք էթմէյէ խաթէմտի ։ Էմ Ասպ պունա
տէտի. Ալը՝ կիթ, գավմըն էօնիւնտէ կէօչէսին.
վէ վարըպ՝ օնլարա վէրմէյէ՝ պապալարընա նէմին
էթտիյիմ տիյարը զանդ էտէյէր ։
12 Ամոի Հալա նա Ասաէլ՝ Աստուծն Ասպ սէն-
տէն նէ՞ խաթէր. իլա քի՝ Աստուծն Ասպպտան
գօրգասըն, օնուն ճիւմլէ հօլարընտա հիւրիւյէ-
սին, վէ օնու սէվէսին, Էմ Աստուծն Ասպպա՝
պիւթիւն հիւրէյինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան
13 ի պատէթ էտէսին. Պէնիմ սանա պուկիւն թէն-
պիհ էթտիյիմ՝ Ասպպըն էմրէրինի վէ գանուն-
14 լարընը սագլայասըն, քի սանա խայր օլա ։ Ազգ
կէօգլէր վէ կէօգլէրին կէօգլէրի՝ Հէյ ևէր վէ հէփ
15 անտէ օլան՝ Աստուծն Ասպպըն տըր ։ Ամմա
Ասպպ՝ սէնին պապալարընտան բաշըն օլտու, քի
օնլարը սէվէ. վէ օնլարտան սօնկրա օնլարըն զիւր-
բիյէթինի Էա՛նդ սիզի ճիւմլէ գավմլարտան սէչտի,
16 պու կիւն օլտուդա կիպի ։ Ամոի նիւրէքլէրինի-
զին սիւննէթսիզլիյինի սիւննէթ էտին, վէ արթըգ
17 պօյնունուզու սէրթլէթմէն ։ Օ իրա Աստուծնըզ
Ասպպ՝ ալլահլարըն Աստուծը վէ սահիպլէրին Աա-
հիպիտիր. օ՝ պէօյիւք վէ գուվվէթլի վէ հէյ-
պէթլի Աստուծը քի՝ խաթրա պագմայըզ, վէ բիշ-
18 վէթ ալմայըզ ։ Օ՝ էօքսիզլիւն վէ տուլուն չէրիա-
թընը իճրա էտէր, վէ զարիպի սէվէր, վէ օնա էք-
19 մէք վէ էս՛վապ վէրիր ։ Ամոի զարիպի սէվէսիդ.
զնրա սիդ տէ Աշխարը տիյարընտա զարիպ օլտու-
20 նուզ ։ Աստուծն Ասպպտան գօրգասըն, չէ օնու
ի պատէթ էտէսին. Էմ օնա եափը շասըն, վէ օ-
21 նուն ատրընա եէմին էտէսին ։ Աէնին իֆթիխա-
րըն օ տուր, Էմ սէնին Աստուծն օ տուր, քի սէնին

իչիան ա՛ կէօղէրինին կէօրտիւյիւ պու պէօյիւք վէ
հայվէթլի շէյլէրի՛ էյլէտի : Պապալարդն Ա՛ր- 22
սրա ևէթմիշ ճան՛ն իլէ էնտիլէր . վէ շիմտի Ա՛ս-
լահդն Պապպ սէնի՛ կէօյիւն նը լորդլարը դաւար
չօգ էյլէտի :

ԳԼ՛Ը 11 :

Իմտի Ա՛լլահդն Պապը սէվէնին . վէ օնուն կէօ- 1
զէտիլէճէք նէսէնլէրինի վէ գանունլարընը վէ
հէօքմլէրինի վէ էմրլէրինի տայիմա կէօզէտէնին
Ա՛էմ պու՛կիւն պիլլին . չիւն ա՛նօվհ՛ օղու՛լարընդզա 2
տէյիլ , քի օնլար պիլմէտիլէր վէ կէօրմէտիլէր Ա՛ս-
լահդնդ Պապպն թէտիպլինի՛ օնուն ա՛զամէթինի
դուվվէթլի էլինի վէ նիւճէլմիշ գօլունու , Ա՛էմ 3
Ա՛նարդն օրթասընա՛ Ա՛նարդ փատիշահդ Ֆի-
րաօ՛նա վէ օնուն հէվ տէյարընա էյլէտիյի ա՛լա-
մէթլէրինի վէ ա՛մէլլէրինի , Ա՛ է Ա՛նարդնդլարդն 4
ա՛գէրինէ վէ ամէլարընա վէ ա՛րապալարընա էթ-
տիյինի , օնլարդն սիզի գօրտուգլարընա՛ գրզդլ
տէնիզնի սուլարդնը օնլարդն նիւզիւնէ գարշը
ճէօշտիւրիւ՛ Պապպն օնլարը պու՛կիւնէտէք
նէթիճէտիյինի , Ա՛էմ սիզ պու՛ մնհալէ կէլնէ- 5
ճէկէտէք՛ սիզէ չէօլտէ էյլէտիյինի , Ա՛ է Պու- 6
պէն օղու՛ Իչհապն օղու՛լարը Տաթանա վէ Ա՛-
պիրամա էյլէտիյինի , ևանի ևէր աղղընը աչըպ
օնլարը՛ էվ պարգլարը՛ իլէ վէ չաորըլարը՛ իլէ վէ
ճիւմլէ մալնը օլտուգլարը էշհալարը՛ իլէ՛ ճէմի՛
Իսրաէլին օրթասընա նութտուգունու : Օ՛իրա 7
Պապպն էթտիյի ճիւմլէ պէօյիւք իշլէրինի կէօ-
րէն՛ սիզին կէօզլէրինի գարի : Իմտի պու՛կիւն պէ- 8
նիմ սիզէ թէնպիհ էթտիյիմ ճիւմլէ թէնպիհլէրի
սագլայմընդ , թաքիմ գուվվէթլէնիպ՛ Հալա
ղապդ էթմէյէ կէչտիյինիդ տէյարա վարմընդ , վէ

9 ծնու զապդ հաէսիզ . Հէմ Թագիմ Յապպէն
պապալարընդզա՝ քէնտիլէրինէ վէ ծնլարըն զիւր-
բիկէթինէ վէրմէկ եէմին էթմէկի եէրին իւղէ-
բինտէ էօմրիւնիւզ ուղուն օլա . օլ՝ սիւտ վէ պալ
ագան տիկար տըր ։
10 Օխրա պուզապդ էթմէկէ վարտըզը՛ն տիկար՝
օլ՝ օրտան չըգտըզըն Ա՛ըզը տիկարը կիպի տէ-
կիլմէիր , քի օրտա թօխումու էքտիկինտէ՝ սէպ-
զէվաթի պօսթանը կիպի ծնու պայզը՛նդա սուման-
11 բրըբտըն ։ Յա՛մնա պուտ տիկար քի՝ ծնու զապդ էթ-
մէկը իչինն օրտայա կէչէ յօրսունուզ , տաղըսթանը
վէ օվալը՛ նէր տիր . կէօք եաղմուրունուն սույու
12 իլէ սուվարը լըր ։ Օ՝ պիր նէր տիր քի՝ ծնու Ա՛լ-
լահըն Յապպ կէօզէտիր . Ա՛լլահըն Յապպէն նա-
զարը տայիմա՝ եը լըն իպթիտասընտան թա եը լըն
13 սօնունտաէ՛ք՝ ծնուն իւղէբինտէտիր ։ Յամի օ-
լսըքի՝ էչէր պուկինն սիղէ թէնպիհ էթմէյիմ
թէնպիհլէրիմի սիզդաթի իլէ տինկլէրսէ՛նիզ , քի
Ա՛լլահընըզ Յապպը սէվիպ՝ ծնա պիւթիւն եիւբէ-
չինիզտէն վէ պիւթիւն ճանընըզտան ի՛պաաէթ
14 էտէսինիզ . Օլ տէմ նէրինիզէն եաղմուրունու՝
էվվէլ պէհար վէ սօն պէհար եաղմուրունու՝ վազ-
թը՛նճա վէրէճէյիմ . վէ պուղսայըզը՛ն հէմ շէրա-
15 պէնը վէ զէչիթունտաղընը տէվէ իրէսին ։ Հէմ
տավարըտրըն իչինն սահրանտա օթ վէրէճէյիմ .
16 Թագիմ նէյիպ տօյսուն ։ Վէնտիլէրինիզի սա-
գը՛նըն , օլմայաքի նիւրէչինիզ ալտընըպ՝ տօղրու
նօլտան սափասընզ . վէ զա՛յրի ալտնլարա ի՛պա-
17 տէթ էտիպ՝ ծնլարա սէճտէ գը լասընզ . Վ է իւ-
զէրինիզէ Յապպէն զաղասը գունթօշուպ՝ կէօք-
չէրի գափատա , վէ եաղմուր օլմայրպ՝ նէր քէնտի
մահսուլունու վէրմէկէ , վէ Յապպէն սիղէ վէրմէկի
օլ էչի տիկարտան թէզ հէլաք օլասընզ ։

Ա՛ն պու սէօզլէրիմի եւրէյինիզէ վէ ճանլա- 18
բընըզա գոյուն . վէ օնլարը էլինիզին իւզէրինէ
նիշան իչուն պաղլայասըդ , վէ կէօզլէրինիզին ա-
րասընտա ալը՛ն պաղը իչուն օլալար : Հէմ օն- 19
լարը օղուլլարընըզա էօյրէտէսիզ , էվինտէ օթուր-
տուդընտա վէ եօլտա կէդտիկինտէ վէ եաթտը-
ղընտա հէմ գալգտըղընտա օնլարտան սէօյլէշ-
մէքլէ : Ա՛ն օնլարը էվինին գափուսի փէրվազլա- 20
բընտա հէմ գափուլարընտա եաղասըն : Իսրաքիմ 21
Իսպպէն պապալարընըզա վէրմէյէ նէմին էթ-
տիկի տէյարտա՝ կիւնէէրինիզ հէմ օղուլլարընըզըն
կիւնէէրի՝ նէրէյի իւզէրինտէ կէօյսիւն կիւնէէրի կի-
պի՝ չօգ օլա :

Օ՛նլա էյէր սիզէ հալա թէննպիհ էթտիկիմ 22
հէփ պու թէննպիհի տիգգաթլէ սագլայըդ՝ ինձա
էտէրսէնիզ , Իսրաքիմ Ա՛լլահընըզ Իսպպը սէվիդ՝
օնուն ճիւմլէ եօլլարընտա նէւրիւյէսիզ , վէ օնա
եաւրը չասըզ . Իսպպ տուխի հէփ պու դաւիթ- 23
լէրի էօնիւնիւզտէն գօվմաճագտըր . վէ սիզտէն
պէօյիւք վէ գիւվվէթլի դաւիթլէր զաղդ էտէճէք-
սինիզ : Ա՛յտգլարընըզըն դապանը հէր պաստըղը 24
մահալ սիզին օլաճագտըր . սինօրտունուզ չէօլտէն
վէ Ա՛նանտտան՝ ըրմագտան՝ Ֆէրաէթ ըրմաղըն-
տան ինա պաթը՛ տէնիզինէտէք օլա : Ա՛յօնիւ- 25
նիւզտէ հիչ քիմսէ տուրամայաճագտըր . Ա՛լլա-
հընըզ Իսպպ՝ սիզին պաստըղընըզ ճիւմլէ եէրին
եիւզինէ սիզտէն հէյպէթ վէ գօրգու պրաղա-
ճագտըր , սիզ սէօյլէտիյի կիպի :

Պագ , պէն պուկիւն էօնիւնիւզէ պէրէքէթ վէ 26
պէտտուա՛ գօրում . Պէրէքէթի՝ պէնիմ պուկիւն 27
սիզէ թէննպիհ էթտիկիմ՝ Ա՛լլահընըզ Իսպպըն
էմրլէրինէ իդտաաթ էտէրսէնիզ . Ա՛ն պէտտու- 28
ա՛յը՝ էյէր Ա՛լլահընըզ Իսպպըն էմրլէրինէ իդտա-

ա՛թ էթմէզսէնիզ, վէ պէնիմ սիզէ պուվիւն թէն-
պիհ էթտիյիմ եօլտան սափարսանըզ, քի պիլմէ-
տիյինիզ զայըրի ալահլարընն արտընձա կիտէսի-
29նիզ։ Ամոի օլա քի Ալլահընն Ադապ սէնի օվ զադպ
էթմէկէ վարտըզընն տիյարա՝ կէթիրտիքտէ, պէ-
րէ.քէթի Աէրիզիմ տաղը իւզէրինտէ՝ վէ պէտ-
տուայը Ադպայ տաղը իւզէրինտէ վէրէսին։
30 Ընդար Ադօրտանընն էօթէսինտէ՝ կիւնէշին պաթ-
տըզը Եանա տաղդու օլան եօլտա՝ Ադօրէ սահրասը-
նընն Եանընտա՝ Միկայէլն գարշըսընտաքի օվատա
սաքին օլան Ադանա՝նըզլարընն տիյարընտա տէ-
31 յիլէ՞րմի։ Ըհուն սիզ՝ Ալլահընըզ Ադապընն սիզէ
վէրտիյի տիյարը զադպ էթմէկէ վարմադ իչհուն՝
Ադօրտանտան կէչէճէ.քսինիզ, վէ օնու զադպ է-
տէճէ.քսինիզ, հէմ օնտա սաքին օլաճաղընըզ։
32 Ամոի պէնիմ պուվիւն էօնիւնիւզէ գօտուդում
ճիւմլէ գանունլարը վէ հէօքմէրի իճրա էթմէկէ
տիգդաթ էյլէյէսիզ։

ՊՆՐ 12։

1 Պադալարընն Ալլահը Ադապ սանա՝ հէր իւզէ-
րինտէ եաշատընն ճիւմլէ կիւնլէրտէ՝ միրաս՝ ի-
չհուն վէրտիյի տիյարտա իճրա էթմէկէ տիգդաթ
էտէճէկինիզ գանունլար վէ հէօքմէրը պունլար
տըր։

2 Ոլ սիզին ֆէթհ էտէճէկինիզ դաիֆլէրէրին՝
ալլահլարընա ի՛պատէթ էթտիքլէրի նիւքսէ.ք
տաղլարտա վէ թէփէլէրտէ վէ հէր կէօնէ նէշիզ
աղաճ ալթընտա օլան ճիւմլէ մահալլարը պիլքիւլ-
3 լիյէ խարապ էտէսիզ։ Ու է օնլարընն մէզադահլա-
րընը երգասընդ, վէ տիքիլի դաշլարընը գըրսասընդ,
հէմ օնլարընն գօրօւլարընը աթէչէ եագասընդ, վէ
ալլահլարընըն ջմատուլլարընը գըրսասընդ. ատ-
լարընը պիլէ օ մահալտէն է՛օղ էտէսիզ։

Ալեհրընըզ Թագաւոր պէտք է եթէ ինչ- 4
մա Ալեհրընըզ Թագաւորն՝ ճիւմլէ սըպդլարընըզ-
տան քէնտի տարընը օրտայ գոյա տէյիւ սէչտիյի
մահալլի օնուն մէսքէնարընը արայտըզ, վէ օրտայ
վարտըզ։ Վ է պիւթիւնէ անմալարընըզը հէմ 6
գուրպանլարընըզը վէ օնտաղլարընըզը վէ էլի-
նիզին գալտըրմափէշքէշէլերինի վէ ատտագլարընը-
զը վէ իրտաէթփէշքէշէլերինիզի վէ սըղըրլարընը-
զըն հէմ սիւրիւլէրինիզին իլէ տօղուշլարընը օ-
րտայա կէօթիւրէսիզ։ Վ է օրտատա Թագաւորընըզն 7
Հուզուրունտա ևէյէսիզ, վէ էլինիզի սալտըղընըզ
ճիւմլէ նէհանէտէ Ալեհրընըզ Թագաւ սէնի միւտա-
րէքլէյտիյի իչուն՝ հէմ քէնտինիզ հէմ էվ խալ-
ղընըզ շատ օլասըզ։ Պուկիւն պուրատա ճիւմլէ 8
էթտիկիմիզ կիպի հէր քէս քէնտի ճիւմլէ պէյէն-
տիկենէ կէօրէ էթտիյէսիզ։ Օ իրա շիմտիյէ- 9
տէ Ալեհրընըզ Թագաւորն սիզէ վէրտիյի րահաթա
վէ միրասա տահա կէլտիրինիզ։ Ամմա Հօր- 10
տանտան կէչիպ՝ Ալեհրընըզ Թագաւորն սիզէ մի-
րասա իչուն վէրտիյի տիյարտա սաբին օլտուղու-
նուզտա, վէ օ՝ սիզի չէփչէվրէյտէ օլան ճիւմլէ
տիւշմէնլէրինիզտէն րահաթլանտըրըպ՝ էճնիյէթ
իւզէրէ սաբին օլտուղունուզտա, Վ է Ալեհր- 11
ընըզ Թագաւորն՝ քէնտի տարընը օրտատա իսքեան էթ-
տիրէ տէյիւ՝ սէչտիյի մահալ օլտուգտա, սիզէ
հէփ թէնպիհ էթտիյիմի օրտայա կէօթիւրէսիզ,
պիւթիւնէ անմալարընըզը վէ գուրպանլարընըզը՝
օնտաղլարընըզը վէ էլինիզին գալտըրմափէշքէ-
շէնի՝ վէ Թագաւոր տատտըղընըզ տատագլարընըզն
հէր սէչէլիմիշ փէշքէշինիզի։ Վ է Ալեհրընըզ 12
Թագաւորն Հուզուրունտա շատ օլասըզ, հէմ քէն-
տինիզ վէ օղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ վէ քէօ-
էլէրինիզ վէ խալայըգլարընըզ՝ հէմ գափուլարը-

Նըզտա սաքին օլան | Էւիլիլեր. զևրա օնլարըն սի-
13 զինէլ փայը վէ միրասըր եօգաուր։ Վէնտինի
սագըն, օլմայաքի պիւթիւնանմանը հեր կեօր-
14 տիւին մահալտէ սունասըն։ Ւլա պիւթիւն-
եանմանը Ասպըն սըպդըարընըզըն պիրինտէ
սէչտիյի մահալտէ սունասըն. հեմ պէնիմ սանա
15 հեր թէնպիհ էթտիյիմ օրատա էյլէյսին։ Մը-
մա սէնին ճիւմլէ շէհրլերինտէ Ւլահըն Ասպըն
սանա վէրտիյի պէրէքէթ կեօրէ ճանըն խըթէ-
տիյի կիպի էթ պօղազլայընը նէյսին. օնու փալ
վէ նափալ քիմնէ ճէյրան վէ կէյիք կիպի նէսին։
16 Ընճագ գանը նէմէյսիդ. օնու սու կիպի եէրէ
17 տեօքսիդ։ Պուղտայընըն վէ շէրապընըն վէ
զէյթունեաղընըն իւշրիւնիւ վէ սրղըրլարընըն
հեմ սիւրիւլէրինին իլքտօղանլարընը վէ հեփ ա-
տատարընըն ատագլարընը վէ իրատէթփէշքեշլէ-
րինի վէ էլինին գալտրըմփէշքեշլէրինի այլա
18 շէհրլերինտէ նէմէյսին։ Ընմնա օնլարը Ւլա-
հըն Ասպըն հուզուրունտա՝ Ւլահըն Ասպըն
սէչտիյի մահալտէ նէյսին, կէրէք սէն վէ օղլուն
վէ գըզըն վէ քէօլէն վէ խալայընըն՝ կէրէք գա-
փուլարընտա օլան | Էւիլի. վէ Ւլահըն Ասպըն
հուզուրունտա էլինի հեր սալտըղըն շէյտէն շատ
19 օլասըն։ Վէնտինի սագըն, օլմայա քի՝ քէնտի
նէրին իւզէրինտէ պիւթիւն Ըօմրինտէ | Էւիլիլի
20 պէշ գոյասըն։ Ւլահըն Ասպ սանա տեօքսի
կիպի սինօրունու կէնիշէհիբտէ, ճանըն էթ նէ-
մէսինի արզուլամազըլա՝ Ընի նէյիմ տէրսէն, ճա-
21 նընըն հեր արզուսու իւզրէ էթ նէյէսին։ Ընչէր
Ւլահըն Ասպըն՝ քէնտի սաղընը օրայա գօմագ
լէհին՝ սէչտիյի մահալ սէնտէն իրագ իսէ, Ասպ-
պըն սանա վէրտիյի սրղըրլարտան վէ սիւրիւլէր-
տէն՝ սանա թէնպիհ էթտիյիմ կիպի՝ պօղազլա-

յասրն, վէ ճանրնըն ճիւմիէ արզուսու իւզրէ չէհր-
լէրինտէ եէյէսին : Հէման ճէյրան վէ կէյիք 22
ենենիլտիի կիպի՝ օնլարը էօյլէ եէյէսին. օնլարը
փաք վէ նափաք քիմնէ պիրլիքտէ եէյէլէր : Ինչ- 23
ճագ փէքչէ սագրն, քի գանը եէմէյէսին. ղերա
գան՝ ճան նտրը. վէ ճանը էթ իլէ պիլէ եէմէյէսին :
Ինու եէմէյէսին, ամմա սու կիպի եէրին իւղէ- 24
րինէ տէօքէսին : Ինու եէմ. Թաքիմ սանա վէ 25
սենտէն սօնկրա օղուլլարընա խայր օլա, Տապպըն
Հուզուրունտա տօղրու օլանը էթտիյին իչուն ։
Ինճագ սենին օլաճագ մուգատտէս նէմանէլէրինի 26
վէ ատագլարրընը գալտըրըպ՝ Տապպըն սէչտիյի
մահալէ վարասըն : Վ է պիւթիւնանամլարընը 27
էթի վէ գանը Ալլահըն Տապպըն մէզահը իւզէ-
րինտէ սունասըն, ամմա գուրպանլարընըն գանը՝
Ալլահըն Տապպըն մէզահը իւզէրինտէ տէօքիւ-
լէ, վէ էթի եէյէսին : Տիգգաթ էթ քի՝ պէնիմ 28
սանա Թէնպիհ էթտիյիմ պու ճիւմլէ սէօյլէրէ
իգաա՛թ էտէսին. Թաքիմ սանա վէ սենտէն սօնկ-
րա սենին օղուլլարընա էպէտսան խայր օլա, Ալլա-
հըն Տապպըն Հուզուրունտա էյի վէ տօղրու օլանը
էթտիյին իչուն :

Ալլահըն Տապպ սենին էօնիւնտէն օլ զաման 29
էթմէյէ վարտըղըն դաւիթլէրի դըրտըդտա, վէ
սէն օնլարը փէթհ էտիպ՝ օնլարըն տիյարընտա
սաքին օլտուղունտա, Վ Էնտինի սագրն, օլմա- 30
յաքի՝ օնլար սենին էօնիւնտէն խարապ օլտուղ-
տան սօնկրա՝ օնլարըն արտընճա տուզաղա՛ տիւ-
շէսին. վէ օլմայա քի՝ օնլարըն ալլահլարը իչուն
սօրուպ՝ Պու դաւիթլէրը քէնտիլէրին ալլահլարը-
նա նիմէ ի՛պատէթ էթմիշլէր իսէ, պէն տէ էյլէ
էտէրիմ տէյէսին : Ալլահըն Տապպա էյլէ էթ- 31
մէյէսին, վէրա օնլար քէնտիլէրին ալլահլարընա՝

Թագաւորն հէր իքրահէմեան իքրահիւէթի էթ-
միլէր . չիւն քէնանիլէրին ալահլարընա՝ օղուլա-
րընը վէ գըզլարընը պիլէ ամէնէ նագտը լար :
32 Պէն սիզէ հէր նէ թէնպիհ էտէյօր իսէմ , օնու
էթմէյէ տիգդաթ էտէսին . օնա գաթմայաճաղ ,
վէ օնաան թէնպիհ էթմէյէսին :

ՊԱՐ. 13:

1 Եւ հէր արանըզտա պիր փէյղամպէր նա պիր տիւշ-
կէօրիւճիւ գալգըպ՝ սանա պիր ա՛լամէթ նա միւ՛-
2 ճիւզաթ վէրիրսէ, Ա էսանա պիլմէսինլէն՝ Ա այրի
ալահլար արտընճա կիտէլիմ՝ վէ օնլարա Ի պա-
աէթ էտէլիմ տէյէրէք սէօյլէտիյի ա՛լամէթ նա
3 միւ՛ճիւզաթ վագը՝ օլուրսա , Ո փէյղամպէրինն
նա տիւշկէօրիւճիւնիւն սէօզլէրինի տինկլէմէյ-
սին . զիրա Ա՛լահընըզ Թագպ սիզի թէճրիպէ է-
տէյօր , քի Ա՛լահընըզ Թագպը պիլմէյինն եւրէ-
կինիլտէն վէ պիւթիւն ճանընըզտան սէվիրմիսի-
4 նիզ տէյիւ պիլէ : Ա՛լահընըզ Թագպա Թաագ՛
օլասըզ , վէ օնաան գօրգասըզ , վէ օնուն էմրլէրինի
սագլայասըզ , վէ սէօզիւնէ իդաաթ էտէսիզ , վէ
օնա Ի պաաթէթ էտէսիզ , հէմ՝ օնա նասիբ շասըզ :
5 Ա է՛ փէյղամպէր՝ նա տիւշ կէօրիւճիւ էօլմիւ-
րիւլէ . զիրա սիզի Ա՛ընըզ տէյարընաան չոգարան՝
վէ սէնի գուլլուգ էվինաէն խէյլա էտէն Ա՛լահը-
նըզ Թագպա գարշը խիլմէ՛ սէօյլէտի , քի Ա՛լա-
հընն Թագպընն՝ օնաա Եիբրիյէսին տէյիւ՝ սանա
թէնպիհ էթմէյի էօլմաան սէնի սագրտա . պէօյ-
լէճէ արանըզտան քէօթիւլիւճիւ կիտէրէսին :
6 Եւ հէր անաընն օղլու գարընտաշընն՝ նա օղլուն
նա գըզըն նա գօյնունուն գարրսը նա ճանընն պէ-
րտպէրի օլան տօսթունուն սէնի վէսվէսէլէնտիրիպ՝
պ՛րրան տէրսէ . Կիտէլիմ վէ ղայրի ալահլարտ

ի պատեթ էտելիմ, քի օնլարը նէ սէն նէ պապա-
լարըն պիլիր։ Հ ըլ էվվելնիլտէ օլան գաիֆէլե- 7
բին ալլահլարընտան քի՝ սիզէ հագըն նա սիլտէն
ուզադ օլալար, նէրին պիր ուճունատան թա օ պիր
ուճունատէք։ Ընա գաիլ օլմայասըն, վէ օնու 8
տինկլէմէյէսին։ վէ կէօղլէրին օնա մէրհամէթ
էթմէյէսին, վէ թէհամմիւլ էտիպ՝ օնու սապլամա-
յասըն։ Իմմա օնու էլպէթթէ էօլտիւրէսին։ 9
օնու էօլտիւրմէք իչիւն՝ օնուն իւզէրինէ էվվէլա
սէնին էլլին օլա, վէ ճիւմլէ գաումըն էլլի օնտան
սօնկրա։ Ամի օնու՝ դաշլար իլէ դաշլայասըն, 10
վէ էօլէ, զիրա Ինըսը տէյարընտան գուլլուգ է-
վինտէն սէնի չըգարան Ալլահըն Ապպատան՝ սէնի
այարթմազա չալըշար։ Վ է ճիւմլէ Խորաէլ ի- 11
չիտիպ գօրգալար։ վէ արթընըդ՝ արանընդտա պու-
նան կիպի քէօթի նէյանէ էթմէյէյէր։

Ինչէր Ալլահըն Ապպատան սանա օրատա սաքին 12
օլասըն տէյիւ՝ վէրաիյէ շէհրլէրինէն պէրիսինէն
հագդընա սէզլէտիյինի իշիտիրսէն, Ովի արան- 13
տան պա՛զը հարամնադ օղուլլարը քիմնէլէր չը-
գըդ, Ախաէլիմ՝ պիլմէտիյինիզ՝ դայըր ալլահլարա
թաապ օլալըմ տէյէրէք, շէհրլէրինին էհալիսինի
ազարըրար լար։ Ըլտէմ թէֆթիշ վէ թէֆթիշ- 14
հիւշ էտիպ՝ պիր էյիճէ սօրասըն։ վէ կէրչէքտէն
արանընդտա պու իքրահիյէթին վազի օլտուղու-
նան խապէրի սահիհ խէ, Ը շէհրին էհալի- 15
սինի էլպէթթէ գըլըճ ադընտան կէչիրէսին։
ճնու վէ իչինտէ օլան հէր շէյի հէրէմ էտիպ՝ տա-
վարլարընը՝ պիլէ գըլըճ ադընտան կէչիրէ՛ն։
Վ է օնուն ճիւմլէ հադմասընը մէյտանընդան օր- 16
թասընտա ճէմ՝ էտէսին, վէ օ շէհրի վէ ճիւմլէ
հադմասընը պիլքիւ լիյիէ՝ Ալլահըն Ապպատ իչիւն՝
պէհչէ հադմասըն, վէ էպէտի վիրանէ օլա։ ար-

17 Թագ Նափթալիայ: Ալ է օ Հերէմտէն էլինէ հիշ
պիր շէյ էլիշմէյէ. Թաքիմ Թապպ խըշմ ու զա-
զապընտան տէօնիւպ՝ սանա բահմէթ վէրէ, վէ
սանա մէրհամէթ էտէ. Հէմ պապալարընա Հէմին
18 Էհտիյի կիպի սէնի չօղալտա, Ալլահըն Թապ-
պըն սէօզիւնէ իդա՛աթ էտիպ՝ պէնիմ սանա պու-
կիւն Թէնպիհ Էհտիյիմ օնուն ճիւմլէ Էմրլէրինի
սագլատըղըն՝ վէ Ալլահըն Թապպըն Նազարընտա
տօղրու օլանը Էհտիյին իչիւն:

ՊԱՏ. 14:

1 Անդ Ալլահընըզ Թապպըն օղուլլարը՛ սընըզ.
քէնտինիզէ էօլիւլէր իչիւն քէրթիքլէր Էթմէյէ-
սիզ, վէ կէօզէրինիզին արասընտա եօյունմայա-
2 սընըզ: Օ՛խրա սէն՝ Ալլահըն Թապպըն մու-
գատտաս գավմը՛սըն. վէ Թապպ սէնի սէչտի՛ քի՝
Նէր իւզէրինէ օլան ճիւմլէ գավմլարտան՝ օնուն
խաւսա գավմը օլասըն:
3 Հէր պիր մէքրուհ շէյ Նէմէյէսին: Նէյէ-
ճէյինիզ Հայվանլար պունլարտըր. Սըղըր՝ գօ-
5 յուն վէ քէչի, Նէյիր վէ ճէյրան վէ սաւ սը-
ղըրը վէ նապան Թէքէսի վէ գարաճա վէ եա-
6 պան սըղըրը վէ զիւրնափա: Հէմ տէօրթ այագ-
լըլարտան Հէր դըրնաղը չաթմալ վէ էքիյէ եարըդ
դըրնագը կէվիշ կէթիրէն տավարը Նէյէսիզ:
7 Իմմա կէվիշ կէթիրէնլէրտէն՝ նա դըրնաղը չա-
թմալ օլանլարտան տէվէյի վէ դավշանը վէ տաա
դավշանընը Նէմէյէսիզ. զէրա կէվիշ կէթիրիր-
լէր իսէտ՝ եարըդ դըրնագը տէյիլլէր. օնլար
8 սիզէ նափաք օլա. Ալ է տօնկուզու՝ զէրա օ
եարըդ դըրնագը տըր, ամմա կէվիշ կէթիրմէզ,
օ սիզէ նափաք օլա. օնլարըն էթինտէն Նէմէյէ-
6 սիզ, վէ լէշլէրինէ տօգունմայասըզ: Այ տաւըր-

աա ձիւմլէ օլանլարտան պուռլարը՝ նէյէսիզ · Ըէր
գանատը վէ փուլու օլաներ նէյէսիզ : Ույնա հէր 10
գանատը վէ փուլու օլմայանը նէմէյէսիզ · օ սի-
զէ նափաք օլա : Ըէր փաք գուշու նէյէսիզ : 11
Ույնա նէմէյէձէլինիզ պուռլար տըր · Կարթալ 12
վէ գավշանձիլ վէ տէնիզ գարթալը , Ա է ապ- 13
պապա վէ չայլաղ՝ վէ չագըր ճինսինձէ , Ա է 14
հէր գուշդուն ճինսինձէ , Ա է տէվէ գուշու 15
վէ պայգուշ վէ գուգու գուշու վէ տօղան ճինս-
լէրինձէ , Ա էյուգուշու վէ մարթի վէ թօյ , 16
Ա է գաշղոճը վէ բահամ՝ վէ գարապաթագ , 17
Ա է լէյլէք վէ պալըգչըն ճինսինձէ՝ վէ պուպու 18
գուշու վէ կէձէ գուշու : Ա է հէր ուշան պէօ- 19
ձէք սիզէ նափաք օլա · օնլար նէնիլմէյէ : Ըէր
փաք գուշու նէյէսիզ : Ըիչ պիր լէշ նէմէյէ- 21
սիզ · օնու գափուլարընըզտա օլան էձնէպիյէ վէ-
բէսին , քի օնու նէյէ , նա պիր եապանձըլայ սա-
թասըն · զիրա սէն Ույլահըն Ռապպա մուգաուէտա
գավմընըն : Ողլաղը անասընըն սիւտիւնա է փի-
շիրմէյէսին :

Ույնէ պէ սէնէ թարլանտան չըգան թօխու- 22
մունուն հէր մահսուլունտան էլպէթթէ օնուտա-
լը գ վէրէսին : Ըէմ պուղտայընըն վէ չէրապը- 23
նըն վէ զէյթունէաղընըն օնտալըղընը՝ վէ սըղըր-
լարընըն հէմ սիւբիւլէրինէն իլքտօղանլարընը
Ույլահըն Ռապպըն հուզուրունտա քէնտի ատրնը
իպրահիմ էլխալիլմէյէ սէջտիյի մահալտէ նէյէսին ·
Թաբիմ Ույլահըն Ռապպտան տայիմա գօրգմաղա
էջրէնէսին : Ույնա էյէր նօղ սէնտէն ուզագ 24
օլմուրսա , շէյխէլքի Ույլահըն Ռապպը՝ քէնտի ա-
տրնը օրայա գօնմագ իչուն՝ սէջտիյի մահալ սէն-
տէն ուզագ օլտուղու էձիլտէն , Ույլահըն Ռապպ
սէնի միւպարէքլէտիյինտէ՝ օնու օրայա կէօթիւր-

25 մէյէ գատիր օլմազ իսէն, Ա)լտէմ օնու ապ-
չէյէ Թէպտիլ էտէսին, վէ ապչէյի էլինտէ դու-
Թուպ՝ Ա)լլահըն Ա)պպըն սէչտիյի մնհալէ վա-
26 րասըն։ Ա)ՙ օ ապչէյի ճանընըն հէր արզուլա-
տըզը շէյէ՝ սըղըրլարա նա գօյունլարա՝ վէ շէ-
րապա նա միւքիրէ՝ վէ ճանընըն հէր խԹէտի-
յի շէյէ վէրէսին, վէ օրատա Ա)լլահըն Ա)պպըն
հուզուրունտա եէյիսՙ շատ օլասըն, հէմ քէնտին
27 հէմ էվհալըզըն։ Ա)ՙ գափուլարընտա օլան
Ա էւիլնյի տէ ՚պօշ ՚գօմայասըն. զիրա օնուն՝ սէ-
նինէ պէրապէր փայը վէ միրաս՚ը եօգտուր։
28 Ա)էր իւչ եըլըն սօնունտա՝ օ սէնէնին մնհաս-
լունուն էվՙ իւշրիւնիւ չըգարասըն, վէ օնու գա-
29 փուլարընտա սապլայա գօյասըն։ Ա)ՙ Ա էւիլնյի՝ սէ-
նինէ պէրապէր փայը վէ միրաս՚ը օլմասընըզը իչուն՝
հէմ գափուլարընտա օլան եապանճը վէ էօքսիւզ
վէ տուզ գարը՝ կէլէէր, վէ նէյիպ տօյալար. Թա-
քիմ Ա)լլահըն Ա)պպ սէնՙ իշէտիյինէ էլինին հէր
իշինտէ միւպարէք օլէյէ։

ՊԱՏ. 15։

1 Ա)էր նէտի եըլըն Ղսօնունտա իզլաղ էտէսին։
2 Ա)ՙ իզլաղըն գաՙ տէսի պիւ տուր. Ա)էր ալաճաղ
սահիպի գօնշուսունա էօտիւնճ վէրտիյինի պա-
զըշլայա. օնու- գօնշուսունտան նա գարընտաշընա-
տան Թահսիլ էմմէյէ. զիրա Ա)պպ իչուն իզ-
3 լաղ նիտա օլունտու։ Ա)ճնէպիտէն Թահսիլ է-
տէսին. ամմա գարընտաշընտա օլան ալաճաղընըզը
4 պաղըշլայասըն. Թաքիմ սէնտէ եօխսուլ օլ-
մայա. զիրա Ա)լլահըն Ա)պպ սանա միրաս՚ իչուն
զապդ էմմէյէ վէրտիյի տիյարտա՝ Ա)պպ սէնի
5 Թահգիգան պէրէքէմլէյէճէքտիր։ Ա)ճնաղ
էյէր սէնՙ Ա)լլահըն Ա)պպըն սէօղունէ հէր վէճՙ

իլէ իդա՛աթ էտիպ՝ պէնիմ սանա պուվիւն թէնե-
պիհ էթտիյիմ ճիւմլէ պու թէնպիհ իւզրէ ա՛մէլ
էթմէյէ տիդդաթ էտերսէն, Ալլահըն Ա՛պպ՝ 6
սանա տէտիյի կիալի սէնի միւպարէքլէմէքլէ, սէն
պիր չօգ դաիֆէլէրէ էօտիւնճ վէրճէքսին, ամ-
մա սէն էօտիւնճ ալմայա՛ճագըն. հէմ՛ սէն պիր
չօգ դաիֆէլէրէ թէսալլուդ էտէճէքսին, ամմա
սանա թէսալլուդ էթմէյէճէքլէր:

Ալլահըն Ա՛պպ սանա վէրտիյի տիյարտա՝ գա- 7
փուլարընըն պիրինտէ՝ սէնտէ գարընտաշլարընը-
տան պիրի ֆագիր օլմուրսա, նիւրէյինի փէքլէթ-
մէյէսին, վէ ֆագիր գարընտաշընտան էլինի
եա՛մմայասըն: Ա՛մմա օնա միւրիւվվէթլէ էլին 8
ա՛չը՛գ օլա. վէ օնուն իհթիյաճընա նէթէր մի-
տարի՝ օնա էօտիւնճ վէրէսին: Ի՛հէնտինի սա- 9
դը՛ն, օլմայաքի նիւրէյինտէ պիր ֆասիտ փէքը
օլուպ՝ Ա՛հմինճի նըլ՝ իդլագ նըլը նագը՛նտը
տէյէրէք՝ ֆագիր գարընտաշընը նարամադ կէօղ
իլէ պագասըն, վէ օնա վէրմէյէսին, վէ օ՝ սէնին
հագդընա Ա՛պպա ֆէրհատ էյլէյէ տէ՛ կիւնահ
սահիպի օլասըն: Օնա էլպէթթէ վէրէսին, 10
վէ օնա վէրտիյինտէ՝ նիւրէյին նարամադ օլմա-
յա. զիրա հէման պու՛ նէսնէնէնին սէպէպինտէն՝
Ալլահըն Ա՛պպ սէնին ճիւմլէ իշլէրինտէ վէ հա-
լինի ճիւմլէ սալտըղընը նէսնէտէ սէնի միւպարէք-
լէյէճէքտիր: Ա՛յիւն տիյարըն իշինտէն ֆագիր 11
էքսիք օլմայաճագ. օնուն իշիւն սանա թէնպիհ
էտիպ տէրիմ. Տիյարընտա գարընտաշընա՝ նօմ-
սուզունա վէ ֆաքիրինէ էլպէթթէ էլին աչը՛գ օ-
լա:

Վէ սանա գարընտաշընը օլան Ի՛պրանի՝ նա 12
Ի՛պրանի գարը սաթը լը՛րսա, սանա ալթը՛ նըլ
խըղմէթ էտէ. վէ էհտինճի նըլտա օնու նանընը-

13 տան ազատ սալըվէրէսին։ Ա՛յ օնու նանըն-
տան ազատ սալըվէրտիյինտէ՝ օնու պօշ կէօն-
14 տէրմէյէսին։ Օնա էլպէթթէ սիւրիւլէրին-
տէն վէ խարմանընտան վէ ճէնտէրէնտէն նէվա-
լէ վէրէսին. Ա՛լլահըն Թապպ սէնի պէրէքէթլէ-
15 տիյի նէմանէլէրտէն օնա վէրէսին։ Ա՛յ սէնին
Ա՛ղըըր տիյարընտա գուլօղում՝ Ա՛լլահըն Թապպըն
սէնի խէյրա էյլէտիյինի խադրընա կէթիրէսին.
օնտան էօթիւրիւ պէն պուկիւն սանա պու նէս-
16 նէյի թէնպիհ էտէրիմ։ Ա՛մմա օ սէնին իլէ
խօշ կէչինմէքլէ, սէնի վէ սէնին էվինի սեվտի-
յինտէն, սանա՝ Խանընտան չըգմամ՝ տէյէճէք
14 օլմըրսա, Օ՛լտէմ պիր պիղ ալըպ՝ օնու օնուն
գուլաղընտան գափուննա սավըյասըն, վէ էպէ-
տան սանա գուլ օլա. Հէմ խալայըղընա տախի
18 պէօյլէ էյլէյէսին, Օ՛նու նանընտան սալըվէր-
տիյինտէ՝ կիւճինէ կէլմէյէ. զիրա սանա ալթը
նըզ խըզմէթ էյլէտի, քի օ՝ իւճրէթլինին իքի իւճ-
րէթի միգտարի տըր. վէ Ա՛լլահըն Թապպ սէնի՝
ճիւմլէ իշլէտիյինտէ միւպարէքլէյէ։
19 Ա՛ղըըրլարընտա վէ սիւրիւլէրինտէ հէր իլք
տօղան էրքէյի Ա՛լլահըն Թապպա թաագիւբ էտէ-
սին. սըղըրըրըն իլք տօղանընը գուլլա՛նմայասըն,
վէ սիւրիւլէրինին իլք տօղանընը գը՛րգմայասըն։
20 Օ՛նլարը նըզ պէ նըզ Ա՛լլահըն Թապպըն հուզու-
րունտա՝ Թապպըն սէչտիյի մահալտէ նէյէսին,
21 հէմ քէնտին հէմ էվլաղըն։ Ա՛մմա օնտա պիր
այրըպ օլուպ՝ Թօրխալ նա քէօր՝ պիր կէօնէ քէօ-
թիւ գուտուր օլտուղու սուրէթտէ, օնու Ա՛լլահըն
22 Թապպա սա՛նմայասըն։ Օ՛նու գաֆուլապրընտա
նէյէսին. փաք վէ նաֆիաք քիմսէ օնու պիրլիքտէ՝
23 ճէչրան վէ կէյֆ կիպի նէյէրէ տէօքսէյին։ Ա՛մմա գանընըը
նէմէյէսին. օնու սու կիպի նէյրէ տէօքսէյին։

ՊԱՐ 16։

1 Պիպ պըներ կէօղէտէսին, վէ Պլահըն Պապա ֆասէհ էտէսին. զերա Պլահըն Պապ սէնի Պըսրըտան՝ Պիպ պըներա չըգարըը, կէճէկէյին։
2 Ա է Պապըն՝ քէնտի ատրնը օրատա իսքեան էթտիրմէք իչուն՝ սէչտիկի մահալտէ Պլահըն Պապա սըղըրըլար վէ գոյունլար ֆասէհ պօղազլայասըն։
3 Ընունլա մայալը էքմէք նէմէկէսին, նէտի կիւն օնունլա խամուրտուզ՝ ճէֆա էքմէկի նէկէսին, զերա Պըսրը տէյարընտան ա՛լըլա՛ճէկ չըգարըն, թաքիմ՝ Պըսրը տէյարընտան չըգարըղըն կիւնիւ՝ էօ՛մրիւնիւն ճէմի՝ կիւնլէրինտէ խադրընտա սագլայասըն։
4 Ա է սէնտէ՝ ճիւմլէ սէնօրընտա նէտի կիւն մայա կէօրիւնմէյէ, վէ էվվէլքի կիւնտէ՝ ախշամտան պօղազլատըղըն էմտէն սապահատէ քադար մայա։
5 Պլահըն Պապ սանա վէրտիկի շէհրլէրինին հիչ պիրինտէ ֆասէհի պօղազլամաղա գատըր օլմայասըն. Իլա ֆասէհի՝ Պլահըն Պապըն՝ քէնտի ատրնը օրատա իսքեան էթտիրմէք իչուն՝ սէչտիկի մահալտէ պօղազլայասըն, ախշամտա կիւնէշ պաթմըքէն՝ Պըսրըտան չըգարըղ'ն վագըթտա։
6
7 Ա է Պլահըն Պապ սէչտիկի մահալտէ փիշիրիպ նէկէսին, վէ սապահլայըն տէօնիւ՝ մէքէյանընա կիտէսին։ Պլթը կիւն խամուրտուզլար նէկէսին, վէ նէտինճի կիւնտէ Պլահըն Պապ իչուն ճէմ'ատէ կիւնիւ օլա. իշ իշլէմէկէսին։
8
9 Վէնտինէ նէտի հաճթաա սայասըն. նէտի հաճթայը սայմազա՝ էքինէ օրագ սալմազա պաշլատըղըն զէմանտա'ն պաշլայասըն։ Ընտէն Պլահըն Պապա հաճթալար պայրամը էտիպ՝ Պլահըն Պապ սանա վէրտիկի պէրէքէթէ կէօ-
10

րէ՝ էլենտէն կէլէնի իրատէթփէշքէշի վէրէսին։
11 Ա Է քէնտին հէմ օղուն վէ գըղըն վէ քէօլէն
վէ խալայըղըն՝ հէմ գափուլարընտա օլան Էւիլ
վէ արանտա օլան եապանճը վէ էօքսիւղ վէ
տուլ գարը Ալլահըն Րապըն հուզուրունտա
Ալլահըն Րապըն՝ քէնտի ատընը օրատա իս-
քան էթմիրմէք իչին՝ սէչտիյի մահալռէ չատ
12 օլասըղ։ Ա Է Ալընըրտա գուլ իտիյին խաղ-
րընտա օլուպ՝ պու գանունլարը կէօզէտիպ իճրա
էտէսին։
13 Խարմանընտան վէ ճէնտէրէնտէն մահուլա-
տէվշ իրտիյինտէ, եէտի կիւն չէրկէզը պայրամը
14 էտէսին։ Ա Է պայրամընտա շատ օլասըն, կէ-
րէք քէնտին վէ օղուն վէ գըղըն վէ քէօլէն վէ
խալայըղըն՝ կէրէք գափուլարընտա օլան Էւիլ
վէ եապանճը վէ էօքսիւղ վէ տուլ գարը։
15 Ալլահըն Րապ սէնի ճիւմլէ մահսուլունտա վէ
էլլէրինին ճիւմլէ իչինտէ պէրէքէթլէտիյի իչուն,
Րապըն սէչտիյի մահալռէ Ալլահըն Րապա
եէտի կիւն պայրամ էտիպ չատ օլասըն։
16 Էվր էրքէյին եըլտա իւչ տէֆա՝ խամուր-
սուզլար պայրամընտա վէ հաֆթալար պայրա-
մընտա վէ չէրկէզը պայրամընտա՝ Ալլահըն
Րապըն հուզուրունտա օնուն սէչտիյի մահալ-
տէ կէօրիւնէ. վէ Րապըն հուզուրունտա էլի
17 պոշ կէօրիւնմէյէ։ Էվր քէս՝ Ալլահըն Րապըն
սանա վէրտիյի պէրէքէթէ կէօրէ՝ էլենտէն կէ-
լէնի էնէյէ։
18 Արպդլարընա՝ Ալլահըն Րապ սանա վէրտիյի
ճիւմլէ գափուլարընտա քէնտինէ հաքիմլէր վէ
զապիթլէր գոյասըն. վէ հադգ շէրիաթ իլէ գավ-
19 մըն տա՛ վալարընը կէօրէլէր։ Շ՚էրիաթի տէօն-
տէրմէյէսին, վէ խադրա պագմայասըն, վէ բիշ-

վեթ ալմայասըն . զերա բիշվեթ՝ ալիմէրին
կէօզլէրինի քէօրլէտիր , վէ ալիլէրին սէօզլէրի-
նի խիլափ չըգարըը : Հադդա՝ հադդա թապի՝ 20
օլասըն . թաքիմ սաղ գալըպ՝ Ալլահըն Թապպըն
սանա վէրտիյի տիյարը թէմիլիք էտէյին :
Ալլահըն Թապպա եափաճաղըն մէզապահըն ևա- 21
նընտա՝ քէնտինէ հիչ պիր կէօնէ աղաճտան գօ-
րու տիլքմէյէյին : Հէմ քէնտինէ սուրէթի՝ 22
մէյէյին . զերա Ալլահըն Թապպ օնտան իբրահի
էտէր :

ՊԱՐ 17:

Ալլահըն Թապպա՝ այըպը ևա պիր կէօնէ գու- 1
սուրու օլան սըղըրը ևա գէյունու գուրպան էթ-
մէյէյին . զերա պու՝ Ալլահըն Թապպըն գըթընա
մէ քրուհ տուր :
Ի՛յէր արանտա՝ Ալլահըն Թապպըն սանա վէր- 2
տիյի շէհրիլէրինին պիրինտէ՝ Ալլահըն Թապպըն
Հուզուրունտա եարամազլըգ էթմէ քլէ օնուն ա՛հ-
տրնտան թէճաւուզ էթմիշ էրքէք ևա գարը
պուլունմուրսա , ալ է կիտիպ՝ թէնպիհ էթմէ- 3
տիյիմ ղայրի ալըշվէրսա՝ վէ կիւնէշէ ևա այս
ևա կէօյիւն ճիւմլէ ա՛սքէրինէ իպատէթ էտիպ
օնլարա սէճտէ գըլմարսա , ալ է սանա խապէր 4
վէրիլմէ քլէ , սէն իշիտիպ՝ էյիճէ թէֆթիշ էթ-
տիյինտէ , կէրչէքտէն՝ պու իքրահիյէթին Խարա-
էլտէ վագը՝ օլտուղունուն խապէրի սահիհ իսէ ,
Ելէմ պու եարամազլըգը էտէն օ էրքէյի ևա 5
գարըյը՝ գափուլարընա չըգարասըն . վէ օ էրքէյի
ևա գարըյը գաշլար իլէ գաշլայասըն , վէ էօլէ :
Լօրմէյէ միւսթահագգ օլան՝ իքի շահիտին ևա 6
իւչ շահիտին աղգը չ՛ապըն իլէ էօլտիւրիւլէ .
պիր շահիտին աղգը իլէ էօլտիւրիւլմէյէ : Ե- 7

նու էօլսիւրմէք իչիւն՝ օնուն իւզէրինէ իպթիտա
շահիտլէրին էլի օլա, վէ ճիւմլէ գավմին էլի օնս-
տան ասքկրա. պէօյլէճէ նարատազլըղը արան-
տան կիտէրէսին։
8 Այլեր գափուլարընտա՝ զավզա մասլահաթը
օլան գաձն տա՛ վասը չէքիշմէ տա՛ վասը նարա՛ տա՛-
վասը էհ՛ալէ պիր մասլահաթըն հէօքմիւ սանա
միւշքիւլ կէլիրսէ, օլտուգ գալդըգ՝ Ալլահըն
9 Բասպալըն սէյտիկի մահալլէ վարասըն. Ալ է Էւ-
լիւլէրտէն քահնին օլանլարա՝ վէ օլ կիւնլէրտէ
հաքիմ օլանա վարըպ տանըշմասըն, վէ շէրիաթըն
10 հէօքմիւնիւ օնլար սանա տէյիվէրէլէր։ Ալ է
Բասպալըն օլ սէյտիկի մահալտէն սանա տէյի վեր-
տիքլէրի հէօքմէ կէօրէ էյլէյէսին. հէմ սանա
ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրինէ կէօրէ ա՛մել էթմէկէ
11 տիգդաթ էտէսին։ Սանա պէյան էթտիքլէրի՝
շէրիաթըն մէֆհումունա կէօրէ վէ սանա տէյտիք-
լէրի հէօքմէ կէօրէ ա՛մել էյլէյէսին. սանա պիլ-
տիրտիքլէրի հէօքմընէն սաղա նա սօլա սաւիմայա-
12 սըն։ Ամմա մաղրուրլուգ իլէ ա՛մել էտիպ՝ օ-
բատտա Ալլահըն Բասպա խըզմէթ էթմէկէ տու-
րան քահնինի՝ եախօտ հաքիմի տինկլէմէյէն ա-
տէմ, օ քիմսէ էօլէ. վէ Խարաէլտէն եարատազլըղը
13 կիտէրէսին. Ալ է ճիւմլէ գամմ իշիտիպ՝ գօրգա-
լաը, վէ արթըգ մաղրուրլուն նմայալար։
14 Ալլահըն Բասպ սանա վէրտիյի տիյարա վար-
տըղընտա, վէ օնու զապդ էտիպ՝ իչինտէ սաբի՛ն
օլտուդուռնտա, Օէվրէմտէ օլան ճիւմլէ դահիլ-
լէր կիպի իւզէրիմէ պիր փատիշահ նասպ էտէ-
15 ճէյիմ տէյէճէք օլուրսան, Իւզէրինէ՝ էլպէթ-
թէ Ալլահըն Բասպալըն սէյտիյի քիմսէյի փատի-
շահ նասպ էտէսին, իւզէրինէ՝ գարընտաշլարընա-
տան պիրինի փատիշահ նասպ էտէսին. գարընա-

տաշէն օծմեան եւ սպանմերոյ իւղերինէ տիրմէյ
գաւիր օծմեայսըն : Ընձագ օ՝ քէնտինէ աւե- 16
լար չօղալըմայա , վէ չօգ աւելար էտինմէք իչիւն՝
գաւմըն Ընսըրա տէօնտէրմէյէ . պախտուսուս քի
Տապպ սիղէ՝ Ըրթըգ պիրտահա պու եօլտան
տէօնմէյէսիդ տէմիշ տիր : Էմ օ՝ քէնտինէ գա- 17
րըլար չօղալըմայա , քի էիւրէյի ազմայա . վէ
քէնտինէ կիւմիւշ վէ ալթուն փէք չօղալըմայա :
Ա է օլաքի՝ փառիշայէցընըն թախթը իւղերին- 18
տէ օթուրտուղունտա , պու Թէվրաթըն սուրբ-
Թինի՝ Էւիլի քահինէրին էօնիւնտէ օլան նուա-
հատան՝ քէնտիսի իչիւն պիր քիթապա եազա :
Ա է օ ճանընտա օլուպ՝ օնու էօմրիւնիւն ճէմի՝ 19
կիւնէէրինտէ օգույա , քի Ալլահը Տապպտան
գօրգմաղա էօյրէնէ , վէ պու Թէվրաթըն ճիւմլէ
սէօզլէրինէ Հէմ պու գանունըարը իճրա էմմէկէ
տիգգաճի էտէ . Էվի Էիւրէյի քէնտի գարըն- 20
տաշըարը իւղերինէ մաղրուրլանմայա , վէ Թէն-
պիհլէրտէն սաղա եա օլա սաւիմայա . Թաքիմ
Խորաէլին արասընտա՝ կէրէք քէնտիսի կէրէք օ-
ղուլլարը՝ փառիշայէցը իւղերինտէ ուղուն Էօմր
սիւրէ :

ՊԱՐ 18 :

Ա Էւիլի քահինէրին՝ պիւթիւն Էւի սըպղընըն՝ 1
Խորաէլ իլէ փայը վէ միրաս՝սը օծմայա . Տապպըն
աւէչգուրպանլարընը վէ օնուն միրաս՝ընը հէ-
կէյէր : Խմոի գարընտաշըարը արաս՝ընտա օնլա- 2
րըն միրաս՝ը օծմայա . օնլարըն միրաս՝ը Տապպ
տըր , օնլարա տէտիյի կիպի :
Ա է գաւմտան գուրպանը սունանլարտան՝ սը- 3
ղըր օլսուն գոյուն օլսուն՝ քահինէրին Հադգը
պու տուր քի՝ քահինէ գօլու վէ էնկէէրի վէ

4 գարընը՝ վերելէր։ Պուղտայընըն՝ շէրապընըն
վէ զէյթունեաղընըն դուրփանտալարընը՝ հէմ
գիւնլարընըն իլգ եաիաղըսընը օնա վերէսին.
5 Ո՛չխա Ա՛լահըն Թապպ օնու՝ սէնին ճիւմլէ սըպդ-
լարընտան սէչտի, քի Թապպըն ատընա խըղմէթ
էթմէկէ տուրա, կերէկ քէնտիսի կերէկ օնուն
օղուլլարը՝ տայիմա։
6 Ա՛ է Էվլի օլան՝ միւսաֆիր օլտուղու ճիւմլէ
Խարաէլտէն սէնին շէհրլէրինին պիրինտէն վա-
րըպ՝ ճանըընըն պիւթիւն արզուսու իլէ Թապպըն
7 սէչտիյի մնհալէ կելերսէ, Ո՛լսէմ՝ օրատա՝
Թապպըն հուզուրունտա տուրան ճիւմլէ Էվլի
գարընտաշլարը՛ կիպի՝ Ա՛լահը Թապպըն ատընա
8 խըղմէթ էտէ. Պէրապէրճէ հիսսէ նէյէլէր,
պապալարճէ օլան օնուն սաթըշ իրատընտան
մա՛տա։
9 Ա՛լահըն Թապպ սանա վէրտիյի տիյարա վար-
տընտա, օլ դաիփէլէրին իքրահիմէթլէրինէ
10 կէօրէ էթմէկէ էզրէնմէկէսին։ Ա՛յնտէ՝ օղլու-
նու եա գըզընը աթէշտէն կէչիրէն՝ Է՛ֆալ ա-
չան Է՛ղայպէթի պիլմէկէ մուգայէթ օլան եա
ուղուր կէօսէտէն եա պիւյիւճիւ պուդունմայա.
11 Ա՛յէտ ափսունճու՝ եա ճիննէ տանընշան եա սի-
հիրպազ եա էօլիլէրտէն սօրուճու պո՛լա՛նա։
12 Ո՛չխա Թապպ հէր պունու էտէնին մէքրուհ դու-
թաթ. վէ հէմսին պու մէքրուհաթընն սէպէպին-
տէն՝ Թապպ օնլարը սէնին էօնիւնտէն գօվայօր։
13 Ա՛լահըն Թապպըն Բ՛նտինտէ քեամի՛լ օլասըն։
14 Ո՛չխա պու սէնին ֆէհմի էտէճէլին դաիփէլէր
Ղայպէթի պիլմէկէ մուգայէթ օլանլարա վէ ֆալ-
ճըլարա տանընշընըլար. ամմա սէն՝ Ա՛լահըն Թապպ
սանա պէօյլէ Է՛ԼՀէյ իշն վէրմէտի։
15 Ա՛լահըն Թապպ սէնին օրթանտան սանա՝

քենաի գարընտաշլարընտան՝ պէնիմ կիպի պիր փէչըամպէր գալարրաճապտըր. օնու տէնկլէյէսիդ։ Ա՛էմ՛չէյի կիւնիւնտէ Հօրէպտէ՝ Ա՛լլահըն Թապպտան հէր նիճէ տիլէտին իսէ, Ա՛լլահըմ Թապպըն սէսինի պիր տահա իշիմէ՛չիմ, վէ պու պէզիւք աթէչի սրըմըդ կէօրմէ՛չիմ՝ քի էօլմէ՛չիմ տէտիյին զէման. Թապպ պանա տէտի քի, Ակըլէտիքլէրի էյի տիր. Ընդարա՝ քենաի գարընտաշլարը սուսընտան սէնին կիպի պիր փէչըամպէր գալարրաճաղըմ, վէ սէօզլէրիմի օնուն աղզընա գըյաճաղըմ, վէ օնա հէր թէնպիհ էտէճէ՛չիմի օնդարա սէզըլէ՛չէճէ՛ք տիր։ Վէ էօնդարքի պէնիմ ատըմտա օնուն սէզըլէ՛չէճէ՛չի սէօզլէրիմի տինկլէմէ՛չէն քիմսէնին տա՛վաճըսը պէն օնդաճաղըմ։

Ա՛մմա սէզըլէմէ՛չ էմ էճմէ՛տիչիմ սէօզիւ պէնիմ ատըմտա սէզըլէմէ՛չ մաղրուրդանան փէչըամպէր, հէմ ղայրի ալահ՛լարըն ատընտա սէզըլէ՛չէն, օ փէչըամպէր էօլէ։ Վէ սէն նիւրէյինտէ՝ Ա՛լլահըն սէզըլէմէ՛տիչի սէօզիւ նիճէ պիլէլիմ տէրսէն, Պիր փէչըամպէր Թապպըն ատընտա պէր նէ՛նէ սէզըլէր տէ՝ օ նէ՛սնէ օլմազսա, վէ վուգո՛ւ պուլմազսա, Թապպըն սէզըլէմէ՛տիչի սէօզ օ տուր. օ փէչըամպէր օնու մաղրուրդուղունտան՝ սէզըլէմիշ տիր. օնտան գօրդմայսըն։

ՊՍԱԼՄ 19։

Ա՛լլահըն Թապպ օլ տիյարլարընը սանա վէրտիչի դաւիֆէլէրի՝ Ա՛լլահըն Թապպ գըրտրգտա, վէ սէն օնլարը ֆէհմ էտիպ՝ օնլարըն շէհրլէրինտէ վէ էվլէրինտէ սաքին օլտուրմազսըն, Ա՛լլահըն Թապպ սանա թէմէլնէք էճմէ՛ք իչիւն վէրտիչի տի-

յարբն օրթասընտա քէնտինէ իւչ շէհր այը-
3 բասըն : Վէնտինէ եօվ հաղբըլայասըն . անտէն
Ալլահըն Թապպ սանա միրաս՝ տէյիս վէբտիյի
տիյարըն սինօրուննու իւչէ պէօվէսին , վէ հէր գա-
թիվ օրայա գաչմագ իչինն օվա :
4 Ա է օրայա գաչըրպ՝ սաղ գալաճագ գաթիվին
վէճճի պու տուր . Վօնշուսունու պիվմէզ իքվէ՝ օ-
նա տիւն էօթէ կիւնտէն զարասը օվմայարագ՝ էօվ-
5 տիւրէն , Նա՛նի գօնշուսու իվէ օտուն քէսմէյէ
օրմնանա վարըպ՝ օտուն քէսմէ իչինն՝ էվինի պալ-
թա իվէ գալարրտրգատա , տէմիր՝ աղաճ սափտան
պօշանըպ՝ գօնշուսունա բասթ կէվմէքվէ օնու էօվ-
տիւրէն , օ շէհրվէրին պիրինէ գաչա վէ սաղ գալա :
6 Ովմայա քի գանը տա՛վա էտէն գաթիվին արտըն-
ճա գօշուպ՝ ևիւրէյի հէրարէթտէ իքէն , էօվ ու-
զագ օվմաղըլա՝ օնա էէթիչէ , վէ օնու՝ տիւն էօթէ
կիւնտէն զարագ սագվմմատրդը իչինն՝ գաթվէ
7 վաճիպ տէյիվ իսէտէ էօվտիւրէ : Պունդուն իչինն
պէն սանա թէննպիհ էտիպ՝ Վէնտինէ իւչ շէհր
8 այըրասըն տէրիմ : Ա է էյէր Ալլահըն Թապպ՝
պապալարրնա եէմին էթոտյի կիպի՝ սէնին սի-
նօրլարրնը կէնիշէէտիրսէ , վէ պապալարրնա վա՛տ
9 էյէտիյի ճիւմլէ տիյարը սանա վէրիրսէ , Պէ-
նիմ սանա պու կիւն թէննպիհ էթոտյիմ ճիւմլէ
թէննպիհէրը իւզրէ ա՛մէլ էտէրէք՝ Թապպը սէվ-
մէյէ վէ տայիմա օնուն էօլլարընտա ևիւրիւմէյէ
տիգդամ էթոտյին իչինն . օլտէմ պու իւչ շէհ-
րին իւզէրինէ՝ քէնտինէ իւչ շէհր տահա գա-
10 թասըն : Թէնքիմ՝ Ալլահըն Թապպ սանա մի-
րաս՝ իչինն վէրտիյի տիյարըն օրթասընտա սուչ-
սուզ գան տէօքիւլմէյէ , քի գանը օվմայասըն :
11 Ովմա պիր քիմսէ քէնտի գօնշուսունա զարա-
զը օլուպ՝ օնա գաստը օվմաղըլա , իւզէրինէ գալ-
գըպ՝ օնա էօվէսիյէ վուրուր տա՝ օ էօվիւրսէ ,

անտէն օ՝ պու շէհրլէրին պիրինէ գաչարսա ,
Ա)լտէմ քէնտի շէհրինին իլճի խարլարը կէօնտէ- 12
րիպ՝ օնու օրատան ալալար , վէ օնու գանը տա՛-
վա էտէնին էլինէ թէսլիմ էտէլէր , վէ էօլէ :
Կէօղիւն օնա մէրհամէթ էթմէյէ · վէ Ի՛սրաէլ- 13
տէն սուչսուղ գանըն ճի-ւմ-նի- կիտէրէսին , քի
սանա խայր օլա :
Ա՛լլահըն Ի՛սպպ սանա զապդ էթմէք իչիւն 14
վէրտիյի տէյարտա մալիք օլտուղունտ՝ միլլէթինտէ՝
գատիմլէրին քէստիյի պէնօղոպան գօնշունուն սինօր
նիշանըներ նէրինտէն գալտըրմայտըն :
Պիր քիմսէնին իւզէրինէ՝ հէր ճիւրմիւ վէ գա- 15
պահամը իչիւն՝ հէր իշլէտիյի գապահամտա
եաղընըղ պիր շահիտ գալդըմայա · մասլահաթ ի-
քի շահիտին աղզը՝ եա իւչ շահիտին աղզը կո՛-
պեղը իւչ ս՛ապիթ օլա : Պիր քիմսէնին իւզէ- 16
րինէ՝ պինամատլըղ շէհատէթ էթմէյէ պիր եա-
ղան շահիտի գալգմասա , Ա)լտէմ տա՛վասը օ- 17
ղան ատէմլէրին էքսիկ տէ Ի՛սպպըն հուզուրուն-
տա՝ օ կիւնէլէրտէ օղան քեսինլէրին վէ հաքիմ-
լէրին էօնիւնէտէ տուրալար : Ա՛յ հաքիմլէր էյի- 18
ճէ թէթթիհ էտէլէր · վէ օշահիտ եաղան շահի-
տի օղուպ՝ գարընտաշը իչիւն եաղան շէհատէթ
էթմէտի իսէ , Ա)լտէմ օնա՝ քէնտի գարընտաշը- 19
նա էթմէյէ գատտ էթմէյի կիպի էյլէյէսիղ · վէ
արանտան եարամազլըղը կիտէրէսին : Ա՛յ գա- 20
ղանլար իչիւտիպ՝ գօրդալար · վէ արանտա արթըգ
պիրտահա պուլունուն կիպի քէօթիւ իչի էթմէյէ-
լէր : Ի՛մմի կէօղիւն մէրհամէթ էթմէյէ , ճան 21
պէտէլինէ ճան՝ կէօզ պէտէլինէ կէօզ՝ տիշ պէ-
տէլինէ տիշ՝ էլ պէտէլինէ էլ՝ այադ պէտէլինէ
այադ վէրիլէ :

ՊԱՏ. 20։

1 Տիւշմէնլէրինէ գարշը ճէնկէ չըգտըղընտա, վէ
աթլար հէմ ա՛րապալար՝ վէ սէնտէն զիյատէ
խալգ կէօրտիւիւնտէ, օնլարտան գօրգմայասըն.
զիրա սէնի Աղլըը տիյարընտան չըգարան Ա՛ռ-
2 լահըն Խապ՝ սէնի՛նլէ տիր։ Վէ օլաքի՝ ճէնկէ
նագլաշըրղը՛ն զէմման, քեահին՝ նագլաշա վէ
3 գավմա սէյլէյիպ՝ Օնլարա տէյէ. Տինկլէ ե՛ա
Խրաէլ, պուկիւն տիւշմէնինիզ իլէ ճէնկ էթ-
մէյէ եանաշաճագսըզ. եիւրէյինիզ կէվզէմէսին,
գօրգման, վէ շա՛ման, վէ օնլարըն եիւզիւնտէն
4 իւղքմէն։ Ո՛րա Ա՛ղլահընըզ Խապ՝ սիզի գուր-
թարմաղա վէ սիզին իչիւն տիւշմէնլէրինիզ իլէ
ճէնկ էթմէյէ՝ պէրապէրինիզճէ կիւճէքտիր։
5 Հէմ զապիդլէր գավմա սէյլէյիպ տէյէլէր.
Կիրմիտիր օ քիմնէ քի՝ նէնի էվ եափտը, վէ օ-
նու թէպէրրիւք էթմէմիշտիր, վարսըն էվինէ
տէօնսիւն. իհթիմալ քի՝ ճէնքտէ էօլէ, վէ օնու
6 պիր ղա՛յրի քիմնէ թէպէրրիւք էտէ։ Վէ քի՛մ
տիր օ քիմնէ քի՝ պաղ տիքտի, վէ օնուն մէյվէ-
սինտէն տահա նէմէտի, վարսըն էվինէ տէօնսիւն.
իհթիմալ քի՝ ճէնքտէ էօլէ, վէ օնուն իլք մէյ-
7 վէսինի պիր ղա՛յրի քիմնէ նէյէ։ Վէ քի՛մտիր
օ քիմնէ քի՝ գարըյա նիշանլանտը, վէ օնու ա՛լ-
մատը, վարսըն էվինէ տէօնսիւն. իհթիմալ քի՝
ճէնքտէ էօլէ, վէ օնու պիր ղա՛յրի քիմնէ ալա։
8 Վէ զապիդլէր գավմա սէյլէյիպ՝ տահա տէյէ-
լէր. Կիմ գօրգագ վէ կէվզէք եիւրէքլի ատէմ
խէ, էվինէ տէօնսիւն. Թաքիմ գարընտաշլարը-
9 նըն եիւրէյի՝ օնունքի կիպի էրիմէյէ։ Վէ օ-
լաքի՝ զապիդլէր գավմա սէյլէյմէյի պէհթիրտիք-
լէրինտէ, գավմըն պաշընա պէօհիւքպաշըլար
նասըպ էտէյլէր։

Պիր շէհրին իւղերինէ ճէնք էթմէք իչուն օ- 10
նա նագլաշտըղընատա , օնու սուլՀա տա՛վէթ էթ :
Ա՛ֆ օլաքի՝ էյէր սանա սուլՀ իւղրէ ճէվապ վէ- 11
րիպ՝ սանա աչարսա , իչինաէ ճիւմլէ պուլունան
գաւմ սանա խարաճկիւզար օղուլ՝ սանա խըզ-
մէթ էտէլէր : Ա՛մմա էյէր սէնինլէ սուլՀ էթ- 12
մէյիպ՝ ճէնք էտէրսէ , օլաէմ օնու մուհասէրէ
էտէսին : Ա՛ֆ Ա՛լլահըն Ադապ օնու սէնին է- 13
լինէ թէսլիմ էթմէյիքտէ , օնուն ճիւմլէ էրքէյինի
գըլը՛ճ աղզընատան կէչիրէսին : Ա՛մմա գաբը- 14
լարը վէ չօճուգլարը վէ հայվանլարը՝ վէ օ շէհրտէ
հէրնէ վարըսա՝ ճիւմլէ եաղմասընը քէնտինէ
եաղմադայասըն . վէ Ա՛լլահըն Ադապն սանա վէր-
տիյի տիւշմէնլէրինին եաղմասընը ևէչէսին : Պու 15
դաւիֆէլէրին շէհրլէրինտէն օվմայըպ՝ սէնտէն
ղայէթ իրագ օլան ճիւմլէ շէհրլէրէ էօյլէ էտէ-
սին : Ա՛մմա Ա՛լլահըն Ադապ սանա միրաս՝ ի- 16
չինն վէրտիյի պու գաւմլարըն շէհրլէրինտէն հիչ
պիր ճանը զաէ տիրի գօմայասըն : Օ՛ղրա Ա՛ի- 17
թիլէրի վէ Ա՛մրիլէրի՝ Ա՛մանա՝ Նիլէրի վէ Ֆէ-
րիզլէրի՝ Ա՛իվիլէրի վէ Ա՛յէպուսիլէրի Ա՛լլահըն
Ադապ սանա տէտիյի կիպի պիլ քիւլլիկ էհլայք
էտէսին : Թ՛ադիմ ալլահ՛ըրընա էթմիքլէրի 18
ճիւմլէ իքրահիմէթլէրի կիպի էթմէյի՝ սիզէ էօյ-
րէթմէկէյէր , քի Ա՛լլահընըզա կիւնահ էթմէյէ-
սիզ :

Պիր շէհրի՝ օնուն իւղերինէ ճէնք էտիպ՝ օ- 19
նու ֆէթհ էթմէք իչուն պիր չօգ զէմման օնու
մուհասէրէ էթմէկինտէ , աղաճլարընա պաղթա
սաղըպ՝ օնլարը պօզմայասըն , քի օնտան ևէչէ-
սին . իմոն օնու քէսմէյէսին . զէրա գըրըն աղա-
ճը ատէմ կիպի՝ մուհասէրէ էտ՛նասընատա սէնին
իմոտընա ևէճիչիրլէր : Ա՛ֆրին օլ աղաճլա- 20

րը քի՝ Մեյվէսիզ աղաճ օլտուղունու պիլերսին, ընլարը պօղուպ՝ քէսէսին. վէ սէնինլէ ճէնքլէշէն շէհրին գարշըսընա մէնճինիգլէր հափասըն, թա ո՝ ֆէթհ օլունճէյէտէք։

ՊԱՐ. 21։

1 Ա֯լլահըն Թապպ սանա միրաս՝ իչիւն վէրտիյի տէյարտա՝ գըրտաւ տիւշմիշ պիր էօլտիւրիւլմիշ պուլունտուրսա, օնու վուրան մանճում օլմատըղը
2 Թագտիրտէ. Ա֯էնին իխթիարլարըն վէ Հաքիմ-լէրին էջդալար, վէ էօլտիւրիւլմիշ քիմսէնին չէվ-
3 րէսինտէ օլան շէհրլէրէտէք էօլճէյէր։ Ա֯է օ-լմայընչ՝ էօլտիւրիւլմիշէ հագըն օլան շէհրին իխ-թիարլարը՝ սիւրիւտէն հիչ իշէ գօչուլմամըշ վէ պէյտունտուրուլա կիրմէմիշ պիր տանաւ ալալար։
4 Ա֯է շէհրին իխթիարլարը տանայը՝ հիչ սիւ-րիւլմէմիշ վէ էքիլմէմիշ օլան պիր չօրադ տէրէ-յէ էնտիրէճէր, վէ տանայը օ տէրէտէ պօղազ-
5 լայալար։ Ա֯է Ա֯էի օղուլլարը քէնտիլէր հագ-լաշալար. չիւն Ա֯լլահըն Թապպ՝ քէնտիյէ խըղ-մէթ էթմէյէ վէ Թապպըն աւրնտաս միւպարէք-լէմէյէ օնլարը սէչմիշ տիր. խոմի հէր տաւվա վէ հէր եարա օնլարըն սէօզիւ իւղրէ հէօթմ օլունա.
6 Ա֯է օլ էօլտիւրիւլմիշէ հագըն օլան շէհրին ճիհէթլէ իխթիարլարը՝ տէրէտէ պօղազլանմըշ տա-
7 նանըն իւղէրինտէ էլլէրինի եայգայալար. Ա֯է ճէվապ էտիպ տէյէլէր. Պու գանը՝ էլլէրիմիզ
8 տէօթմէտի, վէ կէօզլէրիմիզ կէօրմէտի։ Ա֯չ Թապպ խէլաս էթտիյին գաւմնըն Ա֯արաէլէ մաղֆէ-րէթի էյլէ, վէ գաւմ Ա֯արաէլնին օրթասընա սուչ-սուզ գան ճէ֯ֆֆէ֯նէ֯ գօմա. պէօյլէճէ գան օնլա-
9 րա քէֆֆարէթի օլունա։ Ա֯խմի Թապպըն նաղա-րընտա տօղրու օլանը էթմէքլէ սուչսուզ գան ճէ֯ֆֆէ֯նէ֯ օրթանտան կիտէրէճէնին։

Տիւմինէրինին իւղերինէ ճէնկէ չըգտըղընտա , Ալլահըն Բապպ օնլարը սէնին էլինէ թէսլիմ էտէր տէ՝ օնլարտան էսիր ալըրսան ։ Ա֊ 11
էսիրլէրին արասընտա պիր կիւզել կէօսթէրիշլի գարը կէօրիւրսէն , վէ օնա ա՛շըգ օլուպ՝ օնուքէնտինէ գարը իչինն ալաճագ օլուրսան , Ա֊ 12
նու էվինէ կէօսթիւրսէն ։ վէ օքէնտի պաշընը թըրաշ էտէ , հէմ դըրընագլարընը քէսէ ։ Ա֊ 13
քէնտի իւղերինտէն էսիրլէյինին էտ՛վապլարընը չըգարա , վէ սէնին էվինտէ օթուրուպ՝ պապասընա վէ անասընա պիր պիւթիւն այ աղլայա ։ վէ օնտան սօնկրա օնա վարասըն , վէ սէն օնուն գօճասը օլասըն , օ տա սէնին գարընն օլա ։ Ա֊ 14
•լաքի՝ էյէր օնտան խօշնուտ օլմ՛այսան , օնու ազատ սալըվէրէսին , ամմա օնու ագչէ իլէ սաթմայասըն , օնու թահդիր էթտիյին իչինն՝ օնու գուլ էթմէյէսին ։

Պիր քիմսէնին իքի գարըսը օլուպ՝ պիրի սեվկիւլիւ վէ օ պիրի իքրահլը իսկ , վէ սեվկիւլիւ հէմ իքրահլը՝ իքիսի տէ օնա օղուլլար տօղուրտուդլարընտա , իլք տօղան օղուլ իքրահլընընն իսկ , Ա֊ 16
•լաքի՝ վարիյէթինի օղուլլարընա միրաս՝ վէրմէյի կիւնտէ , սեվկիւլինինն օղլունու՝ իլքտօղուշ օլան իքրահլընըն օղլունտան իլէրի դութուպ իլքտօղուշ սայմաղա գատիր օլմայա ։ Ա֊ 17
իքրահլընըն օղլունու իլքտօղուշ պիլիպ՝ քէնտինտէ ճիւմլէ պուլունմ՛այտան օնա իքի հիսսէ վէրէ , չինն գուվվէթինին իսպիթասը օտուրուլքտօղուշլուգ հագգը օնա տիւշէր ։

Պիր քիմսէնին՝ պապասընըն սէօղիւնիւ վէ անասընըն սէօղիւնիւ տինկլէմէդ աղլըն վէ ա՛սը օղլու օլմ՛այա , վէ օնու թէսիպ էթտիքլէրինտէ՝ •նլարա միւդի՛ օլմ՛այա , Ա֊ 19

սը վէ անասը դուխուպ՝ օնու շէհրի իսթիարլա-
20 րընա վէ մահալլի գափուսունա չըգարալար. Ալ է
շէհրի իսթիարլարընա տէյէէր. Պուօղլումուզ
աղըրն վէ ա՛սը՝ օլուպ՝ սէօղիւմիւզիւ տինկլէմէզ,
21 շիշպօղազ վէ պէքրիտիր։ Ա՛նտէմ շէհրինին
ճիւմլէ ատէմլէրի օնու գաշլար իլէ գաշլայալար
քի էօլէ, վէ արանտան քէսթիւլիւյիւ կիտէրէ-
սին. վէ ճիւմլէ Ղարահլ իշխիտիպ գօրդալար։
22 Ալ է պիր քիմսէնին էօլիւմէ միւսթահագգ գա-
պահլարը օլուպ՝ էօլտիւրիւլէճէք օլտուգտա, օ-
23 նու աղաճ իւզ՛րինէ ասմըսան. Ալ էշի աղաճրն
իւզէրինտէ կէճէ գալմայա, ամմա օնու՝ հէման ա
կիտնտէ էլպէթթէթ կէօմէսին. զնրա սորլան՝ Ա՛լ-
լահ մէր՛նու տուր. վէ Ա՛լլահրն Ղապպ սանա
միրաս՝ իշիւն վէրտիյի սէնին նէրինի նափաքլա-
մայասրն։

ՊԱՐ. 22։

1 Վարրնտաշրնրն էօքիւզիւնիւ նա գոյունունու
նօլու շաշրմրշ կէօրտիւյիւնտէ՝ օնլարրը կէօր-
մէզլիքտէն կէլմէյէսին, օնլարրը էլպէթթէթ գա-
2 րրնտաշրնա տէօնտէրէսին։ Ա՛մմա էյէր գարրն-
տաշրն սանա նագրն տէյիլ իսէ, նա օնու պիլ-
մէզ իսէն, օլտէմ օնու էվինին իչինէ ալասրն,
վէ գարրնտաշրն օնու արայրնճէյէտէք սէնին
նանրնտա օլա. անտէն օնու՝ օնա կէրի վէրէսին։
3 Ունուն էշէյինէ տէ պէօյլէ էտէսին, էս՛վապը-
նա տա պէօյլէ էտէսին. հէմ գարրնտաշրնրն՝ նա-
նրնտան զայպ օլուպ՝ սէնին պուլտուղուն օնուն
հէր զահիպինէ պէօյլէ էյլէյէսին. օնու կէօրմէզ-
4 լիքտէն կէլմէյէսին։ Վարրնտաշրնրն էշէյինի
նա էօքիւզիւնիւ՝ նօլտա տիւշմիւշ կէօրտիյիւն-
տէ, օնլարրը կէօրմէզլիքտէն կէլմէյիպ՝ էլպէթթէթ
օնունա պիլէ գալտրրմասրն։

Կասրը իւզերինտէ՝ էրքէք կէյիմի օլմայա, վէ 5
էրքէք՝ գասը էս՝ վապրնը կէյմէյէ. զէրա պունու
Հէր էտէն՝ Ալլահըն Ռասպլն մէքրուհու տուր:
Ույէր եօլտա սէնին էօնիւնէ՝ պիր կէօնէ ա- 6
գաճտա նա ենր իւզերինտէ՝ եավրուլարը իլէ նա-
խօտ եումուրդալարը իլէ գուշ եումասը բասթ
կէլիրսէ, անասը եավրուլար՝ նա եումուրդալար
իւզերինտէ եաթտըղը թագտիրտէ՝ անայը եավ-
րուլարը իլէ պիրլէ ալմայասըն: Ույնայը էլգէթ- 7
թէ սալը վէրէսին, վէ եավրուլարը ալտասըն.
թաքիմ սանա խայր օլուպ՝ էօմրիւն ուզուն օլա:
Ույենի էվ եափտըղընտա՝ տամըն էթրաֆըն- 8
տա գօրգուզուգ եափասըն. թաքիմ օնտան պիր
բիմնէ տիւշիպ՝ էվինտէ գան տէօքիւլմէյէ:
Պաղընտա կէօնէ թօխտումաը էքմէյէսին, 9
քի էքտիյին թօխտումուն Հասիլաթը վէ պաղըն
մահտուտը պօղումայա: Պէրապէր գօշտուրուշ 10
էշէք վէ էօքիւզ իլէ չիփթ սիւրմէյէսին: Ույուն 11
իլէ քէթէնտէն պէրապէր տօգունմուշ մէկէս էս՝-
վապ կէյմէյէսին:
Ույօրթիւլտիւյուն գափթանընըն տէօրթ քէօ- 12
շէսինտէ սայագլար եափասըն:
Պիր քիմնէ գարը ալըպ՝ օնա կիրպիքտէն 13
սօնկրա, օնտան իքրահ էտէրսէ, Վէ օնա իփ- 14
թիրա սէօզլէր աթըպ՝ օնուն ատընը ֆէնայա
չըգարըրսա, վէ՝ Պէն պու գարըյը ալտըմ, ամմա
օնա նագլաշտըղընտա պիքրէկլէյինի պուլմատըմ
տէյէճէք օլուրսա, Ույէմ գըղըն պապասը վէ 15
անասը՝ գըղըն պիքրէկլէյինին Նիշանընը ալըպ՝
շէհրին իխթիարլարընա գափույա չըգարալար:
Վէ գըղըն պապասը իխթիարլարա տէյէ. Կը- 16
ղըմը պու քիմնէյէ գարը իչիւն վէրտիմ, վէ օն-
տան իքրահ էթտի. Ույէմ իշթէ օ՝ Կըղընտա 17

պիքրէլիք պուլմատըմ տէյէրէք՝ իֆթիրա սէօզ-
լէր ալմայօր, ամմա իշթէ գըզըմընն պիքրէլիյի նի-
շանը, իտտի չարշափը շէհրին իհթիսարլարը էօ-
18նիւնէ նայալար։ Ա՛նտէն օլ շէհրին իհթիսար-
լարը օքիմսէյի դուամուպ՝ ծնա Թա՛պիր կէտէլէր։
19Ա՛ֆ օնտան եիւզ ֆը՛գալ կիւմիշ ճէրիմէ ա-
լըպ՝ Ա՛րաէլ գըզը աստընը ֆէնայա չըգարտըզը՝
իչիւն՝ գըզընն պապասընա վէրէլէր, վէ օ՝ օնուն
գարըսը՝ օլա, վէ պիւթիւն էօ՛մրիւնտէ օնու պօ-
20չայմայա։ Ա՛յմա էյէր պու նէմնէ կէրչէք
21օլուպ՝ գըզտա պիքրէլիք պուլմընմատը իսէ, Ա՛լ-
տէմ գըզը՝ պապասընըն էվինին գափուսունա
չըգարալար, վէ շէհրինին ատէմլէրի օնու գաշլար
իլէ գաշլայալար քի էօլէ. չիւն Ա՛րաէլտէ հա-
րամզադըգ էտիպ՝ պապասընըն էվինտէ զինա
էթմիշ տիր, պէօյլէճէ՝ քէ-Թիւրկիյիւ արանտան
կիտէրէսին։
22 Պիր քիմսէ՝ գօճասը օլան պիր գարը իլէ հա-
Թարքէն պուլունուրսա, օլտէմ հէմ օ գարը՝ ի-
լէ հաԹան քիմսէ հէմ օ գարը իքիսի տէ էօլէ-
լէր. վէ Ա՛րաէլտէն քէօԹիւրկիյիւ կիտէրէսին։
23 Պիր պիքրէ գըզ՝ պիր քիմսէյէ հավուգլու օ-
լուրսա, վէ օնու շէհրտէ պիր քիմսէ պուլսա՝ օ-
24նուն իլէ հաԹարսա, Ա՛քիսինի տէ օշէհրին գա-
փուսունա չըգարասըզ, վէ օնլարը գաշլար իլէ
գաշլայասըզ վէ էօլէլէր, գըզը՝ շէհրտէ օլուպ
պաղըրմատըզընտան էօԹիւրիւ, վէ էլըէկյի՝ գօն-
շուսունուն գարըսընը Թահգիր էմտիյինտէն
էօԹիւրիւ. վէ քէօԹիւրկիյիւ արանտան կիտէ-
րէսին։
25 Ա՛յմա էյէր պիր քիմսէ հավուգլու գըզը գըր-
տա պուլուր տա՝ օնու գօրըլմըզլըգ օնուն իլէ հա-
Թարսա, օլտէմ օնուն իլէ հաԹան ատէմ հաբը-

նըզ էօլէ . Ալ է գըզա հիչ պիր նէմնէ էթմէ- 26
յէսին . գըզըն էօլիւմէ միւսթահագգ գապահա-
թը եօգտուր . զիրա պու մատտէ՝ պիր քիմսէնին
գօնշուսունա հիւճիւմ էտիպ՝ օնու էօլմէլիտիր-
յիւ կիպի տիր : Ո՛չ իրա օ՝ օնու գըրտա պուլ- 27
տու . եավուգլու գըզ պաղըրտը՝ իսէտ , օնու
գուրթարան եօղտուտու :

Պիր քիմսէ՝ պիր եավուգլու օլմայան պիքրէ 28
գըզը պուլտուղունտա , օնու դուշուպ՝ օնուն իլէ
եաթարսա , վէ պուլունուրլարսա , Ո՛ւլամ օ- 29
նուն իլէ եաթան քիմսէ՝ գըզըն պապասընա էլլի
ղը՛գէլ կիւմիւշ վէրէ , վէ օնու թահդիր էթմէյի
իչիւն՝ օնուն գարըսը՛ օլա . պիւթիւն էօմրիւնտէ
օնու պօշամադա գատիր օլմայա :

Հիչ քիմսէ պապասընըն գարըսընը այմայա , 30
վէ պապասընըն էրկէնի այմայա :

ՊԱՐ 23 :

Ասյալարը էզելիմիշ եա քէսիլմիշ քիմսէ Ասպ- 1
պըն ճէմաաթընա կիրմէյէ : Ալ էլէտի զինա՝ 2
Ասպպըն ճէմաաթընա կիրմէյէ . օնունճու սիլ-
սիլէյէտէք տասիր՝ քիմսէսի Ասպպըն ճէմաա-
թընա կիրմէյէ : Ա՛մմմա վէ Անապի Ասպպըն 3
ճէմաաթընա կիրմէյէ . օնունճու սիլսիլէյէտէք
տասիր էպէտէն՝ քիմսէլէրի Ասպպըն ճէմաա-
թընա կիրմէյէ . Պու սէպէպտէն քի՝ սիլսին 4
Անըբրտան չըգտըղընըրտա , եօլտա՝ էքմէք վէ
սու իլէ սիլսի գարշըլամատըլար . վէ Ասրաճհա-
րահին փէթհը շէհրինտէն՝ Պէօր օղլու Պաղա-
ամը սանա պէտտուա՝ էթմէյէ սէնին իւզէրինէ
իսթիճար էթտիյէր : Ա՛մմա Ալլահըն Ասպպ 5
Պաղաամը տինէլէմէյէ իսթէմէտի . վէ Ալլահըն
Ասպպ սէնի սէվմիյի իչիւն պէտտուամը պէրէ-

6 քեթէ թէպտիլ էյլէտի։ Պիւթիւն է'օմրիւնտէ՝
էպէտէն՝ օնլարըն սուչհունու վէ էյլիյինի դալապ
7 էհմէլյէսին։ Յտօմիտէն իքրահ էհմէլյէսին,
զէրա օ՝ սէնին գարընտաշը'ն տըր. Ընսրըլըտան
իքրահ էհմէլյէսին, զէրա օնուն վէլայէհինտէ
8 միւսաֆիր իտին։ Ընլարըն տօղուրտուղու էվ-
լատտան օլան իւչինճի տէվրտէ՝ Յապպըն ճէ-
մաաթընա կիրե։
9 Տիւշմէնլէրինին իւզէրինէ օրտու չըգտըղընտա,
10 հէր քէօթիւ նէսնէէտէն սագընաբըն։ Յէնտէ
պիր քիմսէ՝ կէճէ վագա'սը սէպէպիլէ նաիփաք
օլտուղու զէման, օ՝ օրտուտան տիշարը չըգա, վէ
11 օրտունուն իչինէ կիրմէյէ։ Յէ օլաքի՝ ախ-
շամ իւսթիւ սու իլէ եայգանա, վէ կիւնէչ պա-
12 թընճա՝ օրտունուն իչինէ կիրե։ Յէ օրտու-
նուն տիշարըսընտա պիր մահալինէ օլսուն, քի օ-
13 րտատա գաշըայա չըգասըն։ Էմ սիլահլարընըն
արասընտա պիր չիվինէ օլսուն. վէ օլաքի գաշըա-
յա օթուրտուղունտա՝ օնուն իլէ գաղասըն, վէ
14 տէօնիպ՝ սէնտէն չըգանը էօրթէյէսին։ Ո՞յրա
Յլլահըն Յապպ՝ սէնի գուրթարմագ իչինի՝ վէ
տիւշմընլարընը սանտա թէսլիմ էհմէք իչինի՝
սէնինի օրտունուն օրթասընտա կիտէր. իմտի օր-
տուն մուգատտէս օլսուն, քի սէնտէ պիր չիրքինի
նէսնէ կէօրիւպ՝ սէնտէն կէրի տէօնմէյէ։
15 Յահիպինտէն սանա գաչան գուլու՝ սահիպէ-
16 նէ թէսլիմ էհմէյէսին։ Ինէնտի խօշլանտըղը
սէնինի չէհրլէրինինի պիրինտէ՝ քէնտի սէչտիյի մա-
հալտէ՝ սէնինի արանտա սէնինլէ սաքինի օլա. օ-
նա զօր էհմէյէսին։
17 Յտարաէլ զրըլարընտա ֆահիշէ օլմայա. վէ Յա-
18 րաէլ օղուլլարընտա լուդի օլմայա։ Էյի պիր
ատադ իչինի Յլլահըն Յապպըն էվինէ՝ ֆահիշէ

իւձրեթի վէ քէօփէք պէհասը կէօթիւրմէյէսին ,
պերա Ալլահըն Թապլըն հուզուրունտա իքիսի տէ
մէքրուհտուր :

Վարընտաշընա՝ կէրէք ագէյի կէրէք գախի- 19
րէյի կէրէք մուրապահա իլէ վէրիլէն հէր շէ-
յի՝ մուա՛մէլէ իլէ վէրմէյէսին : Եւ ապանճըտան 20
մուա՛մէլէ ալմասըն , ամմա գարընտաշընտան մու-
ա՛մէլէ ալմայասըն . Թաքիմ Ալլահըն Թապլ՝ օղ
միրաս՛էմէյէ վարտըղըն տէյտրտա էլինի հէր
սաղտըղըն իշինտէ սէնի միւպարէքքէյէ :

Ալլահըն Թապլա ատագ ատատըղընտա , օնու 21
էտա էմմէքտէն կէրի տուրմայասըն . պերա Ալլա-
հըն Թապլ՝ օնու սէնտէն էլլէքթիթ արայաճագ
տըր , վէ կիւնահ սահիպի օլտուրսուն : Ամմա ա- 22
տագ էմմէքտէն կէրի տուրտուղուն Թագտիրտէ ,
սէնտէ կիւնահ օլմազ : Ղզրընլա իքրար էտիպ՝ 23
իրատէթինէ Ալլահըն Թապլա ատատըղըն կի-
պի՝ հէմանն տուատաղտըրընտան չըգանը կէօղէտիպ
իճրա էտէսին :

Վօնշունուն պաղընա կիրտիյինտէ՝ խամէտի- 24
յին կիպի տօյունճա իւզիւմ նէյէսին . ամմա
գապըրնա գօմայասըն : Վօնշունուն էքրինինէ 25
կիրտիյինտէ՝ էլլին իլէ պաշադըար գօփարասըն ,
ամմա գօնշունուն էքինի իւղրինէ օրագ գալ-
տըրմայասըն :

ՊԱՐ. 24 :

Պիր քիմսէ պիր գարը ալըպ՝ օնուն գօճասը օլ- 1
տուգտա , օնտա պիր չիրքին նէյնէ պուտմաղըյա՝
էյէր օ քէնտի նադարընտա լուդֆ պուտմայաճագ
օլուրսա , օլտէմ օ՝ օնուն գալտըմասինի եազըպ՝
էլինէ վէրէ , վէ օնու էվինտէն սալը՛ վէրէ : Վէ 2
օ՝ օնուն էվինտէն չըգտա , վէ կիտիպ զայրի գօճա-

3 յա վարա։ Խմոի օնտան՝ սօնկրաքի գօճասը
տա իքրահ էտիպ վէ գարագնամէհինի եաղըպ է-
լինէ վերիր տէ՝ օնու քէնտի էվինտէն գօվարսա,
եահօտ օնու քէնտինէ գարը՝ իչուն ալան սօնկ-
4 րաքի տահմ էօլիւրսէ, Օնու գօվան էվվէլքի
գօճասը տէօնիւպ՝ քէնտինէ գարը՝ օլմաղա՝ օ-
նու ալմաղա գաոիր օլմայա, օ՝նաիսաքընտըզ-
տան սօնկրա. զերա պու՝ Յապզըն Հուզուրունտա
մէ.քրահտուր. վէ Ա.լահըն Յապզ սանա միրաս՝ ի-
չուն վերտիյի տիյարը կիւնահա սայմայաըն։
5 Պիր քիմսէ նէյնի գարը ալտըգտան՝ ճէնկէ չը.գ-
մայա, վէ օնա հիչ պիր իշ թէքլիֆ օլունմայա.
պիր եըլ էվինտէ թէգաո՛ւտ օլուպ՝ ալտըզը գա-
րըսը իլէ մէսրուր օլա։
6 Տէյիրմէնին ալթ նա իւսթ գաշընը քիմսէ
րէհնէ այմայա. զերա օ՝ րէհնէ ճան ալմըշ օլուր։
7 Պիր քիմսէ՝ Յարաէլ օղուլլարը գարընտաշլա-
րընտան պիրինի չաղմըշ պուլունուրսա, օնու կէ-
րէ.ք գօլ էտէրսէ, կէրէ.ք սաթմարսա, խըրսըզ
էօյէ. վէ արանտան քէօթիւլիւյիւ կիտէրէսին։
8 Ա՛իւտամ՝ իլլէթինտէն իհթիրազ էտիպ՝ Ա.է-
վիլն քահինլէրին սիզէ ճիւմլէ էպյէրթիքլէրին-
նէ կէօրէ էթմէկէ ղայէթլէ տիգգամ էտէսիզ.
օնըարա թէնպիհ էյլէտիյիմէ կէօրէ՛ ա՛մէլ էթ-
9 մէկէ տիգգամ էտէսիզ։ Ա՛ղըրտան չըզտըղը-
նըզտա՝ եօշտա Ա.լահըն Յապզըն Ա՛կրեատա էյ-
լէտիյի խաղրընտա օլտուն։
10 Վաննշունա պիր նէյնէկ էօտիւնճ վէրիրսէն,
11 րէհնն այմագ իչուն օնուն էվինէ կիրմէկէսին։ Տի-
շարրտան տուրասըն. վէ սէնին էօտիւնճ վէրտի-
յին քիմսէ՝ րէհնի սանա տիշարրյայ չըգարա։
12 Ա՛ է էյէր օ քիմսէ փագիր իսէ, րէհնի իլէ եաթ-
13 մայասըն։ Կիւնէշ պաթտըղը կիպի էլպէթթէկ

բէհնի օնա կէրի վէրէսին, քի օ քէնտի էս՛վա-
պընտա եաթըպ՝ սէնի միւսաւարէքլէյէ։ Հէմ սա-
նա՝ Ա՛լլահըն Տապպըն հուզուրունտա սատագաթ
սայըլա։

Կէրէք գարընտաշլարընտան կէրէք տիյարըն- 14
տա գափուլարընտա օլան միւսաֆիրլէրինտէն
ֆագիր վէ մուհթաճ ըղրատա ղատր էթմէյէսին։
Ա՛նա իւճրէթինի Հէման օ՛ կիւնտէ՝ կիւնէշ իւ- 15
զերինէ պաթմազտան վէրէսին. զնրա օ ֆագիր
տիր, վէ օնուն ա՛գլը օնտա տրը. վէ սանա գարշը
Տապպա ֆէրեաստ էթմէյէ, վէ կիւնահ սահիպի
օլմայասըն։

Ա՛ղըլլար իչիւն պապալար էօլտիւրիւլմէյէ, 16
վէ պապալար իչիւն օղուլլար էօլտիւրիւլմէյէ.
Հէր քէս քէնտի գապահաթը իչիւն էօլտիւրիւ-
լէ։

Ա՛միւսաֆիրին չէ էօքսիւզիւն շէրիաթընը խի- 17
լաֆ էթմէյէսին. վէ տուլ գարընըն էս՛վապը-
նը բէհնէ ալմայասըն։ Ա՛յ Ա՛ղըրտա գուլ օ- 18
լուպ՝ Ա՛լլահըն Տապպ սէնի օրատան գուրթար-
տըղընը խադրընա կէթիր. օնտան էօթիւրիւ
պէն սանա թէնպիհ էտէրիմ քի՝ պու նէմէնէյի
էտէսին։

Թ՛արլանտա պիչինինի պիչտիյին զէմանի՝ 19
թարլատա պիր տէմէտ ունութտուղունտա՝ օնու
ալմադա տէօնմէյէսին. օ՝ միւսաֆիրին՝ էօքսիւ-
զիւն վէ տուլ գարընըն օլա. թաքիմ Ա՛լլահըն
Տապպ սէնի՝ էլլէրինին Հէր իչինտէ միւպարէք-
լէյէ։ Օ՛էյթուն աղաճլարընը սիլքտիյինտէ՝ 20
արտընտա գալանը տալտան տալա արամայա-
սըն. օ՝ միւսաֆիրին՝ էօքսիւզիւն վէ տուլ գարը-
նըն օլա։ Պաղընը պօղտուղունտա՝ արտընտա 21
գալան սալգըմլարը տէվէ էրմէյէսին. օ՝ միւսաֆի-

ՅԶրին՝ էօքսիւղիւն վէ տուլ գարընըն օլա։ Ալ է
Ալընըը տիյարընտա գուլ իսխյինի խադրընա կէ-
թիր. օնտան՝ էօթիւրիւ պէն սանա թէնպիհ է-
տէրիմ քի՝ պու նէսանէյի էաէսին։

ՊԱՐ. 25։

1 Ա.տէմլեր արասընտա զավզա օլուպ չէրիհ թէ
վարտգլարընտա, գապը լար օնլարըն տա՛վասընը
տինկլէնիպ՝ սատգը թաստգ էտէլէր, վէ գապա-
2 հաթը օլանը գապահաթը՛ չըգարալար։ Ալ է օ-
լաքի՝ էյէր գապահաթը օլան տէջիւլմէյէ միւս-
թահագգ իսէ, գատը օնու նաթըրըպ՝ գապահա-
թընա կէօրէ՝ լազըմ կէլէն տէյնէյի սայը իլէ
3 հուզուրունտա վուրտուրա։ Ընա գըրգ տէյ-
նէքտէն զիյատէ վուրտուրմայա. օլմայա քի՝
պունլարտան տահա զիյատէ տէյնէք օնա վուր-
տուրա[illegible]
թահդիր վը։
4 Էօքսիզլիւն՝ խարման սիւրտիւյիւնտէ աղգընը
պաղլամայասըն։
5 Վարընտաշլար պիրլիքտէ սաքին օլտուգլարըն-
տա՝ ընլարտան պիրիսի էօլմէպ էվլատը օլմայա,
էօլէնին գարըսը տիշարըտա եապանճը քիմսէյէ
վարմայա. գայնը՛ օնա կիրիպ՝ օնու քէնտինէ գա-
6 րը՛ ալա, վէ գայըն հագգընը օնա իճրա էտէ։ Ալ է
օլաքի՝ օնուն տօղուրտուղու իլքտօղուշ՝ էօլէն
գարընտաշընըն ատընը՛ գալտըրա, քի օնուն ատը
7 Խարաէլտէն զահիլ օլմայա։ Ալ է էյէր օ քիմսէ
նէնկէսինի ալմազա իսթէմէզ իսէ, օլտէմ նէն-
կէսի իսթիխարլարա գաթուշա չըգըպ տէյէ. Պէ-
նիմ գայնըմ գարընտաշընա Խարաէլտէ աա գալ-
տըրմազա իսթինա էտիպ՝ պանա գայընընըզ հագ-
8 գընը իճրա էթմէյէ իսթէմէզ։ Խանի քէնտի

շէհրինին իսթիխարլարը օնու չաղըրըպ՝ սէօյլէյէ-
լէր · վէ օ տուրուպ՝ Օնու ալմադա խսթէմէմ
տէրսէ , Օլտէմ օնուն նէնկէսի օնա հագլա- 9
շըպ՝ իսթիխարլարըն Հուզուրունտա օնուն այա-
ղընտան այագդապլընը չըգարա , Հէմ օնուն նիւ-
ղունէ թիւքիւրէ , վէ սէօյլէյիպ տէյէ · Վաբրն-
տաշընըն էվլինի նափմադա խսթէմէյէն քիմսէյէ
պէօյլէ օլունա : Անտէն օնուն ատը Իսրաէլտէ՝ 10
Նա՛ղը չըգարըլանընը էվլի տէնիլէ :

Պա՛ղը ատէմլէր պիրլէնէսէ պիր պիրի իլէ չէ- 11
քիշիբլէրինտէ , պիրինին գարըսը՝ քէնտի գօճա-
սընը վուրանըն էլինտէն գուրթարմադ իչուն
նագլաշըր տա՝ էլինի ուզատըպ օնու խայտարըն-
տան դուրթարտա , Օլտէմ օնուն էլինի քէսէ- 12
սին , կէօզիւն օնու էսիրկէմէսին :

Ֆօրպանտա տիւրլիւ տիւրլիւ՝ պէօյիւք վէ 13
քիշիւք Թարդը դաշլարըն օրմասըն : Անվ- 14
տէ տիւրլիւ տիւրլիւ՝ պէօյիւք վէ քիւչիւք Էզնա
էօլչէքլէրին օրմասըն : Անինն Թարդը դաշըն 15
Թէմամ վէ տօղրու օլա , Էօլչէյին Թէմամ վէ
տօղրու օլա , Թաքիմ Ալլահըն Նապպ տանա վէր-
տիյի իւղէրինտէ Էօմրիւն ուզուն օլա : Օխրա Հէր 16
պունլարը Էտէն՝ Հէր ղատը Էտէն քիմսէ՝ Ալլա-
հըն Նապպա մէքրուհ տուր :

Անսրատան չըգարընտա՝ Նօլտա Ազմալէգին 17
սանա Էթմիյինի խադրընտա սագլայասըն , Տիճէ 18
Նօլտա սէնի գարշըլայըպ՝ սէնին արգանտան սէն
Էօրդունն վէ գալմըշ իքէն սէնտէ արտտան վարան
ճիւմլէ զաի փլէրի դրբսը , վէ Ալլահտան գօրգ-
մոսը : Ամին օլաքի՝ Ալլահըն Նապպ տանա մի- 19
րաս՝ իչիւն զապդ Էտէսին տէյիւ վէրտիյի տէյտա-
տա Էդրաֆտա օլան ճիւմլէ տիւշմէնլէրինտէն
սէնի բահաթլանտըրտըգտա , Ազմալէգին զէքրի-

Նի կէօյին ալթընտան մահվ էտէսին ։ ունութ-
մայասըն ։

ՊԱՏ. 26։

1 Ա է օլաքի՝ Ա.լահըն Թապպ սանա միրաս՝ իչին
վէրտիյի տէյարա վարտըղընտա, վէ օնու զապդ է-
2 տիպ օնտա սաքին օլտուղունտա, Ա.լահ՝ Ա-
լահըն Թապպ սանա վէրտիյի տէյարտան ի-
սհակ էթտիյին եէբին Ճիւմէ մէյվէլէրինին դուր-
ֆանտալարընտան ալըպ՝ պիր սէֆիէտէ գոյասըն,
վէ Ա.լահըն Թապպըն՝ քէնտի ատընը օրատա իս-
քեան էթմէք իչին սէչտիյի մահվալէ կիտէսին ։
3 Ա է օլ կիւնլէրտէ օլան քեահինէ վարըպ տէյէ-
սին, Պու կիւն սէնին Ա.լահըն Թապպ էքրար
էտէրիմ քի՝ Թապպըն պիղէ վէրմէք իչին պա-
պալարըմըզդա եէմին էթտիյի տէյարա կէլտիմ՝ ։
4 Ինտէն քեահին սէնին էլինտէն սէֆիէտի ալըպ՝
օնու Ա.լահըն Թապպըն մէզպահը էօնիւնէ գոյա ։
5 Ա է սէն սէօյլէյիսի՝ Ա.լահըն Թապպըն հուզու-
րունտա տէյէսին, Պապամ պիր տուրաղը եօզ
Ա.րամի էքէն՝ Ա)ընըրա էնիպ օրատա ազ ատէմլէր
իլէ միւսաֆիր օլտու, վէ օրատա պիր պէյիմ՝
6 գուվվէթլի վէ չօղլուգ դահիֆէ օլտու ։ Ա է
Ա)ընըրըլըր պիղէ քէնտիլէ էթտիյէր, Հէմ՝ պիղէ
ճէֆա էյլէտիյէր, վէ իւզէրիմիզէ աղըր խըղմէթ
7 սալտըլար ։ Ա է պապալարըմըզըն Ա.լահը Թապ-
պա ֆէրեատ էյլէտիք, վէ Թապպ սէսիմիզի իշի-
տիյ՝ ճէֆամըզը վէ զահմէթիմիզի վէ պիղէ օլան
8 զուլմու կէօրտիւ ։ Ա է Թապպ պիղի՝ գուվվէթ-
լի էլ իլէ վէ եիւճէլտիչ գօլուլա վէ պէյղամբէ հէյ-
պէթլէր իլէ՝ վէ նիշանլար վէ մուճիզաթլարըլա
9 Ա)ընըրտան չօղարտը ։ Ա է պիղի պու մահալէ
կէթիրտի, Հէմ՝ պիղէ պու տէյարը՝ սիւտ վէ պալ

ազան տէյարը վէրտի։ Ամէն հալա՝ իշլէ պա- 10
նա վէրտիյին եէրին մէյվէսինին դուրփանտալա-
րընը՝ կէթիրտիմ, ե՞ա Թապպ. վէ ընու Ալլահըն
Թապպըն հուզուրունա գոյուպ՝ Ալլահըն Թապպըն
հուզուրունտա սէճմէ գըլասըն։ Վ է Ալլահըն 11
Թապպըն սանա հէմ սէնին էվինէ վէրտիյի ճիւմլէ
էյլիքտէն շատ օլասըն, կէրէք քէնտին՝ կէրէք
Էւիվլի կէրէք արտնտա օլան միւսաֆիր։

Ի՛ւշը եըլը օլան իւչիւնճիւ եըլտա մահսուլա- 12
րընըն հէփ ի՛շլէրինի տէվէիրիպ, ընլարը Էւի-
լիյէ՝ միւսաֆիրլէ՝ էօքսիւզէ վէ տուլ գարըյա՝
ընլար տա գափուլարընտա եէյիպ տոյալար տէ-
յիւ՝ վէրիպ Թէմամ էթտիյինտէ, Ալլահ 13
Թապպըն հուզուրունտա տէյէսին։ Ինուգատտէ-
սի էվտէն չըգարտըմ, հէմ տախի ընու սէնին է-
րը էթտիյին ճիւմլէ Թէնպիհլէրինէ կէօրէ՝ Էւ-
փիլիյէ վէ միւսաֆիրլէ՝ էօքսիւզէ վէ տուլ գարըյա
վէրտիմ. սէնին Թէնպիհլէրինտէն Թէճավուզ
էթմէտիմ, վէ ընլարը ունութմատըմ։ Ինտան՝ 14
եասըմտա եէմէտիմ, վէ նափաք իշ իչիւն ընտան
չըգարմատըմ, վէ ընտան էօլիւ իչիւն վէրմէտիմ.
Ալլահըմ Թապպըն սէօզիւնիւ տինլիյէտիմ. պա-
նա ճիւմլէ Թէնպիհ էթտիյի կիպի էյլէտիմ։
Ինուգատտէս մէքքանըն կէօքտէն պագ, վէ 15
մըն Իսրաէլլի՝ հէմ պապալարըմըզդա եէմին էթ-
տիյին կիպի պիզէ վէրտիյին եէրի՝ սիւտ վէ պալ
ագան տէյարը միւպարէքքէլէ։

Պու կիւն Ալլահըն Թապպ տանա՝ պու գանուն- 16
լարը վէ հէքտիերի էթմէյէ Թէնպիհ էտէր. իմ-
տի ընլարը՝ պիւթիւն եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն
ճանընտան սագլայըպ իճրա էյլէյէսին։ Պու 17
կիւն Թապպ՝ սէնին Ալլահըն օլմադա վէ ընուն
Իսլարընտա եիւրիւմէյէ վէ գանունլարընը վէ

թենպիհլէրինի վէ հէզքիլէրինի սագլամաղա վէ
18 սէօզիւնիւ տինկլէմէյէ հըզմար էյլէտին։ Էմ
Տապպ պու կիւն սանա հըզմար էթմի՝ քի՝ սանա
տէմիյի կիպի՝ օնուն խասս գաւմը օլսպ՝ օնուն
19 ճիւմլէ թենպիհլէրինի սագլայասըն. Վ է սէնի՝
գըլտըդը ճիւմլէ գոփֆէլէրին իւզէրինէ մէտ վէ
նամ վէ ի՛զզէթ իչիւն՝ եիւքսէք գալտըրա. Էմ
տէմիյի կիպի՝ Ա՛լլահըն Տապպըն մուգաւատէս
գաւմը օլասըն։

ՊԱՏ. 27։

1 Վ է Մ՚օսէ Իսրաէլին իխթիարլարը իլէ՝ գաւմա
թենպիհ էտիպ տէմի. Պէնիմ սիզէ պուկիւն
թենպիհ էթմիյիմ ճիւմլէ թենպիհլէրի սագլա-
2 յասըդ։ Վ է օլսպքի՝ Իօրտանանան՝ Ա՛լլահըն
Տապպ սանա վէրմիյի տիյարա կէչմիյին կիւն-
տէ, քէնտինէ պէօյիւք դաշլար տիքիպ՝ օնլարը
3 քիրէճ իլէ սըվայասըն։ Վ է պապալարընըն Ա՛լ-
լահը Տապպ սանա սէօյլէմիյի կիպի օլ սիւռ վէ
պալ ագան տիյարա՝ Ա՛լլահըն Տապպ սանա վէր-
միյի տիյարա կիրմէք իչիւն՝ կէչմիյինտէ, օնլա-
րըն իւզէրինէ պու թէվրաթըն ճիւմլէ սէօյլէրի-
4 նի եազասըն։ Վ է օլսպքի՝ Իօրտանանան կէչ-
միյինիզտէ, պէնիմ սիզէ պուկիւն էմր էթմիյիմ
պու դաշլարը Ա՛յպալ տաղընտա տիքէսին, վէ
5 օնլարը քիրէճ իլէ սըվայասըն։ Էմ օրատա
Ա՛լլահըն Տապպա պիր մէզպահ եափասըն, դաշ-
լարտաՙն պիր մէզպահ. իւզէրլէրինէ տէմիր սաը-
6 մայասըն։ Ա՛լլահըն Տապպըն մէզպահընը պիւ-
թիւն դաշլարտան եափասըն. վէ օնուն իւզէրինէ
Ա՛լլահըն Տապպա պիւթիւնեամմալար սունա-
7 սըն։ Էմ սէլամէթգուրպանլարը գուրպան է-
տիպ՝ օրատա եէյէսին, վէ Ա՛լլահըն Տապպըն

Հուզուրունտա շանա օլասըն : Ա Է պու թէվրատ 8
թըն ճիւմլէ սէօզլէրինի դաշլարըն իւզէրինէ զա-
յէթ այ՛սն եապասըն :

Ա Է Ո՛նսէ իլէ Էվլիլ քնահինլէր ճիւմլէ Խա- 9
րաէլէ սէօյլէյիպ տէտիլէր . Լա՛ Խարաէլ՝ սիւ-
քիւթ էտիպ տինկլէ . պուկիւն Ալլահըն Թապպըն
գավմի՛ օլսուն : Խմոի Ալլահըն Թապպըն սէօ- 10
զինիւ տինկլէյիպ՝ պուկիւն պէնիմ սանա թէն-
պիհ էթմէյիմ ո՛նուն թէնպիհլէրինի վէ գանուն-
լարընը իճրա էյլէյսին :

Ա Է օ կիւնտէ Ո՛նսէ գավմն թէնպիհ էտիպ 11
տէտի . Լօրտանտան կէչտիկինիղտէ՝ Կէրիւիմ 12
տաղը իւզէրինտէ գավմի միւպարէքլէմէյ պուն-
լար տուրսալար . Ը՛իմ՞ն վէ Էւի վէ Էհնուտա
վէ Խասախար վէ Լօսէֆ վէ Պէնիամին : Ա Է 13
պէտտուա՛ իշին Լ՛յպաշ տաղընտա պուռնլար
տուրսալար . Ռուպէն՝ Կատ վէ Ա՛շէր վէ Օ՛ֆպու-
լօն՝ Տան վէ Ա՛ֆթալի : Ա Է Էվլիլէր Խարա- 14
էլին հէի տաէմիէրինէ եիւքսէք սէս իլէ սէօյ-
լէյիպ տէյէլեր .

Խապպա մէքրուհ օլան գյուրնուշ նա տէօքիւլ- 15
միւշ փուռի՝ ռօթթալ էլի իշի նատիան՝ վէ կիղլի-
տէ գօյան քիմնէ մէլո՛ւն օլսուն . վէ ճիւմլէ գավմ
ճէվապ վէրիպ՝ Ա՛մին տէյէ : Պապասընա վէ 16
անասընա սէօյլէ՝ մէլո՛ւն օլսուն . վէ ճիւմլէ գավմ՝
Ա՛մին տէյէ : Վաննէյուսընուն սինօրունու տէ- 17
յէտիրէն՝ մէլո՛ւն օլսուն . վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ա՛-
մին տէյէ : Վէէօրիւ եօլտան սոփիտան՝ մէլո՛ւն 18
օլսուն . վէ ճիւմլէ գավմ՝ Ա՛մին տէյէ : Ա՛նասա- 19
ֆիէրին՝ էօբսիզլէրն՝ վէ տուզ գարընըն չէբիսա թի-
նէ խիւլաֆ էտէն՝ մէլո՛ւն օլսուն . վէ ճիւմլէ գավմ՝
Ա՛մին տէյէ : Պապասընըն գարընը՝ իլէ եա- 20
թան՝ մէլո՛ւն օլսուն . զիրա պապասընըն էթէյինի

21 աչար. վ ճիւմլէ գամմ՝ Ա՛մի՛ն տէյէ։ Պիր կէօ-
նէ Հայվան իլէ ճիմա՛ էտէն՝ մէղ՛ուն օլսուն. վէ
22 ճիւմլէ գամմ՝ Ա՛մի՛ն տէյէ։ Պապասընըն գըզը
նա անասընըն գըզը օլան գըղգարընտաշը իլէ
նաթան՝ մէղ՛ուն օլսուն. վէ ճիւմլէ գամմ՝ Ա՛մի՛ն
23 տէյէ։ Վայնանասը իլէ նաթան՝ մէղ՛ուն օլսուն.
24 վէ ճիւմլէ գամմ՝ Ա՛մի՛ն տէյէ։ Վօնշուսունու
կիզլիճէ էօլտիւրէն՝ մէղ՛ուն օլսուն. վէ ճիւմլէ
25 գամմ՝ Ա՛մի՛ն տէյէ։ Ասչսուզ գան պէօ՛ղ-
ատէմ՝ վուրմագ իչուն ըրշվէթի ալան՝ մէղ՛ուն օլ-
26 սուն. վէ ճիւմլէ գամմ՝ Ա՛մի՛ն տէյէ։ Պու թէվ-
րաթըն ճիւմլէ սէօզլէրի իլէ ա՛մէլ էթմէյէ ա-
վամ էթմէյէն՝ մէղ՛ուն օլսուն. վէ ճիւմլէ գամմ՝
Ա՛մի՛ն տէյէ։

ՊԱՐ. 28։

1 Ա՛յ օլսըբի՝ էյէր Ա՛ղլահըն Թապըն սէօզունու-
ա՛ղգամի իլէ տինկլէյիպ՝ պէնիմ սանա պուկիուն
թէնպիհ էթմէյիմ՝ օնուն ճիւմլէ թէնպիհլէրինի
իճրա էթմէյէ ա՛ղգամի էտէբսէն, Ա՛ղլահըն
Թապ սէնի՝ ելէրին ճիւմլէ դահիթլէրին իւզէրի-
2 նէ եուճէ գօյաճագտըր։ Ա՛յ Ա՛ղլահըն Թապըն
սէօզունէ իդաա՛թ էթմէյինտէ, ճիւմլէ պու պէ-
րէքէթլէր սէնին իւզէրինէ կէլիպ՝ սանա էթմի-
3 շէճէքլէրտիր։ Ը՛ֆրատ միւպարէք՝ վէ գըրատա
4 միւպարէք օլաճագսըն։ Այնին գարընընըն մէյ-
վէսի վէ ելէրինին մէյվէսի վէ տավարընըն մէյ-
վէսի՝ սըղըրլարընըն հավըուլսուզ վէ սիւրիւլէրի-
5 նին նիճաճի միւպարէք օլաճագ։ Այնին սէվի-
6 տին վէ թէքնէն միւպարէք օլաճագ տըր։ Ա՛խր-
տէյինտէ միւպարէք՝ վէ չըգտըղընտա միւպարէք
7 օլաճագսըն։ Այնին իւզէրինէ գալգան տիւշմէն-
լէրինէ՝ Թապ սէնին էօնիւնտէ գըղըղ՛ն սալա

սանա պիր եօլտան չըգալար, վէ սէնին հուզու-
րունտան նէտի եօլտան գաչալար: Ի Պապ սէնին 8
մախլէնլէրինէ վէ էլինի հէր սալտըղըն նէմանէյէ
պէրէքէթի կէօնտէրէճէք. հէմ Պապ սանա
վէրտիյի տիյարտա սէնի միւպարէքլէյէճէքտիր:
Ալլահըն Պապըն էմրլէրինի սագլայըպ՝ օնուն 9
եօլլարընտա նիւրիւտիւիւն Թագտիրտէ, Պապ՝
սանա նէմին էթմէյի կիպի՝ սէնի քէնտինէ մու-
գատտէս գավմ նասպ էտէճէք: Ա Է Նէրին 10
ճիւմլէ գավմլարը սէնտէ Պապըն ատը չաղրըլ-
տըղընը կէօրէէր, վէ սէնտէն գօրգալար: Ա Է 11
Պապ սանա վէրմէյէ պապալարընա նէմին էթ-
տիյի Նէրին իւգէրինտէ՝ սէնին գարնընըն մէյվէ-
սինտէ վէ տավարլարընըն մէյվէսինտէ վէ Նէրի-
նին մէյվէսինտէ Պապ սէնի էյլիքլէ ղանի էտէ-
ճէք: Ա Է Պապ սանա էյլիք խաղինէսինի Է՞նդ 12
կէօրիւ աչաճագ, քի տիյարընըն Նաղմէրունու
վագթը նէմա վէրէ, վէ էլինին հէր իշինի միւպա-
րէքլէյէ. վէ չօգ դահիքէլէրէ էօտիւնճ վէրէճէք-
սին, ամմա սէն էօտիւնճ ալմայաճագսըն: Ա Է 13
Ալլահըն Պապ սէնի պաշ էտէճէքտիր վէ տէյիլ
գուրուգ, վէ հէման իւսթտէ օլուպ՝ ալթտա օլ-
մայաճագսըն, պէնիմ սանա պուհկիւն ԹԷնպիհ
էթտիյիմ Ալլահըն Պապըն ԹԷնպիհլէրինի
սագլայըպ՝ իձրա էթտիյին Թագտիրտէ: Ա Է 14
ղըսըրի ալլահլարընը արտընճա կիտիպ՝ օնլարա Ի-
պատէթ էթմէք իչինն՝ պէնիմ սիղէ պուհկիւն
ԹԷնպիհ էթտիյիմ Հէվի սէօղլէրտէն սագա նա
սօլա սաիմնայասըն:

Ա Է օլաքի՝ էյէր պէնիմ պուհկիւն սանա ԹԷն- 15
պիհ էթտիյիմ օնուն ճիւմլէ ԹԷնպիհլէրինի վէ
գանունլարընը սագլայըպ՝ իձրա էթմէյէ Ալլա-
հըն Պապըն սէօղիւնէ իդաա՛թ էթմէյէճէք օ-

լուրսան , օլտէմ սէնին իւզէրինէ ճիւմլէ պու-
պէտուա՛լար կէլսէք՝ սանա նէմիշէճքլէր։
16 Շ Էհրաէ մէլո՛ւն՝ վէ գըրտա մէլո՛ւն օլաճագսըն։
17 Էվիէտին վէ թէքնէն մէլո՛ւն օլաճագ տըր։
18 Վարնընըն մէլվէսի վէ նէրինին մէլվէսի՝ սըղըր-
լարընըն եավրուլարը վէ սիւրիւլէրինին նիհա՛ճի
19 մէլո՛ւն օլաճագ։ Էնն՝ կիրտիչինտէ մէլո՛ւն վէ
20 չըղտըղընտա մէլո՛ւն օլաճագսըն։ Վէ Էապպ
սանա՝ սէնին իշլէմէյէ էլինի Էէր սալտըղընէս-
նէտէ լա՛նէթի՝ ս՛ըդլէթի վէ պէտուա՛յը՝ կէօն-
տէրէճէք, պէնի թէրք էհտիչին իշիւն քէօթիւ-
ա՛մմիլէրինին սէպէպինտէն, թա Էէզ խարապ
21 օլուպ՝ Էվլաք օլո՛ւնճէյէտէք։ Էապպ սանա գա-
ո՛ւնու եավփըտրըաճագ տըր, թա օ սէնի՝ օվ մի-
րաս՝ էհմէյէ վարտըղընն նէրին իւզէրինտէն տի-
22 քէտի՛նճէյէտէք։ Վէ Էապպ սէնի վէրէմ իվէ
վէ սըթմա իվէ վէ հիւմմա իվէ վէ շէտիա Էէրա-
րէհ իվէ վէ գըլըճ իվէ վէ գօղաղլըգ իվէ վէ սա-
րըլըգ իվէ վուրուպ՝ օնլար սէնի թա Էվլաք էտին-
23 ճէյէտէք գօվալայալար։ Վէ սէնին պաշընն իւ-
զէրինտէ օլան կէօքլէր պագըր՝ վէ ալէընտա օ-
24 լան Էէր տէմի՛ր օլաճագ։ Էապպ սէնին Էէրինին
եաղմուրունու՝ թօզ վէ գօփրաճ վէրէճէք. կէօք-
տէն թա սէնի Էվլաք էտինճէյէտէք իւզէրինէ
25 էնէճէքտիր։ Էապպ սէնի տիւշմէնլէրինին էօ-
նիւնտէ գըրտըրաճաղտըր. օնլարա պիր եօլտան
չըգաճագսըն, վէ օնլարըն Հուզուրունտան Էէտի
եօլտան գայտաճագսըն. Էէմ Էէրին ճիւմլէ մէմ-
26 լէքէթլէրինէ վէրուշան օլաճագսըն։ Վէ Էլէ-
չինն՝ կէօյիւն ճիւմլէ գուշունա վէ Էէրին ճանա-
վարընա գա՛տմ իշիւն օլաճագ, վէ օնլարը իւր-
27 Հքիւտէն օ՛ղնայաճագ։ Էապպ սէնի Էնըսը չը-
պանլարը իլէ վէ պէվասիր իլէ վէ ոչուզ իլէ

վէ կիճիք իլէ վուրաճագտըր , քի օնլարտան շիֆա
պուլմադա գատիր օլմայաճագսըն : Ապպ սէ- 28
նի ճիւնիւն իլէ վէ քէօրլիւք իլէ վէ նիւրէք շաշ-
դընըղը իլէ վուրաճագտըր : Ա է քէօրիւն գա- 29
րանըգտա էլի իլէ նօգլայտըղը՝ կիպի՝ կիւն կարը-
սընտա պէյլէ նօգլայաճագսըն . վէ նօլլարընտա
պէրհուրտար օլմայաճագսըն , վէ տայիմա հէման
զուլմ վէ զաւտր չէքճէքտսին , վէ սէնի գուր-
թարան օլմայաճագտըր : Ապար իլէ նավու գլա- 30
նաճագսըն , վէ օնուն իլէ ղայրի քիմսէ նաթա-
ճագ . էվ նափաճագսըն , վէ օնտա սաբին օլմայա-
ճագսըն . պաղ տիլէճէքտսին , վէ օնուն իւղիւմի-
նիւ տէվշիրմէյճէքտսին : Չօբիւղիւն՝ կէօղէրին 31
էօնիւնտէ պօղազլանաճագ , վէ օնտան նէմէյէ-
ճէքտսին . էշէյին էօնիւնտէն գափրլաճագ , վէ սա-
նա կէրի վէրիլմէյճէք . սիւրիւէրին տիշմէնլէ-
րինէ վէրիլէճէք , վէ օնլարը սանա գուրթարան
օլմայաճագտըր : Ղըլըարըն վէ գըղըարըն պիր 32
ղայրի գավմա թէսլիմ օլունաճագլար , վէ կէօղէ-
րին կէօրիւպ՝ պիւթիւն կիւն օնլար իշինն հասպէն-
պէն պայրլաճագլար տըր , վէ էլինտէն պիր շէյ
կէլմէյէճէք : Չէրինին մահսուլունու վէ ճիւմլէ 33
ղահմէթինի պիր պիլմէտիյին գաւմ նէյէճէք . վէ
տայիմա անճագ զուլմ վէ մէշագգաթմէ օլաճագ-
սըն : Ա է կէօղէրինին կէօրճէքլէրի նէտնէլէր- 34
տէն՝ տիվանէ օլաճագսըն : Ապպ սէնի տիղէ- 35
րինտէ վէ պուտպարընտա՝ այաղընդն գապանըն-
տան թաւ պաշընդն թէպէսինէտէք՝ քէօմիւ չը-
պան իլէ վուրաճագ . վէ շիֆա պուլմադա գատիր
օլմայաճագսըն : Ապպ սէնի վէ իւղէրինէ տի- 36
քէճէյին փատիշահընդը՝ սէնին վէ պադաղարընդն
պիլմէտիքլէրի դահիճէյէ կէօթիւրճէք . վէ օրա-
տտա ղայրի ալըշմադա՝ օտունա վէ դաշա ի պա-

37 տէթ էտէձէքսին։ Ա է Ասպպըն սէնի օլ կէօ-
թիւրէձէյի ճիւմլէ գաւմլարա՝ Հայրէթ վէ մէս՝էլ
38 վէ ըէղալէթ իչիւն օլաձագսըն։ Ինըրա չօգ թօ-
խուսմ չըգարըպ՝ ազ տէվէլիրէձէքսին. զնըրա օ-
39 նու չէքիրկէլէր նէյէձէքտիր։ Պաղլար տիքիպ՝
օնլարը թիմար էտէձէքսին, ամմա շէրապ իչմէ-
յէձէքսին, վէ իւզիւմ տէվէլիրմէյէձէքսին. զի-
40 րա օնու գուրտլար նէյէձէքտիր։ Էվի սինօ-
գուն տա զէյթունն աղաձլարը օլաձագտարը, ամմա
նաղըլա սիւրիւնմէյէձէքսին. զնըրա զէյթունն ա-
41 ղաձլարըն Հայվէսինի՝ տէօքէձէքտիր։ (Ղուվ-
լար վէ գըզլար տօղուրաձագսըն, ամմա սէնին օլ-
42 մայաձագլար. զնըրա էսիրլիյէ կիտէձէքլէր։ Էվի
աղաձլարընը վէ նէրինին մէյվէլէրինի չէքիրկէ-
43 լէր նէյէձէքտիր։ Ղանատա օլան միւսաֆիր սէն-
տէն իւսթիւն օլուպ՝ զայէթլէ նիւճէյէձէք. վէ
44 սէն աշաղա աշաղա էնէձէքսին։ (Տանա էօ-
տիւնճ վէրէձէք, ամմա սէն օնա էօտիւնճ վէր-
մէյէձէքսին. օ՝ պաշ օլաձաք, ամմա սէն գույ-
45 րուգ օլաձագսըն։ Ա է ճիւմլէ պու պէտտուա՝-
լար տանա կէլէձէքլէրտիր, վէ սէնի գօվլալայըպ՝
սէնի նէթիչէձէքլէրտիր, թա սէն հէլաք օլուն-
ճէ յէտէք. չիւն Ղլահ Ասպպըն սէօզիւնէ ի-
դաա՝թ էթմէտին, քի տանա էմր էթտիյի թէն-
46 պիհէրինի վէ գանուն լարընը տագլայսըն. Ա է
ծնլար՝ սէնտէ վէ սէնին զնըրդիյէթինտէ էպէտէն
47 նիշանլար վէ մի՝ուճիզաէթլար իչիւն օլա։ Ղիւնքի
Ղլահն Ասպպա շաղըդ իլէ վէ կէօնիւլ խօշլու-
զու իլէ՝ հէր շէյին պօղուղունտա ի՝պատէթ էթ-
48 մէտին, (Նու իչիւն Ասպպըն սէնին իւզէրի-
նէ կէօնտէրտիյի տիւշմէնլէրինէ՝ աճլըգ իլէ վէ
սուսուղլուգ իլէ վէ չըփլաղլըգ իլէ վէ հէր շէյին
էօխսուլլուղու իլէ խըղմէթ էտէձէքսին. հէմ

պօյնունուն իւղերինէ տէմիր պօյունտուրուգ գօ-
յաճագտըր, թա սէնի հէլաք էտինճէյէտէք։
Ապպ սէնին իւղերինէ ուղագտան՝ նէրին ու- 49
ճունտան՝ գարթալ կիպի ուչար պիր գաւիթ կէ-
թիրէճէքտիր, պիր գաւիթէ քի՝ օնուն տիլինի անկ-
լամազըն։ Պիր նիւղիւ փէք գաւիթէ քի՝ իմ- 50
թիաըլարա խադր էթմէյէճէք, վէ կէնճէ մէր-
համէթ էթմէյէճէքտիր։ Վ է օ՝ սէնին տաւար- 51
լարընըն մէյվէսինի՝ հէմ՝ նէրինին մէյվէսինի
նէյէճէքտիր, թա սէն խարապ օլմընճէյէտէք.
չիւն սանա պուղտայ՝ շէրապ՝ վէ զէյթունեաղը՝
սըղըլարընըն եավրուլարընը վէ սիւրիւճէրինին
նիթաճընը գօմայաճագ, թա սէնի հէլաք էտին- 52
ճէյէտէք։ Վ է սէնի՝ ճիւմլէ շէհրլէրինտէ մու-
հասէրէ էտէճէք, թա պիւթիւն տէյարընտա՝
սէնին կիւվէնտիյին օլ եիւքսէք վէ հիսարըը գա-
լէճէրին եըղըլըճէյէտէք. վէ Ալլահըն Ռասպ
սանա վէրտիյի տէյարընտա՝ սէնի ճիւմլէ շէհրլէ-
րինտէ մուհասէրէ էտէճէքտիր։ Վ է մուհասէ- 53
րէտէ՝ վէ սէնին տիւշմէնին սէնի սըգտըղը՝ սըգըն-
թըտա գարընըզըն մէյվէսինի՝ Ալլահըն Ռասպըն
սանա վէրտիյի էվլատլարընըն էթինի նէյէճէք-
սին։ Վէնտէ զարիփ վէ զէյէթ նասիհաթ օլան 54
քիշի՝ գարընտաշընա վէ գօյնունուն գարրսընա վէ
ալըգօտուղու գալան էվլատլարընա քէօթիւ կէօղ
իլէ պագաճագ։ Ե՞ էյլէ քի օնլարդն պիրիսինէ՝ 55
քէնտի նէյէճէյի էվլատլարընըն էթինտէն վէր-
մէյէ. զիրա մուհասէրէտէ՝ վէ սէնին տիւշմէնին
սէնի սըգտըղը ճիւմլէ շէհրլէրինտէ քի սըգընթը-
տա՝ օնուն զայրի շէյի գալընայաճագտըր։ Վէն- 56
տէ օլան զարիփ վէ զէյէթ նասիհաթ խաթուն՝ քի
զէրաֆէթէճինտէն վէ նասիհաթլիյինտէն այաղընըն
դապանը նէրին իւղերինէ պասմադա ալը՝շամըշ

իտի՝ քէնտի գօյնունուն գօճասընա հէմ օղլունա
57 վէ գըզընա՝ հէմ պյագլարը արասընտան չը-
գան մէշիմէսինէ վէ տօղուրտուղու օղուլարընա՝
քէօթիւ կէօղ իլէ պագաճագ . զիրա օնլարը մու-
հաէրէտէ՝ վէ սէնին տիւշմէնին սէնի շէհրլէրին-
տէ սըգաճաղը սըգընթըրտա՝ զէրուրէթտէն կիզ-
58 լեճէ եէյէճէքտիր ։ Այնէր պու քիթապտա-
քի հաղըլմըշ՝ պու թէվրաթըն ճիւմլէ սէօզլէ-
րի իլէ ա՛մէլ էթմէյէ տիդգաթ էթմէզսէն , քի
պու ի՛զէհլի վէ գօրդուլու խամտէն՝ ԱՅԼՂ-
59 ՀԸՆ ԸՆՊՊՏԸՆ՝ գօրդաստն , Ա՛պպ տախի
սէնին պէլալարընը հէմ սէնին զիւրրիյէթինի՛ն
պէլալարընը՝ պէօյի՛ւք վէ ս՛ապէթի պէլալարը վէ
քէօթիւ հէմ գայիմ տէրտլէրի՝ ա՛ճայլըպ գըլա-
60 ճագ ։ Ալ է Ալընըրըն օլ գօրգտուղուն մա՛րազա-
րընըն հէ՛փխինի՛ սէնին իչինէ տէօնտէրէճէ՛ք , վէ
61 օնլար սանա եաւիր շաճագ տըր ։ Ա՛պպ սէնին իւ-
զէրինէ՝ պու թէվրաթըն քիթապընտա եազընը օլ-
մայան հէր տէրտի վէ հէր պէլայը՛ տախի կէթի-
62 րէճէ՛ք , թա սէն հէլաք օլունճէյէտէ՛ք ։ Ալ է Ա՛լ-
լահըն Ա՛պպընն սէօղիւնէ իդաա՛թ էթմէտինի՛ն ի-
չինի՛ն՝ սիզ չօգլուգտա կէօյիւն ելըտըզլարը գաւոար
63 իքէն , սայրտա ա՛ղ գալաճագսըզ ։ Ալ է օլաքի՛՝
Ա՛պպ սիզէ էյլիք էթմէյէ վէ սիզի չօղալթմա-
զա սիզտէն էօթիւրիւ շատ օլտուղու կիպի , պէօյ-
լէճէ սիզտէն էօթիւրիւ՝ սիզի խարապ էթ-
մէ՛ք իլէ վէ սիզի հէլաք էթմէ՛ք իլէ չա՛տօլաճագ
տըր . հէմ զապդ էթմէյէ վարտըղընըզ եէրին
64 իւզէրինտէն սիւփրիւլէճէ՛քսինիզ ։ Ալ է Ա՛պպ՝
սէնի՛՝ եէրին պիր ուճունտան օ պիր ուճունտէ՛ք՝
ճիւմլէ գամմըարտա տաղըտաճագտըր . վէ օրա-
տա՝ կէրէ՛ք սէնին կէրէ՛ք պապալարընընն պիլմէ-
տիյի՝ ղայրի ալահ՛ըարա՝ օտունա վէ դաշա՛ պա-

տէր Էհէձէքսին : Ա Է օր դաւիթէլէրտէ բա- 65
Հաղի պուրնայաձադսըն , վէ այաղըներն դապա-
նընա տուրագ օղնայաձադսըր . հէմ օրատա
Ասպպ սանա՝ տիճրէր նիւրէք վէ գամաշմըշ
կէօղլէր վէ պայըղմըշ ճան վէրէձէքտիր : Ա Է 66
Էօմրիւն սէնին էօնիւնտէ ասըլաձադսըր . վէ կէ-
ճէ հէմ կիւնտուզ գօրդաձադսըն , վէ Էօմրիւնտէն
էմնիյէճին օղնայաձադսըր : Ա Է նիւրէյինին 67
գօրդտուղու գօրգուտան հէմ կէօղլէրինին կիօր-
տիյու սէյրանտան սապահտա՝ Ալնաշքի ախ-
շամ՝ օլայտը տէյձէքսին , վէ ախշամնա՝ Ալնաշ-
քի սապահ օլայտը տէյձէք.սին : Ա Է Ասպպ 68
սէնի կէմիլէր իլէ՝ օղ պէնիմ սանա արթըգ պիր
տահա օնու կէօրմէյձէք.սին տէտիյիմ Եօտան՝
Անըրըա տէօնտէրէձէք . վէ օրատա տիւշմնէչ-
րինըղ գուլար վէ խալայըգլար իչին սաթըլա-
ճագսըղ , վէ սաթըն ալան օղնայաձագ :

ՊԸՇ 29 :

Ասպպն Անսէ Անապ տիյարընտա՝ Ասրաէլ օ- 1
ղուլլարը իլէ քէսիշմէյէ էմր էթտիյի ա՛հտըն
սէօղլէրի պունլարտըր , օնլար իլէ Էօրէպտէ քէ-
սիշտիյի ա՛հտան մա՛տա :

Ամտի Անսէ ճիւմլէ Ասրաէլի չաղըրըպ՝ օնլարա 2
տէտի . Ասպպն Անըրը տիյարընտա Ֆիրաո՛նա
վէ օնուն ճիւմլէ գուլարընա վէ հէմ տիյարընա՝
կէօղլէրինիզին էօնիւնտէ հէր էյլէտիյինի կէօր-
տիւնիւղ , Ակօղլէրինին կէօրտիւյու օղ պէօյիւք 3
իմթիհանլարը՝ նիշանլարը վէ պէօյիւք միւ՛ճի-
զաթլարը : Էմմա Ասպպ սիզլէ՝ պու կիւնէտէ՛ք՝ 4
անկլամագ իչիւն եիւրէք վէ կէօրմէք իչիւն կէօղ-
լէր վէ իշլէմէք իչիւն գուլագլար վէրմէ՛ տի : Ա Է 5
«իզի գըրգ եըլ չէօլտէ կէզտիյտիմ , էս՛ վասլա-

ըմնըզ իւզերլէբինիզտէն Էսբիմէտի, վէ այաղընտան այագգապըն իփրանմատը: Էչմէք նէմէխինիզ վէ շէրապ նախօա միւսքիր իչմէխինիզ. Թա պիլէսիզ քի՝ Էլահընըզ Բապպ պէն իմ: Վ է պու մնհալէ կէլտիկինիզտէ՝ Էհշպն փատիշահը Վիհօն վէ Պաշան փատիշահը Օ'կ գարշըմըպա ճէնկէ չըգտը. վէ օնլարը վուրտուգ: Վ է օնլարըն տիյարընը ալտըգ, վէ օնու Բուպէնըլէրէ վէ Կատըլտըգտա վէ Վանասսէնին նարը սըպդընա միրաս՝ վէրտիք: Իսմի պու ա'Հարն սէօզլէրինի սագլայըպ՝ օնլար իլէ ա'մէլ էտէսիզ, Թաքիմ ճիւմլէ իշլետիքլէրինինիզ միւնէսսէբ օլա:

Պու կիւն սիզ՝ ճիւմլինիզ՝ Էլահընըզ Բապպըն Հուզուրունտա տուրուրսունուզ, սըպդլարընըզըն պաշլարը՝ իհթիարլարընըզ վէ զաիֆլէրինիզ՝ Իսրաէլին ճիւմլէ էրի, Ճօճուղլարընըզ դարըլարընըզ վէ օրտուն իչինտէ օլան հապանճըն՝ օտուն նարճընտան Թա սու սագանա վարընճայէ-տէք. Էրի Էլահընըն Բապպըն պուկիւն սէնինլէ քէսիշմէյի Էլահընըն Բապպըն ա'Հարնա վէ օնուն նէմինինէ կէչէսիզ: Թաքիմ սանա տէմիյի կիպի Հէմ պապալարընը Էպրահամ Իսհագա վէ Յա'գօպա նէմին էմանէյի կիպի պուկիւն սէնի քէնտինէ զամմ նասապ էտէ, վէ օ՝ սէնին Էլահընըն օլա:

Վ է պէն պու ա'Հար վէ պու նէմինի նարընըզ սիզին իլէ քէսմէյօրում. Իսլա Հէմ Էլահընըմըզ Բապպըն Հուզուրունտա տուրուպ պիղիմիլէ պէրապէր պուկիւն պուրատա օլանլար իլէ, վէ Հէմ պու կիւն պիղիմ իլէ պէրապէր պուրատա օլմայանլար իլէ. Օ'կունա Վընըր տիյարընտա նիճէ սապթի օլտուզտուգտուզ՝ վէ կէչմիյիմիզ գաիֆլէրին արասընտան նիճէ կէչմիյինիզի սիզ պիլիրսինիզ.

Նիզ. Վ է նանլարընտա օլան օնլարըն իքրահի-

յերեքերին վէ աղաճ վէ դաշ՝ կիւմիւշ վէ ալթուն
փութլարընը կէօրտիւնիւզ . Ա՛ընայաքի սիղտէ 18
էրքէք եա դարը եա գապիկէ եա սըպդ պուլունա ,
քի օնուն եիւրէյի պուկիւն Ա՛լահընդրդ Ա՛ապատան
տէօնիւպ՝ օ դաւիֆէլէրին ալահլարընա ի պատէթ
էթմէյէ կիտէ . օլմայա սիղտէ սաֆրա վէ ափսէն-
դին մէյվէ վէրէն քէօք պուլունա . Ա՛ է օլաքի օ՝ 19
պու պէտտուա՛նըն սէօղլէրինի իշիթմէքտէ՛ եիւ-
րէյինտէ պէրէքէթ վէրիպ տէյէ . Ա՛յիւրէյիմին
հէվասընտա կէզըմ՛ տա՝ պանա սէլամէթ օլուր .
պունուն իչիւն ծ սուսուզլուզա սէրխոշլուղու գա-
թա . Ա՛ապ օնու խալահ էթմէյէ խաթէմէդ . տՀ 20
մա օ զէման Ա՛ապպըն ղազապը վէ ղայրէթի օլ
քիմսէնին իւզէրինէ դուշուպ՝ պու քիթապ-
տա եազընըն հէր պէտտուա՛ օնուն իւզէրինէ գօ-
նաճագտըր . վէ Ա՛ապ օնուն ատընը կէօյիւն ալ-
թընտան մահվ էտէճէքտիր : Ա՛ է Ա՛ապ օնու՝ 21
պու թէվրաթ քիթապընտա եազընան ա՛յտըն
ճիւմլէ պէտտուա՛լարը միւճէպինճէ՛ Խսրաէլին
հէր սըպդընտան քէսիլիք իչիւն այընրաճագ տըր :
Ա՛ է սօնկրաքի սիլսիլէ՛ սիղտէն սօնկրա գալգա- 22
ճագ օղուլլարընդը՝ վէ ուզագ տէյարտան կէլէն
եապանճը օ տէյարդն պէլալարընը վէ օնուն իւզէ-
րինէ Ա՛ապպըն կէթիրտիյի մարագլարը՝ Պիւթիւն 23
տուար՝ Ա՛ապպըն խըշմ ու ղազապը իւէ խարագ
էթմէյի Ա՛օտօմ վէ Կօմօրա վէ Ա՛ատմա վէ Ա՛իպօ-
մին խարագաթը կիպի՝ քիւքիւրթ վէ թաւզ վէ
Նանըգ օլուպ՝ էքիլմէտիյինի վէ մանհասուլ վէրմէ-
տիյինի վէ օնտա հիչ պիր օթ պիթմէտիյինի կէօր-
տիւքլէրինտէ տէյէլէր , Ա՛իւմլէ դաւիֆէլէր տա- 24
խտ տէյէլէր . Պու տէյարա՝ Ա՛ապպ Նո՛ճիւն պէօյլէ
էյլէտտի . պու պէօյիւք ղազապ ու խըշմընն սէկիվէթ
Նո՛ օլա : Ա՛ է օնլարդ տէյէլէր . Ա՛էպէպի պու 25

տուր քի՝ օնլար պապալարընըն Աղահը Աստպըն
քենտիլերի իլէ՝ օնլարը Իսրը տիյարընտան չը-
գարտըղընտա քեսիշտիյի ա՛հտը թէզը էմտիլեր։
26 Ու է կիտիպ՝ քենտիլերին պիլմէտիյի վէ քենտի-
լերինէ Իհսան էմմէյէն ալահլարա՝ զայրի ալ-
լահլարա ի՛պատէթ էմտիլեր, հէմ օնլարա սէճ-
27 տէ զըլըլար։ Ու է Աստպըն ղազապը պու տի-
յարա զուլմ ուշտու՝ քի՝ օնուն իւզէրինէ պու քի-
թապտա նազըլան ճիւմլէ պէտտուա՛լարը՝ կէթի-
28 րէ։ Ամտի Աստպ ղազապ իլէ վէ խըշմ իլէ վէ
պէյիւք եօղթ իլէ օնլարը քենտիլերին նէրին-
տէն քեզքտէն գօփարըպ՝ զայրի տիյարա ա՛թտը,
29 պու կիւն օլա՛ռ–կիպի։ Կիզլի նէսննէլեր Աղա-
հըմըզ Աստպա մախսուստուր, վէ աշխարէ օ-
լանլար՝ պիզէ վէ օղուլլարըմըզա մախսուստուր՝ է-
պէտտան. շէյյէ քի պու թէվրաթըն ճիւմլէ սէօզ-
լէրի իլէ ա՛մէլ էտէլիմ։

ՊՍՂ. 30։

1 Ու է օլաքի ճիւմլէ պու նէսննէլէր՝ սէնին էօնիւնէ
գօտուղում պէրէքէթի վէ պ՛էտտուա՝ սէնին իւզէ-
րինէ կէլտիքտէ, Աղահըն Աստպ սէնի օլ տա-
ղըթմըղը ճիւմլէ դաւիֆէլէրտէ օնլարը խադրընա
2 տէօնտէրիրսէն, Ու է Աղահըն Աստպա տէօ-
նէրսէն, վէ օնուն սէօզիւնէ՝ կէրէք սէն կէրէք օ-
ղուլլարըն՝ պէնիմ սանա պու կիւն ճիւմլէ թէնպահ
էմտիյիմ կէօրէ պիւթիւնէիւրէյինտէն վէ պիւ-
3 թիւն ճանընտան իդտա՛թ էտէրսէն, Աղահըն
Աստպ տախի սէնի էսիրլիքտէն տէօնտէրիպ՝ սանա
մէրհամէթ էտէճէքտիր. հէմ Աղահըն Աստպ
սէնի տաղըթմըղը ճիւմլէ դաւմլարտան թէքրար
4 ճէմ՛ էտէճէքտիր։ Ձյէր կէդիւն ուճունատէք
պէնի տաղըլըրսան, Աղահըն Աստպ սէնի օրնա-

տան ձեմ՝ էտէձէք , վէ սէնի օրատան ալաճագ-
տըը : Ա է Ա֊լլահըն Թապպ սէնի՝ պապալարընէն
զապդ էթմիյի տէյսրա տէօնտերէճէք , վէ օնու
զապդ էտէճէքսին . հէմ սանա էյլիք էտիպ՝ սէնի
պապալարընտան զէյատէ չօղալտաճագտըը :
Ա է Ա֊լլահըն Թապպ սէնին Եիւրէյինի հէմ զիւր-
րիյէթինին Եիւրէյինի սիւննէթի էտէճէքտիր , քի
Ա֊լլահըն Թապպը պիւթիւն Եիւրէյինտէն վէ պիւ-
թիւն ճանընտան սէվէնսին , թաքիմ Եաշայանըն :
Ա է ճիւմլէ պու պէտտուա֊լարը՝ Ա֊լլահըն Թապպ
սէնին տիւշմէնլէրինի֊ն իւզէրինէ վէ սէնի գօվա-
լայան սէնի պուղզ էտէնլէրին իւզէրինէ սալա-
ճագ տըը : Ա է սէն տէօնիւպ՝ Թապպըն սէօզիւնէ
իդա աթ էտէսին , վէ պէնիմ սանա պուհկիւն թէն-
պիհ էթմիյիմ օնուն ճիւմլէ էմրլէրինի իճրա է-
տէսին : Ա է Ա֊լլահըն Թապպ սէնի՝ էլլէրինին
ճիւմլէ իշինտէ՝ գարնընըն մէյվէսինտէ վէ հայ-
վանլարընըն մէյվէսինտէ վէ Եէրինին մէյվէսին-
տէ էյլիք իշիւն ղանի էտէճէքտիր . ղնրա Թապպ
սէնին պապալարըն իւզէրինէ շատ օլտուղու կիպի
սէնին իւզէրինէ էյլիք իշիւն շատ օլմադա տէօնէ-
ճէքտիր , Պիւթիւն Եիւրէյինտէն վէ պիւթիւն
ճանընտան Ա֊լլահըն Թապպա տէօնտիւյիւնտէ՝
քի պու թէվրաթ քիթապընտա Եազըը օլան օ-
նուն թէնպիհլէրինի վէ գանունլարընը սագլա-
մագ իշիւն Ա֊լլահըն Թապպըն սէօզինէ իդա աթ
էտէսին :

Օ֊խրա պէնիմ պուհկիւն սանա էմր էթմիյիմ
պու թէնպիհ՝ սէնտէն կիչլի տէյիլտիր , հէմ ի-
բադ տէյիլտիր : Օ՝ կէօքտէ տէյիլտիր քի՝ Պի-
զիմ իշիւն կէօյէ քիմ չըգար , վէ օնու պիզէ կէ-
թիրէր քի՝ օնու տինկլէյիպ իճրա էտէլիմ տէյէ-
սին : Էմ օ՝ տէնիզնին էօթէկ Եագասընտա տէ-

յԻլ տիր քի՝ Պիղիմ իչիւն տէնիզին էօթէ եապա-
սընա քի՞մ կէչէր, վէ օնու պիղէ կէթիրիր քի՝ օ-
14 նու տինկլէյիպ իձրա էտէլիմ տէյէսին։ Ա՛մմա
պու սէօզ սանա զա՛յէթ եագընըդը. ազընտա վէ
15 եիւրէյինտէ տիր, քի օնու իձրա էտէսին։
Պա՛գ, պուկիւն սէնին էօնիւնէ՛ է՛օմրիւ վէ խայ-
16 րը՝ վէ էօլիւմիւ հէմ շէրրի գօտուտ, Պէնիմ պու
կիւն սանա թէնպիհ էթմէ՛մ իլէ քի՝ Ա՛լլահդըն
Ա՛պպը սէվիպ՝ օնուն եօլլարընտա եիւրիյէսին,
վէ օնուն թէնպիհլէրինի վէ գանունլարընը վէ
հէօքմլէրինի սագլայսընը, քի եաշայըպ չօղալա-
սըն, վէ Ա՛լլահդըն Ա՛պպ սէնի՝ օլ զապդ էթմէ՛ք ի-
17 չիւն վարտըդըն ալյարտա՝ միւպարէ՛քլէյէ։ Ա՛մմա
էյէր եիւրէյին տէօնիւպ իդաա՛թ էթմէ՛զսէն, վէ
սոնրըպ՝ զա՛յըրի ալտըլարա ի՛պաուէթ էտէրսէն,
18 վէ օնլարա սէ՛ճտէ գը լարսան, Պիղէ պուկիւն
խապա՛ր վէրիրիմ, քի էլպէթթէ հէլա՛ք օլաճագ-
սընըդ. օլ զապդ էթմէ՛ք իչիւն Ա՛օրտանտան կէ-
չիպ վարտըդըն եէրտէ ուզուն է՛օմր սիւրմէ՛զսինիպ։
19 Պուկիւն սիզէ կէօյիւ վէ եէրի շահի՛տ դուէթ ատըմ,
քի է՛օմրիւ վէ էօլիւմիւ՝ պէրաբէրէթի վէ պէտտու-
ա՛յը էօնիւնիւզէ գօտուտ. իմոի է՛օմրիւ սէչէսին,
20 թաքիմ կէրէ՛ք սէն կէրէ՛ք զևրրիյէթին եաշա-
յա՛սընդ. Վա՛յ Ա՛լլահդըն Ա՛պպը սէվէսին, վէ օ-
նուն սէօզիւնէ իդաա՛թ էտիպ՝ օնա եաւիը շա՛սըն.
զիրա սէնին է՛օմրիւն վէ է՛օմրիւնիւն ուզունլուզու
օ՛տուր, քի Ա՛պպ պապալարդըն Ա՛պրահա՛մա՝ Իս-
հագա վէ Ի՛ագ գօպա՝ օնլարա վէրմէ՛ք իչիւն եէմին
էթմէյի տիյարտա սաքի՛ն օլասըն։

ՊԱՐ. 31։

Ա Է Ա՝Նոյն կիսուիսկ՝ պու սէօզլէրի ճիւմլէ Իսրաէլէ 1
սէօյլէսի , Ա է օնլարա տէսի . Պուկիւն եէուդ 2
եյիրմի եաշընտա իմ , արթըդ չըդըպ կիրմէյէ գա-
տիր տէյիլ իմ . հէմ Եապպ պանա՝ Պու Եօրտան-
տան կէչմէյէճէքսին տէսի : Ելլահըն Եապպ 3
քէնտիսի սէնին էօնիւնճէ կէչէճէք , պու դաիֆէ-
լէրի սէնին էօնիւնտէն ծ հէլպք էտէճէք , վէ օնլա-
րը ֆէլահ էտէճէքսին . Եապպըն տէստիյի կիպի՝
սէնին էօնիւնճէ Եօշտա կէչէճէք տիր : Ա է 4
Եապպ օնլարա՝ հէլպք էթմտիյի Ելմըրիլէրին փա-
տիշահ Տլարը Աիհօնա վէ Օ՝կա վէ օնլարըն տիյա-
րընա էյլէտիյի կիպի էտէճէքտիր : Ա է Եապպ 5
օնլարը սիզէ թէսլիմ՝ էտէճէքտիր . վէ սիզ օնլարա՝
սիզէ էմր էթմտիյիմ ճիւմլէ թէնպիհէ կէօրէ էյ-
լէյէսիզ : Պուվվէթլէնէն , վէ ճէսուր օլուն , 6
գօրդման , վէ օնլարըն Հուզուրունտան իւրքմէն .
ղնրա սիլէնճէ կիտէն Ելլահըն Եապպ քէնտիսի
տիր . օ սէնի պրագմազ , վէ սէնի թէրքը էթմէզ :
Ընտէն Աոնդ Եօշուա՝յը չաղըրըպ՝ օնա ճիւմլէ 7
Իսրաէլին էօնիւնտէ տէստի . Պուվվէթլէն վէ ճէ-
սուր օլ . ղնրա պու դաւմի՝ Եապպըն օնլարա վեր-
մէյէ պատպալարընա հէմին էթմտիյի տէյարա սէն
կէօրթիւրճէքսին , վէ օնու օնլարա սէն թէմինիր
էթտիրէճէքսին : Ա է էօնիւնճէ կիտէն՝ Եապպ 8
քէնտիսիտիր , օ սէնինլէ օլաճազ . օ սէնի պրագ-
մայաճազ , վէ սէնի թէրքը էթմէյէճէքտիր . գօրք-
մա վէ շաշմա :
Ինոի Աոնդ պու թէվրաթը եազըը , վէ օնու 9
Եապպըն ա՝տ սանտուղընու գալտըրան Է էւի օ-
ղուլլարը քեահինլէրէ վէ Իսրաէլին ճիւմլէ իս-
թիարլարընա՝ վէրտի : Ա է Աոնդ օնլարա թէն- 10

պիհ էտիպ տէտի. Ահէ նէտինճի երլեն սճնունտա
իդլագ երլը վագթընտա չէրկէլէր պայրամընտա,
11 Ահիմլէ Խարաէլ Ալլահըն Խապպըն հուզուրունտա
կէօրիւնմէյէ ճնուն սէչտիյի մահալէ կէլտիքլէ-
րինտէ, ճիւմլէ Խարաէլին էճնիւնտէ գուլագլարը
12 իշխիրքէն պու թէվրաթը օգուչասըն։ Ադամըն
երքէքլերի վէ գարը լարը վէ չօճուգլարը վէ գա-
փուլարընտա օլան միւսաֆիրինի ճէմ էյլէ. թա-
քիմ իշխէէլէր, հէմ թաբիմ էօյրէնիպ Ալլահը-
նըզ Խապպտան գօրգաղար, վէ պու թէվրաթըն
ճիւմլէ սէօզլէրինի իճրա էթմէյէ տիգգաթ էտէ-
13 լէր։ Ահէմ պիլմէյէն օղուլլարը իշխէէլէր, վէ
զապդ էթմէյէ Խօրտանտան կէչտիյինիզ եէրին
իւզէրինտէ եաշայաճաղընըզ ճիւմլէ կիւնլէրտէ
Ալլահընըզ Խապպտան գօրգմաղա էօյրէնէլէր։
14 Վէ Խապպ Մօսէյէ տէտի. Իշթէ էօմէյէ
կիւնլէրին եաղլաշար. Խօշտաճըլ չաղըր, վէ շէ-
հաւէթ չատըրընտա տուրուն, վէ օնա թէնպիհ
էտէյիմ. իմտի Մօսէ իլէ Խօշտա կիտիպ շէհա-
15 տէթ չատըրընտա տուրտուլար։ Վէ Խապպ
չատըրտա պուլունթի տիրէյինտէ կէօրիւնտիւ. վէ
պուլունթուն տիրէյի չատըրըն գափուսու իւզէ-
16 րինտէ տուրտու։ Վէ Խապպ Մօսէյէ տէտի.
Իշթէ սէն պապալարըն իլէ ույուչաճագսըն, վէ
պու գալմ գալըգպ օլ իչինտէ օլունան վարտըղը
եաա տիյարըն ալլահլարը արտընճա գինա էտէ-
ճէքտիր, վէ պէնի թէկըբ էտիպ ճնունըա քէսիշ-
17 տիյիմ ա՛հտը ին նագդ էտէճէքտիր։ Վէ օ կիւն-
տէ պէնիմ զալապըմ ծնլարընա գուճուտպ ծնլարը
թէկըբ էտէճէյիմ, վէ նիւզիմիւ ծնլարտան սագ-
լայաճաղըմ, վէ թէկէբի օլաճաղլար. վէ չօգ պէ-
քալարա վէ սըգընթըրլարա օղրայըպ օ կիւնտէ
տէյէճէքլէր. Պիլ պու պէկալարա Ալլահընըզ

արամիզոտա օլմատրդը սէպէպտէն օգրամատրգմը։
Ա է օ կիւնտէ պէն Եիւզիմի՝ հէր էմտիքէրի 18
քէօթիւլիւքտէն էօթիւրիւ՝ էլպէթթէ սագլայա-
ճաղըմ. չիւն ղայըրի ալտնըլարա տէօնտիւլէր ։
Ամմի Հալա պու իլահիյի եազդըն, վէ օնու Խարատէ 19
օղուլլարընա էօյրէտին. օնու ընարդըն աղղըարընա
դօ. Եաբիմ պու իլահի պանա՝ Խարատէ օղուլա-
րընտա շահիտ իչիւն օլա ։ Օ իրա պէն ընդարդ՝ 20
պապալարընա Եէվին էմտիյիմ սիւտ վէ պալ ադան
տիյարա կէօթիւրէճէյիմ, վէ ընդար Եէյիպ տօյա-
ճաղդար, վէ սէվիրէճէքլէր. անտէն ղայըրի ալտնը-
լարա տէօնէճէքլէր, վէ ընդարա ի պատէի էտէ-
ճէքլէր, վէ պէնի դալապէ կէԵիրիպ՝ ա Հտրմը
նադդ էտէճէքլէր ։ Ա է օլաբի՝ ընդար չօդ պէ- 21
լալարա վէ սըդրընդը լարա օղրատդտա, պու իլա-
հի ընդարդն էօնիւնտէ չէհատէի էտէճէքտիր,
չիւն ընդարդն պիւ ըրկէԵինին աղղընտան ունտու-
տուրմայտաղ. վէրա Եէվին էմտիյիմ տիյարա
ընդարը կէօթիւրէմդտէն էվվէլ՝ պու կիւն ընդարդն
իճրա էմտիյի վիւճահատընը պիլիրիմ ։ Խտտի 22
Անսէ օ կիւնտէ պու իլահիյի եազդըմ՝ օնու Խարա-
էլ օղուլլարընա էօյրէմտի ։ Ա է Կուն օղլու 23
Էօշուայիբ Թէնպիհ էտիպ տէտի. Կու վէվէլքէն,
վէ Ճէսուր օլ. պիրա Խարատէ օղուլլարընդ՝ ընդարա
Եէվին էմտիյիմ տիյարա սէն կէօթիւրէճէքտին,
վէ պէն սէնին իչէ օլաճաղըմ։
Ա է օլտուբի Անսէ պու Թէվրաթդըն սէօղէրի- 24
նի Թէտիմտէն պիր քիթապա եազդպ պիԵիրտիք-
տէն սօնկրա. Անսէ Խտտպըն ա Հտ սանտուղդա- 25
նու գալտրդտան Էվիրիլէրէ Թէնպիհ էտիպ տէտի.
Պու Թէվրաթ քիթապդրընը ալդպ՝ Ելահընըղ 26
Խտտպըն ա Հտ սանտուղդունուն եանընտա գօյուն,
վէ օդուտա սէնտէ շէհատէի իչիւն օլա ։ Օ իրա 27

պէն սէնին ինսանընը վէ պոյնունուն սէրթլիյինի պիլիրիմ. իշթէ պէն պուկիւն տահա սիզինիլէ հաշար իքէն Տապպա ա՛սը լար օլտունուզ, գա՛ծ-
28 ակ գալտը պէն Էօլտիւքտէն սօնկրա: Ըսպղտ-բընըզըն հէփ իսթիյարլարընը՝ վէ ղապիդլէրինի-զի պանա ՃԷՄ՝ էտին, քի օնլարլա՝ գուլագլարը խ-շիսթրքէն՝ պու սէօզլէրի սէյլէյիմ, վէ օնլարա
29 կէօյիւ վէ եէրի շահինտ դուԹայըմ: Օ՛իրա պի-լիրիմ քի՛ պէն Էօլտիւքտէն ա՛նկրա սիզ էլչէ-ԹԷկ փէսաուտա վարըպ՝ սիզէ ԹԷնպիհ էՃմէյիմ Էօլտան սոփաՃաղընընը. վէ սօնկ կիւնլէրտէ պէլայա օղըայաՃաղընընը, չիւն Տապպըն հու-գուրունտա Տարատըլըգ էՃմէքընէ էլչէրինիզին ա՛մէլի իլէ օնու տայըր լտայՃաղընընը:
30 Ա՛մմի Ա՛նաէ Տարատլին ՃիւմլԷ ՃԷՄԱ՛ԹընընՃ գուլագլարը իշխիրքէն՝ պու իլահինին սէօզլէրի-նէ պիլ ԹԷմամ սէյլէտի:

ՊԱՏ. 32:

1 Կ՛ալայ փուրուն՝ նա՛ կէօքլէր, վէ սէյլէյիմ. վէ
2 ԷՐ աղղընըն սէօզլէրինի տինկլէսին: Ա՛մ՛լիմիմ Տաղմա՛ր կիպի տամչըսըն, սէօզիմ չիՀ կիպի Էն-սին, Տաղմա՛ր կիպի չՄԷՆ իւղէրինէ, վէ Տաղ-
3 մա՛ղըպ կիպի օ՛ԹԻ իւղէրինէ: Օ՛իրա Տապպըն ատընը Նիտա էյլէտիմ. Ա՛ղղահընընչա Թա՛զիմ
4 սոնունուն: Օ՛՝ Կայատըր. օնուն ա՛մէլի ԹԷմամ տըր. կիրա օնուն ՃիւմլԷ եօղլարը շէրիա՛Թ տըր. Ա՛ղղահ Հայդարը, վէ զուրմա՛ն եօգտուր. օ ատըգ
5 վէ սաղրա՛ տուր: Ա՛Հենիկլէրինէ փէսաուտ գօ-փարտըր լար, օնլարըն լէքէսի՛ օղուլլարընընն տէյիլ
6 ատըր, պու՛ պիր ա՛քսի վէ ԹԷքրս սիլսիլէսիր: Ա՛յ տէլի վէ ա՛գըլըգ գամի՛ Տապպա էտա էՃմէյի-նիզ պո՛ մու. սէնի էտինէն պապան օ տէյի՛մի,

սէնի ևարատան վէ սէնի վարլըղա կէթիրէն օ տէ-
յի՞լմի : Վատիմ կիւնլէրի խադրընա կէթիր , 7
կէչէն տէվրանըն ևը լսարլըը միւհտաղա էթ . պա-
պանա սուալ էյլէ , վէ սանա խապէր վէրէ . իխ-
թիարլարընա ասը , վէ սանա տէյիվէրէլէր : Թա- 8
ւալէ գաւիֆէլէրէ միւլքլէրինի թագսիմ էթմէյին-
առ՝ Ալտիմ օղուլլարընը այրըտըղը զէմանտէ , Ի-
բրահիմ օղուլլարըն սայրսընձա՝ գաւմլարըն սինօր-
լարընը գօտու : Ալիրա Ի՞սպպըն հիսապ՝ քէն- 9
տի գաւմլը՝ տըր . միրաս՝ընըն միւլքիւ Ալ՝ գօպ
տուր : Ընու չէօլ վիլայէթտէ՝ վէ խալի ըսսըղ 10
պէնապանտէ պուլտու . ընու տօլաշտըրտը . ընու
իրշատ էյլէտի . ընու կէօզլիւնիւն պէպէյի կիպի
սագլատը : Վարթալ ևուվասընը սիլքիպ ևավ- 11
բուլարը իւղէրինտէ ևամտաղը՝ Ի՞ գանատլարընը
նայրպ Ի՞ ընլարը ալրպ գանատլարը իւղէրինտէ
գալարըտաղը՝ կ՝պի , Ընու Ի՞սպպ ևալընըզձա 12
էօյլէ կէպտիրտի . պիլէսինձէ ևատ ալահ ևօղու-
տու : Ընու ևէրին ևիւքսէք մահալլէրինէ պին- 13
տիրտի , քի Թարլա՛ մահտուլտի ևէյէ . Հէմ օնա
գայատան պալ՝ վէ չագմագ դաշը գայասընատան
զէյթո՛ն ևաղը էմլիրթտի . Ալղըը Թէրէ ևաղըսը 14
վէ գօյուն սիւտի՝ գուլուլարըն վէ Պաշանտատ
պէսրէնմիշ գօշլարըն վէ էրքէճլէրին ևաղը՛ իլէ՝
պուղտայըն խատս ունու իլէ . վէ իւղիւմ գանը
շէրապ իչտին : Ալ է Ալհմուտուն սէմիրիպ տէպ- 15
տի . սէմիրտի՛ն , գալընլանտըն , ևաղ պաղլատըն .
իմտի քէնտինի ևարատան Ալլահը Թէրք էմտի ,
վէ խէլասընըն Վայասընը խօր կէօրտու : Ընու 16
ևատ ալահլարը իլէ ղայրէմէ կէթիրտիլէր , օնու
իքրահիմէթլէր իլէ տարը լմտը լար : ՓուԹլարտա 17
գուրպան քէստիլէր՝ տէիլ Ալլահա , պիլմէտիքլէ-
րի տլահլարա , ևագընտան եէնի կէլէնլէրէ քի՝

18 պատպալարընդ օնլարտան գօրգմատը ։ Ալէնի
վիւճիւտէ կէթիրէն Կայայը խազըրտան չգտար-
տըն, վէ սէնի եարատտան Ալլահը ունութմտըն։
19 Ա՛ր Թապպ կէօրիւպ՝ քէնտի օղուլլարը վէ գըզ-
լարը օնու տարը լթտըգլարը իչիւն էքրահ էթտի,
20 Ա՛ր տէտի. Օնլարտան եիւզիւմիւ սագլայըմ, օն-
լարընն ա՛գրպէթի նիմէ օլսուն կէօրէյիմ. զնրա օն-
լար պիր փասիգ սիլսիլէ՝ իսմանլարը եօգ օղուլլար
21 տըր ։ Օնլար պէնի՛ Ալլահ օլմայանլար իլէ զայ-
րէթէ կէթիրտիլէր, քէնտիլէրինն պագըլ նէմանէ-
լէրի իլէ պէնի տարը լթտըլար. պէն տէ օնլարը
պիր գալմ օլմայան Կաւգ իլէ զայրէթէ կէթիրէ-
ճէյիմ, օնլարը պիր տէլի դաիֆէ իլէ տարը լտա-
22 ճաղըմ։ Օ՛նրա զաղապլըմտա աթէշ դուխուշ-
տու, վէ թա ճէհէննէմին աշաղասընտէ եանա-
ճագ, վէ եէրի էհմ օնուն մահսուլտնու թէկլիֆ
էտէճէք, էհմ տաղլարըն թէմիզլէրինի եանտը-
23 րտաճաղըմ։ Օնլարըն իւզէրինէ տէրտլէր եաղ-
տըրտաճաղըմ, օգլարըմը օնլարըն իւզէրինտէ պի-
24 թիրէճէյիմ։ Ա՛ճլըգտան հէլալ օլտճագլար, վէ
հիւմմետտան էհմ ատը դատ ընտան թէկլիֆ օլտ-
ճագլար. էհմ օնլարըն իւզէրինէ ճանավարլարըն
տիշլէրի իլէ եէրտէ սիւրթիւնէնլէրին վէհրինի
25 կէօնտէրէճէյիմ։ Տիշարըտան գըլըճ վէ իչէ-
րիտէն գօրգու՝ վէ կէնճ էրքէյի էհմ պիքր գըզը՝
սիւտտէքի մանսում իլէ փիր իսթիարը պէրգայտ
26 էտէճէքտիր։ Տէտիմ քի, օնլարը պուճագլարա
տաղըտրըրտրըմ, օնլարըն զիքրինի ատէմլէր սրա-
27 սընտան գալտրըրըրտրըմ, Տիշմէնին տարդընը-
ղընտան գօրգմասայտրմ. օլմայաքի օնլարըն խա-
պիլէրի թէնաքիր էտէլէր, օլմայաքի՝ Հէսի պու-
նու իշլէյէն եիւճ էլիմիզտիր, վէ տէյիլ Կապպ
28 տէյէլէր։ Օ՛նրա օնլար՝ ֆիրաւէթի եիմմիշ

դաիֆէ տիր· վէ ծնլարըն ա՛գը նօգտուր : Վհա՛շ 29
քի ա՛լեմ̈էը օլուպ՝ պունու անկլասալարըդը · վէ
ա՛գըպէթլէրինի ֆէհմ էմ̈սէլէրիտի : Պիր քիշի 30
պինի գօվալամագ՝ վէ էքի քիշի ծն պինի գաշըր-
մագ նի՞ճէ միւմքիւնտիւր , էյէր ծնլարըն Վայա-
սը՝ ծնլարը սաղ մասսայագ , վէ Իապպ ծնլարը թէօ-
լիմ էմ̈մէսէյտի : Օ՛րդա ծնլարըն գայասը պի- 31
դիմ Վայամըդ կիպի տէյիլտիր · վէ պո՛նա տիւշ-
մէնլէրիմիզ քէնտիլէր հաքիմ օլսուն : Օ՛րդա 32
ծնլարըն ասմասը Աօտծմ ասմասընտան վէ Աօմ̈որա
Թարդասընտան տըր · իւդիւմ̈լէրի աղու իւդիւմի՝
ծնլարըն սաղդմ̈լարը ածըտըր : Ծնլարըն շէրա- 33
պը աժտէրլէր զէհրի՝ վէ սաղըր ըրդանդարըն հէ-
լաք էտիճի աղուսուստուր : Պու՝ մախպէնդէրիմտոէ 34
միւհրլէնմիշ հանըմտա սաղը տէյիլմիտիր : Ան- 35
թիգամ վէ ճէզա պանա մախսուստուր , ծնլարըն
պյաղը՝ վագթընճա գայաճագ տըր · զնրա ծնլարըն
պէդատարը կիւնիւ նագրն տըր , վէ պաշդարընա կէ-
լէճէքլէր՝ ածէդլէ էմ̈մէքտէմիր : Օ՛րդա Իապպ 36
գավմընը հէօքմ էտէճէք , վէ քէնտի գուդդարը
Հագգընտա Նատիմ օդաճագտըր · չիւն էլնն զաիֆ-
լէնտիյինի՝ վէ սագդանմդշ գամ̈մատըղընը վէ
Թէրք օդունտուղունու կէօրէճէքտիր : Վ է տէ- 37
յէճէքտիր · Ծնլարըն ալտհլարը՝ օդ սըղընտըգ-
լարը գայա նէ՞րէտէ տիր , Ծնլարըն գուդպան- 38
լարընն հադընը էկէյնէլր , վէ շէրպէթփէշքէշ-
լէրինին շէրապընը իչէնլէր · գալգսընլար վէ սիղէ
Եարտըմ էմ̈սինլէր , ծնլար սիղէ սիփէր օլսունլար :
Ըալա պագըն , քի պէն՝ պէն օ իմ , վէ պէնտէն 39
զայրի Ա՛լլահ նօգտուր · պէն էօլտիւրիւրիւմ հէմ
հաշատըրըմ , վուրուրսամ՝ վէ պէն սաղդարըրըմ ,
վէ պէնիմ էլիմտէն գուրթարան նօգտուր : Օ՛յ- 40
րա էլիմի կէօյէ գալտըրըպ տէրիմ · Պէն էպէտան

41 սաղըմ։ Ես ձեր եբ լարըբըմ գըլըճըմը պիլերսեմ,
վե էլիմ հեօքմե եափըշը՛բսա, տիւշմենլերիմեէն
ինեիդամ ալըբըմ, վե պենեէն իքրահ եէոնլերին
42 ճեզասընը վերիրիմ. Ես նագիուլերին վե էսիր-
լերին գանընտան տիւշմենլեր սուգանլարընըն
պաշընտան օգլարըմը գանտան սերլսօշ եէճեյիմ,
43 վե գըլըճըմ եեմ նեյճեք։ Ես դաիֆելեր՝ օ-
նուն գավմը՝ շատ օլուն, զիրա գուլլարընըն գանը-
նըն ինեիդամընը ալաճագտըր. վե տիւշմենլե-
րինեէն ինեիդամ ալաճագտըր. վե ներինե հե-
գավմընա քեֆարեեմ եէճեյիմ տիր։
44 Ես ամի Ես՝ Ծսե քենտիսի՝ Ես՝ ուն օղլու Եօշուա իլե
վարըպ՝ գավմըն գուլագլարը իշխտիրըքեն պու ի-
45 լահինեն ճիւմլե սեօզլերինի սեցյեէտի։ Ես Ես՝ Ծսե
ճիւմլե Եարաելե պու սեօզլերին ճիւմլեսինի սեց-
46 լեմեյի պիլեիրտիքտե, Ես՝ նլարա տեէտի. Պենիմ
սիզե պուկիւն շեհատեեմ եեմտիյիմ ճիւմլե սեօզ-
լերի նեւրեքլերինիզե գոյուն, քի օնլարը եվլատ-
լարընըզա թենապիհ եէսիպ քի՛ պու թեվրաեթըն
ճիւմլե սեօզլերի իլե ա՛մել եեմեյե տիգգաթ ե-
47 տելեր։ Ես՝ իրա պու սիզե՝ պեշ սեօզ տեյիլտիր,
շիւն սիզին Ես՝ օմրիւնիւզ տիւր. վե զապդ եեմեք ի-
շիւն Եօրտանտան կեչտիյինիզ նեերին իւզերինտե
պու սեօզիւն սեպեպիլե Ես՝ օմրիւնիւզ ուղուն օլա-
ճագ։
48 Ես Եապպ հեման օ կիւնտե Ես՝ նեյե սեցյեէյիպ
49 տեէտի. Շու Եպարիմ տաղընտա՝ Ես՝ նապ տիյա-
բընտա օլան Եերիհօնուն գարշըսընտաքի՝ Եեպօ
տաղընտա չըգ, վե պենիմ Եսրաեէլ օղուլլարընտա մի-
րաս՝ իշիւն վերտիյիմ՝ Եանտան տիյարընը կեօրե-
50 սին։ Եեմ սենին օլ չըգտըղըն տաղտա եօլեսին,
վե գավմընա գամը լասըն, նիճե գարընտաշընը Ես՝
Հարօն Եօր տաղընտա եօլիւպ՝ գավմընա գամը լե-

տր խե ։ Ձիւնքի Խարաէլ օղուլլարըն արասըն- 51
տա՝ Ին չէօլիւնտէ Խատէշ Ինրիպա սուլարըն-
տա պանա Խանան էթմինիզ . զիրա Խարաէլ օղուլ-
լարըն արաջընտա պէնի Թագուխս էթմէխինիզ ։
Խմոի օ տիյարը գարշըտան կէօրէսին . ամմա օ- 52
բայա՝ Խարաէլ օղուլլարընա վէրտիյիմ տիյարա՝
կիրմէյէսին ։

ՊԸՐ 33։

Ա է Ընկահըն ատէմի Ինսէ էօլմէզսէն էվվել՝ 1
Խարաէլ օղուլլարընա էթմէյի խայը տուա՝ պու
տուր ։ Խմոի տէտի . Խապպ Ինինատան կէլտի , 2
վէ օնլարա Ինէ՛րտէն կէօրիւնտու , Չարան տա-
ղընտան իշրայգ էթմի , վէ մուգատտէսլէրին օն
պինլէրի իլէ կէլտի . օնուն տաղընտան օնլարա շէ-
րիա՛թ ալէյհի ջէփթը ։ Պէյի , օ գավմըրը սէ- 3
վէր , օնուն ճիւմլէ մուգատտէսլէրի սէնին էլին-
տէտիր . վէ օնլար սէնին սէօզլէրինի գապուլ էթ-
մէ՛յք իչիւն՝ սէնին այագլարընտա օթուրուրլար ։
Ինսէ պիզէ Թէվրաե՛թ Խա՛գօպ ճէմաա՛թընա մի- 4
րաս՝ Թէնպիհ էյլէտի ։ Ա է գավմըն սէրվէրլէ- 5
րի իլէ Խարաէլին սըպդըլարը ճէմ՛ օլտուգտա , օ՝
Նէշտուրունտէ փատիշահ իտի ։ Խուպէն եաշայա՛ , 6
վէ էօլմէյէ , վէ օնուն ատէմլէրի Հիսապսըզ օլա ։
Ա է Նէհուտա իչիւն պուռնու ա՛ջըլմըշ , վէ տէ- 7
տի . Նա՛ Խապպ Նէհուտանլըն սէօսինի իչիւն , վէ
օնու գավմընա կէօթիւրտ . օնուն էլլէրի քէնտիսինէ
նէվէյր օլա , վէ տիւշմէնլէրինտէն՝ օնա եարտըմ
օլ ։
Ա է Էվի իչիւն ատէտի . Ա՛ենին Թաումիմին վէ 8
Ուրիմին՝ սալիհ ատէմի տէ՛ օլա , քի օնու Ինասսա-
տա սընհատըն , վէ Ինրիպա սուլունտա օնունլա
շէրիշտին ։ Պաղասը վէ անասը Հագդընտա ( )- 9

նու կէօրմէտիմ տէյէն, վէ գարընտաշընը գանը-
մայան, վէ օղուլլարընը պիւմէյէն. չիւն ծնողք սէ-
նին սէօզլէրինի սագլատըղըր, վէ ա՛հտինը հրիգ
10էմ տիլէր։ Լա՛ գօգա սէնին շէրիա՛թինի՝ վէ
Լսրաէլ թէվրաթընը էօյրէտէյէր. սէնին հու-
զուրունտա պուխուր՝ վէ մէզպահընդն իւղէրինտէ
11պիւթիւնլէնմէմա սունալար։ Լա՛ Ապպ օնուն
ճիւմհիւրիւնիւ միւպարէքլէ, վէ օնուն էլլէրինին
ա՛մէլինի գապուլ էյլէ. օնուն իւղէրինէ գալգան-
լարընը՝ էմ օնուն տիւշմինլէրինին՝ պէլէրինի
գըը, քի արթըգ գալմայալար։
12 Պէնիամին իչիւն տէտի. Ապպէն սեվիլիւի՝
օնուն եանընտա էմինլիք իւղէ սաքին օլա. օնա
տայիմա օ սէյանէթի էտէ, վէ օնուն ումուղլարը ա-
բրասընտա սաքին օլա։
13 Վ է Յոսէֆ իչիւն տէտի. Օնուն տէյարը
Ապպէն միւպարէքի օլա, կէօյիւն պէրկիւզար-
լարը իլէ՝ չիհ իլէ վէ աշընտատա եաթան լուճճէ-
14լէր իլէ, Վ է կիւնէշ մանհաուրնուն պէրկիւզար-
լարը իլէ՝ էմ պէն հասիլլարը պէրկիւզարլարը
15իլէ, Վ է էսքի տաղլարդն նէֆթախի իլէ էմ
16տայիմ թէֆէլէրին պէրկիւզարլարը իլէ, Վ է
նէրին էմ օնուն տօղուսունուն պէրկիւզարը՝ վէ
պէօյիւրթլէնտէ սաքին օլանդն բիզասը իլէ.
պո-նէլար Յոսէֆին պաշընա վէ գարընտաշլարընդն
17մուխթարը թէֆէխխիւէ կէլէլէր։ Օնուն՝ իլք տօղ-
մուշ պուղասը կիպի զիյնէթի վար, վէ պույնուղ-
լարը քէրկեաէն պույնուղլարը կիպիտիր. օնլար
իլէ գավմէրի պիրլիքտէ թա եէրին ուճմարընա-
ուէք իթիվէրէճճէքտիր. վէ Յէփրաիմին օն պին-
լէրի պուննլար տընը, էմ Մանասսէնին պինլէրի
պուննլար տընը։

18 Ինտէն Յ՛ակուբն իչիւն տէտի. Լա՛ Յ՛ակու-

լուն՝ չըգըշերընտա՝ վէ ՀՅ Խոսախար չատրըլա-
րընտա չատ օլ։ Վամմըրը տաղա տա՛վէթ է- 19
տիպ՝ օթատա սատագաւթ գուրպանլարը քէսէ-
ճէքլէր, զերա տէնիզլէրին զանիմէթինի՝ վէ գա-
մուն կիզլի խաղինէլէրինի էմճէքլէր։

Ա է Կատ իչիւն տէտի. Կատը կէնիշէտէն մի- 20
պարէք օլսուն. արսլան կիպի օթուրսուր, վէ գօլու՝
պաշըն թէվէսի իլէ՝ ընըթար։ Ա է օ քէնտինէ 21
իլք միլքիւ թէտարիք էթտի. զերա գանուն պաղ-
լայընճընըն Հիսսէսի օրատա սագլանմըշընը. վէ
գամմըն սէրվէրլէրի իլէ կէլիպ՝ Խապպըն ա՛տա-
լէթինի՝ վէ օնուն Խրաէլ իլէ Հէգմէլէրինի իճրա՛
էյլէտի։

Ա է Տան իչիւն տէտի. Տան արսլան նավրու- 22
սուսուր. օ՝ Պաշանտան սը չըյաճագ։

Ա է Նաֆթալիյէ տէտի. Ի՛յ Նաֆթալի 23
լուգիտան դօգ՝ վէ Խապպըն պէրէքէթինէն տօ-
լուսուն, պաթընչը վէ գլնպլէյի զանպդ էյլէ։

Ա է Աշէր իչիւն տէտի. Աշէր օղուլլար իլէ 24
միւպարէքլէնէ. գաբընտաշլարընա մագպուլ օլա,
վէ սոյաղընը զէյթունլաղընա պաթընրա։ Այագ 25
գապլարըն՝ տէմիր վէ պագըր օլա. վէ գավվէթին՝
կիւնլէրին գաւսար օլա։ Էհէուրսունուն Աղլահը 26
կիպի Եօգտուր. քի օ՝ սէնին ճարտըմընն իչիւն
կէօքլէրէ վէ ա՛զամէթի իլէ պուլուԹլարա պիւնէք։
Էչէլի Աղլահ սանա փէնահկահ տրը, վէ աշա- 27
զատան էպէտի փաղուլար, վէ տիւշմէնլէրինի էս-
նիւտէն գովաճագտրը, վէ Խարապ էմի տէյէճէք
տէր։ Ա է Խարաէլ էմնիյէթի իւզրէ նալընըզ պա- 28
շընա սաքին օլաճագ, Խա՛ գօպուն չէշմէսի՝ պուղ-
տաց վէ չէրապ տիյարընըն իւզէրինտէ օլաճագ. վէ
կէօքլէրինտէն չէհ տատիյաճագ։ Էյ՛ մութ- 29
լու սանա հա՛ Խրաէլ, ՀՅ Խապպըն գուրԹար-

տըղը գավմ՝ սէնին եարտըմընըն գալգանը վէ իփ-
թիխարընըն գըլճը օ իքէն՝ սանա պէնկղէր գավմ
վար մը. տիւշմէնլէրին իսկ սանա ալթ օլուպ՝ սէն
ծնլարըն եիւքսէք մահալլէրինի պասասճագըն։

ՊԱՐ. 34։

1 Վ է Նօհ Նապ սահրալարընտան՝ Լէպօ տա-
ղընա՝ Լէրիհօնուն գարշընտա օլան փիսղանըն
Թէփէսինէ չըգտը. վէ Նապ օնա պիւթիւն Կի-
լէա՛տըն տիյարընը՝ Թա Տանէսէք կէօսթէրտի,
2 Ը էմ ճիւմլէ Լէֆթալի՝ վէ Լ՚ֆրաիմ Հէմ Նա-
նասսէ տիյարընը, վէ ճիւմլէ Լ՚Հէուտա տիյարընը
3 Թա սօնկ տէնիզէտէք, Վ է գըպկլէ դարաֆընը
վէ Լ՚երիհՕ տէրէսինին օվասընը վէ խուրմա չէհ-
4 բինի Թա Նօա՛րէտէք։ Վ է Նապ օնա տէտի.
Լ՚պրահամա՝ Լահագա վէ Լ՚ա՛գապա՝ Ընու զիւր-
րիյէԹինէ վէրէճէյիմ տէյիւ նէմին էԹտիյիմ
տիյար պիւ տուր. պէն օնու սանա կէօզլէրին իլէ
պագտրըտրմ, ամմա օրայա կէչմիյէճէքսին։
5 Լամի Նապպըն գուլու Նօսէ օ՛րատա՝ Նօապ
6 տիյարընտա Նապպըն սէօզիւ իւզրէ էօլտիւ։ Վ է
օնու ՊէյԹֆէօ՛րուն գարշընըսընտա Նօապ տիյա-
րընտա տէրէտէ կէօմտիւ, վէ Թա պու կիւնէտէք
7 հիչ քիմսէ օնուն մէզարընը պիլմէտի։ Վ է Նօսէ
էօլտիյիւնտէ եիւզ խյրմի եաշընտա իտի. օնուն
կէօզլէրի գամաշմատը, վէ գուվվէԹի կէՌմէտի։
8 Վ է Նարաէլ օղուլլարը Նօապ սահրալարընտա
Նօսէ իչինն օԹուզ կիւն աղլատըլար. վէ Նօսէ ի-
չինն աղլամա եասընըն կիւնլէրի Թէքմի՛լ օլտու։
9 Վ է Տուն օղլու Լ՚օշուա՝ Ի՛լմ րուհու իլէ տօլ-
տու, չինն Նօսէ էլլէրինի օնուն իւզէրինէ գօմա-
շուտու. վէ Նարաէլ օղուլլարը օնա իդաա՛Թ էՌ-
տիլէր, վէ Նապպըն Նօսէյէ էմր էՌտիյինէ կէօ-
րէ էյլէտիլէր։

Ա է արթըդ Խարաէլտե Ա՝նսէ կիպի՝ Խապպըն 10
եիւզ՝պե եիւզ պիլտիկի փէյղամպէր գալդմատը,
Ա՝նըսը տէյարընտա Չիրաօ՝նա վէ օնուն ճիւմլէ 11
գուլտարընա վէ պիւթիւն տէյարընտա Խապպըն օ-
նու՝ է յլէմէյէ կէօնտէրտիկի ճիւմլէ ա՝լամէթլէր-
տէ վէ միւ՝ճիվամէլտատա, Ա է ճիւմլէ Խարաէլին 12
կէօզլէրի էօնիւնտե Ա՝սէնին էյլէտիկի ճէմի՝
գուվվէթլու էլտե վէ ճիւմլէ օղ պէջիւք Հէյ-
պէթտէ։